LEXICON AETHIOPICUM AD EMINENTISS. PRINCIPEM S. R. E. CARD...

Jacobus Wemmers, Josè Maria Fonseca de Evora

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
32/K
35

Ee
2
11

Digitized by Google

ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ዘልሳን፡ ግዕዝ፡ ዘይሰመይ፡ ከለዳዊ፡ ዘያአምሩ፡
ኵሎሙ፡ ሰብአ፡ ኢቲዮጵያ፡ ተገብረ፡ በእድ፡ እባ፡
ያዕቆብ፡ ዌምሜርስ፡ አንትዌርጺያዊ።

LEXICON AETHIOPICVM

AD

EMINENTISS. PRINCIPEM S. R. E. CARD.

ANTONIVM BARBERINVM

In quo omnes voces linguæ ግዕዝ፡ *quæ & Chaldæa dicitur, ex Aethiopum libris, & monumentis nunc primùm collectæ, ordine alphabetico, ſub ſuis ſingulæ radicibus digeſtæ, continentur, & explicantur.*

Cum eiuſdem linguæ Inſtitutionibus Grammat. & Indice vocum latinarum.

Authore R. P. M. IACOBO WEMMERS *Antverpiano Ordinis Carmelitarum Regul. Obſeru.*

[redacted]

[redacted]

R O M AE.

Typis & impenſis Sac. Congreg. de Propaganda Fide. 1638.

SVPERIORVM PERMISSV.

EMINENTISS. PRINCIPI

ANTONIO BARBERINO

S. R. E. CARDINALI

Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Præfecto.

ALEXANDER ille Macedo cuius virtutibus, quod rarum, reſpondit fortuna, edicto vetuerat *ne quis ſe præter Apellem Pingeret; aut alius Lyſippo duceret ære.* Quo ego exemplo deterritus (*Eminentiſſime Princeps*) cunctabar Eminentiæ tuæ offerre quidquam rerum mearũ, quas agnoſco prorſus impares,& indignas tanto ſplendore. Sed

eadem hiſtoria fuit mihi Pelias haſta, aiunt enim ab eodem Alexandro Chærilum quendam frigidum, & ineptum poetam, pro *incultis, & malè natis verſibus retuliſſe acceptos regale nomiſma Philippos:* quo poſteriori paradigmate recreatus; Volumen hoc (quod à me ad Aethiopum monumēta aliqualiter cognoſcenda confectum eſt) Eminentiſſ. tuæ claritati illuſtrandum arripui, nec immeritò, æquum quippe eſt, vt ſi ego labores hos fidei propagandæ (cui tu præſides) impenderim, eoſdem quoque tibi venerabundus offeram, maximè cùm atrum hoc nigrantium Aethiopicarum litterarum opus, naturam ſuæ gentis imitans, ſplendore aliquo poſtulet illuminari, quem ſanè in tutela Clariſſimi Patroni inuenire ſperat, dum ſolem iſtum ſtemmata veſtra irradiantem, non propinquis modò, ſed etiam longiſſimè diſſitis, obſcuritatis nebulas detergentem intuetur, vt vel eo benignitatis allectum fulgore, nigrediniſque ſuæ oblitum (quod hoc ſeculo minimè auſum fuerat) in lucem prodire non dubitauerit; eo igitur benignitatis fauore quo allicere, blandè dignatus

es

es ſuſcipè, foue, protege, nec tam munus ipſum, quàm addictiſſimum offerentis animum conſideres velim, quo Eminentiæ tuæ perennem beatitudinem, felicitatemque perpetuam ſemper exoptat.

Fr. Iacobus Wemmers Carmelita.

AD LECTOREM.

CVm elegantiſſimam, & vetuſtiſsimam linguã, qua Aethiopes, ſiue Abyſsini in ſuis libris ſacris, & profanis conſcribendis vtuntur, quæquè apud illos ea in veneratione & vſu eſt, qua apud nos lingua Latina, ad peramplæ Eccleſię Aethiopicæ vnionem procurandam, vnicè animaduerterem neceſſariam, eamque annis ab hinc centum & amplius, in Europam vix importari ceptam, modo quaſi incognitam, & obliuioni traditam conſpicerem: animum induxi meum aliquale Deo, & miniſtris fidei propagationis obſequium præſtiturum ſi ex omnibus, quos hìc habere poteram Aethiopum libris, & monumentis (ad huius linguæ notitiam facilè adipiſcendam) Lexicon, & Grammaticas inſtitutiones *colligerem; Verùm cùm libri tam impreſsi, quàm manuſcripti perpauci ſint, hinc etiam præſens Opus non adeo limatum, nec ea verborum copia (qua forſan par erat) adornatum, pro nunc in lucem edere cogor: nihilominus voces omnes quæ in toto nouo Teſtamento, Pſalterio, Canticis Canticorum, atque Miſſali Aethiopico continentur, excerptis etiam ijs quas in multis manuſcriptis adnotaueram, ad ſuas ſingulæ radices relatas, quàm fideliter potui interpretari, & explicare ſtudui. Si quid autem alibi erratum eſt, id doctiorum iudicio ſemper ſubiectum eſſe volo. Vale.*

F R.

FR. THEODORVS STRATIVS

Mag. Generalis Ord. B. Virginis Dei Genetricis MARIAE de monte Carmelo antiquæ obſeruantiæ regularis.

*T*Enore *præſentium facultatem damus R. P. M. Iacobo Wemmers noſtræ Prouinciæ Belgij profeſſo Sacerdoti typis mandandi* Lexicon Aethiopicum *ab ipſo compactum; Si tamen priùs licentiam obtinuerit ab ijs, ad quos ſpectat, & eiuſmodi* Lexicon *fuerit approbatum ab illis, quibus ab Reuerendiſſ. P. Mag. Sac. Palatij eius reuiſio demandabitur. Horum fide, &c. Datum Romæ die 3. Februarij.* 1637.

Fr. Theodorus Stratius Gñlis Carmelit. antiquæ regularis obſeruantiæ.

Locus ✠ ſigilli.

Fr. Franciſcus Montius Secretarius Ord.

Impri-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſ. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

A. Torniellus Epiſc. Nouar. Viceſg.

IVſſu Reuerendiſſ. P. Fr. Nicolai Riccardij Sac. Palat. Apoſt. Mag. *Dictionarium Aethiopicum* Adm. R. P. M. Fr. Iacobi Wemmers Carmelitæ examinatum, ſingulas voces cum ijs, è quibus depromptæ fuerant locis, ſingulari ſtudio conferendo, ritè & ordine cenſui. In eo non ſolùm non offendi errores, ſed potius omnia verba, voceſque tanta diligentia, & induſtria collectas, tàm exquiſita metodo digeſtas, ita fideliter è libris, & monumentis Aethiopicis allegatas inueni, vt vel inde opus hucuſque deſideratum, tantoque ſtudio elaboratum digniſsimum iudicem; quod in gratiam eorum, qui exterarum linguarum vti & ſacræ Scripturæ ſtudio delectantur, prælo ſubditum mox publici iuris fiat. Ita cenſeo Romæ è domo profeſſa. 20. Februarij. Anno 1637.

Athanaſius Kircherius è Soc. Ieſu.

Imprimatur

Fr. Nicolaus Riccardius Sac. Palatij Apoſt. Mag. Ord. Prædic.

S A-

SACERDOTVM ÆTHIOPVM.

Domus S. Stephani.

CARMINA.

Ad Adm. R. P. M. Iacobum Wemmers Carmelitam Primum Lexici Aethiopici Authorem.

ወናሁ ፡ ንሕነ ፡ ኢትዮጲያውያን ፡ ናኤምር፡ ወናሰምዕ፡ ሎቱ፡
በኣንተ፡ ኂሩቱ ።
ለአበ፡ ያእቆብ፡ መንኮስ፡ ዘቅድስት፡ ማርየም ፡ ዘደብረ ።
ቀርሜሌዮስ ።
ዘጸሐፈ፡ ክሌኤቱ ፡ ስልት፡ ዘኢትዮጲያ ፡ ወሮማይሥጥ ፡ ል-
ሰናት ።
እንዘ፡ የሐሥሥ፡ ሌሊት ፡ ወመአልተ፡ እምቅዱሳት፡መጻሕፍት።
ኤንበለ፡ ይርከብ፡ እረፍት፡ በበኡለት፡ ወበሰናብት ።
እንዘ፡ ይቀድሕ፡ እምአፍለገ፡ መጸሐፍት ።
ከመ፡ ዘይትቀዳሕ፡ ባሕር፡ እምአፍላጋት ።
ሠርሐ፡በብዙኅ፡ ገአሬት፡ እንበለ፡የአምር፡ ዘኢትዮጲያ፡ ልሰናት።
ዘንተ፡ ኵሎ፡ አእሚረነ፡ ድካሞ፡ ዘአባ፡ ያእቆብ፡ በትግኀት ።
ጸሐፍነ ፡ ኅዳጣን፡ ቃለት፡ከመ፡ ንኩኖ፡ ሰማእታት ።
እስመ፡ በከመ፡ጸሐፎ፡ ለዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ በልብ፡ ትግኀት ።
ንሕነኒ፡ ኢጸሐፍነ፡ በሐሰት፡ ከመ፡ ንኩኖ፡ ሰማእታት ።
አለ፡ ጸሐፍነ ፡ በጽድቅ፡ ወበእምነት ።
አዲሂ፡ እለ፡ ክንከሙ፡ አጋእዝት፡ አው፡ ካህናት፡ወክርስቲያናት ።
ኢቶርስእዎ ፡ ለአበ ፡ ያእቆብ ፡ ከመ ፡ ዘየሀልፉ ፡ በለአለ፡ ባሕር ፡
ማእበለት።

✠ ✠ አለ፡

ኦላ፡ ተዘክርዎ፡ በጸሎታት፡ ወበኵሉ፡ ነገረት፡እስመ፡ለዘጸሐፎ።
ወለዘፈተቶ፡ ወለዘሜጦ ።
ይጸልዎ ፡ በብዙኃ፡ ይሁብዎ፡ አስቦ ።
በቅዳሴያት ፡ በእጣን፡ በጸሎታት፡ ወበማሕበራት ።
በእንተ፡ ዘገብረ፡ ለዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ለበቈኤት ።
ከመ፡ ይትመሐሩ፡ ቦቱ፡ ካህናት፡ ወሕጻናት ።
ከማሁ፡ ገብረ፡ ዐቢይ፡ኒሩታት፡ በእንተ፡ ፍቅረ፡ መለኮት ።
እእሚሮ፡ ከመ፡ ይርከብ፡ እሴተ፡ በሰማያት ።
በእሉ፡ አሐቲ፡ እለት፡ በአውዱ፡ ፍትሕ፡ ቅውምት ።
አመ ፡ ይመክእ፡ ክርስቶስ፡ ንጉሠ፡ ስብሐት ።
አምለክ፡ አማልክት፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ወልደ፡ መለኮት ።
ወሀቤ፡ እሴት፡ ለእለ፡ ይትለአክዎ፡ በርቱዕ፡ ፍኖት ።
ዘየአቅቡ፡ ለኵሊ፡ ትእዛዛት ።
ወለእለ፡ ይተልዉ፡ በፍኖተ፡ ቅዱሳት፡ መጻሕፍት ።
አማን ፡ ንትናገር፡ ከመ፡ ንከውኖ፡ ለገቢ፡ ገባሬ፡ ሠናይ፡ መነኮስ ።
ዘደብረ ፡ ቀርሜሎስ ፡ ወቀኖናሁ ፡ ዘቅድስት፡ ማርያም ፡ መነ-
ኮስ ።
እስመ፡ በእንተ፡ በዝኃ፡ ቦቱ፡ ሥራኃ፡ ወትጋኅ ።
በስርክ ፡ ወበነግህ፡ እንዘ፡ ጊዜ፡ ያቅየሐይሕ፡ ጎኅ ።
ንሕነኒ ፡ ኢሰማዕነ ፡ ከመዝ ፡ ትጉኅ ፡ ዘይትግኅ ፡ በእንተ፡
ረብሕ ።
ለጽሒፈ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ መንፈስዊ፡ ዘሰማያዊ ።
ዘኢኮነ፡ ምድራዊ፡ ወሥጋዊ ።
ከመ፡ ዘይገብር፡ ጸሐፊ፡ ወፈሪሳዊ፡ ወመጸብሓዊ ።
አሉ፡ በእንተ፡ ምጽዋዕት፡ ወእጣዊ፡ ወመንፈሳዊ ።
እንከሰ፡ ይኩን፡ ዝመነኮስ፡ አርከ፡ መርሐዊ፡ ዘሰማያዊ ።
እስመ፡ በእንተ፡ ዘገብረ፡ለነፍሱ፡ ተዝካረ ።

ዘኢይቶ-

ዘኢይትረሳዕ፡ ለዓለም፡ ሞትረ፡ እስከ፡ የሀልፉ፡ ሰማያተ፡ ወምድረ።
ወይፍልሱ፡ አድባረ፡ ወአወግረ።
እስከ፡ የበጽሓ፡ ዘምጽአት፡ ቀመረ።
አዲሂ፡ ክማሁ፡ ዝክርዎ፡ ለዝ፡ መነ ክስ፡ ዐቢይ፡ ወንኡስ።
እለ፡ ንስአክሙ፡ ወአንበብክሙ፡ ለመጽሐፉ፡ ዘዝንቱ፡ መነካስ።
እስመ፡ ከመ፡ ይረድ፡ በለዕሌሁ፡ ዘእግዚአብሔር፡ ምኅረት።
ወይትከሰት፡ ሎቱ፡ ሠንፈሳዊ፡ ትምሕርት።
በከመ፡ ወረደ፡ ሎመ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ለቅዱሳን፡ ሐዋርያት።
በእምሳለ፡ እሳት፡ ወነበልባለት፡ በግብረ፡ መለኮት።
ከመ፡ ያዕትቱ፡ እመዓለም፡ ጽልመታት።
ወይስብኩ፡ ወንጌለ፡ ለኵሉ፡ ፍጥረታት።
እንዘ፡ ያበርሁ፡ ሎሙ፡ ብርሃናት፡ ዐበይት።
ከመ፡ ያእምሩ፡ ለኵሉ፡ ልሳናት።
ወይትናገሩ፡ እርብአ፡ ወክልኤቱ፡ ልሳናት።
ኅበዝ፡ ይቁሙ፡ እሉ፡ ሐዳጣን፡ ቃለት።
ቀዳሲ፡ ጳጳስ፡ ሐናጺ፡ ንጉሥ፡ ይእዘዝ፡ ለቲ፡ ለዛቲ፡ ቤተክርስቲያን።
እግዚአብሔር፡ ይሚጥ፡ ልቦሙ፡ ለመርፍቃን፡ ወለአረማውያን፡
እግዚአብሔር፡ ማኅደር፡ ይሬሲ፡ በላዕለ፡ ኵሎን፡ ቤተ፡ ክርስቲያን።
አሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን።

አባ፡ አጽፌ፡ ማርያም። Aba Azfa Mariam.
አባ፡ ኅብተ፡ ማርያም። Aba Chabta Mariam.
አባ፡ ማሕጸንተ፡ ማርያም። Aba Machzanta Mariam.
ተንስአ፡ ክርስቶስ። Tanſa Chriſtos.

ABRAHAMI ECCHELLENSIS

Maronitæ Philoſophiæ, & ſacræ Theologiæ profeſſoris, & Syriacarum, Arabicarumque litterarum in almo Vrbis Gymnaſio publici Lectoris.

Ad Authorem Syriacum Epigramma.

ܢܗܪ ܟܘܫܝ̈ܐ ܕܠܡܨܪ̈ܝܐ ܒܠܚܘܕ ܡܘܬܪ܆
ܘܡܦܫܛܗܘܢ ܗ̈ܘܘ ܡ̈ܝܐ ܒܐܪܥܐ ܨܗܝܐ ܡܢܗܒ ܗ̣ܘܐ܆
ܠܟܠܗ̇ ܬܒܝܠ ܒܡ̈ܝܐ ܡܥܬܪ ܗܫܐ ܡܬܢܒܥܐ܆
ܒܗ̇ ܒܟܬܒܟ ܐܒܐ ܡܝܩܪܐ ܒܟܠ ܐܬܪ ܡܬܗܠܟ܆
ܡܟܝܠ ܬܫܒ̈ܚܬܐ ܘܩܘܠܤ̈ܐ ܠܟ ܒܠܚܘܕ܆
ܘܡܒܘܥܐ ܕܡܠܦܢܘܬܟ ܬܗܪܐ ܝܬܝܪ܆

Idem latinè.

FLuuius Aethiopum, qui ſolis proderat Aegyptijs,
Suaſque vndas ſitibundum per ſolum explicabat, corripiebatque:
En totum terrarum orbem vberrimis ditat vndis;
Tuo ſiquidem Libro honorande Pater vbique modo ſpatiatur.
Laudes ergo, & tot Encomia Nili tibi ſoli debentur,
Tuæque doctrinæ ſcaturigo nobis ſatius admirãda.

Eiuſdem

Eiuſdem ABRAHAMI ECCHELLENSIS Arabicum.

انظر الى القافله وتامل المقامات
تجد عواطف من الحبشة بالكنادر والياقوت
والعقيق الاحمر والزمرّد الاخضر
والذر المنظوم والذهب المنبوت
كل ذلك يفنى وتفنى عجايبه وجالبه
وعبر ما اتي به يعقوب يبقى رثوت

Idem latinè;

ASpice mercatorum turmas, attende cuiuſq. ſtatum.
Comperies reuertentes ex Aethiopia, afferentes thura, & Pyropos,
Achatemque rubrum, viridemque ſmaragdum
Et optimos vniones, aurumque probatum;
At hæc omnia peribunt, peribuntque mirabilia eorum, afferenteſque.
Nihilque æternum permanebit, niſi, quod inde attulit Iacobus.

Aliud

Aliud Chaldaicum eiuſdem
ABRAHAMI ECCHELLENSIS.

ܗ̄ܘ ܕܡܫܬܪܓܪܓ ܠܡܐܠܦ ܠܫܢܐ ܟܠܕܝܐ
ܠܐ ܬܥܝܩ ܠܟ ܘܬܬܕܚܠ ܫܘܥܐ ܕܥܛܠܝܘܬܐ
ܗܐ ܒܝܬ ܐܝܕܝܟ ܟܬܒܐ ܕܦܫܝܩܘܬܐ
ܕܨܒܬܗ ܘܒܢܝܗ ܝܥܩܘܒ ܡܗܝܪܐ ܒܛܘܒܢܘܬܐ
ܘܐܝܟ ܕܗܘ ܡܓܕܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܥܠܬܐ
ܕܒܘܠܒܠܘܬܐ
ܗܢܘ ܐܝܬܘܗܝ ܓܙܐ ܘܡܘܣܐ ܕܟܠ ܝܕܥܬܐ

Idem latinè.

Qvicunque cupis linguam addiſcere Chaldæam
non te pigeat, aut difficultatis terreris ſama,
Nam ecce eſt inter manus tuas liber facilitatis,
Quem exornauit, & extruxit fæliciter doctiſsimus Iacobus*;*
Et quemadmodum Turris Chaldæorum fuit cauſa confuſionis:
Iſte eſt theſaurus, & Muſæum omnium ſcientiarum.

Ad

Ad eundem

D. IOANNIS MOLINI ARMENI,
linguæ Armenæ Interpretis,

Rythmus Armenicus.

Փիլիպոս տարածեաց զբանն ա̄ծային .
Մինչորդութե կանոնական ներբքենին .
Իրեկնիւն այնմիկ որ այժմ հայաստ կոչին ·
Որով լուսաւորեցաւ այդին եԹովպացին ·
Յետ բազում ժամանակ մնացին խաւարեալ·
Եւ այժմ ծագեաց նորայ լոյս առըհնաբանեալ ·
Եւ շնորհաւ թէ ա̄ծաբանն յանկոյ կոչեալ ·
Եւ յր համաձայնեղ իմաստունն եւ երանեալ ·

FR. PETRI WEMMERS CARMELITAE
Antverpienſis S.T.L. Germano fratri ſuo
huius Operis Authori,

Rythmus Hebraicus.

הוי אחי יעקב ראיתי פועליך
ומאד שמם לבבי על כל־מעשיך
כי ביגיע ובדאגה הוי איש אלהים
כתבת ספרך לפתר דברי חכמים
אמרת פיך כריח נחח ושושן
ידעת את לשונות הקדם וכושן
על־כן תשרש ותפרח כתמר בבית אל
אך תמיד רענן שמך אדיר בכרמל

Reu.

Reu. Adm. P. IACOBO WEMMERS, S.T.D.
Apoſtolicis Abaſſynorum miſsionibus
hac Opera ſua commodanti

EVGE

à Fr. AMANDO FABIO Canonico Norbertino
Belga.

ERgo poteſt aditos nunquă ſibi, nunquam auditos
Aethiopes linguam Belga docere ſuam?
Audax & felix facinus! Laber arte, labore
Ars adiuta patrant: vrget & audet amor.
Matthæi populos miſerans Iacobus abactos,
Ad caulam reduces hac fore ſperat ope.
Pectora cœleſtis ſuccenſa cupidine lucri
Hic Liber ad ſanctum, dum docet, aptat opus.
Macte magiſterio, Iacobe! Didactron habebis
Grande: quot hinc ibunt, miſeris ipſe viros.
Conciliata, tuus fuerint, tot millia, quæſtus;
Dum, quæ concilient, ora ſonare facis.

LEXI-

LEXICON AETHIOPICVM.

LITERA ሀ H.

ሀለወ : ሃለወ : ሃሎ : *primo ſignificat* , oportuit, conuenit, æquum fuit : *Luc.* 2. 49 in his quæ patris mei ſunt , ሃለ ውኩ : oportet me eſſe. *Ioan.* 3. 7. ሃለውክሙ : oportet vos, naſci, &c. *Secundo ſignificat* , fuit, præſens fuit , *Pſalm.* . 90. 15. cum ipſo ሀሎኩ : ſum in tribulatione. *Marc.* 9. 15. quàm diù apud vos እሄሉ : ero. 1. *Cor.* 5. Ego quidem ኢሀለውኩ non præſens, *ſeu* abſens corpore. ¶ *Notandum* , *additum præſenti, dum pro participio venit , præteritum imperfectum denotare , ac (vt Hebr.* היה *) perſeuerantiam importare* . *Marc.* 1. 4. ሃለወ : ዮሐንስ ያጠምቅ : fuit Ioannes baptizans , *id eſt* , baptizabat.

Nom. ሀልው : & ሀለዌ : *plur.* ሀልዋት : ens, ſubſtantia :

 eſſen-

eſſentia,exiſtētia, præſentia. *in Miſſa Aethiop.fol.*160. *col.*1. ዘኢተገብረ ፡ ህላዌሁ ፡ cuius ſubſtantia creata non eſt. 2. *Cor.* 10. 10. ህላዌ ፡ በሥጋስ ፡ præſentia corporis infirma.
ሄርሜስ ፡ Mercurius, Hermes. *Act.* 14. 12. Paulum vero, ሄርሜስ ፡ *Mercurium*.
ሄርማን ፡ Hermas. *Nom. prop. vir. hom.* 16. 14.
ሄርሜን ፡ Hermen. *Nom. prop. Rom.* 16. 14.
ሄሬብ ፡ Horeb. *Nom. prop. mon. Pſalm.* 82. 12.
ሄሮድስ ፡ Herodes. *Nom. prop. vir. Matt.* 2. 1.
ሄሮዳያስ ፡ Herodias. *Nom. prop. mul. Matt.* 1. 43.
ሆሳዕና ፡ hoſanna, *Ioan.* 12. 13. *ſed eſt Hebraicum.*
ሁሶጴ ፡ hyſopus. *Ioan.* 19. 29.
ሀበ ፡ ad. *quere* ኀበ ፡
ሀበወ *vide* ፡ ወሀበ ፡ dedit.
ሀቤ ፡ ምእት ፡ Centurio, *Act.* 10. 1. *alibi*, ሐቤ ፡ ሐ ፡ *loco* ሀ ፡
ሁከከ ፡ ſeditio, tumultus. *Mar.* 15. 7. Qui in ሁከከ ፡ ſeditione, &c. *ibidem.* Qui cum ገብረ ፡ ሁከከ ፡ ſeditioſis.
ሄኖክ ፡ Henoch. *Nom. prop. vir. Luc.* 3. 37.
ሄኔሲፎሩ ፡ Oneſiphorus. *Nom. prop. vir.* 2. *Tim.* 1. 16.
ሀከየ ፡ *hinc.* ተሀከየ ፡ piguit, negligens fuit, neglexit, faſtidiuit, tædio affectus eſt, ab opere ceſſauit, cunctatus eſt. *Luc.* 18. 1. vt ſemper orarent, & ኢተሀከዩ ፡ non deficerent, *ſeu*, ne tædio afficerentur. *Act.* 9. 38. ኢትትሀከይ ፡ ne pigriteris.
Nom. ሃካይ ፡ piger, negligens. *Mat.* 25. 26. ſerue male, & ሃካይ ፡ piger.

ሀቀረ: *plur.* ሀቀራት: porticus. *Ioan.* 5.2. quinque ሀቀራት: porticus habens. *ibid.* 10.23. በሀቀረ: in porticu Salomonis.

ሀወሰ: *inde* ተሀወሰ: repſit. *Ps.* 103.25. illic ዘይትሀወስ: reptilia. *videlicet*, id quod repit.

ሀወከ: mouit, commouit, turbauit, concitauit. *Marc.* 15.10. Pontifices autem ሆከዎሙ: cõcitauerunt turbam. *Ioan.* 11.34. Infremuit ſpiritu, & ሆከ: ርእሶ: turbauit ſe.

ተሀወከ: motus, turbatus, cõturbatus eſt. *Ps.* 6.4. anima mea ተሀውከት: turbata eſt valdè. *Ps.* 12.5. exultabunt, ſi ተሀወከ: motus fuero, *pro* ተሀወክኩ:

Nom. ሁከት: commotio; conturbatio; fluctuatio. *Ps.* 54.23. nõ dabis ሁከተ: fluctuationẽ iuſto. *Ioan.* 5.4. & expectabant ሁከተ: ማይ: motum aquæ.

ህየ: illic, ibi, ibidem. *Ps.* 49.23. & ህየ: illic iter.

ሃይማኖት: fides. *vide* አመነ: credidit.

ሀይስ: *quære* ኀይስ:

ህየት: & ህየንተ: pro. *Ps.* 89.15. lætati ſumus ህየንተ: pro diebus &c. *Luc.* 11. numquid ህየተ: pro pice &c.

ሀየየ: *hinc.* ተሃየየ: neglexit, ſpreuit, abiecit. *Pſal.* 54.1. አትትሃየየኒ: ne negligas deprӕcationem meam. *Matt.* 22.5. illi autem ተሃየዩ: neglexerunt. *Heb.* 8.9. Ego ተሃየይክዎሙ: neglexi eos.

ሀየደ: rapuit, abſtulit, ſuſtulit, apprehendit. *Luc.* 9.39. ecce ſpiritus የሃይዶ: apprehendit eum.

ተሀየደ; *idem Mat.* 11.12. violenti ይትሃየድዋ: rapi-

piunt illud.

ተሀየደ : *paſsiuè*, raptus eſt, ablatus eſt. *Significat præterea* Iudaiſare. *Rom.* 2. 38. ይትሁየደ : Iudæus eſt. *ſed potiùs ad* ይሁደ : *referendum eſt.*

Nom. ሀይድ : & ሃይድ : rapina. *Ps.* 61. 11. nolite concupiſcere ሀይድ : rapinam. *Luc.* 13:39. plenum eſt ሃይድ : rapina.

ሀያድ : rapax, *plur.* ሀያድያን : rapaces. 1. *Cor.* 6. 10. እሀያድያን : neque rapaces.

ሀዳር : *nomen menſis* Nouember.

ሀገለ : *vide* ሐገለ :

ሀገር : *plur.* አህጉር : & ሀገራት : ciuitas, oppidum, caſtellum. *Ps.* 9. 7. አህጉሪሆሙ : ciuitates eorum deſtruxerunt. *Mar.* 11. 2. ite in ሃገር : caſtellum.

ሀገረ፡ኢየራ : Hierapolis. *Nom. prop. ciuit.* *Coll.* 4. 13.

ሀፈወ : ſudauit.

Nomen. ሃፍ : ſudor. *Luc.* 22. 44. factus ሃፉ : ſudor eius, &c.

LITERA ለ : L.

ለ : *litera* ለ : *Datiuo præponitur, aliquando etiam Genitiuo, & Accuſatiuo. Vide Inſtitutiones.*

ላህም : bos, taurus. *plur.* አልህምት : boues, tauri. *Ps.* 8. 8. Oues, & አልህምት : boues vniuerſas. *Ps.* 21. 13. &c

ልህቀ : creuit, adoleuit, profecit, ſenuit, magnus fuit.

Luc. 1.80. ወልሀቀ : creſcebat autem puer. *Mar.* 9.35. Si quis vult ልሂቀ : primus, magnus eſſe.

አልሀቀ : augmentauit, creſcere fecit. 1. *Cor.* 3.6. Deus አልሀቀ : incrementum dedit, augmentauit.

Nom. ልሀቅ : ልሂቅ : & ሊቅ : *plur.* ሊቃን : & ሊቃውንት : ſenex, grandeuus, præceptor, gubernator, princeps, ſummus, ſupremus, Patriarcha. *Luc.* 22. 66. ሊቃነ : ካህናት : principes ſacerdotum. *ibid.* ሊቃናተ : ሕዝብ : ſeniores populi. *in Miſſ. fol.* 64.4. da gratioſè honorẽ ሊቃውንት : principibus Eccleſiæ. *ibid.* ሊቀ : ጳጳስ : ſummus Pontifex, Patriarcha. *Actor.* 21. 11. ሊቀ : ሐመር : gubernator nauis, nauclerus.

ሊቃናት : & ልሒቃናት : anus, vetula. 1 *Tim.* 5.2. ወለልሒቃናትኒ : *anus vt matres Tit.* 2.2. ሊቃናትኒ : *anus ſimiliter.*

ልህቃናት : ſenectus.

ለህበ : æſtuauit.

Nom. ላህብ ላሕብ : æſtus, calor. *Dan.* 3.66. ignis, & ላሕብ : æſtus, Domino. *Mat.* 20. 12. pondus diei & ላህብ : æſtus.

ለለ : *diſtributiuè nominibus præponitur. Mar.* 15.5. ለለ : በዓል : ſingulis feſtiuitatibus. *in Miſſ. fol.* 164. *col.* 4. ክሌሆሙ : ለለ : ፩፩ : በበ : አስማቲሆሙ : ſingulis eorum iuxta nomina eorum. 1 *Cor.* 3.5. ለለ : አሐዱ : vnicuique ſicut Dominus dedit.

ለሐሰ : linxit. *Luc.* 16.21. canes veniebant, & ይለሕሱ : lingebant vlcera eius.

ለሐቀ : *inde* መልሕቅ : anchora. *Actor.* 27.29. de puppi

mit-

mittentes quatuor መልሕቀ፡ anchoras.

ለሐከ፡ plaſmauit, formauit, *in Miſ.* 163. 4. ዘለሐከ፡ ለሰብእ፡ qui plaſmauit hominem.

Nom. ልሑኩት፡ tener, fragilis. 2. *Cor.* 4. 6. habentes theſaurum iſtum in vaſis ልሑኩት፡ fictilibus. *Miſſa. fol.* 158. *col.* 4. propter, ለሕኩት፡ fragile opus manum tuarum.

ለሐወ፡ luxit, doluit, triſtis fuit. *Pſ.* 34. 14. ſicut qui ይለሕዉ፡ lugit. 2. *Cor.* 12. 21. & እለሕዎሙ፡ lugeam multos ex eis.

Nom. ላሕ፡ luctus, dolor, triſtitia, planctus, *act.* 8. 2. & luxerunt eum, ላሕ፡ luctu magno.

ለምለመ፡ tener, mollis, lenis fuit. *Matt.* 23. 42. iam ramus eius ለምለመ፡ tener fuerit. *Marc.* 13. 28. ለምለመ tener fuerit.

ላሜሕ፡ Lamech. *Nom. prop. vir. Luc.* 3. 36.

ለመደ፡ aſſueuit, conſueuit, ſolitus fuit. *Matth.* 26. 15. ይለምድ፡ conſueuerat Præſes. 1. *Cor.* 11. 16. nos non ንለምድ፡ ከመዝ፡ conſueuimus ita: *ſeu* talem conſuetudinem non habemus. *ſemper reperitur forma* እለመደ፡

ለምጽ፡ lepra. *Matt.* 8. 3. mundata eſt, ለምጹ፡ lepra eius *ibidem* ዘለምጽ፡ leproſus. *Luc.* 4. 27. multi እለ፡ ለምጽ፡ leproſi erant in Iſrael.

ለሕቀ፡ perijt, euanuit, deſijt. *Marc.* 9. 50. ſi Sal. ለሕቀ፡ euanuerit *Luc.* 14. 34. *idem.*

ልሳን፡ *lingua plur.* ልሳናት፡ linguę, *pſ.* 44. 2. calamus ſcri-

bæ

bæ ልሳንየ፡ lingua mea. *pſ.* 54. 10. diuide ልሳናቲሆሙ፡ linguas eorum.

ለቀለቀ: Mouit, commouit, turbauit. *ſed non eſt in vſu, niſi in forma ſequenti*

እድለቅለቀ motus eſt, *pſ.* 45.7. & እድለቅለቀት፡ mota eſt terra *pſ.* & ይድለቀልቁ፡ mouebuntur; omnia fundamenta, &c.

ድልቅልቅ፡ plur. ድልቅልቃት: terræmotus *Matt.* 27. 54. viſo ድልቅልቅ፡ terræmotu *Apoc.* 6.12. facti ſunt iterū magni, ድልቅልቃት. terræmotus. *idem dicitur de motu maris Matt.* 8.24. ecce ድልቅልቅ፡ motus magnus factus eſt in mari.

ለቀሐ፡ mutuauit, commodauit, mutuum dedit. *pſ.* 14. 5. qui non ለቀሐ፡ mutuum dedit &c. *Luc.* 6.34. & ſi ለቃሕክሙ፡ mutuum dederitis his. *ibidem.* Nam & peccatores ይሌቅሕዎሙ፡ fenerantur peccatoribus.

ተለቀሐ፡ *Paſsiuum. pſ.* 36.21. ይትሌቀሕ፡ mutuabitur peccator. *Matt.* 5.42. volenti ይትለቃሕ: mutuari, à te.

ለቀሰ፡ *indè* እልቀሰ፡ Conſolatus, exhortatus fuit *Ioannis* 11. 19. venerant ad Mariam & Martam, vt, ያለቅሱን፡ Cōſolarentur eas. *ibidem V.* 31. qui, ያለቅስዋ፡ Conſolabantur eam.

ለብሐ፡ fictile, teſta, *pſ.* 2. 9. & tamquam vas ለብሐ፡ fictile confring.

ለብሓዊ፡ figulus *Matt.* 27. 7. emerunt ex illis agrum ለብሓዊ፡ figuli.

ለብሰ፡ Induit, veſtijt, amictus, indutus, veſtitus fuit

pſ.

pſ.92.1. ለበሰ : indutus eſt Dominus fort. Cant. 5.3. quomodo እለብሶ : induar illa.

አልበሰ : veſtiuit Matt. 6. 30. Deus ſic, ያለብሶ : veſtit,

Nom. ልብስ : plur. አልባስ : veſtis, tunica, indumentum, veſtimentum. pſ. 21 19. diuiſerunt አልባስየ : veſtimenta mea. Cant. 5 3. exui me ልብስየ : tunica mea.

ሊባኖስ : Libanus Nom. prop. mon. pſ. 28.5.

ለበወ : intellexit, corde percepit. pſ. 2. 10. & nunc reges ለብዉ : intelligite pſ. 18. 13. deliĉta quis, ይሌብዎ : intelligit. Ioannis. 12. 40. & non, ይለብዉ : intelligant corde.

Nom. ለባዊ : intelligens plur. ለባዊያን : intelligentes. Matt. 15. 16. adhuc vos, ኢለባውያን : non intelligentes hoc eſt; ſine intelleĉtu.

አልበወ : intelligere fecit, intelleĉtum dedit pſ. 15. 7. qui አለበወኒ : tribuit intelleĉtum mihi.

Nom. ልብ : cor. plur. አልባብ : corda pſ. 44. 2. eruĉtauit ልብየ : Cor meum Matt. 9. 4. Cogitatis mala in አልባቢክሙ : Cordibus veſtris.

ለተነ : Lacerauit, rupit, diuiſit Ioannis 19. 24. partes tunicę እልትኖ : diuidam.

ሊቶስጥሮስ : lithoſtrotos: Nom. prop. loc. Ioannis 19. 13.

ለንጽ : linteum abſterſiuum. Ioannis, 13 4. & exterſit በለንጽ : linteo.

ለአከ : miſit, Ioannis 5. 33. vos, ለአክሙ : miſiſtis ad Ioan.

Ioã. & *cap.7.V.32.* & ለአኩ : miſerunt Principes.

ተለአከ:*Paſſ.for.* Miniſtrauit, ſeruiuit, miniſter fuit, miſſus eſt, *Marci* 1.14. & ይትለአከዎ : miniſtrabant illi angeli *Ioannis* 12.26. ſi quis ተልአከኒ : miniſtrauerit, mihi.

Nom. ላእክ : ልኡክ : miniſter : *Mar.* 9.35. erit ላእክ: miniſter omnium. *Coloſ.* 1. 7. ላእክ : Miniſter Chriſti.

መልአክ : Angelus, Princeps, magnus, plur. መላእክት : Angeli, Princepes magni. *pſ.* 34.6. & መል አክ : Angelus Domini perſequens eos. *pſ.* 90. 11. quoniam, መላእክቲሁ : Angelis ſuis, mandauit de te. *Ioannis* 3.1. Nicodemus nomine መልአከሙ : ለአይሁድ : Princeps Iudęorum. *Iudę*,9. ሊቀ : መላእክት : archangelus.

መልእክት : miniſterium, adminiſtratio, miniſtratio, epiſtola. *act.* 1. 17. ſortitus eſt ſortem huius መል-እክት : miniſterij. 2. *Cor.* 3. 7. ſi መልእክት : ሞት : miniſtratio mortis.

መልእክት : ያዕቆብ : epiſtola S. Iacobi, &c.

ለከየ : *hinc* ተላከየ : litigauit, bellauit, tumultuauit, diſſenſiit. *act.* 23. 9. quidam Phariſæorum, ተላከዩ : punabant, contradicebant. 1. *Cor.* 11. 18. *quod* ትትላከዩ : diſcentiatis audio.

ለከፈ : tetigit, palpauit, manibus tractauit, contrectauit. *Mat.* 23.4. ipſi autem non ይለክፍዎ : tangunt ea digito ſuo. *Ioannis* 20.17. ne ትልክፍኒ : tangas me. 1. *Cor.* 5. 13. quid, ተልሐፈየ : tangit me.

ሌዊ : leui *Nom.prop.vir.Luc.* 3. 24.

ሉቃስ : Lucas *num.prop.vir.*

ሌዋዊ : leuita *plur.* ሌዋውያን : leuitæ. *Ioannis* 1. 19. miſerunt Sacerdotes & ሌዋውያን : Leuitæ.*act.*4.36. Barnabas ሌዋዊ : Leuites.

ልዕለ : excelſus fuit. *pſ.* 98.2. ልዑል : excelſus ſuper omnes gentes. *Dan.* 3.1. laudabilis, & ልዑል : ſuper exaltatus.

Nom. ልዑል : altus, ſummus, ſupereminens, ſummitas, altitudo. *Ps* 20.8. in miſericordia ለልዑል : altiſſimi : & *pſ.* 102.11.ſecundum ልዑል : altitudinem cęli : &c.

ላዕለ : & ላዕል : *præpoſitio quæ pro natura orationis exponitur.* ſuper, ſupra, iuxta, contra, apud, ad, verſus, *pſ.*2.2. ላዕለ : aduerſus Dominum, & ላዕለ : aduerſus Chriſtum eius.*pſ.* 73. 1. ላዕለ : ſuper oues paſcuæ tuę. *Marc.* 9. 26.præcipio tibi exi እምላዕሌሁ : ab eo, *Luc.* 13.18.quæ fiebant, በላዕሌሁ : *ab eo,* per eum *Ioannis* 19.38. nullam culpam inuenio በላዕሌሁ : in eo *Ioannis* 21.22. ሚላዕሌከ : quid ad te.

ልዕልና : & መልዕልት : altitudo, eminentia, ſublimitas. *pſalm.* 11. 9. ſecundum, ልዕልናከ : altitudinem tuam.

Deindè መልዕልተ : ſupra, vltra : *Quãtitatis & temporis.Matt.* 5.15.non poteſt ciuitas abſcõdi, መልዕልተ : ſupra montem poſita. *act.* 10.9. aſcendit Petrus in መልእልተ : ſuperiora.

መል-

መልዕልተ፡ሰማያት ፡ firmamentum cæli.

አልዐለ ፡ exaltauit , eleuauit , extulit. *pſ.* 9. 15. qui ያሌዕለኒ ፡ exaltat me de portis mortis. *Pſalm.*26. 6. in petra አልዐለኒ ፡ exaltauit me. *pſ.*88. 20. ዐለዐልኩ፡ exaltaui, electum &c.

መልዕለ ፡ *particip. pſ.* 3. 4. & መልዕለ ፡ exaltans, caput meum.

ተለዐለ ፡ *paſſ.* eleuatus,exaltatus eſt. *pſ.*63, 8. & ይትሌዐል ፡ exaltabitur Deus. *pſ.*107. 5. ተለዐል ፡ exaltare, Domine ; መልዕልተ ፡ ሰማያት ፡ ſuper cęlos.

ለየለየ፡ nox fuit.

አሌሊ ፡ pernoctauit, noctem egit. *Luc.*6. 12. ወያሌሊ፡ & pernoctabat in oratione.

Nom. ሌሊተ ፡ ለያለየ ፡ & ሊተ ፡nox *pſ.*1. 2. die ac ሌሊተ፡ nocte. *Cant.*3. 1. በለያለየ ፡ per noctem.

ሊበርጢኖን፡ Libertini *act.*6.

ሊዱያ ፡ Libia *Nom. prop.reg.act.*6.

ልጓመ ፡ ልጓም ፡ & ልጓመ ፡ frænum gubernaculum *plur.* & ልጓማተ ፡ freni , gubernacula. *pſ.* 31. 9. in Camo &, ልጓም ፡ fræno. *act.* 27. & ልጓማተ ፡ gubernacula *Apoc.* 14 20. vſque ad, ልጓመ፡ frænos ęquorum.

Verb. አልጓመ ፡ refręnauit , fręno cohibuit. *Iacobi* 1. 26. & non ያለጕም ፡ refręnat linguam ſuam.

ልጕተ ፡ profundum , imum, abyſſus. *Matt.*28. 6. demergatur in ልጕተ ፡ profundum maris.

ሌጌዎን ፡ Legio. *luc.*8.

ልጥረ ፡ libra, pondo, *Ioannis* 12. 3. accepit , ልጥረ ፡ libram

bram vnguenti. & 19. 39. quaſi centum ለጥረ፡ libras.

ሎጥ፡ Lot. *nom.prop.vir. pſ.*82.9.

ለጸቀ፡ *inde*, አለጸቀ፡ Incepit, appropinquauit, propè proximus fuit. *Marci*, 5.23.quoniam filia mea, አለጸቀት፡ incipit mori. *Ioan.* 6. 4. & አለጸቀ፡ appropinquauit, *ſeu* proximũ erat, Paſcha *Ioan.*16.21. mulier dum አለጸቀት፡ incipit parere. *dum vicina eſt.*

ለጸየ፡ raſit totondit.

ተለጸየ፡ *paſſ.* tonſus eſt. *Act.*18. 18. & ተለጸዩ፡ raſa erãt capita eorum. 1.*Cor.*11.6. Si non velatur mulier. ለት፡ ተለጸይ፡ tondeatur.

ለፌ፡ latus. *act.* 27.15. እምለፌ፡ ለለፌ፡ à latere ad latus. *hinc inde.*

LITERA ሐ፡ H.

ሐለመ፡ ſumniauit, dormiuit, *act*.2.17. ſeniores veſtri ሕለመ፡ ſumnia, የሐልሙ፡ ſomniabunt.

Nom. ሐለመ፡ ſuminus, ſumnia *Pſalm.* 75.6. ሐለሙ፡ ሕለመ፡ dormierunt ſomnum.

ሐለቀ፡ *inde*, ማሕለቅት፡ finis, extremum.*pſal*.138.*ver*.9. vsque *in* ማሕለቅት፡በሐር፡ extremum maris *vide*. ኀለቀ፡ ሕለቀት፡ annulus. *Luc.*15.22.immittite, ሕለቀት፡ annulũ in digitos eius *Iacobi* 2.2. vir habens, ሕለቀት፡ ወርቅ፡ annulum aureum.

ሐሊብ፡ lac. *Ps.* 118.70. coagulatum eſt ſicut ሐሊብ፡ lac

cor

cor eorum.

ሐለየ ፡ meditatus, imaginatus, intentus fuit, ſapuit, cogitauit, diligenter, & attentè conſiderauit. *pſ.* 35. 5. & ሐለየ ፡ meditatus eſt iniquitatē *pſ.* 76. 5. ሐለይኩ ፡ cogitaui dies antiquos. R*om.* 8. 5. quæ huius mundi ſunt የሐልዩ ፡ ſapiunt. & *Rom.* 8. 18. verumtamen ሐልዩዋ ፡ conſiderate, hoc, 2. *Cor.* 11. 18. omni die dum እሔሊ ፡ conſidero Eccleſias.

Nom. ሐሊና ፡ meditatio, cura, ſolicitudo, cogitatio. *pſ.* 18. 15. & ሐሊና ፡ meditatio cordis mei *Marc.* 4. 19. qui audiunt verbum, & ሐሊና ፡ *curæ*, ærumnę ſęculi.

ሐምሌ ፡ Nomen *menſis vndecimi, qui nobis eſt* Iulius:

ሐመልሚል ፡ viridus, coloris viridi A*poc.* 6. 8.

ሐሙ ፡ Socer. I*oannis* 18. 13. quia ሐሙሁ ፡ ſocer erat Caifæ.

ሐማት ፡ Socrus *Mar.* 1. 30. ሐማቱ ፡ ለስምዖን ፡ Socrus Simonis.

ሐመመ ፡ cruciatus, afflictus fuit, vexatus, paſſus eſt, humiliatus eſt *pſ.* 105. 32. ሐመ ፡ vexatus eſt Moyſes propter illos. *in Miſſ. fol.* 163. 3. ሐመ ፡ ወሞተ ፡ paſſus, & mortuus *pſ.* 115. 1. Ego autem nimis ሐመምኩ ፡ humiliatus ſum *Luc.* 16. 26. tu verò ትሐምም ፡ cruciaris.

አሕመመ ፡ afflixit, humiliauit, vexauit, nocuit dolore affecit. *Mar.* 6. 48. & ያሐምሞሙ ፡ affligebat eos ventus. *Apoc.* 7 3. ne ታሕምሙ ፡ ne noceatis.

አስተሐመመ ፡ attentè perpendit, rem anxiè conſiderauit

rauit.

Nom. ሕማም : & ሕመም : dolor, cruciatus, afflictio, tormentum, humilitas, *plur* ሕማምያን : dolores, cruciatus, afflictiones &c. *pſ.* 24. 19. vide ሕማምየ : humilitatem meam. *pſ.* 30. 11. defecit in ሕመም : dolore vita mea, *pſ.* 93. 19. ſecundum mult. ሕማማ : dolorum, meorum. R*om.* 1.29 plenos inuidia, ሕማምያን: afflictionibus, *ſeu* nequitiis &c.

መሕመም : *idem* T*heſ.* 1 5. 3. ſicuti pregnans quæ eſt in መሕመም : dolore.

ሕሙም : *plur* ሕሙማን : doloroſus, tormentatus, afflictus *Marc.* 3. 10. omnes, ሕሙማን : afflicti, *plagas habentes Luc.* 4. 40. omnes qui habebant infirmos & ሀሙማነ : dolore afflictos. *vbi* ሀ: *eſt pro* ሐ:

ሐመር : nauis, nauicula, *plur.* አሕማር : naues nauiculę. *Luc.* 5.2. & vidit duas አሕምር: naues *ibid. ver.* 3. & ſedens in ሐመር : nauicula.

ሐመረ : *Nom. prop. arboris & fructus.* ſiliqua *Luc.* 15.16. & cupiebat ſaturari de ሐመረ : ጸሬከ : ſiliquis.

ሐመየ : & ተሐመየ : ſuſurrauit, detraxit alicui, vituperauit, calumniatus fuit, *pſ.* 100. 5. ዘየሐሚ : ቢጾ: qui detrahit proximo ſuo 2. *Cor.* 12. 20. ne forte &c. & ኢትትሐመዩ : ſuſurratis, *hoc eſt ſuſurrationes ſint inter vos. Iacob.* 4. 11. ኢትትሐመዩ : ne detrahatis &c.

ሐማዪ *plur.* ሐማዪያን : ſuſurro, calumniator *Rom.* 1.29. plenos inuidia, ሐማዪያን : ſuſurrones.

ሐመድ: cinis, puluis, *pſ*.101.10. Quia ሐመደ: cinerem tã-quam panem manducabam. *Luc*.10.13.

ሐሠረ: Stipula, feſtuca, palea. *Matt*.3.12. ሐሠርሰ: paleas autem, cõburet igni. *Matt*.7.4. quid vides ሐሠረ: feſtucam in oculo fratris tui.

ሐሠየ: fricauit, confricauit. *Luc*.6.1. & ሐሠዩ: confricabant eas manibus.

ተሐሠየ: exultauit, exhilaratus fuit, gauiſus, congratulatus &c. *pſ*.15.8. & ተሐሠየ: exultauit lingua mea *apoc*. 19.17. gaudeamus & ንትሐሰይ: exultemus ሰ *pro* ሠ.

Nom. ሐሤት: ſolatiuum, conſolatio, gaudium, *act*. 3.31. in timore Domini, & ሐሤት: conſolatione Spiritus ſancti. 2.*Cor*.7.4. ſuperabundat, ሐሤትየ: gaudiũ meum.

ሐረመ: *primo ſignificat vt apud* Arabes حرم illicitum fuit, prohibitum, vetitum 1. *Tim*. 4. 3. qui የሐርሙ: prohibent nubere.

አሐረመ: illicitum ſtatuit, prohibuit. 1.*Cor*.9.6. mihi ſolum & Barnabę. አሐረሙ: illicitum ſtatuerunt.

Secundo vt Hebræos חרם deuouit deodicauit.

ተሐረመ: Deo dicatus eſt, religioſè coluit. *Iacobi* 1.26. qui የተሐረም: religioſus, Deo dicatus eſt.

ሐርሞት: religio. *Iac*. 1. 26. huius vana eſt ሐርሞት: religio *Ioan*. 4.8. *act*. 26.6. ſecũdum ſectam ኀርሞትነ: religionis noſtræ. ኀ: *pro* ሐ:

ሐረረ: æſtuauit, æſtus, calor, vehemens fuit.

Nom. ሐሩር: æſtus, calor, *apoc*. 16. 9. datum eſt ei

ሐሩር:

ሐረረ : æſtu affligere homines.

ሐረሰ : arauit, *Luc.* 9.62. nemo apprehendens aratrum & ይሐርስ : arat.

አሐረሰ : *idem* 1. *Cor.* 9.10. qui autem ይሐርስ : arat, ſperans mercedem ይሐርስ : arat.

Nom. ሐራሲ : ሐረሲ : & ሐራሲ agricola *plur.* ሐራስት : agricolæ. *Matt.* 21. 33. & locauit eam ለሐራስት : agricolis. I*acob.* 5. 7. ſicut ሐራሲ : agricola expectat fruct.

ሐረወ : porcus. *plur.* አሐርው : porci. *Matt.* 7. 6. neque mittatis Margaritas veſtras ante አሐርው : porcos.

ሐራዊይ : aper. *pſ.* 79.14. exterminauit eã ሐራዊይ : aper.

ሐራዊ : miles *plur.* ሐራ : milites, exercitus. *Ioannis* 19. 23. vnicuique ሐራዊ : militi partem. *ibid.* V. 32. venerunt autem ሐራ : milites. *apoc.* 19.14. & ሐራ : exercitus, qui ſunt in cęlo.

ሐርጊ : aries, hircus. *plur.* ሐራጊት : arietes, hirci. *pſ.* 39. 9. ኢሐራጊት : neque hircos.

ሐሳል : chamus. *pſ.* 31.9. in ሐሳል : chamo, & freno.

ሐሰበ : reputauit, conputauit. *pſ.* 143.3. aut filius hominis ዘትሐስቦ : quod reputas eum *Luc.* 14.28. nonne prius ſedet & ይሔስብ : computat.

ተሐሰበ : rationem poſuit, ſupputauit. *Matt.* 18.24. & cum cepiſſet. ይትሐሰብ : rationem ponere. *Luc.* 16.2. Hebr. 13.17. 2. *Cor.* 12.19. &c.

Nomen. ሐሳብ : ſupputatio, computus. *Matt.* 18. 23. qui voluit facere ሐሳብ : computum.

ሐሰከ

ሐሰከ: *inde* መሐሰእ: agnus, iuuencus, *ouis, vel hædi. plur.* መሐስእ: agni. *Ps.* 113.4. ſicut, መሐስእ: አባግዕ: agni ouium. *Cant.* 1. 8. paſce, መሐስእ: አጣሊከ: hædos tuos.

ሐሰወ: mentitus fuit, fefellit, decepit *Pſal.* 88.36. Dauidi non እሔሱም: mentiar *act.* 5.3. vt ትሔሱዎ: mentiaris ſpiritui ſancto. *Rom.* 9.1. non እሔሱ: mentior 2. *Cor.* 11.31. ſcit quod non ከመ: እሔሱ: mentior. *Apoc.* 3. 9. & non ſunt, ſed ይኄስዉ: mentiuntur, ኄ: *loco* ሐ: ተሐሰወ: *idem. Ioan.* 10. 36. non poteſt ይትሐሰዉ: ſolui *mentiri*, ſcriptura.

ሐሳዊ: mendax, perfidus, fallax, *plur.* ሐሳውያን: mendaces, perfidi, fallaces *Pſ.* 115. 2. omnis homo ሐሳዊ: mendax. *Mat.* 24. 11. multi ሐሳውያን: ነቢያት: pſeudo Prophetę, *mendaces proph. I. Ioan.* 1. 10. ሐሳዌ: mendacem facimus. 1. *Ioan.* 2. 18. ሐሳዌ: መሲሕ: Anti Chriſtus. *falſus Chriſtus.*

ሐሰት: mendacium, fallacia, fallax, *Ps.* 32. 17. equus ሐሰት: fallax ad ſalutem *Marc.* 14. 56. f rebant ስምዐት: ሐሰት: teſtimonium falſum. *Ioan.* 8. 44. cum loquitur, ሰሐተ: mendaciem.

ሐሰ: abſit, parce. *Matt.* 16. 22. ሐሰ: ለከ: abſit à te Domine, *Galat.* 6. 14. mihi autem ሐሰ: ሊተ: abſit, mihi.

ሕቀ: paululum, puſillum, penè *Ps.* 72. 2. ሊተሰ: ሕቀ: mihi autem penè. *Marc.* 14. 35. & cum proceſſiſſet ሕቀ: paululum. *Luc.* 5. 3. reducere ሕቀ: piſillum à

 terra

terra.

ሐቌ : lumbi. *Marc.* 1. 6. ſona pellicea circa ሐቌሁ : lumbos ſuos. *Luc.* 12. 35. ſint præcincti ሐቌክሙ : lumbi veſtri.

ሐቅል: deſertum, ſolitudo, villa, rus, locus ſolitarius. *Marc.* 1. 13. & erant, in ሐቅል: deſerto. *Luc.* 15. 25. erat autem filius eius ſenior ሐቅል: in agro. *Luc.* 25. 26. Cyrenenſem venientem de ሐቅል : villa.

ንዋየ : ሐቅል : arma, *Ioan.* 18. 3. cum laternis, & facibus, & ንዋየ: ሐቅል: armis. *vide*, ንዋየ:

ሐቃል : barbarus, barbari *Act.* 28. 4. vt vero viderunt, ሐቃል : barbari &c.

ሐቀረ: *indè* አስተሐቀረ: contempſit, vilependit, inhonorauit. *Ioan.* 8. 49. vos autẽ ተስተሐቅሩኒ: inhonoraſtis me. *act.* 13. 41. videte, እለ: ታስተሐቅሩ: contemptores, *ſeu* qui contemnitis. *Rom.* 2. 24. & ታስተሐቅሮ: ለ: inhonoras Deum.

ሐቀየ : fremuit, frenduit, murmurauit. *Ps.* 34. 16. ሐቀዩ: frenduerunt dentibus ſuper me. & *Ps.* 36. 12. የሐቂ: ſtridebit dentibus ſuper eum.

Nom. ሐቂየ : ſtridor dentium *Matt.* 8. 12. ibi erit fletus & ሐቂየ : ስነን: ſtridor dentium.

ሐቀፈ : amplexus, amplexatus fuit. *Ps.* 47. 13. & ሐቀፋዋ: amplectimi eam *Cant.* 2. 6. & 8. 3. dextra illius. ተሐቅፈኒ: amplexabitur me. *Luc.* 15. 21. & ሐቀፎ: amplexatus eſt, collum eius *act.* 20. 37. &c.

ሐብል: funis. *pl.* አሕባል: & አሕባላት : funes. *pſ.* 15. 6. አሕባል: funes.

funes ceciderunt mihi. *pſ*.139.6. extenderunt አሕባለ: funes. ኅ: *loco* ሐ: *act*.27. 32. abſciderunt milites, አሕ-ባለተ: funes.& *pſ*. 104.11. ሁብለ: funiculum hereditatis veſtræ.

ሕቡለ: dolus,fraus. *pſ*.51.4. ſicut nouacula acuta, ገብ-ርከ: ሕቡለ: feciſti dolum.

ሐቡለ: *Verbum vide* ኅቡለ: auſus fuit.

ሐብት: velum, pallium.

ሐብአ: *vide* ኅብአ: abſcondit, occultauit.

ሐቤ: & ሐበ: Centurio. *act*. 22.25. quo audito, ሐቤ: Centurio acceſsit &c.

ሐተተ: interrogauit, inquiſiuit, ſcrutatus, percuntatus fuit. *pſ*. 10. 6. Dominus, የሁቱ: ለጻድቅ: interrogat iuſtum. *Marc*.14.60. ſummus Sacerdos ሐተቶ: interrogauit eum. *verſ*. 61. iterum ሐተቶ: interrogauit eũ. *Luc*.23.*verſ*.4. 9.& 14.&c.

ሐለከ: ſentit, ſenſu percepit. *Luc*.9.44. ከመ: ኢየሐልክዎ: vt non ſentirent eum.

ሐንከሰ: claudicauit, claudus fuit. *pſ*.17. 46. ሐንከሱ clau-dicauerunt in ſemitis ſuis.

ሐንካስ: claudi. *Matth*.11. 5. ሐንካስ: የሐውሩ: claudi ambulant. *Heb*.12. 13. vt ſanentur. ሐንካሳኒክሙ: clau-di veſtri.

ሐና: Anna. *Nom. prop. mul.* Luc. 2. 36. *item Nom. prop. vir.* ሐና: Annas *luc*. 3.2. &c.

ሐነጸ: ædificauit, reædificauit, conſtruxit, extruxit. *pſ*. 27. 5. & non ትሐንጾሙ: ædificabis eos. *act*. 7. 49.

domum ተሐንጹ : ædificabitis mihi. ኀ : *pro* ሐ: *& paulò ſuperius verſ.* 47. ኅነፀ : *loco* ሐነጸ :

ተሐንጸ: conſtructum, ædificatum fuit. *pſ.* 50. 20. vt ይትሐነጸ: ædificentur muri Ieruſ. *Ioan.* 2. 20. ተሐንጸ: ædificatum eſt templum hoc &c.

ሐዋ: Heua. *Nom. prop. mul.*

ሐወለ: *indè* ተሐወለ : communicauit, ſocius fuit, conuiuatus fuit. *pſ.* 100. 5. inſatiabile cor, non ይትሀወል: cõuiuatum eſt mecum. *Ioan.* 4. 8. Iudei non ይትሐወሉ: communicant, cum Samaritanis *act.* 10. 28. accedere, & ይትሀወል : communicare cum alienigena.

ሐወረ : & ሐረ: iuit, abiuit, deceſsit, ambulauit. *pſ.* 11. 9. in circuitu. ይሐውሩ : ambulant impij. *pſ.* 80. 13. ሐሩ : ibunt, in adinuentionibus. *Matt.* 25. 41. ሑሩ : diſcedite à me. *Luc.* 18. 11. ይሐውሩ : ብእሲተ : ብእሲ :adulteri. ¶ *ſcilicet, euntes ad mulierem, alterius viri vxorem.*

Nom. ሐዋርያ : Apoſtolus, miſſus. *plur.* ሐዋርያት: apoſtoli, miſsi. *Ioan.* 13. 16. neq; ሐዋርያ : apoſtolus maior eſt. *act.* 4. 33. reddebant ሐዋርያት : apoſtoli teſtim. *in Miſſa. fol.* 158. *col.* 4. in hac eccleſia tua ሐዋርያት : apoſtolica.

ሐወዘ : Iucundum, plauſibilè, voluptuosè, delectabilè fuit. *pſ.* 80. 3. pſalterium ሐወዘ : iucundum, & *pſ.* 146. 1. Deo noſtro ሐወዘ : ſit iucunda laudatio.

Nom. ሐ ውዝ : voluptas, mundi delicię, ſęculi voluptates, 2. *Tim.* 3. 4. qui elegerunt ሐውዝ : voluptates. *vc. huius ſæculis. Tit.* 3. 3. ſeruientes deſiderijs &

ሐሐ-

ለሐወዝ : voluptatibus.
አስተሐወዘ: delitijs affluit, voluptatibus ſeſe dedit, libẽter, letè conuerſatus fuit, plauſibilibus verbis perſuaſit. *Act.* አስተሐወዘ : 19 .26. & ſuadendo ſeducit Paulus multam turbam. 2.*Petri* 2.13. አስተኀወዝዎ:delicijs affluunt. ኀ: *pro* ሐ:
ሐዘለ: fouit. 1.*Theſſ.*.2.7.
ሕዝቅያስ : Ezechias. *Nom. prop. vir. Mat.* 1.9.
ሐዘበ : putauit, exiſtimauit, cenſuit, opinatus eſt. *pſ.* 49. 21. ሐዘብከ: exiſtimaſti iniquè. *luc.* 12. 40. hora non ተሐዝበ : putatis.
ተሐዘበ : *idem. act.* 2. 15. non ſicut ትትሐዘቡወሙ: exiſtimatis vos. 2. *Cor.* 11. 5. እትሐዘብስ : exiſtimo autem &c.

Nom. ሕዝብ : gens, populus, natio, turba. *plur.* አሕዛብ: gentes, populi, gentiles. ¶ *Nota, dum ſingulariter vſurpatur, populum fidelem denotare. ſicut pluraliter, infidelem ſeu gentilem. pſ.* 116. 1. laudate Dominum omnes, አሕዛብ : gentes : laudate eum omnes ሕዝብ: populi.
ሐዘነ : męſtus, triſtis, afflictus fuit, nauſeauit, tędio affectus eſt. *Mar.* 14.33. cœpit pauere, & የሐዝን: tœdere. *act.* 27.22. vt non ትኀዝኑ : paueatis.
ሐዘን: triſtitia, tœdium. *pſ.* 118.28. dormitauit anima mea præ ሐዘን : tœdio. *Luc.* 22. 46. inuenit eos dormientes præ ሐዘን : triſtitia. *Ioannis* 16.6 ሐዘን: triſtitia, impleuit cor veſtrum.

አሐዝነ : pertinet, attinet, ſpectat. *Mar.* 5.38. magiſter non ይሐዝነከሙ: pertinet ad te &c. *Ioan.* 10.13. nõ ይሐዝኖ : pertinet ad eum de ouibus.

ሐር: bonus *vide* ኄር :

ሒሩት: bonitas. *in Miſſ.* 163.1. Rogamus. እምሒሩትከ: à bonitate tua.

ሐይመት: tentorium, tabernaculum, papilio. *plur.* ሐይመታት: tentoria, *Cant.* 1 5. ወሐይመታት: ሰሎሞን: & pelles Salomonis. ¶ *tentoria ex pellibus fiebant.*

ሐይቅ: littus, ripa. *Ioan.* 21.5. ſtetit Ieſus in ሐይቅ: littore. *act.* 21.5. & poſitis genibus in ሐይቅ: littore.

ሐይወ: vixit, ſanus fuit. *pſ.* 68.35. & ተሐዩ : viuet anima veſtra. *Ioan.* 5.6. vis ትሕየው: ſanus fieri. *Rom.* 1.17. Iuſtus ex fide የሐዩ: viuit *Cor.* 15.32. ſi non የሐይዉ: viuunt mortui.

Nom. ሕያው : viuus *plur.* ሕያዋን: *pſ.* 31 3. ad Deum meũ ሕያው: viuum. *Luc.* 20.38. ſed Deus ሕያዋን : viuorum eſt. *Act.* 9.41. aſsignauit eam ሕያወ: viuam.

ሐይወት : vita *pſ.* 15.11. notas mihi feciſti vias ሐይወት: vitę. ሐይወት : ዘለዓለም : vita æterna. ሕይወት: ዘይመጽእ: ዓለም: vita venturi ſæculi.

አሕየወ : viuificauit, ſanum effecit. *Pſalm.* 70. 20. & conuerſus አሕየውከኒ : viuificaſti me. *Ioan.* 5.11. ዘአሕየወኒ : qui me ſanum fecit. 1. *Tim.* 6. 13. qui omnia, ያሐዩ: viuificat.

Nom. መሐየዊ: viuificans, viuificator, vitalis. ማሕየዊት : *femininum. in miſſa fol.* 160. *col.* 2. per tuam paſſio-

ſionem ſalutiferam, & ማሕየዊት: vitalem. *ibid. fol.* 163. 4. credimus in Spiritum Sanctum Dominum ማሕየዊ: viuificantem.

ሐየዘ: *vide* ውኅዘ: fluxit.

ሐየጸ: *indè* አስተሐየጸ: obſeruauit, explorauit, circumdedit, inſidiatus fuit. *pſ.* 16. 11. inimici mei አስተሐየጽዋ: circumdederunt animam meam. *pſ.* 36. 12. የስተሐየጽ: obſeruabit peccator iuſtum. *pſ.* 55. 7. ipſi calcaneum meum ይስተኃየጹኒ: obſeruabunt.

ሐደሰ: nouauit, innouauit, renouauit. *pſ.* 50. 12. ſpiritum rectum, ሐድስ: innoua in &c. *pſ.* 103. 30 & ትሔድስ: renouabis, faciem terræ. *pſ.* 102. 5. ዘየሐድስ: qui renouat, vt aquila.

Nom. ሐዲስ: nouus, nouum, nouitas. *plur.* ሐዳስት: noua *pſ.* 149. 1. cantate Domino canticum ሐዲስ: nouum. *Act.* 17. 18. doctrinam dęmoniorum ሐዳስት: nouorum docet.

Paſſ. ተሐድሰ: factum nouum, innouatum, renouatũ fuit *pſ.* 38. 3. ተሐደሰኒ: renouatus eſt vulnus meum. 2. *Cor.* 5. 17. nunc autem ተሐደሱ: innouati eſtis in Chriſto.

ሕዳጥ: breuis, modicus, paucus, breuè, modicum, parum. *plur.* ሕዳጣን: pauci. *Matt.* 20. 16. multi ſunt vocati, & ሕዳጣን: pauci electi. *Ioan.* 16. 16. ሕዳጠ: modicum & non videbitis me.

ሕጠት: granum, grana. *Luc.* 13. 19. ſimile eſt regnum Dei, ሕጠተ: ሰናፔ: grano ſinapis. *Ioan.* 12. 24. *niſi*, ሕጠተ:

ስርናይ:

ሥርናይ: granum frumenti.

ሐዳፊ: Ceruix, collum. *pſ.*128.4. concidit ሐዳፊሆሙ: ceruices peccatorum.

መሐዳፍ: velum nauis, *Act.*27.40.eleuauerunt መሐዳፈ: ዐቢየ:velum maius.¶ *leuato artemone.*

ሐዳፌ: Nauclerus, gubernator, Rector. *act.*27.11. & ለሐዳፌ: nauclero magis credebat. *in Miſ.fol.*167.12. Domine ሐዳፌ: ነፍስ: rector animarum.

ሐገግ: ሕግ: ሕገ: & ሐገ: lex, norma, regula, mos, præceptum teſtamentum. *pſ.*1.2. ſed in ሕገ: lege Domini &c. *pſ.* 18.9. ሕጉ: ለእግዚአብሔር: præceptum Domini lucidum. 2.*Cor.*3.6. nos fecit miniſtros, ለሐዲስ: ሕግ: noui teſtamenti. *ibidem. v.*14. manet in ሕግ: ብሉይ: teſtamento veteri &c.

ሐጕለ: perijt, perdidit. *pſ.*9.19 non ይሐጕሉ: peribunt. *Luc.*9.25. animam autem ſuam; ሐጕለ: perdat.

ተሐጕለ: perijt, perdidit, deperditum fuit, ¶ *atque hec forma paſſ. frequentior eſt. pſ.* 2.12. ወኢትትሐጐሉ: & non pereatis, de via &c. *pſ.*36.20. quia peccatores ይትሐጐሉ: peribunt. 2. *Cor.*4.9. deijcimur, ſed non ንትሐጐል: perimus.

ሐጕል: & ሕጕለት: perditio. *Matt.*7.13. via eſt quæ ducit in ሐጕል: perditionē. *& cap.*26.8. Vt quid hæc ሕጕለት: perditio.

ሐፀበ: *vide* ኀፀበ: lauit.

ሐፀነ: lactauit; nutriuit, educauit, fouit. *pſ.*22.2. ſuper aquam refectionis ሐፀነኒ: educauit me. *Luc.*23.29.

quæ non, መፀና: lactauerunt. *act.* 7. 21. ወሐፀኖ : & nutriuit eum.

ሕፅን: ſinus. *Luc.* 16.22. & Lazarum in ሕፅኑ: ſinu eius.

ሕፃን: puer, paruulus, puerulus, infans, puella, lactens. *plur.* ሕፃናት : pueri, paruuli, lactentes, &c. *pſ.* 8. 3. ex ore infantium, & ሕፃናት: lactentium. *Luc.* 8. 50. dixit patri, ለሕፃን: puellæ.

ሕፅን : ርእስ: ſupercilium, cacumen. *Luc.* 4. 29. in ሕፅን : ርእስ : ደብር : ſupercilio montis.

ሐፃኒት : nutrix *act.* 13. 2. filius ሐፃኒት : nutricis Herodis. I. *Theſſ.* 2. 7. tamquam ſi, ሐፃኒት : nutrix, foueat. &c.

ማሕፀን : venter, vterus *pſ.* 57. 3. ab alienati ſunt peccatores, ab እማሕፀን: vtero.

ተሐፅነ: nutritus, educatus fuit. *Luc.* 4. 16. vbi ተሐፅነ : fuerat nutritus.

ሐፅ: ſagitta. *plur.* አሐፃት : & አሕፅ : ſagittę. *pſ.* 90. 6. à ሐፅ: ſagitta volante in die. *pſalm.* 10. 3. parauerunt አሕፃቲሆሙ : ſagittas ſuas *pſ.* 126. 4. ſicut አሕፅ : ſagittę.

ሐፈደ : *indè*, ማሐፈደ: turris. *Marc.* 12. 1. & edificauit, መሐፈደ : turrim *Luc.* 13. 4. cecidit, መሐፈደ : turris ſuper eos.

LITERA ም: M.

መሀለለ: *indè* ተመሀለለ: ſupplicauit, deprecatus fuit. *pſ.* 44.13. faciem tuam ይትመሀለሉ: deprecabuntur.

መሀረ: docuit, erudiuit. *pſ.* 17.36. diſciplina tua ዘይሜ. ህረኒ: quæ docebit me. *Matt.* 11.1. tranſijt inde vt ይመሀር: doceret. 1.*Cor.* 15.3. ecce, መሀርኩክሙ: docui vos. *Tradidi vobis.*

Nom. መሁር: doctus, eruditus. *plur.* መሁራን: docti, eruditi. *Ioan.* 6. 45. erunt omnes. ምሁራን: docti. *Docibiles Dei.*

መምህር: Doctor, Magiſter, preceptor. *plur.* መምህ-ራን: doctores, magiſtri. *Ioannis* 3. 2. quia à Deo veniſti, መምህር: magiſter.

ተመሀረ: didicit, peritus, eruditus fuit. *pſ.* 105. 35. & ተመሀሩ: didicerunt opera eorum. *Ps.* 118.71. & እትመሀር: diſcam mandata tua. 1.*Cor.* 15.3. id quod, ተመሀርኩ: didici. *accepi.*

ትምህርት: doctrina, eruditio. *pſ.* 59.1. *in titulo*: ipſi Dauid, in ትምህርት: doctrinam. *act.* 2.42. in ትም-ህርት: doctrina Apoſtolorum.

መሃይምን: fidelis, religioſus, *act.* 10.2. *vir.* ምእይምን: religioſus. *vide.* አምነ:

መሣጢ: fullo. *Mar.* 9. 3. qualia non poteſt, መሣጢ: fullo, ſuper terram &c.

ማላልኤል: Malaleel *Nom. prop. Luc.* 3.37.

መለሐ : ſaliuit, ſale conſperſit. *Mar.* 9.48. omnis enim igne ይሜልሐም : ſaliet &c.

ተመለሐ : ſalitum, ſale conſperſum fuit. *Mar.* 9. 48. omnis victima ይትሜለሐ: ſalietur ſale.

መለሰ : leuigauit, poliuit, vibrauit. *pſ.* 7. 13. gladium ſuum ይመልስ vibrabit.

ሜላት : purpura *Cant.* 3. 10. aſſenſum eius ዘሜላት : purpureum. *Marc.* 15. 17. induunt eum ሜላት : purpura.

መለትሐ : maxilla, gena, tempus capitis. *plur.* መላትሐ: tempora, genæ. *pſ.* 131. 4. & requiem, መላትሒየ: temporibus meis. *Cant.* 4. 5. መላትሒኪ genæ tuæ.

መለኀ : euaginauit, eruit, euulſit. *Matt.* 18. 9. ſi oculus ſcandaliſat te ምልኆ : erue eum. *Ioan.* 18. 10. & መለኀ: euaginauit gladium ſuum.

ሞሎኅ : Moloch. *act.* 7. 43.

መልአ : impleuit, repleuit. *pſ.* 79. 10. & መልአት : impleuit, *fem.* terram. *pſ.* 71. 19. & ይምላእ : replebitur maieſtate eius omnis terra.

Nom. ምሉእ : plenus, repletus. *plur.* ምሉኣን : pleni, repleti. *act.* 6. 8. Stephanus autem ምሉእ: plenus gratia. *ibid. ver.* 3. ምሉኣነ : plenos Spiritu Sancto.

መለከ : አምለከ : coluit, adorauit, imperauit, dominatus fuit. *Marc.* 7. 7. in vanum autem የመልኩኒ : colũt me. *Rom.* 1. 25. cõmutauerunt veritatem Dei, & አምለኩ : coluerunt &c. 2. *Cor.* 6. 18. Dominus ዘኵሉ : ይመልክ ; omnipotens. *Ap.* 1. 8. ዘመጽእ : ይመልክ : ኵሉ :

qui eſt dominator omnium.

Nom. አምላክ ፡ Deus *plur.* አማልክት ፡ Dij. *pſ.* 49. 1. አምላከ ፡ አማልክት ፡ Deus. Deorum Dominus locutus eſt.

መለኮት ፡ Diuinitas, dominatio. *pſ.* 102. 22. in omni loco መለኮቱ ፡ dominationis eius. 2. *Petri*. 1. 3. quomodo omnia nobis መለኮቱ ፡ diuinitatis ſuæ.

ማልኮስ ፡ Malcus. *Nom. prop. vir. Ioannis* 18. 10.

ሜልኪ ፡ Melchi. *nom. prop. vir. Luc.* 3. 24.

መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ Melchiſedech. *nom. prop. vir. pſ.* 19. 4.

መልክዕ ፡ imago, figura, *Mar.* 12. 16. cuius eſt; መልክዑ ፡ imago hæc. *Luc.* 20. 24. cuius eſt, መልክዑ ፡ imago.

መሌሌት ፡ መሌሌያት ፡ መለያልይ ፡ መለያልያት ፡ membrum; membra. 1. *Cor.* 12. 12. 13. 20. &c.

ሜሌያ ፡ Melea. *nom. prop. vir. Luc.* 3. 31.

ሜልጥን ፡ Melita. *nom. prop. inſ. act.* 28. 1.

መላጼ ፡ Nouacula. *pſ.* 51. 4. ſicut መላጼ ፡ nouacula acuta.

መሐለ ፡ iurauit, adiurauit. *pſ.* 62. 12. laudabitur omnis qui ይምሕል ፡ iurat in eo. *pſ.* 88. 4. &, መሐልኩ ፡ iuraui Dauid ſeruo meo.

አምሐለ ፡ adiurauit. *Marc.* 5. 7. አምሐለ ፡ adiuro te.

መሐረ ፡ miſertus fuit, benignus fuit. Rom. 9. 15. ei cui ምሕርክዎ ፡ miſertus fui, እምሕሮ ፡ miſerebor. *Ioannis* 12. 6. non በምሒረ ፡ miſerendo.

መሐረ ፡

መሐሪ ፡ miſericors, benignus. pſ. 85. 15. tu autem Domine መሐሪ ፡ miſericors.

ምሕረት ፡ miſericordia. pſ. 85. 15. patiens & multum ምሕረት ፡ miſericordiæ. pſ. 88. 2. ምሕረትከ ፡ miſericordias tuas cantabo Domine.

አስተምሐረ ፡ ingemuit, condoluit, benignus fuit. Marc. 7. 34. ſuſpiciẽs in Cœlum አስተምሐረ ፡ ingemuit. 1. Corint. 13. 4. charitas, ያስተምሕር ፡ benigna eſt.

አመሐረ ፡ *idem. Marc.* 8. 2. ይምሕሩኒ ፡ miſereor ſuper turbam, ¶ *vel, miſericordem me reddunt.*

ማኅቶት ፡ lucerna. pſ. 118. 103. ማኅቶት : lucerna pedibus meis. *Ioannis.* 5. 35. ille erat, ማኅቶት ፡ lucerna ardens.

ኅ ፡ *pro* ሕ ፡

መሐከ ፡ peperſit, condonauit. pſ. 71. 13. & ይምሕከ ፡ parcet pauperi. *act.* 20. 29. qui non ይምሕክዎ ፡ parcent gregi.

መሐወ ፡ Vellere, euellere. pſ. 128. 6. quod exaruit, antequã : ይምሐዎ ፡ euellat illud. *Marc.* 2 3. & ceperũt, ይምሐዉ ፡ vellere ſpicas.

መሐዛት ፡ Iuuenes pſ. 148. 12. ſenes & መሐዘት ፡ iuuenes. *act.* 5. 6. & ſurgentes መሐዝት : Iuuenes &c.

መሕየብ ፡ vas, amphora, hydria *Ioannis* 4. 11.

ማሕጼ ፡ ſecuris pſ. 73. 5. in ማሕጼ ፡ ſecuri, & aſcia. *Matt* 3. 10. Iam enim መሕጼ ፡ ſecuris ad radicem.

መሰንቆ ፡ organum, citara. 150. 5. in pſalterio, & መሰንቆ ፡ citara. pſ. 151. manus meæ fecerũt መሰንቆ : org.

መሠኤ ፡

መሥኢ ventilabrum, vannus. *Matt.* 3. 12. cuius: መሥኢ: Ventilabrum in manu eius.

መርሐ: duxit, deduxit, iter oſtendit, docuit. *pſ.* 22. 3. & መርሐኒ: deduxit me ſuper ſemitas *pſ.* 59. 11. quis ይመርሐኒ: deducet me.

ተመርሐ: *for. paſſ. Rom.* 5. 2. Ieſus Chriſtus per quem ተመራሕነ: deducimur, *acceſſum habemus, &c.*

Nom. መራሒ: ductor, guida, pedagogus. *plur.* እምራሕት: ductores, pedagogi. *Matt.* 23. 16. Vę vobis እምራሕት: duces cæcorum.

መራሑት: & መራኁት: clauis. *Matt.* 16. 19. tibi dabo መራኁት: claues. *Apoc.* 3. 7. habens, መራሑት: clauē Dauid.

መረረ: amarum fuit.

Nom. መሪር: amarum, amarè, amaritudo *pſ.* 13. 3. መሪር: amarum os eorum *Luc.* 22. 63. egreſſus Petrus, fleuit መሪር: amarè. *Epheſ.* 4. 31. omnis መሪር: amaritudo.

አምረረ: exacerbauit, irritauit, concitauit. *pſ.* 5. 11. quoniam: ያምረሩከ: irritauerunt te Domine. *pſ.* 104. 28. & አምረርዎ: exacerbauerunt ſermones eius.

መሬር: exaſperans, irritator. *plur.* ምሬራን: irritatores, qui exaſperant. *pſ.* 67. 7. ſimiliter eos qui ለምሬራን: exaſperant.

መራር: irritatio, exaſperans. *fem. pſ.* 77. 8. generatio praua, & መራር: exaſperans.

መርሶ: portus. *pſ.* 106. 30. & deduxit eos in መርሶ: portum.

tum voluntatis. *act.* 27.12. & cum non eſſet illic መርስ : portus:

ማርቆስ : Marcus *Nomen prop. vir.*

መሬት : መሬት : & ሚሪ : puluis, terra, ſtercus. *pſ.* 82. ut facti ſunt vt መሬት : ſtercus terrę. *Matt.*13.5. non habebant, መሬት : terram.

መሬታዊ : terrenus. *plur.* መሬታዊያን : terreni. 1. *Cor.* 15. *Verſ.* 58. qualis መሬታዊ : terrenus, tales መሬታዊያን : terreni.

ማርታ : Martha. *Nom. prop. mul. Ioannis* 11.1.

ሜሮን : Criſma.

ምርዓት : luxuria, paſcua. *vide* ረዐየ:

መርየም : Maria. *Nom. prop. Virginis Deiparæ. Luc.* 1. 27. & nomen Virginis መርየም : Maria.

መርየ : Maria. *Nom. prop. Beatę Mariæ Magdalenæ, & aliarum.*

መርየ : Sacerdos gentilis. *act.* 14.12. መርየ : ዘድዮስ : Sacerdos quoque Iouis.

መሬደ : properauit, accelerauit, vrſit, *pſ.* 18.9. ዘይሜርድ : ፍኖቶ : qui accelerat iter ſuum.

መርጐዘ : *inde* ተመርጐዘ : innixus fuit. *Cant.* 8.5. እንተ : ትትመርጐዘ: innixa ſuper dilec.

መርፌእ : acus. *Matt.*19.24. per foramen, መርፌእ: acus.

ሚስ : ſicera. *Luc.*1.15. vinum. & ሚለ : ſiceram.

መሰለ : putauit, exiſtimauit. ſimilis fuit; parabolicè locutus eſt. *Matt.*5.17. nolite ይምሰልክሙ: putare *Luc.*2. 44. & ይመስሎሙ : exiſtimabant, quod in via eſſet. *pſ.* 88.

88. 7. ይመስሎ : ſimilis erit Deo. *Mar.* 12. 1. & cepit ይመስልሎሙ : parabolicè loqui illis.

Nom. መሳሌ : prouerbium, parabola, enigma. *pſ.* 77. 2. aperiam በምሳሌ : in parabolis os meum. *Ioan.* 10. 6. hoc መሳሌ : prouerbium locutus eſt.

አምሳል : & ምስል : ſimilitudo, figura, imago. *plur.* ምስልያት : imagines, figuræ. *pſ.* 43. 15. in አምሳል : ſimilitudinem gentium. *Act.* 7. 43. ምስለ : figuras quas feciſtis. *Apoc.* 16. 2. & adorauerunt, ምስሎ : imaginem eius.

ምስለ : cùm, *præpoſitio*. *pſ.* 27. 4. ምስለ : cum operantibus iniquitatem. *Psalm.* 90. 15. ſum, ምስሌሁ : cũ ipſo, in tribulatione. *Ioan.* 13. 8. non erit tibi pars, መስ-ሌየ : mecum.

ተመስለ : aſſimilatus fuit, transfiguratus, transformatus fuit. 2. *Cor.* 3. 18. & ንትሜስለ : transformamur à claritate in &c. 2. *Cor.* 11. 13. & ይትሜስሉ : transfigurauerunt (ſe) Apoſtolos.

አምሰለ : conformis fuit. *in Miſſ.* 163. 2. & omnes አምሰለ : conformes &c.

አስተማሰለ : aſſimulauit. *Mar.* 4. 30. cui, ናስተማስለ : aſſimulabimus regnum Dei.

መሲሕ : Chriſtus, Meſſias. *at Hæbraicum eſt.*

ምሳሕ : prandium, conuiuium. *plur.* ምሳሓት : *Matt.* 22. 4. ecce መሳሕየ : prandium meum paraui. L*uc.* 20. 46. primos accubitus in, መሳሓት : conuiuijs.

መስሐ : *Verbum*- pranſus fuit. I*oannis* 21. 12. venite

ንምሳሕ:

ነምሳሕ : prandemus. *ibid.ver.* 15. እምድኅረ : መስሑ : cum prandiſſent.

መሠረት : fundamentum. *plur.* መሠረታት : fundamenta. *vide*, ሰረረ : fundatus fuit.

መሰረይ : & መሰሪ : magus. *Act.* 8.9. qui fuerat in ciuitate, መሰሪ : magus, *vide*, ሠረይ : & ሰረይ :

መስጴጦምያ : Meſopotamia. *nom.prop.reg.*

መሶብ : arca, vrna, capſula. *Heb.* 9.4. in qua, መሶብ : ወርቅ : vrna aurea.

መሴት : veſper. à መሰየ :

መሰነ : corrupit, perdidit, interijt, deſolatus fuit. *Luc.* 11.18. omne regnum in ſe diuiſum, ትማሰን : deſolabitur. 1. *Cor.* 15.53. oportet enim hoc quod, ይማሰን : corrumpitur.

Nom. ሙስን : corruptio, deſolatio. *Marc.* 13.14. cum videritis abominationem, ለሙስና : deſolationis.

አምሰነ : deſolauit, diſſipauit, exterminauit, corrupit. *Luc.* 15.13. አማሰነ : diſſipauit, omnem ſubſtantiam. 1. *Cor.* 15. 33. colloquia mala, bonos mores. ያማስኑ : corrumpunt.

መስከረም : September. *ꝗ primus menſis apud Aethiopes.*

መስኮት : መስከወ : feneſtra. *act.* 20. 9. ſedebat in መስኮት : feneſtra. 2. *Cor.* 11. 33. in ſporta per, መስኮት : feneſtram.

ምስኪን : miſer, pauper mendicus. *Ps.* 108.17. hominẽ inopem, & ምስኪነ : mendicum.

ምስኪንት፡ inopia, paupertas. *in Miſſ. fol.* 160. *col.* 4. &·ምስኪንትየ፡ ego pauperculus, paupertas mea.
ምስክይ፡ liberator.

መሰወ፡ fluxit, liquefecit, tabeſcere fecit. *pſ.* 38. 12. & መሰውከ፡ tabeſcere feciſti ſicut &c. *pſ.* 148. 7. & ይመስዎ፡ liquefaciet ea.

ተመሰወ፡ *idem. Ps.* 96. 5. montes, ተመሰዉ፡ flxerunt. *Ps.* 111. 10. dentibus ſuis fremet, & ይትመሰወ፡ tabeſcet. P*aſſ.pſalm*. 74. 4. ተመሰወት፡ liquefacta eſt terra.

መስዕ፡ & መስእ፡ ſeptemtrio, aquilo. *pſ.* 47. 3. latera መስዕ፡ aquilonis. *pſalm.* 106. 3. ab መስዕ፡ aquilone, & mari.

መስየ፡ veſper, ſero fuit. *Luc.* 24. 29. quoniam, መስየ፡ aduesperaſſit, veſper eſt. I*oan.* 20. 19. ወመሲዮ፡ cum ſero eſſet.

Nom. መሴት፡ veſper, tempus veſpertinum. *pſ.* 29. 6. ad, መሴት፡ veſperum demorabitur fletus.

አምሰየ፡ veſperam egit, requieuit, quieuit.

መሰጠ፡ rapuit, diripuit, deprędatus eſt. *pſ.* H: 10. 9. vt ይምስጦ፡ rapiat pauperem. *Ioan.* 6. 14. vt, ይምሥጥዎ፡ raperent eum. *Ioan.* 10. 13. & ይመሥጦን፡ diſpergit eas.

-አምሰጠ፡ fugit. L*uc.* 4. 42. ne, ያምስጥ፡ fugeret ab illis. L*uc.* 3. 7. quis dixit vobis, ታምስጡ፡ fugite. *act.* 27. 42. vt non, *ne*, ያምስጥ፡ fugeret.

Nom. መሲጥ፡ præda, rapina. *Pſalm.* 16. 12. peraus

ad

ad መሒፕ : prædam.

መሰግብን : Magi. *Matt*.2.1.

ሞቅሐ : vinxit. *Marc*. 6.17. & ሞቅሖ : vinxit eum.

Nom. ሙቁሕ : vinctus. *plur*. ሙቁሓን : vincti. *pſ*. 67. 7. & eduxit, ለሙቁሓን : vinctos. *Matt*. 27.16. habebat autem tunc. ሙቁሐ: vinctum.

ሞቅሕ : & ቤተ : ሞቅሕ : carcer. *act*. 12.5 Petrus, quidẽ ſeruabatur in ሞቅሕ : carcere. *Act*. 16.26. fundamenta ቤተ : ሞቅሕ : carceris.

ሞቅሕ : catena, cõpes, vinculum. *plur*. መዋቅሕት : catenæ, compedes, vincula. *pſ*. 115.6. dirupiſti መዋቅሕ-ትየ : vincula mea.

አሞቅሐ : incarcerauit, in carcerem miſit, vincire curauit. *Matth*. 18.30. & አሞቅሖ : incarcerauit eum.

ተሞቅሐ : vinctus, incarceratus fuit. *Matt*. 25. 36. ተሞቅሕኩ : in carcere fui, &c. incarceratus fui.

መቄዶንያ : Macedonia. *nom. prop. reg*.

መቄዶናዊ : Macedo. *Act*.16.9.

መበለት : vidua, monialis. *plur*. መበለታት : viduæ. *Marc*. 12.40. deuorant domos, መበለታት : viduarum. *luc*. 4. 24. ad mulierem መበለት : viduam.

መበሐት : poteſtas, auctoritas. *Matt*.21.23. in qua, መበ-ሐት : poteſtate hæc facis.

ምት : vir, maritus. *plur*. አምታት : viri. 1. *Cor*. 11.3; caput autem mulieris, ምታ : vir, *maritus*. *Epheſ*. 5.33. timeat ለምቱ : virum ſuum. 1. *Pet*. 3.1. mulieres ſubditæ ſint ለአምታቲክን : viris ſuis.

ማቲ፡ Mathat.*nom.prop.vir.Luc.*3.23.

መተረ፡ ſcidit, abſcidit, reſecuit,*pſal.*76.9. ይመትር፡ abſcindet miſericordiam ſuam. *Matt.* 18.8. ምትሮ፡ abſcinde eum. *act.* 27.32 tunc, መተሩ፡ abſcinderunt.

Nom. መቱረ፡ abſciſſum, abreuiatum. *Rom.*9. 28. quia verbum breuiatum,& መቱረ፡ abſciſſum.

ማቱሳላ፡ Mathuſala. *nom.prop.vir.*

ማታትያ፡ Mathatias.*nom.prop.vir.Luc.*3.25.

ማታን፡ Mathan. *nom.prop.vir. Matt.*1.15.

ማቴዎስ፡ Mattheus.*nom.prop.vir.act.*1.13.

ማትያን፡ Matthias. *nom.prop.vir.Act.*1.23.

መትከፍት፡ humerus, ſpatula, ſcapula. *Matt.*23.4. ዲበ፡ መትከፍቶ፡ ſuper humeros ſuos.

ማኅቶት፡ lucerna.*pſ.* 118.103. ማኅቶት፡ lucerna pedibus meis.

መኃትው፡ lampas, lucerna, lampades, Lucernę. *Matt.* 25.1. accipientes, መኃትዊሆን፡ lampadas ſuas.

መነጸ፡ *inde*, አመነጽን፡ commendauit,fidei commiſſit, cuſtodiuit. *pſ.*30.6.in manus tuas አመነጽን፡ cõmendo ſpiritum meum. *Rom.*16.1. አማሕፀንኩክሙ፡ cõmendo vobis.

paſſ. ተማኅፀ፡ commendatus, commiſſus,fuit confugit. *in miſſ.fol.*159.*col.*3.& ተማሕፀነነ፡ commendatos nos ſibi reddidit.

መኑ፡& መኑ፡ quis, quid. *interrogatiuum.pſ.*112. 5. መኑ፡ quis, ſicut Dominus Deus noſter. *Ioan.* 1.22. መኑ-መኑ፡ አንተ፡ quis es. *Ioan.* 18. 5. መነ፡ ተኀሥሡ፡ quem que-

queritis.

መና : Manna Apoc. 2.17

ምናሔ : Manahem. *nom. prop. vir. act.* 13.1.

ምናሴ : Manaſſes *nom. prop. vir, Matt.* 1.10.

መነነ : ſpreuit, deſpexit, reprobauit, in nihilum redegit, aſpernatus eſt. *pſ.* 77. 59. & መነኖሙ : ለ : ad nihilum redegit Iſrael. *pſ.* 117. 22. lapidem, ዘመነንዎ : quem reprobauerunt ędificantes. *luc.* 18. 9. & ይሜንኑ : aſpernabantur cæteros.

Nom. ምኑን : contemptus, obprobrium, deſpectus, reprobus, in nihilum redactus. *plur.* ምኑናን : contempti, deſpecti, reprobi. *pſ.* 21. 7. ምኑን : opprobrium hominum. *pſ.* 72. 20. ምኑን : in nihilum redactus ſum. 2. *Cor.* 13. quia ምኑናነ : reprobi non ſumus.

መነሰወ : *inde* ተመነሰወ : periclitatus fuit, tentatus. *act.* 19. 40. ንትመነሰው : perędlitamur hodie. 1. *Cor.* 10. 13. nō permittet vos ትትመነሰዉ : tentari.

መንሰው : tentatus, caſtigatus. *plur.* ምንሱዋን : tentati, caſtigati. 2. *Cor.* 8. 6. ከመ : ምንሱዋን : vt caſtigati, & non mort.

Nom. መንሱት : tentatio, ſcandalum. *Mat.* 18. 7. neceſſe eſt vt veniant, መንሱት : ſcandala. *Luc.* 11. 4. & ne inducas nos in መንሱት : tentationem.

ምንት : quid. *pſ.* 8. 5. ምንትኑ : quid eſt homo? *Ioan.* 1. 38. ምንት : quid quęritis. *Ioan.* 10. 42. ኢምንትኒ : nil quid quam.

ለምንት : quare, ad quid. *pſ.* 2. 1. ለምንት : quare fremue-

muerunt.

መነኮስ : monachus. *plur.* መነኮሳት : monachi.

መንከቢያት : pollex. *Luc.* 2. 7. & 13. ligauit መንከቢያቲሁ : pollicem eius.

አመንዘዘ : exprobauit, improperauit. *pſ.* 34.7. ſuperuacuè, አመንዘዙኒ: exprobrauerunt animam meam.

መንዴቤ : periculum, tentatio, vexatio, tribulatio, neceſsitas, afflictio, pericula, tentationes &c. *Act.* 7. 34. videns vidi, መንዴቤሆሙ : afflictionem eorum.

አመንደበ : afflixit, vexauit, tentauit, humiliauit. 2. *Cor.* 11. 26. አመንደቡኒ : afflixerunt me latrones, *ſeu* periculo expoſitus fui à latronibus.

ተመንደበ : afflictus, vexatus, humiliatus, tentatus fuit. *pſ.* 114. 6. ተመንደብኩ : humiliatus ſum 2. *Cor.* 11. 26. ſemper እትመነደብ : affligebar. *ibid.* ተመንደብኩ : afflictus fui in ciuitate &c.

መንጦላዕት : velum, cortina. *Mat.* 27. 51. ſciſſum eſt መንጦላዕት. velum templi.

ማእረር : meſſis, æſtas, *vide* እረር :

መአቅል : riuuli *Cant.* 5. 17. ſuper መአቅል : riuulos aquarum.

ሞእት : victoria. *à* ሞአ : *vicit, paulo inferius.*

ምእት : centum. *Luc.* 15. 4. qui habet, ምእት : centum oues. *act.* 10. 1. Cornelius ሀበ፡ምእት : Centurio.

ሞሐት : Mahath *Nom. prop. vir.* Luc. 3. 26.

ምእታው : occurſus, regreſſus. *ab,* አተወ :

ማእ-

ማእከሉ : medium. ,Ps. 21.15. in ማእከለ : medio ventris mei. Apoc.3. 16. ſed quia ማእከላከ : tepidus es. ¶ *quaſi medium inter calorem, & frigus.*

ሙሴ : Moyſes. *Nom.prop.vir.*

ሞአብ : Moab. *nom.prop.reg.Ps.* 59.10.

መውአ : & ሞአ : vicit, vltus eſt, ſuperauit, vindicauit. *Ioã.* 16.33. ሞእክዎ : vici mundum. *Rom.* 8.37. propterea ነመውኢ : ſuperamus omnia. A*poc*.6.2. exiuit vt ይማእ : vinceret.

ተመውአ : victus, conuictus, condẽnatus fuit. *Pſ.* 108. 7. exeat. ተመዊአ : condemnatus.

Nom. መዊእ : & መዊእት : victoria. 1.*Cor.* 15. 54. abſorpta eſt mors in, መዊእት : victoria. *ibid. verſ.* 55. vbi eſt mors መዊእ : victoria.

ማእዜ : quando, quandiu, vſquequo, quouſque. *Ps.* 100. 2. ማእዜ : quando venies ad me. *Luc.* 9.40. ማእዜ : vſquequo ero apud vos.

ማእድ : menſa. *plur.* ማእዳት : *Pſal.* 22. 6. paraſti, ማእደ : menſam in conſpectu meo. *Mat* 21.13. & ማእዳት : mẽſas numulariorum euertit.

መክሊት : መክሊየ : & መክልይ : talentum, talenta. *Matt.* 25. 15 vni dedit quinque, መክሊተ : talenta, &c.

ሜክል : rubus. L*uc.* 6.45. neque እምሜክል : de rubo &c.

ምክሕ : gloria, gloriatio, delectatio. R*om.* 15.17. Chriſtus ምክሕየ : gloria mea.

V*erb.* ተመክሐ : gloriatus, delectatus fuit. 2*Cor.* 10.13. nos autem. non, ንትሜክሕ : gloriabimur. *ibid. verſ.* 17. qui

qui autẽ, ይትሜከሕ ፡ gloriatur, in Domino, ለይትምከሕ ፡ glorietur.

መከረ ፡ cogitauit, excogitauit, conſultauit, experimento didicit, expertus, intentus, attentus fuit, machinatus, molitus fuit. *pſ* 40.8. & ይመክሩ ፡ cogitabant mala. *Luc*.14.31. prius ſedens, ይሜክር ፡ cogitat.

ምክረ ፡ ምክሩ ፡ & መከረ ፡ Conſilium, experimentum, machinatio, voluntas, confidentia, prudentia, ſagacitas, probatio, myſteriũ, ſacramentum. *pſ*. 1.5. neque peccatores in መከረ ፡ concilio iuſtorum. *pſ*.48. 4. meditatio cordis mei ምክረ ፡ prudentia. 2.*Cor*.8.2. quod in multo መከሩ ፡ experimento. *Epheſ*.3.3. notum mihi factum eſt. ምክሮ ፡ ſacramentum *Iacob*.1. 3. ſcientes quod, መከሩ ፡ probatio fidei veſtræ.

አመከረ ፡ intentum, attentum reddidit, inflammauit, excitauit, tentauit, conſilium dedit. *pſ*. 104.19. eloquium Domini. አመከሮ ፡ inflammauit eum. *Ioan*. 18. 14. erat autẽ Caiphas. ዘአምከሮሙ ፡ qui conſiliũ dederat eis. *act*. 5.9. ታመክርዎ ፡ quod tentatis. 2. *Cor*.8. 10. in hoc አመክርከሙ ፡ conſilium do vobis. *Iac*.1.13: ipſe autem non ያሜክር ፡ tẽtat quemquam. 1.*Cor*. 11. አመክሮ ፡ probet autem homo.

ተመከረ ፡ tentatus fuit, probatus, conſiliatus. *pſ*. 30. 14. & ተማከሩ ፡ conſiliati ſunt. *Iac*. 1. 12. quoniam cũ ተመከሮ ፡ probatus fuerit. *ibid. verſ*.14. vnuſquiſque vero ይትሜከር ፡ tentatur à concupiſcentia ſua.

መከነ ፡ ſterilis fuit.

; *Nom.* መካን : ſterilis. *plur.* መካናት : ſteriles. *Luc.* 1. 7. quia መካን : ſterilis erat. *Luc.* 23. 29. beatę, መካናት ; :ſteriles.

መካነ : locus. *pſ.* 23. 3. quis ſtabit in መካነ : loco ſancto. *Matt.* 24. 15. ſtantem in መካን: loco ſancto.

መኰንን : መኳንንት : Dominatio, poteſtas. *vide*, ኰነነ :

ምክንያት : excuſatio, occaſio. *pſ.* 140. 4. ምክንያት : excuſationes in peccatis. 2. *Cor.* 5. 12. ſed damus vobis, መክንያተ : occaſionem. *Ioannis* 8. 6. 15. 22.

አመክነየ : excuſauit. *Ps.* 140. 4. ለአምክንዮ : መክንያት : ad excuſandas excuſationes. *Matt.* 23. 14. ተመክነየ :

መከየደ : ſcabellũ, ſuppedanium, *vide.* ከየደ :

መወቀ : *indè* አስተመወቀ : extendit, expandit. *in Miſ.* 165. 2. ያስተመውቅ : እደዊሁ : extendit manus ſuas.

መወተ : & ሞተ : obijt, mortuus eſt. *pſ.* 40. 6. quando ይመውት : morietur. *Mar.* 5. 39. non eſt. ሞተት : mortua puella.

Nom. ሞት : መዊት : mors, obitus, mortalis. 1. *Cor.* 15. 54. cum hoc, መዊት : mortale induerit, ዘኢይመውት : immortalitatem.

ምውት : mortuus. *plur.* ምዉታን: 1. *Cor.* 15. 52. ምዉታን : mortui reſurgent.

መዋል : *vide*, ወዐለ :

መዋዕል : dies, *plur. à ſin.* ዐለት : *Marc.* 17. 1. poſt ſex, መዋዕለ : dies.

መዋጥሕ: & ሞጠሕት ; linteamina : linteum. *Ioan.* 20. 5.

& vidit መዋዋሕ : linteamina,poſita.*act*. 10.11.& 11.5. vas velut, ሞጠሕት : linteum magnum.

መዐልት ; & ዕለት : dies, tempus diurnum ,*plur*. መዋዕል : *pſ*. 1.2 .in lege Domini, መዓልተ : die ac nocte.*pſ*.18.3. ዕለት : ለዕለት : dies diei,eructat verbum.*pſ*. 22.4. omnibus, መዋዕል : diebus vitæ meæ. *Ioan*. 7.33. modicum መዋዕል : tempus.*Luc*. 4.2. in መዋዕል : diebus illis, *ibid*.conſumatis illis, መዋዕሊ : diebus.*in Miſſa. fol*. 159.3 ኵሉ:መዋዕል : omni tempore.

መዓዕል : tempus.*pro* መዋዕል : *Ioan*.12.35. *in miſ.fol*.159. *col*.4.

መዓር : mel. *pſ*. 18. 11. dulciora, እመዓር : ſuper mel &c. M*att*. 3 4.መዓር : ገዳም : mel ſylueſtre.

ምዕረ : modò,iam,nunc,antea,prius,vice. *Marc*.7. 27. ſine, ምዕረ : prius ſaturari fil. *Marci* 14.41. ſufficit ምዕረ : modò. *Tit*. 3. 10. ምዕረ : ወካዕበ : ſemel & iterum.

መዕርግ : & መዓርግ : gradus.*act*. 21. 40. ſtans Paulus in መዓርግ : gradibus.

አማዑት : viſcera, inteſtina. *act*. 1.18. diffuſa ſunt omnia, አማዑቲሁ : viſcera eius. 2.*Cor*.6. 12.anguſtiamini ለአማዕትክሙ : viſceribus veſtris.

መዐዐ : *hinc*, አምዐዐ : incitauit, concitauit,irritauit,laceſſiuit, iratus, indignatus, ira incenſus fuit. *pſ*. 73. 18. አምዐዩ : incitauit nomen tuum.

አስተማዕዐ : irritatus,ira ſuccenſus fuit.1. Cor. 13. 5. non ያስተማዕዕ : irritatur.

ቱም

ተምዕዐ : indignatus, iratus. *pſ.* 2. 12. ne quando, ይት-መዓዕ : iraſcatur Dominus. *pſ.* 105. 40. & ተምዐ : iratus eſt Dominus. *Mar.* 14. 4. erant autem quidam qui ተምዑ : indignati ſunt.

Nom. መዐት : ira, indignatio, furor. *pſ.* 6. 2. Domine ne in መዐትከ : furore tuo. *pſ.* 94. 11. iuraui in መዐ-ትየ : ira mea.

መዓዛ : odor ſuauis, fragrãtia. *Cant.* 1. 2. & መዓዛ : fragrã-tia vnguenta tua. 2. *Cor.* 2. 15. quia, መዐዛሁ : bonus o-dor Chriſti, ſumus.

ማዕዜ : *idem quod*, ማእዜ : vſquequo. *pſ.* 12. 3. እስከ : ማዕዜኑ : vſquequo exaltabitur &c.

ማዕዶት : & መእዶት : cis, trans. L*uc.* 8. 23. transfretamus, ማዕዶት : trans ſtagnum. *Ioan.* 3. 26. qui erat tecũ በም-ዕዶት : trans Iordanem.

ማዐጾ : oſtium. *pſ.* 140. 3. ማዐጾ : oſtium quod &c. *vide* ዐጸወ :

መዝመዘ : terſit, exterſit. L*uc.* 7. 38. & capillis ſuis መዝ-መዘት : tergebat.

መዝጋና : prœmium, brauium. 1. *Cor.* 9. 24. ſed vni erit መዝጋና : brauium.

ሚ : quid. *Matt* 27. 3. ሚለዕሌነ : quid ad nos.

ማይ : aqua. *plur.* ማያት : aquæ. *Mar.* 1. 8. baptizaui vos በማይ : aqua. L*uc.* 8. 25. obediunt ei ማያት : aquæ.

ማየ : ሕመት : attramentum.

ሚመ : ወሚመ : an? num? numquid? *Mat.* 11. 3. ወሚመ : an alium expectamus. *act.* 7. 28. ወሚመ : numquid

interficere me vis.

ሚስያ : Myſia. *nom.prop.reg.act.* 16.7.

ሚሳኤል : Miſael.*nom.prop.vir.*

መየነ : *inde*, ተመየነ : aſtutè egit, circumuenit, falſificauit, vitiauit, adulterauit. *Marc.* 14.1. querebant ſummi Sacerdotes, & ſcribæ ይትመየንዎ : circũuenire eũ, & apprehendere &c. 2.*Cor.*2.17. qui, ይትሜይንዎ : adulterant Verbum Dei.

Nom. ትምይንት : aſtutia, dolus, *Luc.*20.23. conſiderans ትምይንቶሙ : dolum eorum. 2.*Cor.*2.17. ne ſimus ambulãres in ትምይንት : aſtutijs, neque ንትመየና : ለቃለ : adulterantes verbum Dei.

መስተመይን : aſtutus, doloſus. *plur.* መስተመይናን : áſtuti, doloſi, ſubdoli. *Rom.* 1.29. መስተመይናን : doloſi, maligni. 2. *Cor.* 12. 16. cum, መስተመይን : aſtutus eſſem.

ሜይናን : Menna. *Nomen prop. vir.*

ሚካኤል : Michael. *Nom. prop. archangeli.*

መያዝያ : Aprilis. *Nomen menſis.*

መየጠ : & ሜጠ : auertit, conuertit, diuertit. *pſ.* 73. 11. vt quid Domine ተመይጥ : auertis, manum tuam. *pſ.* 80. 7. & ሜጠ : diuertit, dorſum eius, &c. *pſ.* 101. 3. non ትሚጥ : auertas faciem tuam. *pſ.* 118, 59. ሜጥኩ : conuerti pedes meos. *in miſ. fol.* 164. 4. ሚጥ : induc, conuerte corda.

ተመየጠ : conuerſus, regreſſus fuit. *pſ.* 7.13. niſi, ተመየጥክሙ : conuerſi fueritis. *Ioan.*12. 40. &, ይትመየጡ :

con-

conuertantur. *Ioan.* 20. 14. Maria, ተመይጦት : conuerſa.

ሜዶ : *Nom.prop.act.* 2.9. Medi

ምድር : terra, tellus.

መደረሰት : interpretatio, expoſitio. *à Chald.* ـﺪﺑ ـ *& Arb.* درس expoſuit. 1. *Cor.* 14. 26. ወዘምድራሰት : interpretationem habet.

መዱቀሐ : encænia. *Ioannis* 10. 22. facta ſunt መዱቀሐ : encænia Hieroſol.

መዱኅን : redemptor, ſaluator. *vide* ዱኅነ :

ምዱያም : Madian. *pſ.* 82. 10. *nom.prop.reg.*

ሙጋረ : iactus lapidis. *Luc.* 22. 41. quãtum, ሙጋረ : እብን : iactus lapidis. *vide*, ወገረ :

ምገሰ : gratia. *pſ.* 44. 3. diffuſa eſt, ምገሰ : gratia. *Ioannis.* 1. 14. plenum veritate &, ምገሰ : gratia *in miſ.* 164. *col.* 4. da, ምገሰ : gratiosè.

መጋቤ : መጋቢ : diſpenſator, procurator, villicus, *plur.* መገብት : diſpenſatores, procuratores, Villici. *Luc.* 8. 3. Vxor Chuſæ, መገቢሁ : procuratoris Herodis. *Luc.* 16. 1. habebat. መጋቤ : Villicum. 1. *Cor.* 4. 1. vt, መገብት : diſpenſatores myſteriorum Dei.

እምገበ : diſpenſatorem, procuratorem conſtituit. *Luc.* 12. 44. ſuper omnia bona ſua, ያመግበ : conſtituet eum, *ſcilicet.* diſpenſatorem.

ምግበ : diſpenſatio. 1. *cor.* 9. 17. ምግበ : አመገብኒ : diſpẽſatio mihi credita eſt.

መጋቢት : Martius. *nom. menſis.*

መግደላዊት ፡ Magdalena.*Nom.prop.mul.*

ሞገድ : fluctus,Vnda.*plur.*አሞገት : fluctus,Vndę.*pſ.* 41. 8.&, ሞገድከ ፡ fluctus tui. *Marc.*4.37.in naui, አሞገት ፡ fluctus.

ምጕንጳት ፡ pharetra,pharetræ. *pſ.*L.10.3.ſagittas ſuas in ምጕንጳቲሆሙ : pharetris eorum.

መጋዝእት ፡ altilia. ¶ *Boues, & oues pingues, domi ſaginata. Matt.* 22. 4. mactaui, መጋዝእትየ ፡ altilia mea.

ማጎግ ፡ Magog.*apoc.*20.7.

ሚጢሊና ፡ Metylina. *Nom.prop.inſ.act.*20.14.

ሞጣሕት : linteum,Velamen.*act.* 10.11,velut, ሞጣሕት ፡ linteum, magnum.1.*Cor.*11.15. Capilli vt, ሞጣሕት : Velamen,ei dati ſunt.

መጣት ፡ Mathatha.*Nom. prop. vir.* Luc.3.31.

መጠነ ፡ menſus eſt, quantitatem inueſtigauit. *act.* 27. 28. ደመጠኑ ፡ menſi ſunt.

መጠነ ፡ quantum,quantumcumque. *Ioannis* 6.11.&ex piſcibus, መጣነ ፡ quantum Volebant.

ሚመጠነ ፡ quot,quantum,quoties.*Matt.*23.37. ሚመጠነ ፡ quoties,Volui &c.Luc.15. 17. ሚመጠነ ፡ quanti mercenarij.

መጠነዘ ፡ talis.tantus,tantum.*act.*5.8.ſi በመጠነዘ ፡ tāti vendidiſti.

እስመጣነ ፡ quam diu, dùm, Vſquedum.*pſ.*145.1. pſallam Deo meo, በእስመጣነ ፡ quamdiu,fuero.

መጠወ ፡ Tradidit. *pſ.* H. 10. 17. ትመጥዎ ፡ tradas eos.

Luc.

Luc. 12.58.iudex, ይሜጥወከ : tradet te exactori. *Ioan.* 10.11.bonus paſtor, ይሜጡ : dat animam ſuam.

ተመጠወ : traditus fuit. *Mat.* 26.24.per quem, ይትሜጠወዎ : tradetur, filius hominis.

መጽሄት : ſpeculum. *Iac.*1.23. vultum ſuum, በመጽሄት : in ſpeculo.

መጽለት : azyma. *Luc.* 22. appropinquabat feſtiuitas መጽለት : azymorum.

ምጽሕት : tignus, trabs. C*ant.*1.16.& ምጽሕት: tigna domorum.

መጽሐፍ : liber, ſcriptura. *vide.* ጸሐፈ :

መጽአ : venit, aduenit. *pſ.* 49. 3. Deus manifeſtè, ይመጽእ : veniet. *pſalm.* 54.16. ይምጽኦሙ : Veniat ei mors, *in miſſ. fol.* 163.c.3. ካዕበ : ይመጽእ : iterum veniet, *venturus eſt.*

አመጽአ : adduxit, attulit, obtulit, intulit, Vocauit, Venire fecit. *Mat.* 17. 16. አመጻእክዎ : obtuli eum.. *Matt.* 21. 2. & አምጽኡ : adducite mihi; *ad me.*

ምጽአት : aduentus. M*att.* 23.3.quod ſignum; ለምጽአትከ : aduentus tui.

መጺእ : aduentus, aduentatio. *Luc.*12. 38.ſi in tertia hora noctis, መጺኦ : aduentus eius. *venerit.*

ምጽዋት : ምጽዕዋት : eleemoſyna. *plur.* ምጽዋዓት : eleemoſynę. L*uc.*12.33.date, ምጽዋት : eleemoſynam. *act.*10. 31. & ምጽዋዕትከ : eleemoſynæ tuæ.

ሙፃእ : egreſsio. *vide,* ወፅአ : exiuit.

መፍትው. oportuit. *Matt.* 18. 33. nonne መፍትው፡ oportuit. *Matt.* 23. 23. hæc, መፍትው፡ oportuit facere.

LITERA ሠ S.

ሠሀለ፡ ተሠሀለ፡ አስተሠሀለ፡ mitis, clemens, miſericors fuit, miſertus, miſericordia motus, compatiens, propitius fuit. *pſ.* 59. 3. & ተሠሀልከነ፡ miſertus es nobis. *pſ.* 98. 8. Domine tu ተሠሀልኮሙ: propitius fuiſti eis. *pſ.* 66. benedicat nobis, &, ይሠሀለነ፡ miſeriatur noſtri. *Heb.* 8. 12. quia እሠሀሎሙ፡ propitius ero peccatis eorum.

Nom. ሠሀል፡ miſeratio, commiſeratio, propitiatio, miſericordia, reconſiliatio. *pſ.* 50. 2. ſecundum magnam, ሠሀልከ፡ miſericordiam tuam. *pſ.* 129. 5. quia apud te eſt, ሠሀል፡ propitiatio

መስተሠሀል፡ miſerator. *pſ.* 111. miſericors, & መስተሠሀል፡ miſerator dominus.

ሠለስ፡ ሠለስቱ፡ ሠለስቲ፡ tres, tria. *Cor.* 13. 12. ሠለስቲ፡ tria hæc. *act.* 9. 9. erat ibi, ሠሉስ፡ tribus diebus. *Iacob.* 5. 17. & non pluit ሠለስተ፡ tres annos.

ሠላሳ፡ triginta. *Luc.* 3. 23. & incipiebat ሠላሳ triginta annos, *trigeſimum annum.*

ሠልስ፡ ሠሉስ፡ tertius, ሠልስት፡ tertia. *Matt.* 26. 63.

ሠል-

ሣልስት : tertia die. *ibid. verſ.* 64. vſque ad , ሠሉስ : tertium diem.

ሥላሴ : trinitas. *in miſſ. fol.* 164. 3. perfice in nobis fidem ሥላሴ : trinitatis, *& paulo ſuperius* ; እሥሉስ : ቅዱስ : አብ : o ſancta trinitas, pater, &c. *item* ሥሉስ : ቅዱስ : ሰት : ſancta trinitas.

ሠለቀ : & ሰለቀ : illuſit, deriſit, ſubſannauit. *pſ.* 103. 26. ይሣለቅ : ላዕሌሁ : ad illudendum ei.

Nom. ሥላቅ : ſubſannatio. *pſ.* 43. 14. deriſũ & ሥላቅ : ſubſannationem.

ሠሐቀ : riſit, deriſit, lętatus, exhileratus fuit. *luc.* 6. 21. quia gaudebunt, & ይሥሕቁ : ridebunt.

Nom. ሠሐቅ : riſus. *Iacob.* 4. 9. ሠሐቅክሙ : riſus veſter, &c.

ሠሐጸ : *inde* ሠሑጸ : ſuperbus, elatus, faſtuoſus. *pl.* ሠሑጻን : ſuperbi. *Rom.* 1. 31.

ሠመረ : & ሰመረ : placuit, complacuit, iucundum, delectabile, gratum, & acceptum fuit. *pſ.* 55. 13. vt እሥምር : ለ : placeam Deo. *pſal.* 101. 15. ሠምሩ : placuerunt ſeruis tuis.

አሥመረ : placuit, iucũdum fuit. *pſ.* 103. 34. ኢሠምር : iucundum ſit ei. *Marc.* 6. 22. & አሥመረቶ : ለሄሮድስ : placuiſſet herodi. 1. *Theſ.* 4. 1. & ታሠምርዎ : placeatis Deo.

Nom. ሥሙር : placens. *Rom.* 12. 1. Deo, ሥሙር : placentem.

ሥምረት : beneplacitum, volũtas. *pſ.* 1. 2. in lege Do-

mini. ሥምረቱ : voluntas eius *in miſ. fol.*164.1. Domine in ሥምረትከ : beneplacito tuo. ሠምረ : *idem. pſ.* 67.17. ዘሠምረ : beneplacitum eſt Deo. እም : ሠምረ : vtinam.

ሠሠዐ : fiſſus, diuiſus. *Ps.*100.3. ወሠሠዐ : ልብ :

ሠረሐ : laborauit, ſolicitus, anxius fuit. *pſ.*6.7. ሰረሕኩ : laboraui in gemitu meo. *Luc.* 5.5. magiſter, ሠራሕነ : laborauimus tota nocte. *Luc.* 10.39. marta, ትሠርሒ : ſolicita es.

Nom. ሥራሕ : labor. anxietas, afflictio. *pſ.* 54.11. iniquitas & ሥራኅ : labor 2. *Cor.* 6.4. in ሥራሕ : laboribus.

አሥረሐ : moleſtauit, afflixit, moleſtus fuit. *Marc.* 14. 5. ኢታሥርሕዎ : ne moleſti ſitis ei. *luc.* 18. 5. ኢታሥርሕኒ : ne moleſta ſit mihi ſemper.

ሠረረ : interijt, perijt, euanuit. *pſ.* 36.38. reliquię impiorum, ይሤረሩ : interibunt. *pſ.* 91.8. vt, ይሠረረዉ : intereant, in ſęculum ſęculi. *vide* ሠረወ :

ሰረረ : volauit, fundauit. *vide*, ሰረረ :

ሠረቀ : ortus, exortus fuit. *pſ.* 96.11. lux, ሠረቀ : orta eſt iuſto, *pſ.* 111.4. ሠረቀ : exortum eſt in tenebris. 2. *pet.* 1.19. & ይሠርቅ : oriatur Lucifer in &c.

አሰረቀ : oriri fecit. *in miſſa fol.* 166.2. & አሰረቀ : oriri fac ſuper nos, &c.

Nom. ሥራቅ : ortus. *pſ.* 49. 1. እምሥራቅ : ab ortu ſolis.

ሠረበ : *idem quod apud Arabes.* شرب ſorbuit, bibit, pota

uit.

uit, guſtauit. *Ioa.* 19.30. & ሠሪበ፡ cum accepiſſet acetum.

አስሩቢ፡ cataractæ. *pſ.* 41.8. à voce አስሩቢከ ፡ caractarum tuarum.

ሠረኀ፡ proſperauit, felix, proſper fuit, feliter ſucceſsit, beneplacitum fuit. *pſ.* 117.25. o, Domine ሠርኀ፡ proſperare. *idem in miſſa. fol.* 158.1. o Domine, ሰርኀስ፡ ሰ *pro* ሠ፡ bene proſperare. *Rom.* 1.10. ከመ፡ ይሰርሐኒ፡ & vt proſperet mihi Dominus 1 *Cor.* 16.2. quod ዘተሰርሐ፡ bene placuerit. *epiſt. Ioan.* 3. *verſ.* 2. vt, ትሰሩሕ፡ proſpere agas.

አሠረኀ፡ proſperauit, proſperare fecit *pſ.* 44.5. intende ተሠሩኀ፡ proſpere.

ሠረወ፡ ሰረወ፡ & ዘረወ፡ diſperiſit, eradicauit, periit, interiit, diſperiit. *pſ.* 36.28. & ይሤሬ፡ peribit, ſemen impiorum. *ibid. verſ.* 34. videbis cum, ይሠረዉ፡ perierint. *pſ.* 82.11. & ይሰረዉ፡ diſperierunt vt qui endor. *Matt.* 15.13. omnis plantatio &c. ትሤረዉ፡ eradicabitur.

Nom. ሠረው፡ radix *plur.* ሠርዊ፡ radices *Matt.* 11.21. እምሥርዊ፡ à radicibus. 1. *Tim.* 6. ሥርው፡ radix omnium malorum.

ሠረዐ፡ decreuit, conſtituit, ſtatuit, poſuit, diſpoſuit, ordinauit, prędeſtinauit, deſtinauit, parauit, præparauit. *pſ.* 22.5. & ሠራዕከ፡ paraſti, mēſā in conſpectu meo. *Psalm.* 103.9. ሠራዕከሙ፡ terminum poſuiſti eis. *Ioan.* 21.9. viderunt piſcem, & panem, ስሩዐ positum. *Rom.*

8.30. quos ሠርዐ ፡ prædeſtinauit,&c. 1.*Cor.* 11.34.reliqua , መጺእየ ፡ እሠርዕከሙ ፡ dum venero diſponam .

Nom. ሠርዐት ፡ & ሥርዓት ፡ decretum, conſtitutio,ordo,prĉeptum, teſtamentum.*pſ.*7.7.in ሥርዓት ፡ præcepto,quod mandaſti.*pſ.*49.16. & aſſumis per os tuũ, ሥርዐትየ ፡ teſtamentum meum.

ሠረየ ፡ *primo ſignificat*, intinxit, humectauit,*pſ.* 67.24. vt,ይሠረይ ፡ intingatur pes tuus. *Deindè ſignificat*,Magia, incantationibus , veneficitiis vſus fuit.*pſ.* 57.6. እንዘ ፡ ይሠርየ ፡ incantantis. *qui incantat.*

*Nom.*መሠርይ፡ incantat io.*pſ.* 57.6. መሠርይ ፡ incantationem,ſapienter.

ሥራይ ፡ & ሰራይ ፡ Magia , incantatio , veneficium. *plur.* ሥራያት ፡ incantationes, veneficia. *act.*8.11. dementaſſet eos, በሰራዩ ፡ magia ſua. *Apoc.* 18. 23. በሰራያትከ ፡ in venefitiis tuis.

ሠራይ ፡ መሰሪ ፡ magus,medicus. *Act.* 8.9. qui fuerat in ciuitate,መሰሪ : magus. *act.*13.6. quendam virum, ሰብእ ፡ ሥራይ ፡ hominem magum. *ibid.Verſ.*8.Elimas መሰሪ ፡ magus.

ዐቃቤ ፡ ሥራይ ፡ medicus,*plur.* ዐቀብት ፡ ሥራይ ፡ medici. *pſ.*87. aut ዐቀብት ፡ ሥራይ ፡ medici ſuſcitabant. *Luc.* 4. 23.ዐቃቤ ፡ ሥራይ ፡ medice,cura te ipſum.

ሠረጸ ፡ floruit, refloruit,ortum,exortum fuit,proceſsit. *pſ.*17. 7. ይሠርጽ፡ orietur in diebus eius. *Ps.* 89.6.mane, ይሠርጾ ፡ floreat. *in Symbolo fidei.* ዘሠረፀ ፡ qui procedit

cedit à patre,& filio.

Nom. ሠርፅ : propago. *pſ.* 79. 12. vſque ad flumen, ሠርፁ : propagines eius.

ሠቅ : ſaccus cilicium,pellis,vter. *pſ.* 103. ከመ : ሠቅ : ſicut pellem. *metaphoricè*, luctus, planctus. *pſ.* 29. 12. concidiſti, ሠቅየ : ſaccũ meum. *pſ.* 34. 13 induebar, ሠቀ: cilicio.

ሠቀየ : afflixit, torſit, tormentis ſubiecit, tentauit. *pſ.* 3. 1. qui ይሰቅዩኒ : tribulant me. & *pſ.* 12. 5. ይሣቅዩኒ : *idē Mar.* 5. 6. *Luc.* 8. 28. ኢትሣቅየኒ : ne torqueas me.

ሠቀየ : rigauit. *vide*, ሰቀየ :

Nom. ሥቃይ : tribulatio, afflictio, tentatio. *pſ.* 54. 4 à ሥቃየ : tribulatione peccatorum.

ሠብሠብ : ſporta. 2. *Cor.* 11. 33. በሠብሠብ : in ſporta.

አሠርቀት : Neomenia. *col.* 2. 16. ኢበአሥርቀትክሙ : non in neomenijs veſtris.

ሣኅት : opportunitas. *Mat.* 26. 16. querebat, ሣኅተ : opportunitatem.

ሠበጠ : obtulit, exhibuit. *Luc.* 11. 6. ዘአሠብጦ : quod offeram illi.

ሠንቀ : tulit, portauit. *Marc.* 6. 8. ne quid, ይሥንቁ : tollerent in via. *Luc.* 9. 3. nihil, ትሥንቁ : tuleritis.

መሠንቆ : citara, organum. *pſ.* 150. 3. in pſalterio, & in መሠንቆ : citara.

ሠናይ : bonus, formoſus, pulcher, benignus. *plur.* ሠናያን : bona, boni. *Matt.* 23. 27. quæ foris parent ሠናያን : ſpecioſa. *pſ.* 132. 1. ecce, ሠናይ : bonum, & iucundum.

ሠና-

ሠናይት : bona, formoſa, bonitas, pulchritudo, benignitas. *Cant.* 1.5. nigra ſum, & ሠናይት : formoſa.

ሥነ : ስነ : decor, ſpecies, pulchritudo. *Pſ.*44.5. በስንከ : ſpecie tua. *Ps.*49.11. ሥነ : pulchritudo agri.

Verb. ሠነየ : bonus, formoſus, pulcher, decorus fuit. *Pſal.* 44.3. ይሤኒ : ſpecioſus, forma eius.

አሥነየ : & አስተሣነየ : exornauit, pulchrũ, formoſum, decorum reddidit, ornauit, refecit. *Matt.* 23. 29. & ታስተሣንዩ : ornatis, monumenta eorum. *Marc.*1.20. in naui ያስተሠንዩ : componebant, retia. 2. *Pet.*1. 18. ጥቀ : ታሤንዩ : valde bene facitis.

አሣእን : calceamentum, calceamenta. *Luc.* 4. 10. ኢአሣእን : neque calceamenta. *Act.*7. 33. ſolue, አሣእኒከ : calceamentum tuum.

ሠወቀ : alleuiauit, rarefecit, ſubtilauit. *pſ.* 144. 14. ይሠወቆሙ : alleuat, Dominus &c. 2. *Cor.* 11. 9. & cum eſſem apud vos, : ኢተሠቀቁኩም : ለንዋይክሙ :

ሦክ : ſpina. *plur.* አሥዋክ : ſpinæ. *Luc.*6.45. neque colligunt ficus de, አሥዋክ : ſpinis.

ሠዊት : ſpica, ſpicę. *luc.* 6.1. vellebant, ሠዊተ : ſpicas.

ሠውዐ : immolauit, ſacrificauit, obtulit. *pſ.*26.6 circuiui &, ሦዕኩ : immolaui. 1. *Cor.* 10. 20. ዘይሠውዑ : immolant demoniis.

መሥዋዕት : holocauſtum, hoſtia ſacrificium. *pſ.*26.6. in tabernaculo eius, መሥዋዕተ : hoſtiam. *pſalm.* 50. &c.

ምሥዋዓ : altare, *plur.* መሥዋዕት : altaria. *pſ.*50. 11. ſu-

per

per, ምሥዋዒከ፡ altare tuum. *Rom.* 11.4. መሥዕቲከ፡ altaria tua.

ሠዐረ፡ annulauit, ceſſare fecit, dimiſit. *vide*, ሰዐረ፡

Nom. ሥዕረ፡ capillus, crinis, *plur.* ሥዕርት፡ *luc.* 7.38. በሥዕርት፡ capillis, capitis &c. *act.* 27.39. ስእርት፡ capillus capitis ſui.

ሣዕር፡ fœnum, herba, ſtipula. *pſ.* 36.2. tamquam, ሣዐር፡ fœnum. *pſ.* 82.14. ſicut, ሣዕር፡ ſtipulam. *pſ.* 89.6. manè ſicut ሣዕር፡ herba.

ሤመ፡ ሠየመ፡ poſuit, ſtatuit, conſtituit. *pſalm.* 8. 7. & ሤምከ፡ conſtituiſti eum. *pſ.* 17.44. & ትሠይመኒ፡ conſtitues me. *pſ.* 44.17. & ትሠይሞሙ፡ conſtitues eos. principes. *Mat* 25.21. እሠይመከ፡ conſtituam te.

ተሠየመ፡ poſitus, conſtitutus fuit. *pſ.* 2. 2. ego autem, ተሠየምኩ፡ conſtitus ſum.

ሥዩም፡ poſitus, ponere, conſtitutus, ordinatus. *plur.* ሥዩማን፡ conſtituti, p̃poſiti, 1. *Cor.* 9. 13. qui in ſacrario ሥዩማን፡ conſtituti. *Act.* 12. 1. ለሥዩማን፡ ቤተ፡ እጊ-ብሔር፡ p̃poſitos eccleſiæ.

ሢመት፡ conſtitutio, ordinatio, miniſterium. *act.* 1.20. & ሢመቶ፡ epiſcopatum eius accipiat alter. *ibid. vers.* 25. locum ሢመት፡ miniſterij.

መሣይምት፡ Cophini. *Marc.* 6.43. duodecim, መሣይምት፡ cophinos, 1. *luc.* 6.19. *idem.*

ሠየጠ፡ vendidit ሣየጠ፡ emit, *Matth.* 21.12. qui ይሠይጡ፡ ወይሣየጡ፡ vendebant, & emebant. *Mar.* 11.15. *idem. luc.* 22.36. ይሢጥ፡ vendat tunicam, &, ይሣየጥ፡

emat

emat gladium. *act*. 5.8. quanti, ሤጥክሙ፡ vendidi-ſtis.

Nom. ሤጥ፡ precium. *Matt.* 13.46. inuenta vna ክንቲ፡ ብዙኅ፡ ሤጥ፡ precioſa, *magni precij*. *pſ*. 43.13. populum tuum ſine ሤጥ፡ precio.

ሠየጥ፡ & ሠየጤ፡ mercator, negotiator. *Matt*.13.46. ኄኸሴ፡ ሠየጤ፡ homini negotiatori. *apoc*. 18.23 ሠየጥኪ፡ mercatores tui.

ተሠየጠ፡ mercatus fuit. *Matt*.27.7. ተሣየጡ፡ emerunt ex illis. *Mar*. 15.46. Ioſeph autem ተሠየጠ፡ mercatus Sindonem.

ምሥያጥ፡ forum, platea. *plur*. ምሥያጣት፡ plateæ. *Cant*. 3.2. per vicos &, ምሥያጣት፡ plateas. *act*. 28. 15. ምሥያጥ፡ forum Apij.

ሥጋ፡ caro, *vtriuſque num*. *pſ*. 26. 2. vt edant, ሥጋየ፡ carnes meas. 1 Cor. 3.3. adhuc በሕገ፡ ዘሥጋ፡ ወደም፡ in lege carnis, & ſanguinis, eſtis. *id eſt*, carnales eſtis. ¶ *per Synecdochen. variè accipitur, pro*, corpore humano, *quod carne conſtat*. *Mat*. 26.26. *Marc*.14.22. *Luc*. 22.19. ዝውእቱ፡ ሥጋየ፡ hoc eſt corpus meum. *Ioan*. 2.21. de templo, ሥጋሁ፡ corporis ſui. ¶ 2. *pro* homine. *Ioan*. 1.14. verbum, ሥጋ፡ caro factum eſt. ¶ 3. *pro* toto hominum genere, *cum* ኵሉ፡ omnis. *pſalm*. 144.21. & ኵሉ፡ ዘሥጋ omne quod eſt caro benedicat &c. ¶ *per metaphoram pro* re fragili & debili: imbecillitas humana. *pſ*. 55. 5. quid faciat mihi, ዘሥጋ፡ caro. *pſ*. 77.39. & recordatus eſt quod ሥጋ፡ caro ip-

ſi

ſi.ﷻ) *ſic de reliquis, planè vt Chald.* ܒܨܠܒ .

ሠገረ ፡ & አሥገረ ፡ piſcatus, venatus fuit. *Mar*.1.16.inuenit eos ያሠግሩ ፡ piſari. *Ioannis* 21.3.vado, አሥግር ፡ piſcari.*ibid*.4.& nihil አሥገሩ ፡ piſcati ſunt. *prendiderunt*.

መሣግር ፡ & መሥገርት ፡ rete, retia, laqueus, laquei.*pſ*.9-16.in iſto መሥገርት ፡ laqueo.*Marc*.1.18.relictis, መሣግሪሆሙ ፡ retibus.

መሠግራን ፡ piſcatores. *Marc*.1.16.nam, መሠግራን ፡ piſcatores erant.

ሠጠቀ ፡ & ሰጠቀ ፡ erupit, diſrupit. *pſ*.73.15.አንተ ፡ ሰጠቀ ፡ dirupiſti.

ተሠጥቀ ፡ diruptus fuit, *pſ*.140.7.ſicut craſſitudo terræ, ተሠጥቁ ፡ ፡ erupti ſunt.

ሠጥወ ፡ ሰጥወ ፡ reſpondit. *vide* ሰጠወ ፡

ሠጠጠ ፡ ሰጠጠ ፡ ſcidit, conſcidit, lacerauit.*pſ*.29.12. ሰጠጥከ ፡ conſcidiſti, ſaccum meũ.*vide* ሰጠጠ ፡

ተሠጠ ፡ ſciſsũ apertum fuit. *Marc*.1.11.vidit, ተሠጣ ፡ apertum Cœlum. *Ioan*.21.11.non eſt, ተሠጠ ፡ ſciſſum rete.

Nom. ሥጠት ፡ ſciſſura *Marc*.2.22.maior, ሥጠት ፡ ſciſſura ſit.

LITERA ረ R.

ረሐሰ : *inde* አርሐሰ : rigauit, madefecit. *pſ.* 6.7 lacrimis meis, አርሐስኩ : rigaui lectum meum. *Luc.* 7. 44. አርኃሰት : rigauit, *fem.* pedes meos.

ረሐቀ : abſens, diſsitus, remotus fuit, abſtinuit, receſsit, *pſ.* 33.23. ኢትርሐቅ : ne diſcedas à me. I.*Teſſ.*4.5.vt, ትርሐቁ : abſtineatis.

Nom. ርሑቅ : longus, diſsitus, longè. *pſ.* 21.2. ርሑቅ : longè à ſalute mea.

አርሐቀ : አስተርሐቀ : prolungauit, elongauit. *pſ.* 54.8. ecce, አርሐቁ : elungaui fugiens *pſ.* 128.3. አስተርሐቅዎ : prolungauerunt iniquitatem.

ተረሐቀ: præteriit, pertranſiit. *Marc.* 6. 49. volebat, ይትረሐቆሙ : præterire eos. *Luc.* 24. 29. አኀዘ : ይትረሐቆሙ : cœpit pertranſire, *prgterire* eos. *pro*, finxit ſe longius ire.

ረሐበ : latus, dilatatus, ampliatus fuit. 2. *Cor.* 6. 13. ተርሐቡ : dilatamini, & vos.

አርሐበ : dilatauit. *Pſalm.* 118. 32. አርኀብከ : dilataſti cor meum. *act.* 27.4. አኀዘ : ያርህቡ : laxantes iuncturas.

መርሐብ : መራሕብት : platea, plateæ, forum, vicus. *pſal.* 54.12. እመርኅብ : de plateis eius *Cãt.* 3. 4. per vicos & መራህብት : plateas. *act.* 28. 15. occurrerunt nobis in,

መር-

ወርህብ፡ platea ad locum &c.

ረመመ፡ *inde* አርመመ፡ ſiluit, tacuit, conticuit, peccati reus factus fuit. *pſ*. 34. 22. vide Domine ne ትርምም፡ ſileas. *Luc*. 18. 39. vt, ያርምም፡ taceret. *Luc*. 5. 4. ወአርመ-መ፡ & ceſſauit loqui.

ረስሐ፡ fœdus, fętidus, ſordidus, obſcenus, turpis, reus, immundus fuit. *Mat*. 5. 21. &c. ረስሐ፡ ውእቱ፡ reus erit.

N*om*. ርሱሕ፡ fædus, ſordidus, *Iacobi* 2. 2. in veſte ርስሕት፡ ſordida.

ርስሐት፡ macula, fæditas, immunditia. *Iacob*. 1. 21. abijcientes, omnem, ርስሐት፡ immunditiam.

አርስሐ፡ fætidum, ſordidum reddidit. *apoc*. 22. 11. qui ſordidus eſt, ያርስሕ፡ ſordeſcat adhuc.

አረስሐስሐ፡ ręum, immundum eſſe, ſciuit, iudicauit. reprehendit. I*oannis*. *epiſt*. 1. *cap*. 3. 20. quoniam, ſi, ያርስሐስሐነ፡ reprehenderit nos cor noſtrum. *Rom*. 2. 15. 1. *Cor*. 4. 4.

ረስነ፡ ignitus fuit *Psalm*. 118. 140. ርሱን፡ ቃልከ፡ ignitum eloquium tuum.

ረስዐ፡ oblitus fuit, obliuioni tradidit, reiecit, reprobauit. *pſ*. 9. 18. quę, የረስዕዎ፡ obliuiſcuntur Deum. *Ps*. 118. 16. ኢይረስዕ፡ non obliuiſcar, ſermones tuos.

አርስዐ፡ obliſci fecit, reprobauit. *Ps*. 32. 10. ያረስዖሙ፡ reprobat, conſilia princ.

ተረስዐ፡ obliuinioni traditus fuit. *Luc*. 12. 6. ኢተተረስዐ፡ non eſt in oblinione.

Nom. ረሲዕ · impius. *plur.* ረሲዓን ፡ impij. *pſ.* 1. 5. non reſurgent, ረሲዓን ፡ impij in iudicio.

ረሰየ ፡ poſuit, propoſuit, exhibuit, fecit, conſtituit, vniuit. *pſ.* 100. 3 non ረሰይኩ ፡ propoſui, antè &c. *Matt.* 20. 21. ረሲ ፡ ሊተ ፡ fac mihi, *Marc.* 12. 9. quid ergo, ይረሲዮሙ ፡ faciet eis. *Ioan.* 2. 16. ወኢትረስዩ ፡ & nolite conſtituere. *Rom.* 12. 1. ረስዩ ፡ exhibete corpora veſtra. 2. *Cor.* 6. 4. ረስዩ ፡ exhibete vos. *in Miſſ.* 166. 4. ረሰዮ ፡ ኅቡረ ፡ vniuit cum &c. *vnum conſtituit.*

Nom. ረሱይ ፡ poſitus, conſtitutus, qualificatus. *plur.* ረሱያት ፡ qualificati : poſiti, facti, conſtituti.

ሰርዓት ፡ ſtatus conditio, qualitas, conſtitutio.

ረቀየ ፡ incantauit, preſtigiis molitus fuit. *pſ.* 57. 6. non exaudiet vocem, ዘይረቅይ ፡ incantantis.

ረቢ ፡ magiſter, præpoſitus, doctor, Rabbi. *plur.* ረበናት ፡ magiſtri præpoſiti ¶ *Hæbraicum eſt, vnde Ioannis* 1. 39. ረቢ ፡ *quod dicitur interpretatum.* ሊቅ ፡ ብሂል ፡ magiſter. *Marci* 7. 4. obſeruantes doctrinam, traditiones ለረበናት ፡ Rabbinorum.

ረቡኒ ፡ *idem quod* ረቢ ፡ *Marc.* 10. 51.

ሮቤል ፡ Ruben. *Nom. prop. vir. Ioan.* 7. 5.

ረብሐ ፡ lucratus eſt, profuit. *Marc.* 7. 11. Korban quod ረብሓከ ፡ profuerit tibi. *Luc.* 9. 25. ſi vniuerſum mundum, ረብሐ ፡ lucratus fuerit.

ሮማን ፡ malum punicum, malum granatum *Cant.* 4. 5. ſicut fragmen ሮማን ፡ mali punici.

ርብቃ ፡ Rebecca. *Nom. prop. mul. Rom.* 1. 7.

ረበበ : aptauit, concinnauit *pſ.* 130.3. ረበብከ:ለሰማየ : ap-taſti cælos &c.

ረሰነ · velociter inceſsit, percurrit diſcurrit,

ራብዕ : quartus, quadrum, quatuor. *fem.* ርብዕት : *Mar-* 6.48. in ራብዕት : quarta, hora noctis. *Ioannis* 11. 39.

ረቡዑ : ዮም : quatuor dies, *quatriduanes.*

አርባዕቱ : quatuor *act.* 27. 27. አሰሩ : ወረቡዑ : decima, & quarta nox *ibid. verſ.* 33. አሰርተ : ወአርበዐተ : decem & quatuor dies.

አርብዓ : quadraginta. *pſ.* 94. 10. አርብዓ : quadraginta annis.

ሮብዓም : Roboam. *nom. prop. vir. Matt.* 1·17.

ሩት : Ruth. *nom. prop. mul. Matt.* 1.5.

ረትዐ ; equum, rectum, opportunum fuit, expedit oportuit. 1. *Cor.* 7. 36. & ita, ረቱዐ : oportet fieri. 2. *Cor.* 12. 1. ኢይረትዐ : non expedit.

Nom. ርቱዐ : rectus, opportunus. *plur.* ርቱዓን : recti. *pſ.* 32. 1: ለራትዓን : rectos, decet collaudatio. *in Miſ.* 164.4. በሃይማኖት : ርትዕት : in fide recta.

ርትዕ : equitas, opportunitas, rectitudo. *pſ.* 10. 7. ርትዕ : equitatem, vidit vultus eius.

አርትዕ : direxit, correxit. *pſ.* 7. 10. & ታረትዮሙ : diriges iuſtos *miſ.* 164. *col.* 3. qui ይረትኡ : dirigunt viam verbi.

አስተረትዐ : correxit, reſtituit, equauit, emendauit. *Mar.* 9. 12. ያስተራትዐ : reſtituet, omnia. *Tit.* 1. 5. vt ታስ-ተራትዐ : corrigas. *act.* 3. 21. vſque dum, ያስተራትዕ

reſti

reſtituat omnia.

Nom. መስተራትዕት : ሐራ : carnifex, ſpiculator, ſatelles, *Matt.* 27. 27. tunc. መስተራትዕት : milites preſidis *Marc.* 6.27. & miſit rex መስተራትዕት : ሐራ : ſpiculatorem.

ራኄል : Rachel. *nom. prop. mul. Matt.* 2.18.

ረኅኅ : *idem quod arabum* رخ *rach.* mollis, languidus laxus, flaccidus fuit.

አራኅራኅ : eneruauit, reſoluit, debilitauit, languidum molle, laxum reddidit. *Cant.* 4.9. አራኅራኅከኒ : eneruaſti me, *vulneraſti cor meum.*

ረኀበ : eſuriuit, famelicus fuit, fame laborauit. *Ioan.* 6. 35. non, ይርኀብ : eſuriet. *apoc.* 7. 16. non, ይርሀቡ : eſurient. ሀ : *loco* ኀ :

Nom. ረኃብ : fames. *pſ.* 36. 19. alat eos, in ረኃብ fame. *pſ.* 36.19. in diebus, ረኃብ : famis

ረኅበ : dilatatus. *vide,* ረሐበ :

ረኅወ : አርኅዉ : aperuit, eleuauit. *pſ.* 23.7. አርኅዉ : *aperite,* attollite portas. *apoc.* 3.20. & ይርኅወኒ : aperuerit mihi.

ተረኅወ : apertum fuit. *Matt.* 7.7. &, ይትረኃወክሙ : aperietur. vobis.

ርኁት : apertum. *apoc.* 4. 1, oſtium ርኁት : apertum.

መራኁት : clauis. *Matt.* 16.19. tibi, dabo መራኁት : claues regni cælorum. *apoc.* 9. 1. data eſt ei መራኁት : clauis.

ረከሰ :

ርእስ ፡ caput. *plur.* አርእስት ፡ capita.

ርእስ ፡ *cum affixis, pro pronominibus venit, actionesq; reciprocas exprimit, vt apud Heb.* & *Arab.* نفس *Luc.* 21. 34. attendite, ርእስክሙ ፡ vobis. *Ioan.* 9. 54. quem facis ርእሰከ ፡ teipſum. *ibid.* Si ego glorifico, ርእስየ ፡ me ipſum.

ርእየ ፡ vidit, aſpexit, reſpexit, perſpexit. *Matt.* 24, 15. cum, ርኢክሙ ፡ videritis. *Marc.* 11. 32. ይሬእዩዎ ፡ *Luc.* 9. 27. donec ይሬእዩ ፡ videant. *act.* 7. 34. ሪእየ ፡ ርኢኩ ፡ videns vidi afflictionem.

አርአየ ፡ vidit, oſtendit, manifeſtauit, monſtrauit, deſignauit. *pſ.* 4. 6. quis, ያርእየነ ፡ oſtendet nobis. *Luc.* 10. 1. poſt hæc, አርአየ ፡ deſignauit.

አስተርአየ ፡ apparuit, illuxit, manifeſtauit, innotuit. *pſ.* 79. 2. qui ſedes ſuper cherubim, አስተርአየ ፡ manifeſtare *Ioan.* 21. 1. iterum አስተርአዮሙ ፡ manifeſtauit ſe. *Heb.* 11. 3. ወአስተርአየ ፡ ዘኢያስተርኢ ፡ & apparuit, quod non apparebat. 1. *Pet.* 1. 5. paratam, ታስተርኢ ፡ reuelari, *in miſſ.* 163. 3. ዘይሬኢ ፡ ወዘኢያስተርኢ ፡ viſibilium & inuiſibilium.

Nom. አርአያ ፡ exemplum, figura, forma. *Ioã.* 13. 15. አርአያ ፡ ወሀብኩክሙ ፡ exemplum dedi vobis. 1. *Pet.* 5. 3. አርአያ ፡ ኮኑዎሙ ፡ forma facti gregis.

ርእይ ፡ & ርእየት ፡ Viſio, imago, exẽplar, ſpecies. *Ioan.* 5. 37. & ራእዮ ፡ ſpeciem eius, non vidiſtis. *Ephеſ.* 2. 2. ſecundum principem poteſtatis ርእየት ፡ aeris.

ርዕደ ፡ *vide* ረዐደ tremuit.

ኮረስ ፡

ርኵስ ፡ immunditia, inquinamentum, pollutio, &c. *gal.* 5.19. fornicatio, ርኵስ ፡ immunditia. *Ephes.* 5.3. & omnis ርኵስ ፡ immunditia.

ረኵሰ ፡ immundus, iniquitatus, pollutus, profanus, contaminatus abominabilis fuit. *psal.* 13.1. ረኵሱ ፡ abominabiles facti ſunt. *pſ.* 105.39. & ረኵሰት ፡ contaminata eſt terra. *Ioan.* 18.28. ኢይርኵሱ ፡ ne contaminarentur.

Nom. ርኩስ ፡ immundus, inquinatus, profanus. *plur.* ርኩሳን ፡ immundi, profani *Mat.* 12.43. cum ርኩስ ፡ immundus ſpiritus. 1. *Tim.* 6. 20. deuitans. ለርኩሳን ፡ profanos.

አርኵሰ ፡ polluit, profanauit, coinquinauit, exterminauit, violauit, pollutum reddidit. *pſ.* 78.1. አርኰሱ ፡ polluerunt templum ſanctum tuum, *pſ.* 79.11. አርኰሰ ፡ exterminauit. eam aper. *Mat.* 12.6. ſabbatum ያረኵሱ ፡ violant.

ረከበ ፡ inuenit, obiuauit, reperit, contigit, accidit, euenit, comperit, labore ſibi parauit, acquiſiuit, opportune deprehendit, incidit. *Ioan.* 3.17. & ይረክብ ፡ inueniat, habeat vitam, &c. *pſalm.* 84.11. ተራከቡ ፡ obuiauerunt. 1. *Cor.* 10.13. tentatio non, ይረክበክሙ ፡ apprehendat vos, *non contingat vobis.* 1. *Tim.* 6.19. vt ትርከቡ ፡ apprehendant, vitam veram.

ተረክበ ፡ *Paſſ.* inuentus, repertus fuit. *Matt.* 1.18. ተረክበት ፡ inuenta eſt *apoc.* 14.5. ኢተረክበ ፡ non eſt inuentum &c.

አሰተረክበ ፡ ceſſauit, quieuit, vacauit otioſus fuit. *pſ.* 45. 11. አሰተርክቡ ፡ vacate, & videte. *Luc.*11. 25. inuenit eam. እንዘ ፡ የሰተረክቡ ፡ vacantem. 1. *Cor.* 5. 7. vt ተሰተርክቡ፡ vacetis orationi.

ምርክብ ፡ acquiſitio, quęſtus, *lucrum labore partum. act.* 19. 25. & ምርክብነ ፡ acquiſitio noſtra. 1. *Cor.* 9. 13. & 14.

ርዩም ፡ አርዩም ፡ ſublime, excelſum, excelſa, ſublimia. *pſ.* 148. 1. in አርዩም ፡ excelſis. *Marc.* 11. 10. Hoſanna in, ርዩም ፡ excelſis.

ሮሜ ፡ Roma. *act.* 19. 21. oportet me videre ለሮሜ ፡ Romam.

ሮማዊ ፡ Romanus. *plur.* ሮማውያን ፡ Romani.

ረወየ ፡ rigatus, humectatus, adaquatus fuit. *pſ.* 64. 13. & ይረውዩ ፡ humectabuntur, montes deſerti.

አርወየ ፡ inebriauit, rigare fecit. *pſ.* 64. 10. & አርወይከ፡ inebriaſti eam. *ibid. verſ.* 11. አርዊዮ ፡ inebria.

ረወዱ ፡ & ሮዱ ፡ perſecutus, inſecutus, inſectatus fuit. *pſ.* 34. 3. qui, ሮዱኒ ፡ perſequuntur me. *pſ.* 68. 5. ይረ ወዱ ፡ perſecuti ſunt.

ረወጸ ፡ & ሮጸ ፡ cucurrit, accurrit, concurrit. *Mar.* 16. 3. & ረዊጾን ፡ accurrentes. *Ioan.* 20. 4. ይረውጹ ፡ currebant duo ſimul.

ተረወጸ ፡ concurſus factus eſt, concurrit, *Mar.* 9. 25. quod ይተረወጹ ፡ concurrerent homines.

Nom. መርዊጽ ፡ curſus. *act.* 1. 11. ምርዋጸ ፡ ብእሲ ፡ curſus hominis.

ሬዐብ ፡ Rahab. *nom.prop.mul. pſ.*86.4.

ረዓየ ፡ & ረእየ ፡ pauit, paſtus, depaſtus eſt. *pſ.* 77. 71. vt, ይርእዮ ፡ paſceret Iacob. *verſ.* 72.& ይሬእዮሙ ፡ & pauit eos· *Marc.*5.14. qui autem, ይርዕዩ : paſcebant eos.

ረዕየ ፡ *per Metaphoram, pauit homines*, dominatus eſt, rexit, gubernauit, prefuit, adminiſtrauit, docuit. *pſ.* 22.1. Dominus, ይሬእየኒ ፡ regit me. *Ioan.* 21. 17. ረዓይኬ : paſce, oues meas.

ተረዓየ ፡ paſtus, depaſtus eſt. M*arc.* 5.11. & ይትረዓዩ ፡ pepaſcebantur.

መርዕየ ፡ & መርዒት ፡ grex, paſcua. *pſ.*77.62.tamquam መርዒተ : gregem. *pſ.*73.1.oues, መርዒትከ : paſcuæ tuæ. *Mat.* 8. 30. መሬዕየ : grex, porcorum. *ibid. Verſ.*31. in መርዕየ ፡ gregem porcorũ. *Ioan.*10.9.& inueniet, መሬ-ዓየ ፡ paſcua.

መርዓት ፡ ſponſa, nurus, luxuria. C*ant.*4.9. ſoror mea መር ዓት : ſponſa. *Epheſ.* 5.18. quia መርዓት luxuria eſt.

መርዓዊ ፡ ſponſus. *Ps.* 18. 6. ከመ ፡ መርዓዊ ; tamquam ſponſus.

ልብስ ፡ መርዓ ፡ veſtis nuptialis. *Matt.* 22.11. non veſtitum ልብሰ ፡ መርዓ ፡ veſte nuptiali.

እርዑት ፡ iugum. *pſ.* 2.3. proijciamus à nobis እርዑ-ቶሙ ፡ iugum ipſorum. 2. C*or.* 6. 14.

ዓርዑት ፡ obligatio. *Act.*8. 23. በዓርዑተ ፡ obligatione iniquitatatis.

ረዓደ ፡ ረእደ ፡ tremuit, cõtremuit, palpitauit, *Marc.*5. 30. timens,

timens, & ርዕድት ፡ tremefacta. *act.* 16. 27. እንዘ ፡ ይርዕድ ፡ tremefactus.

Nom. ረዓድ ፡ tremor, palpitatio. *pſ.* 2. 11. exultate ei. በረዓድ ፡ in tremore.

ረዴ ፡ vſura *pſ.* 71. 14. እምረዴ ፡ ex vſura. *pſ.* 14. 5. qui non dedit aurum ſuum በረዴ ፡ ad vſuram.

ሮዴ ፡ Rhode. *nom. prop. puellæ. Act.* 12.

ረድአ ፡ adiuuauit, auxiliatus fuit, opem tulit. *pſ.* 21. 12. non eſt qui, ይረድአኒ ፡ adiuuet me. *Matc.* 6. 14. propterea ይረድኦ ፡ ኃይል ፡ *virtutes operantur in illo* adiuuat eum virtus.

ረዲኤት ፡ & ረድኤት ፡ auxilium, adiutorium. *pſ.* 69. 1. intẽde ረዲኤትየ ፡ in adiutorium meum. *Pſ.* 90. 1. qui habitat በረድኤት ፡ in adiutorium altiſsimi. 1. *Cor.* 12. 10. huic datur. ረድኤት ፡ auxilium, & virtus. ¶ *in Grammatica* ረድኤት ፡ *ſignificat adiectiuum.*

Nom. ረዳኢ ፡ adiutor, auxiliator. *Pſal.* 17. 3. Deus meus ረዳኢየ ፡ adiutor meus. *pſ.* 61. 9. Deus eſt ረዳኢነ ፡ adiutor noſter.

ረድእ ፡ diſcipulus, *plur.* አርዳእ ፡ diſcipuli, coadiutores. *Ioan.* 9. 28. vos አርዳኢሁ ፡ diſcipuli eius fieri vultis? *verſ. ſequenti.* tu ſis ረዳኢ ፡ ሎቱ ፡ diſcipulus eius. *aliud plur.* አርድእት ፡ *in miſſa. fol.* 165. 1. ſeptuaginta duorum አርድእት ፡ diſcipulorum.

ረገመ ፡ maledixit, imprecatus fuit. *Luc.* 6. 8. & qui ይረግሙክሙ ፡ maledicunt vos 1. *Cor.* 4. 12. ረገሙነ ፡ maledicimur.

ተረገመ : *forma paſſ. Marc.*14.17. cepit ይትረገም : anathematizare.

ርጉም : maledictus, *plur.* ርጉማን : maledicti.

መርገም : maledictum, maledictio, execratio. 2. *Cor.* 6. 8.

ተርጐመ : interpretatus eſt, expoſuit, tranſtulit in aliam per aliam linguam. 1. *Cor.* 14. 13. oret vt, ይትረጐም : interpretetur. ¶ *idem quod* Chald. ܬܪܓܡ.

ትርጓሜ : interpretatio, expoſitio, *Ioan.*1. *verſ.*38. & 41. 42. &c ዘበትርጓሜሁ : quod interpretatum, &c.

ርግብ : columba. *plur.* አርጋብ : columbæ. *Cant.* 1.15. 2. 10.

ርግብየ : columba mea. *Matt.* 21. 12. vẽdentes አርጋብ : columbas.

ራጋው : Ragau. *nom. prop. Luc.* 3. 35.

ረግዐ : coagulatus fuit. *pſ.* 118. 70. ረግዐ : coagulatum eſt.

ርጉዕ : coagulatus, condenſatus. *plur.* ርጉዓን : coagulati. *pſ.* 67. 16. mons ርጉዕ : coagulatus & 17. montes ርጉዓን :

ረገዘ : fodit, confodit, transfixit gladio. *Luc.* 19. 27. & ይርግዝዎሙ : confodite, *interficite*, ante me. *Ioan.* 19. 34. vnus militum ረገዘ : ገቦሁ : confodit *aperuit* latus eius.

ረገፀ : *inde* : አስተራገፀ : diſcerpſit, diſcecuit, diuulſit. *Mar.* 9. 17. ያስተራግፆ : diſcerpit eum.

ርጡብ : virens, germinans. *Luc.* 23. 31. ſi in ዕፀ : ርጡብ : ligno viridi.

ረፈቀ : diſcubuit, recubuit, accubuit. *Luc.* 5. 29. & 14. 8. ne ትርፍቅ : diſcumbas. *ibid. verſ.* 15. quidam. እምእለ :

ይመ-

ይመስሑ ፡ ወይረፍቁ ፡ de conuiuantibus, & diſcumbentibus.

አርፈቀ ፡ decumbere fecit. *Luc.* 9.14. አርፍቅዎሙ ፡ fate illos diſcumbere.

ምርፋቅ ፡ accubitus, menſa. *plur.* ምርፋቃት ፡ menſe. *Luc.* 14.7.

ረፈአ ፡ ſuit, conſuit, ſarciuit. *Ioan.* 19. 24. ዘአልቦ ፡ ርፉእት ፡ inconſutilis.

መርፍእ ፡ acus. *Marc.* 10. 25. per foramen, መርፍእ ፡ acus.

ሩፋኤል ፡ Raphael. *nom. prop. Angeli. Tob.* 3.35.

LITERA ሰ S.

ሰ ፡ autem. አንሰ ፡ ego autem. አንተሰ ፡ tu autem &c.

ሳላ ፡ Sale. *Nom. propvir. luc.* 3.35.

ሰሌሖም ፡ Siloe. *nom. prop. Ioan.* 9.7.

ሰሌም ፡ Salem. *nom. prop. heb.* 7.1.

ሰሌም ፡ Salim. *Nom. prop.* *Ioan.* 3.23.

ሴሎም ፡ Silo. *nom. prop. loc. pſ.* 77.60.

ሰሎሜ ፡ *nom. prop. Marc.* 16.1. Maria Salome.

ሰለመ ፡ paſcificus fuit.

Nom. ሰላመ ፡ pax, paſcificè. *pſ.* 4.9. በሰላም ፡ in pace.

ሰላማዊ ፡ paſcificus. *pſ.* 119.7: cum his qui oderunt pacem ፡ ሰላማዊ ፡ እነ ፡ eram paſcificus. *Matt.* 5.9.

beati

beati ገባርያን ፡ ሰላም ፡ paſcifici, *facientes pacem.*
ሰልሞን ፡ Salmon. *nom. prop. vir. Matt.* 1. 4.
ሰሎሞን ፡ Salomon. *nom. prop. vir. Mat.* 1. 6.
ሰልማና ፡ Salmana. *nom. prop. vir. pſ.* 82. 12.
ሰለሚን ፡ Salamina. *nom. prop. act.* 13. 5.
ሱለሚጢስ ፡ Sulamitis. *nom. prop. Cant.* 6. 12. reuertere reuertere ሱለማጢስ ፡ ſulamitis.
ሲላስ ፡ Silas. *nom. prop. act.* 17. 4.
ሰለቀ ፡ ſubſannauit, deriſit. *pſ.* 2. 4. ይሰለቅ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ſubſannabit ſuper eos.

Nom. ሰላቀ: ludibrium, ſpectaculum. 1. *Cor.* 4. 9. ሰላቀ; ኮነ; ſpectaculum facti ſumus. *vide* ሠለቀ ፡

ተሰለቀ ፡ illuſus eſt, ludibriũ expertus eſt. *Mar.* 15. 20. & poſtquam ተሰለቁ ፡ ላዕሌሁ: illuſerunt ei. *Heb.* 11. 36. ludibria experti ſunt.

መስተሰለቀ ፡ ſuſurro, deriſor. *plur.* መስተሰልቃን *:* ſuſurrones, deriſores. *Ps.* 1. 2. & non ſedit in Cathedra መስተሳልቃን ፡ deridentium. *Rom.* 1. 29. መስተሳልቃን ፡ ſuſurrones.

ሰለበ ፡ expoliauit, denudauit, exuit. *Mar.* 15. 20. ወሰለ-ብዎ ፡ & exuerunt illum purpura. *Luc.* 10. 30. *Luc.* 11. 23. ይሰልበ ፡ expoliabit eum.
ሰላትያል *:* Salatiel. *nom. prop. vir. Matt.* 1. 12.
ሰለን ፡ anethũ, menta. *Matt.* 23. 23. qui decimatis, ሰለን ፡ anethum.
ሴሌውቂያ ፡ Seleucia. *nom. prop. reg. act.* 13. 4.
ሰልዋኖስ ፡ Siluanus. *nom. prop. vir. Teſſ.* 1. 1.

ሰለጠ : *primo ſignificat*, finiuit, impleuit, compleuit, perfecit, abſoluit. *Matt*.6.16. ሰለጡ : ዐስበሙ : receperunt mercedem ſuam *Mat*.11.1. አምዘ : ሰለጠ : cum conſumaſſet Ieſus. *Rom*.15.23. quoniam ሰለጥኩ : abſolui in his regionibus.

ተሰልጠ : *paſ*. impletus, completus eſt. *Luc*.4.21. ወተሰልጠ : & impleta eſt in &c.

ሰለጠ : *ſecundo ſignificat*. poteſtatem habuit, exercuit, autoritate polluit.

ሰሉጠ : poteſtatem habens. *plur*. ሰሉጣን : poteſtatem habentes. *apoc*.11.6. hi habent ሰለጣን : poteteſtatem. *ibid. cap*.16. *verſ*. 9. ዘወእቱ : ሰሉጥ : habentes poteſtatem.

ሰልጠን : poteſtas, Dominium, autoritas. *Luc*.10.19. ecce dedi vobis, ሰልጣን : poteſtatem. *apoc*.6. 8. data eſt illi ሰልጣን : poteſtas.

አሰለጠ : aſtitit, vtilis fuit, profuit. *pſ*. 29. 10. ምንተ : ያሰልጥ : quæ vtilitas &c. *Rom*. 16.2. etenim አሰለጠተ : profuit *aſtitit* multis. 1 *Tim*. 4.8. pietas autem ታሰልጥ : vtilis eſt &c.

ሰሐለ : *idem quod* Arab. سهل mollis, planus, celer fuit.

ሰሑል : acutus, facilis, celer, expeditus. *pſalm*. 44. 6. ſagittæ tuæ ሰሑል :

ሰሐቀ : riſit *vide*, ሠሐቀ :

ሰሐበ : traxit, attraxit. *pſ*. H.10. 9. & ይስሕበ : attrahit eum. *pſ*.27. 3. ኢትስሐበ : ne trahas cum peccatoribus. &c. *Ioã*.12.32. እስሕበ : ኵሎ : traham omnia ad me. *Apoc*.

12.

12.14.cauda ſua ይስሕብ ፡ trahebat.

ስሕተ ፡ corruptus,deprauatus,perditus fuit,errauit,aberrauit, peccauit. *Pſalm.* 94.10. ſemper ይስሕቱ ፡ errat cor eorum.*pſal.*118.110. ወኢስሕትኩ ፡ & non erraui à mandatis tuis.

ስሕተ ፡ *ſignificat etiam* remittere.*pſ.*38.15.ስሕተኒ ፡ remitte mihi.

አስሐተ ፡ errare fecit,in errorem induxit,fefellit,perdidit,ſeduxit, ſcandalizauit.*pſ.*106.40. አስሐቶሙ ፡ errare fecit eos.*Marc.*12.13.vt ያስሕትዎ ፡ fallerent eum. *Luc.*22.6. querebat.ያስሕቶ ፡ perdere eum. M*att.* 5. 29.ſi oculus tuus ያስሕተከ ፡ ſcandalizat te.*Mat.*24. 5. & multos ያስሕቱ ፡ ſeducent.

*Nom.*መስሕት ፡ error,fallacia,*plur.* መስሕታን ፡ 1. *Tim.* 4.1.attendentes ſpiritibus,መስሕታን ፡ erroris.

ስሑት ፡ peccator, preuaricator, aberrans.*plur.* ስሑታን ፡ peccatores,preuaricatores &c.

*fem.*ስሑታ ፡ preuaritrix,peccatrix.*plur.*ስሑታት ፡ peccatrices.

አስሐትያ ፡ pruina. *pſ.*77.47.&*pſ.* 118.83.በአስሐትያ ፡ in pruina.

ስሕጠ ፡ auerſatus eſt, infenſum reddidit, leſit,nocuit, moleſtauit, afflixit.*act.*5.14. ይስሕጦሙ ፡ auerſari eos. *ibid.verſ.* 39. *apoc.*11.6.ledere eos.

ሴም ፡ Sem. *nom.prop.vir.* Luc.3.36.

ሰማርያ ፡ Samaria.*nom.prop.reg.act.* 1.8. &c.

ሳምራዊ ፡ ſamaritanus.*plur.* ሳምራውያን ፡ Samaritani.

Ioan.

Ioan. 4. 9. cum ሰምራዊያን ፡ ſamaritanis. *Ioan.* 8. 48. quia ሰምራዊ ፡ አንተ ፡ ſamaritanus es tu.

ሰምራዊት ፡ Samaritana. *Ioan.* 4. 9. mulier ሰምራዊት ፡ Samaritana.

ስምርና ፡ Smyrna. *nom. prop. ciuit*, *apoc.* 2. 8.

ሰሙን ፡ octauus. ሰመንቱ ፡ octo. *pſ.* 6. 1 pro ሰምንት ፡ octaua. *Luc.* 1. 59. ሰሙን ፡ octauo die.

ሰማንያ ፡ octoginta. *pſ.* 8. 9. 10. in potentatibus ሰማንያ ፡ ዓም : octoginta anni. *Luc.* 16. 7. ſcribe cito ሰማንያ : octoginta.

ሰምሶን : Samſon. *nom. prop. vir. Heb.* 11. 32.

ሰሙኤል : Samuel. *nom. prop. vir. Heb.* 11. 32.

ሰመከ ፡ reclinauit, innixus fuit, fulſiuit.

አሰመከ ፡ *idem.* Luc. 9. 58. vbi ያሰምክ ፡ ርእሶ: reclinet caput ſuum.

ምስማክ ፡ reclinatoriū. *Cant.* 3. 10. ምስማኩ ፡ reclinatorium aureum.

ሰምዐ ፡ audiuit, exaudiuit, auſcultauit, attendit, intendit. *pſ.* 4. 4. Dominus. ይሰምዓኒ : exaudiet me. *pſ.* 39. 2. & ሰምዓኒ ፡ intendit mihi. *pſ.* 65. 18. ኢይሰምዐኒ ፡ non exaudiet me Dominus. *Marc.* 4. 23. ſi quis habet aures ሰሚዕ ፡ ይስማዕ : audiendi audiat. *Luc.* 18. 23 ሰሚዖ: ዘንተ: audiens hæc. *Epheſ.* 1. 13. & vos cum ሰሚዐክሙ ፡ ቃለ ፡ audiſſetis verbum veritatis.

ተሰምዐ : *paſ.* auditus, axauditus eſt. *Cant.* 1. 12. vox turturis ተሰምዓ ፡ audita eſt. *Luc.* 1. 13. quoniam ተሰምዐ ፡ ጸሎትከ : exaudita eſt oratio tua. *Rom.* 1. 9. quia

ተሰምዐት ፡ auditur fides veſtra.

አሰምዐ ፡ teſtificatus eſt, teſtimonium dixit, audire, exaudire fecit. *Cant.* 2.4. ወአሰምዓኒ ፡ fac me audire vocem tuam. 2. *Tim.* 4. 1.1. አሰምዕ ፡ teſtificor.

N*om.* ስምዐ ፡ teſtimonium, teſtamentum, pactum, fœdus, I*oan.* 1·31. ነገረ ፡ ስምዐ ፡ teſtamentum perhibuit. *Ioan.* 13. 21. ስምዐ ፡ ኮነ ፡ teſtis fuit, *proteſtatus eſt.*

ሰምዕ ፡ cera, ſeuum. *pſ.* 21. 15. tamquam ሰምዕ ፡ cera liqueſcens.

ሰማዕት ፡ teſtis, Martyr. *plur.* ሰማዕታት ፡ martyres. *Ioã.* 3.11. ሰማዕተ ፡ ንከውን ፡ teſtamur. teſtes ſumus. *in miſſa* 164.2. Stephanus ቀዳሚ ፡ ሰማዕት ፡ protomartyr.

ስሙዓት ፡ fama. *Matth.* 9. 26. exiit ስሙዓቱ ፡ fama eius.

ስምዖን ፡ Simeon, & Simon. *nom. prop. vir.*

ሴሜይ ፡ Semei. *nom. prop. vir. Luc.* 3·26.

ሰመየ ፡ vocauit, nominauit. *pſ.* 48. 12. & ይሰምዩ ፡ vocauerunt, nomina ſua. *luc.* ወትሰምዮ ፡ ስሞ ፡ & vocabis nomen eius.

ስም ፡ nomen. *plur.* አስማት ፡ nomina. *pſ.* 5.12. qui diligunt ስመከ ፡ nomen tuum. *pſ.* 48. 12. & vocauerunt አስማቲሆሙ ፡ nomina ſua &c.

ሰማይ ፡ Cælum. *plur.* ሰማያት ፡ Cœli. *pſ.* 13. 2. proſpexit እምሰማይ ፡ de Cælo. *pſal.* 148. 4. laudate eum. ሰማያት ፡ ሰማያት ፡ cæli cęlorum.

ሰማያዊ ፡ Cęleſtis. *pſ.* 67·15. dum diſcernit ሰማያዊ ፡ cęle-

le-

leſtis. *Mat.* 9. 14. pater veſter ሰማያዊ ፡ cęleſtis.

ሳራ ፡ Sara *nom.prop.mul.*

ስረሐ ፡ *vide,* ሠረሐ ፡

ሰረረ ፡ volauit, euolauit. *pſ.*17. 11. ወሰረረ ፡ & volauit. *Cant.*6.4. አሰረሩኒ ፡ euolare me fecerunt.

አሰዋርያ ፡ volatilia M*at*.22.4

ሰረረ ፡ fabricauit, fundauit.*pſ.* 8.6.5.ሣረራ ፡ fundauit eã altiſsimus.

ተሰረረ ፡ fũdatus eſt.*Luc.* 6.48. quia ተሰረረ ፡ fundata.

መሰረት ፡ fundamentum.*plur.* መሰረታት ፡ fundamenta.*Ps.*86. 1. መሰረታቲሃ ፡ fundamenta eius.*luc.* 6. 48. poſuit መሰረተ ፡ fundamentum.

ሣሩግ ፡ Sarug.*Nom.prop.luc.* 3. 35.

ስሮን ፡ Sarona.*nom.prop.act.*9.35.

ስርናይ ፡ & ሠርናየ ፡ frumentum,triticum.*pſ.*4.8.à fructu ስርናይ ፡ frumenti. *Mar.*4. 28. *deinde* plenum ስርናይ ፡ frumentum. *Act.* 27. 38. iactantes in mare ሠርናየ ፡ triticum.

ስርክ ፡ & ሰርክ ፡ veſper, veſpera, veſpertinus.*pſ.* 140.2. ſacrificium, ሰርክ ፡ veſpertinum *Matt.* 28.1. ወሰርክ ፡ ሰንበት ፡ veſpere autem ſabbati.

ሰረቀ ፡ furatus eſt, abſtulit. *Matt.* 6. 19. & ይሰርቁ ፡ furantur. *Ioan.* 10.10. niſi vt ይሰርቅ ፡ furetur.

ሰራቂ ፡ & ሰራቄ ፡ fur.*plur.*ሰረቅት ፡ fures. ſi videbas ሰራቄ ፡ furem. *Mat.*6.19. vbi ሰረቅት ፡ fures non effodiũt. *Ioan.*10.8. ሰረቅት ፡ fures,& latrones ſunt.

ሰረአት ፡ *vide,* ሠረዐት ፡

ሰረወ : *idem quod*,ሠረወ: ſperſit,diſperſit,exterminauit.

ሰራዊት : exercitus,agmina,legio. *Matt.* 26. 53. pluſquam duodecim ሰራዊት : መላእክት : legiones angelorum *Marc.* 15.16.& conuocant : ኵሎ : ሰራዊት : ሰጸራ : totam cohortem. *in miſ.* 194. 1. ሰራዊት : ሰማያት. legiones cęleſtes laudant te.

ሰርያ : Syria . *nom.prop.reg.*

ሰረየ : propitius fuit, peperſit,indulſit, condonauit,miſertus fuit,noxam dimiſit. *pſ.* 64. 4. tu. ትሰረ : propitia beris. *Luc.* 23.. 34. pater ሰረይ : ሎሙ : dimitte illis. *in miſ.* 159. 3. ሰረይ : ሊተ : parce mihi.

Nom. ሰራዪ : parcens, propitiator. *in miſſ. fol.* 158. *col.* 3 .tu es ille ሰረዪ : qui deles peccata.

ሰሬት : & ሰርየት : propitiatio, indulgentia, remiſsio. *in Symbolo* confiteor vnum baptiſma ለሰሬት : ኀጢአት : in remiſsionem peccatorum.

ሰራያት : *vide* , ሠራያት : incantationes, veneficia.

ሰርዴስ : Sardis. *nom.prop.apoc.* 3.4.

ሰርዲኖ : & ሰርድዮን : ſardius, rubinus. *apoc.* 21.20.

ሰርዶንክስ : ſardonyx. *apoc.* 21.20.

ሰረገወ : ornauit,decorauit,honeſtauit. 1. *Tim.* 29. ይሰርገዋ : *fem.* ornantes ſemetipſas. *apoc.* 21. 2. ſicut ſponſam ሥርጉት : ornatam, ሠ : *pro* ሰ : *in miſſ fol.* 158. 2.

ሰረጐዘ : Syraguſa. *nom. prop.ciu.*

ሰረገላ : currus, rota. *plur.* ሰረገላት : currus , quadrigæ. *pſ.* 19. 18. in equis ወበሰረገላት : & in curribus. *pſalm.* 67. 18. ሰረገላቲሁ : ለእግዚአብሔር : currus Dei.

ሰራጵታ ፡ S arepta.*nom.prop ciuit.luc.*4. 26.

ሱራፌል ፡ Seraphim *in Miſſ.* 159.4.

ሲሮፊኒቃዊት ፡ ſyropheniſſa . *Marc.*7. ሲሮፊኒቄስ ፡ maſ.

ሰሱ ፡ & ሳዱስ ፡ ſex,ſextus. *Marc.*9.2.poſt ሰሱ ፡ ዕለት ፡ ſex dies.*Ioan.*12.1. ante ሳዱስ ፡ ዕለት ፡ ſex dies·

ስሳ ፡ ſexaginta. *Marc.*4.8 · & *ver.* 20. & vnum ለሰሳ፡ ſexaginta.

ሰሰለ ፡ expulit,depoſuit, abſterſit. M*att.*9. 24. dicebat ሑሰሉ ፡ eiicite,*recedite.*

አሑሰለ ፡ abſterſit,depoſuit,deleuit, eiecit. abſtulit.*Ioan.* 1.29.qui, ያሑሰል ፡ tollit, peccata mundi. *Ioan.* 2. 19. አሰስሉ ፡ tollite, & auferte. 1.P*et.* 2.1. አሰሰልዎ ፡ deponite, *expellite.*

ሲሳራ ፡ Siſara.*nom. prop. vir.pſ.*82.10.

ሶስና ፡ Suſanna.*nom.prop. mul.luc.*8.3.

ሶስቴንስ ፡ Soſthenes.*nom.prop.vir.*1.*Cor.*1.1.

ሰሰየ ፡ cibauit,cibum præbuit,enutriuit.*pſ.*79.6.ትሴስየነ፡ cibabis nos.*pſ.* 54. 23. ይሴስየከ ፡ enutriet te.

Nom. ሲሳየ ፡ cibus , eſca, panis,ſtipendium.*psal.* 41. 4. ሲሰየ ፡ panes facti ſunt mihi.*luc.* 11. 3. ሲሰየነ ፡ ዘለለ ፡ ዕለትነ፡ panem noſtrum quotidianum. L*uc.*3. 14.cõtenti eſtote,በሲሳይክሙ ፡ ſtipendiis veſtris.

ሰቀለ : pependit,appendit , ſuſpendit, affixit, *item* attonitus , ſuſpenſus , immoratus, in re aliqua occupatus fuit. *pſ.*163. 2. ሰቀልነ ፡ ſuſpendimus organa noſtra. *Cant.* 4.4. mille clypei ሰቁል ፡ pendent ex ea, L*uc.*23. 33. ibi ሰቀልዎ ፡ ለእግዚእ፡ ኢየሱስ ፡ crucifixerunt Dominum

minum Ieſum. *luc.*19.48 omnis populus, ይሰቃሉ : ſuſpenſus erat.

ተሰቅለ : ſuſpenſus, crucifixus fuit. *Matt.* 22. 40. in his duobus mandatis. ተሰቅሉ : ኵሉ : pendent vniuerſa. *luc.* 23. 39. vnus autem de his qui ተሰቅሉ : crucifixi erant. *Gal.* 2. 19. ወተሰቀልኩ : & crucifixus ſum cum Chriſto.

መስቀል : Crux. *luc.* 14. 27. qui non bauilat መስቀለ : ሞቱ : crucem mortis. &c. *Philip.* 2. 8. ወሞተኒ : ዘበመስቀል : mortem autem crucis.

Nom. ሰቀል : & ሰቃል : tabernaculum, taberna, tentorium. *Mat.* 17. 4. faciamus hic tria ሰቃል : tabernacula. *act.* 28. 15. ad tres ሰቀል : tabernas.

ሰቈረረ : *inde* አሰቈረረ : abominatus, execratus fuit. *pſ.* 5. 7. ያሰቈርር : abominabitur Dominus. *pſ.* 118. 163. ወአሰቈረርኩ : & abominatus ſum.

ሰቂማ : Sichima. *nom. prop.* *Ps.* 71. 10.

ሰቍረት : foramen. *Cant.* 5. 4. miſit manum ſuam per ሰቍረት : foramen. *Matt.* 19. 24. *Marc.* 10. 15. *luc.* 18. 25. per ሰቍረት : foramen acus.

ሰቈቃወ : *inde* አሰቈቀወ : & ተሰቀቅወ : planctus, vlulatus. *vide* ቈቀወ :

ሰቀየ : rigauit *Psalm.* 103. 13. qui, ይሰቅዮሙ : ለ : rigat montes. 1. *Cor.* 3. 6. ego plantaui Appollo ሰቀየ : rigauit.

ሰቀየ : *ſignificat etiam*, tribulauit, afflixit. *pſ.* 26. 3. qui ይሰቅዩኒ : tribulant me.

ሶበ ፡ dùm,cùm. ሶበኬ ፡ dùm ergo. ሶበ ፡ አኮ ፡ niſi.
ሶቤሁ ፡ ſi,dùm. ሶቤሃ ፡ continuò,exindè,ſtatim illicò.
ሳባ ፡ Saba *Nom. reg.pſ.*71. 10.
ሰንበለ ፡ ſpica frumenti. *Marc.* 4. 28. *deindè* ሰንበለ ፡ ſpicam.

ሰብሐ ፡ cecinit, cantauit,laudauit,glorificauit, encomijs celebrauit,hymnum dixit,commendauit,illuſtrauit, clarificauit. *pſ.*85. 9. ወይሴብሑ ፡ ለስምከ ፡ & glorificabunt nomen tuum.*pſalm.*148. 1. ሰብሕዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ laudate Dominum de cælis ፡ ይሴብሕዎ ፡ laudate eum in. *Ioan.*11. 3.vt ይሰባሕ ፡glorificetur Deus,& Dei filius per eam, ይሴባሕ ፡ glorificabitur. *Ioan.*8. 54. ſi ego ሰባሕኩ ፡ glorifico me ipſum &c. eſt pater meus ዘይሴብሐኒ ፡ qui glorificat me. 11. *Teſ.* 1.10. cum venerit ይሰባሕ ፡ glorificari. *ibid.v.* 12. vt, ይሰባሕ ፡ glorificetur.

ስቡሕ ፡ laudabilis, laudatus, laus.*pſ.* 21. ስቡሕ ፡ laus Iſrael. *Dan.*3. 26. ስቡሕኒ ፡ laudatus, & ſuper exaltatus.

ተሰብሐ ፡ *paſ.* laudatus, glorificatus, clarificatus illuſtratus eſt.*Ioan.* 13. 31. ተሰብሐ ፡ clarificatus eſt filius hominis.

Nom. ስብሐ ፡ laudatio,glorificatio.*pſ.*146.1. ſit iucunda ስብሐ ፡ laudatio.

ስብሐት ፡ laus, glorificatio , laudatio, hymnus,canticum, maieſtas, gloria. *pſ.*16.15. ስብሐቲከ ፡ gloria tua. *pſ.*28. 3. Deus ስብሐት ፡ maieſtatis intonuit.

ሰብሬ፡

ሰበረ: contriuit, confregit, quaſſauit, conquaſſauit. *pſ.* 109. 6. ይሰብር: conquaſſabit capita.

Nom. ስቡር: claudus, confractus. *plur.* ስብራን: claudi Luc. 7. 22. ስቡራን: claudi ambulant.

ሲበት: quies, ſuauitas. *pſ.* 91. 10. ሲበትየ: quietis meę.

ሰበን: Sudarium, peplum, vitta, capitis velum. *Luc.* 19. 20. in ሰበንየ: ſudario meo. *Ioan.* 11 44. & 20. 7. ወሰበንሂ: & ſudarium quod fuerat.

ሰብእ: ሰብእ: vir, viri, homo, homines, humanus. *act.* 22. 26. hic homo ሰብእ: ሮማዊ: ciuis Romanus eſt.

ተሰብአ: homo factus eſt, incarnatus eſt. *im miſ. fol.* 158. 4. ወተሰብአ: & incarnatus eſt de Spiritu ſancto.

ተሰብእት: humanitas. *in miſ. fol.* 158. 4. non fuit ſeparata diuinitas እም ትሰብእት: ab humanitate.

ሰበከ: prædicauit, præconiſauit, concionatus eſt. *Marc.* 1. 4. & ይሰብክ: prędicabat, baptiſmum penitẽtiæ. *ibid. verſ.* 6. 14. 38. 39. 45.

Nom. ሰባኪ: prædicator, concionator. *in miſ. fol.* 161. 3. vt eſſet Apoſtolus, ወሰባኪ: & prędicator.

ስብከት: prędicatio. *Mat.* 12. 41. በስብከት: in prędicatione Ionæ.

ሰብዐ: ſepties. *pſ.* 118. 164. ሰብዐ: ለዕለትየ: ſepties in die. Luc. 17. 4. ſi ሰብዐ: ſepties in die &c.

ሰብዑ: & ሰብዑት: ſeptem, ſeptimus. *Marc.* 8. 5. qui dixerunt ሰብዑ: ſeptem.

ሰብዓ: ሰብእ: ſeptuaginta. Luc. 10. 1. alios ሰብዓ: ſeptuaginta *Matt.* 18. 22. vſque ሰብዓ: በበ: ሰብዐ: ſeptuagies ſepties.

ſepties.*act*. 7.14.&c.

ሰብእት፡ ሰብዕት፡ ſeptima, ſeptimum. *apoc*. 21. 20. &c

ሰብእት፡ ſeptimus chryſ.

ምስብዒት፡ ſeptuplum.*pſ*.11.7.purgatum ምስብዒት፡ ſeptuplum.*pſ*.78.12.redde vicinis noſtris ምስብዒት፡ ſeptuplum.

ሰበጾዕት፡ viperæ.*Luc*.3.7. ትውልደ፡ ሰበጾዕት፡ genimina viperarum.

ሰተተ፡ egreſſus fuit,proceſsit.1.*Cor*.14.37.à vobis ይሰትት፡ proceſsit verbum Dei. *à Chald*. ܫܬܐ fundauit.

ሴት፡*nom.prop. vir*.*Luc*. 3.38.

ሰተየ፡ bibit,potauit, hauſit.*Luc*. 7.34. & ይሰቲ፡ bibit.*pſ*. 68.13.እለ፡ ይሰትዩ፡ ወይነ፡ qui bibebant vinum.

Nom.ሰታዪ፡ bibax, potator. *plur*.ሰታይያን፡ potatores, ebrioſi. *luc*.7.34. ወሰታዪ፡ ወይን፡ & potator vini. 1. *Cor*. 6.11. ኢሰታይያን፡ neque ebrioſi.

መስቴ፡ potus.*Rom*.14. 17.eſca ወመስቴ፡ & potus.

አስተየ፡ potauit,rigauit.*pſ*.68.22.ወአስተዩኒ፡ & potauerunt me aceto.*pſ*.103.11.ያስትዩ፡ potabunt omnes beſtię agri.

ሰተፈ፡ communicauit, ſociauit, particeps fuit. *epiſt*. 2. *Ioan*. 12. ይሰትፍ፡ በምግባሩ፡ cõmunicat operibus eius. *Philip*.4.14. benefacitis. ዘተሰተፍክሙ፡ *quod communicatis*, cõmunicantes tribulationi meæ.

ተሰተፈ፡ particeps factus eſt.*Rom*.15.27. nam ſi ተሰተፍዎሙ፡ ለአሕዛብ፡ participes facti ſunt gentiles.

ሰታፌ : particeps,ſocius. *plur.* ሰታፍያን : participes. 1. *Cor.* 10.21. nolo vos fieri, ሰታፍያን : ſocios dæmoniorum.

Nom. ሱታፌ : communicatio ,participatio, ſocietas, particeps. 2. *Cor.* 13. 3. ወሱታፌ : & communicatio ſancti Spiritus. 1. *Ioan.*1.3. ሱታፌነ : ſocietas noſtra. *ap.* 1.9. ego Ioannes ሱታፌክሙ : particeps &c.

ሰሐነ : calefecit. *Mar.* 14.55. *Ioan.* 18.25. ይሰሐኑ : calefaciebant, *ibid.* & ይሰሐን : calefaciens ſe.

ሳኒር : *nom.prop.montis. Cant.*4.8. እምርእሰ : ሳኒር : de vertice ſanir.

ስን : dens. *plur.* አስናን : dentes. *pſ.* 3.9. ስነኒሆሙ : ለኃጥኣን : dentes eorum peccatorum confringet. *pſ.* 111. 10. fremet ስነኒሁ : dentibus ſuis.

ሰነቀ : *indè* , አስነቀ : parauit,preparauit,aſſumpſit. *act.* 23. 23. ያስንቁ : parate. *vide* ሠነቀ :

መሰንቆ : Cithara. 1. *Cor.*14.7. ወመሰንቆ : & cithara.

ሰንቀወ : pulſauit citharam. *apoc.* 14.3. ሶበ : ይሰነቅዉ : dum pulſant cithar. &c.

መሰናቍት : cithara, *plur.* መሰናቍታት : citharæ. *apoc.* 14.3.

ሰንበት : Sabbatum. *plur.* ሰንበታት : Sabbata . ቀዳሚ : ሰንበት : dies Sabbatinus. እሑድ : ሰንበት : dies Dominica.

¶ *reliqui ſeptimanæ dies, per numeralia ordinalia efformant. vt* ሰኑይ : *ſecundus* , feria ſecunda, &c.

ሰነነ : *indè* ተሰናን : lis, contentio, rixa contradictio, cauſa. *act.* 19. 38. quod ſi, habeat ተሰናን : cauſam Demetrius. 1. *Cor.* 6.1. quod ſi habeat ተሰናን : negotium cum proximo

እስተ-

አስተሰነነ : iudicio contendit, diſceptauit, cauſam egit, litigauit, altercatus fuit. 1.*Cor*.6.6. cum fratribus ትሰ-ተሴንኑ : iudicio contenditis.

ሲና : Sina *nom.mont.pſ*.6.7.

ሰናየ : *vide*, ሠናየ : bonus fuit.

ሰኑየ : duo. *Mar*.14.1. *Ioannis*.11.7.& 12.12. poſt ሰኑዩ : መዋዕለ : duos dies.

ሰኒታ : *fem.* altera die. *Ioannis* 1.29.& 25. ወበሰኒታ : altera die. *ibid*.6.22.&c.

ሰኔ : *nomen menſis*, Iunius, *qui incipit* 26. *Maij*.

ሰንዱን : ሰንዱና : ሰንዱናት : Sindon, linteum. *Matt*. 27. 59. *Mar*.14. 51. *Luc*. 23. 53. inuoluit በሰንዱናት : ſindone.

ሴኖዶስ : Synodus, conſilium. *plur*. ሴኖዶሳት : Synodi, conſilia.

ሰናፔ : ſynapis. *Matt*.13.31. ſimile eſt reg. cæl. grano, ሰናፔ : ſynapis.

ሰንፔር : & እብነ : ሰንፔር : ſapphirus. *apoc*. 21.19. ſecundũ በሰንፔር : ſapphirus.

ሲንጢኬን : Syntichen. *Nom. prop. vir*. *Philip*.4.2.

ሰአለ : rogauit, interrogauit, deprecatus fuit, petijt, poſtulauit, ſciſcitatus fuit, expetiuit, mẽdicauit. *pſ*. 26.4. vnam ሰአልክዎ : ለ. petij &c. *pſ*. 29.9. ad Deum meum እስእል : deprecabor. L*uc*. 22.31. ecce ሰአለ : expetiuit ſatan. *act*. 3.3. ይሰአል : ምጽዋተ : petebat, rogabat eleemoſinam. I*acob*. 1. 5. ለይስአል : poſtulet à Deo.

ተሰእለ ፡ *for.paſ.idem. Matt.*2. 4. ተሰእሎሙ ፡ ſciſcitabatur ab eis.

ስእለት ፡ petitio,deprecatio.*pſ.*36.4.dabit tibi ስእለተ ፡ petitionem cordis tui. *in miſ.*159.4. & ſuſcipiat orationem,& ስእለተ ፡ deprecationem.

ሳኦል ፡ Saul.*nom.prop.vir.pſ.* 17.1.

ስእነ ፡ non potuit, impoſſibile fuit. *Mat.*17.20. & nihil eſt , ዘይስእነክሙ ፡ quod impoſſibile erit vobis. *Mar.* 1. 45. ወስእነ ፡ & non potuit. & 2.4. ወስእኑ ፡ & non potuerunt. *Rom.* 1. 13. & ይስእነኒ ፡ impoſsibile mihi fuit vſque modo.

Nom. ስኡን : impotens. *plur.*ስኡናን ፡ impotētes.*Rom.* 15.1 ſuſtineatis imbecillitates ለስኡናን ፡ infirmorum.

ስእርት ፡ *idem quod* ሠዕርት ፡ capilli. *act.* 27. 34. nullius veſtrum peribit ስእርተ ፡ ርእሱ ፡ capillus capitis ſui.

ሴኬም ፡ Sichem.*nom,prop.act.* 7.16.

አስከመ : impoſuit, onerauit, obligauit *Matt.* 23.4.ወያስክምዎ ፡ ለሰብእ & imponunt humeros hominum.

ስከር : Saccarum. *pſ.* 18.11. ſuper mel, ወስከር ፡ & ſaccarum.

ሲካር ፡ Sichar.*nom.prop.* Ioan. 4.5.

ሰከበ ፡ cubauit, decubuit,iacuit, dormiuit.*pſ.*5.9.in pace in idipſum እሰክብ ፡ dormiam,& req.*Cant.*1.6.vbi ትሰክብ ፡ cubes. *luc.*11.8.pueri mei ይሰክቡ ፡ decumbunt mecum.*Ioan.*5.3. & illic ይሰክቡ ፡ iacebant multi &c.

አሰከበ፡ reclinauit, cubare fecit. *Luc.*2 7. አሰከበቶ፡ reclinat eum, in pręſepio.

ምስካብ፡ cubile, ſtratum. *pſ.*6 2.7. በምስካብየ፡ ſuper ſtratum meum. *pſ.* 149.5 lætabuntur, በዲበ፡ ምስካቢሆሙ፡ in cubilibus ſuis.

ሰኰት፡ vicus, platea. *plur.* አሰኰት፡ plateę, vici. *Luc.* 14. 21. in plateas, & አሰኪት፡ vicos ciuitatis. *act.*12. 10. proceſſerunt አሐተ፡ ሰኰተ፡ vnum vicum.

ሰከተየ፡ *inde* ተሰከተየ፡ concluſit, pactus eſt. *pſ.* 82.6. aduerſum te ተሰከተዩ፡ concluſerunt.

መስኮት፡ feneſtra. *act.*20.9. ſedens quidam adoleſcens in መስኮት፡ feneſtra 2.*cor.*11. 33. in ſporta per መስኮት፡ feneſtram.

መስከዊ፡ *idem. Cant.* 2.9. reſpiciens እንተ፡ መስከዊ፡ per feneſtras.

ሰኰና፡ calcaneus, greſſus, veſtigium. *pſal.*16.5. ሰኰናየ፡ veſtigia mea. *pſ.*48. 6. iniquitas ሰኰናየ፡ calcanei mei. *Cant.* 17. abi poſt ሰኰናሆሙ፡ veſtigia eorum. *Ioan.*13. 18. leuabit ሰኰናሁ፡ calcaneum ſuum.

ሲከንደስ፡ ſecundus. *nom. prop. act.* 20.4.

ሰኰየ፡ anxit, ſolicitus fuit, interpellauit, conqueſtus eſt, expoſtulauit, *pſ.* 82. 5. ወሰኰየ፡ anxiati ſunt. *Rom.* 11.

ምስካይ፡ ſuſceptor. *Pſalm.* 118.113. ወምስካይየ፡ & ſuſceptor meus.

ሰወረ፡ protexit, texit, occultauit, tutauit, defendit, ſubſtraxit, latitauit, *pſ.*26. 5. & ሰወረኒ፡ protexit me. *pſ.* 104.39. & ሰወሮሙ፡ protexit eos. *act.*20.20. & nihil,

ዘሰወርኩክሙ : ſubſtraxerim vobis.

Nom. ስዉር : occultum, velatum, *Luc*.9. 45. quia ስዉር : velatum erat ante eos.

ምስዋር : latibulum.*pſ*.17. 12.poſuit tenebras ምስዋሮ : latibulum ſuum.

ስዉራት : myſteria,enigmata.*Mat*.13. 11.vobis datum eſt noſce ስዉራቲሁ : myſteria eius.

ሰወቀ : ſuppoſuit.*pſ*.36. 24.Dominus. ይሰውቆ : ſupponit manum ſuam. *vide*,ሠወቀ :

ሴዎን : Sehon *nom.prop. vir.pſal*.134.11.

ሰወጠ : effudit,fudit,perfudit, *pſ*.88.46.ሶጥከ : perfudiſti ſuper &c. *Matt*. 26. 7. *Mar*.14. 3.ሶጠት : *fem*.effudit ſuper caput eius. *act*.2.17. እሰውጥ : effundam de ſpiritu meo.

P*aſ*.ተሰወጠ: effuſus eſt,reuerſus eſt.C*ant*.1.2.oleum ዘተሠውጠ : effuſum nomen tuum.*luc*.8. 37.& aſcendit nauim, ወተሰወጠ : & reuerſus eſt.*ibid.v*.55.regreſſa eſt anima ወተሰወጣ : ነፍሱ : & reuerſus eſt ſpiritus eius.& *cap*.23.48. percutiẽtes pectora ſua ወተሰውጡ : reuertebantur. *Ioã*. 7. 45. ወተሰወጡ : & reuerſi ſunt miniſtri.

ሱዐ : feſtuca, palea,ſtuppa. *Mat*. 12.20. ወሱዐ : ſtuppa ſuccenſa, *lignum fumigans* non extinguetur.

ሰዐመ : oſculatus eſt,oſculum præbuit. *Cant*. 12.1.ይስዐመኒ : oſculetur me.*Mat*.26.48.*Marc*.14144.*H*.quemcumque, ሰዓምክዎ : oſculatus fuero. *luc*. 22.47.ወሰዐሞ : & oſculatus eſt eum. *ibid.verſ*. 49. Iuda በሰዒምከ : oſcu-

culando tradas &c.

ስዕመት : oſculum. *Cant.* 1.1. በስዕመት : osculo oris ſui.

ሰዐረ : ſoluit, abſtulit, euacuauit, exhauſit, deſtruxit, dimiſit, anihillauit, *pſ.* 45.10. ይስዕር : aufert bella. *Marc.* 6.46. donec ይስዕሮሙ : ለአሕዛብ : dimitteret : turbas. ክ : *pro* ዐ : *ibid. cap.* 7.13. ትስዕሩ : ſoluitis ; *reſcinditis* , verbum Dei. I*oan.* 5.19. quod Sabbatũ ዘይስዕር : ſolueret.

Paſ. ተሰዐረ : euacuatus, exhauſtus, abſolutus, expletus fuit. *luc.* 13.13. ተሰዐርኪ : dimiſſa es mulier. *act.* 24. 27. biennio ተሰዐረ : expleto.

ሰዐት : & ሰዓት : hora. *Marc.* 6.35. ሰአት : *pro* ሰዓት : & cum multa ሰአት : hora fieret. *Luc.* 22. 53. ſed hęc eſt ሰዓትክሙ : hora veſtra.

ሲኦል : infernus. *Psalm.* 66. በሲኦልኒ : in inferno autem &c. *luc.* 8.31. vt non deſcenderent in ሲኦል : infernũ, *in abyſſum.*

ሰይጣን : Satan, diabolus, Satanas. *Ioan.* 6.71. vnus ex vobis ሰይጣን : diabolus eſt.

ሰይፍ : enſis, gladius. *pſ.* 43. accingere ሰይፍከ : gladio tuo. *apoc.* 2.16. በሰይፍ : in gladio oris mei.

ሰዶም : Sodoma. *Nom. prop. Matt.* 10.15.

ሳድስ : ſextus. *apoc.* 16.12. effudit ሳድስ : ſextus phialam ſuam.

ሳዶቅ : Sadoc. *nom. prop. vir. Mat.* 1.14.

ሰደቀ : ſtipauit , condenſauit . *Cant.* 25. ሰደቅኒ : ſtipate

pate me malis.

ሰዱቃዊ : Saducęus. *plur.* ሰዱቃዊያን : Saducæi.

ሲዶንያ : Sidonia. *nom.prop.act.* 27. 3.

ሰደደ : eiecit, expulit, exterminauit, perſecutus eſt. *pſ.* 77. 54. ይሰድዱ:ዎሙ : eiiciant eos *ibid. verſ.* 60. & ሰደደ: perſecutus eſt. *Matt.* 8.12. ይሰደዱ : eiicientur in tenebras &c. *Matt.* 23. 34. ትሰዱ : perſequimini. *pſ.* 118.161. principes ሰደዱኒ : perſecuti ſunt me.

ስደት : perſecutio, exilium. *Mar.* 10. 30. በስደት : cũ perſecutionibus. *act.* 8.1. facta eſt ዐቢይ ; ስደት : perſecutio magna.

ተሰድዶ : *idem. Rom.* 8. 35. ተሰድዶኑ : an perſecutio?

ስዱድ : exul. *plur.* ስዱዳን : exules.

ሰዳዲ : & ሰዳዪ : expulſor, perſecutor. 1. *Tim.* 1. 13. qui prius blaſphemus fui ወሰዳዲ : & perſecutor.

ሰግላ : morus, ſycomorus. *luc.* 17. 6. dicetis ለዛቲ : ሰግላ : hunc moro. *luc.* 149. & aſcendit ሰግላ : morum *in arborem ſycomorum.*

ሰገል :: ሰብአ : ሰገል : & መሰግላን : magi, ſapientes. M*att.* 2.1. ecce መሰግላን : magi. *ibid. verſ.* 16. quoniam illuſiſſent eum ሰብአ : ሰገል : magi.

ሰገም : hordeum. *Ioannis* 6. 9. quinque, ኅብስት : ሰ[illegible] panes hordeaceos.

ሰገረ : prehendit, comprehendit, apprehendit, deprehendit, aſſecutus, conſequutus, potitus, adeptus, fuit, *pſ.* h. 10. 2. & ይሰግሩ : comprehenduntur in conſilijs. ¶ *idem quod Chald* סְגַר *clauſit, concluſit, coercuit.*

ተሰግረ:

ተሰግረ፡ *paſ.* comprehenſus,apprehenſus eſt.*pſalm.*9. 17.ተሰግረ፡ comprehenſus eſt peccator.

ሰገራት፡ exercitus, cohortes, turmæ,milites, cuſtodia.*Act.*5.23. ወሰገራት፡ & cuſtodes cuſtodientes ianuas. *ibid. cap.* 12. 4. & 6. inter duos ሰገራት፡ milites.

ሰገደ፡ proſtrauit ſe ſuper faciem, adorauit,flexit,inclinauit, iucuruauit ſe, coluit, reueritus fuit.*pſ.*5.8. እሰግድ፡ adorabo in templo ſancto tuo. *pſ.*94.6. venite ንሰግድ፡ adoremus. *Matt.*20.20.ወሰገተ፡ & adorauit. *fem.eliſa tertia radicali euſoniæ gratia.*

Nom. ሰግደት፡ reuerenria, adoratio, ingeniculatio. *in miſ.fol.* 167.1.qui dignus eſt honore, gloria, ወሰግደት፡ & reuerentia.

ሰጠመ፡ abſorbuit,merſit. *Luc.* 5.8.እስከ፡ ይሰጠሙ፡ vſque (*vt pene*) mergerentur.II.Cor.5.4. vt ይሰጠም፡ መዋቲ፡ abſorbeatur mortale.

Paſſ. ተሰጥመ፡ abſorptus, demerſus, ſubmerſus eſt. *Exod.*15.4.& ተሰጥሙ፡ ſubmerſi ſunt.

አሰጠመ፡ demerſit, ſubmerſit, abſorbuit.*pſ.* 6. 8. 3. tempeſtas, አሰጠመኒ፡ demerſit me. *ibid.verſ.*16.ወኢይሰጥመኒ፡ neque abſorbeat me profundum. *pſ.* 123. 4.እምአሰጠመነ፡ ſi abſorbuiſſet nos.1.*Tim.* 6.9.ወዘያሰጥምዎ፡ ሰብአ፡ & quæ mergunt homines.

ሰጠረ፡ abſcondit,occultauit.*à Chald.*סתר *ſeu.Arab.*ستر

ምስጢር፡ myſterium,ſacramentum, *plur.* ምስጢራት፡ myſteria, Sacramenta. *Mar.* 4.11.*Luc.*8.10. noſ-

catis ምስጢሩ ፡ myſteria regni Dei. *in miſ. fol.* 159.*col.* 4.de communione ምስጢር ፡ ቡሩክ ፡ Sacramenti benedicti.

ሰጠቀ ፡ rupit,dirupit,erupit,*pſ.*73.15.አንተ ፡ ሰጠቀ ፡ dirupit, fontes, & torrentes.

paſ. ተሰጥቀ ፡ ruptus eſt, *Act.* 1.18.ተሠጥቀ ፡ ruptus eſt latus eius.

ተሰጥወ ፡ reſpondit, obediuit,acquieuit,coreſpondit *pſ.* 17.45.inaudita auris, ተሰጥወኒ ፡ obediuit mihi. *Mar.* 7.6.& ተሰጥወቶ ፡ reſpondit, *fem,* ei.*Ioã.*19.9. ወኢተሰጥዎ ፡ & non reſpondit ei. *act.*4.19. & ተሠጥወዎሙ ፡ reſponderunt eis.

ሰጠጠ ፡ *idem quod,* ሠጠጠ ፡ ſcidit, lacerauit.*Ps.* 29.12. ሰጠጥከ ፡ conſcidiſti ſaccum meum.*Ioan.*19.24. ኢንሰጥጥ ፡ non ſcindamus.

ሰጥጢሩ ፡ ſtater. *Mat.*17.27. inuenies ዲናረ ፡ ሰጥጢሩ ፡ *vox æternæ linguæ.* denarium ſtaterem.

ሰጲራ ፡ Saphira.*nom..prop.mul.*

ሰፈሐ ፡ extendit, dilatauit, ampliauit,emiſit.*pſ.*59.10. & *pſ.*107.10.in idumeam እሰፍሕ ፡ extendam calceamẽtum meum.*pſ.*137.7 ሰፋሕከ ፡ extendiſti manum tuã. *Mat.*23.5. ይሰፍሑ ፡ dilatant phylacteria ſua.*Matt.*14.45. ወሰፍሑ ፡ & extenderunt manus eorum. *iniecerunt.*

Nom. ሰፊሕ ፡ ſimplex, rectus,apertus,ſpacioſus,ſimplicitas, latus, latitudo,amplum, *pſ.* 118.46. & ambulabam *in* ፍስሕ ፡ latitudine. ፡ *Matt.*6.22. ſi oculus

tuus

tuus ስፉሕ ፡ ſimplex,&c. *Epheſ.6.5.*& *Coloſſ.3.22.* በስ-
ፉሕ ፡ ልብ ፡ in ſimplicitate cordis.

ሰፋሕት ፡ lata,extenſa,ſpacioſa.*Matt.7.13.* ወሰፋሕት ፡
ፍኖት ፡ ſpacioſa via.

ሰፈረ ፡ menſus eſt,mẽſurauit.*Matt.7.2.Marc.4.24.luc*-
6.38.in qua menſura ሰፈርክሙ ፡ menſi fueritis ይሰፈረ-
ልክሙ ፡ remetietur vobis.

መሰፈርት ፡ menſura.*Pſ.79.6.*lacrymæ በመሰፈርት ፡ in
menſura. *Rom.* 12.3. በመሰፈርት ፡ menſura fidei.

ሰፈነ ፡ & እስፍንት ፡ ገዜ ፡ quoties. *Matt.* 18. 21. domine
ሰፈነ ፡ quoties peccabit &c.

መስፍን ፡ centurio, præſes, princeps, tribunus. *plur.*
መሳፍንት ፡ præſides, principes,tribuni.*Luc.* 7.1.& 23.
47. &c. M*att.* 10.18.& ad መሳፍንት ፡ præſides, M*ar.*
6.22.principibus ወመሳፍንቲሁ ፡ et tribunis ſuis. L*uc.*
7.1.et erat quidam: መስፍን ፡ centurio,tribunus.

ሰፍነግ ፡ ſpongia. M*att.* 27.48.M*arc.*15. 36.et impleuit
ሰፍነገ ፡ ſpongiam.

ሰፈወ፡ ſperauit,expectauit, ſuſtinuit, perſeuerauit.*Pſal.*
32.20. anima noſtra. ትሴፎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ſuſtinet
Dominum. M*att.* 11. 4.an alium ዘንሴፎ፡ expecta-
mus. L*uc.* 6. 34. à quibus ትሴፈዉ፡ ſperatis reci-
pere.

ተሰፈወ ፡ *for.paſ.idem,pſ.*70.5.Domine.ተሰፈውኩከ ፡ ſu
ſtinui te. *Domine ſpes mea.*

አስፈወ ፡ ſperare fecit,ſpem dedit,promiſit.*pſ.*118.49.
ዘአስፈውከ ፡ ለገብርከ ፡ quod promiſiſti ſeruo tuo.

Nom. ተስፋ & ተስፈወ : ſpes,expectatio, longanimitas, *Ps.* 13. 6. quoniam Dominus ተስፋሆሙ : ſpes eorum eſt. *pſ.* 38.8.quæ eſt ተስፋየ : expectatio mea. 11. *Cor.* 6. 6. & በተስፍዎ : in longanimitate.

ተስፋ : ጽዮን : Tesfa zion, *nom. proprium religioſi cuiuſdam viri Aetiopis, cuius opere Romę, anno* 1549. *tipis excuſum eſt totum nouum teſtamentum ętiopicum.*

ሰፈየ : ſuit, conſuit,ſarciuit,reſarciuit,filis connexit,concinnauit.

ሰፋዪ : ſartor, ſutor. *act.* 9. 43. & 10. 5. apud Simonem ሰፌዪ : አሣእን : ſutorem calceorum. *coriarium.*

LITERA ቀ K.

ቃል ፡ verbum, ſermo, vox, eloquium. *plur.* ቃላት verba, voces. *pſ.* 5. 2. ቃልየ ፡ verba mea, *Ioan.* 1. 1. in principio erat ቃል *:* verbum.

ቀለለ ፡ leuis, parui, nullius ponderis fuit, facile eſt. *Mat.* 9. 5. quid eſt ይቀልል ፡ እምነቢሃል ፡ facilius dicere. *Matt.* 19. 24. & *Marc.* 10. 25. ይቀልል *:* facilius eſt camelum &c.

Nom. ቀሊል ፡ leuis, leue. *Matt.* 11. 30. onus meum ቀሊል ፡ leue.

ቀሊል ፡ ኃጢአት ፡ peccatum veniale.

ቀሌሜንጦስ *:* Clemens. *nom. prop. vir.* *Philip.* 4. 3.

ቀልቀለ *inde* አንቀልቀለ ፡ motus, commotus eſt, concuſſus, inclinatus fuit. *pſalm.* 17. 8. አንቀልቀሉ ፡ commota ſunt, fundamenta. *Cant.* 2. 17. & ያንቀልቅሉ ፡ inclinẽtur, vmbrę. *Luc.* 9. 12. ተቈልቊለ ፡ ፀሐይ፡ declinatus eſt ſol, declinante ſole.

ቀለም ፡ calamus. *plur.* ቀለማት ፡ calami. *pſ.* 44. 2. vt ቀለም ፡ calamus ſcribæ.

ቆለሲስ ፡ Coloſſis. *nom. prop. ciuit.*

ቂሊቂያ ፡ Cilicia. *Nom. prop. reg.*

ቈላት ፡ vallis. *pſ.* 64. 14. ወቈላትኒ ፡ & vallis abundabit. *Cant.* 2. 1. lilium quod eſt in ቈላት ፡ vallę.

ቀለ-

ቀለውዴዮስ : Claudius. *nom.prop.vir.act.*18: 2.

ቄለወጳ : Cleophas. *nom.prop.vir.*Luc. 24. 18.

ቃለይ : abyſſus, vorago, hiatus. *plur.* ቃለያት : abyſſi, vöragines, hiatus.*pſ.*32.7. ponens in theſauris ቃለያት : abyſſos. *pſ.*41. 8 ቃለይ : ለቃለይ : abyſſus abyſſum inuocat.

ቍልኤ : & ቍልዐ : puer, ſeruus, famulus. *Luc.*7.4.& ſanaret. ቍልኤሁ : ſeruum eius *ibid.verſ.* 8. ቍልዔየ : puer meus.

ቈለፈ : & ቍልፈት : præputium. *Rom.*2. 25. circumciſio tua ቍልፈት : prȩputium facta eſt.

ቀመሐ : maſticauit, edit, comedit.*pſ.*71.9. terram, ይቀምሑ : comedent.*pſ.*101. 10. cinerem tamquam panem ቀማሕኩ : manducabam.

Nom. ቀምሕ : pomum. *plur.* አቅማሕ : poma.*pſ.*78. 1. vt profundam ዐቃቤ : ቀምሕ : cuſtodiam pomorum. *Cant.*5.1. de fructu አቅማሒሁ : pomorum ſuorum.

ምቅማሕ : præſepe. *Luc.*13.15. aut bouem ſuum à ምቅማሑ : præſepio.

ቀመር : cyclus.

ቀሠመ : vindemiauit, decerpſit, collegit. *Matt.* 7.16.&, *Luc.* 6.44. non ይቀሥሙ : colligunt, vuas.

ቀሠት : defenſio, *quere* ወቀሠ :

ቀሠፈ : cæſus, percuſſus, flagellatus fuit, vapulauit.*pſ.*72. 14. fui ቀሡፈ : flagellatus. *Matt.* 10.17. & *Marc.*13. 9. ይቀሥፉክሙ : flagellabunt. vos, *vapulabitis.*

paſ. ተቀሥፈ : flagellatus fuit. *pſ.*72.5. ወኢተቀሥፉ : & non

non fuerunt flagellati cum hominibus.

መቅሠፍት ፡ flagellum,cædes,percuſsio,plagę, pœna. *pſalm.*1 3.10.multa መቅሠፍቶሙ ፡ flagella eorum peccatorum. *Luc.*12. 47.magna መቅሠፍት ፡ percuſſio eius, *vapulabit multis.Ioã.*3.36.ſed መቅሠፍት ፡ እግዚአብሔር፡ flagellum Dei, *ira* D*ei*, manet ſuper illum.

ቄርሎስ ፡ Cyrillus , Carolus,*nom.prop.vir.*

ቀርሜሎስ ፡ ቀርሜሎዮስ ፡ Carmelus.*nom.prop.montis.Cant.* 7.5. caput tuum ſuper te ከመ ፡ ቀርሜሎዮስ ፡ vt Carmelus. *in miſ.*15 9.1. qui ſuſcepiſti ſacrificium &c.ወኤልያስ ፡ በደብረ ፡ ቀርሜሎስ ፡ et Elię in monte Carmeli.

ቈረረ ፡ friguit,frigidus,infrigidatus fuit, alſit.

አቍረረ ፡ refrigerauit, infrigidauit, infrigeſsit. *Luc.* 16.24.ወያቍርረኒ ፡ vt refrigeret me linguam meam.

ቍር ፡ frigus. *Ioan.* 18.18. quia valde ቈራ ፡ frigida erat nox illa. *act.*28. 2.propter imbrem,ወቍር ፡ & frigus.

ቍሩር ፡ frigidus. *apoc.*3 15. quia neque ቍሩርከ ፡ frigidus es.

አስቈረረ ፡ abominatus, execratus eſt. *pſ.*5.7. ያስቈርር፡ abominabitur Dominus.*pſ.*5 5.6. tota die ያስቈርሩኒ ፡ execrabantur me. *pſ.*77. 62. ወአስቈረሮሙ ፡ ለርስቱ ፡ abominatus eſt hęreditatem ſuam.

ቆሮስ ፡ coros. *menſurę genus.* *Luc.*16.7. centum በመስፈርት ፡ ቆሮስ ፡ coros.

ቆሬ ፡ Core. *nom.prop.vir.* *pſ.*41.1.

ቀረበ ፡ acceſsit, appropinquauit,approximauit, vicinus, propinquus fuit, appropiauit. *pſ.* 90.6. non ይቀርብ ፡ ac-

accedet malum ad te.*pſ.* 118.169.ለትቅረብ : appropinquet deprecatio mea. *in miſ.* qui ትቀርቡ : acceditis, *qui communicare vultis.*

form. P*aſs.*ተቀረበ : propinquus eſt. *pſ.* 54. 19. qui, ይትቃረቡኒ : appropinquant mihi.

ቍርባን : oblatio, munus, donum, hoſtia, holocauſtum, ſacrificium, *pſ.* 39.7.& ወቍርባነ : oblationem noluiſti *pſ.* 50. 21. oblationes, & ቍርባኒ : holocauſta.

ቅሩብ : iuxta, propè, vicinus. *Ps.* 118. 151. ቅሩብ : propè es tu Domine. *Ioã.* 3. 25. በቅሩብ : iuxta ſalem.

ዕቅሩብ : ſcorpio, *apoc.* 9. 3. erunt ſicuti ዕቅሩብ : ſcorpiones in terra.

ቀራንዮ : *Nomen montis Caluarie. Ioannis* 19. 17. cuius nomen ቀራንዮ : & hebraicæ dicitur Golgota.

ቀርን : cornu, ebur, *plur.* አቅርንት : cornua. *pſ.* 21. 22. & à አቅርንት : ዘአሐዱ : ቀርኑ : cornibus vni corni. *pſ.* 44. 9. à grauiſsimis አቅርንት : cornibus. *à domibus eburneis.*

ቀስታም : paſtorale, baculus. *pſ.* 22. 7. virga tua, ወቀስታምከ : & baculus tuus.

ሥብሕ : pinguedo, medulla. *Deutr.* 32. 14. ሥብሕ : medulla tritici.

ቀራንብት : palpebræ, ſupercilia. *pſ.* l. 10. 5. ወቀራንብቲሁ : & palpebræ eius. *pſ.* 131. 4. neque dormitationem ለቀራንብትየ : palpebris meis.

ቈርናዕት : rana. *Ps.* 77. 45. ወቈርናዕት : & ranam, & diſperdit eos.

ቆር-

ቆርንቶስ : Corintus.*nom.prop.ciuit.*

ቆርኔሌዎስ : Cornelius.*nom.prop.vir. act.*10.1.

ቀሬናዊ : Cyreneus. *nom.prop.Mat.*27.32.

ቂሬኒዮ : Cyrinus. *Nom.prop.luc.* 2.2.

ቀርጤን : creta. *Nom. inſ.*

ቀረፀ : totundit,raſit,abraſit, detundit.*act.*8.31.corã, ዘይቀርፆ : tondente ſe, *qui tondit eum. Cant.* 4.2. ſicut greges እለ : ተቀርጻ : quæ tondentur, *tonſarum.*

paſs. ተቀረፀ : tonſus, raſus fuit. 1. *Cor.* 11. 6. ſi non velatur mulier ትትቀረፆ : tondeatur.

ቈርፀት : apex,*Matt.*5.18.

ቀርጸ : Carpus. *nom.prop..vir.*

ቂስ : Cis. *nom. prop. vir.*

ቂሶን : Ciſon. *Nomen torrentis.*

ቀሰመ : ſaliuit, condiuit,

Paſſ. ተቀሰመ : ſalitus, conditus fuit. *Mat.* 5.13. *Luc.* 14.34. *Marc.* 9.50. in quo ይትቄሰም : ſalietur.

ቄሳር : Cæſar.

ቂሳርያ : Cęſaria, *nom.prop.ciuit. Matt.* 16.

ቍስል : vulnus, vlcus. *Luc.* 10. 34. & 16.21. ቍስሊሁ : vlcera eius. *pſ.* 146.3.& alligat ቍስሎሙ : contritiones eorum. *apoc.* 12. 3.& ቍስለ : ሞትስ : plaga mortis curata eſt.

ቍሱል : vulneratus,ſauciatus,confractus, contritus. *plur.*ቍሱላን : vulnerati , contriti.*pſ.*146.3.qui ſanat ለቍሱላነ : ልብ: contritos corde.

አቍሰለ : vulnerauit. *act.* 19.16. inualuit contra eos

ወቀሰሎሙ ፡ & vulnerauit eos.

ቀሲስ ፡ presbyter, ſenior, ſacerdos *plur.* ቀሲሳን ፡ *aliud plur.* ቀሳውስት ፡ Sacerdotes, presbyteri. *act.* 15. 6. cōuenerunt Apoſtoli, ወቀሲሳን ፡ & Seniores. *Iacob.* 5. 14. vocat ቀሳውስት ፡ presbyteros eccleſiæ. *in Miſſ. fol.* 161. *col.* 2. Epiſcoporum ቀሳውስት ፡ Sacerdotum.

ቀስት ፡ arcus. *pſalm.* 7. 13. ቀሰተ ፡ arcum ſuum tetendit.

ቀሠት ፡ ratio. *quere* ወቀሠ ፡

ቀሰጠ ፡ fraudauit, defraudauit. *act.* 5. 3. ወቀሠጥከ ፡ & fraudaſti de præcio agri. 2. *Cor.* 11. 8. ቀሰጥኩ ፡ expoliaui, *fraudaui.*

ቀሰፈ ፡ nocuit, flagellauit. *idem quod.* ቀሠፈ ፡ *apoc.* 7. 5. quibus datum eſt ይቅስፍዎ ፡ nocere terræ, & mari.

አስቆቀወ ፡ planxit, lamentatus eſt. *Mat.* 11. 17. አስቆቀውነ ፡ lamentauimus. *Luc.* 8. 52. ያስቆቅዉ ፡ plangebant.

ተሰቆቀወ ፡ ſolicitauit, concupiuit, anxit. *act.* 20. 37. ſcitis quod ኢተሰቆቀውኩ ፡ non concupiuerim ſubſtantiam veſtram.

ቀበለ ፡ *inde* ተቀበለ ፡ accepit, occurrit, recepit, ſuſcepit, excepit *hoſpitio*, aduenientem admiſit. &c *vt in lingua Heb. Chald. & Arab. Marc.* 5. 2. & 10. 15. *Ioan.* 4. 45. ተቀበልዎ ፡ exceperunt eum *pſ.* 58. 6. exurge ተቀበለኒ ፡ ſuſcipe me, *in occurſum meum. Marc.* 5. 2. exeunti ei de naui ተቀበሎ ; occurrit ei, & *cap.* 10.

15.

15. ዘኢተቀበለ፡ quiſquis non receperit. *luc.* 18. 17. *idem. Ioan.* 4.45. ተቀበልዎ፡ exceperunt eum Galilęi.

ቀበረ፡ ſepeliuit, humauit. *pſ.* 7.8.3. non erat qui ይቀብ-ሮሙ፡ ſepeliret eos. *Luc.* 23.53. ወቀበሮ፡ & ſepeliuit eum.

Paſſ. ተቀበረ፡ ſepultus eſt. *in ſymbolo* mortuus ወተ-ቀበረ፡ & ſepultus eſt.

መቃብር፡ ſepulchrum, ſepulchra, monumentum. *pſ.* 13.3. vt መቃብር፡ ſepulchrum patens guttur, eorum. *luc.* 23.55. & viderunt መቃብሮ፡ monumentũ eius.

ቆባር፡ caligo, tenebrę. *psal.* 96. 2. nubes, & ቆባር፡ caligo.

ቀብአ፡ vnxit, inunxit, liniuit, illiniuit. *Mar.* 6. 13. ወይ-ቀብእዎሙ፡ ቅብእ፡ & vngebant olio multos ęgros. *Mar.* 16.1. vt venirent, ወይቀብእዎ፡ & vngerent eum. *Ioan.* 11.2. Maria autem erat quę ቀብአቶ፡ vnxit Dominum.

Nom. ቅብእ፡ oleum, pinguedo, butirum. *pſ.* 4.8. à fructu frumenti vini ወቅብእ፡ & olei. *in miſſ.* 164.4. qui laborant &c. circa oleum, ወቅብዕ: & butirum.

ቅብው፡ hydropicus. *Luc.* 14. 1. & erat ብእሲ፡ ቅብው፡ hydropicus.

ቀብፀ፡ abolitus, irritus, obliuioni datus, *pſ.* 30.15. ቀብ-ፁኒ፡ obliuioni dederũt me. *Psal.* 76.4. ቀብጸት፡ renuit anima mea conſolari.

ቀተለ፡ occidit, necauit, mactauit, vulnerauit, mortificauit.

cauit. *pſ.* 58. 12. ne, ትቅትሎሙ : occidas eos.

Nom. ቀታሌ : ነፍስ : homidida, ቀታሊ : ነፍስ : homimidæ. 1. *Ioan.* 3. 15. qui odit proximum ቀታሌ : ነፍስ : homicida eſt.

ቀትል : et ቀትለት : occiſio, cædes, interfectio, bellum, homicidium. 1. *Cor.* 14. 8. quis parabit ſe ለቀትል : ad bellum. *apoc.* 9. 21. ab ቀትለቶሙ : homicidijs ſuis. ቀታልያን : *Rom.* 1. 29. homicidium. *Gal.* 5. 21. ተቃትሎ : homicidia.

ቀቶሊቆስ : Cattolicus, Cattolica.

ቀተረ : muniuit, roborauit, defendit, arcuit. *Matt.* 27. 66. et abierunt ወቀተሩ : et munierunt ſepulchrum. *Luc.* 11. 7. iam oſtium ቀተርነ : clauſimus. *act* 5. 23. inuenimus carcerem clauſum ወቅቱረ : et munitum.

ጊዜ : ቀትር : meridies, tēpus meridianum. *Cant.* 1. 6. vbi cubes ጊዜ : ቀትር : tempore meridiano *in meridie*. *Marc.* 15. 33. et dum eſſet ጊዜ : ቀትር : meridies. *Ioan.* 19. 14. *act.* 8. 28. et 9. 3. &c. ¶ *meridies dicitur* ጊዜ : ቀትር : *quo tempore, omnia obturando, ęſtum excludere conantur.*

ቃና : Cana. *Nom. prop. ciuit.*

ቍናሞት : ſacculus, marſupum, crumena, loculus. *plur.* ቈነማት : ſacculi, marſupij, crumenæ, loculi. *Luc.* 10. 4. nolite portare ቍናሞት : ſacculum. *ibid. cap.* 12. 33. facite vobis ቍናሞት : ſacculos.

ቀነተ : cinxit, accinxit, præcinxit. *pſ.* 44. 4. ቅንት : accingere gladio tuo. *pſ.* 64. 13. exultabunt colles, ወይቀንቱ :

&

et accingentur. *Luc.*12.37. amen dico vobis ከመ : ይቅ-
ንት · quod præcinget ſe. *Ioan.* 21.18. cum eſſes iunior
ተቀነት : ለሊከ : cingebas te.

አቀነት : cingere faciet. *Ioan.* 21.18. alius, ያቀንተከ : cinget, *vel*, cingere faciet te.

ቅኑት : cinctus, ſuccinctus, præcinctus. *plur.* ቅኑታን : pręcincti, ſuccincti. *Luc.* 12. 35. ſint ቅኑት : ሐቌከሙ : pręcincti lumbi veſtri. *apoc.* 15.6. ወቅኑታን : et pręcincti ipſi.

ቅናት : cingulum, Zona. *Ps.* 108.19. et ſicut ቅናት : ዘይቀንት : ſona qua præcingitur ſemper. *apoc.* 1.13. præcinctum በቅናት : ዘወርቅ : ſona aurea.

ቀናአ : et ቀናዐ : zelauit, ęmulatus, zelatus, iratus, indignatus fuit. *pſ.* 36.1. ኢትቅናዕ : noli ęmulare ወኢትቅናዕ : neque zelaueris. *pſ.* 72.3. quia ቀናዕኩ : zelaui ſuper iniquos.

ቀነናዊ : Caneus. ቀነናዊት : Cananea.

ቀናንሞስ : Cinnamomum. *Cant.* 4.14.

አቀነአ : ęmulari fecit. *Rom.* 10.19. አነ : አቀንአክሙ : ego ad ęmulationem adducam vos.

አስተቀንአ : ęmulatus eſt. 1. *Cor.* 13.4. caritas non, ያስተቀንእ : ęmulatur. II. *Cor.* 11. quia እቀንእ : ለክሙ : ęmulor vos ቅንአ : ęmulatione Dei

ቅንአት : et ቅንዐት : æmulatio, zelus, inuidia. *pſ.* 68.10. quoniam ቅንአት : zelus domus tuæ. *Marc.* 15.10. ſciebat enim quod በቅንአቶሙ : per inuidiam tradidiſſent eum.

ቀናኢ :

ቅንእት ፡ Caſsia. *pſ*.44.8.

ስናእ ፡ ęmulus, zeloſus, inuidus, zelotypus, æmulator. *act*. 22. 3. ቀናእ ፡ & fui ęmulator Dei, ſicut & vos.

ተቃነአ ፡ *forma paſſ*. Iac. 4. 2. occiditis, & ትትቃንኡ ፡ zelatis.

ቀነወ ፡ fodit, confodit, transfodit, forauit, perforauit, fixit, confixit. *pſ*. 21. 18. ቀነዊ ፡ foderunt mihi manus meas &c.

Nom. ቅንዎ ፡ fixura, perforatio. *plur*. ቅንዋት ፡ fixuræ, perforationes. *Ioan*. 20 25. niſi miſero digitos meos ውስተ ፡ ቅንዋቲሁ ; in fixuris eius.

ቀኖት ፡ ſtimulus. 1. *Cor*. 15. 55. vbi eſt mors ቀኖት ፡ ſtimulus. *verſ*. 15. ወቀኖቱሰ ፡ ለሞት ፡ ſtimulus mortis peccatum.

ቄንክሬኦስ ፡ Cenchris. *Nom. prop. loci*. *Rom*. 16. 1.

ቀነየ ፡ dominatus, prædominatus fuit. *pſ*. H. 10. 5. &, ይቀንዮሙ ፡ dominabitur omnium inimicorum, & *pſ*. 18. 4. ſi non ቀነዩ ፡ dominati fuerint. *pſ*. 48. 15. ወይቀንዩሙ ፡ & dominabuntur eorum recti.

ተቀንየ ፡ ſeruiuit, ſubditus fuit, paruit *pſ*. 2. 11. & 99. 2. ተቀነዩ ፡ ſeruite Domino, *pſ*. 71. 11. ይትቀነዩ ፡ ሎቱ ፡ ſeruient ei. *pſ*. 105. 36. ወተቀንዩ ; & ſeruierunt ſculptuli eorum.

Nom. ቅኔ ፡ & ቅኒይ ፡ ſeruus, ſeruitus. *Rom*. 8. 15. non accepiſtis መንፈስ ፡ ቅኔ ፡ ſpiritum ſeruitutis, ſerui.

ቃንዲያ ፡ Candia. *nom. prop. inſ*.

ቍንጽል & ቈናጽል : vulpes. *pſ*. 62.11. partes ቈናጽል : vulpiũ erunt. *Cant*. 2. 15. capite nobis ቈናጽለ : vulpes paruulas.

ቍንቍኔ : tinea, *plur*. ቈንቈ : tineæ. *Matt*. 6. 19. et 20. *luc*. 12. 33. vbi erugo ወቍንቍኔ : et tinea demolitur. *Iac*. 5. 2. veſtimenta veſtra ቈንቈ : tineę.

ቀወመ : et ቆመ : ſtetit, conſtitit, erectus fuit. *pſ*. 23. 2. quis, ይቀውም : ſtabit. *pſ*. 108. 6. diabolus ይቁም : ſtet à dextris eius.

አቀወመ : et አቆመ : ſtatuit, ordinauit, ſtabiliuit, firmauit, reſtituit. *pſ*. 17. 34. et ያቀውመኒ : ſtatuit me. *pſ*. 30. 9. et አቀምከ : ለእገሪየ : ſtatuiſti pedes meos. *act*. 16. ታቀውም : reſtitues &c.

ተቀወመ : *Paſſ*. ſtatutus eſt. *Heb*. 8. 2. ይትቀወም : ሎሙ : ለቅዱሳን : conſtitutus eſt ſanctis : *miniſter ſanctorum*.

ቀወመ : et ተቀወመ : reſtitit, inſurrexit, irruit. *p*. 32. multi ቆሙ : inſurrexerunt in me. *pſ*. 60. 4. ትቀውሙ : irruitis in hominem. *pſ*. 76. 8. quis, ይትቀወሞ : ለ : reſiſtet iræ tuæ.

Nom. ቀዋሚ : protector, defenſor. *pſ*. 36. 39. ቀዋሚሆሙ : protector eorum.

ተቅዋም : candelabrum. *Matt*. 5. 15. *Mar*. 4. 21. ſed ዲበ : ተቅዋም : ſuper candelabrum.

ቋዕ : coruus. *plur*. ቋዓት : corui. *Pſalm*. 146. 9. & pullis ቋዓት : coruorum. *Cant*. 5. 11. nigrę quaſi ቋዕ : coruus.

ቋዕ :

ቀዐ : Cypri.Can.4.14.

ቀዐነ : *indè* ተቃዐነ : impulit, compulit, truſit. *luc*.8.45.
ወይትቃዐኑ : & impellunt.

አንቃዕደ : leuauit,eleuauit.*pſ*.24.1.ad te Domine አንቃዕደውኩ : leuaui animam meam. *pſ*.122.1. ad te አንቃዕደነ : leuauimus oculos noſtros. *pſal*. 142.8. ad te አንቃዕደኩ : leuaui. *Ioan*.11.41.

ቀይሐ : rubuit,rufus,rubicundus fuit.

Nom. ቀይሕ : rufus, rubicundus. *Cant*.5.10.dilectus meus candidus & ቀይሕ : rubicundus. *apoc*. 6.4. exiuit alius equus ቀይሕ : rufus.

ቀየሐይሐ : rubeſsit,rutilat. *Matt*.16.3 ይቀየሐይሕ : rutilat Cælum.

ቃየን : Cain . *nom.prop.vir.*

ቃይናም : Cainam. *nom.prop.vir.Luc*.3.36.

ቃይናን : Cainan. *nom.prop.vir.luc*.3.37.

ቀየአ : vomuit,regurgitauit,exgurgitauit

Nom. ቅያእ : vomitus.2. *Pet*. 2.22.canis reuerſus ad ቅያኡ : vomitum ſuum.

ቀያፋ : Caiphas. *nom.prop.vir.*

ቍጽ : crus, tibia,*plur*. ቍያጽ : & አቍያጽ : crura,tibię. *pſalm*. 146. 10. nec በአቍያጽ : ብእሲ : in tibijs viri. *Ioan*.19.32.fregerunt, ቍያጾ : eius crura.

ቀድሐ : hauſit,exhauſit. *Ioan*. 2.9.qui, ቀድሕዎ : hauſerant. *&* *cap*.4.*verſ*.7.11.15.neque veniam huc iterum *vt* እቅድሕ : hauriam.

ቀደመ : anteiuit,prçiuit,prçceſsit, *Matt*. 28.7.ecce,ይቀ-

ድመ-

ይ፡መከሙ፡ præcedet vos. *Marc.* 10.32. ወይቅድ፡ሞሙ፡ prępcedebat eos.

ቅድ፡ም፡ antè, corã, in conſpectu. *pſ.* 22.5. በቅድ፡ሜየ፡ in conſpectu meo. *pſ.* 96.5. እምቅድ፡ም፡ ገጹ፡ ለእግዚአ-ብሔር፡ à facie Domini.

ቀዳሚ፡ & ቀ.ዳሜ፡ primò, initiò, principium, primus, primitię.

እምቅድ፡ሞ፡ contra, contrarius à facie. *Mat.* 14.24.

እምቅ.ዳሚሁ፡ contrarius, contra eum.

ቀ.ዳሚት፡ pręcipuum, pręcipuè.

ቀዳማዊ፡ primus, principiũ. *apoc.* 1.17. ego ſum ቀ.ዳ-ማዊ፡ primus, & nouiſſimus.

ቀዲሙ፡ olim, *Epiſtolæ S. Iudæ.* 4. qui pręſcripti ſunt ቀዲሙ፡ olim.

ቀ.ዳምት፡ principatus, primus. *pſ.* 138.17. nimis confortati ſunt እምቀ.ዳምቶሙ፡ à principatu eorum. *Mar.* 10.13. multi ቀ.ዳምት፡ primi, erunt nouiſsimi.

አቀ.ደመ፡ *idem quod* ቀ.ደመ፡ anticipauit. pręuenit, pręiuit, præoccupauit, prior fuit, ¶ *Sequente vt plurimũ, verbo infinito, cuius, apud Latinos, compoſitum eſſet:* vt *pſ.* 138. omnes vias meas, አቀ.ደምከ፡ አእመር፡ pręſciuiſti. 2. *Cor.* 13. 2. አቀ.ደምኩ፡ ነጊረ፡ prędixi, & አቀ.ደምኩ፡ በሂለ፡ prędico. *pſ.* 36.13. quoniam ያቀ.ድም፡ አእምሮ፡ proſpicit, *præcognoſcit.*

ቆድ፡ሬብስ፡ quadrans. *Marc.* 12.42. quod dicitur ቆድ፡ሬ-ቄድ፡ሮስ. Ccdron. *nom. torrentis.*

ጠብስ፡ quadrans. *ſignificatione latina.*

O ቀ.ዳስ፡

ቀደሰ፡ ſanctificauit, conſecrauit. *Matt.* 23.17. quod, ይቄድስ፡ ſanctificat aurum.

Nom. ቅዱስ፡ ſanctus, *plur.* ቅዱሳን፡ ſancti.

ቅድስት፡ ſanctitas, ſancta. *in miſ.* 165.1. ቅድስት፡ ſancta & immaculata Maria Genitrix Dei.

መቅደስ፡ ſanctuarium, ſanctificatio, ſanctus. *pſ.* 5. 8. adorabo ad templum መቅደስከ፡ ſanctum tuum.

Paſſ. ተቀደሰ፡ ſanctus, ſanctificatus fuit. *Luc.* 11. 2. ይትቀደስ፡ ſanctificetur nomen tuum.

ተቅድስት፡ ſanctificatio. 1. *Theſ.* 4. 3. vult ተቅድስትክሙ፡ ſanctificationem veſtram.

ቀድሶ፡ conſecratio. *in miſ.* 163. 2. vt perficiant, ቀድሶ፡ conſecrationem.

ቀደወ፡ *Idem quod Arab.* قدو ſuaue fragrans, egregio odore, & ſapore preditum. *Mar.* 14. 3. habens alabaſtrum vnguenti ዘናርዶ፡ ቅዱወ፡ nardi egregij odoris, *ſpicati.* *Luc.* 15. 22. cito proferte አልባስ፡ ቀደውተ፡ veſtimenta fragrantia, *ſtolam primam.*

ቀጥቀጠ፡ fregit, confregit, contriuit, comminuit, ſuccidit. *pſ.* 2. 9. ትቀጠቅጦሙ፡ confringes eos.

ተቀጥቀጠ፡ fractus, confractus, contritus, ſucciſus, diſſectus, *metaph.* excruciatus fuit. *pſ.* 33. 21. non. ይትቀጠቀጥ፡ conteretur.

Nom. ቅጥቃጤ፡ contritio. *pſ.* 13. 3. ወቅጥቃጤ፡ & cõtritio in viis eorum. *Rom.* 3. 16. *idem.*

ቅጥቁጥ፡ excruciatus, tormentis compreſus, *plur.* ቅጥቁጣን፡ excruciati, compreſsi. *Matt.* 4. 24. ወቅጥ-

ቁማኒ ፡ & tormentis comprȩhenſos.
ቀጠንት ፡ goſſypium, xylon. *genus lini candidiſsimi*. Luc. 7.25. quid exiſtis videre hominem በቀጠንት ፡ mollibus veſtimentis indutum. & *cap*.16.19.
ቀጠዐ ፡ *indè*, ተቄጠዓ ፡ deſpexit, faſtidiuit, feduit, *pſ*. 21. 25. & non, ተቄማዓ ፡ deſpexit, deprecationem pauperis. 2. *Cor*.1 8. vt ንትቈማዕ ፡ tȩderet nos.
Nom. ቀኍጥዓ ፡ tædium, faſtidium, anguſtia. *Rom*. 11. 12. tribulatio ወቀኍጥዓ ፡ & anguſtia.
ቆጵሮስ ፡ Cyprus. *nom.prop.inſ.*
ቀጰዶቅያ ፡ Capadocia. *nom.prop.reg.*
ቀጸለ ፡ corona, diadema. *apoc*.12.3. & 13.1. & ſuper cornua eius decem ቀጸለ ፡ diademata.
አስተቀጸለ ፡ coronauit, coronam ei impoſuit. *Cant*.3. 11. in diademate ዘአስተቀጸለቶ ፡ quo coronauit eũ mater ſua. *Ioan*.19.2. ወአስተቀጸልዎ ፡ *coronam* impoſuerũt capiti eius.
ተቀጸለ ፡ coronatus fuit. *Ioan*. 19. 5. አንስ ፡ ይትቄጸል ፡ portans coronam, *coronatus*, *corona ſpinea*.
ቄጽል ፡ frons frõdis, folium *arbosis*, *herbæ*. *plur*. አቁጽል ፡ folia, *pſalm*.1.3. ወቄጽሉኒ ፡ & folium eius non defluet. Matt. 21.19. *Mar*.11.13. niſi ቄጽለ ፡ folia tantum.
ቀጸረ ፡ doloſè, callidè, fraudulenter egit
አቅጸረ ፡ fraudulenter agere curauit. *act*. 6. 11. tunc አቅጸሩ ፡ ſummiſerunt. &c.
ቀጸመት ፡ fiſtula. *Cant*.4.14.
Nom. ቀኍጽር ፡ fraus, dolus, cogitatio mala. *pſ*. 34.20.

& *pſ*.37.13.& *pſ*.37.13.cogitabant በቍጽር፡ in dolo.

ቀጸበ፡ innuit, nicticauit. *Luc*.1. 62. ወቀጸብዎ ፡ ለአቡሁ፡ innuebant autem patri eius. *Ioan*. 13. 24 ወቀጸበ፡ innuit ergo Simon Petrus ሎቱ፡ huic.

ተቀጸበ፡ deriſit, ſuſurrauit, nicticauit. *pſ*. 34. 19. & ይትቃጸቡኒ፡ annuunt oculis ſuis, *Pſ*. 40. 8. ይትቃጸቡ፡ ſuſurrabant.

ቅጽበተ፡ ዐይን፡ ictus oculi. *miſſ*.166. 4.credo quod diuinitas nõ ſit ſeparata ab humanitate. ወኢ፡ ቅጽበተ፡ ዓይን፡ neque per ictum oculi.

ቀጸዐ፡ incuruauit, depreſsit, proſtrauit. *pſ*. 56. 7. & ቀጸዑዋ፡ incuruauerunt, animam meam. *pſ*.138. 3.

ተቀጸዐ፡ incuruatus, depreſſus fuit. *pſ*. 68. 24. & *Rõ*. 11. 10. ይትቀጸዕ፡ incuruatur dorſum eorum omni tempore.

LIT-

LITERA በ B.

በ : in,per,pro,propter,*Ioan.* 20. 31 በስመ : ዚአሁ : in nomine eius. 1.*Cor.* 16. 21. በእዴ : ዚአየ : manu mea. ¶ *alijs etiam præpoſitionibus inſeruit, ac variè pro natura orationis exponitur.* በኀበ : à, ab በእንተ : propter, በእዴ : qua, quo, quomodo &c. ¶ *recepit affixa, & pro verbo ſubſtantiuo venit, atque verbum habeo (quo deſtituuntur) exprimit. pſ.* 113.13. አፈ : ቦሙ : os habent &c. *Ioan.* 16.12. ወብየ : ብዙኅ : ነገረ : in me multa verba quæ loquar vobis: *ad huc multa habeo vobis dicere.* & *Luc.* 24.41. *Ioã.* 21. 4. ቦኑ : ዘንበልዕ : habetis quod manducemus &c.

በበ : ſinguli, vnuſquiſque, quilibet. *pſ.* 1. 3. በበጊዜሁ : ſingulis temporiqus ſuis. *Ioan.* 6.7. vt ſumãt, በበ : ſinguli modicum. *Marc.* 3.15.

ብሂል : dicere, ይቤሎ : & ይቤ : dixit, dicet, ትቤ : dices ይቤልዎ : & ይቤሉ : dixerunt, በሎ : dic. በልዎሙ : dicite ei. ¶ ሂ : *ſecunda radicalis ſemper (euſoniæ gratia) deficit : ſimiliter &* ለ : *tertia, ſi ſequatur affixum vocale.*

ባህል : & ባሕል : contradictio, loquela. *pſ.* 30. 21. እም ባሕል : à contradictione linguarum.

ተበህለ : dictus eſt. *Matt.* 1.16. ዘተበህለ : qui dicitur Chri-

Chriſtus.*Luc.*4.10.non tentabis, &c . በከመ፡ ተጽሕፈ፡ ſicut dictum eſt.

በሃም፡ mutus.*Ps.*37.14.& ſicut በሃም፡ mutus non aperiens os ſuum.M*ar.* 9.25. dæmon በሃም፡ mute , et ſurde.

በሀኘ፡ *inde* ተበሃኘ፡ fruſtratus eſt , ſpẽ fefellit.1. C*or.*9. 15.እም፡ ይትባሃኘኒ፡ ſi fruſtretur mihi merſes mea.

በልሐ፡ euulſit,extraxit,liberauit, eripuit.*pſ.*17.48. ዘይባልሐኒ፡ qui liberat me de inimicis meis. *pſ.*24. 15. ይባልሖን፡ euellet de laqueo ለእገሪየ፡ pedes meos. *pſal.* 90. 3. ይባልሐኒ፡ liberauit me. *Psalm.* 139.1. ባልሐኒ፡ eripe me .

አብልሐ፡ acuit, acutum reddidit. *pſ.* 139. 3. አብልሑ፡ acuerunt linguas ſuas.

Nom. በሊሕ፡ acutus, velox.*pſ.*15.4. ſicut nouacula በሊሕ፡ acuta.*Rom.*3.13.&c.

ቤልሖር፡ Belial. 2.*cor*6.15. quæ conuentio Chriſti cũ ቤልሖር፡ Belial.

በለስ፡ ficus, *arbor & fructus*. C*ant.*2. 13. በለስ፡ ficus protulit groſſos. *Luc.* 13.6. vir, *quidam*, በበለስ፡ habebat ficum.

በላስጦን፡ Blaſtus.*nom.prop.vir.act.* 17.20.

በለቀ፡ marmor. *Cant.* 5.15.አዕማደ፡ በሌቅ፡ columnæ marmoreæ.

ባላቅ፡ Balac.*Nom.prop.vir.Apoc.*2.14.

በልዐ፡ edit , commedit,manducauit.*pſ.*21.27.ይበልዑ፡ edent pauperes. 1.*Cor.*15. 32. ንብላዕ፡ manducemus,

&

& bibamus. *Gal.* 5.15. ትትበልዑ ፡ comeditis.

Nō. በሊዐ ; & መብልዐ ፡ eſca cibus. *pſ.* 13. 4. ſicut በዓሊ፡ eſcam panis. 1. *Cor.* 3. 2. lac vobis potum dedi ; non መብልዐ ፡ eſcam.

በላዒ ፡ vorax, vorator. *Luc.* 7. 34. & dicitis ecce ብእሲ ፡ በዓሊ ፡ homo deuorator &c.

አብለዐ ፡ cibauit, edere, manducare fecit. *Rom.* 12. 20. አብልዖ ፡ ciba eum.

በለዓም ፡ Balaam. *nom. prop. vir.*

በለየ ፡ ſenuit, conſenuit, inueterauit, veterauit. *pſ.* 6. 8. በለይኩ ፡ inueteraui. *pſ.* 17. 46. filij alieni በልዩ ፡ inueterati ſunt. *pſ.* 31. 3. quoniam tacui በልየ ፡ inueterauerũt ossa mea.

Nom. በሊትዩ ፡ vetus, vetera, *Cant.* 7. 13. nouum ወበሊትዩ ፡ & vetus

ብሔር ፡ regio, prouincia, ciuitas, locus habitabilis, *plur.* በሓውርት፡ regiones, prouinciæ, &c. *pſ.* 104 44. dedit illis በሓውርት ፡ regiones gentium. *pſ.* 114. 9. በብሔር ፡ in regione viuorum. *Ioannis* 4. 35. & videte በሓውርት ፡ regiones.

ባሕር ፡ mare, *pſalm.* 8. 9. & piſces ባሕር ፡ maris. *Mat.* 4. 13. in Capharnaum መንገለ ፡ ባሕር ፡ ad mare, *maritima.*

ባሕርይ ፡ & ባሕርዩ ፡ margarita, margaritæ, gemma. *Mat.* 6. 7. neque mittatis ባሕርይክሙ ፡ margaritas veſtras &c. *& cap.* 13. 45. querenti ባሕርየ ፡ margaritas bonas. *ap.* 21. 21. duodecim ባሕርዩ ፡ margaritæ.

ባሐ ፡

ብሐ ፡ aue. *Matt.* 26.49. ብሐ ፡ ረቢ ፡ aue Rabbi. & 28. 9. & dixit ብሐክን ፡ auete. *fem.*

ብሕተ ፡ & ባሕቱ ፡ ſed, aſt, verùm, verumtamen. *Ps.* 38. *verſ.* 6.7. & 12. ወባሕቱ ፡ ከንቶ ፡ verũtamen vanè &c. *Luc.* 12. 31. ወባሁቱ ፡ verumtamen querite. ሁ ፡ *pro* ሕ :

ብሕቲት ፡ ባሕቲቱ ፡ ſolus, ſolùm, ſolũmodo, ſingulariter, tantum. *pſ.* 140.10 አነ ፡ ባሕቲትየ ፡ ſingulariter ſum ego. *Marc.* 4.8. niſi virgam ባሕቲታ ፡ tantum. & *cap.* 9.1. aſcendere eos fecit montem excelſum በባሕቲቶሙ ፡ ſolos. *Luc.* 24.12. vidit linteamina ባሕቲቶ ፡ ſola poſita. & *verſ.* 18. tu ባሕቲትከ ፡ ſolus non fuiſti.

ብሕታዊ ፡ ብሕትት ፡ *fem.* vnicus, vnica. *pſ.* 21. 21. et de manu canis ለብሕትትየ ፡ vnicam meam. *pſ.* 24.16. quia ባሕታዊ ፡ vnicus, & pauper ſum ego.

ብሕአ ፡ acris, acetoſus, acidus fuit, fermentatum eſt. *Matt.* 13.33. ወብሕአ ፡ ኵሉ ፡ & fermentatum eſt totum.

አብሐአ ፡ fermentatum effecit, acidum reddidit. 1. *Cor.* 5.6. magnam maſſam, ያብሕእ ፡ fermentatum efficit.

N*om.* ብሑእ ፡ & ብሕአት ፡ fermentum. *Matt.* 16.6. cauete እምብሑእቶሙ ፡ & *Luc.* 12.1. እምነ ፡ ብሕአሙ ፡ à fermento phariſæorum. *ibid. verſ.* 12. non &c. እምነ ፡ ብሕአት ፡ ኅብስት ፡ à fermento panum.

ብሒእ ፡ acetum. *pſ.* 68.26. & potauerunt me ብሒእ ፡ aceto.

አበግዒሆሙ : arietes. *pſ.* 64.14. induti ſunt አበግዒሆሙ : arietes ouium.

በረሀ : fulſit, ſplenduit, coruſcauit. M*att.* 13.43. tunc ይበርሁ : fulgebunt iuſti. 2. *Cor.* 4.6. qui dixit de tenebris ብርሃን : ይበርህ : lucem ſplendeſcere.

አብርሀ : fulſit, effulſit, illuminauit, ſplendorem emiſit. *pſalm.* 104.30. ያብርህ : ሎሙ : luceret eis. *Matt.* 5. 15. ወያብርህ : ለኵሎሙ : & luceat omnibus.

በሩህ : lucidum, ſerenum, ſplendidum, *pſ.* 18.9. præceptum Domini በሩህ : lucidum.

ብርህ : & ብርሃ : lux, fulgor. *pſ.* 96.11 ብርህ : lux orta eſt iuſto.

ብርሃን : luminare, lumen, ſplendor, claritas, *plur.* ብርሃናት : luminaria. *pſ.* 135.7. qui fecit ብርሃናት : luminaria magna. *Luc.* 12.3. dicentur በብርሃን : in lumine.

ብርሃናዊ : ſplendidus, ſplendens. *plur.* ብርሃናውያን : ſplendentes. *in miſſ.* 165. 1. maiorum angelorum ብርሃናውያን : ſplendentium.

በርበረ : vi rapuit, diripuit, ſpoliauit. *pſ.* 108. 11. ይበርብር : diripiat, *ſcrutetur*, fenerator &c.

Nom. በርበር : & በርበርት : direptio, rapina. *Marc.* 3. 27. *Luc.* 11.22.

ብሬሌ : vas, pixis, alabaſtrum. *Matt.* 26.7. acceſſit ad eum mulier እንዘባቲ : ብሬሌ : habens alabaſtrum vnguenti.

ቢረሌ. Beryllus. *apoc.* 21.20.

ብሩር : argentum. *pſ.* 11.7. vt ብሩር : argentum purum

P

rum. *Mar.* 14. 11. & promiſerunt ei ſe daturos trigin-
ta ብሩር ፡ argenteos.
በረቀ ፡ refulſit. *act.* 12. 7. ወበረቀ ፡ refulſit lumen.
አብረቀ ፡ fulgurauit. *pſ.* 143. 6. አብርቅ ፡ fulgura coruſcationem tuam.
መብረቀ ፡ & መብርቅት ፡ fulgur, coruſcatio. *pſ.* 17. 13. multiplicauit መብረቃቲሁ ፡ fulgura ſua.
በርቅ ፡ Barac. *nom. prop. vir. Heb.* 11. 32.
በርባን ፡ Barabbas. *nom. prop.*
ብርት ፡ æs, ęneum. 1. *Cor.* 13. 1. ſicut ſonans ብርት ፡ æs.
በርናባስ ፡ Barnabas. *nomprop. vir. act.* 13. 1.
በርተሎሜዎስ ፡ Bartholomæus. *nom. prop. vir. Matt.* 10. 2.
በርኒቄ ፡ Bernice. *nom. prop. act.* 25. 23.
በረከ ፡ benedixit. *pſ.* 5. 13. tu, ትባርክ ፡ ለጻድቅ ፡ benedices iuſto. *pſ.* 117. 26. ባረክናክሙ ፡ benediximus vobis.
ተበረከ ፡ benedictus fuit. *pſ.* H. 10. 3. iniquus ይትባረክ ፡ benedicitur. *psal.* 71. 17. ወይትባረኩ ፡ ቦቱ ፡ benedicentur in ipſo. *Luc.* 1. 68. ይትባረክ ፡ benedictus Dominus Deus Iſrael.
ቡሩክ ፡ benedictus. *plur.* ቡሩካን ፡ benedicti. *Matt.* 25. 34. venite ቡሩካኒሁ ፡ ለአቡየ ፡ benedicti Patris mei. *Luc.* 1. 28. ቡርክት ፡ አንቲ ፡ benedicta tu.
በረከት ፡ benedictio. *pſ.* 3. 9. ſuper populum tuum በረከትከ ፡ benedictio tua.
ብርክ ፡ & ብረክ ፡ genu, genua. *pſ.* 180. 24. ብረክየ ፡ genua mea.

mea. *act*.7. 59.& adorauit, በብረኪሁ፡ ſuper genua ſua.

አስተብረከ፡ genuflexit. *Marc*. 1.40. ወአስተብረከ፡ & genuflectens deprecabat eum.

በራኪዩ፡ Barachias. *nom.prop. vir. Matt*.23.35.

በርዮሳዕ፡ Barieſu. *nom.prop. act*.13.6.

ብርዐ፡ arundo. *Mat*. 11. 7. *luc*. 7.24. quid exiſtis in deſertum videre ብርዐኑ፡ arundinem?

ቤርያ፡ Beræa. *Nom.prop. Act*.17.10.

በረየ፡ *inde* አስተበረ. *ex ſignificatione Chaldæa*. creatus, innouatus fuit. *pſ*. 7.5.19. ita ይስተበረ፡ innouatur dextra excelſi.

በረድ፡ nix, grando, criſtallum. *pſ*. 147. 5. qui dat በረድ፡ niuem ſicut lanam. *pſalm*.184.8. &c.

በርጤሜዎስ፡ Bartimeus. *nom.prop. Mar*.10.46.

ባሳን. Baſan.. *nom prop. pſ*. 134.11.

በቀል፡ vltio, vindicta, punitio, pœna vltionis. *pſ*. 42.1. *act*. 28.4. non ſinit eum በቀል፡ ደም፡ vltio ſanguinis viuere.

ተበቀለ፡ *forma paſſ*. vltus eſt, vindicauit, vindictam ſumpſit, puniuit. *pſ*. 30. 24. ወይትቤቀል፡ ሎሙ፡ለእለ፡ & retribuet eis qui quęrunt &c. *pſ*.42.1. ወቀበቀል፡ በቀልየ፡ vindica punitionē meam. *diſcerne cauſam meă*. *Luc*. 11.50. vt ይትበቀልዎሙ፡ retribuatur eis pro ſanguine &c.

መስተበቅል፡ vltio, vindicta, vindicatio, punitio. *pſ*. 93.1. Deus Dominus መስተበቅል፡ vltionum.

በቅል ፡ mulus·Ps. 31.8.ne ſitis ſicut equus , ወበቅል ፡ & mulus.

በቀልት፡ palma,ſurculus virens.pſ.91.13.iuſtus,vt በቀ ልት ፡ palma florebit.

በቍለ ፡ floruit, germinauit.pſ. 91.14.& ይበቍሉ ፡ creuit in atriis Dei noſtri florebunt. Mar.4.5. Luc.8.6. ወበቍሎ ፡ & natum aruit.

አብቈለ ፡ produxit, creſcere germinare fecit·pſ.131. 17. illuc አበቊል ፡ producam cornu Dauid.1. Cor. 11. 14. ſi አብቈለ ፡ nutriat, *creſcere faciat* comam ſuam.

በቅወ ፡ *inde* አብቅወ ፡ apertum fuit , ſe dilatauit. pſ. 105. 17.& አብቅወት ፡ aperta eſt terra.Psal.108.2.os peccatoris አብቅወ ፡ apertum eſt ſuper me.

በቍዐ ፡ profuit, vtile, proficuum fuit. Luc. 9. 25. quid enim, ይበቍዕ ፡ ለሰብእ ፡ prodeſt homini. act. 8. 34. ብቍዕኒ ፡ obſecro.

አስተበቍዐ ፡ rogauit, obſecrauit,orauit,, ſuppliciter petiit, præcatus fuit. Rom.15. 30. ወአስተበቍዐክሙ ፡ obſecro ergo vos· in Miſſ.163. iterum ናስተበቍዖ ፡ rogemus omnipotentem Deum.

በቍጸ ፡ accendit,incendit.Ioan.18.18 በቍጹ ፡ accenderunt prunas.

ባቢሎን ፡ Babylon. Nom.prop.ciuit.Ps.136.1.

በትር ፡ virga, baculus.plur. አብትር ፡ virgæ,baculi.Mar. 6.9 niſi በትረ ፡ ባሕቲታ ፡ virgam tantum. Act.16.22. & iuſſerunt eos cędi በአብትር ፡ virgis

ንብርት ፡ peluis, concha. Ioan.13.5.& miſit aquam in

ንብሪሬ ፡ peluim.

በተከ ፡ rupit, dirupit, fregit, confregit, diſrupit, diſcerpſit. *pſ*. 2. 3. ንበትክ ፡ dirumpamus vincula eorum. *miſ*. 160. 3 ብትክ ፡ diſrumpe, & frange omnia vincula peccatorum noſtrum.

ተበተከ ፡ fractum, ruptum, diſcerptum fuit. *luc*. 5. 6. ይትበተከ ፡ rumpebatur retæ eorum.

ቤንት ፡ pupilla. *pſ*. 16. 8. vt ቤንት ፡ ዓይን ፡ pupillam oculi.

ብሪት ፡ veſtigal. *Rom*. 13. 7. ለዘሂ ፡ ብሪት ፡ ብንት ፡ cui veſtigal, veſtigal ſuum.

ቤንት ፡ intra, inter, in. *Matt*. 16. 7. በቤናቲሆሙ ፡ inter ſe. *Ibid*. በቤናቲክሙ ፡ inter vos. &c.

ብንያም ፡ Beniamin. *nom. prop. vir. pſ*. 79. 3.

በእሰ ፡ prauus, malus fuit, diſplicuit. *luc*. 11. 25. ይብእሱ ፡ ለውእቱ ፡ ብእሲ ፡ fiunt peiora hominis illius nouiſsima prioribus.

መብእስ ፡ prauum, malum, tœdioſum. *luc*. 3. 5. & æquabit vias መብእስ ፡ prauas.

ተበአሰ ፡ pugnauit, decertauit, præliatus eſt, litigauit. *Ioan*. 18. 36. vtique, ተበአሱ ፡ decertarent. *act*. 7. 26. inter, ſe እንዘ ፡ ይትበአሱ ፡ litigantes.

ብእሲ ፡ & ብእሴ ፡ vir, mas, maſculus. ¶ *ſingularitertantum reperio*.

ብእሲ ፡ በእሲ ፡ vnuſquiſque, quilibet. *Cant*. 3. 8.

ብእሲት ፡ fæmina, mulier, vxor. *ſingulariter quoque tantum vſurpatur*.

ብእ-

ቦአኔርጌስ : Boanerges. *Marc.* 3.17.

በኵር : primogenitus, *pſ.* 77. 51. & percuſsit omne በኵ-ርሙ : primogenitum in terra Aegyp.

በከየ : fleuit, plorauit, vagiuit. *pſ.* 125. 6. እንዘ : ይበክዩ : flentes. *Ioan.* 16. 20. ትበክዩ : plorabitis vos.

Nom. ብካይ : fletus, planctus, ploratus. *Pſalm.* 6. 9. ቃለ : ብካይየ : vocem fletus mei. *pſ.* 29. 6. ad veſperam ſonus erit ብካይ : fletus.

መባክይ : lamentator, lamentatrix. *plur.* መባክያን : plã-gentes, lamentatrices. *Matt.* 9. 23. & vidiſſet መባ-ክያን : lamentatrices.

ብውሕ : poteſtas, facultas, auctoritas. *Marc.* 2. 10. ብውሕ : ቦቱ : poteſtatem habet. *Ioan.* 10.18. ብውሕ : ሊተ : po-teſtatem habeo 1. *Cor.* 7. 3. mulier, ኢክነት : ብውሕተ : non habet poteſtatem, &c.

አብውሐ : permiſit facultatem, poteſtatem dedit. *act.* 21. 37. ታብውሐኒኑ : permittas ne mihi? ſi licet.

መብሐት : poteſtas. *act.* 8. 19. date mihi ዘንተ : መብሐተ : hanc poteſtatem. & *cap.* 29. 12. dum irem Damaſ-cum ſumpſi ሥልጣነ : ወመጽሐፈ : መብሐተ : poteſtatem & literas permiſsionis.

ቦአ : & ቦአ : intrauit, introiuit, venit, ingreſſus eſt. *pſ.* 5. 8. እበውእ : ቤተከ : introibo domum tuam. *pſ.* 36. 16. gladius eorum ይባእ : intret in corda eorum. *act.* 33. qui, ይበውኡ : introibant.

በዊእ : introire, intrare, ingredi, *Matt.* 21. 10. ወበዊኦ : & introire eum Dominus Ieſus. *cum intraſſet Mar.*

16.

16. 5.& ብዊእን : introire eas. *introeuntes. Ioan.* 3. 4. nunquid poteſt ብዋእ : ወገቢእ ; iotroire, & regredere in &c.

አብእ : introduxit, adduxit, intrare fecit. *Cant.* 1. 3. አብእኒ : introduxit me, Rex. *ibid.* 3. 4. donec. አበእኦ: introducam illum. 2. *Pet.*. 2. 1. qui ſectas ያበውኡ : introducent. *in miſ.* 160. 1. orate pro ijs qui ያበውኡ : obtulerunt munera.

መባእ : munus, oblatio. *Mar.* 1. 45. & አብእ : መባእከ : offer munus tuum. *ibid.* 12. 33. et hoc maius eſt omnibus መባእ : holocauſtomatibus.

ብዐለ : diues, ditatus, locupletatus fuit. *apoc.* 3. 18. ብዕልኩ : locuples ſum. *ibid.* vt ትብዕል : locuples fias.

አብዐለ : locupletauit, diuitem effecit. 2. *Cor.* 6. 10. multos ታብዕሎ : locupletantes.

Nom. ብዑል : diues, *plur.* ብዑላን : et አብዕልት : diuites *pſ.* 33. 11. ብዑላንሰ : diuites autem eguerunt. & *pſ.* 48. 3. አብዕልትኒ : diuites, & pauperes. *Luc.* 6. 24. væ vobis ለአብዕልት : diuitibus.

ብዕል : Diuitiæ. *pſ.* 4. 84. 7. in multitudine ብዕሎሙ : diuitiarum ſuarum. *pſ.* 75. 6. omnes ሰብእ : ለብዕል : viri diuitiarum.

በዓል : feſtum, ſolemnitas, feſtiuitas. *plur.* በዓላት feſta, ſolemnitates, feſtiuitates. *Mat.* 26. 5. non በበዓል : in die feſto. *Marc.* 9. 21. cum faceret Herodes በዓለ : feſtum diei natiuitatis ſuæ.

በዕል : *ſignificatione hebræa.* Dominus, magiſter, poſſeſſor.

ſeſſor.*pſ.* 108.11. & *Luc.* 7.41.በዐል፡ዐዱ፡ *ſeu* ኢዱ፡ fœnerator. M*at.* 20. 1. በዐል፡ቤት፡ pater familias, *ibid. verſ.* 8. በዐል፡ዐጸደ፡ ወይን፡ Dominus vineę.

በዓል፡ Baal. *nom. prop. Rom.* 11.5.

ብዔል፡ዜቡል Beelzebub. *Matt.* 10.25.

ብዔል፡ፌጎር፡ Belphegor. *pſalm.* 105.28.

ቦኤዝ፡ Booz. *nom. prop. vir. Matt.* 1.5.

በዓት፡ ſgelunca. *pſal.* 46.1. cum fugeret &c. in በአት፡ ſpeluncam. *Ioan.* 11.38. ወበዓት፡ & ſpelunca erat.

በዐደ፡ alius, alter, aliud. *plur.* በዐደን፡ alij. *fem.* በዐደት፡ aliæ. M*arc.* 15.41. ወበዐደትሂ፡ & alię multę. *Luc.* 5.29. ወበዐደን፡ & aliorum multorum. *in miſ.* 163.1. præter te በዐደ፡ኢናእምር፡ alium non cognoſcimus.

በዝኀ፡ multum, copioſum fuit. multiplicatus eſt. *pſ.* 3.2. Domine ምንትብዝኁ፡ quid multiplicati ſunt. *pſ.* 4.8. 17. cum ይበዝኅ፡ multiplicata fuerit.

አብዝኀ፡ auxit, multiplicauit, abundauit. P*ſ.* 49.19. os tuum አብዝኀ፡ ለእኪት፡ abundauit malitia. *pſ.* 104. *v.* 27. አብዝኆሙ፡ ለሕዝቡ፡ auxit populum ſuum. R*om.* 15.13. vt ያብዝኁ፡ abundat.

Nom. ብዙኅ፡ multum, copioſum, nimis, *plur.* ብዙኃን፡ multi, multa etc. multitudo, plures. *pſ.* 134. qui pcuſsit gentes ብዙኃነ፡ multas. *Cant.* 8.7. aqua ብዙኅ፡ multa. M*at.* 27.55. & erant ብዙኃት፡ multę mulieres ibi.

ብዝኃ፡ et አብዝኃ፡ abundantia, copia, mulitudo. *pſ.* 48.7. et gloriantur በብዝኀ፡ in multitudine diuit.

luc.

Luc. 12.16. non በአብዝኆ ፡ in abundantia eius etc.

መብዝኅተ ፡ ſępè, frequenter, multoties. *Marc.* 17.15.

መ፡ብዝኅተ ፡ ſæpe cadit &c.

ቤዘወ ፡ redemit, placauit. *pſ.* 334.23. ይቤዙ ፡ redimet Dominus. *pſalm.* 30.6. ቤዘወኒ : redemit me Dominus.

ተቤዘወ ፡ *Paſs.* redemptus, emptus fuit. *apoc.* 114.3. ተቤዘወ፡ qui redempti ſunt *empti ſunt.*

Nom ቤዛ ፡ redemptio, placatio *pſ.* 48.8. non dabit Deo ቤዛሁ ፡ placationem ſuam.

መቤዘዊ ፡ redemptor. *act.* 7.36. ወመቤዘዊ : & redemptor cum manu angeli-

በየተ ፡ manſit, diuertit, moratus commoratus eſt, habitauit. *pſ.* 54.8 ቤትኩ ፡ manſi in ſolitudine. *Luc.* 9.12. ይቢቱ ፡ diuertant in villis.

Nom. ቤት ፡ domus, manſio, habitaculum, tabernaculum. *plur.* አብያት ፡ domus, habitacula.

ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ eccleſia. *plur.* ቤተ ፡ ክርስቲያናት ፡ eccleſię. in Symbolo. ቅድስት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ſanctam Eccleſiam catholicam.

ቤቴል ፡ Betel. *nom. prop. loci* *Cant.* 2.17.

ቤተ ፡ ልሔም ፡ Bethlehem. *nom. prop. ciuit.*

ቤተ ፡ ሳይዳ ፡ Beth. ſayda. *nom. prop. ciuit.*

ቢታንያ : ቢታኒያ ፡ Bethania, Betinia. *nom. prop. loci. Matt.* 26.3. *Marc.* 11.1. I. *Pet.* 1.2.

ቤተ ፡ ፋጌ ፡ Betphage. *nom. prop. loc. Matt.* 2.1.

ቢጽ ፡ proximus, ſocius, familiaris, amicus, conſodalis,

conſeruus. *plur.* አብያጽ : proximi, ſocij, familiares ; *pſ.* 14 3. ቢጹ : proximo ſuo. *Matt.* 18.31. videntes አብያጺሁ : conſerui eius.

ብድብድ : calamitas, exterminium, quaſſatio, peſtilentia *pſal.* 105.30. & ceſſauit ብድብድ : quaſſatio. *Mat.* 24.8. fames ወብድብድ : & peſtilentia. 1. *Cor.* 10.10. & conſumpſit eos ብድብድ : peſtilentia.

በደረ : præcucurrit, impulit ad curſum, impetũ fecit. *Ioan.* 20.5. በደሮ : ለጴጥሮስ : præcucurrit Petro.

አብደረ : dilexit, voluit, appetiit, deſiderauit, elegit, prçelegit, prçpoſuit. *pſ.* 131.13. & አብደራ : elegit eam. *Matt.* 10.37. qui amat, ወዘያበድሮ : & qui diligit patrem, & matrem pluſquam me &c. *Ioan.* 3.19. ወአብደሩ : & dilexerunt homines tenebras.

ተበደረ : certauit, contendit, ſtuduit, conatus fuit, diligentiam adhibuit. *Luc.* 14.8. quod ይትበደሩ : eligerent primos accubitus. 1. *Cor.* 9.26. neſcitis quod illi ይትበደሩ : certant &c.

በድን : corpus, cadauer, mortuus. *plur.* አብድንት : cadauera, corpora, mortui. *Matt.* 27. & petiit በድኖ : ለ: Corpus Domini Ieſu. & *cap.* 28.4. facti ſunt velut አብድንት : mortui. *Heb.* 3.17. & proiecit አብድንቲሆሙ : cadauera eorum, *quorum cadauera &c.*

በድው : ſolitudo, deſertum. *pſ.* 54.6. & manſi in በድው : ſolitudine *pſ.* 77.40. concitauerunt eum በበድው : in inaquoſo.

በግዕ : agnus, ouis. *plur.* አባግዕ : agni, oues. *pſ.* 64.14.

induti ſunt arietes አባግዕ ፡ ouium. *Ioan.* 1. 29. ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለ ፡ ecce agnus Dei.

በጠለ ፡ *ſignificatione Arab.* بطل *& Chal.* ܒܛܠ ceſſauit, quieuit vacauit ab opere, inanis, irritus, abolitus, ſublatus fuit, periit, ocio torpuit.

አብጠለ ፡ ceſſare fecit, irritum reddidit, ſuſtulit. *in Miſ. fol.* 163. 4. አብጠልከ ፡ ኀይሎ ፡ ſuſtuliſti vim eius.

በጽሐ ፡ venit, peruenit, aduenit, præuenit, prçoccupauit. *pſ.* 20. 4. በጻሕኮ ፡ prçueniſti eum. *Matt.* 22. 3. ወኢ ፡ ፈቀዱ ፡ ይምጽኡ ፡ & nolebant venire. *Ioan.* 18. 37. ad hoc መጻእኩ ፡ veni in mundum.

አብጽሐ ፡ venire, præuenire fecit, duxit, adduxit. *Pſ.* 67. 32. ætiopia ታበጽሕ ፡ præueniet manus eius Deo. L*uc.* 4. 29. አብጽሕዎ ፡ duxerunt eum. *pſ.* 68. በጻሕኩ ፡ veni in altitudinem maris.

ተብጽሐ ፡ ductus eſt, traxit. L*uc.* 12. 58. ኢይተባጽሐከ ፡ ne trahat te.

በፅአ ፡ & በፅዐ ፡ vouit, promiſit. *pſ.* 75. 12. ብፅዑ ፡ vouete, & reddite. *pſ.* 131. 2. ወበፅአ ፡ & votum vouit Deo Iacob.

ብፅዓት ፡ votum, vota. *pſ.* 21. 26. & reddam ብፅዓትየ ፡ vota mea. *act.* 18. 18. quia ብፅዓት ፡ ቦሙ ፡ votum habebant.

N*om.* ብፁዕ ፡ beatus. *plur.* ብፁዓን ፡ beati. *pſ.* 1. 1. ብፁዕ ፡ ብእሲ ፡ beatus vir. *pſ.* 127. 1. ብፁዓን ፡ beati omnes &c.

አብፅዐ : beatificatus, iuſtificatus fuit, beatificauit. *Rom.*4.7. &c.*ibid.*

አስተብፁዕዕ : beatificatus fuit, beatum prędicauit. *pſ.* 71. 17. & ያስተብፅዕዎ : benedicentur in ipſo. *Cãt.* 6.8. viderunt filiæ ወአስተብፅዕዋ : et beatiſsimam prędicauerunt eam. *Iacob.* 5. 11. ecce ናስተብጽዮሙ : beatificamus eos, *vbi* ጽ : *loco* ዕ : *&* *vltima radicalis gutturalis eliditur.*

LITERA ተ T.

ታኅሣሥ ፡ *nom.menſis*. December. *incipit* 27. *Nouemb.*

ተሃየየ ፡ neglexit,ſpreuit *vide*, ሀየየ ፡

ተለወ ፡ adheſit, ſectatus,ſecutus fuit, coniunctus.*pſ.*118. 31. ተለውኩ ፡ adheſi teſtimoniis tuis. *Mat.*19.5.*Mar.* 10. 7. *Epheſ.* 5. 31. ይተልዎ ፡ ለብእሲቱ ፡ adherebit vxori.

ተሐተ ፡ humilis, vilis, abiectus, contemptus nouiſſimus,vltimus fuit. L*uc*.14. 11.quia omnis qui ſe exaltat ይቴሐት ፡ humiliabitur.

Nom. ትሑት ፡ humilis, vilis, abiectus, contemptus *plur.* ትሑታን ፡ humiles, abiecti. &c.*pſ.*17. 28. ſaluabis populum ትሑት ፡ humilem. *Pſ.* 33.19.& ſaluabit eos ለትሑታን ፡ መንፈስ ፡ humiles ſpiritu.*Luc.* 1.52.& exaltauit ለትሑታን ፡ humiles.

ታሕተ ፡ *præpoſitio*. ſub, ſubter. C*ant*. 8.3: leua eius ታሕተ ፡ ርእስየ ፡ ſub capite meo.& *prefixo* በ ፡ በታሕተ ፡ ረድኤትከ ፡ ſub præſidium tuum. *fem.Ioan.* 1.48.cum eſſes በታሕተ ፡ በለስ ፡ ſub ficu.

እምታሕቱ ፡ *idem.& preponitur nominibus & format nomen vicarij vt* እምታሕቱ ፡ ለእግዚእ ፡ ጳጳስ ፡ *Vicacarius, vices gerens Domini Papæ, eius ſubſtitutus &c.*

እትሐት ፡

አትሐተ፡ humiliauit,humilem,contemptum, vilem reddidit. *pſ.* 34. 14. ſic አትሐትኩ፡ ርእስየ፡ humiliaui memetipſum, *humiliabar. Marc.* 9.35: erit ለዘ፡ትሕት፡ርእሶ፡ለኵሉ፡ qui ſubmittit ſeſe omnibus: *omnium nouiſſimus. Ioan.* 8.7. Dominus Ieſus አትሐተ፡ inclinauit oculos ſuos, *inclinans ſe.*

ታሕቲት፡ inferius.*pſ.* 85. 13.ex inferno ታሕቲት፡ inferiori.*pſ.* 87. 7.in lacu ታሕት፡ inferiori.

ምትሐት፡ infra,pars inferior. *pſ.* 138. 15. & E*pheſ.* 4.9.ምትሕት፡ ምድር፡ inferiora terrę. *habacuc.* 3.16. በመትሕቴየ፡ ſubter me.

ምትሃት፡ phantaſma. M*att.* 14. 26.dixerũt ምትሃት፡ ውእቱ፡ phantaſma eſt.

ተመርት፡ palmæ. *Io.* 12.12.acceperunt ramos ተመርት፡ palmarum.

ትማልም፡ heri,dies preteritus.& dixerunt ትማልም፡ heri hora ſeptima.

ቶማስ፡ Thomas.*nom.prop. vir. Matt.* 10.3.

ቴማን፡ Notus, meridies, auſter *Habac.* 33. Dominus እምቴማን፡ de auſtro veniet.

ተመዐ፡ iratus, indignatus fuit, *vide,* መዐዐ፡

ታራ፡ thare.*nom.prop.vir.luc.* 3.34.

ተርሴስ፡ Tharſis. *nom.prop.ciuit.pſ.* 47.8.

ተረፈ፡ remanſit,ſuperfuit,reliquum fuit.*pſ.* 105.11.non ተረፈ፡ remanſit,vnus &c. *Ioan.*8.9.& ተረፈ፡ remanſit Dominus Ieſus ſolus. *Rom.* 9.28. እለ፡ ተርፉ፡ qui ſuper erunt, reliquię ſalui fient.

Nom.

N*om.* ተረፈ : reliquum, remanens , reliquię,remanentia , ſuperfluitas , abundantia. *plur.* ተረፋት : reliquiæ , remanentia,&c. *pſ.* 36. peribunt, ተረፋቲሆሙ : ለኃጥኣን : reliquię impiorum. *Luc.* 6. 45. ex ተረፈ : abundantia cordis

አተረፈ : ſupereſſe fecit, reliquit. *Rõ.* 9. 29. niſi Dominus Sabbaoth አተረፈ : ለነ : reliquiſſet nobis ſemen .

ተሰሎንቄ : Theſſalonica. N*om. ciuit. act.* 17. 1.

ቶስሐ : tẽperauit , miſcuit, *idem quod,* ተወሰከ : *à radice.* ወሰከ : *adiecit , appoſuit.* 1. *Cor.* 12. 24. ቶስሐ : temperauit Deus. *in miſs.* 166. 4. humanitatem cum diuinitate, ዘእንበለ : ቶስሐ : ſine mixtione.

ተስዑ : ተስዓቱ : nouem, nonus. *Matt.* 20. 5. circa ſextam, & ተስዑ : nonam horam.

ተስዓ : nonaginta. *luc.* 15. 4. nonne dimittit ተስዓ : ወተስዓቱ : nonaginta, & nouem.

ተስፋ : ſpes , promiſsio , expectatio. *vide* ሰፈየ : expectauit.

ተቀነየ : *quere,* ቀነየ : ſeruiuit.

ታቦር : Thabor. *Nom. montis.*

ታቦት : arca , altare. *Matt.* 24. 38. quo intrauit Noe in medio ታቦት : arcæ. *in miſ.* 160. 2. & ſuper ዝንቱ : ታቦት : hanc arcam ſpiritualem : *hoc altare.*

ተባዕት : maſculus , ſexus virilis. *Marc.* 10. 6. ተባዕት : ወአንስት : maſculum, & fæminam fecit eos. *act.* 7. 19. iuſsit occidi ኵሎ : ተባዕተ : omnes maſculos.

ቲቶ : Titus. *nom.prop.vir.*

ተከለ : plantauit. *pſ.* 43. 3. ተከልከ : plantaſti, eos. *luc.* 17.28. ędificabant ወይተክሉ : & plantabant.

Nom. ተክል : & ተክልት : plantatio, planta, ſurculus. *plur.* አትክልት : plantę, ſurculi. M*at.* 15.13. omnis ተክል : እንተ : ኢተከለ : plantatio, quam non plantauit pater meus. *act.* 28. 7. & prędium ኵሉ : አትክልት : omnium plantarum.

ተኵላ : lupus. *plur.* ተኲላት : lupi. *Ioã.* 10.12. vidit ተኵላ : lupum venientem.

ትካት : antiquum. *pſ.* 118. 152. እም : ትካት : initio, *ab initio. Ioan.* 12.18. hoc faciam, deſtruam ዘትካት : antiquum horreum. *act.* 15.7. ſcitis quod እምትካት : ab antiquis, &c.

ተከዘ : pauit, expauit, terrore perculſus, turbatus fuit, anxius, triſtis, ſolicitus fuit, trepidauit *pſ.* 41.12. quare ትቴክዚ : triſtis eſt anima mea. *Ioan.* 16.22. vos ትቴክዙ : triſtitiam habetis. *turbati eſtis.* 2. C*or.* 2.2. አቴክዝክሙ : contriſto vos.

Nõ. ተከዝ : pauor, triſtitia, axietas, ſolicitudo. *Mat.* 13. 22. ወትክዘ : ዝዓለም : & ſolicitudo ſæculi iſtius. P*hil.* 2. 28. vt ትክዝ : ዲበ : ትክዝ : triſtitia ſuper triſtitiam non adiiceretur mihi.

ቴዎዳስ : Theodas. *nom.prop.vir.act.* 5. 36.

ቴዎፍሎስ : Theophilus. *nom.prop.vir. act.* 11.

ትዕማር : Thamar. *nom.prop.mul. Matt.* 1. 5.

ተይ : ſulphur. *apoc.* 9. 17. ignis, & fumus ወተይ : & ſulphur.

phur. ተዩ-

ታዴዎስ : Thadæus. *nom.prop.vir.Mat*.10.3.

ተገሀ : vigilauit, expergefactus fuit, euigilauit. *Mar*. 13.34. vt ይትጋሀ : vigilet. *ibid*. ትግሁ : vigilate. *pſ*.101. 8. ተጋሕኩ : vigilaui, & factus ſum.

ትግሬ : Tigre.*nom.prop.reg.Aetiopiæ*

ተፍአ : expuit. *Mat*.26. 67. ወተፍኡ : & expuerunt in faciem eius. *Mar*. 7. 33. ወተፍአ : & expuit, & tegit.

LITERA ኀ H

ኀልወ : manſit, permanſit.*pſ*.32.11. conſilium Domini ይኄሉ : manet in ęternum. *pſ*. 88. 37. ſemen eius ለዓለም : ይኄሉ : in æternum manebit.

ኃልቀ defecit, conſūmatum, finitum fuit.*pſ*.7.10. የኃልቅ : conſūmetur nequitia peccatorum. *pſ*. 101.28. non, ይኃልቅ : deficiet. *Luc* 12.33. ወኢይኃልቅ : & non deficiet.

Nom. ኀላቂ : conſūmatus, conſūmans. R*om*. 9.28. quia ; ኀላቂ : conſūmans, & abreuiatum verbum &c ; ኅልቀተ : ዓለም : conſūmatio ſęculi, finis mundi.

አኅለቀ : conſūmauit, finiuit, conſumpſit. M*ar*. 5.27.

&, አኅለቀት ፡ conſumpſerat. *fem.* 1.*Cor.*10.10. አኅለቆሙ ; conſumpſit, conſummauit eos peſtilentia.

መኅለቅት ፡ finis, conſūmatio, deſolatio. *plur.* ማኅለቅ-ታት ፡ *pſ.* 118.96. omnis conſūmationis vidi ማኅለቅተ ፡ finem. *Marc.*3.27. ፡ ማኅለቅት ፡ finem inueniet.

አስተኅለቀ ፡ finiuit, conſūmauit, concluſit, abſoluit. *Luc.*22.5 ወአስተኃለቀ ፡ & ſpopondit.

ኈለቈ ፡ numerauit, dinumerauit, ſupputauit, imputauit, reputauit. *pſal.*21.18. & ኈለቁ : dinumerauerunt omnia oſſa mea. *pſ.* 138.18. እኌልቆሙ ፡ dinumerabo eos. *pſ.*146.4. ዘይኌልቆሙ ፡ ለ ፡ qui numerat ſtellas &c. *pſ.* 31.2. & *Rom.* 4.4. ዘኢኈለቈ ፡ ሎቱ ፡ cui non imputauit Dominus peccatum.

ተኈለቈ : reputatum, imputatum fuit. *pſ.* 105.31. ወተ-ኈለቈ ፡ ጽድቅ : & reputatum eſt ei iuſtitia. *Rom.* 4.5. ይትኌለቆ ፡ reputatur iuſtitia &c. *act.* 1.26. ወተኈለቈ ፡ & annumeratus eſt cum vndecim Apoſt.

Nom. ኍሉቍ ፡ numeratus. *act.* 1.17. እንዘ ፡ ኍሉቍ ፡ qui connumeratus erat.

ኍልቆ ፡ numerus. *plur.* ኍልቆን ፡ numeri. *pſ.* 38.5. ኍልቆን ፡ numerum dierum meorum. *pſ.* 39.6. multiplicati ſunt እምኍልቆ ፡ ſuper numerum.

ኀለየ ፡ cecinit, cantauit. *apoc.* 14.3. & የኀልዩ ፡ cantabūt canticum nouum.

መኃልይ ፡ & ማኅሌት ፡ canticum, chorus. *Luc.* 15.25. audiuit ſymphoniam ወማኅሌተ ፡ & chorum. *apoc.* 14.3. nemo poterat ſcire iſtud ማኅሌተ ፡ canticum.

ኀልፈ

ኃለፈ : tranſiuit, pertranſiuit, præteriuit, receſsit, progreſſus eſt. *pſ.* 103.10. የኃልፉ : pertranſibunt. *pſ.* 104.13. ወኃለፉ : pertranſierunt de gente in gentem. *Ioan.* 4.4. ሃለዎ : ይኅልፍ : oportebat eum tranſire per &c.

አኅለፈ : pertranſire fecit. *Rom.* 12.19. አኅልፍዋ : ለመዐት : date locum iræ, *tranſire facite iram.*

Nom. ኀላፊ : temporalia, caduca, tranſitoria. 2. Cor. 4. 18. quæ enim videntur ኀላፊ : temporalia ſunt.

ኀምል : & ኀመልሚል : olus, herba, virens. *plur.* አኅሚላት : olera, herbæ. *pſ.* 36.2. & ſicut ኀመልሚል : ሐምል : olus viride. Marc. 36. 2. ſuper ኀመልሚል : ሣዕር : viride fœnum. *Ioan.* 18. 1. vbi erat ገጸ.ዩ : ኃምል : hortus.

ኀመልሚል : *idem quod Chald.* ܚܡܠ herbæ color, viriditas, pallor *ex ſubito terrore ortus, qui faciem reddit liuidam, & viridem, color faciei poſt ſanguinis receſſum. pſ.* 67.14 በኀመልሚል : ወርቅ : in pallore auri. *apoc.* 6.8. & ecce equus ሐመልሚል : pallidus.

ኀምስቱ : & ኀምስ : quinque. ኀምሳ : quinquaginta

ኀመት : *indè* ማየ : ኀመት : atramentum. 2. *Cor.* 33. 11. & 3. *Ioann.* 13. ſed nolui በማየ : ሐመት : per atramentum.

ኀምዝ : ሐምዝ : venenum. *pſ.* 13.3. *pſ.* 139.4. ኀምዝ : አርዌ : ምድር : venenum aſpidum.

ኀሠሠ : quæſiuit, exquiſiuit, requiſiuit, inquiſiuit, inueſtigauit, conſiderauit, ſcrutatus, perſcrutatus fuit, diſputauit. *Pſalm.* 26. 8. faciem tuam, አኃሥሥ : requiram.

ram.*pſ.* 69. 6. qui, የኀሥሡከ ፡ quærunt te.

አኅሠሠ ፡ quæſiuit,requiſiuit.*pſ.*33.3. ዘየኅሥሥ ፡ ለእ-ግዚአብሔር : requirens Deum.

ተኀሥሠ ፡ quæſitus, requiſitus fuit. *pſ. Heb.*10. 15. & ትትኀሠሥ ፡ queretur peccatum illius.

Nom. ተኅሥሦ ፡ queſtio, diſquiſitio.*plur.* ተኅሥሦት ፡ queſtiones· Ioan. 3. 23. ኮነ ፡ ተኅሥሦ ፡ facta eſt queſtio. *act.* 26. 3. ወተኀሥሦቶሙ ፡ & quæſtiones eorum.

መስተኀሥሣን ፡ inuentores. *Rom.*1. 31. ወመስተኀሥሣን ፡ ለእኩ ፡ inuentores malorum.

ኀሠመ ፡ malignus,malus, improbus fuit.

Nom. ኀሡም ፡ malus, malignus, improbus.M*at.*21. 41. ሐሡም · malos,malè perdet.

አኅሠመ ፡ malè,doloſè egit,machinatus, malignatus fuit,maledixit.*pſ*36. 8. vt ታሐሥም ፡ maligneris, *ibid.* v. 9. qui, የኀሥሙ ፡ malignantur. *pſ.* 73. 3. quanta አሐሰመ ፡ malignatus eſt. *act.*23.5.non, ታሐስም ፡ maledices principem populi tui.

ሐርትምና፡miſeria.*pſ.*39.3.de lacu ሐርትምና፡miſerię.*Iac.*5.1. plorate ſuper ሐርትምናክሙ ፡ miſeriam veſtram.

ኀረየ ፡ elegit,delegit.*pſ.*46. 5. ወኀረየነ ፡ ሎቱ ፡ elegit nobis ſibi hæreditatem. *pſalm.* 77. 70. ወኀረዮ ፡ ለዳዊት ፡ & elegit Dauid ſeruum ſuum. *pſ.*131.14.quoniam ኀረይ-ክዋ ፡ elegi eam.

Nom. ኅሩይ ፡ electus. *plur.* ኅሩያን ፡ electi. *pſ.* 17. 27. cum ኅሩይ ፡ ኅሩይ ፡ ትከውን ፡ electo electus eris. *pſ.* 77

31.

31. & impediuit ለኅሩያን፡ electos Iſrael. *Cant*. 6.8. ወኅሩት፡ et electa genitrici ſuæ. 2. *Cor*. 6.2. በዕለት፡ ኅሪት፡ die electo, *tempore accepto*, exaudiui te.

ኅሰወ፡ decepit, fefellit. *pſ*. 14. 4. et non, ይኄሱ፡ decipit. *vide*, ሐሰወ:

ኅሰረ፡ deſpectus, confuſus, contemptus, miſer, turpis, vilis, reueritus fuit. *pſ*. 34. 4. et ይኅሰሩ፡ reuereantur. *pſ*. 136. 8 filia babilonis ኅስርት፡ miſera.

N*om*. ኅሰረ፡ et, ኀሳር፡ contemptum, ignomia, turpitudo, deſpectio, confuſio. *pſ*. 118. 22. aufer à me opprobrium ወኅሰረ፡ & contemptum.

አኅሰረ፡ ſpreuit, contempſit, vilependit, deſpexit, deturpauit, humiliauit. *pſ*.. *Heb*. 10. 10. ያኅስሮ፡ humiliabit eum. *pſ*. 52. 6. አኅሰሮሙ፡ ſpreuit eos. 1. C*or*. 11. 4. ያኅስር፡ ርእሶ፡ deturpat caput ſuum.

ኅበ፡ ad, vbi, quo. *Ioan*. 6. 68. ኀበ፡ መኑ፡ ad quem, ibimus. ¶ *præfixo* በ፡ *vel* እም፡ *motum à loco ſignificat*. L*uc*. 20. 5. እምኀበ፡ vnde eſſet. *Ioan*. 5. 30. እምኀቤየ፡ à me ipſo. *pſ*. 138. 17. በኅቤየሰ፡ mihi autem etc.

ኅበረ፡ *idem quod Chald*. ܚܒܪ ſociatus, conſociatus, iunctus, cõiunctus, copulatus, compoſitus, vnitus fuit, vniuit, cõmunicauit. *pſ*. 40. 8. & loquebatur ወየኅብር፡ ላዕሌየ፡ et cõſociabatur ſuper me. 2. *Cor*. 6. 15. ወምንት፡ የኀብሮሙ፡ quæ autem conuentio *erit* Chriſti cum Belial. *Epheſ*. 11 ወኢትኅበሩ፡ et nolite communicare &c.

Nom, ኅቡረ፡ pariter, ſimul, vna. *pſ*. 33. 5. exaltemus

nomen

nomen eius ኅቡረ ፡ pariter.

ተኀበረ ፡ ſimul fuit,congregatus fuit.*pſ.*15.4.& 141. 4.ኢይትኀበር ፡ non congregabo , non communicabo &c.

ማኅበረ ፡ congregatio,eccleſia,ſecta,conuentus,conuenticulum.*pſ.* 15.4. ማኅበርሙ ፡ conuenticula eorũ. *pſ.*67.31. ማኅበረ ፡ አልህምት ፡ congregatio taurorum. *pſ.*149.1.laus eius በማኅበረ ፡ ጻድቃን ፡ in eccleſia iuſtorum.*act.*26.5.ſecundum certiſsimam መኅበረ ፡ ኀርመትነ ፡ ſectam religionis noſtræ.

ኅበረት ፡ connexio , coniunctio, copulatio , conuenientia.

ኅብስት ፡ & ኅባውዝ ፡ panis. P*ſ.*104. 40. & ſaturauit eos ኅብስተ ፡ ሰማይ ፡ pane cęli. *Matt.*14. 17. niſi quinque ኅብስት ፡ panes *ibid.verſ.*19. dedit diſcipulis ኅባውዝ ፡ panes.

ኀበለ ፡ *inde* ተኀበለ ፡ auſus fuit. M*arc.* 12.34.አልቦ ፡ እንከ ፡ ዘተኀበለ ፡ ይስአሎ ፡ nemo iam audebat interrogare eũ. *Ioan.* 21.12.ወኢተኀበሉ ፡ & non audebant. R*om.*15. 15. ወተኀቢልየ ፡ audacius autem ſcripſi vobis. *ibid.v.* 18.ወእትኀበል ፡ እንግር : audeo dicere &c.

Nom. ኀቡል ፡ audax. *plur.* ኀቡላን ፡ audaces.2.P*et.*2. 10.qui contemnunt creatorem ſuum,ሐቡላን ፡ audaces &c.

ኀባኔ ፡ ora,fimbria.*pſ.*132.2.quod deſcendit ዲበ ፡ ኀባኔ: in oram veſtimenti eius.

ኀበአ ፡ abſcondit,occultauit,protexit,ſubterfugit.*pſ.*30. 21.

21. ተኀብኦሙ : abſcondes eos. & 39. 11. non ኀባእኩ : abſcondi in corde meo.

ተኀብአ : abſconditus, occultatus fuit. *pſal.* 37. 10. ኢይ-ትኀባእ : non eſt abſconditum. *Ps.* 54. 13. እምተኀባእ-ኩሞ : ſi abſconditus fuiſſem. *pſ.* 138. 15. ወኢይትኀባእ : እምኔከ : non eſt occultatum à tè.

N*om.* ኅቡእ : abſconditum, occultatum, occultum, myſterium. 1. *Cor.* 13. 2. omnia ዘኅቡእ : myſteria, *omue quod eſt occultum, abſconditum.*

ኅቡአት : abſcondita. *Psal.* 16. 14. እምኅቡአቲከ : de abſconditis tuis. *Ps.* 43. 22. nouit ኅቡአተ : ልብ : abſcondita cordis.

ኅብእ : velum, velamen.

ኀተመ : impreſsit, ſignauit. *apoc.* 22. 10. ኢትኅትም : ne ſignaueris.

ተኀትመ : ſignatum, impreſſum, ſigillatum fuit. *apoc.* 7. 3. ይትኀተሙ : ſignemus, ſignentur. *ibid.* ተኀትሙ : ſignati ſunt.

መኀትም : ſigillum, ſignum. *apoc.* 5. 1. ወኅቱም : በ፯ ማኅተም : & ſignatum ſeptem ſigillis.

ኀተወ : ſuccenſus, accenſus fuit. *pſ.* 17. 9. ſuccenſi ſunt, አኅተወ : accendit. *Marc.* 4. 21. *Luc.* 8. 16. non ያኅቱ : & ያኀትዉ : accendunt lucernam.

መኅትው : et ማኅቶት : lucerna. *pſ.* 118. 103. ማኅቶት : lucerna pedibus meis. *Ioan.* 18. 4. venit illic በመኅ-ትው : cum laternis.

ኆኅት : porta, oſtium, ianua, introitus *plur.* ኆኃት, por-

portæ,oſtia,Ianuæ. *pſ.* 23.7.9.attollite ኆኅት : portas. *act.* 3.2.ad ኆኅት : portam templi.

ኀነቀ : prefocauit,ſuffocauit, ſtrangulauit. *Mar.* 4.19. ይኀንቅዎ : ለቃል : ſuffocant verbum.

ተኀነቀ : ſuſpenſus,ſtrangulatus fuit. M*at.* 27. 5.abiit ወተኀንቀ : et ſuſpenſus eſt. *laqueo ſe ſuſpendit.*

ኀንደኬ : Candaces *Nom. prop. reginæ Aetiopiæ. act.* 8.12. eunuchus ለኀንደኬ : ንግሥተ : ኢትዮጵያ : etc.

ኀነጸ : ędificauit,conſtruxit,extruxit. *pſ.* 88. 5. ወአሐንጽ : et ædificabo in etc. *pſalm.* 126. 1.qui, የኀንጹ : ędificant eam.

አኅነጸ : ędificauit,ædificare fecit. *pſ.* 101.17. quia ይሐንጾ : እ : ędificauit Dominus Sion.

ተኀነጸ: ædificatum,extruxit fuit. *pſ.* 50. 20.et ይትኀነጹ: ædificentur , muri Ieruſ. *Ioan.* 2. 20. ተሐንጸ : ędificatum eſt templum hoc.

ኀወሠ : ሐወሠ : ሐወሰ : mouit commouit,agitauit,miſcuit,commiſcuit. *pſ.* 108. 25. የሐውሱ : mouerut capita ſua. *Marc.* 15. 29. ይኀውሱ :

ተኀውሠ : motus, commotus, agitatus fuit. *Matt.* 11. 7.quæ vento ይትኀወሥ : agitatur. *luc.* 7.24. *idem. act.* 27.15.&c.

ዘይትኀወሥ : ዘይትሀወስ : reptilia,quod mouetur. *pſ.* 68.53.& 103.25.

Nom. ኅዉሥ : & ኅሥ : mixtura. *Ioan.* 19. 39.venit Nicodemus &c.ferens ኅዉሥ : ከርቤ : miſturam mirrhæ &c.

ኅቁት:

ኍለት ፡ commotio.*pſ.* 43.15. ኍለት ፡ ርእሰ ፡ commotionem capitis.

ኈወከ ፡ & ሀወከ ፡ turbauit, conturbauit, mouit, commouit. *Ioan.* 11.33. & ሆከ ፡ ርእሶ ፡ turbauit, ſeipſum. *vide,* ሀወከ ፡

ኈወጸ ፡ & ሐወጸ ፡ aſpexit, proſpexit, reſpexit, inſpexit, viſitauit. *pſ.* 8.5. ተሐወጾ ፡ viſitas eum. *pſal.* 13.2. & 52.3. Dominus de cælo, ኋወጸ ፡ proſpexit. *Cant.* 2.9 ወይኄውጽ ፡ & proſpiciens per cancellos.

ኆጻ ፡ & ኆፃ ፡ arena. *pſ.* 77.27.27. & ſicut ኆጻ ፡ ባሕር ፡ arena maris. *act.* 27.17. ፡ ላዕለ ፡ ኆጻ ፡ ዘስሙ ፡ ሲርት ፡ ſuper arenam, q.d. ſyrt, *ſyrtis.*

ኃየለ ፡ ተኃየለ ፡ pręualuit, vim fecit, fortis, validus fuit. *pſ.* 37.13. ተኃየሉኒ ፡ vim faciebant mihi. M*att.* 16.18. ኢይትኃየልዎ ፡ non præualebunt. *Luc.* 11.2. ſi autem venerit ዘይኄይሎ ፡ fortior illo. *qui præualet illi.*

N*om.* ኃይል ፡ fortis, vis, fortitudo, virtus, ſubſtantia poteſtas. *plur.* ኃያላን ፡ fortes. &c.

ኃያል ፡ validum, fortè, vehemens. *Matt.* 14.30. videns ventum ኃያለ ፡ validum.

ኃየል ፡ ceruus. *pſal.* 41.2. quamadmodum deſiderat ኃየል ፡ ceruus.

ኄር ፡ & ሔር ፡ bonus, optimus, rectus. *plur.* ኄራን ፡ boni, &c. *pſ.* 72.1. ጥቀ ፡ ኄር ፡ quam bonus. *pſ.* 117.1. quoniam ኄር ? bonus. *Matt.* 22.10. malos ወኄራነ ፡ & bonos.

አብሔር ; Pater optimè ❡ *epiteton quod cum* እግዚአ ፡

አብፅዐ ፡ beatificatus, iuſtificatus fuit, beatificauit. *Rom.*4.7. &c.*ibid.*

አስተብፁዕ ፡ beatificatus fuit, beatum prędicauit. *pſ.* 71. 17. & ያስተብፅእዎ ፡ benedicentur in ipſo. *Cãt.* 6.8. viderunt filiæ ወአስተብፅዕዋ ፡ et beatiſsimam prędicauerunt eam. *Iacob.* 5.11. ecce ናስተብጸዎሙ ፡ beatificamus eos, *vbi* ጸ ፡ *loco* ፅ ፡ & *vltima radicalis gutturalis eliditur.*

LITERA ቶ T.

ታህሳስ : *nom.menſis*. December. *incipit* 27. *Nouemb.*

ተሃየየ : neglexit,ſpreuit *vide*, ሀየየ :

ተለወ : adheſit, ſectatus,ſecutus fuit, coniunctus.*pſ.*118. 31. ተለውኩ : adheſi teſtimoniis tuis. *Mat.*19.5.*Mar.* 10. 7. *Ephe ſ.* 5. 31. ይተለዋ : ለብእሲቱ : adherebit vxori.

ተሕተ : humilis, vilis, abiectus, contemptus nouiſsimus,vltimus fuit. L*uc*.14. 11.quia omnis qui ſe exaltat ይትሕት : humiliabitur.

Nom. ትሑት : humilis, vilis, abiectus, contemptus *plur.* ትሑታን : humiles, abiecti. &c. *pſ.*17. 28. ſaluabis populum ትሑት : humilem. *Pſ.* 33.19.& ſaluabit eos ለትሑታነ : መንፈስ : humiles ſpiritu.*Luc*. 1.52.& exaltauit ለትሑታን : humiles.

ታሕተ : *præpoſitio*. ſub , ſubter. C*ant*. 8.3 : leua eius ታሕተ : ርእስየ : ſub capite meo.*&* *pręfixo* በ : በታሕተ : ረድኤትከ : ſub præſidium tuum. *fem.Ioan*. 1.48.cum eſſes በታሕተ : በለስ : ſub ficu.

እምታሕቱ : *idem.¶ pręponitur nominibus & format nomen vicarÿ vt* እምታሕቱ : ለእግዚእ : ጳጳስ : *Vicarius , vices gerens Domini Papæ, eius ſubſtitutus &c.*

አትሐተ : humiliauit,humilem,contemptum, vilem reddidit. *pſ.* 34. 14. ſic አትሐትኩ : ርእስየ : humiliaui memetipſum, *humiliabar. Marc.* 9.35: erit ለዘትሐት : ርእሶ : ለኵሉ : qui ſubmittit ſeſe omnibus : *omnium nouiſſimus. Ioan.* 8.7. Dominus Ieſus አትሐተ : inclinauit oculos ſuos, *inclinans ſe.*

ታሕቲት : inferius.*pſ.* 85. 13.ex inferno ታሕቲት : inferiori.*pſ.* 87. 7.in lacu ታሕት : inferiori.

ምትሐት : infra,pars inferior. *pſ.* 138. 15. & E*pheſ.* 4.9. ምትሕት : ምድር : inferiora terrę. *habacuc.* 3.16. በመትሕቴየ : ſubter me.

ምትሃት : phantaſma. M*att.* 14. 26.dixerũt ምትሃት : ውእቱ : phantaſma eſt.

ተመርት : palmæ. *Io.* 12.12.acceperunt ramos ተመርት : palmarum.

ትማልም : heri,dies pręteritus.& dixerunt ትማልም : heri hora ſeptima.

ቶማስ : Thomas.*nom.prop. vir. Matt.* 10.3.

ቴማን : Notus, meridies, auſter *Habac.* 33. Dominus እምቴማን : de auſtro veniet.

ተመዐ : iratus, indignatus fuit, *vide,* መዐዐ :

ታራ : thare.*nom.prop.vir.luc.* 3.34.

ተርሴስ : Tharſis. *nom.prop.ciuit.pſ.* 47.8.

ተረፈ : remanſit,ſuperfuit,reliquum fuit.*pſ.* 105.11.non ተረፈ : remanſit,vnus &c. *Ioan.*8.9.& ተረፈ : remanſit Dominus Ieſus ſolus. *Rom.* 9.28. እለ : ተርፉ : qui ſuper erunt, reliquię ſalui fient.

Nom.

Nom. ተረፈ፡ reliquum, remanens, reliquię, remanentia, ſuperfluitas, abundantia. *plur.* ትራፋት፡ reliquiæ, remanentia, &c. *pſ.* 36. peribunt, ትራፋቲሆሙ፡ ለኃጥእን፡ reliquię impiorum. *Luc.* 6. 45. ex ተረፈ፡ abundantia cordis

አትረፈ፡ ſupereſſe fecit, reliquit. *Rō.* 9. 29. niſi Dominus Sabbaoth አትረፈ፡ ለነ፡ reliquiſſet nobis ſemen.

ተሰሎንቄ፡ Theſſalonica. N*om. ciuit. act.* 17. 1.

ቶስሐ፡ tẽperauit, miſcuit, *idem quod*, ተወሰከ፡ *à radice.* ወሰከ፡ *adiecit, appoſuit.* 1. *Cor.* 12. 24. ቶስሐ፡ temperauit Deus. *in miſs.* 166. 4. humanitatem cum diuinitate ዘእንበለ፡ ቶስሐ፡ ſine mixtione.

ተሰዐ፡ ተሰዐቱ፡ nouem, nonus. *Matt.* 20. 5. circa ſextam, & ተሰዐ፡ nonam horam.

ተሰዓ፡ nonaginta. *luc.* 15. 4. nonne dimittit ተሰዓ፡ ወተሰዓቱ፡ nonaginta, & nouem.

ተሰፋ፡ ſpes, promiſsio, expectatio. *vide* ሰፈየ፡ expectauit.

ተቀነየ፡ *quere*, ቀነየ፡ ſeruiuit.

ታቦር፡ Thabor. *Nom. montis.*

ታቦት፡ arca, altare. *Matt.* 24. 38. quo intrauit Noe in medio ታቦት፡ arcæ. *in miſ.* 160. 2. & ſuper ዛንቱ፡ ታቦት፡ hanc arcam ſpiritualem; *hoc altare.*

ተባዕት፡ maſculus, ſexus virilis. *Marc.* 10. 6. ተባዕት፡ ወአንስት፡ maſculum, & fæminam fecit eos. *act.* 7. 19. iuſsit occidi ኵሎ፡ ተባዕት፡ omnes maſculos.

ቲቶ : Titus. *nom.prop.vir.*

ተከለ : plantauit. *pſ.* 43. 3. ተከልከ : plantaſti, eos. *luc.* 17.28. ędificabant ወይተክሉ : & plantabant.

Nom. ተክል : & ተክልት : plantatio, planta, ſurculus. *plur.* አትክልት : plantę, ſurculi. M*at.* 15.13. omnis ተክል: እንተ : ኢተከለ : plantatio, quam non plantauit pater meus. *act.* 28.7. & prędium ኵሉ : አትክልት : omnium plantarum.

ተኵላ : lupus. *plur.* ተኲላት : lupi. *Ioã.* 10.12. vidit ተኵላ : lupum venientem.

ትክት : antiquum. *pſ.* 118. 152. እም : ትክት : initio, *ab initio. Ioan.* 12.18. hoc faciam, deſtruam ዘትክት : antiquum horreum. *act.* 15.7. ſcitis quod እምትክት : ab antiquis, &c.

ተከዘ : pauit, expauit, terrore perculſus, turbatus fuit, anxius, triſtis, ſolicitus fuit, trepidauit *pſ.* 41.12. quare ትቴክዚ : triſtis eſt anima mea. *Ioan.* 16.22. vos ትትክዙ : triſtitiam habetis. *turbati eſtis.* 2. *Cor.* 2.2. አቴክዘክሙ : contriſto vos.

Nõ. ተክዝ : pauor, triſtitia, axietas, ſolicitudo. *Mat.* 13.22. ወትክዝ : ዘዝንቱ : & ſolicitudo ſæculi iſtius. P*hil.* 2. 28. vt ትክዝ : ዲበ : ትክዝ : triſtitia ſuper triſtitiam non adiiceretur mihi.

ቴዎዳስ : Theodas. *nom.prop.vir. act.* 5.36.

ቴዎፍሎ : Theophilus. *nom.prop.vir. act.* 11.

ትዕማር : Thamar. *nom.prop.mul. Matt.* 1.5.

ተይ : ſulphur. *apoc.* 9. 17. ignis, & fumus ወተይ : & ſulphur. ታዬ-

ታዴዎስ : Thadæus. *nom.prop.vir.Mat.*10.3.

ተገሀ : vigilauit, expergefactus fuit, euigilauit. *Mar.* 13.34. vt ይትጋሀ : vigilet. *ibid.* ትግሁ : vigilate. *pſ.*101. 8. ተጋሕኩ : vigilaui, & factus ſum.

ትግሬ : Tigre.*nom.prop.reg.Aetiopiæ*

ተፍአ : expuit. *Mat.*26. 67. ወተፍኡ : & expuerunt in faciem eius. *Mar.* 7. 33. ወተፍአ : & expuit,& te-tegit.

LITERA ኀ H

ኀለወ : manſit, permanſit.*pſ.*32.11. conſilium Domini ይኄሉ : manet in ęternum. *pſ.* 88. 37.ſemen eius ለዓለም : ይኄሉ : in æternum manebit.

ኃለቀ defecit, conſūmatum,finitum fuit.*pſ.*7.10. የኃልቅ : conſūmetur nequitia peccatorum. *pſ.* 101.28. non, ይኃልቅ : deficiet.L*uc* 12.33. ወኢይኃልቅ : & non deficiet.

Nom. ኀሉቀ : conſūmatus, conſūmans. R*om.* 9.28. quia ; ኀሉቀ : conſūmans,& abreuiatum verbum &c; ኅልቀት : ዓለም : conſūmatio ſęculi,finis mundi.

አኀለቀ : conſūmauit,finiuit,conſumpſit.M*ar.*5.27.

R &

&, አኅለቀት : conſumpſerat. *fem.* 1. *Cor.* 10.10. አኅለቆሙ; conſumpſit, conſummauit eos peſtilentia.

መኅለቅት : finis, conſũmatio, deſolatio. *plur.* ማኅለቅ-ቃት : *pſ.* 118.96. omnis conſũmationis vidi ማኅለቅቶ: finem. *Marc.* 3.27. :ማኅለቅት : finem inueniet.

አስተኅለቀ : finiuit, conſũmauit, concluſit, abſoluit. *Luc.* 22.5 ወአስተኃለቀ : & ſpopondit.

ኈለቈ : numerauit, dinumerauit, ſupputauit, imputauit, reputauit. *psal.* 21.18. & ኈለቁ : dinumerauerunt omnia oſſa mea. *pſ.* 138.18. እኌልቆሙ : dinumerabo eos. *pſ.* 146. 4. ዘይኌልቆሙ : ለ : qui numerat ſtellas &c. *pſ.* 31.2. & *Rom.* 4.4. ዘኢኈለቈ : ሎቱ : cui non imputauit Dominus peccatum.

ተኈለቈ : reputatum, imputatum fuit. *pſ.* 105.31. ወተ-ኈለቈ : ጽድቀ : & reputatum eſt ei iuſtitia. *Rom.* 4. 5. ይትኈለቆ : reputatur iuſtitia &c. *act.* 1.26. ወተኈለቈ : & annumeratus eſt cum vndecim Apoſt.

Nom. ኈሉቅ : numeratus. *act.* 1. 17. እንዘ: ኍሉቅ : qui connumeratus erat.

ኈልቆ : numerus. *plur.* ኈልቆን : numeri. *pſ.* 38. 5. ኈልቆን : numerum dierum meorum. *pſ.* 39. 6. multiplicati ſunt እምኈልቆ : ſuper numerum.

ኀለየ : cecinit, cantauit. *apoc.* 14.3. & የኀልዩ : cantabũt canticum nouum.

መኃልይ : & ማኅሌት : canticum, chorus. *Luc.* 15.25. audiuit ſymphoniam ወማኅሌተ : & chorum. *apoc.* 14. 3. nemo poterat ſcire iſtud ማኅሌት : canticum.

ኃለፈ : tranſiuit, pertranſiuit, præteriuit , receſsit, progreſſus eſt. *pſ*. 103.10. የኃልፉ : pertranſibunt. *pſ*. 104.13. ወኃለፉ : pertranſierunt de gente in gentem. *Ioan*. 4.4. ሃለዎ : ይኅልፍ : oportebat eum tranſire per &c.

አኅለፈ : pertranſire fecit. *Rom*. 12.19. አኅልፍዋ : ለመዐት : date locum iræ, *tranſire facite iram.*

N*om*. ኅላፊ : temporalia, caduca, tranſitoria. 2. *Cor*. 4. 18. quæ enim videntur ኅላፊ : temporalia ſunt.

ኀምል : & ኀመልማል : olus, herba, virens. *plur*. አኅማላት : olera, herbæ. *pſ*. 36. 2. & ſicut ኀመልማል : ሐምል : olus viride. M*arc*. 36. 2. ſuper ኀመልማል : ሣዕር : viride fœnum. *Ioan*. 18. 1. vbi erat ዓጸደ : ኃምል : hortus.

ኅመልማል : *idem quod Chald.* [illegible] herbæ color, viriditas, pallor *ex ſubito terrore ortus, qui faciem reddit liuidam, & viridem, color faciei poſt ſanguinis receſſum. pſ*. 67.14 በኅመልማለ : ወርቅ : in pallore auri. *apoc*. 6.8. & ecce equus ሐመልሚል : pallidus.

ኅምስቱ : & ኅምስ : quinque. ኅምሳ : quinquaginta

ኀመት : *indè* ማየ : ኀመት : atramentum. 2. *Cor*. 33. 11. & 3. *Ioann*. 13. ſed nolui በማየ : ሐመት : per atramentum.

ኀምዝ : ሐምዝ : venenum. *pſ*. 13. 3. *pſ*. 139. 4. ኀምዝ : አርዌ : ምድር : venenum aſpidum.

ኀሠሠ : quæſiuit, exquiſiuit, requiſiuit, inquiſiuit, inueſtigauit, conſiderauit, ſcrutatus, perſcrutatus fuit, diſputauit. *Pſalm*. 26. 8. faciem tuam , አኃሥሥ : requiram.

ram. *pſ.* 69. 6. qui, የኀሥሡከ ፡ quærunt te.

አኅሠሠ ፡ quæſiuit, requiſiuit. *pſ.* 33. 3. ዘየኀሥሥ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ requirens Deum.

ተኀሥሠ ፡ quæſitus, requiſitus fuit. *pſ.* *Heb.* 10. 15. & ትትኀሠሥ ፡ quęretur peccatum illius.

Nom. ተኀሥሦ ፡ quęſtio, diſquiſitio. *plur.* ተኀሥሦት ፡ quęſtiones· I*oan.* 3. 23. ኮነ ፡ ተኀሥሦ ፡ facta eſt quęſtio. *act.* 26. 3. ወተሐሥሦቶሙ ፡ & quæſtiones eorum.

መስተኀሥሣን ፡ inuentores. *Rom.* 1. 31. ወመስተኀሥሣን ፡ ለእኩይ ፡ inuentores malorum.

ኀሠመ ፡ malignus, malus, improbus fuit.

Nom. ኀሡም ፡ malus, malignus, improbus. M*at.* 21. 41. ሐሡም ፡ malos, malè perdet.

አኅሠመ ፡ malè, doloſè egit, machinatus, malignatus fuit, maledixit· *pſ* 36. 8. vt ታሕሥም ፡ maligneris, *ibid.* v. 9. qui, የኀሥሙ ፡ malignantur. *pſ.* 73. 3. quanta አሕሰመ ፡ malignatus eſt. *act.* 23. 5. non, ታሕስም ፡ maledices principem populi tui.

ሐርትምና ፡ miſeria. *pſ.* 39. 3. de lacu ሐርትምና ፡ miſerię. *Iac.* 5. 1. plorate ſuper ሐርትምናክሙ ፡ miſeriam veſtram.

ኀረየ ፡ elegit, delegit. *pſ.* 46. 5. ወኀረየነ ፡ ሎቱ ፡ elegit nobis ſibi hæreditatem. *pſalm.* 77. 70. ወኀረዮ ፡ ለዳዊት ፡ & elegit Dauid ſeruum ſuum. *pſ.* 131. 14. quoniam ኀረይክዋ ፡ elegi eam.

Nom. ኅሩይ ፡ electus. *plur.* ኅሩያን ፡ electi. *pſ.* 17. 27. cum ኅሩይ ፡ ኅሩይ ፡ ትከውን ፡ electo electus eris. *pſ.* 77.

31.& impediuit ለኅሩያን፡ electos Iſrael. *Cant*.6.8.ወኅሪት፡ et electa genitrici ſuæ. 2.*Cor*.6.2.በዕለት፡ኅሪት፡ die electo, *tempore accepto*, exaudiui te.

ኅሰወ፡ decepit, fefellit.*pſ*.14. 4.et non, ይኄሱ፡ decipit. *vide*, ሐሰወ፡

ኅሰረ፡ deſpectus, confuſus, contemptus, miſer, turpis, vilis, reueritus fuit.*pſ*.34.4. et ይኅሰሩ፡ reuereantur. *pſ*.136.8 filia babilonis ኅስርት፡ miſera.

N*om*. ኅሳረ፡ et, ኅሳር፡ contemptum, ignomia, turpitudo, deſpectio, confuſio.*pſ*.118.22. aufer à me opprobrium ወኅሳረ፡ & contemptum.

አኅሰረ፡ ſpreuit, contempſit, vilependit, deſpexit, deturpauit, humiliauit.*pſ*., *Heb*.10.10.ያኅስሮ፡ humiliabit eum.*pſ*.52.6.አኅሰሮሙ፡ ſpreuit eos. 1.C*or*. 11.4. ያኅስር፡ ርእሶ፡ deturpat caput ſuum.

ኅበ፡ ad, vbi, quo. *Ioan*.6.68.ኃበ፡ መኑ፡ ad quem, ibimus. ¶ *præfixo* በ፡ *vel* እም፡ *motum à loco ſignificat*. Luc. 20. 5.እምኃበ፡ vnde eſſet. *Ioan*.5.30.እምኃቤየ፡ à me ipſo. *pſ*.138.17. በኅቤየሰ፡ mihi autem etc.

ኅበረ፡ *idem quod Chald.* ܚܒܪ ſociatus, conſociatus, iunctus, cõiunctus, copulatus, compoſitus, vnitus fuit, vniuit, cõmunicauit.*pſ*.40.8. & loquebatur ወየኅብር፡ ላዕሌየ፡ et cõſociabatur ſuper me. 2.*Cor*. 6.15.ወመኑ፡ የኀብሮሙ፡ quæ autem conuentio *erit* Chriſti cum Belial. *Epheſ*.11 ወኢትኅበሩ፡ et nolite communicare &c.

Nom, ኅቡረ፡ pariter, ſimul, vna.*pſ*.33. 5.exaltemus

nomen

nomen eius ኅቡረ : pariter.

ተኃብረ : ſimul fuit,congregatus fuit.*pſ*.15.4.& 141.4.ኢይትኃበር : non congregabo , non communicabo &c.

ማኅበረ : congregatio,eccleſia,ſecta,conuentus,conuenticulum.*pſ*. 15.4. ማኅበሮሙ : conuenticula eorũ. *pſ*.67.31. ማኅበረ : አልህምት : congregatio taurorum. *pſ*.149.1.laus eius በማኅበረ : ጻድቃን : in eccleſia iuſtorum.*act*.26.5.ſecundum certiſsimam መኅበረ : ኀርመ-ትነ : ſectam religionis noſtræ.

ኅብረት : connexio , coniunctio, copulatio , conuenientia.

ኅብስት : & ኅብውዝ : panis. Pſ.104.40. & ſaturauit eos ኅብስት : ሰማይ : pane cęli. *Matt*.14.17. niſi quinque ኅብስት : panes *ibid.verſ*.19. dedit diſcipulis ኅብውዝ : panes.

ኀበለ : *inde* ተኃበለ : auſus fuit. M*arc*. 12.34.አልቦ : እንከ : ዘተኃበለ : ይሰአሎ : nemo iam audebat interrogare eũ. *Ioan*.21.12.ወኢተኃበሉ : & non audebant. R*om*.15.15. ወተኃበልኩ : audacius autem ſcripſi vobis. *ibid*.*v*.18.ወእትኃበል : እንግር : audeo dicere &c.

Nom. ኅቡል : audax.*plur*. ኅቡላን : audaces.2.P*et*.2.10.qui contemnunt creatorem ſuum,ሕቡላን : audaces &c.

ኅብኔ : ora,fimbria.*pſ*.132.2.quod deſcendit ዲበ : ኅብኔ: in oram veſtimenti eius.

ኀብአ : abſcondit,occultauit,protexit,ſubterfugit.*pſ*.30.21.

21. ተኀብኦሙ : abſcondes eos. & 39. 11. non ኃብእኩ : abſcondi in corde meo.

ተኀብአ : abſconditus, occultatus fuit. pſal. 37. 10. ኢይ-ትኃባእ : non eſt abſconditum. Ps. 54. 13. እምተኀባእ-ክዎ : ſi abſconditus fuiſſem. pſ. 138. 15. ወኢይትኀባእ : እምኔከ : non eſt occultatum à tè.

Nom. ኅቡእ : abſconditum, occultatum, occultum, myſterium. 1. Cor. 13. 2. omnia ዘኅቡእ : myſteria, *omue quod eſt occultum, abſconditum.*

ኅቡአት : abſcondita. Psal. 16. 14. እምኅቡአቲከ : de abſ-conditis tuis. Ps. 43. 22. nouit ኅብአተ : ልብ : abſcondita cordis.

ኅብት : velum, velamen.

ኀተመ : impreſsit, ſignauit. apoc. 22. 10. ኢትኅትም : ne ſi-gnaueris.

ተኀተመ : ſignatum, impreſſum, ſigillatum fuit. apoc. 7. 3. ይትኀተሙ : ſignemus, ſignentur. ibid. ተኀተሙ : ſi-gnati ſunt.

መኀተም : ſigillum, ſignum. apoc. 5. 1. ወኅቱም : በ፯ ማኅተም : & ſignatum ſeptem ſigillis.

ኀተወ : ſuccenſus, accenſus fuit. pſ. 17. 9. ſuccenſi ſunt, አኅተወ : accendit. Marc. 4. 21. Luc. 8. 16. non ያኀቱ : & ያኃትዉ : accendunt lucernam.

መኃትው : et ማኅቶት : lucerna. pſ. 118. 103. ማኅቶት : lucerna pedibus meis. Ioan. 18. 4. venit illic በመኃ-ትው : cum laternis.

ኆኅት : porta, oſtium, ianua, introitus *plur.* ኆኃት : por-

ኀሰተ ፡ commotio.*pſ.* 43.15. ኀሰተ ፡ ርእስ ፡ commotionem capitis.

ኀውከ ፡ & ሆውከ ፡ turbauit, conturbauit, mouit, commouit. *Ioan.* 11.33. & ሆከ ፡ ርእሶ ፡ turbauit, ſeipſum. *vide,* ሆውከ ፡

ኀወጸ ፡ & ሐወጸ ፡ aſpexit, proſpexit, reſpexit, inſpexit, viſitauit. *pſ.* 8.5. ተሐውጾ ፡ viſitas eum. *pſal.* 13.2. & 52.3. Dominus de cælo, ኆወጸ ፡ proſpexit. *Cant.* 2.9 ወይኄውጽ ፡ & proſpiciens per cancellos.

ኆጻ ፡ & ኆፃ ፡ arena. *pſ.* 77. 27.27. & ſicut ኆጻ ፡ ባሕር ፡ arena maris. *act.* 27. 17. ፡ ላዕለ ፡ ኆጻ ፡ ዘስሙ ፡ ሲርት ፡ ſuper arenam, q. d. ſyrt, *ſyrtis.*

ኀየለ ፡ ተኀየለ ፡ prçualuit, vim fecit, fortis, validus fuit. *pſ.* 37.13. ተኀየሉኒ ፡ vim faciebant mihi. M*att.* 16.18. ኢይኄልዎ ፡ non præualebunt. *Luc.* 11.2. ſi autem venerit ዘይኄይሎ ፡ fortior illo. *qui præualet illi.*

N*om.* ኀይል ፡ fortis, vis, fortitudo, virtus, ſubſtantia poteſtas. *plur.* ኃያላን ፡ fortes. &c.

ኃያል ፡ validum, fortè, vehemens. *Matt.* 14.30. videns ventum ኃያለ ፡ validum.

ኀየል ፡ ceruus. *pſal.* 41.2. quamadmodum deſiderat ኀየል ፡ ceruus.

ኄር ፡ & ሔር ፡ bonus, optimus, rectus. *plur.* ኄራን ፡ boni, &c. *pſ.* 72.1. ሚቀ ፡ ኄር ፡ quam bonus. *pſ.* 117.1. quoniam ኄር ? bonus. *Matt.* 22.10. malos ወኄራነ ፡ & bonos.

አብሔር ; Pater optimè ❡ *epiteton quod cum* እግዚእ ፡

Dominus,*compoſitum*, *Deo O. M. tribuitur hoc modo* እግዚአብሔር ፡

ኀየሰ ፡ bonum, melius, potius, maius,conueniens,expediens fuit. *pſ*.118.72. ይኄይሰኒ ፡ bonum mihi lex oris tui.. *Marc*. 12. 33. ይኄይስ ፡ እም ፡ ኵሉ ፡ maius eſt omnibus holoc. *Act*.5.29. *Rom*.14.15.&c.

ኀየጠ ፡ decepit,fefellit,impoſuit. *Coloſſ*.2.8. videte, ኢይኅጥኩሙ ፡ ne decipiant vos.

ኂጣን ፡ ነገር ፡ inania verba,vaniloquium. *Rom*.16.18. ወበ ኂጣን ፡ ነገር ፡ & per dulces ſermones.

ኀደመ ፡ *inde*, መኀደምት ፡ fabulę, nugę. 1. *Tim*. 1.4. et nõ non adducerent መኀደምት ፡ fabulas.

ኀደረ ፡ habitauit, commoratus,hoſpitatus fuit,manſionem fecit, requieuit, inhabitauit,incola fuit. *pſ*.14.1. Domine, መኑ ፡ የኀድር ፡ quis habitabit. *pſ*. 36. 3. የኅድርከ ፡ inhabita,terrã. *pſ*.24. 13. ተኀድር ፡ habitabit, *fem*.

አኀደረ ፡ habitare, inhabitare fecit. *pſ*.64.4. et ዘአኀደርከ ፡ inhabitare feciſti.

መኀደረ ፡ መኅደረ ፡ et ማኀደረ ፡ diuerſorium,hoſpitium, habitatio,manſio,incolatus. *Pſ*.119.4. ማኀደርየ ፡ incolatus meus. *Marc*.4.9. *Luc*. 9.33. et faciamus tria መኅደረ ፡ tabernacula.

ኀደገ ፡ dimiſit,ommiſit,remiſit,reliquit,ſedauit, ceſſauit, deſinit,repulit, abiecit. *Mar*.2.5.7. 9.10. vt የኅድግ ፡ dimittat. *Mat*. 23. 23. *Luc*. 11.42. ኢትኅድጉ ፡ ne omittatis. *pſ*.48.11. የኀድጉ ፡ relinquent,alienis. *pſ*.42.2. quare, ተኀድገኒ ፡ repellas me. *Mat*.19.15. ኅድጉ ፡ ſinite.

አኅደገ : dimiſit, *Cant.* 3.4. ኢየኃድጎ : non dimittam eum. *Matt.* 5 2 ዘየኃድግ : qui dimiſerit etc. & ኅድግት : dimiſſam, duxerit.

ተኃደገ : dimiſſus, remiſſus fuit. *Matt.* 9.2. ይትኃደግ : remittuntur, peccata tua. *pſ.* 31.1. beati quorum ተኅድገ : ሎሙ : remiſſę ſunt peccata.

ኅዳጥ : & ኅዳጠ : puſillum, modicum. *pſ.* 36.16. ይኄይስ : ኅዳጥ : melius eſt modicum iuſto, *Ioan* 16.16. ሕዳጠ : modicum, & non videbitis me.

ኀጥአ : defuit, indiguit, heſitauit. *pſ.* 22.1. & nihil (eſt) ዘየኃጥአኒ : quod deſit mihi. Luc. 9.7. &, ይኃጥእ : heſitabat. Luc. 19.47. ወየኃጥኡ : & heſitabant, *& non inueniebant*, quid facerent illi.

ተኀጥአ : defuit. *apoc.* 9.7. & ይትኃጣእ : deficiet, *fugiet*, ab eis mors.

አኅጥአ : priuauit, deeſſe fecit. *pſal.* 77.33. ወኢያኅጥ አሙ : & non priuauit eos.

Nom. ኃጥእ : impius, iniuſtus, peccator. *plur.* ኃጥ ኣን : peccatores, impij, iniqui. *pſ.* 111.10. videbit ኃጥእ : peccator &c. peribit deſiderium ለኃጥኣን : peccatorum. *Luc.* 7.42. & venit ብእሲት : ኃጥእት : mulier peccatrix.

ኅጢአት ; delictum, peccatum, iniuſtitia, præuaricatio. *plur.* ኅጣውእ : *Matt.* 1.24. እምኅጣውኢሆሙ : à peccatis eorum. 1. P*et.* 2.24. à ኅጣውኢነ : peccatis noſtris. *apoc.* 2.9. & ኅጣይኢከ : paupertatem tuam, *indigentiam tuam.*

minores,minimi. *Mat.* 5. 19. ኅጹጽ : minimus vocabitur. *Matt.* 6. 30. ኅጹጻን : ሃይማኖት : minimę fidei.

ኀፀበ : lauit,abluit,mundauit.*pſ.* 6. 7. & እኀፅብ : lauabo.*pſ.* 50. 9. ተኀፅበኒ : lauabis me. *Luc.* 5. 2. ይኀፅቡ : lauabant retia.

ተኀፀበ : lotus, ablutus fuit. M*at.*15. 2. quia non ይትኀፀቡ : abluuntur manus eorum. *Ioan.* 5. 5. በጊዜ : ይትኀፀብ : ſecundum tempus lauabatur, *deſcendebat.*

ምኀፀብ : lauacrum. *Cant.*4. 5. aſcendentes እምኅፀብ : de lauacro.

ኀፀነ : *inde* አመኀፀነ : commendauit. *vide* መኀፀነ :

ኀፈረ : veritus eſt, puduit,pudefactus fuit, erubuit, timuit. M*ar.*8. 38. L*uc.*9. 26. ወለዘኒ : ኀፈረኒ : ወኀፈረ : ቃልየ : የኀፍር : ለቱኒ : nam qui erubuerit me & erubuerit ſermones meos,erubeſcet, & eum &c. M*ar.* 12. 6. ይኀፍርዎ : reuerebuntur filium meum.

ተኀፈረ : confuſus eſt. *pſ.*108. 78. ይትኀፈሩ : confundantur ſuperbi.*pſ.* 118. 6. ኢይትኀፈር : non confundar.

አኀፈረ : confudit,pudefecit. *act.* 9. 22. & አኀፈሮሙ : ለ:confudebat Iudęos.

አስተኀፈረ : confudit, confuſum,pudefactum reddidit.*pſ.*118. 31. ኢታስተኀፍረኒ : ne confundas me. 1.*Cor.* 11. 22. ወታስተኀፍርዎሙ : & confunditis eos. 2 *Cor.* 7. 14. quia ኢያስተኀፈርክሙኒ : non confundiſtis me,non ſum confuſus.

Nom. ኀፍረት : confuſio,dedecus,pudor,verecundia, eru-

erubeſcentia. *Ps*.108.29. induantur ኃፍረት : pudore. 2.*Cor*. 4.2. abdicamus opus ኃፍረት : dedecoris occultum. *occulta dedecoris*.

መኅፈሬ : amicus. *Luc*. 11.6. quoniam venit መኅፈርየ : amicus meus. *ibid.cap*. 14.12.

ማኅፈደ : & ማሕፈደ : turris. *psal*. 60. 40. ማኅፈደ : turris fortitudinis. M*arc*. 12. 1. & ædificauit መሕፈደ : turrim.

LITERA ነ N.

ነሁ ፡ & ናሁ ፡ en, ecce. *Marc.* 1.2. ናሁ ፡ አነ ፡ ecce ego &c. *Luc.* 1.38. ነየ ፡ አመት ፡ ecce ancilla Domini.

ናሆም ፡ Nahum. *nom. vir Luc.* 3.25.

ንህብ ፡ መዓር ፡ apis. *Ps.* 117. 12. circumdederunt me ſicut ንህብ፡ መዓር ፡ apes.

ኖላዊ ፡ paſtor. *plur.* ኖሎት ፡ *Cant.* 1.7. iuxta tabernacula ለኖሎት ፡ paſtorum. *Ioan.* 10.11. ego ſum ኖላዊ፡ ኄር፡ paſtor bonus &c.

ኖኅ ፡ Noe. *nom. prop. vir. luc.* 3.36.

ነሐለ ፡ depulit, proſtrauit. *pſ.* 61.4. ጥቅም ፡ ንሑል ፡ maceriæ depulſæ.

ናሕስ ፡ tectum. *plur.* አንሕስት ፡ tecta. *pſ.* 101.8. ſicut paſſer ſolitarius, in ናሕስ ፡ tecto. *Matt.* 10.27. prædicate ſuper አንሓስት ፡ tecta.

ነሐሴ ፡ Nomen *menſis* Auguſtus. *incip.* 25. *Iulij.*

አናሕሰየ ፡ diſtulit, indulſit *pſal.* 77.21. audiuit Dominus. ወአናሕሰየ ፡ & diſtulit. 88. 39. አናሕስይከ ፡ ለ ፡ diſtuliſti Chriſtum tuum. II. *Cor.* 5.19. አናሕሶሙ ፡ ኃጢአቶሙ ፡ non reputans illis delicta ipſorum.

ነሠተ ፡ et ነሰተ ፡ deſtruxit, depoſuit, demiſit, euertit. *Ps.*

27.

27.5. ንሰቶሙ: deſtrues illos. *Ioan.*2.19. ንሥትዎ : ſoluite templũ hoc. *act.* 19.40. cum hæc dixiſſet ነሰተ : dimiſit eccleſiam.

ናርዶስ : nardus. C*ant.*1.11. ናርዶስ: nardus dedit odorem ſuum.

ነሥአ : accepit, aſſumpſit, tulit. *pſ.* 23.5. ille, ይነሥእ : accipiet. *Matt.* 14.12. ነሥኡ : tulerunt, corpus eius.

አንሥአ : leuauit, eleuauit, erexit, portauit, reſuſcitauit, ſuſcitauit, excitauit. *pſ.* 145.8. Dominus, ያነሥእሙ : erigit, eliſos. P*ſ.* 146. 6. ያነሥኦሙ : eleuat Dominus manſuetos. L*uc.*2.69. አንሥአ : ለነ : erexit nobis cornu ſalutis. *Ioann.*6.44. ego, አንሥኦ: reſuſcitabo eum.

መንሥኢ : reſuſcitator, reſuſcitans. *Ioan.* 11. 25. ego ſum &c. ወመንሥኢሆሙ:ለምዉታን: & reſuſcitator mortuorum.

ተንሥአ : reſurrexit, excitatus fuit, exiliuit, migrauit. *pſ.*1. 5 ideo non, ይትነሥኡ : reſurgent. *Mat.* 19.1. ተንሥአ : migrauit, à Galilea. *Ioan.* 11. 29. cito ተንሥአት : ſurrexit Maria. *act.* 3.8. ተንሥእ : ſurge, & ambula.

ተንሥኦ : et ትንሣኤ : ተንሥኦት : et ተሥኦት : reſurrectio. *pſ.* 6.5. *in titulo pſ.* ዘትንሣኤ : reſurrectionis. *pſ.* 138. 2. tu cognouiſti &c. ወተሥኦትየ : & reſurrectionem meam. *Ioan.* 11. 24. ſcio ከመ : ይትነሣእስ : እም : ትንሣኤ : quod reſurget in reſurrectione &c. 1. P*et.*1. 3. በተንሥኦት : per reſurrectionem Domini noſtri Ieſu Chriſti.

ንስሐ:

ኘሰሐ፡ pœnituit,pœnitentiam egit.*pſ*.109.4. & non ይኔ ሰሐ፡ pænitebit. *Marc*. 1.15. ኔሰሑ፡ pęnitemini.*Mar*. 1.4.vt, ይኔሰሑ፡ pęnitentiam agerent.

Nom. ንሰሐ፡ pęnitentia. *Luc*. 3.3.prædicans, bapt. ለንሰሐ፡ pęnitentiæ. *ibid. verſ*. 8. facite ergo fructus ዘይደልዎሙ፡ ለንሰሐ፡ dignos pænitentię.

ተኔሰሐ፡ pęnitens factus eſt.*Luc*.15.7.ſuper vno pec catore ዘይትኔሰሐ፡ qui pænitens factus eſt, *pænitentiã agente*.

ንስር፡ aquila: *plur*. አንስርት፡ aquilæ.*pſalm*. 102. 5. qui renouat vt ንስር፡ aquila &c. *Matt*.24. 28. illic congregabuntur አንስርት፡ aquilę.

አንሶሰወ፡ ambulauit, inceſsit, circuiuit, pertranſiuit. *Marc*.5.41.ſurrexit puella &, አንሶሰወት፡ ambulabat. *Luc*.8.16. vt videant lumen,እለ፡ ያንሶሰዉ፡ qui intrãt, *intrantes*.

እንስሳ፡ animal, pecus,iumentum,*plur.de m pſ*. 134. 8. ab homine vſque ad እንስሳ፡ pecus.*pſ*.148.10. beſtię,& vniuerſa እንስሳ፡ pecora.

ኔሰከ፡ *indè*, ተኔሰከ፡ momordit,dentibus laniauit.*Gal*.5. 15. qui ſi inuicem commeditis &, ትትናሰኩ፡ mordetis.

ሰገ፡ clauſum,obſerratum fuit.

Nom. ንሱግ፡ clauſus, clauſum.*act*. 5.23.inuenimus carcerem, ንሱግ፡ clauſum.

መናስግ፡ & መናስግት፡ vectes,ſerę.*pſ*.106.16.& confre git. መናስግት፡ ዘኀጺን፡ vectes ferreos. *pſ*. 148.2.quo-

niam confortauit መናስግት : ſeras portarum tuarum.

ነቅሀ : vigilauit. *Cant.*5.2.cor meum, ንብህት : vigilat. *Matt.*25. 7.tunc ነቅሁ : vigilabant iſtæ virgines.

አንቅሀ : ſuſcitauit, excitauit, euigilare fecit. *Mar.* 4. 38. & አንቅህዎ : excitant eum. *Luc.* 9.32. & ነቂሆሙ : euigilantes. *Ioan.* 11. 11. አነቅሆ : excitabo eum.

ኒቃሌዎን : Nicolaus. *nom.prop.vir.*

አንቆቅሖ : ouum. *Luc.* 11. 12. & ſi አንቆቅሖ : ouum petierit.

ኒቃኖር : Nicanor. *nom.prop.vir.*

ነቀወ : tinniuit, ſonuit, reſonuit, *Ioã.* 13. 38. non ይነቅ : cantabit, *reſonabit, Gallus.* 1. *Cor.* 13.1. velut corda inſtrumenti *tympanum,* ዘይነቅ : reſonans.

ነቅዐ : fons, *plur.* አንቅዕት : fontes. *Pſalm.* 35. 10. quoniam apud te eſt ነቅዐ : ሕይወት : fons vitę. *pſ.* 103. 10. qui emittit አንቅዕት : fontes &c.

መንቅዕት : femur. *Cant.* 3. 8. vniuſcuiuſque enſis ſuper መንቅዕቱ : femur ſuum. & *cap.* 7. 1. iuncturæ መና ቅዕትኪ : femorum tuorum.

አንቃዕደወ : eleuauit. *vidè* ቀዐደ :

ኒቆዲሞስ : Nicodemus. *nom.prop.vir.*

እንቋዕ : euge. *pſ.* 69. 4. qui dicunt mihi እንቋዕ : እንቋዕ : euge, euge.

ነቀዘ : roſit, corroſit, ſcalpſit. *Matt.* 6. 19. vbi erugo ኢይ ንቅዝ : non demolitur.

N*om.* ኗቀዝ : tinea, vermis.

አንቀጽ :

አንቀጽ፡ oſtium,porta.*plur*.አናቅጽ፡ portæ,oſtia. *pſ*. 117. 19. aperite mihi አናቅጽ፡ portas iuſtitię. *verſ*.20. ዘአንቀጽ፡ እንተ፡ hęc porta Domini. *Ioan*. 10.1.qui non intrat እንተ፡ አንቀጽ፡ per oſtium.

ነበልባል፡ flamma.*pſ*. 82.15.ſicut ነበልባል፡ flamma cõbures montes.*pſ*.105.18.& combuſsit ነበልባል፡ flãma peccatores.

እንበለ፡ ſinè, abſquè,aliter,exceptò. C*ant*. 4.3. እንበለ፡ abſque aromatibus tuis.

ዘእንበለ፡ *idem*. *pſ*. 5. 8. ዘእንበለ፡ ſine iniquitate cucurri. M*att*.12.5.ዘእንበለ፡ ለካህናት፡ niſi ſacerdotibus ſolis.

ኒቆጶል፡ Nicopolis, *nom.prop.Tit*.3.12.

ነበረ፡ habitauit,inhabitauit,manſit,permanſit,poſitus, commoratus fuit, remanſit,ſedit.*pſ*.24.ዘይነብር፡ qui habitat.*pſ*.106.36.ኀበ፡ ይንብሩ፡ ad habitandum.*pſal*. 109.1.ንበር፡ ſede à dextris meis.M*at*.23.6. ወነቢረ፡ ፍጽም፡ et ſedere vltimò in conſiliis. *Ioan*. 2.6.. ነበረት፡ ህየ፡ poſitę illic. I*oan*. 20.7. & inuenit linteamina ንቡረ፡ poſita.

አንበረ፡ collocauit, poſuit,habitare fecit *pſ*. 106.36. ወአንበረ፡ ህየ፡ & collocauit illic etc. *pſ*. 112.9 ዘያነብራ፡ ለ፡ qui habitare facit, ſteril. M*att*. 5.15.vt ያንብርዋ፡ ponant eam, ſub. *act*. 8.18. በአንብሮ፡ እደዊሆሙ፡ per impoſitionem manuum. *in ponendo, manus eorum*.

Nom. ንብረት፡ cura,negotium,quidquid ad ſuſtentationem ſpectat. *Marc*. 12. 44. ኵሎ፡ ንብረታ፡ totum

victum ſuum. *act*. 26. 4. ንብረትየሰ : & quidem vitã meam. *act*. 24. 3. & optima ſit *conſtituta* ንብረቶሙ : ለአሕዛብ : res populi .II. *Tim*. 2 4. cogitat ንብረት : ዓለም: negocia ſecularia.

መንበር : ſedes, cathedra, locus, tronus, altare. *plur*. መናብርት : ſedes, cathedræ &c. *pſ*. 9. 5. ſediſti ſuper መንበርከ : tronum tuum. *Mar*. 11. 15. ወመናብርቲሆሙ : & cathedras vendentium &c.

አንበሳ : leo. *plur*. አናብስት : leones. *pſ*. 7. 3. ne rapiant ከመ : አንበሳ : vt leo animam meam. *pſ*. 57. 7. confringet Dominus molas ለአናብስት : leonum.

ነበበ : loquutus, meditatus, fuit. *pſ*. 14. 2. & ይነብብ : loquitur veritatem in corde ſuo. *pſ*. 2. 1. ነበቡ : meditati ſunt inania. *Marc*. 13. 13. non enim eſtis vos ዘትነቡ: qui loquimini *loquentes*.

አንበበ : legit, meditatus fuit. *pſ*. 1. 2. in lege eius ያነብብ : meditabitur. *Ioan*. 19. 20. አንበብዎ : legerunt illam ſcripturam. *act*. 8. 30. intelligis ዘታነብብ : quæ legis.

አንበበ : ምንባብ : lectio. *in miſ*. 162. 1. poſt አንበበ : lectionem Apoſt. *lecta epiſtola*.

ተነበበ : dictum, dicibile, effabile fuit. *pſ*. 50. 7. ዘኢይትነበብ : incertum, *internum, quod eloqui non poteſt, ineffabile*.

N*om*. ነቢብ : ſermo. *pſalm*. 50. 6. in ነቢብከ : ſermonibus tuis.

ንባብ : eloquium, ſermo. *Cant*. 4. 3. ወንባብኪ : አዳም:

&

& eloquium rum dulce.

ንግቲራ : peluis, concha. *Ioan.* 13. 5. & miſit aquam in ንግቲራ : peluim.

እንብዐ : lacrymæ. L*uc.* 7. 38. & fleuit, & rigauit pedes eius. በእንብዑ : lacrymis ſuis.

አንበዘ : defecit. *pſ.* 67. 4. ወአንበዘት : et defecit anima mea.

ነቢይ : propheta, *plur.* ነቢያት : prophetæ *Matt.* 13. 17. multi ነቢያት : prophetæ, & iuſti etc. *luc.* 7. 39. ſi ነቢይ : propheta eſſet hic.

ነቢት : & ነቢይት : prophetiſſa. *Luc.* 2. 36. et erat ሐና : ነቢይት : Anna prophetiſſa.

ተነበየ : prophetauit. M*att.* 7. 22. ተነበይነ : prophetauimus. M*at.* 28. 68. *Marc.* 14. 65. ተነበይ : ለነ : prophetiza nobis Chriſte. *Luc.* 1. 67. ወተነበየ : & prophetauit & dixit. *act.* 2. 17. ይትኔበዩ : prophetabunt filij veſtri.

Nom. ተነብዮ : ትንቢት : ተነብዮት : prophetia. M*att.* 31 14. vt adimpletur in eis ትንቢት : prophetia. Iſaię *apoc.* 1. 3. & audit verba ተነቢዮቶ : ለዝንቱ : prophetiæ huius libri.

አንበጣ : locuſta. *plur.* አንበጣ : locuſtę. *pſ.* 104. 34. & dixit et venit አንበጣ : locuſta. M*ar.* 1. 6. & cibus eius አንበጣ : locuſtæ.

ናታን : Nathan. *nom. prop. vir.*

ናትናኤል : Nathanael. *nom. prop. vir*

ኖቲያት : & ኖትያት : nautæ. *act.* 27. 27. ſuſpicabantur

ዐና

ለኖቲያት : Nautę. *apoc.*18.17. ወኖትያት : & nautę.

ነተገ : ceſſauit,ommiſit. Luc. 7.45. non የንተገት : ceſſauit. *fem. act.*20.31. ኢነተገ : አንብዕየ : *vide* ኀደገ :

Nom. ንትገ : ommiſſio, ceſſatio, inopia. 2. Cor.8. 14. abundantia eorum ውስተ : ንትጋ : in inopia aliorum ſit.

ኒነዌ : Niniue. *nom.prop.ciuit.*

ንእሰ : minor,iunior,puſillus fuit, paruus. M*att.* 11. ዘይንእስ : qui minor eſt. *Marc.*4. 31. ወትንእስ : minus eſt omnibus ſeminibus. *Luc.* 9.48. qui ይንእስ : ውእቱ : ይዐቢ : minor eſt *hic* maior eſt.

N*om.* ንኡስ : minor,iuuenis,paruus, puſillus, minimus. *plur.* ንኡሳን : puſilli, parui,iuniores,minimi. *pſ.* 113. 13. ለንኡሰሙ : puſillis, cum maioribus *pſ.*151.1. ንኡስ : አነ : paruus eram in fratribus meis. *Mat.*18.6. de iſtis ንኡሳን : puſillis.

ንስቲት : ንእስት : parua.*fem.* puſillum.*act.*27. 28. indè ſeparati ንስቲት : puſillum. *ibid.verſ.* 30. miſerunt in mare ለንእስት : ሐመር : paruam nauem *ſcapham.*

ንእስ : iuuentus. *pſ.* 24.7. delicta ዘበንእስየ : iuuentutis meæ. M*att.* 19.20. M*arc.*10.20 hæc omnia cuſtodiui እምንእስየ : à iuuentute mea. *act.* 26.4. & quidē vitam meam በበንእስየ : in iuuentute mea.

ናእሶ : Nahaſſon. *nom. prop. vir.* L*uc.*3.32.

ነአወ : *indè*, ነአዊት : venator,venatores. *pſ.* 90.3. & 127. de laqueo ናአዊት : venantium.

ነአደ : laudauit. L*uc.*16. 8. ወነአደ : & laudauit Dominus

nus villicum. 1.*Cor*. 11 22. in hoc ኢኢይንእ፡ ይክሙ፡ non laudo vos.

ነኪር፡ alienus, extraneus. *plur*. ነኪራን፡ alieni, extranij. *pſ*. 17. 46. filii ነኪር፡ alieni. *pſ*. 53. 4. quoniam ነኪራን፡ alieni &c.

ተንከረ፡ alienatus, abalienatus fuit. *pſ*. 57. 4. ተነከሩ፡ alienati ſunt peccatores.

አንከረ፡ miratus, admiratus fuit, obſtupuit. *luc*. 1. 21. ወአንከሩ፡ & mirabantur quod tardaret. *luc*. 2. 47. ወይ ነክርዎ፡ ኵሎሙ፡ ſtupebant autem omnes. ኢታንከሩ፡ mirabile. *pſalm*. 117 123. ወነከር፡ et mirabile eſt oculis noſtris.

መንክር፡ prodigium, miraculum, mirabilia, mirabiliter. *pſ*. 45. 9. quæ fecit መንክር፡ prodigia ſuper terrã. *pſ*. 75. 5. tu illuminas መንክር፡ mirabiliter. *pſ*. 118. 129. መንክር፡ ስምዕከ፡ mirabilia teſtimonia tua.

ነከየ፡ nocuit, corrupit, perdidit. *Mar*. 16. 17. nihil quod, ይነክዮሙ፡ nocebit eis. *luc*. 4. 34. ወኢነክዮ፡ et nõ nocuit illi. *Luc*. 10. 19. et nihil ዘይነክየክሙ፡ nocebit vobis.

ተነከየ፡ corruptum, conſumptum, perditum fuit. 1. *Cor*. 13. 52. reſurgent mortui. እንዘ፡ ኢይትነከዩ፡ incorrupti.

ነዋ፡ et ነዮ፡ en, ecce. *Mat*. 24. 23. ነዩ፡፡ ዝየ፡ ሃሎ፡ ecce hic eſt Chriſtus, ወነዮ፡ ከሐከ፡ & ecce illic.

ኖወሐ፡ longum, diuturnum fuit.

ኖዋሕ፡ longitudo, diuturnitas. *pſ*. 20. 5. tribuiſti ei

ለኑ

ለነዋኅ፡ longitudinem dierum. *Epheſ.* 5. 18. quæ ſit latitudo ወኑኃ፡ et longitudo eius.

Nom. ነዊኅ፡ longus, diuturnus. *in miſs.* 166.4. et ነዊኅ፡ dies longus etc.

ነወመ፡ et ኖመ፡ dormiuit, obdormiuit, ſomniauit, requieuit. *pſ.* 3.6. ወኖምኩ፡ et dormiui. *pſ.* 4.9. ወእነ ወም፡ et dormiam. *Epheſ.* 4.14. ſurge ዘይነ ወም፡ qui dormis. *Mat.* 25.5. ወኖሙ፡ ኵሉን፡ et dormierunt omnes. *fin.* *Ioan.* 11.12. Lazarus amicus noſter ኖመ፡ dormit.

Nom. ነዋመ፡ et ምንዋም፡ ſomnus, dormitio. *pſ.* 72. 20. veluti expergiſſens እምንዋም፡ à ſomno. *Luc.* 9.32. grauati በምንዋም፡ ſomno oculi eorum.

ነወረ፡ macula. *Cant.* 4.9.

ነወኀ፡ longum, extenſum fuit.

አነወኀ፡ prolongauit, extendit. *Luc.* 20.47: qui ያነ ወኁ፡ prolongant orat.

Nom. ነዋኅ፡ *idem quod,* ነዋኅ፡ longus, extenſus, excelſus *Mar.* 9.2. ደብር፡ ነዋኅ፡ ſup. montem excelſum.

ነዊኀ፡ longè. *Mar.* 7.6. ነዊኀ፡ ይርሕቁ፡ longè receſſerunt à me.

ንዋይ፡ vas, ſuppellex, ſubſtantia. *plur.* ንዋየያን፡ et ንዋያት፡ vaſa, vtenſilia, facnltates, arma. *Luc.* 19.8. መንፈቀ፡ ንዋይየ፡ dimidium bonorum meorum. *act.* 27.18. ንዋያተ፡ ሐመር፡ ወንዋይ፡ ሐቅል፡ armamenta nauis, et arma. *Ioã.* 18 3. ወበንዋየ፡ ሐቅል፡ et armis.

ነዓ፡ age, veni. *plur.* ነዑ፡ agite, venite. *pſ.* 94.1. ንዑ፡ venite exultemus. *Mat.* 8.9. et alij ነዓ፡ veni, et venit *Ia*

cobi

cobi 5.1. ንዑ፡ ይእዜ፡ agite nunc diuites.

ንዕማን፡ Naaman.*nom.prop.vir*.L*uc*.4.27.

እንዚራ፡ organum. *plur*. እንዚራት፡ organa.*pſ*.150.4. in in chordis ወበእንዚራ፡ & organo.

ናዝሬት፡ Naſaret. *nom.ciuit.*

ናዝራዊ፡ Nazarenus. *Mar*. 10. 47. quia Ieſus ናዝራዊ፡ Nazarenus eſt.

ነዝኀ፡ & ነዝሐ፡ aſperſit, ſperſit, conſperſit, effudit. *pſ*. 50.9. ትነዝኀኒ፡ aſperges me.

ነዘዘ፡ conſolatus fuit, Sacramentum pœnitentiæ admi niſttauit. *in miſ.fol*. 162.1. ናዝዘነ፡ conſolare nos.

Nom. ናዝዝ፡ conſolatio. *plur*. ናዝዛት፡ conſolationes *pſ*. 9.3.19. ናዝዛትከ፡ conſolationes tuę lętificauerunt animam meam,

ነደደ፡ accendit, incendit, arſit, exarſit, accenſus fuit. *pſ*. *pſ*. 78. 5. ይነድድ፡ accendetur. L*uc*. 24. 31. nonne ይነ ደደነ፡ ardens erat, *ardebat*. *pſalm*. 7. 14. እለ፡ ይነዱ፡ ardentes. *pſ*. 78. 5. ወይነድድ፡ accendetur velut ignis. *pſ*. 105. ወነደደ፡ እሳት፡ & exarſit ignis &c.

አንደደ፡ ſuccendit, ardere fecit. *pſ*. 77. 38. non ያነ ድድ፡ accendit. *act*. 28. ወአንደዱ፡ ዐቢየ፡ እሳተ accenderunt magnum ignem.

Nom. ነድ፡ flamma. *Act*. 7. 30. በነደ፡ እሳት፡ in flamma ignis. *apoc*. 1. 18. tamquam ነደ፡ እሳት፡ flamma ignis.

ነደቀ፡ ædificauit, extruxit. M*at*. 23. 29. qui, ትነድቁ፡ ędificatis, &c. *pſ*. 117. 22. ነደቅት፡ ædificantes. *Mar*. 12.

Nom. ንድቅ ፡ ędificium,ſtructura. *Marc.*13.1. quales ንድቃ: ſtructuræ. & *ver.*2.vides has omnes : ንድቃ: ዐቢይ : ſtructuras magnas.

ነደየ : eguit,vacuus,inanis, pauper,miſer fuit. *pſ.*33.11. diuites ነድዩ : eguerunt.

*Nom.*ነዳይ : egenus,pauper, inops, mendicus. *plur.* ነዳያን : inopes,egeni,pauperes,mendici. *pſ.* 33.6. ዝንቱ : ነዳይ : iſte pauper clamat *pſ.* 11.6.propter miſeriā ለነዳያን : inopum. *luc.* 16.20. & quidam ነዳይ : mēdicus 1. *Cor.* 11.22.& confunditis ለነዳያን : inopes *eos. qui non habent.*

ንዴት : inopia,paupertas,egeſtas.2. *Cor.*8.2. & altiſſima ንዴቶሙ : paupertas eorum. *ibid.verſ.* 9. vt vos diuites eſſetis በንዴቱ : ዚአሁ : inopia illius.

አንደየ : inopem, egenum effecit,ad inopiam redegit. 2.*Cor.* 8. 9. propter vos አንደየ : ርእሶ : inopem fecit ſeipſum.

ነደለ : *hinc.* ተነደለ : languit,debilis,mæſtus fuit. *Cant.* 2.6. ተነደልኩ ፍቅር ; langueo,præ amore.

ነገሀ : *idem quod* ጸብሐ : manicauit,mane fuit. M*at.*20.1. በነግህ : in mane,primo mane.

ነግሠ : regnauit.*pſ*.h. 10.16. ይነግሥ : regnabit Dominus. *Luc.*1.33. ወይነግሥ ; & regnabit in Domo Iacob.*apo.* 20.4. ወነግሡ : & regnauerunt cum Chriſto.

አንገሠ : regnare fecit,regem conſtituit. I*oan.* 19.12. ኵሉ:ዘያነግሥ : ርእሶ: omnis qui ſe regem facit.

Nom. ንጉሥ : Rex. *plur.* ነገሥት : *Ioan.* 19.3. ሰላም : ንጉ-

ሦሙ

ሦሙ : ለአይሁድ : aue rex iudęorum. apoc. 19. 16. ንጉሠ : ነገሥት : Rex regum.

ንግሥት : regina. plur. ንግሥታት : reginæ. pſ. 44. 10. aſtitit ንግሥት : regina &c. Cant. 6. 7. ſexaginta ſunt ንግሥታት : reginę.

መንግሥት : regnum, imperium. plur. መንግሥታት : regna. Luc. 1. 33. & non erit finis መንግሥቱ : regni eius. & cap. 4. 5. & oſtendit illi መንግሥታት : regna omnia. Ioan. 18. 36. መንግሥትየሰ : regnum meum non eſt &c.

መንገለ : apud, ad, circa, propè. Matt 4. 13. Capharnaquę eſt መንገለ : ባሕር : circa mare, maritana. act. 18. 6. ex hoc vadam መንገለ : አሕዛብ : ad gẽtes. Marc. 16. 5. ſedentem መንገለ : የማን : in dextris.

እመንገለ : ſecundum. Rom. 11. 28. እመንገለ : ወንጌልሰ : ſecũdũ euãg. &c. ወእመንገለሰ ; ኅሩይ : ſecũdũ aut. elect.

እንገልገለ : vide ገልገለ : fremuit.

ኔጌ : Nagge. nom. prop. vir. luc. 3. 23.

ኒጌር : Niger. nom. prop. vir. act. 13. 1.

ነገረ : nuntiauit, enuntiauit, pronuntiauit, dixit, loquutus fuit, prædicauit, prædixit, renuntiauit. pſal. 2. 6. vt እንግር : prędicẽ, pſ. 18. in labiis meis ነገርኩ : pronũtiaui. Ps. 144. 5. ይነግሩ : pronuntiabunt narrabunt, &c. ii. Cor. 13. 2. አቅደምኩ : ነገረ : ወአቅደምኩ : በኀለ : prędixi, & prędico. Gal. 5. 21. & 1. Teſ. 4. 6. ነገርኩክሙ : prædixi vobis.

ተናገረ : locutus eſt, dixit, promiſit. Marc. 14. 11.

*Luc.*22.5. *Ioan.*14.30. ኢይትናገር፡ non loquar, multa vobiſcum.

ዘኢይትነገር፡ ineffabilis.

Nom. ነገር፡ ſermo, verbum, propoſitio. *pſ.* 18.5. in omnem terram exiuit ነገሮሙ፡ ſonus eorum. *Matt.*5.37. ſit tantum ነገርክሙ፡ ſermo veſter.

እንጉርጕረ፡ *vide* ጉረጉረ፡ murmurauit.

ነገደ፡ peregrinatus fuit, circuiuit, peragrauit, oberrauit terram. *Mat.*21.33. *Marc.*12.1. ወነገደ፡ peregrè profectus eſt. M*at.*25.14. ſicut homo ዘይነግድ፡ peregrè proficiſcens. *Luc.*8.29. ወነገዱ፡ ባሕረ፡ & nauigauerunt mare Geraſen. *in Miſſ. fol.* 164.3. qui, ተኣንገዱ፡ peregrinantur.

N*om.* ነጋዲ፡ peregrinus, hospes. *plur.* አንጋድ፡ peregrini. *pſ.* 38.13. ወነጋዲ፡ & peregrinus M*at.*27.7. in ſepulturam አንጋድ፡ peregrinorum.

ነጐድጓድ፡ tonitru *vide*, ጐድጓድ፡

መንገድ፡ iter, via. M*att.*20.31. ſedentes ጥቃ፡ መንገድ፡ ſecus viam.

ነገገ፡ vagatus eſt, diuagatus, oberrauit. *Cant.*1.7. ne ſim እንዘ፡ እንገገ፡ vaga, *ne vagari incipiam.*

ነገፈ፡ excuſsit, exterſit, deiecit. *Luc.*4.19. ወአንግፎሙ፡ ለ፡ dimittere confractos. L*uc.*9.5. ንግፉ፡ ጸበለ፡ excutite puluerem. & *cap.*10.11. ንነግፍ፡ ለክሙ፡ extergimus in vos

ተነገፈ፡ excuſſus eſt, deiectus. *Ps.*1.3. ኢይትነገፍ፡ non excutientur. *Ps.*108.29. ተነገፍኩ፡ excuſſus ſum.

ነጠፈ፡

ነጠረ : excuſsit,poliuit,expurgauit. Mat.23 24. culicẽ ትነጥሩ : excutitis.

Nom. ንጡሩ : probatum,purum.*apoc.* 3.18.

ነጽሐ : *primo ſignificat*. deiecit,proſtrauit, alliſit,colliſit. *pſ*.105.27.vt, ይነጽሖሙ : proſterneret eos, & ይነጽሕ : deiiceret,ſemen &c. *Pſ*.136.6.ይነጽሖሙ : allidet eos.

ነጽሐ : *deinde ſignificat*, purus,mundus,pudicus,continens, innocens,impollutus fuit.*pſal*.18.14.& እነጽሕ : emundabor.*pſ*.50.9.ወእነጽሕ : & mundabor.

አንጽሐ : & አስተናጽሐ : purgauit,mundauit, emundauit. *Matt*.8.2.potes አንጽሖትየ : mundare me,volo, አንጽሕ : mundare. *Ioan*.15.3.ያስተናጽሖ : purgabit eum. *Tit* 2.*ver*.5.8. ያንጽሑ : ርእሶሙ : mundantes ſe metipſos. ¶ *prouerbialis loquutio qua ſobrium,prudentem,pudicum deſcribunt*.

N*om*. ንጹሕ: purus,mundus,candidus,pudicus,innocens,impollutus, immaculatus. *pſ*.14.2.qui ingreditur በንጹሕ : ſine macula.*pſ*.118.1.beati እለ : ንጹሓን : immaculati.*Mar*.16.5.coopertum ንጹሕ : አልባስ : ſtola candida. *in Miſ*.166.4. ſancta,& ንጽሕት : immulata, Maria virgo.

ንጽሕ : Caſtitas. *act*.24.25 de iuſtitia ወለንጽሕ : & caſtitate.

መንጽሔ : ኀጢአት : purgatorium.

ነጸረ : & ነፀረ aſpexit, reſpexit. *pſal*.10.5. oculi &c. ይኔጽሩ : reſpiciunt. II.Pet.1.18. እለ : ትኔጽርዎ : attendentes, *qui attenditis aſpicitis*.

እንጸር : & መንጸረ : contra,ex aduerſo.*pſ*.22.5.በእንጸ ሪሆሙ: aduerſus eos. *Mar.* 15. 39.qui ſtabat መንጸረ: ex aduerſo.

ነጸፈ : ſtrauit, ſubſtrauit. *Matt.* 21. 8.plurima autem turba ነጸፉ : ſtrauerunt veſtimenta ſua&c.*ibid.* ወይነ ፅፉ : & ſternebant in via.

Nom. ንፁፈ : ſtratum. *Mar.* 14.15. demonſtrabit cænaculum grande ወንፁፈ : ወርሱየ : & ſtatum & poſitum.

ንጸፍጸፈ: guttæ.ſtillæ.*Luc.*22.44.ከመ : ነጸፍጸፈ : ደም : ſicut guttæ ſanguinis.

ነፈርሀፀ : diliciç.*vide* እንፈርሀጸ : exultauit.

ነፍስ : anima, ſpiritus, ventus.*plur.* ነፍሳት : animç,ſpiritus,venti: *pſ.* 1.4.quem proiicit ነፍስ: ventus *pſ.*105. 15.miſit ſaturitatem ለነፍሶሙ : animabus eorum.*pſ.* 134. 7. qui producit ለነፍሳት : ventos de theſauris ſuis.

አስተነፈሰ : ſpirat,inſpirat, aſpirat. *Cant.* 2.17.donec, ያስተነፍስ : aſpiret dies.

Nom. አስተንፋስ : ſpiritus, reſpiratio, inſpiratio *pſ*.17. 16. ወእምአስተንፋስ : መዐትከ : ab inſpiratione iræ tuç,à ſpiritu iræ tuç.*in miſ.*163.3.vſque ad extremum አስ ተንፋስ : ſpiritum.

መንፈስ : ſpiritus, *plur.*መናፍስት : ſpiritus. መንፈስ ቅዱስ: ſpiritus ſanctus *Mat.*10.1.ſuper መናፍስት : ርኩሳን : ſpiritus immundos.1 *Cor*.12.1.ወበእንተዝ : ዘመንፈስ : ቅዱስ: de ſpiritualibus autem.*Gal.*6.1.vos እለ : መንፈስ: ቅዱስ:

qui

qui ſpirituales eſtis. *ibid. verſ.*8. qui ſeminat ወሰብ፡ መንፈሱ፡ ለመንፈሱ፡ in ſpiritu, ſpiritum metet *&c.*

መንፈሳዊ፡ *in miſ.*160. 2. & oſtẽdas ſuper ዝንቱ፡ ታቦት፡ መንፈሳዊ፡ hanc arcam ſpiritualem, *ſuper hoc altare* 1. *Pet.* 2. 5. offerre መሥዋዕት፡ መንፈሳዌ፡ hoſtias ſpirituales.

ናፈቀ፡ hæſitauit, dubitauit, ambiguus, incertus fuit, diuiſus fuit. M*att.* 21. 21. ወኢትናፍቁ፡ et non hęſitaueritis. L*uc.* 24. 4. ወእንዘ፡ ይናፍቃ፡ dum mente conſternatę eſſent. *Iacob.* 1. 6. quia ዘይናፍቅ፡ qui hæſitat.

ተናፈቀ፡ diuiſus fuit. L*uc.* 11. 19. omne regnum እንተ፡ ትትናፈቅ፡ quod diuiſum eſt. &c.

N*om.* ናፋቂ፡ hęſitans, dubitans, infidelis, ſciſmaticus. *plur.* ናፋቃን፡ hæſitantes, dubitantes, infideles, ſciſmatici. 2. *Cor.* 4. 4. ወለንፉቃን፡ infidelibus, *iis qui periunt.*

ናፋቂ፡ incredulus. *Ioan.* 20. 27. ወኢትኩን፡ ናፋቂ፡ & ne ſis incredulus *Act.* 26. 19. ኢኮንኩ፡ ናፋቂ፡ non fui incredulus. *Rõ.* 12. 9. ſine, ኑፋቄ፡ ſimulatione, *hęſitatione, infidelitate. &c.*

ንፉቅ፡ medium. *in miſ.* ንፉቅ፡ ሀከን፡ coadiutor ſacerdotis, ንፉቅ፡ ዲያቆን፡ ſubdiaconus.

ኑፋቄት፡ ſciſma, ſecta. *act.* 28. 22. በዛቲ፡ ንፉቄት፡ de ſecta hac, &c.

መንፈቅ፡ medium, dimidium. L*uc.* 11. 5. መንፈቀ፡ ሌሊት፡ media nocte. *act.* 2. 13. መንፈቆሙ፡ alij, *pars, medietas eorum.*

መናፍቃን፡ ſciſmatici, rebelles, contumaces, hæretici.

ነፈኀ

ነፈኀ፡ & ነፈሐ፡ flauit,ſufflauit,inſufflauit buccinauit,ſpirauit. *pſ*.80.4. ንፉቁ፡ ቀርነ፡ buccinatę. *pſ*.147.8. ይነፍሕ፡ flabit ſpiritus. *Ioann*.3.15. ſpiritus vbi vult ይነፍኅ፡ ſpirat. & *cap*.20. 22. hoc cum dixiſſet ነፍኀ፡ ላዕሌሆሙ፡ inſufflauit ſuper eos.

Nom. ንፍሐት፡ flatus. *act*. 27. 40. በንፍሐት፡ ነፋስ፡ ſecundum aure flatum.

ነጠብጣብ፡ ſtillæ, guttæ,ſtillicidia. *pſ*. 64.11. ወበነጠብ ጣብከ፡ & in ſtillicidiis tuis germinans lætabitur. *pſ*. 71.6. ወከመ፡ ነጠብጣብ፡ & ſicut ſtillicidia.

አንጠበጠበ፡ ſtillauit, deſtillauit. *pſ*. 7.1. 6. ዘያንጠበ ጥበ፡ quæ ſtillant ſuper terram.

አንጠልዐ፡ expandit *vide* ጠለዐ፡

LITERA አ A

ኡ : *ſecundæ claſsis* , Heus , *particula vocandi.*

ኢ : *tertiæ claſsis* , non,nequaquam, minimè, haud, haudquaquam. *particula negandi.*

ኦ : O,euge, *ſeptimæ claſsis, particula vocantis & laudantis.* Mat. 25.21. Luc.19.17. ኦገብር : ኄር : euge ſerue bone.

አሁ : Eia , agedum. *particula hortandi.*

አዎ : *idem quod* አወ : *particula reſpondendi affirmatè.* etiam, ita, maximè, quidni ? M*at*. 21.30. reſpondit & dixit አዎ : etiam Domine mi. *Item particulæ diſiunctiua. Iacob* 3.3. አዎ : etiam &c.

አለ : & ኣላ : *particula aduerſatiua* , at,aſt, ſed, verum. L*uc*.5.32. non veni vocare iuſtos ኣላ : ſed peccatores. Ioã.19. 34.አላ : ſed vnus militum.

እለ : *pronomen relatiuum qui, quę , quod.pſ.*118. 1. beati እለ : qui ſcrutantur &c. L*uc*. 23.40. & mulieres እለ : quæ ſecutæ eum fuerant.*Ioan*. 10.27. cognocunt me እሊአየ : meę , *quę meę ſunt.*

እሉ : & እሎንቱ : illi, iſti.*fem.* እላንቱ : illæ iſtæ. L*uc*. 3.8. እምእሎንቱ : de iſtis lapidibus. *act*. 2. 7. nonne

 homi

homines Galilæi ኸሉ ፡ ኵሎሙ ፡ iſti omnes. & *cap.* 9. 37. factum eſt autem በእለንቱ ፡ መዋዕለ፡ in illis diebus.

ኤሊ ፡ Eli *nom.prop. vir.*Luc.3. 23.

ኤልኤል : *quere in* ለዐለ ፡

ኦሌለ ፡ væ. *Matt*. 18. 17. ኦሌሎ ፡ ለዓለም ፡ væ mundo. ኦሌለኪ ፡ væ tibi.

ኤለማስ ፡ Elimas. *Nom.prop.vir.act*. 13.8.

ኤልሞዳም ፡ Elmadan.*nom.prop. vir.Luc.* 3.28.

ኤሊሳቤጥ : Elizabeth. N*om.prop.mul.Luc.*1.5.

እሌስክንድሮስ ፡ Alexander.*nom.prop.vir. act*. 19.33.

እለስክንድርያ ፡ Alexandria.*nom.prop.ciuit.*

ኤልሳዕ : Eliſeus. *nom.prop.prophetæ.luc.* 4.27.

እልበ : non, minimè, nemo, nihil, ſinè, abſque, nequaquam.*Luc.*1.6.እልበ ፡ nequaquam *ſed* Ioannes vocabitur.*Ioan.* 8.7. ዘእልበ ፡ ኃጢእት ፡ qui ſine peccato eſt. *apoc.*3.7.ወእልበ : & nemo claudit.

እሎቱ ፡ *vide* ዐለወ ፡ ſubuertit.

እለቲዋን ፡ ἀληθὴς ፡ verax, verus.*in miſs*. 159.4.Deus noſter Ieſu Chriſte እለቲዋን ፡ ἀληθὴς.

እልኩ ፡ & እልኩቱ ፡ reliqui, reliquæ, cęteri, alij, aliæ &c. M*at*. 25. 11. nouiſſimè verò veniunt እል ኩቱ ፡ reliquę virgines. M*ar*.12.9. veniet, & perdet ለእለ ኩቱ ፡ iſtos colonos.

ኤልዓዘር : Eliazar, Eliezar, Lazarus. *nom. prop. vir.* M*att*. 1.15. *Luc.*.3.27. *Ioan.*11.1.

ኤልዛቤል ፡ Ieſabel. *nom.prop.mul. apoc.*2.20.

ኤልያስ፡ Elias. *nom.prop.prophetę.Luc.*4.26.
ኤሊያቄም፡ Eliacim. *Nom.prop.vir.*Matt.1.13.
ኤሊዩድ፡ Eliud. *Nom.prop.vir.Matt.*1. 14.
ኤላዳ፡ Gręcia. *nom. Reg. act.*20.2.
ኤልፍ፡ mille, *plur.* አእላፍ፡ millia. ¶ *ſingulare non eſt adeo in vſu, ſed pro eo communiter reperitur* ዐሠርቱ፡ ምእት፡ *decies centum.pſ.* 90.7.cadent à latere tuo ዐሠርቱ፡ ምእት፡ አእላፍ፡ mille, millia à dextris tuis.*in miſ.* 163.4.populi tui ſint benedicti benedictionibus አእላፍ፡ አእላፊተ፡ ወትእልፊተ፡ አእላፊት፡ millies millibus, & iterum millies millibus.*Cant.*5.10.electus እምአእላፍ፡ ex millibus.
አሐዱ፡ vnus, quidam. *fem.*አሐቲ፡ vna, quædam. L*uc.* 16.1. አሐዱ፡ ብእሲ: quidam homo·*Ioan.*1.15. አሐዱ፡ ዋሕድ፡ vnicus, vnigenitus.*pſ.* 21.22. ዘአሐዱ፡ ቀርኑ፡ vnicornis.
እም፡ N*om.* mater. *Ioan.*2.1. እሙ፡ ለእግዚእ፡ ኢየሱስ፡ mater Ieſu.
እም፡ *præpoſitio*, a, ab, ex, de, è, prę. *Rom.*10.9. እምውታን፡ à mortuis. ¶ *eliditur* መ፡ *nominis*, መውታን፡ *& hoc ſemper cum nomen ſubſequens incipit à* መ፡ *vel vt hoc euitetur, præpoſitioni affigitur* ን፡ *Ioan.*12.20. እምን ምውታን፡ à mortuis.*Interdũ poſtponitur* ኀበ፡ ad ውስተ፡ in vel ላዕለ፡ ſuper, *ſine ſignificatione, Emphaſeos cauſa. Matt.* 17.25. እምኀበ፡ መኑ፡ à quibus.*Ioan.* 5. 30. እምኀቤየ፡ à me ipſo.M*at.* 21.8. እም፡ ወስት፡ ex arboribus.*Mar.*9.26· እም፡ ላዕሌሁ፡ ab eo.*act*, 3.21. እም

ቀዶሙ : ገጹ : à conſpectu, à facie eius. *Mat.* 6. 27. እም ዲበ : ቆሙ : ad ſtaturam ſuam.

አሜሃ : tunc. M*at.* 9. 4. አሜሃ : ቀርቡ : tunc acceſſerunt ad eum. *ibid. verſ.* 16. አሜሃ : ይጾውሙ : tunc ieiunabunt

እምአሜሃ : ex indè, ex tunc. *Mat.* 26. 16. ወእምአሜሃ : & exindè querebat opport.

እምህየ : indè. M*att.* 11. 1. ፈለሰ እምህየ : tranſijt indè.

እምአይቴ : & እምአቴ ; vndè. *Ioan.* 19. 9. እምአይቴ : አንተ : vndè es tu.

እምበይነ : ideo, ſuper. *act.* 15. 2. እምበይነዝ : ነገር : ſuper hac quęſtione. እስመ : እምበይኑ : ዝንቱ : quia ideo miſſus ſum.

እመ : ſi, cùm, dùm, quandò. *in titulo pſ.* 150 እመ : መጽአ : cùm venit ad eum. & *pſ.* 58. እመ : ፈነወ : quando miſit Saul. *Mat.* 19. 17. እመሰ : ſi autem. *pſ.* 125. 1. እመ : ሜጠ : cum conueteret Dominus. in conuertendo.

እመ : ኢ : ſi non, niſi. *pſal.* 7. 13. ወእመሰ : ኢተመየጥክሙ : niſi conuerſi fueritis. *pſ.* 126. 1. እመ : እግዚአብሔር : ኢዐቀበ : niſi Dominus cuſtodierit ciuitatem.

እመኒ : ſiue. 1. *Cor.* 3. 22. እመኒ : ሕይወት : ſiue vita, ወእመኒ : ሞት : ſiue mors.

እምከመ : quia ſi, dum, vt. &c. *Mat.* 5. 23. እምከመኬ : ſi ergo offers munus tuum &c. M*att.* 16. 1. እምከመ : መሰየ : dum veſper eſt. I*oan.* 11. 56. እምከመቦ : ſi quis ſit, qui cognouerit &c. *Rom.* 8. 17. ወእምከመሰ ; ውሉድ : ſi

ſiautem filij.

እመከከ ፡ aut, vel, ſiue, *particula coniunctionis.*

አመዘ ፡ autem, quod, cùm, tunc, dùm, poſt, poſtea, poſteaquam. *Matt.* 15.1. ወእምዘ ፡ ቀረቡ ፡ tunc acceſſerunt.

አማሌቅ ፡ Amalec. *nom. prop. reg. pſ.* 82.8.

አመረ ፡ & አእመረ ፡ ſciuit, intellexit, nouit, cognouit, demonſtrauit, edocuit. *pſ.* 24.4. vias tuas Domine አምርኒ ፡ demonſtra mihi. *pſal.* 118.79. qui, የአምሩ ፡ nouerunt. *pſal.* 138.1. & አእመርከኒ ፡ cognouiſti me. አንተ ፡ ተአምር ፡ tu cognoſcis &c. ¶ *idem verbum, præfixa* ኢ ፡ *negatione ſignificat* neſciuit, ignorauit, per ignorantiam, ignoranter fecit. *pſ.* 72.22. & ኢያእመርኩ ፡ neſcivi. *Pſ.* 81.5. ኢያእመሩ ፡ neſcierunt. 1. *Cor.* 8. quæ idolis ſacrificantur ናአምር ፡ ſcimus. *ibid. ver.* 2. ſi ſit qui dicat አአመርኩ ፡ ſcio. ዓዲ ፡ ኢየአመረ ፡ nondum cognouit &c.

አሚረ ፡ dies, die. *Luc.* 6.23. ይእቲ ፡ አሚረ ፡ illa die. *pſ.* 41.4. ኵሎ ፡ አሚረ ፡ quotidie, omni die.

Nom. አእምሮ ፡ & አእምሮት ፡ cognitio, ſcientia. *pſ.* 138.6. mirabilis facta eſt, አእምሮትከ ፡ ſcientia tua. 1. *Cor.* 8.1. ወአእምሮስ ፡ ſcientia inflat.

ተአምር ፡ & ተአምርት ፡ ſignum, portentum, prodigium, miraculum *pſalm.* 64.9. እምተአምሪከ ፡ à ſignis tuis. *pſ.* 73.4. poſuerunt ተአምርቶሙ ፡ ተአምርተ ፡ ſigna ſua, ſigna. *Mat.* 16.1. rogauerunt ተአምርተ ፡ ſignum de cælo.

ማእ

መአምሪ : ſcrutator,cognoſcens,cognitor,Dux, præceptor.*pſ*.54.14 መአምርየ : dux meus. *act*.1. 24. Domine. መአምሪ : ልብ : cognoſcens corda.

ኤሞር : hemor. *nom. prop. vir. act*. 7.16.

አሞሬዎን : Amorrhæi. N*om. prop gentis*.

አምሓል : murenulę, collare, ornamentum mulieb re. *Cant*.1.11. አምሓለ : ወርቅ : murenulas aureas facient tibi &c.

እመት : cubitus.M*at*.6.27. እመት : አሐዱ : cubitum vnum *Luc*.12.25.*idem*.I*oann*. 21.9. ſed quaſi ክልኤ : ምእት : በእመት : ducentis cubitis.

አመት : ancilla,famula. *plur*. አእማት : ancillę. L*uc*,1. 38. ecce, አመት : Domini. *act*.2.18.& ſuper አእማትየ : ancillas meas. G*al*.4.31. non ſumus ውሉደ : አመት : filij ancillæ.

አምኀ : & ተአምኀ : ſalutauit. M*att*.5. 47. ወእመ : ተአማኅክሙ : & ſi ſalutaueritis fratres veſtros.L*uc*.1.40. አምኃታ : ለኤልሳቤጥ : ſalutauit Eliſabeth. & *ver*.44. እንዘ : ተተአምሀኒ : dum ſalutares me. ሀ : *pro* ኀ : L*uc*.7.45. ኢተአምኀከኒ : non ſalutaſti me, *oſculum mihi non dediſti*. P*hilip*. 4. 22. አምኁክሙ : ſalutant vos fratres &c.

N*om*. አምኃ : ſalutatio,munus,munera.*pſ*. 44. 13. filię Tiri በአምኃ : in muneribus.*pſ*. 67.30. tibi offerent reges አምኃ : munera.*Matt*.5.23.ſi ergo offers አምኃከ : munus tuum.

አሞን : Ammon. *nom.prop.gentis.pſ*. 82.8.

አመነ :

አመነ : credidit,ſperauit,optauit,cõfeſſus,profeſſus eſt. *pſ.* 115. 1. አመንኩ : በዘ : credidi propter quod &c. *Ioan.* 1.20. ወአምነ : & confeſſus eſt. I*oan.* 20.25. ኢየአ ምን : non credam. *ibid.verſ.*29. የአምኑ : crediderunt *pſ.* 6.6. መኑ : የአምነከ : quis confitebitur tibi. I*oan.* 3. 36. qui autem ኢየአምን : non credit, *incredulus eſt*.

ተአመነ : fidit, confidit, ſperauit, ſpem & fiduciam poſuit, ſecurus, fidelis, certus fuit, certò credidit, cõfeſſus, profeſſus eſt, creditum fuit. *pſ.* 43. 7. non in arcu meo እትአመን : ſperabo. *Marc.* 1. 5. & የትአመኑ : confitebantur peccata ſua. *Rom.* 3. 2. ተአመኖሙ : fidelis fuit eis Dominus በቃሉ : in verbis ſuis. *pſ.* 77. 37. ኢተአመንዎ : nec fidelis habiti ſunt.

አእመነ : ſuaſit, fidem fecit, rem ita ſe habere aſſeruit, dixit. *Mat.* 28. 14. nos, ናአምን : ſuadibimus, fidem faciemus.

አስተአመነ : credidit, *&c.* 1. *Cor.* 13. 7. omnia, ያስተአ ምን : credit.

Nom. አሚን : confeſſio *pſ.* 41. 5 in voce አሚን : confeſſionis. *pſ.* 94. 2. pręoccupemus faciem eius በአሚን : in cõfeſsione. I*oan.* 20. 31. ወአሚንክሙ : & credendo vobis, *& vt credentes. verbum infinitum.*

አማን : certè, verè, profecto. M*at.* 14. 33. አማን : verè Dei filius es. L*uc.* 23. 47. አማን : verè iuſtus erat hic homo.

አሜን : Amen. *dictio confirmatiua, ſignificans apud hæ-*

Hebræos ſic faciat Dominus, faxit Deus, certo fiat, eueniat &c:

አሙን : fidelis , fidele. *pſ.* 18. 8. teſtimonium Domini አሙን : fidele. & *pſ.* 110. 8. ወአሙን : & fidelia omnia mandata eius.

መሃይምን : & ምእመን : fidelis. *plur.* ምእመናን : fideles. *Mat.* 24. 45. ſeruus ምእመን : fidelis. *Act.* 14. 26. & congregaſſent, ሕዝብ : ምእመናን : eccleſiam populum fidelem. *apoc.* 2. 10. ኩን : መሃይምነ : eſto fidelis.

ሃይማኖት : fides. *pſ.* 32. 4. & ommnia opera eius በሃይማኖት : in fide. *Mat.* 14. 31. ወሕጹ : ሃይማኖት : modicę fidei &c.

ምእመኒ : protector. *pſalm.* 113. 6. adiutor eorum eſt ወምእመኖሙ : & protector eorum.

አሙንቱ : illi, iſti, ipſi, ſunt. *pſ.* 94. 11. ወአሙንቱሰ : & iſti non cognouerunt &c. 11. *Cor.* 11. 22. Hæbrei አሙንቱ : ipſi, *ſunt.* &c.

አሚናዳብ : Aminadab. *nom. prop. vir.* Mat 1. 4.

አሜከላ : rubus, ſpina, dumetum. L*uc.* 6. 44. neque vindemiant vuam እምአሜከላ : de rubo.

አምድ : columna, *vide* ዐምድ :

ሄርሞጌኔስ : Hermogenes. *nom. prop. vir.* 2 *Tim.* 1. 15.

አሞጽ : Amos. *nom. prop. vir.* Luc. 3. 25.

አሠነ : benefecit. *vide* ሠናይ : bonus.

አረሚ : Gentes, gentiles, ætnici. I*oan.* 7. 35 ወሰተ : ብሔረ : አረሚ : in regionē gentiũi & docturus አረሚ : gentes ?

አረማዊ : homo gentilis. አረማዊት : femina, mulier gen-

gentilis. *Marc* 7.26. ወአረማዊት ፡ & gentilis erãt mulier. *Ioan.* 12. 20. ወቦ ፡ እምውስቴቶሙ ፡ አረሚይን ፡ erat autem ex his gentiles.

አርመመ ፡ ſiluit, tacuit. *act.* 6.13. hic homo አበየ ፡ አርምሞ ፡ non vult tacere, *non ceſsat loqui.*

አርምሞት ፡ taciturnitas, ſilentium, latẽtia. *Cant.* 4.3. እንበለ ፡ አርምሞትኪ ፡ abſque eo quod intrinſicus latet *vide* ረመመ፡

አራም፡ Aram. *nom. prop. vir. luc.* 3.26.

አርማቴያስ ፡ Aramathæa. *nom. prop. loci.* Matt. 27.57.

ኤርምያስ : Ieremias. *nom. prop. prophetę. Mat.* 2.17.

አርማጌዶን ፡ Armagedon. *nom. prop. apoc.* 16.16.

አረረ ፡ meſsuit, demeſsuit, fructus collegit. L*uc.* 6. 45. ኢየአርሩ ፡ non colligunt ficus &c. 1. *Cor.* 9.12. ſi nos ንአርር ፡ metamus carnalia. *Gal.* 6.7. quæ ſeminauerit homo የአርር ፡ metet.

አአርረ ፡ meſsiuit, meſſem collegit. *pſ.* 125.5. in exultatione የዓሩ : metent.

ማእረር: meſsis, *ęstas, Matt.* 13.30. vſque ad ማእረር፡ meſſem.

አረሰ ፡ *vide* ወረሰ ፡ hereditauit.

አሪስጣርኮስ : Ariſtarcus. *nom. prop. vir. act.* 20.4.

አረቦን ፡ *arabicè* العربان, arrhabo, pignus, vadimoniũ. 1. *Cor.* 1.22. & dedit nobis አረቦን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ pignus Spiritus ſancti. *ibid. cap.* 5.5.

ኦሪት ፡ lex, ſtatutum, Canon, conſtitutio, traditio. *Mat.* 12.5. non legiſtis quid dicitur ውስተ ፡ ኦሪት ፡ in lege.

& *cap.*22.25. quod eſt mandatũ magnum በውስተ፡ ኦሪት፡ in lege. *Luc.*16.16. ወኦሪትኒ፡ ወነቢያትኒ፡ lex & Prophetę vſque ad Ioannem. *act.*6.14. ወይስዐር፡ ኦሪ ትነ፡ & deſtruxit legem noſtram.

መምህረ፡ ኦሪት፡ & ሊቀ፡ ኦሪት፡ legis Doctor. *Luc.* 5. 17. ወሊቃነ፡ ኦሪት፡ & legis Doctores. *act.* 5.34. Gamaliel ወመምህረ፡ ኦሪት፡ & legis doctor.

ኤርትራ፡ *inde* ባሕር፡ ኤርትራ፡ mare rubrum. *pſ.*105. 9. & increpuit ለባሕረ፡ ኤርትራ፡ mare rubrum.

አሮን፡ Aaron. *pſ.*76.21. *nom. prop. vir.*

አርኬላኦስ፡ Archelaus. *nom. prop. vir.* M*at.*2.22.

አርክጳ፡ Archippus. *nom. prop. vir.* P*hilem.*2

አርዌ፡ beſtia, animalia immunda, feriocia, ſilueſtria. *plur.* አራዊት፡ beſtię *pſ.*49.10. omnes አራዊት፡ ዘገዳም፡ ferę ſyl. *apoc.* 13.1. & exiuit አርዌ፡ beſtia de mari.

አርዌ፡ ምድር፡ ſerpens, vipra, aſpis. &c. *pſ.*136.4. venenum, አርዌ፡ ምድር፡ aſpidum &c.

አረገ፡ *vide* ዐረገ፡ aſcendit.

አርዑት፡ iugum, onus, obligatio. *pſ.* 2.3. አርዑቶሙ፡ iugum ipſorum. *Act.*8.23. በዓርዑት፡ ኃመፃ፡ in obligatione iniquitatis.

አርዝ፡ cedrus, cedri. *pſ.*28.5. confringet Dominus. ለአ ርዝ፡ cedros libani.

አረየ፡ collegit, congregauit. M*at.*13.28. ንአርዮ፡ colligimus ea. *ibid. verſ.* 41. ያአርዩ፡ colligent de regno eius.

አሬየ፡ ſpecioſus, pulcher. *act.* 3.2. quæ dicitur, አሬየ፡

ſpe-

ſpecioſa.

አርዮጶጊጦስ፡ Areopagita.*act*.17.33.

አርጤማን፡ Arteman.*nom.prop.vir.Tit*. 3.12.

አረፋት፡ paries,murus.*pſ*.50.20.vt ędificentur አረፋቲሃ፡ muri Ieruſalem.

አርፋክሳድ፡ : Arphaxad.*nom.prop.vir*.Luc.3.36.

አስሐትያ፡ pruina *Ps*.77.47.& *pſ*.118.83.*Dan*.3.68.

እስማኤላዊ፡ Iſmaelita.*plur*.እስማኤላዊያን፡ Iſmaelitę. *pſ*.82.7.

እስመ፡ *particula cauſalis*.quia,quoniam,enim,etenim, nam, namquè, quandoquidem, propterea quod, *pſ*.117.1.confitemini domino እስመ፡ ኄር፡

አሴር፡ Aſer.*nom.prop.vir*.Luc.2.36.

አሰረ፡ ligauit, obligatus,inuolutus fuit,allegauit. M*at*.16.19.quodcumque አሰርከ፡ ligaueris in terra. *Matt*.23.4.የአስሩ፡ alligant onera grauia.

N*om*. እሱር፡ ligatus,ligatum.*Matt*.16.19.erit እሱር፡ ligatum in cælis.I*oan*.8.1. adducunt autem ſcribæ & phar.:ብእሲተ፡ እስርተ፡ mulierem ligatam &c.1.*Cor*.7.39.ብእሲት፡ እስርት፡ mulier alligata eſt.

ተአሰረ፡ ligatus,alligutus fuit.2.*Tim*.2.9. ſed verbum Dei ኢይትአሰር፡ non eſt alligatum.

መአስር፡ vinculum, vincula.*pſal*.2.3. dirumpamus መአስሪሆሙ፡ vincula eorum. *Marc*.7.34.& ſolutum eſt ማእሰረ፡ ልሳኑ፡ vinculum linguę eius.

አሰረ፡ veſtigium, ſemita,veſtigia.*pſ*.76.20. ወአሰርከ፡ & ſęmitæ tuę in aquis multis,& nõ cognoſcẽtur, አሰ

ርከ፡ veſtigia tua.

እስራኤል Iſrael.*Mat*.2.20.

እስራኤላዊ፡ Iſraelita;*Rom*.11.1·

እስቆርታዊ፡ Iſcariotes· M*att*·10.4

እሳት፡ ignis,incendium,facula.*pſ*.148·8· እሳት፡ ignis; & grando &c. *apoc*. 18.9. cum viderint ጢሰ፡ እሳታ፡ fumum incendij eius:

እሶን፡ Aſſon.*nom·prop.vir.act*·16·14.

እሱቀሪጦን፡ Aſyncritus.*nom.prop.vir.act*.16.14.

እስከ፡ vſquè. *Mat.* 5. 18. እስከ፡ donec tranſeat cælum &. እስከ፡ ሶበ፡ ኮኑ፡ donec omnia fiant. M*at*.17. 9. እስከ፡ አመ፡ donec,filius hom.&c· M*at*·17. 16. እስከ፡ ማእዜኑ፡ እሄሉ፡ quouſque ero? *vſquequo ero?*

እስከል፡ vua,botrus. ¶ *Heb.* אשכל *Chald.* ܐܬܟܠ *botrus, ramuſculus à vite reſectus, à quo dependent vuæ.* L*uc*.6.44.neque vindemiant እስከል፡ vuas de rubo.

እሰየ፡ *vide*, ዐሰየ፡ retribuit.

እሴይ፡ Ieſſe.*nom·prop·vir*.Matt·1.51

እስያ፡ Aſia, *vna ex quatuor partibus orbis,eaque maxima.*

እሳፍ፡ Aſaph.*nom.prop.vir.pſ*.49.1.*idem Mat*·1.7.Aſa.

እስጳንያ፡ Hiſpania. *Nom.Reg.Rom*.15.24. dum proficiſcar መንገለ፡ እስጳንያ፡ in Hiſpaniam.

እሰፈዎ፡ *vide*, ሰፈወ፡ expectauit.

እቂል፡ Aquila.*nom.prop.act*.18.2.

እበ፡ አባ፡ pater, Prior, Abbas, pater ſpiritualis.*plur.* አበው፡ patres M*arc*.14.36. አባ፡ ወአቡየ፡ pater, & pa-

ter

ter mi *abba pater*. *Ioan.* 7.22.ſed, ex አበው፡ patribus. *act.* 3.17.Deus ለአበዊነ፡ patrum noſtrorum.

አቤል፡ Abel.*nom.prop.vir.* *Mat.* 23.35.

አበል፡አባል፡ membrum, membra. 1.*Cor.* 12. 26.27. vos eſtis corpus Chriſti & አባሉ፡ membrum eius.

መአበል፡ & መዕበል፡fluctus maris, vnda. *Ps.* 41.8. ኵሉ፡ መዕበልከ፡ omnes fluctus tui. *act.* 27.51.& 28.4. እመ መአበል፡ ባሕር፡ à fluctibus maris.

አበሐ፡ conceſsit, permiſit. *Matt.* 8.21. Domine. አብሐኒ፡ permitte me. *Luc.* 8.32. አበሖሙ፡ permiſit eis. *act.* 16. 1. አበሕናከ፡ permittimus tibi.

አቢሜሌክ፡ Abimelec. *nom.prop.vir.* *Pſ.* 33.1.

እቤር፡ vidua-*plur.* አቤራት፡ viduæ. *Ps.* 67. 6. iudicis ለአቤራት፡ viduarum. *Luc.* 18. 3. erat autem አሐቲ፡ አቤር quędam vidua.

አቤር፡ Heber. *nom.prop.vir.* *Luc.* 3.35.

አብርሃም፡ Abraham. *nom.prop.vir.* *Mat.* 1.1.

እብራት፡ ordo, vicis, vices. *Luc.* 1.8. በእብራቱ፡ in ordine vicis ſuæ. *ibid.ver.* 23. vt impleti ſunt dies, እብራቱ፡ officij eius. *act.* 24.3. በእብራትከ፡ regimine tuo.

አበሰ፡ deliquit, peccauit. *pſ.* 50.6. tibi ſoli, አበስኩ፡ peccaui. *pſ.* 118.11. ከመ፡ ኢየአብስ፡ ለከ፡ vt non peccem tibi. *Matt.* 18.21. quoties አበሰ፡ ሊተ፡ peccabit mihi, in me &c.

Nom. አበሳ፡ peccatum. *pſ.* 50.4. እምአበሳየ፡ à peccato meo. *pſ.* 84.3. operuiſti omnia አበሳሆሙ፡ peccata eorum.

አቢሴሎም ፡ Abſalon. *nom.prop.vir.pſ.*3.1

እብን ፡ lapis,ſaxum.*plur.*አእባን ፡ lapides,ſaxa. *pſ.*117.22. እብን ፡ lapidem quem reprobauerunt.*Matt.* 27. 60. ſignantes አደኅቲ ፡ እብን ፡ lapidem cum cuſtodibus. *Marc.*13.2.non relinquetur እብን ፡ ዲበ ፡ እብን. lapis ſupra lapidem.

አንብዕ ፡ & አንብዐ ፡ lachrymæ.*apoc.*7.17.abſterget Deus አንብዕ ፡ lacrymas ab oculis eorum.

ኣበደ ፡ inſaniuit,furiit,inſanus, inglorius, contemptus fuit, dementatus. *act.*26.24.ተአበድኑ ፡ inſanis Paule? & Paulus ኢየአበድ ፡ non inſanio.*Ioan.*10.20. demonium habet,ወየዓብድ ፡ & inſanit.

ኣእበደ ፡ dementauit,inſanum, fatuũ, furioſum reddidit.*Luc.*8,29.ſemper የዓብዶ ፡ dementabat illum, arripiebat illum.

Nom. አብድ ፡ ſtultus, inſanus, inſenſatus, demens, fatuus,inſipiens,*plur.* አብዳን ፡ ſtulti, inſenſati, fatuui, dementes,mente capiti,inſipiẽtes.*pſ.*13.1.dixit አብድ ፡ inſipiens in corde ſuo.*pſ.*93.8.intelligite አብዳን ፡ inſipientes populi. *Gal.*3.1. ኦአብዳን ፡ O inſenſati Galatæ.

እበድ ፡ ſtultitia,inſania,fatuitas,dementia, inſipientia.*pſalm.* 68. 6.tu Deus ſcis ዕበድየ ፡ inſipientiam meam.

አስተአበደ ፡ inſipientem, inſanum,ſtultum reputauit, contempſit. 1. *Tim.*4.12.አልቦ ፡ ዘያስተአብዶ ፡ ለ ፡ nemo contemnat adoleſcentiam tuam.

እብ

አብዶን ፡ Abdon. *nom.prop.apoc*:9.11.

እበየ ፡ recuſauit, noluit, diſſenſit, ſpreuit. M*at*. 2. 19. ተአበ ፡ noluit,conſolari· *Luc*.10·17.ዘሊተ ፡ አበየ ፡ አበዮ ፡ qui me ſpernit, ſpernit eum &c· *Heb*. 12.25.ኢትእ በዩ ፡ videte ne recuſetis, &c. *act*.6.13. hic homo አበየ ፡ አርምሞ ፡ non vult tacere, *non ceſſat loqui.*

አቢያ ፡ Abia. *nom.prop.vir*· M*att*.1.13.

ተአበየ ፡ diſcordia,ſchiſma fuit.1.C*or*.12.25. ኢይትአበዩ ፡ ne ſit ſciſma, *ne diſsentiatis.*

አብያታር ፡ Abiater.N*om.prop.Mar*.2.26.

አብዩድ ፡ Abiud· N*om.prop.vir.Matt*.1.13.

አተተ ፡ & አተወ ፡ *idem quod Heb.Chald.Arab.*iuit,abiuit, venit,L*uc*.8.34.አተዉ ፡ venerunt,*fugerunt*,& nunciauerunt. L*uc*.12.45.moram facit አቲወ ፡ venire Dominus &c. *Marc*. 15.21. አትወዮ ፡ venientem de villa·

ተአተተ ፡ ſublatus, ablatus fuit, progreſſus eſt. *Mat*. 26·39, ወተአተተ ፡ ሕቀ ፡ & progreſſus puſillum.*act*. 8.33. ወተአተተ ፡ & ſublatum eſt iudicium eius. *ibid*. ወተአተተ ፡ & tolletur de terra &c. *cap*.9.*verſ*.18. & ſtatim ተአተተ ፡ እምአዕይንቲሁ ፡

አእተተ ፡ tulit, abſtulit,amouit,exuit,depoſuit, ſuſtulit, auertit. *Ioan*.1.29.ዘያእትት ፡ qui tollit peccata mudi. *Ioan*.11.40.ያእትትዎ ፡ tollite lapidem & አእተትዎ ፡ tulerunt lap. *Rō*.11.27.cum አእተትኩ ፡ abſtulero peccata.*Epheſ*.4.22. አእትቱ ፡ deponite, *exuite*.2.C*or*.12.8.vt ያእትቶ ፡ diſcedere faceret à me.

N*om*·

Nom. እሡት : ſublatus, ſublatum. *Ioan.* 20.1. & inuenit lapidem እሡት : ſublatum

እቴና : Athena *nom.prop.Vrb.*

እቶነ : & እቶን : caminus, clibanus. *pſ.* 20. 10. vt እቶነ:እሳት : clibanum ignis. *Matt.* 13. 50. in እቶነ : እሳት : in caminum ignis.

እኁ : frater. *plur.* አኃው : fratres. M*at.* 1. 2. & አኃዊሁ : fratres eius. *Mat.* 4. 18. እኅዊሁ : fratrem eius 2. *Cor.* 1. 1. እኁነ : frater noſter.

እኅት : ſoror. *plur.* አኃት : ſorores. C*ant.* 4. 9. እኅትየ : ſoror mea. M*att.* 12. 50. እኅቲየ : ſorores mei. *Ioã.* 11. 1. Martha እኅታ : ſoror eius. *ibid.verſ.* 3. አኃቲሁ : ſorores eius.

እኅዘ : et አሐዘ : *vt heb.* אחז *Chald. & Arab.* ዘ : *in* ደ : *mutato* أسد : أخذ prehendit, comprehendit, apprehendit, cepit, continuit, tenuit, occupauit, poſſedit, potitus fuit. *pſ.* 34. 8. et ተእኅዞሙ : apprehendat eum. *Ioan.* 7. 32. vt ይእኅዝዎ : apprehenderent eum.

N*om.* : እኁዝ : apprehenſus, captus, comprehenſus, etc. *plur.* እኁዛን : apprehenſi, capti, comprehenſi etc. *Mar.* 3. 11. ወእለኒ : እኁዛን : አጋንንት : ርኩሳን :

አኃዜ : ኵሉ : comprehenſor omnium, omnipotens. *in miſ.* 159. 1. Domine Deus noſter አኃዜ : ኵሉ : omnipotens. *in orat.* M*anas.* Domine እኅዜ : ኵሉ : ዓለም : omnipotens etc.

አነ : ego. communis generis. *plur.* ንሕነ : nos. *pſ.* 2. 6. ወአነሰ : ego autem. & 78. 13. ወንሕነሰ : nos autem &c.

እኔሂኒ : ego ipſe. *act.*25. 22. R*om.*15. 14. *Ioan.* 4 31. አንሰ : ቢዩ : ego habeo.

እንስሳ : animal. *vide* ነስሳ :

አንስት : fæmina, fæminæ, ſexus fæmineus. *Mat.* 10.6. አንስቲያክሙ : fæminas veſtras. R*om.*1.26.27. አንስቶሙ : & አንስቲያሆሙ : fæminę eorum.

እንበይነ : pro, de, propter. I*oan.* 13. 22. እንበይነ : መኑ : propter quem, *de quo* , diceret. *Rom.* 5.7. እንበይነ : ጻድቅ : pro iuſto &c. *Rom.* 8. 31. quid ergo dicemus እንበይነዝ : ad hęc. & *Rom.* 14. 14. እንበይነ : መብልዕ : propter eſcam.

አንተ : tu *maſculin.* አንቲ : tu *fæminin. plur.* አንትሙ : vos *maſc.* አንትን : vos *fem.* *Ioan.* 13.13. አንትሙሰ : vos vocatis me.

እንተ : per, quod. I*oan.*10. 1. እንተ : per oſtium. *Rom.* 5. 28. እንተ : ኀቤክሙ : per vos ¶ *coniungitur ſepe alijs dictionibus ſinè ſignificatione.* *Ioan.* 1. 32. ከመ : እንተ : quaſi, columbam. *Ioan.* 3. 30. በእንተ : propter, vocem ſponſi *ibid.* እንቲአሁሰ : illum, oportet creſcere, ወእንቲአየሰ : me autē &c. *pſ.* 117. 19. hæc porta እንተ : Domini.

አናንያ : Ananias *Nom. prop. act.* 5. 1.

እንከ : ſed, verùm, igitur, vt, ergo. M*att.* 22. 24. *Ioan.* 7. 24. *Ioan.* 18. 37. እንከሰኬ : ergo rex es tu?

ኤኔያ : Aeneas. *Nom. prop. vir. Act.* 9. 33.

እንዘ : cùm, dùm, vt, ad. ¶ እንዘ : *præpoſitum futuro, vel præterito, participium format.* M*at.* 18. 1. tunc acceſ-

ſerunt diſcip. ad Ieſum እንዘ ፡ ይብሉ ፡ dicentes. *Marc.* 16.5. inuenerunt iuuenem እንዘ ፡ ይነብር ፡ ſedentem.

እንድርያስ ፡ Andreas. *nom. prop. vir.* Mat. 10.2.

እንድሮንቆን ፡ Andronicus. *nom. prop. Rom.* 16. 7.

እንጋ ፡ ergo, igitur. *Mat.* 17.25. እንጋ ፡ ergo liberi ſunt &c. M*att.* 18. 1. መኑ ፡ እንጋ ፡ quis igitur.

እንጵልያጦን ፡ Ampliatus. *nom. prop. Rom.* 16.8.

እንጾኪያ ፡ Antiochia. *nom. prop. ciuit.*

እንፍ ፡ naſus, nares. *pſ.* 113. 14 እንፍ ፡ ቦሙ ፡ nares habent. *Cant.* 7.4 እንፍኪ ፡ naſus tuus.

እንፊጶል ፡ Amphipolium. *nom. prop.* 2. *Cor.* 1.1.

አኮ ፡ non, minimè. *pſ.* 1.4. አኮ ፡ ከመዝ ፡ non ſic. *pſalm.* 43.22. አኮኑ ፡ nonne? *pſ.* 113.9. አኮ ፡ ለነ ፡ non nobis Domine, አኮ ፡ ለነ ፡ non nobis.

አከለ ፡ ſufficit. *Mat.* 25.9. ኢይአክሎ ፡ ለነ ፡ ወለክን ፡ ne ſufficiat nobis & vobis: I*oan.* 14. 8. & ይአክለነ ፡ ſufficit nobis.

Nom. እክል ፡ Granum, frumentum, panis. M*ar.* 6. 31. L*uc.* 9.4. & 12. 18. I*oan.* 13. 18. ዘይበልዕ ፡ እክልየ ፡ qui manducat panem meum. *apoc.* 6.6. & tres bilibres እክለ፡ *hordei.*

ማእከል ፡ medium, tepidum. *quere in* መ ፡

እክል ፡ paſſus, greſſus, *menſuræ genus. act.* 27.28. inuenerunt ማየ ፡ መጠነ ፡ ፳ በእክል ፡ ብእሲ ፡ aquam quantum viginti paſſus hominis. (*ſcilicet altam.*)

እኰተ ፡ honorificauit. *Pſ.* 4.9.15. & ተእኰተኒ ፡ honorificabis me.

እእ

አእኰተ : gratias egit,gratiam præſtitit.*Luc*.18.11. Deus እእኰተከ : gratias ago tibi. 1.*Theſs*.1.2. ናእኰት : ለእግ ዚአ: &c.gratias agimus Deo.*act*.25.10.volens ያእኰ ትዎ : gratiam prçſtare. *apoc*.11.13. laudauerunt, ወአ- እኰቱዎ : & gratias egerunt *gloriam dederunt* Deo cœli.

ተአኰተ : honorificatus eſt. *Matt*.6.2.vt,ይትአኰቱ : honorificentur ab hominibus.

N*om*.አኰት : & አኰቴት : gratia,honor,gloria.*pſ*.67. 35.ሀቡ: አኰቴት: date gloriã Deo.1.*Cor*.15.57.ለእግዚአ ብሔር : አኰቴት : Deo gratias 2.*Cor*.9.15.አኰት : እግዚ አብሔር : gratias Deo. *apoc*. 7.12.ſapientia ወአኰቴት : & gratiarum actio.

አከየ : malus,prauus, nequam, malignus fuit. M*at*. 27. 64.erit nouiſs.error, ተአኪ : peior,priore. I*oan*.5.15. vt ዘይአኪ : quod deterius eſt , non &c.

አስተአከየ : ſpreuit , malignum, nequam reputauit. L*uc*.23.11. ወአስተአከዮ : ſpreuit eum Herodes &c.

N*om*.እኩይ : malus,malignus,nequam.*plur*. እኩያን : nequam,maligni, mali.L*uc*.11.13.ſi vos እኩያን : mali &c.

እኪት : & እከየ : malitia,nequitia,prauitas.*plur*. እከ ያት : prauitates,mala,nequitię.*pſ*.53.7. verte , *auerte* ለእኪት : malum ſuper inimicos meos.M*at*.19.8.quo niam Moyſes በከመ : እከየ : ልብክሙ ſecundum praui- tatem *ad duritiam* cordis veſtri. *act*.9 13. quanta እከያት : mala feciſti.

አካይያ ፡ Achaia. *nom.prop.Reg.2.Cor.11.*

አው ፡ *particula diſiunctiua*, aut, vel,ſiuè.

አወ ፡ *partic. affirm.* etiam, ſic, ita.Mat. 5.37. ſit ſermo veſter አወ ፡ አወ ፡ eſt, eſt. Luc.10.21. አወ ፡ etiã, pater.*Mar.*15.44.& dixit አወ ፡ etiam, *ita,ſic eſt &c.*

ኤውብሎስ ፡ Nom. *prop.* 2.*Tim.* 4.21.

አውዓየ ፡ combuſsit, *vide* ወዐየ ፡

አወየወ ፡ exclamauit, *vide*, ወየወ ፡

አወዴ ፡ *quere* ዐወዴ ፡

አዘዘ ፡ iuſsit, mandauit, præcepit,ordinauit.*pſ.* 67.32. እዝዝ ፡ manda Deus. *Mat.*14. 28.እዝዝኒ ፡ iube me. *Mar.*6. 8. ወአዘዞሙ ፡ & prǫcepit eis.

ተአዘዘ ፡ obediuit, obtemperauit.*Mar.*1.27.& 4. 4. ventus, & mare ይትኤዘዙ ፡ ሎቱ ፡ obediunt ei. *Epheſ.* 6.1. filij, vt ትትአዘዙ ፡ obediant. *ibid. v.* 5.ſerui, ተአዘዙ ፡ obedite Dominis.

Nom.እዙዝ ፡ probus, benignus, beneficus.*plur.* እዙዛን ፡ probi, benigni, benefici. *in miſ.* 164. 4.induc corda ነገሥት ፡ እዙዛን ፡ regum proborum. *Pſalm.* 50. 14.& ſpiritu እዙዝ ፡ principali confirma me.

ትእዛዝ ፡ mandatum, edictum,præceptum, ordinatio. *plur.* ትእዛዛት ፡ mandata &c.*pſ.*117.4.tu እዘዝከ ፡ manda ſti cuſtodiri, ትእዛዝከ ፡ mandata tua, nimis. *Ioan.*13. 34.do vobis ሐዲስ ፡ ትእዛዝ ፡ nouum mandatum.

ተአዝዞት ፡ obedientia.*Philem.*21.confidens በተአዝዞትከ ፡ in obedientia tua.

አዜር ፡ Aſor.*nom.prop.*Mat.1.13.

አዘርያ ፡ Azaria. *nom. prop. Dan.* 3.88.

አዙብ ፡ hyſſopus, ruta muraria. *pſ.* 50. 9. aſperges me በአዙብ ፡ hyſſopo, &c.

አዜብ ፡ auſter, meridies, meridionalis *Mat.* 12. 42. *luc.* 11. 13. ንግሥት ፡ አዜብ ፡ regina auſter. L*uc.* 12. 56. ነፋስ ፡ አዜብ ፡ ventus auſtralis.

እዝን ፡ rupes. *pſ.* 113. 8. ወለእዝን ፡ & rupem in fontes aquarum.

እዝን ፡ auris, aures, auditus. *pſ.* 113. 14. እዝነ ፡ ቦሙ ፡ aures habent 1. *Cor.* 12. 17. vbi ergo እዝነ ፡ auditus.

 መእዝን ፡ መዐዝን ፡ & ማእዘንት ፡ angulus. *plur.* ማእዘንታት ፡ anguli. *pſ.* 117. 22. factus eſt in caput ማእዘንት ፡ anguli. M*at.* 6. 5. in, መእዝን ፡ angulis platearũ. *Epheſ.* 2. 20. Chriſtus እብነ ፡ ማእዘንት ፡ lapis angularis. *apoc.* 7. 1. ſtantes ſuper quatuor. ማእዘኒሃ ፡ ለምድር ፡ angulos terrę.

አዘጦን ፡ azotus. *nom. prop. act.* 4. 8.

እግዚእ ፡ Dominus, *plur.* አጋእዝት ፡ Domini. *Ps.* 109. 1. dixit እግዚእ ፡ ለእግዚእየ ፡ Dominus Domino meo. *apoc.* 17. 14. quoniam እግዚእ ፡ አጋእዝት ፡ Dominus Dominorum eſt.

እግዚአብሔር ፡ *idem ac* እግዚእ ፡ ብሔር ፡ dominus *vniuerſæ* regionis : *ſiue* እግዚእ ፡ አብ ፡ ሔር ፡ Deus pater optimus. ¶ *pro vno verbo (vt plurimum) ſcribitur & profertur, ac ſoli* Deo O.M. *tribuitur.*

እግዝእት፡ domina. *pſ.* 122. ſicut oculi ancil. in manibus እግዝእታ ፡ Dominę ſuæ. *in miſ.* miſſa ዘእግዝእትነ ፡

ማርያም ፡ Dominę noſtrę Marię.

ኤለዳ : Græcia. *act*. 20. 2. ሖረ ፡ ኤለዳ : venit (*in*) Græciam.

ኢየሱስ ፡ Ieſus. *nomen Saluatoris noſtri* Mat. 1. 17. de qua natus eſt ኢየሱስ ፡ Ieſus qui vocatur Chriſtus.

ኢያስጲድ ፡ Iaſpis. *apoc*. 4. 3. ſicut ዕንቈ ፡ ኢያስጲድ ፡ lapis iaſpis.

አይ ፡ qualis, quale. *Ioan*. 4. 51. አይ ፡ ጊዜ ፡ quo tempore 1. *Cor*. 15. 35. በአይ ፡ quali corpore.

አይቴ ፡ vbi, quo. M*att*. 26. 17. በአይቴ ፡ vbi, vis paremus. *Mat*. 13. 27. እምአይቴ ፡ እንከ ፡ ሎቱ ፡ vnde ergo habet *ei* zizania.

ኢትዮጵያ : Aethiopia. *Ps*. 67. 32. ኢትዮጵያ ፡ Aethiopia præueniet manus eius. & dediſti eis eſcam ለሕዝብ ፡ ኢትዮጵያ ፡ populis Aethiopię. *act*. 8. 27. eunuchus ለሕንደኬ ፡ ንግሥተ ፡ ኢትዮጵያ ፡ Candacis reginæ Aethiopię.

ኢትዮጵያዊ ፡ æthiops. *plur*. ኢትዮጵያዊያን : Aethiopes.

አይኅ ፡ diluuium. *pſal*. 28. 10 Dominus congregabit ለማየ ፡ አይኅ ፡ aquas diluuij. Pſ. 31. 6. verũtamen ማየ ፡ አይኅ ፡ aquæ diluuij.

ኢጣልያ ፡ Italia, regio Italiæ. *act*. 18. 2. 27. 1.

እድ ፡ manus. *plur*. እእደው ፡ manus. *pſ*. 30. 6. in እዴከ ፡ manus tuas. *pſ*. 80. 7. እደዊሁ ፡ manus eius.

አድልዎ : hypocriſis, hypocriſia. *vide* ደለወ ፡

አደመ ፡ placuit, complacuit, iucũdum, delectabile fuit, pro-

proſperè egit. *Mat*.14.6. ወአደመቶ ፡ ለሄሮድስ ፡ & placuiſſet Hęrodi. 11.*Cor*.11:18. nam ይእደመክሙ ፡ placent vobis, *libenter enim:* 3.*Ioan*.1.2. በዘይእዱሙ ፡ ለነፍስከ ፡ in hoc quod, proſpere agat anima tua.

N*om*. አደም ፡ iucundum, delectabile.*pſ*. 132.1. & quam, አደም ፡ iucundum.*Cant*.2.14. vox tua አደም ፡ dulcis.

አደም ፡ Adam. *protoparens*.*Luc*.3.38.

አዲም *:* pellis, corium rude.*Matt*.3.4. *Mar*.1.6. Zona eius, ዘአዲም ፡ pellicea.

አዱማስ ፡ *Arab*. الماس Adamas.

አዱማስ ፡ ሰገድ ፡ *nom.prop. reg. Aethiopię.*

አደወ : *vide*, ዐደወ : transfretauit.

አዱያም ፡ vicus, vicina.*pſ*. 43.14. & opprobrium ለአዲያ ሚነ ፡ vicinis noſtris. M*at*.2.16. & in omnibus አዱያ ሚሃ ፡ finibus eius.M*arc*.6.7. አንሶሰወ ፡ ውስተ ፡ አህጉረ ፡ አደያም ፡

አደግ ፡ aſinus. አዱግት ፡ aſina.L*uc*.10.34.

አግ ፡ Og. *nom.pror.vir*. *pſ*.100.34.11.

እገሌ ፡ *idem quod apud Chald. Arab.* فلان *& Hyſpanorum* fulano. quidam, quiſpiam.M*at*.26.18. ኀበ እገሌ ፡ ad quendam. ❡ I*n lib.ſacris ponitur* እገሌ ፡ *& nomen proprium ſummi* Pont.*Regis*, *vel* Ep*iſcopi*, *exprimendum denotat. vt* ሊቀ ፡ ጳጳስ ነ ፡ አበ ፡ እገሌ ፡ ſummus pontifex noſter, Aba N.

ተአገለ *:* circumuenit, iniquè, auarè tractauit, oppreſsit, in ſeruitutem redegit, alteri detrimentum fecit.

fecit. *pſal.* 118. 121. ኢይትዐገሉኒ ፡ non calumnientur me. *Luc.* 3. 14. & 6. 29. orate, ጸሊ ፡ ይትኤገሉክሙ ፡ pro calumniantibus vos. II. *Cor.* 2. 11. ለእለ ፡ ይትኤገሉክሙ ፡ ſi quis vos in ſeruitutem redegit. *Iacob.* 2. 6. እለ ፡ ይትኤገሉክሙ ፡ qui opprimat vos.

ትእግልት ፡ auaritia. *Mar.* 7. 22. ወትእግልት ፡ & auaritię, & nequitię. *luc.* 12. 15. cauete ab omni ትእገልት ፡ auaritia.

መስተአግል ፡ auarus. *plur.* መስተአግላን ፡ auari. 1. *Cor.* 6. 10. ኢመስተአግላን ፡ neque auari.

Nom. እጓል ፡ pullus, catulus, iuuencus, infás. *vtriuſq; numeri, & generis eſt, atquè vſurpatur de homine, & omnibus animalibus, etiam volucribus. pſ.* 16. 12 እጓል ፡ አንበሳ ፡ Catulus leonis. *pſ.* 146. 9. ወለእጕለ ፡ ቋዓት ፡ & pullis Coruorum. *Luc.* 1. 41. exultauit, እጓል ፡ infans in vtero.

እጓለ ፡ እመሕያው ፡ homo, homines. ወልደ ፡ ከጓለ ፡ እ መሕያው ፡ Filius hominis. ደቂቀ ፡ እጓለ ፡ እመ ፡ ሕያው ፡ filij hominum. *pſalm.* 4. 3. ደቂቀ ፡ እጓለ ፡ እመ ፡ ሕያው ፡ filij hominũ vſquequo &c. *pſ.* 8. 5. & quid eſt እጓለ ፡ እመ ሕያው ፡ filius hominis. *Marc.* 2. 28. & Dominus eſt ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመ ፡ ሕያው ፡ filius hominis Sabbathi. *Mar.* 7. 8. & tenent ትእዛዘ ፡ እጓለ ፡ እመ ፡ ሕያው ፡ traditiones hominum.

እጓለ ፡ መውታ ፡ pupillus, pupilli, orphani. *pſ.* 67. 6. አበ ፡ ለእጓለ ፡ ማውታ ፡ pater orphanorum. *pſ.* 81. 3. iudicate pauperi : ወለእጓለ ፡ ማውታ ፡ & orphano. *pſ.* 93.

6. &

6.& occiderunt viduas ወእጓለ : ሙዉታ : & pupillos.

እግሬ : pes. *plur.* እገሬ : pedes. *pſ.* 109 1. ſcabellum, እገሪከ : pedum tuorum. *Marc.* 9. 44. ſi, እግርከ : pes tuus &c.

አገር : Agar. *nom. prop. mul. Gal.* 4. 24.

አጋሬዊ : Agarenus. *plur.* አጋሬዊያን : Agareni. *nom. gent. pſ.* 82.7.

አግሪጳ : Agrippa. *nom. prop. vir. act.* 25.13.

አገሰ : *indè,* ተአገሰ : tolerauit. *vide* ዐገሰ :

አገተ : *quere* ዐገተ : circumdedit.

አጋቦስ : Agabus. *nom. prop. vir. act.* 11. 28.

አጵሎን · Apollo. *nom. prop. vir. act.* 19. 1.

አጶሎንየ : Apollonia. *nom. prop. act.* 17. 1.

ኤጲፋንያ : Aepiphania.

አጸወ : *vide,* ዐጸወ : clauſit.

አፈ : os, oris. *pſ.* 113.12. አፈ : ቦሙ : os habent. *luc.* 24. 2. እምአፈ : መቃብር : ab oſtio *ore* monumenti. *apoc.* 9.18. እምነ : አፉሆሙ : & እምነ : አፈሆሙ : de ore eorũ. *ibid. cap.* 10.9. ſed in አፉከ : ore tuo. & *ver. ſequeuti* & erat dulce in አፉየ : ore meo &c.

ኤፍሬም : Ephraim *nom. prop. pſ.* 59 9.

ኤፍራታ · Ephrata. *nom. prop. pſ.* 131.6

ኤፍራጥስ : Ephrates. *nom. prop. fluuij, apoc.* 9.14.

አፍሪቂያ : Africa. *act.* 27.2. *vna ex quatuor partib. Orbis, eaque ditiſsima.*

ኤፌሶን : Epheſus. *nom. prop. ciuit.*

አፍአ : foras, foris, extra. *Ioan.* 6.37. non eiiciam, አፍአ :

foras.*Ioan.*19.4.exiuit iterum Pilat. አፍኣ : foras.

እፎ :*partic. admirantis*, quomodo ? quàm ? quantũ ? quid ? M*att.*22.12. እፎ : quomodo huc intraſti ? M*att.*10.25. እፎ : ፈድፋደ : quanto magis ? I*oan.* 21. 21. ዝኬ : እፎ : hic autem quid ?

አፈው : አፈው: & አፈዋት : aromata, odoramenta.C*ant.* 5.1.meſſui myrrham cũ አፈዋትየ : aromatibus meis. & *cap.6.verſ.*1.& ad ኣብያተ : አፈው: areolam aromatum. M*arc.*16.1.emerunt አፈው : aromata.

ኤጳፍሮዲጦን :Epaphroditus. *nom.prop.*P*hil.*2.25

አጲዮ : Appius. *nom.prop.act.*28.15.

LITERA ከ C.

ከሀለ:potuit,poſſibile fuit. *Mat*.10.28.timete eũ ዘይክል: qui poteſt. *Mat*.20.22. ትክሉኑ: poteſtis? dicunt ei, ንክል: poſſumus. *Marc*.14.5.an non ተክህለኑ: poterat venundari? *act*.27.17.vix ከሀልነ: potuimus.

ተከሀለ: poſſibile eſt. M*at*.19 26. apud homines, ኢይትከሀልዘ: impoſsibile hoc, apud Deum autem, ይትከሀል: ኵሉ: poſſibilia omnia.

ተከሀለ: pepigit, conuenit, promiſit. *Mat*. 20.1. & ተከሀለ: conuenit, cum operarijs. *ver*. 13. nonne ex denario, ተከሀልኩከ: conueni tecum.

Nom. ከሃሊ: potens. L*uc*. 24.19. qui fuit, ከሃሊ: po-potens in ſermone, &c.

ከሂሎት: poſsibilitas. *in quadam epiſt*. vos omnes Aethiopes vigilate በከሂሎትክሙ: ſecundum poſſibilitatem veſtram.

ኪሄል: pila, globus, orbis, ſphera. *plur*. ኪሃላት: pilæ, globi, orbes. *pſ*.70.7. ከመ: ኪሄል: ኮንክዎሙ: ለብዙኃን: ſicut globus factus ſum multis: *vt prodigium &c.* 1.Cor.4.13. ወከመ: ኪሃላት: ኮነ: & tamquam pilę factus ſum in mundo. *vt pilæ luſoriæ*.

Nom. ክህን : ſicut Chald. & Syr. Arab. كاهن ſacerdos, antiſtes, Pontifex. plur. ክህናት : Sacerdotes Pontifices. pſal. 109. 5. tu es ክህኑ : ለዓለም : ſacerdos &c. pſ. 131. 9. ክህናቲከ : ſacerdotes tui. Heb. 5. 1. ኵሉ ; ሊቀ : ክህናት : omnis ſumus pontifex.

ክህነ : indè ተክህነ : ſacerdotio functus eſt, ſacerdos fuit miniſtrauit. in miſ. 165. 4. coram te, ንትክሀን : fungamur ſacerdotio.

ከለለ : coronauit. Ps. 5. 13 ከለልከነ : coronaſti nos. pſ. 8. 6. gloria, & honore ከለልኮ : coronaſti eum. pſ. ዘይከልለከ : qui coronat te.

ተከለለ : coronatus eſt. heb. 2. 9. gloria & honore, ተከለለ : coronatum.

አክሊል : corona, diadema. Cant. 3. 11. በአክሊል : in diademate, quo &c. apoc. 2. 10. dab. tibi, አክሊለ : coronam. &c.

ከለሐ : clamauit, exclamauit, vociferatus eſt. Luc. 1. 42. & ከልሐት : exclamauit voce magna. Ioan. 28. 36. & ከልሑ : ኵሎሙ : clamauerunt omnes.

ከለስስት : manipulus, manipuli. pſ. 125. 6. portantes ከለስስቲሆሙ : manipulos ſuos. pſ. 128. 7. qui colligit ከለስስቲሁ : manipulos.

ኬልቄዶን : Calcedonius.

ከለበ : canis, plur. ከለባት : canes. pſalm. 67. 24. lingua ከለባቲከ : canum tuorum. Luc. 16. 21. ወከልባትኒ : & canes veniebant. 2. Pet. 2. 22. ከልብኒ : canis reuerſus &c.

ከለአ

ክለአ ፡ prohibuit, vetuit. Mat. 19. 13. ይከልክሎሙ ፡ prohibuerunt eos. *Marc*. 7. 36. ይከልኦሙ ፡ prohibebat eos.

ክልእ ፡ alter, alius, ſecundus. *plur*. ክልኣን ፡ alij. &c. *pſ*. 77. 6. vt cognoſcat ክልእ ፡ altera generatio. Mat. 2. 12. & per ክልእ ፡ aliam viã. *Mat*. 20. 2. & vidit ክልኣን alios ſtantes.

ክልኤት ፡ altera, diuiſio, alienatio, *in miſſ*. 163. 4. vt ſint ſine, ክልኤት ፡ diuiſione. Mat. 27. 61. ወክልኤታኒ ፡ & altera maiora.

ክልኤ ፡ ክልኤቱ ፡ duo. Matt. 11. 1. precipiens, ለዐሠርቱ ፡ ወ ክልኤቱ ፡ duodecim diſcipulis. *Mat*. 18. 8. quam ክልኤ ፡ እደ ፡ ወክልኤ ፡ እግረ ፡ duas manus, vel duos pedes.

ክልእየ ፡ amicus. *femin*. ክለእት ፡ amica. Cant. 5. 2. ſoror mea ክልእትየ ፡ amica mea. Matt. 20. 13. 22. 12. & 12. 26. 50. ክልእየ ፡ amice &c.

ኩልያት ፡ renes, ren. *pſ*. 25. 2. cor meũ & ኩልያትየ ፡ renes meos.

መክልኣን ፡ aduerſarij, alieni. 1. *Cor*. 16. 9. multi መክል ኣን ፡ aduerſarij.

ከሌዳ ፡ Chaldea. *nom. prop. reg. act*. 7. 4.

ከሐከ ፡ illic, ibi. *Mat*. 24. 23. *Marc*. 13. 21. *Luc*. 17. 23. ነዋ ፡ ዝየ ፡ ወ ነዋ ፡ ከሐከ ፡ ecce hic & ecce illic.

ክሕደ ፡ negauit, abnegauit, pernegauit. *Mar*. 14. 27. ego autem ኢይክሕደከ ፡ non negabo te. *ibid*. tu ትክሕደኒ ፡ negabis me. *Luc*. 7. 22. & beati qui ኢይክሕዱኒ ፡ non negauerint me. et non fuerint ſcandal. &c.

ተከሐደ ፡ quæſtionem mouit, vrgendo reſtitit, altercatus fuit, diſceptauit, litigauit. *act*. 18. 15. ſi vero ትት ከሐዱ ፡ quęſtionem mouetis &c. *act*. 25. 19. ዘይትከሐዱ፡ quod, litigant.

አከሐደ ፡ contendit, litigauit, reſtitit, cõtradixit. *Luc*. 24. 11. & non crediderunt illis ወአከሐድዎሙ ፡ & reſtiterunt illis. *ſem*. 1. *Cor*. 11. 16. & qui vult ለይከሐድ ፡ cõtendat, nos autem &c.

Nom. ክሕድ ፡ hęreſis, ſecta. *act*. 24. 6. & docet ክሕደ፡ ſectam hæreſim Nazarenorum.

መስተከሐደ፡ hæreticus. *Tit*. 3. 10. ለመስተከሐደ ፡ ብእሲ፡ hæreticum hominem, &c.

ካም ፡ Cham. *nom. prop. vir. pſ*. 77. 51.

ከመ ፡ vt, quod, ad, ſicut, tamquam, ſicuti, quemadmodum, vti &c. *ſimilitudinis particula*. *pſ*. 16. 4. ከመ ፡ ኢ፡ vt non loquatur. *psal*. 18. 6. & ipſe ከመ ፡ tamquam ſponſus.

ከማሁ ፡ ſimiliter, ſic, ita. *pſal*. 6. 7. 2. ከመ ፡ ſicut deficit fumus ከማሁ ፡ ſic deficiant.

ከመዝ ፡ ita, ſic, talis. 2. *Cor*. 12. 5. pro huiuſmodi ዘከመዝ፡ qui talis eſt.

በከመ ፡ ſecundum. *pſ*. 50. 1. በከመ ፡ ſecũdum magnã. *pſalm*. 118. 76. ወበከመ ፡ & ſecundum eloquium tuum.

ከሠተ ፡ releuauit, manifeſtauit, reuoluit, aperuit, prodidit, traduxit diffamauit. *pſ*. 28. 9. ወይከሥት ፡ & reuelabit cõdẽla. *Mat*. 1. 19. noluit, ይክሥታ ፡ traducere eã.

Mar.

Mar.16.3. quis ይከሥት፡ ለነ፡ reuoluet nobis &c.

ተከሠተ፡ reuelatus, manifeſtatus fuit. Ioan.3.20.vt non; ይትከሠቶ፡ manifeſtantur, *arguantur* opera eius. 2. *Theſs.* 2. 3. & ይትከሠት፡ reuelatus fuerit &c.

*Nom.*ክሡት፡ manifeſtus, manifeſtè, palam. *Marc.* 6.14. ክሡተ፡ ኮነ፡ manifeſtum factum eſt.*Ioan.* 7.4. vult ክሡተ፡ palam eſſe.

ኩርኩረ፡ *indè*, ኣንኩርኩረ፡ reuolutum fuit, reuoluit. *Mar.*16.4.*Luc.*24.2.inuenerunt lapidem, ኣንኩርኩረተ፡ reuolutum.

መንኰራኩር፡ rota, rotę.*pſ.*82.14. pone illos vt መንኰራኩር፡ rotam.

ክረመ፡ hiems fuit.

ኣክረመ፡ hiemauit.*act.* 27.12. ለአክርሞ፡ *ad* hiemandum.1:.*Cor.*16.6. ኣክርም፡ hiemabo.

*Nom.*ክረምት፡ hiems, annus.*Cāt.*2.11.ecce, ክረምት፡ hiems tranſiit. *Mar.* 5.26.& 52.ዓሠርተ፡ ወክልኤቱ፡ ክረምተ፡ duodecim anni. I*oan.*10.22. ክረምት፡ ወኮነ፡ hiems erat.

ክሩም፡ annoſus, vetus, vetuſtus.*Luc.*5.39.& nemo bibens ክሩመ፡ vetus. *ibid.* ክሩም፡ ይኄይስ vetus melius eſt.

ከርሥ፡ venter, vterus, viſcera.*pſ.*50. 11. in, ከርሥየ፡ viſceribus meis.*Cant.*7. 2. ከርሥኪ፡ venter tuus.

ክርስቶስ፡ Chriſtus.

ክርስቲያናዊ፡ Chriſtianus. *pl.* ክርስቲያናውያን Chriſtiani.

ክሪስቶሎቤ: Chryſolitus, *genus lapidis præt. apoc.* 21.
ክሪሰጵሰስ: Chryſopraſus, lapis præcioſus. *apoc.* 21, 20.
ክርበበት: philacteria. *Matt.* 23. 6. dilatant ክርበበቲ
ሆሙ: philacteria ſua.
ኮሬብ: Horeb. *nom. prop.* Pſ. 105. 19.
ከርቤ: myrrha. *pſ.* 44. 9. ከርቤ: myrrha, & gutta. *Cāt.*
4. 6. vadam ad montem ከርቤ: mirrhę. *Ioan.* 19. 39.
ferens mixturam ከርቤ myrrhæ & aloes.
ኪሩቤል: Cherubim. *pſ.* 79. 2. & 98. 1. qui ſedet, ላዕለ:
ኪሩቤል: ſuper Cherubim.
ምኵራብ: ſynagoga, templum, locus congregationis.
plur. መኳርብት: & ምኵራባት: Mat. 6. 2. በመኳር
ብት: in ſynagogis, et vicis. Marc. 3. 1 introiuit ite-
rum in ምኵራብ: Synagogam. Ioan. 8. 2. iterum ve-
nit *in* ምኵራብ; templum. *act.* 9. 2. vt iret ኀበ: ምኵ
ራባት: Synagogas.
ክርታስ: charta, papyrus, 2. *Ioan.* 13. nolui በክርታስ per
chartam, et atramentum.
ካራን: Caran. *nom. prop. act.* 11. 12.
ከርካዕ: nux, nuces. *Cant.* 6. 10. in hortum ከርካዕ: nu
cum deſcendit.
ኰርዐ: percuſsit, colaphum impegit, dedit alapam,
pignis, colaphis cæcidit. Mat. 15. 19. & ይኰርዕዎ:
percutiebant caput eius. Luc. 22. 65. ዘኰርዐከ: quis
percuſsit te. 2. *Cor.* 12. 7. ወይኰርዐኒ: & colaphizet
me.
ተኰርዐ: colaphizatus, colaphis cęſus fuit. 1. *Cor.*
4. 11.

4 11. ወንትኰረዕነ ፡ & colaphis cædimur.

ኮራዚ ፡ Gorazain..*nom.prop.*Mat. 11.21.

ከረየ ፡ fodit,perfodit.*pſ.*56. 7. ከረዩ ፡ foderunt, fo-
ueam. *Luc.* 6.48. ወከረየ ፡ & fodit eam.

ተከረየ ፡ foſſus,perfoſſus fuit.*pſ.* 93.13.donec ይት
ከረይ ፡ fodiatur peccatori &c.

ከርዳድ ፡ carduus , cardui, zizania, lolium.*Matt.*13.
25.& ſuperſeminauit ከርዳድ ፡ zizania.

ከሰተ ፡ *vide* ከሠተ ፡

ኰሰኵስ ፡ punctatus,vermiculatus. *Cant.* 1.10. ኰሰኵ
ስ ፡ vermiculatas argento.*Mar.*7.8.ኰሰኰሰተ ፡

ኮስተረ ፡ *ſignificat* emungere, mundare. *Luc.* 11. 25.
ወኮስቶረ ፡ ſcopis mundata.

ክሳድ ፡ collum,ceruix, occiput.*Cant.* 1.10.& ክሳድኪ ፡
collum tuum. *Rom.* 16.4. ክሳዶሙ ፡ ſuas ceruices.

ከብከብ ፡ Nuptię. *Mat.*22.2.ዘገብረ ፡ ከብከብ ፡ qui fecit
nuptias filio ſuo.*Ioan.*2.1.ከብከብ ፡ ኮነ : nuptiæ factę
ſunt.

ከብረ ፡ honorauit,glorificauit,honoratus,nobilis fuit.
Luc. 4.23. *Ioan.*4.44. ኢይከብር ፡ non honoratur ,
propheta in patria ſua.

አክበረ ፡ honorauit. *Marc.*7.6.labiis ſuis, ያከብሩኒ
honorant me. *Epheſ.*6.2. አክብር ፡ አብከ ፡ honora pa
trem tuum.

Nom. ክብር ፡ honor,gloria,veneratio, reuerentia.
*pſ.*20.6.magna *eſt* ክብሩ ፡ gloria eius.*pſ.*8.6. ክብረ፡
gloria & honore. & *pſ.* 28. 2. afferte Domino

ክብረ ፡ gloriam *venerationem*.

ክቡር ፡ honoratus, glorificatus, nobililis, precioſus, reuerendus. *plur.* ክቡራን ፡ honorati, honorificati,nobiles. *pſ.*20.4. ዘእምዕንቍ ፡ ክቡር ፡ de lapide precioſo. *pſ.*138.17.nimis ክቡራን ፡ honorati ſunt amici tui.&c. *Luc.*7.2.ክቡር ፡ precioſus erat illi.

ከበሮ ፡ tympanum. *pſ.*80.2. & date ከበሮ ፡ tympanum. *pſ.*149.3. በከበሮ ፡ in tympano.

ከበተ ፡ occulauit,abſcondit.*Luc.*1.24.& ከበተት ፡ ርእሳ ፡ occultabat ſe,*fem.*

ተከብተ ፡ latuit, occultatus fuit, *Luc.*.8. 47.quia non ተከብተ ፡ latuit.

ከብአ ፡ abſcondit, *vide* ኀብአ ፡

መንከቢያት ፡ pollex , *Luc.*2.7.& 12.ligauit, መንከቢያቲሁ ፡ pollicem eius.

ከበደ ፡ grauis fuit. *pſ.*31.4. ከበደት ፡ እዴከ ፡ grauata eſt manus tua. *Cor.*1.8.ከበድነ ፡ grauati fuimus.

አክበደ ፡ grauauit, aggrauauit. *pſ.*4. 3. vſquequo ታከብዱ ፡ ልበክሙ ፡ grauatis corda veſt.11.*Cor.*12.16. ego ኢያክበድኩ ፡ ላዕሌክሙ ፡ non grauaui vos. *Luc.*21. 34. ne, ታክብዱ ፡ grauentur. &c.

Nom. ክቡድ ፡ grauis, grauatus. *plur.* ክቡዳን ፡ grauati *Mar.*14.41.quia, ክቡድ ፡ grauati, erant oculi, &c. *luc.*9.32. ክቡዳን ፡ በንዋም ፡ grauati ſomno.

ክበድ ፡ pondus. *Hebr.* 12.1. & abiiciamus à nobis ኵሎ ፡ ክበደ ፡ omne pondus.

ኰነነ ፡ damnauit, condemnauit, iudicauit,diiudi-

cauit,

cauit, vindicauit, gubernauit, adminiſtrauit. *pſ.* 2. 10. qui ትኰንኑ ፡ iudicatis, terram. *Luc.* 18. 9. እኰንና፡ vindicabo illam. *Ioan.* 3. 17. vt, ይኰንና ፡ ለዓለም ፡ vt iudicet mundum.

ተኰነነ ፡ iudicatus, damnatus, condemnatus fuit, ſubiectus, ſubditus eſt. *Ioan.* 3. 17. qui credit in eum, ኢይትኰነን ፡ non iudicatur, & qui non credit, ወይእ ፡ ተኰነነ ፡ iam iudicatus eſt. 1. *Pet.* 3. 1. mulieres, ተኰነና ፡ ſubditæ ſint &c.

አኰነነ ፡ poteſtatem dedit, iudicem conſtituit. *Ioan.* 17. 2. ſicut አኰነንኮ ፡ dediſti eum poteſtatem &c.

Nom. ኵነኔ ፡ iudicium, damnatio. *pſ.* 18. 10. ኵነኔሁ ፡ ለእግዚ እብሔር ፡ iudicia Domini. *Rom.* 8. 1. nihil ergo, ኵነኔ ፡ እለ ፡ damnationis eſt iis.

መኰንን ፡ & መኵንን ፡ iudex, poteſtas, præpoſitus. *plur.* መኳንንት ፡ iudices, magiſtratus, præpoſiti. *pſ.* 49. 6. quoniam Deus መኰንን፡ iudex eſt. *act.* 16. 20. *et* 32. 38. ለአኩ ፡ መኳንንት ፡ miſerunt magiſtratus. *Heb.* 17. 7. mementote, መኳንንቲክሙ ፡ prępoſitorum veſtrorum.

ከናአን ፡ Chanaan. *nom. prop. Reg. Ps.* 104. 11.

ከናናዊ ፡ Chananæus. ከናናዊት ፡ Chananęa. *Marc.* 15. 22. & ecce mulier ከናናዊት ፡ Chananæa.

ከንቱ ፡ et ከንቱ ፡ inane, vacuum, fruſtra. *pſ.* 2. 1. & populi meditati ſunt ከንቱ ፡ inania. *pſ.* 126. 3. ከንቱ ፡ fruſtra, in vanum &c. 1. *Theſ.* 3. 6. ወለከንቱ ፡ ይከውን ፡ & inanis fiat &c.

ኲናት : gladius,enſis,framea,lancea.*pſ*.77.62.& 64. በኲናት : in gladio ceciderunt. I*oan*. 16. 32. aperuit latus eius dextrum በኲናት : lancea.

ክንፍ: ala,penna. *pſalm*.56.2. 60.5.ſub vmbra,ክንፊከ: alarum tuarum. *apoc*.4. 8. ለለ ፡ ፩እምኔሆሙ ፡ በበ : ፮ ክነፊሆሙ : ſingulæ eorum habebant alas ſenas·

ከናፍር: labiũ,labia.*pſ*.50.17.aperies ከናፍርየ:labia mea.

ኰኵሕ : petra.*psal*.26.6.39.3.in ኰኵሕ : petra exaltaſti me.*Mat*.16.18.አንተ : ኰኵሕ : tu es Petra.

ኮከብ Stella, aſtrum.*plur*. ከዋክብት : ſtella,aſtra.*pſal*.8. 4.lunam , & ከዋክብተ : ſtellas.*apoc*. 2.28. dabo illi, ኮከበ : ጽባሕ : ſtellam matutinam. *pſ*. 109. 2. ante, ኮከብ : ጽባሕ : luciferum,&c.

ከወል : arbor nauis, malus.*pl*. አክዋል : M*arc*. 4. 37. apud ከወለ : ሐመር : arborem nauis.C*ant*.2.5.ſtipate me አክዋል : malis.

ከወሰ : *vide*, ሖወሰ : mouit.

ኮነ : fuit , eſt, factus eſt.*pſ*. 37. 15.ኮንኩ : factus ſum.*pſ*. 71.19. ለይኩን : ለይኩን : fiat fiat.*Mat*. 21. 4. ዝኮነ : hoc factũ eſt.*ibid.ver*.38. ይኩነነ : ለነ : erit nobis, *habebimus &c.&* *ver*.2. à Domino ኮነት : ዛቲ: factũ eſt iſtud. 2.C*or*.12.16. ከዊንየ : eſſe ego &c.*cum eſſem*.

ከዊን : fieri, eſſe. M*att*.10.16. ኩኑ:ጠቢባነ : eſtote erg oprudentes.

ካዕበ : denuo,iterum. M*att*.22.1.*Marc*.2.1. &c.

ምክዕቢት ; vices,plus , pluries. L*uc*.8.8.ምእት : ምክዕቢት;

ዕቢተ ፡ cẽties,cẽtuplũ.*luc*.18.30.ብዙኀ፡ ምክዕቢተ፡ multa plura. 2. *Cor*. 12.15. ego autẽ ምክዕቢተ ፡ plus &c.

ክዐወ ፡ effudit, fudit, diffudit. *pſ*.13. 3. ለክዒወ ፡ ደም፡ ad effũdendum ſanguinem. *pſ*. 78. 3. ክዐዉ ፡ effuderunt.

ተክዕወ ፡ fuſus, effuſus, diffuſus fuit. *pſ*.44. 3. ተክዕወ፡ diffuſa eſt. *Mat*. 26. 28. ዘይትከዐው ፡ qui effundetur.

ከይሲ ፡ ſerpens, draco. *pſ*.90.13. conculcabis leon. & ከይሴ ፡ draconem.

ኪን ፡ ars. *act*.18. 3. quia አሐዱ ኪኖሙ፡ eiuſdem artis erant. *vna ars eorum*.

ኬናዊ ፡ artifex. *plur*. ኬናውያት ፡ artifices. *act*.19.38. qui cum eo ኬናውያት artifices. *apoc*. 18 17. & omnes ኬነት፡ አሐማር ፡ gubernatores nauium. & *ver*. 22. non inuenietur in te. ኵሉ ፡ ኬናዊ ፡ ዘኵሉ ፡ ኪን ፡ omnis artifex omnis artis. *Cant*. 7. 1. እደ ፡ ኬናዊ ፡ manu artificis.

ከየደ ፡ & ኬደ ፡ calcauit, conculcauit. *pſ*.90.13. ትከይድ ፡ conculcabis , leonem, &c. *Mat*. 5.13. ይከይዱ ፡ conculcant illud.

ተከየደ ፡ calcatus, conculcatus fuit. *luc*.12.1. ይትከየዱ ፡ conculcarentur. *apoc*. 11. 2. ወይትከየድዋ ፡ & calcabunt eam.

ተከየደ ፡ *ſignificat etiam* , vouere, promittere, ſtatuere firmiter. *pſ*. 82. 6. pati ſunt ወተከየዱ ፡ & firmiter ſtatuerunt.

አከየደ : calcare fecit,triturauit.1.*Cor*.9. 9. quando ታከይደ : triturat.

መከይደ : መከየደ : መከየደ : et መከየደ : calceamentum,ſcabellum. *pſ*.59.10. in Idumæum extendam መከይደየ calciamentum meum. *pſal*.109.2. መከየደ : እገሪከ : ſcabellum pedum tuorum.

መከየደ : torcular.*Mat*.21.23. fodit in ea መከየደ : torcular.

ከደነ : operuit, protexit, cooperuit.*pſalm*.84. 3. ከደንከ : operuiſti.*pſ*.19.14. አከድኖ : protegam eum.

ተከደነ : protectus,defenſus fuit.*pſ*.60. 5. አተከደነ : protegar in &c.

Nom. ክዱን : occultus,coopertus. *Luc*. 12.12.nihil, ክዱን : opertum eſt.*Ioan*.11.39.ክዱን :

ከደን : operimentum, interula , ſubucula , camiſia, tunica.*Luc*.3. 11 qui habet duas,ክልኤ : ከደናት : veſtes interiores interulas.*Ioan*.19.24.et erat ከደን : tunica etc.*act*. 18.3.quia, ከደን : ተሰቀለ : artis ſceno factoriæ erant.*tentorij*.

ከፈለ : diuiſit,partitus eſt. *Luc*.12.13. dic vt. ይክፍለኒ : diuidat mecum. *Marc*.6.4. et ከፈሎሙ : diuiſit eis.

ተከፈለ : diuiſus, diſtributus, partitus fuit, diuiſit. *pſal*. 21.19. & *Ioan*.19.22. ተከፈሉ : diuiſerunt, veſtim.etc. *pſ*.59.8.et እትከፈል : partibor.

Nom. ክፍል : pars, portio. *pſ*. 62.11. ክፍል : partes vulpium.

ከፋሊ : diuiſor. *luc*.12.14. quis me conſtituit, ከፋሌ : diui-

diuiſorem.

መክፈልት ፡ portio,pars.*pſ*.15.5.Dominũs መክፈልት ፡ pars. *pſ*.41.6. መክፈልትየ ፡ portio mea.

ከፈር ፡ modius. M*att*.5.15. et ponunt eam ſub ከፈር ፡ modio.

LITERA ወ W.

ወሀበ : dedit, tradidit. *pſ.* 1. 3. quod, ትሁብ : dabit. *pſ.* 71. 1. ሀበ : ለንጉሥ : da regi, *Mar.* 20. 4. እሁበክሙ : dabo vobis. *Ioan.* 4. 10. ዘወሀበነ : qui dedit nobis.

ተወሀበ datus fuit. *Mat.* 77. & ይትወሀበክሙ : dabitur vobis. *Mat.* 13. 11. vobis. ተወሀበ : datum eſt.

Nom. ሀብት : donum, munus. *Matt.* 7. 9. ſi vos &c. noſtis ሠናየ : ሀብተ : ወሀበ : bonum donum dare &c. *Mat.* 15. 5. ሀብት : munus quodcumque.

ወሀከ : & ወሐከ : turbauit, commouit, concitauit, perturbauit, exacerbauit, excitauit, conturbauit. *pſ.* 77. 40. et ወሀክዎ conturbauerunt eum, ወወሐክዎ : exacerbauerunt. *act.* 13. 50. ወወሐክዎን: concitauerunt Iudei mulieres &c. *Rom.* 1. 32. qui, ይዌሕክዎ : excitant &c.

ተሀወከ . turbatus, concitatus fuit.

ወልታ : ſcutum, clypeus, arma. *pſ.* 5. 13. ወልታ : ſcuto, voluntatis. *Rom.* 13. 12. induamur ወልታ : arma lucis.

ወለደ : genuit, peperit, procreauit. *pſ.* 2. 7. ወለደ ከኩ : genuit te. *Luc.* 1. 31. et ተወልዱ ; ወልድ : paries filium.

ተወ

ተወልደ ፡ natus,genitus,progenitus fuit. Matt. 2.1. ወተወሊዶ ፡ cum natus eſſet. Luc. 1. 35. quod autem ይትወለድ ፡ naſcetur ex te.

Nom. ወልድ ፡ filius. *plur.* ውሉድ ፡ filij. *pſ.* 2. 7. ወልድየ ፡ filius meus es tu. *pſ.* 28. 1. afferte Domino, ውሉደ ፡ filij Dei.

ወለት ፡ filia. *plur.* አዋልድ ፡ filię. *pſ.* 44. 10. አዋልደ ፡ filiæ, regum. *ibid.* audi, ወለትየ ፡ filia mea.

ወላዲት ፡ genitrix. *in miſſ.* 164. 2. Maria, ወላዲተ ፡ እግዚአብሔር ፡ genitrix Dei.

ትውልድ ፡ generatio, progenies. Pſ. 48. 12. ለትውልደ ፡ ትውልድ ፡ progenie progenierũ. *Mat.* 1. 17. ኵሉ ንኬ ፡ ትውልድ ፡ omnes igitur generationes &c.

ልደት ፡ genealogia, generatio, natiuitas, natalis, creatura. Matt. 1. 1. liber ልደቱ ፡ ለኢየሱስ ፡ generatio Ieſu. Luc. 1. 14. multi, በልደቱ ፡ in natiuitate eius. *Rõ.* 8. 39. nec alia ልደት ፡ creatura.

ወለጠ ፡ mutauit, equauit, formauit, conformauit, conſiliauit, reconſiliauit, concordauit, paſcificauit. *pſ.* 101. 27. ትዌልጦሙ ፡ mutabis eos. *pſ.* 105. 20. ወወለጡ ፡ & mutauerunt gloriam ſuam.

ተወለጠ ፡ mutatus, transmutatus, immutatus, transformatus, transfiguratus fuit. *pſ.* 101. 27. & ይትዌለጡ ፡ mutabuntur. *Mat.* 17. 2. *Mar.* 9. 2. ወተወለጠ ፡ ራእዩ ፡ trãſmutatus, eſt vultus eius, *transfiguratus eſt* &c. *Cor.* 15. 12. & nos ንትዌለጥ ፡ immutabimur.

መወልጥ ፡ nummularius. *plur.* መወልጣን ፡ nummularij.

larij. Mar. 11. 15. & menſas,መወልጣን፡ nummulariorum,&c.

ወሐከ፡ vide ſuperius ወሀከ፡

ወሐዘ፡ & ወኀዘ፡ fluxit, ſtillauit.pſ.45. 5. ፈለግ፡ ዘይወሕዝ፡ fluminis impetus. flumen quod impetu fluit. Cāt.4.16. ዘይወሕዝ፡ quæ fluit impetu de libano. ibid. ወይኀዝ፡ & fluent aromata mea.

አወሐዘ፡ fluere fecit,effluxit,fluxit. pſ.77.16. ወአውሕዘ ማየ፡ & fluere fecit aquam,& eduxit aquas. ibid.v.r.20. ወያውኅዝ፡ ማየ፡፡ fluerere fecit aquam.

Nom. ወሐይዝ፡ flumen. plur. ወሐይዛት፡ Matt.7. 25.venerunt ወሐይዛት፡ flumina &c.

ውሕዘት፡ fluxus. Luc.8.44.& ſtetit confeſtim ውሕዘት፡ ደማ፡ fluxus ſanguinis eius.

ወሐደ፡ & ወኀደ፡ parum,paucum, modicum fuit. pſ. 106. 39.& ውሕዱ፡ pauci facti ſunt.

አውሐደ፡ minorauit, minuit, diminuit.pſ. 88.64. አወሐድከ፡ minoraſti, dies,&c.pſ.106.38. ኢያውኃደ፡ non minorauit.

Nom. ውሑድ፡ paucus, exiguus, minus , parum. plur.ውሑዳን፡ pauci,exigui.pſ. 16. 14.Domine à ውሁዳን፡ paucis. Luc. 7. 47. qui ወሑድ፡ minus, diligit.

ውሕደን፡ paucitas. pſalm.101.24.ውሕደን፡ paucitatem dierum.

ዋሕድ፡ & ዋኅድ፡ vnicus vnica. in miſ. 159. 1. ለዋኅድ፡ ወልድከ፡ vnici filii tui. Luc.8. 42. quia erat ei

ወለት፡

ወለት ፡ ዋሕድ ፡ filia vnica.

ወሐጠ ፡ & ውኅጠ ፡ deuorauit, abſorbuit, deglutiuit. *Ps.* 34. 25. ውሕጦናሁ ፡ deuorauimus eum. *pſ.* 105. 17. ወውኅጠቶ፡ & deglutiuit Datan. *Marc.* 12. 36. qui, ይውኅጥዎን ፡ deuorant, domos viduarum.

ውሥአ · & አውሥአ reſpondit. *pſ.* 118. 42. አወሥኦሙ ፡ reſpondebo, expro. Mat. 15. 23. ኢያውሥኦ ፡ non reſpondit Dominus Ieſus verbum,

ተወሠአ ፡ reſpõdit. *Rom.* 21. quid ergo ትትዋሣእ ፡ reſpondebis ? *act.* 6. 29. ተወሥአ ፡ diſputabat.

Nõ. ሡኣሴ: reſpõſio. *Luc.* 4. 22. & 20. 26. ሡኣሴ አፉሁ ፡ reſponſio oris eius.

መዋሥእት ፡ chorus, reſponſorium. *in miſ.*

ወረሰ ፡ hereditauit, poſſedit. *pſal.* 36. 9. ይወርስዋ ፡ hereditabunt, terram. *pſ.* 82. 13. ንወርስ ፡ hereditate poſſideamus.

N*om.* ወራሲ ፡ heres. *plur.* ወራሲያን ፡ heredes. M*at.* 21. 38. *Mar.* 12. 7. hic eſt ወራሲ ፡ heres. *Rom.* 8. 17. ſi ወራሲያን ፡ heredes Dei.

መዋርስት ፡ coheredes. *Rom.* 8. 17. መዋርስቲሁ ኬ ፡ coheredes ergo Chriſti.

ርስት ፡ hereditas. *pſ.* 2. 8. gentes ለርስትከ ፡ hereditatem tuam. *pſalm.* 15. 5. pars ርስትየ ፡ hereditatis meę &c.

ትርሲት · adoptio. *Rom.* 8. 15. & 23. ትርሲተ ፡ ውሉድ ፡ adoptionem filiorum. *Gal.* 4. 5. *Epheſ.* 35. *idem.*

ወረቀ ፡ ſpuit, expuit, conſpuit. I*oan.* 9. 6. ወረቀ ፡ expuit.

Mat.27.30.ወይወርቁ፡ ላዕሌሁ፡ & expuerũt in eum.

ምራቅ፡ ſputum, ſaliua. *Ioan.6.9.* በምራቁ፡ ex ſputo ſuo.

ወርኅ፡ luna. *pſal.* 8.4. ወርኀ፡ lunam, & ſtellas etc.

ወርኃዊ፡ lunaticus. *plur.* ወርኃዊያን፡ lunatici. M*att.* 4.24. et ወርኃዊያን፡ lunatici etc.

ወርኅ፡ menſis. *plur.* አውራኅ፡ menſes. L*uc.* i. 24. quinque አውራኅ፡ menſibus. *ibid.ver.* 26. in ſexto ወርኅ፡ menſe.

ወረወ፡ cecidit, proiectus fuit. *pſ.*15.6. funes ወረዉ፡ ሊተ፡ ceciderunt mihi.

ወርዘወ፡ iuuenis, puer fuit. *pſ.*36.25. ወርዘውኩ፡ iuuenis fui, *eram.*

ወሬዛ፡ iuuenis, puer. *plur.* ወራዙት፡ pueri, iuuenes. *pſ.*148.12. ወራዙት፡ iuuenes, & virgines. *Ioan.*21.18. cum ወሬዛ፡ puer eſſes, *iunior eſſes.*

ወርዙት፡ iuuentus, ætas iuuenilis. *pſ.*42.4. lętificat ለውርዙትየ፡ iuuentutem meam.

ወረደ፡ deſcendit. *pſ.*7.17. et ትወርድ፡ deſcendet iniquitas. *pſ.*27.1. እለ፡ ይወርዱ፡ qui deſcendunt.

አውረደ፡ ſubmiſit, deſcendere fecit. M*arc.* 2.4. et አውረድዎ፡ ſubmiſerunt eum.

ሙራድ፡ deſcenſus. L*uc.*19.37. ኀበ፡ ሙራድ፡ ad deſcenſum.

ወሰቀ· tetendit, intendit arcum. *pſ.* 10.3. ወሰቁ፡ intenderunt, arcum. *pſ.*56.8. & ይወስቁ፡ intenderunt arcum ſuum.

ወሰበ፡ *indè* አውሰበ፡ nupſit, ſibi copulauit, vxorem
duxit. *Marc.* 12.25. ኢያውስቡ፡ non nubent 1. *Cor.* 7.
28. እመኒ፡ አውሰብከ፡ ſi acceperis vxorem 1. *Cor.* 7.
34. እንተ፡ ኢያውሰበት. innupta. እንተ፡ አውሰበት፡ nu-
pta.

ተወሰበ፡ nuptus, vxoratus fuit. *Marc.* 12.25. ወኢይትዌሰቡ፡ neque nubentur.

ወስተ፡ in. *pſ.* 2.4. ወስተ፡ ሰማይ፡ in Cælis.

እም፡ ወስተ፡ ex, de, à. *Luc.* 11. 15. እም፡ ወስቴትከ፡ ex te, à te. *Ioan.* 11.45. እም፡ ውስቴቶሙ፡ ex illis.

ወሰከ፡ adiecit, appoſuit, addidit. *pſ.* 70.14. & እዌስክ፡ adiiciam ſuper &c. *Luc.* 3.20. de omnibus malis quæ fecit herodes adhuc ወሰከ፡ adiecit.

ተወሰከ፡ additum, appoſitum, adiectum fuit. *Luc.* 12.31. hæc ommia. ይትዌሰከክሙ፡ adiicientur vobis. *act.* 5.14. & multi ይትዌሰኩ፡ appoſiti sũt credẽtes.

ወሰደ፡ tulit, attulit, duxit, adduxit, perduxit. *Ps.* 44.15. & 16. ይወስዱ፡ & adducentur regi virgines. ወይወስዱዎን፡ afferentur in lætitia &c. *Ioan.* 18.18. & ወሰድዎ፡ adduxerunt eum.

ውስጥ፡ intus, intra, intrinſecus. *Mat.* 7.15. ውስጦሙሰ፡ intrinſecus autem. *Mar.* 7.21. እምውስጡ፡ ለሰብእ፡ ab intus de homine, &c.

ውስጥያት፡ criptæ, cauernæ, fodinç, cellulæ ſubterraneę. *pſ.* 103.13. እምውስጤያቲሆሙ፡ de fodinis, de cauernis ſuis.

ወቀረ፡ fodit excidit.

አውቀረ፡

አወቀረ፡ excidit. *Mat.*27.60. ዘአውቀረ፡ quod exciderat, in petra. *Marc.*15. 46. ዘአውቀሩ፡ quod exciderant.

ወቀሠ፡ & ወቀሰ፡ rationem reddidit, ratiocinatus, argumentatus fuit. *act.*19.33. ወፈቀደ፡ ይውቀሥ፡ & voluit rationem reddere. *act.*22.1. ዘእወቅስ፡ ለክሙ፡ quam reddo vobis rationem.

ተወቀሠ፡ contradixit, obiecit, oppoſuit, argumentatus fuit, diſputauit, contendit. *Luc.* 2.35. ለዘ፡ ይትቃወሙ፡ cui contradicent. *act.*24 12. neque inuenerunt me እንዘ፡ እትቃወሥ፡ diſputantem.

Nom. ቅሥት፡ ratio, contradictio, defenſio. *act.* 26. 1. dicere ቅሥትከ፡ rationem, defenſionem tuã. 1. *Cor.*9.3. ቅሥትየ፡ defenſio mea &c.

ምውቅእ፡ calidus.

ወተረ፡ tetendit, extendit, expandit. *pſ.*7.13. arcum ſuum ወተረ፡ tetendit.

Nom. ወትረ፡ perpetuum, perpetuò, longo tempore, ſemper, frequẽter. *pſ.*102.9. non iraſcetur ወትረ፡ in perpetuum. *act.*12.5. ወትረ፡ ſemper, ſinè intermiſsione ad Dominum.

አውታር፡ corda. *pſ.*91. 3. ለዘ፡ ዐሠርቱ፡ አውታሪሁ፡ in decacordo. *pſ.*150. 4. በአውታር፡ in cordis, & organo.

ውኂዝ፡ torrens, torrentes. *pſ.*17.5. ወውኂዝ፡ & torrẽs iniquitatis. *pſ.*109.7. እምውኂዝ፡ de torrente, &c. *vide* ወሐዘ፡

ሙኃዝ ፡ ማይ ፡ riuus,decurſus aquarum.*pſ*.1.3.ſicut arbor quę plantata eſt ኀበ ፡ ሙኃዝ ፡ ማየ ፡፡ ad decurſus aquarum.

ወንጌል ፡ euangelium.

ወንጌላዊ ፡ euangeliſta. *plur.* ወንጌላውያን ፡ euangeliſtæ.

ውከለ ፡ *hinc*, ተወከለ ፡ confidit,ſperauit, ſuperſperauit. *pſ*.17.4. & እትዌከል ፡ ቦቱ ; ſperabo in eum.*pſ*.35.8. ይትዌከሉ : ſperabunt ſub &c.*pſ*. 124.1. እለ ፡ ተወከሉ ፡ qui confidunt.

አስተወከለ ፡ ſperauit, confidit. 1. *Cor*.13.7. charitas omnia, ያስተዌክል ፡ ſperat.

N*om.* ተውክልት ፡ ſpes.1.*Cor*.13.13. nunc autem manent tria hęc fides, ወተውክልት ፡ & ſpes, &c.

ውከፈ ፡ *inde* , ተወከፈ ፡ ſuſcepit,accepit,recepit,defendit, iuuauit,tenuit,continuit,tuitus, tutatus eſt. *pſ*. 19.3.& de Sion ይትወከፍከ ፡ tueatur te. *pſ*. 88.51. ዘተወከፍኩ ፡ quod continui, in ſinu etc. I*oan*.3.33. nemo (eſt) ዘይትወከፎ ፡ qui accipit illud

ወውዐ ፡ ſonuit,intonuit,clamauit. *pſ*.82.3. ecce ወውዑ ፡ ſonuerunt, inimici.

N*om.* ውውዓ ፡ clamor. *Matt*.25.6. ውውዓ ፡ ኮነ ፡ clamor factus eſt.

ወዐለ ፡ manſit,permanſit.*Ioan*.1.39. ወውዕሉ ፡ et manſerunt. 2.*Cor*.11.25. habitaui ወወዐልኩ ፡ & permanſi &c.

አወዐለ ፡ manere,permanere fecit, incarcerauit,in carcerem coniecit. *act*. 4.3.& አውዐልዎሙ ፡ ሙቁሐ ፡

poſue-

poſuerunt eos in cuſtodiam.

ሞቅሕ: cuſtodia, carcer. *act* 4. 3. *vt ſupra.*

Nom. ወዓሊ: ſatelles, miles, ſeruus, exactor, nuncius, famulus. *plur.* ወዐልት: ſatellites &c. *luc.* 23. 11. herodes & ወዓሊሁ: ſatellites eius. *act.* 21. 35. portarent eum, ወዐልት: milites.

ወዐየ: *indè* አውዐየ: cremauit, vſſit, combuſsit, ęſtuauit, exeſtuauit. *pſ.* 120. 5. ſol, ኢያውዒከ: non vret te. *Mar.* 4. 5 አውዐዮ: exæſtuauit illud.

Nom. ዋዕይ: calor, æſtus, calor vehemens. *act.* 28. 3. & እምዋዕየ: እሳት: ex calore ignis.

ወይ: vę. *particula præſagientis malum.* Mat. 11. 21. ወይ ለኪ: væ tibi, Carozain &c.

ወይን: vinum, vitis. *plur.* አውያን: *Cant.* 1. 1. እምወይን: præ vino. *Cant.* 2. 13. አውያን: vites floruerunt. *Ioan.* 2. 3. ወይን: አልቦሙ: vinum non habent.

ወየወ: *inde* አውየወ: clamauit, exclamauit. *Marc.* 5. 5. ſemper የአውዩ: clamabat. *Luc.* 8. 29. & አውየወ: exclamauit.

Nom. አውያት: clamor. *pſ.* 9. 13. & *pſ.* 143. 14. neque አውያት: clamor in plateis.

ወደሰ: laudauit, commendauit, prędicauit, celebrauit, blanditus, adulatus fuit. *Cant.* 6. 8. ወደስዋ: laudauerunt eam. 2. *Cor.* 5. 12. iterum, ንዌድስ: ርእሰነ: commendamus nos.

ተወደሰ: luadatus, commendatus, celebratus fuit. *pſ.* *Heb.* 10. 3. ይትዌደስ: laudatur, peccator.

Nom.

Nom. ውዳሴ ፡ laus blanditio, adulatio, gloria. *in miſ.*160.2. tibi ውዳሴ ፡ laus. &c.

ወድቀ ፡ cecidit,procidit,excidit.*pſ.*17. 39.ይወድቁ ፡ cadēt ſubtus &c. 1.*Cor.*10.12. videat ne,ይደቅ ፡ cadat.

Nom. ድቀት ፡ caſus,ruina. *Luc.*6.49. ዐቢይ ፡ ድቀቱ ፡ magna ruina eius. *act.*9.8. Saulus autem ſurrexit እምድቀቱ ፡

ወድአ ፡ iam, modo, ipſo facto. *Mat.*3.10.*Luc.*3.9. quia ወድአ ፡ iam, ſecuris,etc.

እም ፡ ወድአ ፡ olim,iam diu.M*at.*11.21, እም ወድአ ፡ olim in cilicio etc.

ወደየ ፡ iecit,iniecit,immiſit, abiecit, proiecit, miſit. *Matt.*7.6. ወኢትደዩ ፡ neque mittatis, margaritas etc. M*at.*10. 34. & M*at.* 15.41. ይወድይዎሙ ፡ mittent eos. M*ar.*5.23. ደይ ፡ mitte nos.

ተወደየ ፡ immiſſus,proiectus, abiectus fuit. M*att.* 18.8.et 9. ትትወደይ ፡ mitti,*mittaris*,in ignem ęternum I*oan.*3.24. ኢተወደየ ፡ non fuerat miſſus.

አስተዋደየ ፡ detraxit,obiecit, accuſauit , perſecutus calumniatus fuit. M*ar.*3.2. vt,ያስተዋድይዎ ፡ accuſarent illum. *luc.*23.2. et ceperunt ያስተዋድይዎ ፡ accuſare illum.I*oan.*5.16.propterea ያስተዋድዩዎ ፡ perſequebantur Iudęi D. Ieſum.

መስተዋድይ ፡ accuſator.*plur.* መስተዋድያን ፡ accuſatores. *act.*23.30.& præcepi ለመስተዋድያን ፡ accuſatoribus *vt* veniant ad te.*apoc.*12.10.quia cecidit መስተዋድይ ፡ ዘአስተዋደዮሙ ፡ accuſator qui accuſabat eos

fratres noſtros &c.

Nom. ውዴት ፡ conſilium, machinatio, cogitatio praua. *pſ.*10. *Heb.*2. በውዴት ፡ in conſiliis.

ወገረ ፡ iecit, deiecit, proiecit, lapidauit. *Luc.* 13.34. &, ትዌግሮሙ ፡ lapidas eos. *Ioan.* 8.59. vt, ይወግርዎ ፡ lapidarent eum. *act.* 15.5. et ይትዌገሩ ፡ lapidarent. *act.* 27.28. et 29. ወገሩ ፡ ſummiſerunt etc.

ተወግረ ፡ lapidatus fuit. *Ioan.* 8.8. in lege præcepit Moyſes ከመ ፡ ትትወገር ፡ vt lapidaretur.

Nom. ወግር ፡ collis. *plur.* አውግር ፡ *pſ.*148.9. montes ወኵሉ ፡ አውግር ፡ et omnes colles.

ወግአ ፡ punxit, confixit, tranſfixit. *Ioan.* 19.37. videbunt *in* quem ወግእዎ ፡ transfixerunt. *apoc.* 1.7. qui, ወግዕዎ ፡ pupugerunt eum.

ውጉዝ ፡ anathema. 1. *Cor.* 16.22. *Gal.* 1.9. ውጉዝ ፡ ለይኩን ፡ anathema ſit.

ወጠነ ፡ cœpit, cupiit, voluit, quęſiuit, ſtuduit, conatus fuit. *pſ.* 76. 10. dixi nunc ወጠንኩ ፡ cœpi. *Luc.* 1.1. quoniam multi ወጠኑ ፡ conati ſunt.

ወጽአ ፡ et ወፅአ ፡ exiuit, tranſiuit, diſceſſit, proceſſit. *pſ.* 18.5. ዘይወፅእ ፡ qui procedit de thalamo ſuo. *pſ.* 108. 7. ይጻእ ፡ exeat, condemnatus. *Luc.* 11.24. vndè ወፃእኩ ፡ exiui. ጻኡ ፡ exite, *diſcedite. in miſ. fol.* 164. 1. ፃእ ፡ exi. 1. *Tim.* 6.5. ውፁኣን ፡ exeuntes à &c.

አውጽአ ፡ eduxit, deduxit, eiecit, exire fecit, emiſit, *pſ.* 67.7. et ያወፅኦሙ ፡ educit, vinctos etc. *Luc.* 10.35. አውፅአ ፡ protulit duos denarios.

እስተወፅእ : expendit, erogauit, inſumpſit, prodegit, profudit. *Marc* 5. 27. & አስተዋፀዐት : erogauerat. *luc.* 10. 35. ኩሎ : ዘአስተወፅእከ : quodcumque ſuper erogaueris. 2. *Cor.* 12. 15. አስተወፅእኩ : ſuper impẽdar &c.

ፅእት : & ሙፅእ : egreſſio. *pſ.* 18. 7. à ſummo Cælo ሙፅኡ : egreſsio eius.

ወፈረ : exiuit, prodiit, proceſsit, iuit, tranſiuit, conuenit. *pſ.* 103. 23. ይወፍር : exibit homo. M*arc.* 4. 3. ወፈረ : exiit ſeminãs &c. I*oan.* 18. 3. quia frequenter ይወፍር : ህየ : conuenerat illuc D. Ieſus.

አውፈረ : eduxit, emiſit, ire, exire fecit. I*oan.* 10. 4. & ያወፍሮን : educit eas.

ወፈየ : *inde* አወፈየ : dedit, tradidit, obtulit, tribuit. L*uc.* 7. 15. 9. 42. አወፈዮ : dedit illum. *Ioan.* 5. 35. & 5. 22. dedit illi. *act.* 8. 19. አወፈዮሙ : obtulit eis.

LITERA ዐ A.

ዐለዐለ : exaltauit.*pſ.*88.20.ወዐሌዐሌኩ : & exaltaui electum. *vide* ልዐለ : excelſus fuit.

ዓለም : ſęculum,æternum,mundus,orbis.*plur.*ዓለማት: ſæcula.*Iudæ.*25.ለኵሉ : ዓለማት : in omnia ſęcula.*pſ.* 135.1. እስመ ; ለዓለም : quoniá in æternū &c. *in miſ.* ወለዓለም : ዓለም : & in ſæculum ſęculi. I*oan.* 1.10. in ዓለም : mundo.

ዕለት : dies *.plur.*መዋዕል : & መዓልት : *pſ.*1.2.መዓልት ; die, ac nocte.*pſ.*18. 3.ዕለት : ለዕለት : dies diei &c. *pſ.*22. 6.omnibus,መዋዕል : diebus.(*radix videtur* ወዐለ :)

ዐለወ : ſubuertit, perdidit, corrupit, ſpreuit,diſsipauit, prȩuaricatus fuit,irritum fecit.*pſ.*118.126.አለዉ: ሕገከ ; diſcipauerunt legem tuam.M*ar.*7.9.ተዐሉዉ: irritum facitis. L*uc.* 6. 17. ዘዓለዎ : qui perdidit eum.

*Nom.*ዐላዊ ; & ዐላዌ : præuaricator,ſubuerſus,peruerſus, infidelis,nequam. *plur.* ዐላውያን : prȩuaricares,ſubuerſi, &c.*pſ.* 118.19. ዐላውያን : prȩuaricantes, reputaui. *Ioannis* 19. 13.ዐላዌ : prȩuaricator regis eſt.

ዓሌወ ; aloes. I*oan.*19.39.ferens mixturam myrrhæ

rhæ ወዓልወ ፡ & aloes.

ዐልዎት ፡ & ዐሉት ፡ praua, peruerſitas, incredulitas. *plur.* ዐልወታት ፡ *Luc.* 9. 40. generatio ዐሉት ፡ peruerſa.

ማዐሌት ፡ ſubuerſio, prȩuaricatio. *act.* 24. 5. faciẽtem ማዐሌት ፡ ſubuerſionem, *concitantem ſeditionem*.

ዐመቀ ፡ profundus fuit, fundum habuit. *Mat.* 13. 5. *Mar.* 4. 5. et non ዐመቀ ፡ profunda fuit terra etc. *pſ.* 12. 6. እማዐምቅ ፡ de profundis clamaui.

Nom. ዐሙቅ ፡ et ማዓምቅ ፡ obſcurum, profundum, profunditas, vallis. *pſ.* 68. 1. in ዐሙቅ ፡ profundum abyſsi. *ibid.* in ማዐምቅ ፡ ባሕር ፡ altitudinem maris.

ዐመት ፡ et ዓመት ፡ annus. *plur.* ዐመታት ፡ anni. *pſal.* 30. 10. ወዓመትየ ፡ et anni mei *Pſalm.* 76. 6. ዓመት ፡ ዓለም ፡ annos æternos. &c. *Luc.* 12. 19 in multos ዐመታት ፡ annos.

ዐመት ፡ ancilla. *vide* አመት ፡

ዓማኑኤል ፡ Emmanuel. *nom. prop.* Mat. 1. 23.

ዐምድ ፡ columna, *plur.* አዕማድ ፡ columnȩ. *pſ.* 74. 4. ego confirmaui አዕማዲሁ ፡ columnas eius. *pſ.* 98. 7. በአምድ ፡ in columna nubis.

ዐመፀ ፡ inique egit, iniquitatem fecit. *pſ.* 105. 6. ዐመፅነ ፡ iniquitatem fecimus.

Nom. ዐማፂ ፡ iniquus, iniuſtus. *plur.* ዓማፅያን ፡ iniqui, iniuſti. *pſ.* 118. 113. ዓማፅያነ ፡ iniquos, odio habui.

ዓመፃ : iniquitas.*pſ*.7.4.ſi eſt ዐመፃ : iniquitas in manibus meis. *pſ*.118.29.ፍኖተ : ዐመፃ : viam iniquitatis amoue à me.

ተዐመፀ : nocuit.*act*.7.27.vt quid,ትትዓመፁ : nocetis, alterutrum.

ዓሣ : piſcis. *pl*. ዓሣት : piſces. *pſal*.8. 9. ወዓሣት : ባሕር : piſces maris. *Mar*.8.7.ወቦሙ : ዓሣኒ : ሒዳጠ : & habebāt piſciculos paucos. *Luc*. 9.13.quinque panes ወክልኤቱ : ዓሣት & duos piſces.

ዐሥርቱ : & ዓሥሩ : decem. *Luc*. 13. 16. ecce ዓሠርቱ : ወሰማኒቱ : ዓመት : decem,& octo annis.

ዐሥራ : viginti.*act*.1.15 ferè ምእት : ወዕሥሩ : centum, & viginti.

ዓሥራት : decimæ. *Mat*. 23. 23. *Luc*. 11.42.እለ : ታበውኡ : ዓሥራት : qui offertis decimas, *qui decimatis* &c.

ዐረቀ : nudus, inanis,vacuus fuit. *Mat*.23.36.ዐረቅኩ : nudus fui.1.*Cor*.4.11. & ነዐርቅ : nudi ſumus.

Nom.ዕሩቅ : inanis , nuditas, vacuus.*plur*.ዕሩቃት: inanes,nudę,vacuæ.*pſ*.7.5.&*psal*.106.9. animam ዕሩቃ : inanem. *Mar*. 12. 2. & dimiſerunt ዕሩቆ : vacuum.11.*Cor*.5.3.ኢንኩን : ዕሩቃቲነ : ne ſit nuditas noſtra etc.

ዕሩቅ : nudus. *plur*.ዕሩቃን : nudi. *Iacob*. 2.15.ዕሩቃን : እሙንቱ : nudi ſint.*apoc*.3. 17. ወዕሩቅ : et nudus.

ዐርቃን : nuditas, inanitas. *Rom*. 8.35. ዕርቃንኑ : an nuditas?

nuditas?

ዐረቀ ፡ *deindè ſignificat*, paſcificauit, reconſiliauit, concordauit. *act*.7.27. ይዕርቆሙ ፡ reconſiliabat eos. *Act*.12.20.etc.

ዐረበ ፡ occidit. *Mar*: 1. 32. *Luc*. 4. 40. cum የዐርብ ፡ ፀሐይ፡ occidiſſet ſol.

ዐረብ ፡ occaſus, occidens, paraſceue. 106. 3. et ab ዐረብ ፡ occaſu.

መዕረብ ፡ occaſus. *pſ*. 103. 19. ſol cognouit, መዕረበሁ ፡ occaſum ſuum. *Ioan*. 19. 42. ዓርበሙ ፡ ውእቱ፡ ለአይሁድ ፡ propter paraſceuen Iudęorum.

ዐራት ፡ lectus, grabbatum. *pſalm*. 6. 7. omni nocte, ዐራትየ ፡ lectum meum. *Marc*. 2. 9. et 11. tolle ዐራትከ ፡ grabbatum tuum.

ዐርክ ፡ amicus, ſocius, familiaris, ſodalis, collega. *plur*. አዕርክት ፡ amici, ſocij, familiares, ſodales, collegæ. *Luc*. 5. 10. አዕርክቲሁ ፡ ſocij Simonis. *Luc*. 12. 14. ዐርክየ ፡ amice mi. *Luc*. 15. 9. conuocat, ዐራኅቲሃ ፡ amicas ſuas *fem*.

ዐረየ ፡ ſocius, æqualis fuit, participauit. *Rom*. 8. 18. ſi ዐረይነ ፡ ſocij fuerimus, paſſionis, ንዔሪ ፡ ſocij erimus gloriæ. *Luc*. 3. 5. ወዓርዩ ፡ ęqualis facite ſemitas eius.

ተዐረየ ፡ aſſociatus fuit, æqualis, ſocius factus eſt. *pſ*. 88. 7. quis ይትዐረዮ ፡ ለ ፡ æquabitur Deo.

አዕረየ ፡ ęqualem, ſimilem fecit. *Ioan*. 5. 19. et ይዔሪ ፡ ርእሶ ፡ æqualem, ſe faciebat.

አስተዓረየ : parem, æqualem fecit Mat. 20. 12. አስተዓረይከሙ : ምስሌነ : pares illos nobis feciſti.

Nom. ዐሬይ : ęqualis, ſocius. plur. ዐሬያን : æquales, ſocij. in miſ. ዘእሬይ : ምስለ : አብ : በመለኮት : ęqualis cum patre, in diuinitate, *conſubſtantialis patri*.

ዐረገ : aſcendit, ſubiit. pſ. 22. 3. መኑ : የዐርግ : quis aſcendet. pſ. 138. 7. ſi, ዐረጐ : aſcendero. Ioan. 7. 10. እንሰ : ኢየዓርግ : ego autem non aſcendam.

አዕረገ : duxit, aſcendere fecit. Mar. 9. 1. አዕረጎሙ : ducit illos, in montem. act. 21. 34. iuſsit, ያዕርግዎ : duci eum.

ዐርገት : aſcenſio. Luc. 9. 51. dum complerentur dies, ዐርገቱ : aſcenſionis eius.

መዓርግ : gradus. act. 21. 35. cum የዐርግ : ውስተ : መዓርግ : aſcenderet, gradus.

ዐረፈ : indè, አዕረፈ : refecit, quieuit, requieuit, refrigerauit, refocillauit. pſ. 3. 8. 14 remitte mihi ከመአዕርፍ : vt refrigerer. & pſalm. 54. 7. volabo, ወአዕርፍ : & requieſcam. Luc. 10. 6. ያዕርፍ : requieſcet pax veſtra. in miſ. 164. 2. qui አእረፉ : quieuerunt, in fide &c.

ዕረፍት : quies, requies, refectio, refocillatio. pſ. 22. 2. ad aquam, ዕረፍት : refectionis. pſal. 131. 8. ſurge Domine in እረፍትከ : requiem tuam.

ምዕራፍ : requies, ſtatio, paragraphus, pauſa, periodus, caput, capitulum libri, milliare, ſtadium. pſ.

131. 14. hæc ምዕራፍየ ፡ requies mea. *Ioan.* 14: 24. ወንገብር ፡ ምዕራፈ ፡ & faciemus manſionem.

ዕርፈ ፡ coclear, aratrum. L*uc*. 6. 62. nemo apprehendens ዕርፈ ፡ aratrũ &c. *in miſ.* oratio ſuper ዕርፈ ፡ coclear crucis. *per quod ſignificatur lancea crucis.*

ዐረፍት ፡ murus. *vide,* አረፍት ፡

ዔር ፡ Her. *nom. prop.* L*uc*. 3. 28.

ዐስብ ፡ & ዓስብ ፡ merces, ſolarium, ſtipendium, prœmium. M*at*. 5. 12. ዐስብክሙ ፡ merces veſtra. *Mat.* 6. 1. ዓስበ ፡ mercedem, non habetis.

ዐሳብ ፡ mercenarius. *Ioan.* 10. 12. ወዐሳብስ ፡ mercenarius, autem.

ተዐሰበ ፡ mercede conduxit. *Mat.* 20. 1. exiit ይትዓሰብ ፡ conducere, operarios.

ዔሳው ፡ Eſau. *Nom. prop. Rom.* 9. 13.

ዐሰየ ፡ retribuit; rependit, remunerauit. *pſ.* 17. 21. & 25. et የዐስየኒ ፡ retribuet mihi Dominus.

ተዐሰየ ፡ remuneratus fuit, mercedem, pręmium recepit. *pſ.* 18. 12. ይትዓሰይ ፡ retribuetur multũ. *Marc.* 10. 30. L*uc*. 18. 30. ዘኢይትዓሰይ ፡ qui non recipiat multa plura.

ዕሴት ፡ & ዕሤት ፡ merces, remuneratio. *pſ.* 126. 3. ዕሤት ፡ merces, fructus ventris. *Mar.* 9. 42. non perdet, ዕሴቶ ፡ mercedem ſuam.

ዐቀለ ፡ *indè* ምዕቃል ፡ & ምእቃል ፡ riuus, riuulus, piſcina. C*ant*. 5. 12. & 13. iuxta ምእቃል ፡ ማይ ፡ riuulos aquarum. C*ant*. 7. 4. ſicut ምዕቋላት ፡ piſcinę, in heſebõ.

ዐቀመ ፡ ſtabiliuit, firmauit. *pſal.* 20. 12. non potuerũt
ዐቅሞ ፡ ſtabilire. *vide* ቀወመ

ዐቅም ፡ & ዐቅምት ፡ ordo, diſpoſitio. *act.* 7. 53. በዐቅ ምት ፡ in diſpoſitione angelorum. 1. *Cor.* 14. 4. በዐ ቅም ፡ ordine fiant.

ዓቃርብት ፡ ſerpentes. *Luc.* 10. 19. ዲበ ፡ ዓቃርብት ፡ ſupra ſerpentes etc.

ዐቀበ : cuſtodiuit, ſeruauit, conſeruauit, reſeruauit, obſeruauit, retinuit. *pſ.* 120. 5. 7. Dominus ይዕቀብከ ፡ cuſtodit te, ዘየአቅበከ ፡ qui cuſtodit te &c. *Mat.* 28. 4. እለ ፡ ይዓቅቡ ፡ qui cuſtodiebant, cuſtodes.

ተዐቀበ ፡ cuſtoditus fuit, obſeruauit, attendit, proſpexit, ſpeculatus, inſidiatus fuit. *Mar.* 3. 2. ወይትዓቀ ብዎ ፡ & obſeruabant eum. 1. *Cor.* 10. 12. ለይትዓቀብ ፡ ኢይደቅ ፡ videat, ne cadat. *Gal.* 4. 2. ይትዐቀብ ፡ cu- cuſtoditur.

አዕቀበ ፡ vigilauit, conſeruauit, cuſtodiuit. *pſ.* 40. 2. Dominus, የዐቅቦ ፡ conſeruet eum. *Cãt.* 5. 7. እለ ፡ የዐቅቡ ፡ qui cuſtodiunt, ciuitatem.

Nom. ዐቃቢ ፡ cuſtos, peritus artis, ſeu rei alicuius. *plur.* ዐቀብት ፡ periti, exercitati &c. *pſ.* 87. 11. aut, ዐቀብት ፡ ሥራይ ፡ medici ſuſcitabunt &c. *Luc.* 4. 23. ዓቃቢ ፡ ሥራይ ፡ medice, cura te ipſum. *Ioan.* 20. 15. exiſtimans quia ዓቃቢ ፡ ገነት ፡ hortulanus eſſet. *Act.* 24. ወአሐዱ ፡ ዐቃቢ ፡ ነቢብ ፡ et quidam orator nomine Tertullus.

ዓቃቢት ፡ cuſtos. *fem.* *Cant.* 1. 6. poſuerunt me ዓቃ

ቢተ ፡ ዐጸደ ፡ ወይን ፡፡ cuſtodem vineis.

መዐቅብ ፡ &, መዐቅብት ፡ vigiles,cuſtodes.*Cant*.3.3.inuenerunt me መዐቅብት ፡ vigiles qui circumeunt ciuitatem. & *cap*. 5. *v*.7.inueneruut me መዐቅብ ፡ cuſtodes qui cuſtodiunt ciuitatem.

ዐቅብ ፡ & ዐቃቢ ፡ cuſtodia. *pſ*. 38. 2. poſui ዐቃቢ ፡ cuſtodiam ori meo.

ዕቁባት ፡ concubinæ, *Cant*. 6. 7. & octuaginta ዕቁባት ፡ concubinæ. & *verſ*.8.reginę ወእቁባት ፡ et concubinæ laudauerunt eam. *Gal*. 4.22. vnum እምዕቁባት ፡ de ancilla, *concubina*.

ዐቀጸ ፡ et አዕቀጸ ፡ ſupplantauit, irretiuit, impediuit.*pſ*. 17.40.አዕቀጽከ ፡ ſupplantaſti,inſurgentes in.*pſ*.139. 5. qui cogitauerunt,የዐቅጹ ፡ ſupplantare. *pſ*. 77.31. & አዕቀጸሙ ፡ impediuit electos Iſrael.

ተዐቅጸ ፡ irretitus,illaqueatus, obligatus fuit. *pſ*.19. 9. ipſi autem ተዐቅጹ ፡ obligati ſunt, *irretiti ſunt*, & ceciderunt.

ዐቀፈ ፡ impediuit,obſtitit. *Gal*. 5.7. መኑ ፡ ዐቀፈክሙ ፡ quis impediuit vos.

አዕቀፈ ፡ ſcandalizauit, ſcandalum præbuit, impediuit,offendit.*Ioan*.6.61.ዝኑ ፡ ያዓቅፈክሙ ፡ hoc ſcandalizat vos? *Theſs*. 2.18. አዕቀፈኒ ፡ impediuit me Satan.

ተዐቅፈ ፡ ſcandalizatus,tentatus, offenſus fuit,ſcandalum paſſus eſt. *pſ*.90.11.vt non ትትዐቀፍ offendas, *offendatur* *Mar*.6.4. ወይትዓቀፉ ፡ & ſcandalizabantur

tur.*apoc*.2.10. vt,ትትኣቀፋ፡ tentemini.

ዕቅፍት ፡ offenſio,ſcandalum,offendiculum. *Rom.* 9. 33. ecce pono in Sion እብነ ፡ ዕቅፍት ፡ lapidem offécionis.

መዕቀፍ ፡ ſcandalum offendiculum. *Mat.* 16 23. መዕቀፍየ ፡ ሊተ ፡ አንተ ፡ ſcandalum es mihi.

ዐብራዊ ፡ hebræus.*plur.* ዐብራውያን ፡ hæbræi. *Phil.* 3.5. ዕብራዊ ፡ ዘእምዕብራውያን ፡ hebræus ex hebræis.

ዕብራይስጥ ፡ hebraicè. *Ioan.* 5.2.quę dicitur በዕብራይስጥ . bebraicè &c. *act.* 26.14.audiui vocem quę loquebatur በነገረ ፡ ኣብራይስጢ ፡ lingua Hebraica .

ዐበለ ፡ *indè* , ማዕበል ፡ fluctus, vnda. *pſ.* 106. 25.exaltati ſunt ማዕበል ፡ fluctus.*act.*27. 30.እማዕበለ ፡ ባሕር ፡ à fluctubus maris.

ዐበየ ፡ magnus , elatus fuit. *Mar.*4. 31. ተዓቢ ፡ maius fit. *Ioan* 1.51.ዘየዓቢ ፡ እምዝ : maiora his,*quę maiora ſunt quam hæc*, videbis.

ተዐበየ : inflatus,ſuperbus,arrogans,præſumptuoſus fuit, ſuperbiuit. *deut.*32. 27. ኢይትዐበዩ ፡ ne ſuperbirent hoſtes eorum. 1.*Cor.*4.18.ተዐበዩ ፡ inflati ſunt.

አዐበየ ፡ magnificauit. *pſ.*11. 5.ናዐቢ ፡ magnificabimus linguam noſtram. *pſ.* 17.51. ዘያዐቢዮ ፡ magnificans ſalutes &c. *pſ.*33. 4. አዕብዩዎ ፡ magnificate Dominum.*Luc.*1.46.ታዐቢዮ ፡ ነፍስየ magnificat anima mea Dominum.

አስተዐበየ: inflauit,arrogantem, ſuperbum effecit. 1.Cor.8.1 .ſcientia, የስተዓቢ : inflat.

ትዕቢት : ſuperbia, arrogantia. pſ. Heb. 10.2. በትዕቢት : ለኃጥእ : in ſuperbia impij. *pſalm.* 16.10.locutum eſt, ትዕቢት : ſuperbiam os eorum. M*arc.* 7. 22. blaſphemia ወትዕቢት : & ſuperbia.

ዕቡይ : ſuperbus,elatus,arrogans *plur.* ዕቡያን : ſuperbi,elati, arrogantes .*pſ.* 93. 2.redde retributionem. ለዕቢያን : ſuperbis. *pſ.* 88. 11. humiliaſti, ለዕቡይ : ſuperbum.

ዐቢይ : magnus : *plur.* ዐቢያት : *pſ.* 94. 3. quoniam አቢይ : magnus Dominus, ወንጉሥ : ዐቢይ : & rex magnus. *pſ.* 135.17.qui occidit ነገሥት : ዐበይት : reges magnos. M*arc.*15.34 exclamauit D.I. በዓቢይ : ቃል : magna voce.

ዕበይ : magnitudo, magnificentia. *plur.* ዐበይት : magnalia. *pſ.* 8.2. eleuata eſt ዕበየ : ስብሐቲከ : magnificentia gloriæ tuæ. *pſ.* 78.11. ſecundum, ዕበየ : magnitudinem, brachij tui. *pſ.* 105. 21.qui fecit. ዐቢያት : magnalia in Aegypto.

ዐበደ : *vide*, አበደ : inſaniuit.

ዐበጠ : angariauit. M*att.* 5.41.qui, ዐበጠከ : angariauerit te. *Mat.* 27. 32. ወዐበጥዎ : & angariauerunt eum. *Marc.* 15.21. ወዐበጡ : አሐደ : ኃላፌ : & angariauerunt quempiam prętereuntem.

ዐተበ : obſignauit,ſignauit. *Ioan.* 3. 33. ዐተበ : ſignauit eum Deus. 2. C*or.* 1. 22. ወዐተበነ : & ſignauit nos.

Epheſ.

Epheſ. 4.30.ዘበቱ : ዐተበክሙ : in quo ſignati eſtis.

ማዕተበ : armilla, ſignaculum, annulus ſigillaris, *Cant.*8.6.vt, ማዕተበ : ſignaculum ſuper brachium tuum. *Rom.*4.11. መዐተበ : ጽድቅ : ſignaculum iuſtitię eius. 1.*Cor.* 9.2. quia ማዕተበ : ለመጽሐፍየ : ſignaculum libri mei, *apoſtolatus mei.* vos eſtis.

ዕንቍ : ክቡር : lapis precioſus. *apoc.* 21.19. በኵሉ : ዕንቍ : ክቡር omni lapide precioſo.

ማዕንቅ : turtur. *Cant.*2.12. ቃለ : ማዕንቅ : vox turturis, audita eſt. *Luc.*2.24. ዘውገ : ማዕንቅ : pullũ turturis.

ዐንበሪ : cete, cetus. *Matt.*12. 4. in ventre ዐንበሪ : cete.

ዕንዚራ : tibia, fiſtula, ſymphonia. *Luc.*15. 25. ሰምዐ : ዕንዚራ : audiuit ſymphoniam. &c. 1.*Cor.*14.7. quomodo ſcietur id quod dicit cithara, ወዕንዚራሁኒ : vel fiſtula eius.

ዕንዚሪ : fiſtula cecinit, tibia luſit. *Matt.* 11.17. ዐን ዘርነ : ለክሙ : cantauimus vobis tibiis.

ዐውሎ : procella, tempeſtas, turbo. *pſ.*10.7. & *pſ.*148. 8. መንፈስ : ዐውሎ : ſpiritus procellarum. *pſal.*49.4. in circuitu eius ዓውሎ : ብዙኅ : tempeſtas valida. *Luc.*8.23. & venit ነፋስ : ዓውሎ : procella venti.

ዕዋል : pullus aſini. *Matt.*21.2. ወዕዋል : & pullum cum ea. *&* *verſ.*6. ſedens ſuper aſinã & ſuper ዕዋል : እጓለ : እድግት : pullum filium ſubiugalis.

ዐውሎ : abſcondit, obſcurauit,

Nom.

Nom.ዕውር : abſconditum, obſcurū. pl. ኅዕዋም : abſcondita, obſcura. pſ. 28. 9. reuelabit, ኅዕዋም : condenſa, obſcura.

ዐወረ : cæcus fuit, cæcutiuit. Ioan. 9. 39. & qui vident ይዕወሩ : cæci fiant. Ioan. 12. 40. ዐወሩ : excęcati ſunt, oculi eorum.

ተዐውረ : excæcatus eſt. Rom. 11. 9. ይትዐወሩ :

Nom. ዕውር : cæcus. plur. ዕውራን : cæci. Mar. 10. 46. Bartimeæs ዕውር : cęcus. Ioan. 9. 2. & 41. ዕውራን : አንትሙ : cęci eſtis.

ዑረት : cęcitas. Rom. 11. 25. እስመ : ዑረት : quia cęcitas &c.

ዐወቀ : pūxit, ſignauit, notauit, cuſtodiuit ſe, cauit ſibi, animaduertit, attendit. Luc. 17. 3. ዑቁ : ርእስክሙ : attendite vobis. Matt. 8. 4. ዑቅ : vide nemini dixeris.

ተዐውቀ : ſignatum, notum, cognitum fuit. pſ. 4. 7. ተዐውቀ : ſignatum eſt. pſ. 75. 1. ተዐውቀ : notus Deus in Sion. 1. Cor. 14. 11. ጠዐ : ይትዐወቅ. quo cognoſcitur. &c. in miſ. ዘኢይትዐወቅ : quod, incognitum eſt, ſecretum.

አዕወቀ : manifeſtauit, notum fecit. Mat. 26. 73. & Marc. 14. 70. ቃልከ : ያዐውቀከ : loquela tua manifeſtum te facit.

ዐውደ : አውደ : ኣደ : circuiuit, circumdedit. pſ. 25. 6. & አዐውድ : circumdabo. pſ. 58. 7. ይዑዱ : circuibūt ciuitatem. Luc. 33. ወአደ : & venit circuiuit, reg.

Nom.

Nom. ዐውድ : circuitus, conuentus, conſilium, caſtra. *plur.* አዕዋድ ት : circuitus, conuentus, circuli, cōſilia, caſtra. *Mar.* 12. 39. & 13. 10. in : አዕዋድ ት : conſiliis, ſinagogis. *act.* 19. 40. dimiſit ዐውድ : eccleſiā. *act.* 34. iuſſit duci ad ዐውድ : caſtra.

ዖፍ : auis, volucris, paſſer. *plur.* አዕዋፍ : aues, volucres, paſſeres. *pſ.* 8. 9. አዕዋፍ : volucres cęli &c. *pſ.* 10. 2. L. tranſmigra in montem ከመ : ዖፍ : ſicut paſſer.

ዐዚዝ : bonus, optimus. *Luc.* 1. 3. ዐዚዝ : optimè, Theophile, *vide* : እዚዝ : probus &c.

ዐዘቅት : puteus, ciſterna, fons. *Ioan.* 4. 6. erat ibi ዐዘቅት : ዘያዕቆብ : fons Iacob, *Cant.* 4. 15. ዐዘቅት : ማይ : puteus aquarum viuentium.

አዐየለ : migrauit, transmigrauit *pſalm.* 10. 1. አዐይል : tranſmigra in montem.

ዐየረ : *inde*, ተዐየረ : exprobrauit, improperauit, probris affecit. *pſ.* 68. 10. ለእለ : ይትዔየሩከ : exprobrantium tibi. *pſ.* 68. 10. ዘተዐየሩከ : quod exprobrauerunt tibi.

ትዕይርት : improperium, opprobrium. *pſ.* 68. 10. & *pſ.* 78. 12. *Rom.* 15. 3. ትዕይርቶሙ : opprobriū, quod exprob. &c. *Act.* 4. 29. reſpice ትእይርቶሙ : minas eorum. *Hebr.* 11. 26. ትዕይርቶ : improperium Chriſti.

ዐይን : oculus. *plur.* አዕይንት : oculi. *pſ.* 33. 16. አዕይንቲሁ : oculi, Domini. 1. *Cor.* 15. 52. vt ቀጽበት : ዐይን : ictus oculi

oculi. *apoc.*1.7. videbit eum ኵሉ ፡ ዓይን omnis ocu lus.

ተዐየነ ፡ circumdedit, vallauit, ambiit, obſepiuit. *pſ.*33.8 ይትዓየን፡ vallabit angelus. *Luc.*19.43. ይትዓየ ኑኪ ፡ circumdabant te.

*Nom.*ተዐይኒ ፡ & ተዐይንት ፡ tabernacula, caſtra, ha bitationes. *pſalm.*86.2. ſuper omnia ተዐይኒሁ ፡ ለያዕ ቆብ ፡ tabernacula Iacob. *pſ.*105.16. & irrritauerũt Moyſem በተዐይንት ፡ in caſtris.

ሰብአ ፡ ዓይን ፡ exploratores. *Heb.*11.31. quia ſuſcepit ለሰብአ ፡ ዓይን ፡ exploratores.

ዓዲ ፡ *particula*. iterum, deindè, adhuc. *Mar.* 12.5. ወበ ዐይነ ፡ & iterum. ዓዲሁ ፡ adhuc. ዓዲ ፡ እምዝ iterum. ዓዲኢ ፡ nondum, necdum, adhuc non.

ዕዳ ፡ & ዒዳ ፡ debitum, æs alienum. *Matt.*18.27. ኀደገ፡ ዕዳ ፡ debitum dimiſi &c.

ዕዴ ፡ & ዒዴ ፡ pars, alius, alia. *apoc.*8.9. ሣልስት ፡ tertia ዕዴሁ ፡ pars eius ዕዴሃ ፡ pars eius. *fem.* ዕዴሆሙ ፡ pars eorum. ዕዴሆን ፡ pars earum, &c.

ዕድሜ ፡ tempus ſtatutum, deffininitum, pręfinitum. *Luc.*21. 8. ወበጽሐ ፡ ዕድሜሁ ፡ appropinquauit tem pus eius *Gal.* 4.2. vſque, ይበጽሕ ፡ ዕድሜ ፡ አቡሁ ፡ ve- niat pręfinitum tempus Pat. &c. *act.* 17. 28. ወሠ ርዐ ፡ ዕድሜሁ ፡ & definiuit ſtatutum tempus eius.

ዐደወ ፡ tranſiuit, diſceſſit, proceſſit, transfretauit. *Matt.*4.21. & ዓዲዎ ፡ እምህየ ፡ procedens indè. *Mar.* 4.35. ንዕዲ ፡ tranſeamus contra. *Luc.*8. 23. ኀሡ ፡

ንዕዱ ፡ agite transfretemus.

ተዐደወ ፡ transgreſſus fuit. *pſ*. 17. 30. እትዐደዋ ፡ trans grediar, murum. *Mat*. 15. 2. quare diſcipuli tui, የተዐደዉ ፡ transgrediuntur.

ዕደው ፡ viri. *act*. 8. 3. trahens እደው ፡ ወአንስት ፡ viros ፡ ac mulieres. *&* *cap*. 9. 2. ſi quos inueniſſet huius vię እደወ ፡ ወአንስት ፡ viros ac mulieres.

ዕድው ፡ contra, aduerſum. *Mat*. 12. 30. qui non eſt mecum, ዕድውየ ፡ ውእቱ ፡ contra me eſt.

ማዕዶት ፡ cis, trãs, contra. *Mar*. 4. 35. ንዕዱ ፡ ማዕዶት ፡ tranſeamus contra.

ዐገለ ፡ ተዐጋለ ፡ *vide* አገለ ፡ auarè, iniquè tractauit, op-preſsit.

ተዐልት ፡ & ተአግልት ፡ auaritia.

ዐገሠ ፡ *indè* ተዐገሠ ፡ & ተዐገሰ ፡ expectauit, ſuſtinuit perſeuerauit, patiens fuit, tolerauit, ſupportauit. *pſ*. 68. 8. propter te ተዐገስኩ ፡ ſuſtinui. *ibid*. *ver*. 21. ተዐገሰት ſuſtinuit anima mea. *Matt*. 17. 16. vſque-quo, እትዔገሠክሙ ፡ patiar vos. *Iacob*. 5. 7. እንዘ ፡ የተዔገሥ ፡ patienter ferens. *Iacob*. 1. 12. ዘየተዔገሥ ፡ qui ſuffert. *apoc*. 2. 3. ተዓገሥከ ፡ patientiam habes.

አስተዓገሠ ፡ paciens fuit, ſuſtinuit. 1. *Cor*. 13. 4. & 7. Charitas. ያስተዔግሥ ፡ patiens eſt. omnia ſuffert.

መስተዐግሥ ; paciens. *pſ*. 7. 12. fortis & መስተዐግሥ ; patiens.

ተዕግሥት ፡ patientia, perſeuerantia, tollerantia. *pſ*. 9. 19. ትዕግሥቶሙ ፡ ነዳያን ፡ patientia pauperum. Ia-

cob. i. 3. &c. L*uc.* 21. 19. በትዕግሥትክሙ ፡ in patiencia
veſtra.

ዕሙሰታሬ ፡ abſynthium. *apoc.* 8. 11. ſtella dicitur, ዕሙሰ
ታሬ ፡ abſyntium. & *verſ. ſequcnti.* ወኮነ ፡ ዕሙሰታር ፡
& facta eſt abſynthium.

ዐገተ ፡ & አገተ ፡ circumdedit, vallauit. *pſ.* 117. 9. ዐገ
ቱኒ ፡ circumdederunt me. L*uc.* 19. 43. ይዐግቱኪ ፡ cir
cumdabunt te.

N*om.* ዐጣን ፡ incenſum. *in miſ.* 161. 1. ጸሎተ ፡ ዕጣን ፡
oratio incenſi.

ዐጠነ ፡ incenſauit, incenſum obtulit. *in miſ.* 161.
dum ይእጥን ፡ incenſat, altare.

መዕጠንት ፡ thuribulum : *in miſ.* tu es መዕጠንት ፡
ዘወርቅ ፡ thuribulum aureum.

ዕፅም ፡ os, oſſis. *plur.* አዕፅምት ፡ oſſa. *pſ.* 33. 20. ኵሉ ፡
አዕፅምቲሆሙ ፡ omnia oſſa eorum. I*oan.* 19. 34. ዐፅም ፡
os non comminuetis ex eo.

ዐጽቅ ፡ palmes, ſurculus, ramus. *plur.* አዕጹቅ ፡ palmi-
tes, rami, ſurculi, arbuſta. *pſ.* 79. 12. አዕጹቂሁ ፡ ar-
buſta eius vt &c. *Ioannis.* 15. 2. ኵሎ ፡ ዐጽቀ ፡ omnem
palmitem, &c.

ዐጸበ ፡ & ዐፀበ ፡ grauis, difficilis, durus fuit, grandis,
magis, plus eſt. L*uc.* 12. 23. anima, ይዐጽብ ፡ plus eſt,
quam eſca. *ibid. ver.* 26. ዘይዐጽብ ፡ quod magis eſt.
act. 24. 4. ኢየአጽበከ : non grauabo te.

አዕፀበ : indurauit, durum, difficile effecit. R*om.* 9.
18. quem vult, የዐፅብ ፡ indurat.

አስተዐፀበ : incredibile, difficile,mirabile exiſtimauit. *act*.26.8. እንተምንትኑ ፡ ታስተአፀቡ ፡ quare incredibile iudicatis?

Nom. ዕጹብ ፡ durum,difficile,graue. *plur.* ዕፁባት ፡ dura,difficilia, grauia. *pſ.* 16.4.cuſtodiui vias, ዕፁባት : duras. *Mar.*10.23. እፎ ፡ ዕጹብ : quam difficile eſt.*Luc.*9.39.*act*.14.17.እም ፡ ዕፁብ ፡ vix, egrè, difficile. *act*.27. 17. በዐፁብ ፡ ግብር ፡ vix difficile, *duro opere*.

ዐጸወ ፡ & አጸወ ፡ clauſit, excluſit, incluſit,concluſit, *Mat*.6.6.& ዕጹ ፡ ኆኅትከ ፡ claude oſtium tuū. *Mar.* 23 13. quia ተዐጽዉ ፡ clauditis &c. 1.*Ioan*.3.17 .ወየዐፁ ፡ & clauſerit.*apo*.3.8.nemo poteſt,አጺዎታ ፡ claudere illud.

አዕጹ ፡ clauſit. *Luc*.13.25.የአጹ ፡ clauſerit, oſtium. *apoc*.37. ወአልቦ ፡ ዘየአፁ ፡ & nemo claudit.

ተዐጸወ ፡ excluſus fuit.*pſ*.67.31.ከመ፡ኢይትዐጸዉ ፡ vt non excludantur &c.

Nom. ዕጹው ፡ & እፅው ፡ clauſus, concluſus. *Cant.* 4.12. ገነት ፡ እፅው ፡ hortus concluſus.

ዓጻዊ ፡ oſtiarius,portarius.*Ioan*.18.17. ወለት ፡ ዓጻዊ ፡ ancilla oſtiaria.

ማዕጾ ፡ clauſura, oſtium. *pſ*.140. 3. ማዕጾ ፡ ዘዓቅም ፡ o ſtium circumſtantię labiis meis.

ዐጸድ ፡ atrium,predium, villa,caſtellum. *plur.* አዕጸዳት ፡ villæ, caſtella ; ſinagogæ, atria.*Luc*.8.1.ciuitates, & አዕጸዳት ፡ caſtella. *Ioan.* 18.14. in ዓጸድ ፡ atrium

trium, pontificis.

ዐጸደ፡ወይን፡ vinea. Cant.1.5.ወጸደ ፡ ወይን · ዘዚአየ፡ vineam meam non cuſtodiui.

ዐጸደ፡እባግዕ፡ ouile. Ioan. 10.1.qui intrat per oſtiũ in ዐጸደ፡አባግዕ፡ ouile ouium.

ዓጸደ፡ኀምል፡ hortus. *Ioan*,18. 1. & erat illic ዓጸደ፡ ኀምል፡ hortus.

ዕፅ፡ lignum, arbor.*plur*.ዕፀው፡ ligna, arbores.*pſ*.1.3. tamquam ዕፅ :lignum. *pſal*.103.16.ዕፀው፡ገዳም፡ ligna campi. M*at*.26. 47. M*ar*.14.43. cum gladiis, & ዕፀው፡ fuſtubus,*lignis*,&c.

ዕፃ፡ ſors.*act*.1.26. et በጽሐ፡ዕፃ፡ venit ſors ſuper Mathiam.

ተዐጸወ፡ ſortitus fuit, ſortem miſit. *Pſalm*.21. 19.

ተዐጸዉ፡ ſortem miſerunt.*Matt*.27.35.እንዘ፡ይትዓጸዉ፡ ſortem mittentes.

አስተዓፀዎ፡ ſortiri fecit. *act*.1.26. አስተዓፀውዎሙ፡ ſortem dederunt eis.

ዕፄ፡ vermis.*pſ*.21.7.እንሰ፡ዕፄ፡ ego ſum vermis.M*ar*. 9.43. vbi ዐፄሁ፡ vermis eius non dormit.

ዐፀደ ..meſsuit, demeſſuit. *pſal*.128.7.ለዘ፡የዐጽድ፡ qui metit.*Ioan*. 4.36.ዘይዓፅድኒ፡ qui metit mercedem accipit.*apoc*.14.15.quia venit hora ለዓፂድ፡ metẽdi.

ተዐፅደ : meſſus, demeſſus fuit. *apoc*.14. 16.ወተዐፅደት፡ምድር፡ & demeſſa eſt terra.

Nom.ዐፃዲ፡ meſſor, M*at*.13. 30.dicam, ለዐፀ ዲ፡ meſſoribus *&* v.er 39.ወዐፃድኒ፡ meſſores autem

ange-

Angeli ſunt.

ማዕፀድ ፡ falx. *apoc.* 14. 15. mitte, ማዕፀድከ ፡ በሊኅ ፡ falcem tuam acutam.

ዐፀፈ ፡ *inde*, ተዐፀፈ ፡ inuolutus, amictus, coopertus fuit. *Mar.* 14. 49. ይትዓፀፍ ፡ ሲንዶና ፡ amictus ſindone.

ዕፍረት ፡ vnguentum odoriferum, aromata condita, flores odoriferę. C*aut.* 2. 5. fulſite me በዕፍረት ፡ floribus. L*uc.* 7. 38. ወትቀብእ ፡ ዕፍረት ፡ & vngebat vnguento.

LITERA ዘ Z.

ዘ : *relatiuum*, qui, quę, quod, qnis, idquod, quod eſt. etc. ❡ *præterea* ዘ : *nota eſt genitiui caſus.* Cant. 1. 15. oculi tui ዘርጉብ : columbarum. *ibid. ver* 17. ዘኣርዝ : cedrina. 1. *Cor.* 3. 22. እመኒ፡ ዘሀሎ፡ ወዘይመጽእ፡ ſiue præſens, ſiue fututum. *ſiue id quod eſt, ſiue quod veniet.*

ዘሀረ : gloriatus fuit, iactauit, ſuperbe dixit, contendit. *pſ.* 48. 7. et ይዜሀሩ : gloriantur in multitudine diuitiarum. *Rom.* 11. 18. ኢትዘሀር : ne gloriaris etc.

ተዘሀረ : gloriatus eſt, contentioſus fuit. *pſ.* 73. 4. ተዘሀሩ : gloriati ſunt inimici tui. *Rom.* 11. 18. ſi autem. ተዘሀርከ : gloriatus fueris.

N*om.* ዝሁረ : glorioſus, iactabundus, vaniloquus, contentioſus. *plur.* ዝሁራን : glorioſi, iactabundi, vaniloqui, contentioſi. *Rom.* 1. 29. ዝሁራን : contentioſi.

ትዘሀርት : gloriatio, ſuperbia, iactantia, vana gloria. 1. *Cor.* 5. 6. non eſt bona, ትዘሀርትክሙ : gloriatio veſtra.

ዘለፈ : arguit, redarguit, corripuit, reprehendit. *pſ*. 39. 10. ወኢይዘልፍኪ : & non arguet ? Luc. 11. 29. ipſi ይዘልፉክሙ : arguent vos. *Ioan*. 8. 46. quis ex vobis, ይዘልፈኒ : qui arguit me.

Nom. ዘላፊ : ignominioſus, contumelioſus. *plur* . ዝላፋን : ignominioſi, contumelioſi. Rom. 1. 31. 1. *Tim*. 1. 13.

ዘለፋ : caſtigatio, reprehenſio, ignominia. *pſ*. 72. 14. & ዘለፋኒ : caſtigatio mea.

ዘልፈ : ſemper, aſſiduè, perpetuò, continuè, iugiter. *pſ*. 33. 2. ዘልፈ : ſemper laus eius etc.

አዘለፈ : continuauit, perpetuauit, frequentauit, *Mat*. 10. 22. & 24. 13. *Mar*. 13. 13. ዘሰ : አዘለፈ : ትዕግሥቶ : qui autem continuauerir tollerantiam ſuam &c. *perſeuerauerit*.

ዝሕለ : erugo, rubigo. *Iac*. 5. 3. ዝሕለ : eruginauit, ወዝሕሎሙ : & erugo eorum &c.

ዛሕን : tranquillitas maris, aut ventorum. M*at*. 8. 26. M*ar*. 4. 36. L*uc*. 8. 24. ወኮነ : ዛሕን : ዓቢይ : facta eſt tranquilitas magna.

ዘመረ : cecinit, pſalluit. *pſal*. 20. 14. cantabimus ወንዜምር : & pſallemus. *pſ*. 58. 18. ለከ : እዜምር : tibi pſallam.

መዝሙር : pſalmus, pſalterium. *pſ*. 3. 1. መዝሙር : ዘዳዊት : pſalmus Dauid. &c.

Item ዘመረ : et ተዘመረ : appellauit, prouocauit, petiit. *Act*. 25. 11. Regem, ተዘመርኩ : appello. *ibid ver*. 12.

12.regem, ተዘምር ፡ appellas. & *cap.* 28. 29. ከመ ፡ እዘምር ፡ vt appellarem &c.

ዘመን ፡ *vt apud Heb. Chald. & Arab.* زمان tempus certum, ſtatutum, conſtitutum, præfinitum. *plur.* አዝማን ፡ tempora certa, determinata &c. *apoc.* 12. 14. ዘመን ፡ ወአዝማን ፡ tempus & tempora.

ዘመወ ፡ fornicatus, ſcortatus meritricatus fuit, incon tinens, impudicus fuit, adulterauit, mæchatus eſt. *pſ.*72. 27. እለ ፡ ይዜምው ፡ qui fornicantur. *pſ.*105.39. ዘመው ፡ fornicati ſunt.

Nom. ዘማዊ ፡ adulter, mæchus, fornicator. *plur.* ዘማውያን ፡ adulteri, fornicatores, ſcortatores.

ዘማ ፡ meretrix, ſcortum, adultera. *plur.* ዘማት ፡ & ዘማውያት ፡ meretrices, ſcorta, adulteræ. *Mat.* 21. 32. et ዘማውያት ፡ meretrices, credideruut. L*uc.* 15. 30. ምስለ ፡ ዘማት ፡ cum meretricicibus. *apoc.* 17. 1. ዘማ ፡ ዐባይ ፡ meretrix, mſigna.

ዝሙት ፡ fornicatio, ſcortatio, laſciuia, libido, adulterium, impudicitia. I*oan.*8.3. በዝሙት ፡ in adulterio. 1. C*or.* 5.1. inter vos ዝሙት ፡ fornicatio.

ኢዘምዎ ፡ abſtinentia, continentia, caſtitas. G*al.* 5.23. ኢዘምዎ ፡ continentia, caſtitas. 2. P*et.* 1.6. in ኢዘምዎ ፡ abſtinentia patientiam.

ዘመድ ፡ genus, natio, familia, progenies. *plur.* አዝማድ ፡ parentes, cognati, *qui ſunt eiuſdem familiæ. Mat.* 13.47. ex omni ዘመድ ፡ genere. *Rom.* 9.3. & አዝማድየ ፡ cognati mei. *Epheſ.*6.1. obdedite አዝማድክሙ ፡

 pa-

ለአማልክት ፡ immolatum eſt idolis.

ዘባን ፡ dorſum, tergum. *plur.* ዘባናት ፡ dorſa, terga. *pſ.* 68.24. incurua, ዘባናቲሆሙ ፡ dorſa eorum. *pſ.* 80. 7. diuertit ዘባኖ ፡ dorſum eius.

ዘበጠ ፡ percuſſit, feriit, leſit, nocuit, vulnerauit. *Cāt.* 5.7. ዘበጡኒ ፡ percuſſerunt me. L*uc.*10.30. ዘበጥዎ ፡ percuſſerunt eum, *vulnerauerunt eum. act.* 27.41.

ዝኁር ፡ monumentum. *Ioannis* 19. 41. ዝኁር ፡ ሐዲስ ፡ monumentum nouum.

ዘነመ ፡ pluit. *pſ.*10.7. ይዘንም ፡ pluet, laqueos. I*acob.* 5. 17. ከመ ፡ ኢይዝንም ፡ vt non plueret.

አዝነመ ፡ pluit, pluere fecit. *pſ.*77.27. አዝነመ ፡ ሎሙ ፡ መና ፡ pluit illis manna.

N*om.* ዝናም ፡ pluuia, imber. *plur.* ዝናማት ፡ pluuiæ, imbres. *pſ.* 104.32. poſuit, ዝናሞሙ ፡ pluuiam eorum. *in miſ.* 164.4. benedic, ዝናማት ፡ pluuias.

ዘነብ ፡ cauda. *plur.* አዝናብ ፡ caudę. *apoc.* 9. 19. ወአዝናቢሆሙ ፡ & caudæ eorum. *apoc.* 12.4. ወበዘነቡ ፡ & cauda eius.

ዝንቱ ፡ hic, hoc. ዝንቲ ፡ hæc. *pſ.* 47.15. quoniam ዝንቱ ፡ hic, eſt. M*att.* 26. 1. ዘንተ ፡ ኩሎ ፡ ነገረ ፡ hęc omnia verba.

ዛቲ ፡ hæc. *Matt.*26. 31. በዛቲ ፡ ሌሊት ፡ in hac nocte.

ዜነወ ፡ nuntiauit, annuntiauit, pronuntiauit, narrauit, *pſ.*144.4. & ይዜንዉ ፡ pronuntiabant. potentiam tuā. *Mar.* 5.14. ዜነዉ ፡ nuntiauerunt. *& ver.* 6. ዜነውዎሙ ፡

narrauerunt illis.Luc.2.10·አዜንወክሙ፡ euangelizo vobis.

Nom. ዜና፡ narratio, hiſtoria, annuntiatio bona *in miſ.*162. 3·ዜናሁ፡ ለእግዚእነ፡ bona annuntiatio Domini noſtri·

ዜናዊ፡ præco, annuntiator.2.Pet.2.5. vt eſſet ዜናዊ፡ prçco iuſtitię.

ዘነገዐ፡ barbarè incompoſitè locquutus fuit, inſipienter dixit ſinè intelligentia, balbutiit. Matt. 6.7. ኢትዘንግዑ፡ ne loquamini, ſtultè ſine intelligentia. 1·Cor.14·11.ዘይዘነገዕ፡ ይመስለኒ፡ barbarè loquens ſimilis erit ii. Cor. 11.22.

Nom. ዝንጉዕ፡ incompoſitus, rediculoſus. *plur.* ዝንጉዓን፡ incompoſiti, rediculoſi. *Roman.* 1. 31.

ዝንጋዬ፡ deliramentum, ſomnium, res fatua, fabula, nugæ.Luc.24.11. ከመ፡ ዝንጋዬ፡ ſicut deliramentum.

ዘነጕጐ ; maledixit, conuicit, contradixit, conuiciatus eſt, improperauit, probriis affecit. Marc.5. 11. ወይዘነጕጕክሙ፡ & maledixerint vobis.Matt.27. 44. ይዘነጕጕዎ : improperabant ei.

ዘእንበለ፡ ſine, abſque, niſi, excepto, præter Mat. 26. 44. ዘእንበለ፡ እስትዮ፡ niſi bibam illum.

ዘከረ፡ recordatus eſt, meminit, memor fuit, mentionem fecit. *pſ.* 6. 6. ዘይዜክርከ፡ qui memor ſit tui. *pſ.*76.12. quia. እዜከር፡ memor ero.

ተዘከረ ፡ in mente habuit,recordatus,memor fuit. pſ.76.4. ተዘከርኩ ፡ memor fui. pſ.136.1. dum, ተዘ ከርናሁ ፡ ለጽዮን ፡ recordaremur Syon.

Nom. ዝክር ፡ & ተዝካር ፡ memoria, recordatio. pſ. 9.7. periit ዝክሮሙ ፡ memoria eorum. pſ.110. 3. ተዝ ካረ ፡ memoriam fecit.

አዘከረ ፡ ſuggeſſit, recordari fecit. I*oan*.14. 26. & ያዜክረክሙ ፡ ſuggeret vobis, omnia.

ዘወዐ ፡ exarcuit, expertus fuit,probauit,inueſtigauit. *pſalm*.76.13. አዘውዕ ፡ exercebar,in &c.

ተዘውዐ ፡ expertus, exercitatus fuit. *pſ*.76.4. ተዘውዕ ኩ ፡ exercitatus ſum.

ዐዉግ ፡ pullus, inuencus. *luc*.2.24. ዘዉግ ፡ ማዕነቅ ፡ pullos turturum &c.

ዘወቤ ፡ murmurauit, ſuſurrauit, tumultuatus eſt. 2. *Cor*.10.28. ወተዜወቤ ፡ & murmuratis.

ዝየ ፡ hic. M*at*.26. 36. ንበሩ ፡ ዝየ ፡ ſedete hic, donec vadam, ከሐ ፡ ዝየ ፡ illuc.

ዘይት ፡ oliua, oleum. *pſ*.51. 11. ከመ ፡ ዕፅ ፡ ዘይት ፡ ſicut arbor oliuę. M*att*.21.1. ad, ደብረ ፡ ዘይት ፡ montem olíueti. *in miſ*. 164.4. circa vinum, ወዘይት ፡ & oleum.

ዘጋሐ ፡ clauſit,occluſit,obſerauit.concluſit. *pſ*. 30. 9. ኢዘጋሕከኒ ፡ nec cõcluſiſti me. R*om*.11.32.quia Deus ዘጋሐ ፡ ለኵሉ ፡ concluſit omnia &c.

N*om*. ዝጉሕ ፡ clauſus,concluſus. *act*.5.23. inuenimus carcerem clauſum.& ዝጉሕ ፡ obſeratum.

ዘገበ : cōgregauit,repoſuit,recondidit,theſauriſauit. Luc.12.17.ኀበ : አዘግብ : quo reponam. *ibid. ver.*21. ዘየዘግብ : qui theſauriſat.

መዝገብ : theſaurus.*plur.*መዛግብት : theſauri.*pſ.*32. 7.ውስተ : መዛግብት : in theſauris.Luc.12.34.vbi,መዝገብክሙ : theſaurus veſter &c.

ዘፈር : fimbria, extremitas. *plur.*አዝፋር : fimbriæ,extremitates. *pſ.* 44. 14. በዘ : አዝፋር ; ወርቅ : in fimbriis aureis. M*at*.6. 20. tetigit. ዘፈረ : ልብሱ : fimbriam veſtimenti eius.

ዘፈነ : ſaltauit,luſit. M*at*.11.17. ወኢዘፈንክሙ : & non ſaltaſtis. M*at*.14.6.ዘፈነት : ſaltauit filia.

LITERA ይ I.

ይሁዳ ፡ Iudęa, iudęus. *plur.* አይሁድ ፡ iudęi. *pſ.* 75. 2. natus በይሁዳ ፡ in Iudæa. M*att.* 2.2. ንጉሠ ፡ አይሁድ ፡ Rex Iudæorum.

አይሁዳዊ ፡ Iudæus.*plur.* አይሁዳውያን ፡

አይሁዳዊት ፡ Iudæa. *plur.* አይሁዳውያት ፡

ተያሁደ ፡ Iudęus fuit, iudaiſauit. *Gal.* 2.14. ይትያሁዱ ፡ iudaiſant, iudaicè viuant.

ዩልዮስ ፡ Iulius. *nom.prop.vir. act.* 27. 1.

ዮሐንስ ፡ Iohannes. *nom.prop.*

የማን ፡ dexter, dextera. *pſ.*109. 1. ſede, በየማንየ ; à dextris meis. *pſalm.* 117. የማን ፡ dextera Domini fecit virtutem.

ዮሪም ፡ Iorim.*nom.prop.vir.*Luc.2.29.

ኢያሪኮ ፡ Iericho.*nom.prop.ciuit.*Luc.19.1.

ኢየሩሳሌም ፡ Ieruſalem. *nom.ciuit.Mat.* 2.1.

ኢዮርብአም ; Ioram. *nom.prop.vir.Mat.*1.8.

ዮርዳኖስ ፡ Iordanus. *nom. prop. flu.*

ያሬድ ፡ Iared.*nom.prop.vir.*Luc.3.37.

ይስሐቅ ፡ Iſaac. *nom.prop.vir.* Matt. 1.1.

ኢያሶን ፡Iaſon. *nom.prop,vir.act*,17.5.

ዮሴብ፡

ሆሴዕ : Oſee. *nom.prop.Rom.* 9.25.

ኢዮስያን : Ioſias.*nom.prop.Mat.*1.10.

ይሳከር : Iſachar. *nom.prop. apoc.*7.7.

ኢዮስጦስ : Iuſtus. *nom.prop.act.*1. 23.

ዮሴፍ : Ioſeph. *nom.prop.Mat.* 1. 16.

ኢዮሳፍጥ : Ioſaphat. *nom.prop.Mat.*1.8.

ኢዮብ : Iob. *nom.prop. Iacob.* 5.11.

የብስ : aruit, exaruit,ſiccatus,exiciccatus fuit.Pſ. 101. 12.ſicut fenum የብስኩ : arui. Mar. 3.1.ዘይብስት : እዴሁ : habens manum aridam.

*Nom.*ይቡስ : ſiccus, aridus.*plur.* ይቡሳን : aridi,ſicci. *Ioan.* 5.4. claudorum. ይቡሳን : aridorum.

የበበ : iubilauit, exultauit.*pſ.*46.1.ወየበቡ : & iubilate Deo.*pſ.*94.1.ንየብብ : iubilemus Deo.

Nom. ይባቤ : iubilus, exultatio.*pſ.*46. 6. aſcendit Deus በይባቤ : in iubilo.

ዮቤድ : Obed. *nom. prop.* Luc:3.32.

ዮና : Ionas.*nom.prop.*Luc.3.24. & *ver.* 30.Ianne.

ዮናን : Ioanna. *nom.prop.*Luc.3.27.

ኢያኒስ : Ioannes. *nom.prop.* 2. *Tim.* 3.8.

ይእቲ : illa,iſta. *eſt.fem.*

ይእተ : ጊዜ : ይእቲ : & ሶቤ : tunc,ſtatim , continuo, ይእዜ : iam modo,nunc.

ኢዩኤል : Ioel.*nom.prop. proph. act.*2.16.

ያኢሮስ : Iairus. *nom.prop.*Luc.8.41.

ኢዮአታም : Ioatham.*nom.prop. Mat.*1.9.

የካቲት : *nomen menſis* Februarius.

ያክንት ፡ Hyacintus. *genus lapidis pretioſi. apoc.* 21. vndecimum በያክንት ፡ hyacintus.

የውሀ ፡ & የውሐ ፡ mitis, ſimplex, lenis, innocens, modeſtus, timoratus fuit, manſuetus moliuit, blanditus eſt, leniuit, demulciuit. *act.* 5. 25. እንዘ ፡ ይዴውሀ ፡ ዎሙ ፡ blandè tractantes eos. *ſine vi.* 2. *Tim.* 4. 2. የውሀ ፡ obſecra, *blandire.*

Nom. የውሀ ፡ & የዋሀ ፡ ſimplex, modeſtus timoratus, innocens, manſuetus, humilis. *plur.* የውሃን ፡ የዋሃን *:* & የውሃን ፡ ſimplices, modeſti, timorati, manſueti, humiles, mites. *pſ.* 24. 21. የውሃን ፡ innocentes, & recti. *Mat.* 5. 4. beati የዋሓን ፡ mites. *Luc.* 2. 25. iuſtus, & የዋሀ ፡ timoratus,

የውሀት ፡ modeſtia, innocentia, manſuetudo, lenitas. *pſ.* 25. 1. በየዋሃትየ ፡ in innocentia mea.

ተየውሀ ፡ blanditię, adulatio. *Rom.* 16. 18. ወተየውሆ ፡ & blanditiis.

ያዕቆብ ፡ Iacob. *Iacobus.* *Matt.* 1. 2. *nom prop.*

ዮም ፡ hodie. *pſal.* 2. 7. ወእነ ፡ ዮም ፡ & ego hodie genui te. & *pſ.* 94. 8. ዮም ፡ hodie ſi audieritis &c.

ዮጊ ፡ vtiquè, equidem, profectò, modo, nunc. *Luc.* 11. 20. ዮጊኬ ፡ profecto peruenit &c.

የደዐ *: indè* አየደዐ *:* dixit, prædixit, ſignificauit. annũtiauit. *Matt.* 28. 8. ናሁ *:* አይደዕክሙ ፡ ecce prædixi vobis. *Luc.* 22. 68. ſi አይድዕክሙ *:* dixero vobis. *pſ.* 50. 17. os meum ይየድዕ ፡ annuntiabit laudẽ tuã.

ኢዮጴ ፡ Ioppe. *nom. prop. ciuit.*

LITERA ደ D.

ዳልማጢያ : Dalmatia· *nom.prop.reg.Tim.* 4.10.
ዳልሙተ: Dalmuta· *nom.prop.Mar.*8.10.
ደማስቆ : Damaſcus· *nom.ciuit.act.*9.2.
ደማሪስ : Damaris. *now.prop. act.*17.34.
ዶርካስ : Dorcas·*nom.prop.Act.*9. 36.
ዴሩ : ሲላ : Draſilla *nom.prop.act.*24.24.
ድልቅልቅ : terræmotus.*Mat.*28.2.ኮነ : ደልቀልቀ : factus eſt terræmotus.

እድለቅለቀ : tremuit, contremuit.*pſalm.*17.8.እድለቀለቀት : ምድር : contremuit terra·*pſ.*45.4· እድለቀለቁ : conturbati ſunt,montes.

ደለወ : rectum,aptum,conueniens, dignum fuit,decuit.*pſ.*3.6.7. ዘይዴሉ : በሕይወቱ : qui proſperatur in vita ſua. *pſ.*32. 1.rectos,ይደልዎሙ : decet.*pſ.*64.1.ለከ : ይደሉ : te decet: *Luc.*3.16.ዘኢይደልወኒ : cuius non ſum dignus.

N*om.* ድልው : aptus idoneus.*plur.*ድልዋን : apti,idonei· *Rom.*9.22.

እድለወ : placere ſtuduit, ſimulauit,perſonam accepit , hypocrita fuit.*act.*5.27.ናድሉ : placeamus, Deo

Deo, quam አድልዎ : placere hominibus.*Rom.*15.
1.ኢናድሉ : ርእሰነ : ns placeamus nobis.

*Nom.*ኢደልዎ : hypocriſis, ſimulatio.*Mat.*23.28. pleni & ወኢድልዎ : & hypocriſi. *Gal.* 2.13. በኢድልዎ ቶሙ : ſimulatio illorum.

መድልው: hypocrita. *plur.* መደልዋን : hypocritæ. M*at.* 7.5. መድልው: አውፅእ : hypocrita eiicę. M*att.* 23.17. Phariſei መድልዋን : hypocritę.

አስተደለወ : & ደለወ: parauit, pręparau:t, aptauit, paratum, præparatum fuit.*pſ.*8.2. አስተደሎከ : præparaſti, laudem. *pſ.*64.10. quoniam ita ታስተዴሉ : aptabas. *Matt.*22.4. prandium meum. አስተደሎኩ: paraui. *ibid.* ኵሉ : ድልው : omnia parata ſunt.

ተደሉ : præparatio.*pſ.*88.15. & *pſ.*96.2. ተደሉ : pręparatio, ſedis &c.

ደሐየ : fodit, cauauit, excauauit.*pſ.* 6.16. ወደሐየ : & effodit.

ደመመ : miratus, admiratus fuit, obſtupuit. M*at.* 7.28. ይደመሙ : admirabantur, turbæ.

ተደመ : ſtupefactus eſt. M*ar.*6.53. & magis ተደሙ: ſtupefacti ſunt. *act.*8.13. ወተደመ : & ſtupefactus.

መደምም : mirabilia, ſtupenda. M*at.*21.15. quæ fecit, መደምም ; ſtupenda. *apoc.*15.3. ወመድምም : mirabilia opera tua.

ደም : ſanguis, cruor. M*at.*26.6. ዝውእቱ : ደምየ : hic eſt ſanguis meus.

ድምድማ : coma, aterior pars capitis, cęſaries, cin-

cinnus. *pſ*.7.17.& deſcēdet iniquitas eius ዲበ፡ድማሁ፡ in verticem ipſius.*Cant*.5.2.ድምድማየ፡ cinni mei. 1.*Cor*.15.15. ſi nutriat ድምድማ፡ comam.

ደመረ፡ miſcuit,commiſcuit,iunxit,coniunxit, copulauit,vniuit, mixtus fuit. *Ioan*.4.9.ወኢይደመሩ፡ neque ſeſe commiſcuunt. 1.*Cor*.5.9.ኢትደመሩ፡ ne cō miſceamini.

N*om*. ድሙር፡ mixtum,commixtum.M*at*.27.34. vinum & fel ድሙር፡ mixtum.

ተድምርት፡ vnio,copulatio, mixtio,copula.*in miſ.* 166.4. ſine. ቶስሐ፡ወኢተድምርት፡ mixtione aut copula.

ተደመረ፡ commixtus, permixtus fuit.*pſ*.105.35. ደተደመሩ፡ commixti ſunt.

ሙሰሰ፡ deleuit,extinxit.*pſ*.68.29. ይደምሰሱ፡ deleantur,de lib. *act*.3.20.ወይደምሰስ፡ለክሙ፡ & deleantur vobis.

ደመቀ፡ contriuit,comminuit. M*att*.21.44. ſuper quē ceciderit , ይደምቆ፡ conteret eum.

ደመተ፡ *inde* አድመተ፡ inuitauit. *pſ*.49.21. አድመትከኑ፡ inuitaſti ne?

ደመነ፡ obnubilauit,nubem obduxit.L*uc*.12.54.cum videritis ደመና፡ዘይደምን፡ nubem quæ obnubilat orientem.

N*om*. ደመና፡ nubes,nebula. *pl*.ደመናት፡ nubes,nebulę.*pſ*.17.14. በወኸተ፡ደመናት፡ *pſ*.146.8. operit cælum በደመና፡ nubibus.

ደመዐ፡

ደመዐ ፡ *inde* አደምዐ , obtinuit, conſecutus eſt. *Rom.* 11.7.hoc, ኢየደምዕ ፡ non eſt conſecutus.

ደመፀ · ſonnit intonuit.*pſ.*29.6.ad veſperum ደየምፅ፡ ſonet fletus. *pſal.*45.4.ደምፁ፡ ſonuerunt & *pſ.* 76. 16.ደመፁ፡ ማያቲሆሙ : ſonuerunt aquæ eorum.

N*om.* ድምፅ ፡ ſonus,rumor, ſtrepitus. L*uc.*18.36. audiens ድምፀ ፡ ሰብእ ፡ ſtrepitum, hominum.*act.*2. 1.factus eſt de cęlo ድምፅ ፡ ſonus.

ዶርሆ : gallus,gallina.M*att.*23.37. ſicut congregat ዶርሆ ፡ gallina pullos ſuos. M*att.*27.68.& cantauit ዶርሆ : gallus.

ደረረ ፡ cęnauit, cænam ſumpſit. *Ioan.*13.2.እንዘ ፡ ይደ ርሩ ፡ dum cęnarent.L*uc.*17.8.parate mihi ዘእድረር ፡ quod cænem.

ተደረ ፡ & ተደረረ ፡ cęnatus eſt.L*uc.*22. 20. poſtquã ተደሩ ፡ cęnati ſunt. 1.*Cor.*11. 25.poſtquam ተደረሩ፡ cęnati ſunt.

N*om.* ድራር ፡ cęna. L*uc.* 14.12.cum facis prandiũ አው፡ ድራር ፡ aut cænam.

ደረሰ ፡ compoſuit, concinnauit *in miſ.* 170. 1.

ደረሰ ፡ *hinc* ምድራስት ፡ expoſitio,interpretatio.1. C*or.* 14. 26t ዘምድራስት ፡ interpretationem habet.

ደሴት ፡ inſula.*plur.*ደሰያት ፡ inſulę.*pſalm.* 96.1. lætentur ደሰያት ፡ inſulæ multę. *apoc*1.9.& dum fui ውስተ፡ ደሴት ፡ in inſula.

ድርግሕ ፡ aſſumentum veſtis,pannus lacerus.*Mat.*9. 16.L*uc.*5.33.nemo immittit ገመደ ፡ ድርግሕ : ሐዲስ፡

aſſu

aſſumentum veſtis,comiſſuram.

ደቀሰ : dormitauit,procliuis ad ſomnum fuit.*pſ*.120. 4. ኢይደቅስ : non dormitabit. M*at*.25. 5. ደቀሱ : dor mitauerunt & dormierunt omnes.

Nom. ድቃስ : dormitatio.*pſ*.131.4. ኢድቃስ : neque dormitationem, palpebris meis.

ደቂቅ : filius,natus,paruulus, infans.*plur*. ደቂቅ : filij na ti, paruuli,infantes.*pſ*.8.2.ex ore ደቂቅ : infantium. M*at*.19.13. oblati ſunt ei ደቂቅ : paruuli.

ድብ : vrſus. *apoc*.13.2.ſicut ድብ : vrſi.

ደበበ : *inde* ተድባብ : ſumitas, cacumen,eminentia,pin naculum. M*at*.4.4. ſtatuit eum ſuper ተድባብ : pin naculum.

ደቡብ : aquilo,boreas,ſeptemtrio.L*uc*.13.29. ወእም : ደቡብ : & ab aquilone. C*ant*.4.16. ſurge ሰሜን : ወነዐ : ደቡብ : ſurge auſter,& veni aquilo.

ደብር : mons.*plur*. አድባር : montes. *pſ*.67. 16. ደብር : mons Dei ደብር : mons pinguis &c.

ደብር : eccleſia. *plur*. አድባራት : eccleſię, tẽpla Chri-ſtianorum.

ደብተ : circumſpectus, honeſtus, bene compoſitus fuit.1.C*or*.14.40. በደብተ : honeſte.

ደብተራ : tabernaculum. *plur*. ደባትር : tabernacula.*pſ*. 26. 6. ወስተ : ደብተራሁ : in tabernaculo eius.*pſ*.77. 28.circa ደባትሪሆሙ : tabernacula eorum.

ደበየ : tumultuatus eſt, iniquè ſceleſtè ſe geſſit. *act*. 17. 5. ደበዩ : tumultuati ſuut.

Nom.ደበዩ : iniquus, tyrannus.

ዳታን : Datan. *nom.prop.* *pſ*.105.17.

ደኀረ : & ደሐረ : miſit, dimiſit repudiauit, ſoluit,abſoluit,remiſit,permiſit. *Mat*19.8.ደኃረክሙ : permiſit vobis.Mar.10.5.ደ ንደሐራ : & dimittimus eam. *Rom*.12.14.ደሐርዎሙ : ለእለ : remitte ijs, qui vos &c.

ድኅር : poſt, vltimò,nouiſſimè, poſtremo. *pſ*. 55.9.ድኅሬሆሙ : retrorſum,*poſt.eos*. Matt. 27.37.ድኅረ : ፈነወ : nouiſſimè miſit. I*oan*.13.7. ድኅረሰ : ታእምር : poſtea autem ſcies.

ደኃሪ : & ደኃሪ : nouiſſimus poſtremus, vltimus. M*at*.20.14. ለዝደኃሪ : huic nouiſſimo.H*eb*.1.1. በደኃሪ : መዋዕል : nouiſſimis diebus.

ደኃሪት : nouiſſima,poſtrema,vltima.M*at*.20.8. incipiens እምደኃሪት : à nouiſſimis.

ደኃራዊ : nouiſſimus. *apoc*.22.13.ego primus,ወደኃራዊ : & noiſſimus.

እምድኅረ : poſt,poſtea.M*at*. 4.2.እምድኅረዝ : ርኅበ : poſtea eſuriit. *Marc*.1.8. yenit fortior me እምድኅሬየ : poſt me.

አስተደኃረ : repoſuit,conſeruauit, retinuit, coaceruauit. *Ioan*. 2. 11. ወአስተደኃርከ : & ſeruaſti vſque adhuc.

ደኀረ : benedixit. *pſ*. 61. 5. ore ſuo ይደኅሩ : benedicebant. *pſalm*. 71. 15. tota die ይደኅርዎ : benedicent ei.

መድኀሬ ፡ b enedictio. 2.Cor.6.8. per maledictionē ወመድሐሬ ፡ & benedictionem.

ደኀነ ፡ liber, liberatus, ſaluatus fuit. *pſ.* 59.7. ወይድኀኑ ፡ & liberentur, dilecti. *pſ.* 17. 30. 1. *Pet.* 4. 18. iuſtus እምዕፁብ ፡ ይድኀን ፡ vix ſaluabitur. *Mar.* 10. 26. quis poteſt ደኂን ፡ ſaluus fieri.

አደኀነ፡ liberauit, ſeruauit, ſaluauit, redemit, eripuit. *pſal.* 33.2. ያድኅኖሙ ፡ liberabit eos. *pſ.* 129. 7. ipſe ያድኅኖ ፡ ለ ፡ redemit Iſrael. *Ps.* 29.4. አድኀንከኒ ፡ ſalua ſti me.

አንደኀኖ ፡ liberauit ſaluauit. *a*[illegible]. 27. 44. ወአንድኀኑ ፡ & ſeruate, animas veſt.

Nom. አድኅኖት ፡ ſalus, ſalutare. *pſ.* 19.6. በአድኅኖትከ፡ in ſalutari tuo. 2. *Cor.* 6. 2. ecce nunc. ዕለት ፡ አድኅኖት. dies ſalutis.

መድኅኒት ፡ redemptio, ſalus, liberatio. *Luc.* 1. 68. fecit መድ ኒት ፡ redemptionem.

መደኀኒ ፡ redemptor, ſaluator, liberator. *pſ.* 77. 35. መድኀኒሆሙ ፡ redemptor eorum. *Ioan.* 4. 42. መድ ኅኑ ፡ ለዐለም፡ ſaluator mundi.

ደኀፅ ፡ glaber, lubricus, lubricitas. *pſ.* 34. 6. via illorum ደኀፀ ፡ lubricum. *pſ.* 55. 14. pedes meos, እምደ ኀፅ ፡ à lapſu.

ደነስ ፡ cogitatio praua. *in miſſ.* 164. 1. munda nos ab omni, ደነስ ፡ cogitatione mala.

ዲናር ፡ denarius, florenus. *Mat.* 22. 16. ጸባሕት ፡ ዲናሬ ፡ tribatum denarij. *Ioan.* 2. 7. quare non veniet &c.

በሣ

በሣ ለሰቱ ፡ ምእት ፡ ዲናር ፡ trecentis, denarijs.

ደንቆወ : ſurdus. *plur.* ደንቈዋን

ደነነ : inclinauit ſe, inclinatus fuit, procubuit. *Ioan.* 8. 8. iterum ደነነ : ኀበ ፡ ምድር ፡ inclinatus ad terram.

አደነነ : procubuit, incurauit, inclinauit ſe. *Marc.* 1.7. non ſum dignus. አድንኖ፡ procumbere, & ſolu. *in miſ.* 160. 3. እለ ፡ አደንኑ ፡ አርእስቲሆሙ ፡ qui inclinant capita ſua.

ደንዘዘ : hebes, debilis, flaccidus, compunctus fuit. *Rom.* 11. 8. dedit illis Deus ſpiritũ, ድንዙዝ፡ cõpũctũ.

ደነፈ : *inde* አስተደናፈ : poſuit, diſpoſuit. 1. *Cor.* 3. 10. አስተ ደናፍኩ ፡ poſui fundamentum.

ዳንኤል : Daniel. *nom. prop. Dan.* 1. 6.

ድንግል : Virgo. *plur.* ደናግል : virgines. *pſ.* 148. 12. iuuines & ደናግል virgines. *Mat.* 1. 23. ናሁ ፡ ድንግል ፡ ecce virgo concipiet.

ድንግልና : virginitas. *Luc.* 2. 36. እምድንግልናሃ : à virginitate ſua.

ድንጋገ : littus, ripa. *att* 27. 41. tandebant ad ድንጋገ ፡ ባሕር : littus maris.

ደንገፀ : pauit, expauit, ſtupuit, obſtupuit, formidauit, territus, turbatus, conturbatus fuit. *pſ.* 54. 3. ደንገፅኩ. conturbatus fuit. *pſalm.* 103. 7. & voce contritui tui ይደነግፁ፡ formidabunt.

Nom. ድንጋፄ : pauor, ſtupor, formido. *pſ.* 51. 4. ድንጋፄ ፡ ሞት ፡ formido mortis.

ደንደው : ſurdus. *plur.* ደንደዋን : ſurdi.

ደእሙ : & ደሙ : tantùm, tautummodo, verùm, verumtamen, ſed, aſt. *pſ.*1.4. ደእሙ : ſed, tanquam puluis. L*uc*. 8. 50. ደእሙ : ተአመን : tantum crede.

ደከመ : defecit, languit, elanguit, fatigatus, defatigatus fuit, imbecillis, debilitatus fuit. *pſ.*118. 82. ደከማ : defecerũt oculi mei. 14. 40. ወሥጋ : ይደክም : caro autem infirma. L*uc*. 22. 32. vt non ይደክም : deficiat fides veſtra.

N*om*. ደኩም ; tener, imbecillis, languidus, extenuatus, defatigatus. *plur.* ደኩማን : teneres, imbecilles, languidi &c. M*ar*. 4. 40. quid timetis, እደኩማን : o imbecilles. I*oan*. 4. 7. ደኩም : defatigatus Ieſus.

ድካም : imbecillitas, fragilitas. R*om*. 15. 1. ድካሞሙ : ለስኩዓን : imbecillitas infirmotum.

ደወል : locus, regio, oppidum. *Mar*. 5. 17. vt diſcederet. እምደወሎሙ : à regione eorum.

ደወል : corda, inſtrumenti muſici. 1. C*or*. 13. 2. velut, ደወል : ዘይነቅ : corda inſtrumenti, quę ſonum edit.

ዳዊት : Dauid. *nom. prop. pſ.* 3. 1.

ደወየ : infirmus fuit, ægrotauit. *pſ.*106. 12. ደወዩ. infirmati ſunt. I*oan*. 4. 46. ወይደዊ : & infirmabatur, filius eius.

Nom. ደዊይ ; infirmus, æger. *pllur.* ድውያን : infirmi, ægri. L*uc*. 4. 10. እለ : ቦሙ : ድውያን : qui habebant infirmos.

ደዌ :

ደዌ : infirmitas,egritudo, morbus,dolor.*Mar*.5. 29. eſto ſana እምደዌከ : à plaga tua, *ab infirmitate.*

ዲበ : ſuper,ſupra.M*att*.14.29.ዲበ : ማይ : ſuper aquas, & deſcēdit እምዲበ:ex naui, &c.ዲቤሆሙ : ſuper eos.

ዲያብሎስ : diabolus.M*att*.4.1.

ዲዮኒስዮስ : Dionyſius. *non. prop. act*.17. 34.

ዶይቅ : Doeg. *nom. prop. pſ*.1.51.

ዲያቆን : Diaconus.*plur*. ዲያቆናት : Diaconi.*in miſ.*

አድያም : vicus,vicinia.*pſ*.43.14.& *pſ*.78.obprobrium አድያሚነ : vicinis noſtris. *Mar*. 6. 7. caſtella,አድያም: vicina, *in circuitu.*

ደየነ : *vt Heb.* condemnauit, iudicauit, ius dixit, ſententiam tulit. M*ar*.16.17.qui non crediderit, ይዴየን : condemnabitur.

ዱያ : & ድያስ ; Iupiter.*act*.14.12. & vocabant Barna bam ዱያ : Iouem.*ibid.ver.ſequenti* & venit ſacerdos ድያስ : Iouis.

N*om*.ደይን : iudicium.L*uc*.10.12.ዕለት : ደይን : in die iudicij.

ዴዴ : oſtium,ianua.*plur*.ዴዴያት : portæ. *Luc*.ad,ዴዴሁ ianuā eius.*act*.12.13. ኀበ : ኆኅት : ዴዴ : ad oſtium ianuę.*apoc*.21.20.ወዴዴያቲሃ : & portæ duodecim.

ዱዱቅ : incurſus.*pſ*.90.6.እምዱዱቅ : ab incurſu & de monio meridiano.

ተደደቀ : accidit, euenit, contigit. *luc*.10.31. ተደደቀ: accidit quidam ſacerdos dum tranſiret.

ደግም : alter,ſecundus,denuo iterum adhuc.

ዳግሚት : alia, altera, ſecunda. *Mat.* 18. 16. በዳግም : adhuc, *Mat.* 19. 28. እስመ : ዳግም : ልደት : in regatione.

ደገመ : addidit, appoſuit. *pſ.* 76. 8. ኢይደግምኑ : non apponet? *pſ.* 77. 17. ደገሙ : ዓዲ : oppoſuerunt adhuc.

ደገብያ : bruchus. Pſ. 104. 34. & venit locuſta ወደገብያ : & bruchus.

ዴገነ : ſecutus, perſecutus, inſecutus fuit. *pſ.* 7. 6. ይዴግና : perſequatur inimicus. *pſ.* 70. 11. ዴግንዎ : perſequimini eum. *Luc.* 17. 23. ኢትዴግኑ : neque ſectemini.

ደጐጸ : pupugit, grauauit, aggrauauit. 2. *Cor.* 12. 7. ዘይዴጕጸኒ : qui aggrauat me.

ደፈነ : occultauit, opperuit, inuoluit, glomerauit, contexit. *pſ.* 76. 10. ወይደፍንኑ. & occultabit miſericordiam ſuam in ira ſua. *Luc.* 23. 30. & collibus ደፍኑነ : operite.

መድፍን : theſaurus, res occulta. *Mat.* 13. 44. ſimile eſt reg. cœl. መድፍን : ዘገቡ : theſauro abſcondito.

LITERA ገ G.

ገሃነም ፡ ghehenna. Mar. 9. 48. ውስተ ፡ ገሃነም ፡ in ghehennam.

ገሃደ ፡ palàm, manifeſtè, publicè. Ioan. 16. 29. nunc, ገሃደ ፡ pelam, loqueris. act. 19. 8. loquebatur. ገሃደ ፡ cum fiducia.

ገለበበ ፡ velauit. Luc. 22. 64. & ይገለብቡ ፡ ገጾ ፡ velauerunt faciem eius.

ተገለበ ፡ velatus fuit. 1. Cor. 11. 5. ſi ኢትትገለበብ ፡ non velatur mulier.

Nom. ግልቡብ ፡ velatus. 1. Cor. 11. 4. ſi ዘግልቡብ ፡ ርእሱ ፡ cuius caput velatum, velato capite.

ግልባብ ፡ pallium. Cant. 5.

አንጋለገ ፡ congregatus, collectus fuit Conuenit. pſ. 2. 1. ለምንት ፡ አንገጉለ ፡ quare conuenerunt, gentes. act. 15. 6. & አንገለጉ ፡ ሐዋርያት ፡ conuenerunt Apoſtoli. 1. Cor. 5. 4. አንገሊገክሙ ; congregatis vobis.

ግልፎ ፡ ſculptile. pſ. 105. 19. ሰገዱ ፡ ግልፎ፡ adorauerunt ſculp. & vers. 36. ſeruierunt. ለግልፎሙ ፡ ſculptilibus eorum.

ጎሕ ፡ aurora. Cant. 6. 9. ከመ ፡ ጎሕ ፡ quaſi aurora. Act.

20.11. እስከ ፡ ጎሕ ፡ vſque auroram.

ጐሕለወ ፡ doloſè, callidè, aſtutè egit. *pſ.* 14. 3. ዘኢጐሕለወ ፡ qui non doloſe egit &c.

Nom ፡ ጕሕሉት ፡ dolus, fraus, malignitas. *pſal.* 23. 4. በጕሕሉት ፡ ቢጽ ፡ in dolo proximi ſui. 11. *Cor.* 11. 3. በጕሕሉታ ፡ aſtutia ſua.

ጕሕላዌ ፡ doloſus aſtutus, ſagax. malignus. *plur.* ጕሕላዊያን ፡ doloſi, aſtuti, ſagaces, maligni. *pſal.* 5. 6. ወጕሕላዌ ፡ & doloſum. *Rom.* 1. 29. ጕሕላዊያን ፡ doloſi &c.

ጕሕልያ ፡ latrones. *Ioan.* 10. 6. ሰረቅት ፡ ወጕሕልያ ፡ fures, & latrones.

ገሐሠ ፡ *inde*, ተግሕሠ ፡ declinauit, ceſſit, ſeceſſit, receſſit, vertit ſe, diuertit, deflexit, translatus, ablatus fuit. *pſ.* 33. 15. ተገሐሥ ፡ diuerte, à malo, *pſal.* 118. 21. እለ ፡ ይትግሐሡ ፡ qui declinant. *Mat.* 15. 21. ተግሕሡ ፡ ſeceſſit.

አግሐሠ ፡ remouit, amouit, abſtulit, ſuſtulit, deflectere fecit, excepit. *Mar.* 6. 43. & 8. 8. ወአግሐሡ ፡ ዘተረፈ ፡ & ſuſtulerunt quod ſuperauerat. *Luc.* 19. 7. ወአግሐሞ ፡ & excepit illum, gaudens. *Luc.* 22. 24. ſi vis, አግግሥ ፡ transfer, à me &c.

ጕሕቤ ፡ gibboſus, incurſus fuit. *Luc.* 13. 11. ወጕሕቤት ፡ & erat inclinata.

ጊሜ ፡ nebula. *pſ.* 147. 6. ſpargit, ለጊሜ ፡ nebulam. 2. 17. ወጊሜ ፡ & nebulę &c.

ገመል ፡ Camelus. *Mat.* 34. *Mar.* 1. 6. ጸጕረ ፡ ገመል ፡ pili

li cameli.

ጎሙሬኢ: aliquando, non ſi aliquando, non forſan, non nunquam. *Mar.* 2. 25. ጎሙሬ: ኢያንበብክሙ: nunquam legiſtis.

ለጎሙሬ: omnino, prorſus, planè. *pſ.* 79. 9. aut, ለጎሙሬ: ſus abſcindet.

አጎመረ: cepit, comprehendit, continuit. *Marc.* 2. 2. ita vt non, ይገምርሙ: caperet eos. *Ioan.* 2. 6. ያገምሬ: በበ: capientes ſingulæ. *Ioan.* 21. 25. ኢያገመር: ዓለም: non caperet eos.

ተገመረ: retentus, comprehenſus fuit. *Matt.* 15. 17. in ventre ይትገመር: tenetur.

ገመነ: inquinatus, coinquinatus, immundus fuit, polluit, contaminauit. 2. *Cor.* 7. 2. ኢነግምን: ne coinquinamus, polluamus. *apoc.* 3. 4 ኢገመኑ: non contaminauerunt.

አገመነ: fedauit, inquinauit, coinquinauit. *Cant.* 5. 3. እፎኑ: እጌምኖን: quomodo inquinabis eas.

ግምኔ: immunditia, cōtaminatio, immundū, abominatio. *apoc.* 21. 77. qui facit, ግምኔ: abominationē.

ግምዔ: vas, *plur.* ገማዕይ: vaſa. *Mat.* 25. 4. በገማዕይሆን: in vaſis ſuis. *Ioan*, 19. 29. erat ibi ግመዔ: vas.

ገመደ: ſcidit, concidit, putauit, a[...]tauit. *Mar.* 5. 6. &, ይጌምዱ: ሥጋሁ: cōcidit carnē ſuā. *Io.* 15. 2. ይገምዱ: ፆ: āputabit eū. *Ioau.* 16. 24. ኢንግምዱ: non ſcindamus.

ገሚዱ: putatio, putare. *Cant.* 2. 12. ጊዜ: ገሚዱ: tempus putationis.

ጐሥዐ : ructauit, eructauit. *pſ*.18.3.dies, diei.ትጐሥዕ: eructat, verb. *pſ*. 144. 7. ወይጐሥዑ : & eructabunt.

ገሠጸ : coripuit,arguit, caſtigauit, erudiuit, imperauit,increpauit, exhortatus fuit.*pſ*.2.10.ተገሠጹ : erudimini.*pſ*. 9.6.ገሠጽከሙ : ለአሕዛብ : increpaſti gentes.*Mar*.3.12.ይገሥጽዎሙ : comminabantur eos.*heb*. 12. 10. ይጌሥጹነ : erudiebant nos. *apo*. 3.19.quos amo እጌሥጾሙ : arguo.

Nom.ተግሣጽ: eruditio,diſciplina, increpatio, caſtigatio. 103.7. እምተግሣጽከ : ab increpatione tua *heb*.12.11. omnis, ተግሣጽ : diſciplina.

ጌራ : galea, lorica. *Epheſ*.6.17.& 1. *Theſ*. 5.8.ጌራ : መድኀኒት : galea ſalutis. *apoc*. 9.9. ſicut ጌራ : ሐጺን : loricas ferreas.

ጎረ : vicinus, vicini. *plur*. አግዋር : vicini. *pſ*. 78. 12. redde ለጎርነ : vicinis noſtris. *Luc*.15. 6.ወጎር: & vicinaos ſuos. *ver*. 9. ወጎረ : et vicinas ſuas. *Ioan*. 9. 8. ወአግዋሪሁሰ : vicini autem eius.

ገረመ : horribilis, terribilis fuit, terruit. *pſ*.75. 13. et ይገርም : terribilis eſt. 2. *Cor*. 10. 9.tamquam,እጌርመ ክሙ : terrerem vos.

Nom.ግሩም : terribilis, horribilis terribile.*pſ*.65. 3.ግሩም:ግብርከ : terribile opus tuum.*pſ*.75.8.ግሩም አንተ : terribilis es.

ግርማ : horror, terror.*pſ*.87.17.ወግርማከ : et terrores tui. *act*.9. 31.አንከረ : ግርማሁ : admiratus eſt terrorem

rem eius.

ገረረ፡ domitus, ſubiugatus fuit, manſuefactus, ſubditus fuit. *Iac.* 3. 7. ይገርር፡ domatur, à natura humana.

Nom. ግሩር፡ ſubiectus, ſubditus. *act.* 6. 7. ſto ግሩር፡ ለኵነኔ፡ ſubiectus iudicio.

አግረረ፡ ſubiecit, ſubdedit, domauit. *pſ.* 8. 8. omnia, አግረርከ፡ ſubieciſti &c. Heb. 2. 8. ዘኢያግረረ፡ ሎቱ፡ quod non ſubiecit ei.

አንጐርጐረ፡ murmurauit, oblatrauit, oblocutus fuit. *pſ.* 58. 16. አንጐርጐሩ፡ murmurabunt. *Iudæ* 16. hi ſũt እለ፡ ያንጐረጕሩ፡ qui murmurãt, *murmuratores*.

Nom. ንጕርጓር፡ murmuratio. *Philip.* 2. 14. ዘእንበለ፡ ንጕርጓር፡ ſine murmurationibus.

ገራውሂ፡ ገራውህ፡ & ገራህት፡ ager, agri, campi, ſegetes, ſata. *pſ.* 106. 37. & ſeminauerunt, ገራውሃ፡ agros M*ar.* 2. 23. L*uc.* 6. 1. per, ገራውህ፡ ſata. M*at.* 13. 44. ውስተ፡ ገራህት፡ in agro.

ጕርዔ፡ guttur, faux, fauces. *pſalm.* 5. 11. ſepulcrum patens, ጕርዒቶሙ፡ guttur eorum. *pſ.* 21. 16. & *pſ.* 136. 6. በጕርዒየ፡ in faucibus meis.

ገሪፍ፡ ſagena, rete. M*att.* 13. 47. ſimile eſt regnum cælorum ገሪፍ፡ ſagenę.

ገሰሰ፡ & ገሠሠ፡ palpauit, tetigit. *pſ.* 113. 7. ወኢይገሥሡ፡ & non palpabunt. *Marc.* 3. 10. vt ይገስስዎ, tangerent eum.

ግበ ፡ & ግበበ ፡ fouea, ſpelunca. pſ. h. 10. 9: quaſi leo in, ግበ ፡ ſpelunca, *Mat.*8.20. *Luc.*9.58. vulpes ቦሙ ፡ ግበበ ፡ habent foueas.

ገብረ ፡ fecit, formauit, ordinauit, functus, operatus fuit. *pſ.*7.4. እመሰ ፡ ከመዝ ፡ ገበርኩ ፡ ſi ita feci *Mat.*12.2. ይገብሩ ፡ ዘኢይከውን ፡ ገቢረ ፡ faciunt quod non eſt faciendum. *Matt.*26.10. ሠናየ ፡ ግብረ ፡ ገብረት ፡ bonum opus operata eſt.

Nom. ገብር ፡ ſeruus, famulus, puer, operarius. *plur.* አግብርት ፡ ſerui, famuli pueri, operarij. *pſ.* 112. 1. laudate አግብርቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ pueri dominum. *Mat.* 25.21. ገብር ፡ ኄር ፡ ſerue bone.

ግብር ፡ ግቢረ ፡ ገቢርት ፡ ገብርት ፡ opus, res, negotiũ, factum, opera, facta &c. *Pſalm.*5.7. *pſ.* 13.4. ገበርት ፡ ዐመፃ ፡ opera iniqua, *opera iniquitatis*. *pſ.*100. 1. ግብረ ፡ እኩየ ፡ rem malam.

ገባሬ ፡ factor. *in miſſ.* ገባሬ ፡ ሰማያት ፡ factorem cæli, & terræ.

ተገብረ ፡ negociatus fuit, operatus eſt. *Mat.* 14. 2 virtutes, ይትገበሩ ፡ ቦቱ ፡ operantur in eo. *Mat.* 25.16. ተገብረ ፡ ቦቱ ፡ operatus eſt in eis. *Luc.*19.13. ተገበሩ ፡ negociamini dum venio.

ተግባር ፡ opus, negotium, negotiatio. *pſ.* 89. 17. ተግባረ ፡ እደዊነ ፡ opera manum noſtrarum. *Mat.* 2. 2. alius ad ተግባሩ ፡ negotiationem ſuam.

አግበረ ፡ fieri curauit, effecit, vrſit: coegit, impulit. *Luc.* 24. 29. & አገበርዎ ; coegerunt

eum

eum. 11. *Cor.* 12. 11. vos, አግበርክሙኒ ፡ coegiſtis me.

ምግባሬ ፡ opus, ſtudium, operatio, modus, actio. *pſ.* 13. 1. በምግባሪሆሙ ፡ in ſtudiis ſuis. *Ps.* 85, 8. ſecundum, ምግባሪከ ፡ opera tua. *Rom.* 3. 1. በኵሉ ፡ ምግባር ፡ per omnem modum.

አስተግበረ ፡ adegit *ad opus faciendum*, coegit, exegit. *Luc.* 19. 23. አስተገበርክዎ ፡ exegiſſem eam cum vſura, *ſtipendio, lucro.*

ገብርኤል ፡ Gabriel. *nom. prop. Ang. Luc.* 1. 19.

ገበሰሰ ፡ nitidus, candidus, limpidus, ſplendidus fuit. *Mat.* 23. 27. ſepulchra, ግቡሱሳኒ ፡ dealbata. *act.* 23. 3. አረፍት ፡ ግቡሰስት ፡ paries dealbata.

ግብተ ፡ repente, ſubitò, ſtatim, repentinus. *Mar.* 13. 36. cum venerit, ግብተ ፡ repente. *act.* 2. 2. venit ግብተ ፡ repente.

ገብአ ፡ regreſſus, reuerſus, conuerſus fuit. *pſ.* 7. 17. ይገብእ ፡ conuertetur, dolor eius &c. *Luc.* 10. 6. ይግበእ ፡ reuertetur, pax veſtra. *Luc.* 11. 25. እገብእ ፡ reuertar in domum meam.

ተገብአ ፡ congregatus, conuenit, collegit, congregauit. *psal.* 2. 2. principes, ተጋብአ ፡ conuenerunt. *Mat.* 26. 3. tunc, ተጋብኡ ፡ congregati ſunt. *Luc.* 11. 23. ዘኢይትጋባእ ፡ qui non colligit mecum.

አግብአ ፡ tradidit, prodidit, auertit, abduxit, reddidit, teſtituit, retulit. *pſ.* 15. 6. ዘታገብእ ፡ qui reſtitues. *pſ.* 43. 11. አግባእከነ ፡ auertiſti nos. *Ioan.* 18.

1. ዘያገብኦ፡ qui tradebat eum. ii.Cor.5.13.charitas Chriſti ያገብአነ፡ vrget nos.

አግብኦ፡ proditor, traditor. *plur.* አግብኦያን፡ proditores, traditores. *act.* 7.51. & nunc vos አግብኦያን፡ proditores.

ምግባእ፡ introitus, ingreſſio, introductor. *in miſ.* 158. 3. ምግባኢነ፡ introitus noſter.

አስተጋብአ፡ congregauit, collegit, lucrifecit. *pſ.* 106. 2. አስተጋብኦሙ፡ congregauit eos. *Cant.* 6. 1. ወያስተጋብእ፡ & colligat lilia. 1. *Cor.* 9. 21. ከመ፡ አስተጋብኦሙ፡ vt lucrifacerem eos.

ጉባኤ፡ congregatio. *in miſ.* 163. 2. ጉባኤ፡ አንተ፡ ሐዋርያት፡ congregatio apoſtolica.

ገቦ፡ latus, ſcapula. *plur.* ገቦዋት፡ latera, ſcapulę. *pſ.* 47. 3. በገቦ፡ መስዕ፡ in latere quilonis. *pſ.* 90. 4. በገቦዊሁ፡ ſcapulis ſuis.

ግብጽ፡ ægiptus. *pſ.* 113. 1. in exitu Iſrael እምግብጽ፡ de ęgipto. *Matt.* 2.13. fuge in ግብጽ፡ ægiptum.

ግብጻዊ፡ ęgiptius. *plur.* ግብጻውያን፡ ęgiptij. *act.* 21. 38. nonne tu es, ገሙ፡ ግብጻዊ፡ ille ægiptius.

አንጉንስጢስ፡ Accolitus, clericus.

ጌት፡ Geth. *nom. prop. loci. pſ.* 55. 1.

ጌቴሴማን፡ Gethſemani. *nom. prop. loci. Mat.* 26. 36.

ግንቦት፡ *nomen menſis* Maius. *qui incipit* 26. *Aprilis.*

ገነት፡ hortus. *Can.* 4.12. ገነት፡ እዑው፡ hortus concluſus.

ſus *Ioan.*20.15.exiſtimans quia ዓቃቢ : ገነት : cuſtos horti, *hortulanus* eſſet.

ጋኔን : dæmon, dæmonium, dæmoniacus, phantaſma.*plur*, አጋንንት : dęmones, dęmonia, dęmoniaci, phantaſmata.*pſ.* 90. 6. እምጋኔነ : ቀትር : à dæmonio meridiano. *pſ.* 95.5 Dij gentium, አጋንንት : dæmonia. M*ar.* 6. 49. putauerunt ጋኔነ : phantaſma, &c.

ገነዘ : inuoluit, operijt, veſtiit, abſcondit. M*att.* 27.59. M*ar.*15. 46. Ioan.19.40. ወገነዘዎ : inuoluit illud linteis.

Nom. ግኑዝ : inuolutus. I*oan.* 11.44. ግኑዝ : ወእሱር : inuolutus, & ligatus.

ገነየ : ſubditus, ſubiectus, confeſſus fuit. *pſ.* 9. 2. እገኒ : ለከ : confitebor tibi. *pſ.*61.5. ትገኒ : ነፍስየ : ſubiecta eſto anima mea. L*uc.*10.2. quia ſpiritus ይገንዩ : ለክሙ : ſubiiciuntur vobis.

ተጋነየ : conuerſus, confeſſus eſt, reſipuit. L*uc.* 17. 5. & ſepties, ተጋነየ : conuerſus fuerit, &c.

ጕንድ : truncus arboris, ſtipes, caudex, radix arboris. *Matt.*3.10. ecce ſecuris, ውስተ : ጕንደ : ዕፀው : in trunco, *radice* arboris. *Ioan.* 15.4. niſi fuerit in ጕንደ : ወይኑ : ſtipite vitis, *in vite.*

ጐንደየ : tardauit, moram fecit, moratus, cunctatus fuit. *pſ.* 69.6. ኢትጐንዲ : ne moreris. M*at.* 24. 48. ይጐነዲ : እግዚ : moram facit venire.

Nom.

መጸግሬ ፡ b enedictio. 2.Cor.6.8. per maledictionē
ወመጸሕር ፡ & benedictionem.
ጸኀነ ፡ liber, liberatus, ſaluatus fuit.pſ. 59.7. ወይጸኀኑ ፡ & liberentur, dilecti. pſ. 17. 30. 1.Pet.4.18. iuſtus እምዕፁብ ፡ ይጸኀነ ፡ vix ſaluabitur. Mar. 10. 26. quis poteſt ጸኀነ ፡ ſaluus fieri.
አጸኀነ: liberauit, ſeruauit, ſaluauit, redemit, eripuit. psal. 33.2. ያጸኀኖሙ : liberabit eos. pſ.129. 7. ipſe ያጸኀኖ ፡ ለ ፡ redemit Iſrael. Ps. 29.4. አጸኀንከኒ ፡ ſalua ſti me.
አንጸኀኖ ፡ liberauit ſaluauit. a■. 27. 44. ወአንጸኀኑ : & ſeruate, animas veſt.
Nom. አጸኀኖት ፡ ſalus, ſalutare. pſ.19.6. በአጸኀኖትከ: in ſalutari tuo. 2.Cor. 6. 2. ecce nunc. ዕለት ፡ አጸኀኖት. dies ſalutis.
መጸኀኒት ፡ redemptio, ſalus, liberatio. Luc. 1. 68. fecit መጸ ኀኒት ፡ redemptionem.
መጸኀኒ ፡ redemptor, ſaluator, liberator. pſ.77.35. መጸኀኒሆሙ ፡ redemptor eorum. Ioan. 4. 42. መጸ ኀኒ ፡ ለዓለም: ſaluator mundi.
ጸኀዕ ፡ glaber, lubricus, lubricitas. pſ. 34.6. via illorum ጸኀፀ ፡ lubricum. pſ. 55. 14. pedes meos, እምጸ ኀዕ ፡ à lapſu.
ጸነስ ፡ cogitatio praua. in miſſ.164. 1. munda nos ab omni, ጸነስ : cogitatione mala.
ጸናር ፡ denarius, florenus. Mat. 22. 16. ጸበሐት ፡ ጸናሬ ፡ tribatum denarij. Ioan. 2. 7. quare non veniet &c.

በሣ ለሰቱ ፡ ምእት ፡ ዲናር ፡ trecentis, denarijs.
ደንቆወ : ſurdus.*plur.* ደንቈዋን
ደነነ : inclinauit ſe, inclinatus fuit, procubuit. I*oan.* 8. 8. iterum ደነነ: ላበ፡ ምድር ፡ inclinatus ad terram.
እደነነ : procubuit, incurauit, inclinauit ſe. M*arc.* 1.7. non ſum dignus. እድንን: procumbere, & ſolu. *in miſ.* 160.3. እለ ፡ አደነኑ ፡ አርእስቲሆሙ ፡ qui inclinant capita ſua.
ደንዘዘ : hebes, debilis, flaccidus, compunctus fuit. *Rom.* 11. 8. dedit illis Deus ſpiritũ, ድንዙዝ: cõpũctũ.
ደነፈ : *inde* አስተደናፈ : poſuit, diſpoſuit. 1. *Cor.* 3.10. አስተደናፍኩ : poſui fundamentum.
ዳንኤል : Daniel. *nom. prop. Dan.* 1.6.
ድንግል : Virgo. *plur.* ደናግል : virgines. *pſ.* 148. 12. iuuines & ደናግል virgines. M*at.* 1.23. ናሁ ፡ ድንግል : ecce virgo concipiet.
ድንግልና : virginitas. L*uc.* 2.36. እምድንግልናሃ : à virginitate ſua.
ድእንግ : littus, ripa. *att* 27. 41. tandebant ad ድንጋግ: ባሕር : littus maris.
ደንገፀ : pauit, expauit, ſtupuit, obſtupuit, formidauit, territus, turbatus, conturbatus fuit. *pſ.* 54. 3. ደንገፅኩ. conturbatus fuit. *pſalm.* 103.7. & voce contritui tui ይደነግፁ: formidabunt.
Nom. ድንጋፄ : pauor, ſtupor, formido. *pſ.* 51.4. ድንጋፄ ፡ሞት : formido mortis.

ዸንጸወ ፡ ſurdus. *plur*. ዸንጸዋን ፡ ſurdi.

ዸእሙ ፡ & ዸሙ ፡ tantùm, tautummodo , verùm , verumtamen, ſed,aſt. *pſ*. 1.4. ዸእሙ ፡ ſed, tanquam pul uis. Luc. 8.50. ዸእሙ ፡ ተእመን ፡ tantum crede.

ዸከመ *:* defecit,languit,elanguit, fatigatus , defatigatus fuit,imbecillis,debilitatus fuit. *pſ*. 118.82. ዸከማ፡ defecerũt oculi mei. 14.40. ወሥጋ ፡ ይዸክም ፡ caro au tem infirma. Luc. 22. 32. vt non ይዸክም ፡ deficiat fides veſtra.

Nom. ዸኪም ; tener,imbecillis,languidus, extenuatus, defatigatus. *plur*. ዸኩማን ፡ teneres , imbecilles, languidi &c. Mar. 4.40. quid timetis, እዸኩማን ፡ o imbecilles. Ioan. 4.7. ዸኩም ፡ defatigatus Ieſus.

ዸካም ፡ imbecillitas , fragilitas. Rom. 15.1. ዸካሞሙ፡ ለስኩናን ፡ imbecillitas infirmotum.

ዸወለ ፡ locus, regio, oppidum. *Mar*. 5.17. vt diſcederet. እምዸወሎሙ ፡ à regione eorum.

ዸወሊ ፡ corda , inſtrumenti muſici. 1. Cor. 13.2. velut, ዸወሊ ፡ ዘይኔቅ ፡ corda inſtrumenti,quę ſonum edit.

ዸዊት ፡ Dauid. *nom. prop. pſ*. 3.1.

ዸወየ *:* infirmus fuit, ægrotauit. *pſ*. 106.12. ዸወዩ . infir mati ſunt. Ioan. 4.46. ወይዸዊ ፡ & infirmabatur , filius eius.

Nom. ዸውይ ; infirmus, æger. *pllur*. ዸዉያን ፡ infirmi, ægri. Luc. 4.10. እለ ፡ ቦሙ ፡ ዸዉያን ፡ qui habebant infirmos.

ዶዌ : infirmitas,egritudo, morbus,dolor.*Mar.* 5. 29. eſto ſana እምዶዌከ : à plaga tua, *ab infirmitate.*

ዲበ : ſuper,ſupra.M*att*.14.29.ዲበ : ማይ : ſuper aquas, & deſcēdit እምዲበ:ex naui, &c.ዲበሆሙ : ſuper eos.

ዲያብሎስ : diabolus.M*att*.4.1.

ዲዮኒሲዮስ : Dionyſius. *nom. prop. act.*17. 34.

ዶይቅ : Doeg. *nom. prop. pſ.* 1.5 1.

ዲያቆን : Diaconus.*plur.* ዲያቆናት : Diaconi.*in miſ.*

አዕያም : vicus,vicinia.*pſ.* 43.14.& *pſ.*78.obprobrium አድያሚነ : vicinis noſtris. *Mar.* 6. 7. caſtella,አዕያም: vicina, *in circuitu.*

ዐየነ : *vt Heb.* condemnauit, iudicauit, ius dixit, ſententiam tulit. M*ar.* 16.17.qui non crediderit, ይዴያን : condemnabitur.

ድያ : & ዕያስ ; Iupiter.*act.*14.12. & vocabant Barna bam ድያ : Iouem.*ibid.ver.ſequenti* & venit ſacerdos ዕያስ : Iouis.

N*om*.ዕይን : iudicium.L*uc*.10.12.ዕለተ : ዕይን : in die iudicij.

ዴዴ : oſtium,ianua.*plur*.ዴዴያት : portæ. *Luc*.ad,ዴዴሁ ianuā eius.*act*.12.13. ኀበ : ኆኅተ : ዴዴ : ad oſtium ianuę.*apoc*.21.20.ወዴዴያቲሃ : & portæ duodecim.

ድድቅ : incurſus.*pſ*.90.6.እምድድቅ : ab incurſu & de monio meridiano.

ተዕዕቀ : accidit, euenit, contigit. *luc*.10.31. ተዕዕቀ: accidit quidam ſacerdos dum tranſiret.

ዕግም : alter,ſecundus,denuo iterum adhuc.

ዳግሚት : alia, altera, ſecunda. *Mat.* 18. 16. በዳግም : adhuc, *Mat.* 19. 28. እመ : ዳግም : ልደት : in regatione.

ደገመ : addidit, appoſuit. *pſ.* 76. 8. ኢይደግሞኑ : non apponet? *pſ.* 77. 17. ደገሙ : ዓዲ : oppoſuerunt adhuc.

ደጎብያ : bruchus. *Pſ.* 104. 34. & venit locuſta ወደጎብያ : & bruchus.

ደገነ : ſecutus, perſecutus, inſecutus fuit. *pſ.* 7. 6. ይዴግና : perſequatur inimicus. *pſ.* 70. 11. ዴግንዎ : perſequimini eum. *Luc.* 17. 23. ኢትዴግኑ : neque ſectemini.

ደጐጸ : pupugit, grauauit, aggrauauit. 2. *Cor.* 12. 7. ዘይዴጕጸኒ : qui aggrauat me.

ደፈነ : occultauit, opperuit, inuoluit, glomerauit, contexit. *pſ.* 76. 10. ወይደፍኖኑ. & occultabit miſericordiam ſuam in ira ſua. *Luc.* 23. 30. & collibus ደፍኑነ : operite.

መደፍን : theſaurus, res occulta. *Mat.* 13. 44. ſimile eſt reg. cœl. መደፍን : ዘኅቡ : theſauro abſcondito.

LITERA ግ G.

ገሃነም ፡ ghehenna. Mar. 9. 48. ውስተ ፡ ገሃነም ፡ in ghe hennam.

ጹሂጹ ፡ palàm, manifeſtè, publicè. Ioan. 16. 29. nunc, ገሃጹ ፡ pelam, loqueris. act. 19. 8. loquebatur. ገሃጹ ፡ cum fiducia.

ገለበበ ፡ velauit. Luc. 22. 64. & ይገለብቡ ፡ ገጸ ፡ velauerunt faciem eius.

ተገለበበ ፡ velatus fuit. 1. Cor. 11. 5. ſi ኢትትገለበብ ፡ non velatur mulier.

Nom. ግልቡብ ፡ velatus. 1. Cor. 11. 4. ſi ዘግልቡብ ፡ ርእሱ ፡ cuius caput velatum, velato capite.

ግልባብ ፡ pallium. Cant. 5.

እንጋለገ ፡ congregatus, collectus fuit Conuenit. pſ. 2. 1. ለምንት ፡ አንገጉለ ፡ quare conuenerunt, gentes. act. 15. 6. & አንገለጉ ፡ ሐዋርያት ፡ conuenerunt Apoſtoli. 1. Cor. 5. 4. አንገሊገክሙ ፡ congregatis vobis.

ግልፎ ፡ ſculptile. pſ. 105. 19. ሰገዱ ፡ ግልፎ ፡ adorauerunt ſculp. & vers. 36. ſeruierunt. ለግልፎሙ ፡ ſculptilibus eorum.

ጎሕ ፡ aurora. Cant. 6. 9. ከመ ፡ ጎሕ ፡ quaſi aurora. Act.

20.11. እስከ ፡ ጎሕ ፡ vſque auroram.

ጐሕለወ ፡ doloſè, callidè, aſtutè egit. *pſ.* 14. 3. ዘኢጐሕለወ ፡ qui non doloſe egit &c.

Nom ፡ ጕሕሉት ፡ dolus, fraus, malignitas. *pſal.* 23. 4. በጕሕሉት ፡ ቢጽ ፡ in dolo proximi ſui. II. *Cor.* 11. 3. በጕሕሉቱ ፡ aſtutia ſua.

ጕሕላዊ ፡ doloſus aſtutus, ſagax. malignus. *plur.* ጕሕላዊያን ፡ doloſi, aſtuti, ſagaces, maligni. *pſal.* 5. 6. ወጕሕላዊ ፡ & doloſum. *Rom.* 1.29. ጕሕላዊያን ፡ doloſi &c.

ጕሕልያ ፡ latrones. *Ioan.* 10. 6. ሰረቅት ፡ ወጕሕልያ ፡ fures, & latrones.

ገሐሠ ፡ *inde*, ተገሐሠ ፡ declinauit, ceſſit, ſeceſſit, receſſit, vertit ſe, diuertit, deflexit, translatus, ablatus fuit. *pſ.* 33. 15. ተገሐሥ ፡ diuerte, à malo, *pſal.* 118. 21. እለ ፡ ይትገሐሡ ፡ qui declinant. *Mat.* 15. 21. ተገሐሠ ፡ ſeceſſit.

አገሐሠ ፡ remouit, amouit, abſtulit, ſuſtulit, deflectere fecit, excepit. *Mar.* 6. 43. & 8.8. ወአገሐሡ ፡ ዘተረፈ ፡ & ſuſtulerunt quod ſuperauerat. *Luc.* 19.7. ወአገሐሦ ፡ & excepit illum, gaudens. *Luc.* 22.24. ſi vis, አግሕሥ ፡ transfer, à me &c.

ጕሕጴ ፡ gibboſus, incurſus fuit. *Luc.* 13.11. ወጕሕጴት ፡ & erat inclinata.

ጊሜ ፡ nebula. *pſ.* 147.6. ſpargit, ለጊሜ ፡ nebulam. 2. 17. ወጊሜ ፡ & nebulę &c.

ገመል ፡ Camelus. *Mat.* 34. *Mar.* 1.6. ጸጕረ ፡ ገመል ፡ pili

li cameli.

ግሙራ : aliquando, non ſi aliquando, non forſan, non nunquam. Mar. 2. 25. ግሙራ : ኢያንበብክሙ : nunquam legiſtis.

ለግሙራ : omnino, prorſus, planè. pſ. 79. 9. aut, ለግሙራ : ſus abſcindet.

አገመረ : cepit, comprehendit, continuit. Marc. 2. 2. ita vt non, ይገምሮሙ : caperet eos. Ioan. 2. 6. የገምራ : ክለ : capientes ſingulæ. Ioan. 21. 25. ኢያገምሮ : ዓለም : non caperet eos.

ተገመረ : retentus, comprehenſus fuit. Matt. 15. 17. in ventre ይትገመር : tenetur.

ገመነ : inquinatus, coinquinatus, immundus fuit, polluit, contaminauit. 2. Cor. 7. 2. ኢናገምን : ne coinquinamus, polluamus. apoc. 3. 4. ኢገመኑ : non contaminauerunt.

አገመነ : fedauit, inquinauit, coinquinauit. Cant. 5. 3. እፎኑ : አገምኖን : quomodo inquinabis eas.

ግምኔ : immunditia, cõtaminatio, immundũ, abominatio. apoc. 21. 27. qui facit, ግምኔ : abominationẽ.

ግምዔ : vas, plur. ገማዕይ : vaſa. Mat. 25. 4. በገማዕይሆን : in vaſis ſuis. Ioan. 19. 29. erat ibi ግምዔ : vas.

ገመደ : ſcidit, concidit, putauit, ãputauit. Mar. 5. 6. &, ይገምድ : ሥጋሁ : cõcidit carnẽ ſuã. Io. 15. 2. ይገምዶ : ãputabit eũ. Ioan. 16. 24. ኢንግምድ : non ſcindamus.

ግሚድ : putatio, putare. Cant. 2. 12. ጊዜ : ግሚድ : tempus putationis.

ገሠሠ :

ገሠሠ : ructauit, eructauit. *pſ*.18.3.dies, diei.ትገሠሥ: eructar, verb. *pſ*. 144. 7. ወይገሠሡ : & eructabunt.

ገሠጸ : coripuit,arguit, caſtigauit, erudiuit, imperauit,increpauit, exhortatus fuit.*pſ*.2.10.ተገሠጹ : erudimini.*pſ*. 9.6.ገሠጽከሙ : አሕዛበ : increpaſti gentes.M*ar*.3.12.ይገሠጽዎ : comminabantur eos.*heb*. 12. 10. ይገሥጹነ : erudiebant nos. *apo*. 3.19.quos amo እገሥጸሙ : arguo.

N*om*.ተግሣጽ : eruditio,diſciplina, increpatio, caſtigatio. 103.7. እምተግሣጽከ : ab increpatione tua *heb*.12.11. omnis, ተግሣጽ : diſciplina.

ጌሬ : galea, lorica. *Epheſ*.6.17.& 1. *Theſ*. 5.8.ጌሬ : መድኃኒት : galea ſalutis. *apoc*. 9.9. ſicut ጌሬ : ሐጺን : loricas ferreas.

ጎሬ : vicinus, vicini. *plur*. አግዋር : vicini. *pſ*. 78. 12. redde ለጎርነ : vicinis noſtris. *Luc*.15. 6.ወጎር : & vicinaos ſuos. *ver*. 9. ወጎሬ : et vicinas ſuas. *Ioan*. 9. 8. ወአግዋሪሁሰ : vicini autem eius.

ገረመ : horribilis, terribilis fuit, terruit. *pſ*.75.13.et ይገርም : terribilis eſt. 2. *Cor*. 10.9.tamquam,እገርመከሙ : terrerem vos.

N*om*.ግሩም : terribilis, horribilis terribile.*pſ*.65. 3.ግሩም : ግብርከ : terribile opus tuum.*pſ*.75.8.ግሩም እንተ : terribilis es.

ግርማ : horror, terror.*pſ*.87.17.ወግርማከ : et terrores tui. *act*.9. 31. አንከረ : ግርማሁ : admiratus eſt terrorem

rem eius.

ገረረ : domitus, ſubiugatus fuit, manſuefactus, ſubditus fuit. *Iac.* 3. 7. ይገረር : domatur, à natura humana.

Nom. ግሩር : ſubiectus, ſubditus. *act.* 6. 7. ſto ግሩር : ለሃ ነኒ : ſubiectus iudicio.

አግረረ : ſubiecit, ſubdedit, domauit. *pſ.* 8. 8. omnia, አግረርከ : ſubieciſti &c. *Heb.* 2. 8. ዘኢያግረረ : ለሁ : quod non ſubiecit ei.

አንጐርጐረ : murmurauit, oblatrauit, oblocutus fuit. *pſ.* 58. 16. አንጐርጐሩ : murmurabunt. *Iudæ* 16. hi ſũt እሉ : ያንጐረጕሩ : qui murmurãt, *murmuratores*.

Nom. ነጐርጓር : murmuratio. *Philip.* 2. 14. ዘእንበለ : ነጐርጓር : ſine murmurationibus.

ገራውኒ : ገራውህ : & ገራህት : ager, agri, campi, ſegetes, ſata. *pſ.* 106. 37. & ſeminauerunt, ገራውሃ : agros *Mar.* 2. 23. *Luc.* 6. 1. per, ገራውህ : ſata. *Mat.* 13. 44. ውስተ : ገራህት : in agro.

ጉርዔ : guttur, faux, fauces. *pſalm.* 5. 11. ſepulcrum patens, ጕርዔቶሙ : guttur eorum. *pſ.* 21. 16. & *pſ.* 136. 6. በጕርዔየ : in faucibus meis.

ገሪብ : ſagena, rete. *Matt.* 13. 47. ſimile eſt regnum cælorum ገሪብ : ſagenę.

ገሰሰ : & ገሠሠ : palpauit, tetigit. *pſ.* 113. 7. ወኢይገሱ : & non palpabunt. *Marc.* 3. 10. vt ይግሰስዎ, tangerent eum.

ጉብ ፡ & ግበብ ፡ fouea, ſpelunca. *pſ*. h. 10. 9. quaſi leo in, ግብ ፡ ſpelunca, M*at*.8.20. L*uc*.9.58. vulpes ቦሙ ፡ ግበብ ፡ habent foueas.

ገብረ ፡ fecit, formauit, ordinauit, functus, operatus fuit. *pſ*.7.4. እመሰ ፡ ከመዝ ፡ ገበርኩ ፡ ſi ita feci *Mat*.12.2. ይገብሩ ፡ ዘኢይከውን ፡ ገቢር ፡ faciunt quod non eſt faciendum. *Matt*.26.10. ሠናየ ፡ ግብረ ፡ ገብረት ፡ bonum opus operata eſt.

N*om*. ገብር ፡ ſeruus, famulus, puer, operarius. *plur*. አግብርት ፡ ſerui, famuli pueri, operarij. *pſ*. 112.1. laudate አግብርቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ pueri dominum. *Mat*. 25.21. ገብር ፡ ኄር ፡ ſerue bone.

ግብር ፡ ግቢረ ፡ ገቢርት ፡ ገበርት : opus, res, negotiũ, factum, opera, facta &c. *Pſalm*.5.7. *pſ*. 13.4. ገበርት ፡ ዐመፃ ፡ opera iniqua, *opera iniquitatis*. *pſ*.100.1. ግብረ ፡ እኩየ ፡ rem malam.

ገባሬ ፡ factor. *in miſſ*. ገባሬ ፡ ሰማያት ፡ factorem cæli, & terræ.

ተገብረ ፡ negociatus fuit, operatus eſt. M*at*. 14.2 virtutes, ይትገበር ፡ ቦቱ ፡ operantur in eo. M*at*. 25.16. ተገብረ ፡ ቦቶ : operatus eſt in eis. L*uc*.19.13. ተገበሩ ፡ negociamini dum venio.

ተግባር ፡ opus, negotium, negotiatio. *pſ*. 89. 17. ተግባረ ፡ እደዊነ ፡ opera manuum noſtrarum. M*at*. 2. 2. alius ad ተግባሩ ፡ negotiationem ſuam.

አግበረ ፡ fieri curauit, effecit, vrſit : coegit, impulit. L*uc*. 24. 29. & አገበርዎ ; coegerunt eum

eum. II. *Cor.*12. II. vos, አግበርክሙኒ ፡ coegiſtis me.

ምግባር ፡ opus, ſtudium, operatio, modus, actio. *pſ.*13.1. በምግባሪሆሙ ፡ in ſtudiis ſuis. *Ps.*85,8. ſecundum, ምግባሪከ ፡ opera tua. *Rom.* 3. 1. በኵሉ ፡ ምግባር ፡ per omnem modum.

አስተገበረ ፡ adegit *ad opus faciendum*, coegit, exegit. L*uc.*19.23. አስተገበርክዋ ፡ exegiſſem eam cum vſura, *ſtipendio, lucro.*

ገብርኤል ፡ Gabriel. *nom. prop. Ang. Luc.*1.19.

ገበሰ ፡ nitidus, candidus, limpidus, ſplendidus fuit. *Mat.* 23.27. ſepulchra, ግቡሳን ፡ dealbata. *act.* 23. 3. አረፍት ፡ ግብስስት ፡ paries dealbata.

ግብተ ፡ repente, ſubitò, ſtatim, repentinus. M*ar.* 13. 36. cum venerit, ግብተ ፡ repente. *act.* 2. 2. venit ግብተ ፡ repente.

ገብአ ፡ regreſſus, reuerſus, conuerſus fuit. *pſ.* 7. 17. የገብእ ፡ conuertetur, dolor eius &c. L*uc.*10.6. የግብእ ፡ reuertetur, pax veſtra. L*uc.* 11. 25. እገብእ ፡ reuertar in domum meam.

ተገብአ ፡ congregatus, conuenit, collegit, congregauit. *pſal.*2.2. principes, ተጋብኡ ፡ conuenerunt. M*at.*26.3. tunc, ተጋብኡ ፡ congregati ſunt. L*uc.* 11. 23. ዘኢየተጋብእ ፡ qui non colligit mecum.

አግብአ ፡ tradidit, prodidit, auertit, abduxit, reddidit, reſtituit, retulit. *pſ.*15.6. ዘታገብእ ፡ qui reſtitues. *pſ.*43.11. አግባእከነ ፡ auertiſti nos. *Ioan.* 18.

ſus *Ioan.*20.15.exiſtimans quia ዓቀቢ ፡ ገነት ፡ cuſtos horti, *hortulanus* eſſet.

ጋኔን ፡ dæmon, dæmonium,dæmoniacus, phantaſma.*plur.*አጋንንት ፡ dęmones, dęmonia, dęmoniaci, phantaſmata.*pſ.* 90. 6. እምጋኔነ ፡ ቀትር ፡ à dæmonio meridiano. *pſ.* 95.5 Dij gentium, አጋንንት ፡ dæmonia. *Mar.* 6. 49. putauerunt ጋኔነ ፡ phantaſma, &c.

ገንዘ ፡ inuoluit, operijt, veſtiit, abſcondit. *Matt.* 27.59. *Mar.*15. 46. *Ioan.*19.40. ወገነዘዎ ፡ inuoluit illud linteis.

Nom. ግኑዝ ፡ inuolutus. *Ioan.* 11.44. ግኑዝ ፡ ወእሱር ፡ inuolutus, & ligatus.

ገነየ ፡ ſubditus, ſubiectus, confeſſus fuit. *pſ.* 9. 2. እገኒ ፡ ለከ ፡ confitebor tibi. *pſ.*61.5. ትገኒ ፡ ነፍስየ ፡ ſubiecta eſto anima mea. *Luc.*10.2. quia ſpiritus የገንዩ ፡ ለክሙ ፡ ſubiiciuntur vobis.

ተጋነየ ፡ conuerſus,confeſſus eſt, reſipuit. *Luc.* 17. 5. & ſepties, ተጋነየ ፡ conuerſus fuerit, &c.

ጕንድ ፡ truncus arboris, ſtipes,caudex, radix arboris. *Matt.*3.10.ecce ſecuris, ውስተ ፡ ጕንደ ፡ ዕፀው ፡ in trunco, *radice* arboris. *Ioan.* 15.4. niſi fuerit in ጕንደ ፡ ወይን ፡ ſtipite vitis, *in vite.*

ጐንደየ ፡ tardauit, moram fecit, moratus, cunctatus fuit.*pſ.* 69.6. ኢትጐንዲ ፡ ne moreris.*Mat.* 24.48. ይጐነዲ ፡ አቲወ ፡ moram facit venire.

Nom.

Nom. ጕንዱይ : tardus, longus, prolixus, *plur.* ጕን
ዱያን : tardi, longi, prolixi. *Luc.* 24.25. ጕንዱያን :
ልብ : tardi corde. *Rom.* 15.23. እመ : ጕንዱይ : ዕለት :
à longo tempore.

ጎንዲዮን : Gnidus. *nom.prop. act.* 27.7.

ምጕንጵ : pharetra. *plur.* ምጕንጵት : pharetrę. *pſalm.*
103. in ምጕንጵቲሆሙ : pharetris ſuis.

ገአዘ : indignatus, iratus fuit, contempſit, iudica-
uit, murmurauit, exprobrauit. *Mar.* 16.14. ወገአዘ :
ጽንዐ : ልቦሙ : & exprobrauit duritiam cordis eo-
rum. *Ioan.* 7.23. quare igitur ተገአዝኒ : ከየ : indi-
gnamini mihi. *Rom.* 14. 3. ኢየገአዘ : ለዘ : ይበልዕ :
non iudicet eum qui manducat. *ibid. ver.* 13. ኢንገ
አዘ : ne iudicemus.

ተጋአዘ : litigauit, iudicio contendit, altercatus
fuit, contradixit, aduerſatus fuit. *Ioan.* 6.53. ተጋ
አዙ : አይሁድ : litigabant Iudæi. 1. *Tim.* 33. ዘኢይተ
ጋአዝ : qui non eſt litigoſus

Nom. ጋአዝ : lis, contentio, controuerſia. 2. *Ti.*
2.23. ከመ : ጋአዝ : ያመጽእ : quia lites gerant.

ገዓረ : clamauit, exclamauit, ingemuit. *Mar.* 15. 39.
quia ከመዝ : ገዓሮ : ሞተ : ſic exclamans, expiraſſet.
luc. 18. 7. እለ : ይገዐሩ : ኀቤሁ : clamantium ad
ſe.

Nom. ገዓር : gemitus, clamor, exclamatio. *pſal.*
101. 6. à voce ገዓርየ : gemitus mei. *ibid. ver.* 21. ገዐ
ሮሙ : ለሙቁሓን : gemitus compenditorum.

ገዐዘ :

ግዕዝ : libertas, mens, ratio, conſcientia, voluntas rationalis, mores, ordo, natura, indoles. *pſ.* 115. 2. dixi እምግዕዝየ : ex mente mea. *act.* 24. 10. noſcis, ግዕዞሙ : naturam eorum. 1. T*i.* 1. 5. ወሠናይ : ግዕዝ : & bona conſcientia.

አግዐዘ : liberauit, libertate donauit, priuilegiauit. I*oan.* 8. 32. veritas, ታግዕዘክሙ : liberabit vos. *ibid. ver.* 36. ſi filius አግዓዘክሙ : liberauerit vos.

N*om.* አጋዕዚ : liber, liberfactus, *plur.* አጋዕዝያን : liberi. *Ioan.* 8. 36. verè, አጋዕዝያን : አንትሙ : liberi eritis. 1. C*or.* 9. 1. non ſum አጋዕዚ : liber.

አጋዕዝት : libera, , libertas. G*al.* 4. 22. & vnum እምአጋዕዝት : de libera.

ግዕዛን : libertas. 2. C*or.* 3. 17. ህየ : ሀሎ : ግዕዛን ; illic eſt libertas. G*al.* 2. 4. vt explorarent, ለግዕዛ ንነ : libertatem noſtram.

ጊዜ : tempus, hora, momentum, vices. *pſ.* 33. 1. በኵሉ ; ጊዜ : in omni tempore, M*at.* 20. 34. ወበጊ ዜሃ : & confeſtim, illo momento. &c. M*att.* 21. 2. ይእተጊዜ : ſtatim. *in miſ.* 159. 4. ሠለስቱ : ጊዜ : tribus vicibus, *ter. act.* 9. 3. ጊዜ : ቀትር : hora meridiei.

ጋዛ : Gaza. P*erſicè, theſaurus. act.* 8. 26.

ገዘመ : excidit, ſuccidit. L*uc.* 13. 7. ግዝማ : ſuccide eam. *ibid. ver.* 9. ንገዝማ : ſuccidemus eam.

ተገዝመ : ſucciſus, exciſus fuit. M*at.* 3. 10. ይትገ ዘም : excidetur &c. L*uc.* 3. 9. *idem.*

ገዘረ : circumcidit. *luc.* 1. 59. ከመ : ይግዝርዎ : vt circumciderent eum. I*oan.* 7. 22. in ſabbato ትገዝርዎ : ለሰብእ : circumciditis hominem.

ተገዝረ : circumciſus fuit. *Gal.* 5. 2. ſi ትትገዘሩ : circumcidamini. *col.* 2. 11. in quo, ተገዘርክሙ : circumciſi eſtis.

N*om.* ግዙር : circumciſus. *plur.* ግዙራን : circumciſi. *Gal.* 4. 3. omni ብእሲ : ግዙር : homini circumciſo. *Rom.* 4. 12. non, ለግዙራን : circumciſorum tantum.

ግዝረት : circumciſio. I*oan.* 7. 22. Moyſes dedit vobis ግዝረተ : circumciſionem.

ገዝአ : miniſtrauit, adminiſtrauit, ſeruiuit. *Ioan.* 2. 4. dixit ለእለ : ይገዝኡ : iis qui miniſtrabant *miniſtris.*

ገዛእት : miniſtri. M*att.* 22. 13. dixit Rex, ለገዛእት : miniſtris. *Ioan.* 2. 9. vocat ሊቀ : ገዛእት : architriclinus, caput ſeu magiſter miniſtrorum.

መግዝእ : altile, ſaginatum, *animal pingue domi ſaginatum.* *plur.* መጋዝእት : altilia, ſaginata. *Mat.* 22. 4. mactaui መጋዝእትየ : altilia mea. L*uc.* 15. 23. adducite መግዝእ : ለህም : ſaginatum vitulum.

እግዚእ : Dominus. *plur.* አጋእዝት : Domini. *pſ.* 109. dixit እግዚእ : ለእግዚእየ : Dominus Domino meo. *pſ.* 122. 2. in manibus, አጋእዝቲሆሙ : dominorum

ſuo-

ſuorum.

እግዝእት ፡ Domina. *pſ.*122. 3. in manibus, እግዝእታ ፡ dominæ ſuæ. *in miſ.*160. 4. per os, ለእግዝእትነ ፡ ማርያም ፡ Dominæ noſtræ Marię.

ገዘፈ ፡ ferbuit, efferbuit, intumuit. *act.* 7. 54. እግዘፉ ፡ intumuerunt corda eorum.

ገዘፈ ፡ incraſſatus, induratus, cōdenſatus fuit. *Mat.* 13. 15. *act.* 28. 27. ወገዘፈ ፡ ልቡ ፡ ለዝንቱ ሕዝብ ፡ incraſſatum eſt enim cor populi huius.

ገደፈ ፡ amouit, remouit, reuoluit. *Ioan.* 15. 6. ይገድፍዎ ፡ amouebunt eum. *tollent eum.*

ገይሠ ፡ manicauit, mane ſurrexit, aut venit, egit &c. *Luc.* 21. 38. ይገይሡ ፡ ኀቤሁ ፡ manicabant ad eum. *Luc.* 24. 22. እለ ፡ ገሠ ፡ quæ manicarunt ad &c. *Cant* 7. 12. ንገሥ ፡ mane ſurgamus.

ገይሶት ፡ manicatio. *pſ.*126 3. vana eſt ገይሶትክሙ ፡ manicatio veſtra.

ግዩር ፡ vilis, pauper, meſcin, *in miſſ.* 170. 2.

ጐየ ፡ & ገየየ ፡ fugit, aufugit. *pſ.* 30. 13. ይጐዩ ፡ እምኔየ ፡ fugerunt à me. *pſ.* 113. 3. mare vidit &, ጐየት ፡ fugit. *ibid. ver.* 5. ዘጐየይከ ፡ quod fugiſti. 2. *Pet.* 1. 4. እንዘ ፡ ትጐይዩ ፡ fugientes, &c.

Nom ጕያ ፡ fuga. *Mat.* 24. 20. ne fiat ጕያክሙ ፡ fuga veſtra.

ጋይዮስ ፡ Gaius. *nom. prop. vir. act.* 19. 29.

ጋድ ፡ Gad. *nom. prop. Tribus.*

ጐድጐደ ፡ pulſauit. *Mat.* 7 7. ጐድጕዱ ፡ pulſate *ibid.*

ወለዘይጐድጕድ፡ & pulſanti, aperietur. *Act.* 12. 16. & perſeuerabat Petrus እንዘ፡ ይጐድጕድ፡ pulſans.

ነጐድጓድ፡ tonitru, tonitrua. *pſalm.* 76. 19. ቃለ፡ ነጐድጓድከ፡ vox tonitrui tui. M*arc.* 3. 17. boanerges ደቂቀ፡ ነጐድጓድ፡ filii tonitrui.

አንጐድጐደ፡ impetum, tumultum fecit, tumultuatus fuit. *act.* 7. 57. አንጐድጐዱ፡ ኅቡረ፡ impetum, fecerunt vnanimiter.

ተጋደለ፡ certauit, pugnauit, militauit, contendit, conatus fuit, ſtuduit. 1. C*or.* 9. 25. ኵሉ፡ ዘይትጋደል፡ omnis qui (in agone) contendit. 1. T*im.* 1. 18. ከመ፡ ትትጋደል፡ ሠናየ፡ ገድለ፡ vt milites bonum certamen. 11 T*im.* 4. 7. ሠናየ፡ ገድለ፡ ተጋደልኩ፡ bonum certamen certaui.

ገድል፡ certamen, militia, conatus, ſtudium. M*at.* 24. 28. L*uc.* 17. 36. vbi fuerit ገድል፡ certamen, illic &c.

ገዳም፡ campus, deſertum, ſilua, eremus. *pſ.* 8. 8. pecora ዘገዳም፡ campi. *pſ.* 105. 9. በገዳም፡ in deſerto.

ገዳማዊ፡ eremita, anachoreta.

ጕድብ፡ ſecuris, aſcia, dolabra. *pſ.* 73. 5. በጕድብ፡ in ſecuri. L*uc.* 3. 9. iam poſita eſt, ጕድብ፡ ſecuris ad &c.

ጐድአ፡ pectus percuſsit, ſcidit, ferijt, cecidit. L*uc.* 18. 13. ወጐድአ፡ እንግድዓሁ፡ percutiebat pectus ſuum.

ſuum.

እንግድዕ፡ pectus. *plur.* እንግድዓት፡ pectora. *Luc.* 23.48. ይዘቡ፡ እንግድዓቲሆሙ፡ percutiebant pectora ſua.

ጌዴዎን፡ Gedeon. *Nom.prop.vir.Heb.* 11. 32.

ገደፈ፡ reiecit, repulit, abiecit, proiecit, perdidit. *pſ.* 43.10. ገደፍከነ፡ repuliſti nos. *pſ.* 76.8. ይገድፍ፡ proijciet, Deus. *Luc.* 9. 24. ይገድፋ፡ perdet eam. *Rom.* 13. 12. ወንግድፎ፡ abijciamus ergo &c.

ተገድፈ፡ proiectus, abiectus fuit. *pſ.* 21.11. in te, ተገደፍኩ፡ proiectus ſum &c. *pſ.* 83. 11. elegi, እትገደፍ፡ abiectus eſſe.

Nom. ግዱፍ፡ abiectus, reiectus. *plur.* ግዱፋን፡ abiecti, reiecti. *pſalm.* 87. 6. ወግዱፋን፡ & proiecti.

ጕጕእ፡ feſtinatio, ſolicitudo. *pſ.* 77. 33. በጕጕእ፡ cum feſtinatione. 2. *Pet.* 1. 5. በኵሉ፡ ጕጕእ፡ omni ſolicitudine.

ጐጕአ፡ feſtinauit, accelerauit, ſolicitus fuit. *Mar.* 6. 25. እንዘ፡ ትጔጕእ፡ feſtinans. 2. *Pet.* 1.10. fratres ጐጕኡ፡ ſatagite, *ſoliciti eſtote.*

ጕጓ፡ nycticorax. *pſ.* 101. 6. & fui ſicut ጕጓ፡ nicticorax &c.

ጌጋይ፡ iniquitas, malitia, nequitia, culpa, error. *Pſal.* 50. 3. cognoſco, ጌጋይየ፡ iniquitatem meam. *Marc.* 12. 27. multum ትጌግዩ፡ erratis. *Mar.* 15.

 27.

27. ſcriptura, ጌጋዩ ፡ culpæ eius, *cauſæ eius.*

ጊጉዩ ፡ iniquus, nequam, ſeductor. *Mat.* 27. 63. ዝኩ ፡ ጊጉዩ ፡ ſeductor ille.

ጎግ ፡ Gog. *nom. prop. reg. apoc.* 20. 7.

ገጽ ፡ facies, vultus, perſona. *pſ.* 1. 4. እምገጸ ፡ ምድር ፡ à facie terræ. *pſ.* 4. 7. lumen ገጽከ ፡ vultus tui. *Mar.* 6. 49. quia ventus እምገጸሙ ፡ à facie eorum erat, *contrarius illis.* ¶ *ſi ſit ſermo de perſonis diuinis, pro* ገጽ ፡ *dic* አካል ፡ perſona, *plur.* አካላት ፡ perſonæ. vt በሠለስቱ ፡ አካላት ፡ ወበአሐዱ ፡ ኅላዌ ፡ in tribus perſonis & vna ſubſtantia *non* በሠለስቱ ፡ ገጽ ፡ &c.

ጕጠት ፡ forceps. *in miſ.* 158. 4.

ገፍዐ ፡ oppreſſit, vim, iniuriam fecit. *Mat.* 20. 13. amice ኢይገፍዐከ ፡ non facio tibi iniuriam.

ተገፍዐ ፡ oppreſſus fuit, iniuriam ſuſtinuit, vim paſsus eſt, oppreſſit, compreſſit. *Mar.* 3. 9. vt ኢይትጋፍዕዎ ፡ non comprimerent eum. *act.* 7. 24. 2. *Pet.* 2. 7. ዘተገፍዐ ፡ qui oppreſſus erat. *iniuriam ſuſtinebat.*

Nom. ግፉዕ ፡ oppreſſus, iniuriatus. *plur.* ግፉዓን ፡ oppreſſi, iniuriati. *pſal. pſ.* 102. 6. ለኵሉ ፡ ግፉዓን ፡ omnibus iniuriam patientibus. *Matt.* 11. 12. &, ግፉዓን ፡ violenti multi &c.

ገፋዒ ፡ vindex, vltor. *pſ.* 8. 3. vt deſtruas inimicum & ገፋዒ ፡ vltorem.

ገፍትአ : euertit, ſubuertit. *Matt*. 21.12. *Mar*. 11. 15. ገፍተአ : ማእደቲሆሙ : ſubuertit menſas eorum. 2. *Pet*. 2.6. ገፍትኦሙ : euertit eos.

ጐሥዐ : ructauit, eructauit. *pſ*.18.3.dies, diei. ትጐሥዕ: eructat, verb. *pſ*. 144. 7. ወይጐሥዑ : & eructabunt.

ገሠጸ : coripuit,arguit, caſtigauit, erudiuit, imperauit,increpauit, exhortatus fuit. *pſ*.2.10. ተገሠጹ : erudimini. *pſ*. 9.6. ገሠጽኮሙ : ለአሕዛብ : increpaſti gentes. Mar.3.12. ይገሥጽዎሙ : comminabantur eos. *heb*. 12. 10. ይጌሥጹነ : erudiebant nos. *apo*. 3.19. quos amo እጌሥጾሙ : arguo.

Nom. ተግሣጽ : eruditio,diſciplina, increpatio, caſtigatio. 103.7. እምተግሣጽከ : ab increpatione tua *heb*.12.11. omnis, ተግሣጽ : diſciplina.

ጌሬ : galea, lorica. *Epheſ*.6.17.& 1. *Theſ*. 5.8. ጌሬ : መድኃኒት : galea ſalutis. *apoc*. 9.9. ſicut ጌሬ : ሐጺን : loricas ferreas.

ጎሬ : vicinus, vicini. *plur*. አግዋር : vicini. *pſ*. 78. 12. redde ለጎርነ : vicinis noſtris. *Luc*.15. 6. ወጎሮ : & vicinaos ſuos. *ver*. 9. ወጎሬ : et vicinas ſuas. *Ioan*. 9. 8. ወአግዋሪሁሰ : vicini autem eius.

ገረመ : horribilis, terribilis fuit, terruit. *pſ*.75. 13. et ይገርም : terribilis eſt. 2. Cor. 10. 9. tamquam, እጌርመ ከሙ : terrerem vos.

Nom. ግሩም : terribilis, horribilis terribile. *pſ*.65. 3. ግሩም : ግብርከ : terribile opus tuum. *pſ*.75.8. ግሩም አንተ : terribilis es.

ግርማ : horror, terror. *pſ*.87.17. ወግርማከ : et terrores tui. *act*.9. 31. አንከረ : ግርማሁ : admiratus eſt terrorem

rem eius.

ገረረ፡ domitus, ſubiugatus fuit, manſuefactus, ſubditus fuit. *Iac.* 3. 7. ይገረር፡ domatur, à natura humana.

Nom. ግኁረ፡ ſubiectus, ſubditus. *act.* 6. 7. ſto ግኁረ፡ ለኵነኔ፡ ſubiectus iudicio.

አግረረ፡ ſubiecit, ſubdedit, domauit. *pſ.* 8. 8. omnia, አግረርከ፡ ſubieciſti &c. *Heb.* 2. 8. ዘኢያግረረ፡ ሎቱ፡ quod non ſubiecit ei.

አንጐርጐረ፡ murmurauit, oblatrauit, oblocutus fuit. *pſ.* 58. 16. አንጐርጐሩ፡ murmurabunt. *Iudæ* 16. hi ſũt እለ፡ ያንጐረጕሩ፡ qui murmurãt, *murmuratores*.

Nom. ነጐርጓር፡ murmuratio. *Philip.* 2. 14. ዘእንበለ፡ ነጐርጓር፡ ſine murmurationibus.

ገራውሂ፡ ገራውህ፡ & ገራህት፡ ager, agri, campi, ſegetes, ſata. *pſ.* 106. 37. & ſeminauerunt, ገራውሃ፡ agros *Mar.* 2. 23. *Luc.* 6. 1. per, ገራውህ፡ ſata. *Mat.* 13. 44. ውስተ፡ ገራህት፡ in agro.

ጕርዔ፡ guttur, faux, fauces. *pſalm.* 5. 11. ſepulcrum patens, ጕርዒቶሙ፡ guttur eorum. *pſ.* 21. 16. & *pſ.* 136. 6. በጕርዔየ፡ in faucibus meis.

ገሬሬ፡ ſagena, rete. *Matt.* 13. 47. ſimile eſt regnum cælorum ገሬሬ፡ ſagenę.

ገሰሰ፡ & ገሠሠ፡ palpauit, tetigit. *pſ.* 113. 7. ወኢይገሱ፡ & non palpabunt. *Marc.* 3. 10. vt ይግሥሥዎ, tangerent eum.

ግበ፡ & ግበበ፡ fouea, ſpelunca. pſ. h. 10. 9: quaſi leo in, ግበ፡ ſpelunca, Mat.8.20. Luc.9.58. vulpes ቦሙ፡ ግበበ፡ habent foueas.

ገበረ፡ fecit, formauit, ordinauit, functus, operatus fuit. pſ.7.4. እመሰ፡ ከመዝ፡ ገበርኩ፡ ſi ita feci Mat.12.2. ይገብሩ፡ ዘኢይከውን፡ ገቢረ፡ faciunt quod non eſt faciendum. Matt.26.10. ሠናየ፡ ግብረ፡ ገብረት፡ bonum opus operata eſt.

Nom. ገብር፡ ſeruus, famulus, puer, operarius. plur. አግብርት፡ ſerui, famuli pueri, operarij. pſ. 112.1. laudate አግብርቲሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ pueri dominum. Mat. 25.21. ገብር፡ ኄር፡ ſerue bone.

ግብር፡ ግቢረ፡ ገቢርት፡ ገብርት፡ opus, res, negotiũ, factum, opera, facta &c. Pſalm.5.7. pſ. 13.4. ገብርት፡ ዐመፃ፡ opera iniqua, *opera iniquitatis*. pſ.100.1. ግብረ፡ እኩየ፡ rem malam.

ገባሬ፡ factor. *in miſſ.* ገባሬ፡ ሰማያት፡ factorem cæli, & terræ.

ተገበረ፡ negociatus fuit, operatus eſt. Mat. 14.2 virtutes, ይትገበር፡ ቦቱ፡ operantur in eo. Mat. 25.16. ተገበረ፡ ቦቶ፡ operatus eſt in eis. Luc.19.13. ተገበሩ፡ negociamini dum venio.

ተግባር፡ opus, negotium, negotiatio. pſ. 89. 17. ተግባረ፡ እደዊነ፡ opera manuum noſtrarum. Mat. 2. 2. alius ad ተግባሩ፡ negotiationem ſuam.

አገበረ፡ fieri curauit, effecit, vrſit: coegit, impulit. Luc. 24. 29. & አገበርዎ፡ coegerunt eum

eum. 11. Cor. 12. 11. vos, አግበርክሙኒ ፡ coegiſtis me.

ምግባር ፡ opus, ſtudium, operatio, modus, actio. pſ. 13. 1. በምግባሪሆሙ ፡ in ſtudiis ſuis. Ps. 85, 8. ſecundum, ምግባሪከ ፡ opera tua. Rom. 3. 1. በኵሉ ፡ ምግባር ፡ per omnem modum.

አስተግበረ ፡ adegit *ad opus faciendum*, coegit, exegit. Luc. 19. 23. አስተገበርክዎ ፡ exegiſſem eam cum vſura, *ſtipendio, lucro.*

ገብርኤል ፡ Gabriel. *nom. prop. Ang. Luc.* 1. 19.

ገበሰሰ ፡ nitidus, candidus, limpidus, ſplendidus fuit. *Mat.* 23. 27. ſepulchra, ግቡሳኒ ፡ dealbata. *act.* 23. 3. አረፍት ፡ ግቡስስት ፡ paries dealbata.

ግብተ ፡ repente, ſubitò, ſtatim, repentinus. *Mar.* 13. 36. cum venerit, ግብተ ፡ repente. *act.* 2. 2. venit ግብተ ፡ repente.

ገብአ ፡ regreſſus, reuerſus, conuerſus fuit. *pſ.* 7. 17. ይገብእ ፡ conuertetur, dolor eius &c. Luc. 10. 6. ይግባእ ፡ reuertetur, pax veſtra. Luc. 11. 25. እገብእ ፡ reuertar in domum meam.

ተገብአ ፡ congregatus, conuenit, collegit, congregauit. *psal.* 2. 2. principes, ተጋብአ ፡ conuenerunt. Mat. 26. 3. tunc, ተጋብኡ ፡ congregati ſunt. Luc. 11. 23. *ዘኢይትጋባእ ፡* qui non colligit mecum.

አግብአ ፡ tradidit, prodidit, auertit, abduxit, reddidit, teſtituit, retulit. *pſ.* 15. 6. *ዘታገብእ ፡* qui reſtitues. *pſ.* 43. 11. አግባእከነ ፡ auertiſti nos. *Ioan.* 18.

ſus *Ioan.*20.15.exiſtimans quia ዓቃቤ ፡ ገነት ፡ cuſtos horti, *hortulanus* eſſet.

ጋኔን ፡ dæmon, dæmonium, dæmoniacus, phantaſma.*plur.*አጋንንት ፡ dęmones, dęmonia, dęmoniaci, phantaſmata.*pſ.* 90. 6. እምጋኔን ፡ ቀትር ፡ à dæmonio meridiano. *pſ.* 95.5 Dij gentium, አጋንንት ፡ dæmonia. *Mar.* 6. 49. putauerunt ጋኔነ ፡ phantaſma, &c.

ገነዘ ፡ inuoluit, operijt, veſtiit, abſcondit. *Matt.* 27.59. *Mar.*15. 46. *Ioan.*19.40. ወገነዝዎ ፡ inuoluit illud linteis.

Nom. ግኑዝ ፡ inuolutus. *Ioan.* 11.44. ግኑዝ ፡ ወእሱር ፡ inuolutus, & ligatus.

ገነየ ፡ ſubditus, ſubiectus, confeſſus fuit. *pſ.* 9. 2. እገኒ ፡ ለከ ፡ confitebor tibi. *pſ.*61.5. ትገኒ ፡ ነፍስየ ፡ ſubiecta eſto anima mea. *Luc.*10.2. quia ſpiritus ይገንዩ ፡ ለክሙ ፡ ſubiiciuntur vobis.

ተጋነየ ፡ conuerſus, confeſſus eſt, resipuit. *Luc.* 17. 5. & ſepties, ተጋነየ ፡ conuerſus fuerit, &c.

ጕንድ ፡ truncus arboris, ſtipes, caudex, radix arboris. *Matt.* 3.10. ecce ſecuris, ውስተ ፡ ጕንደ ፡ ዕፀው ፡ in trunco, *radice* arboris. *Ioan.* 15.4. niſi fuerit in ጕንደ ፡ ወይኑ ፡ ſtipite vitis, *in vite.*

ጐንደየ ፡ tardauit, moram fecit, moratus, cunctatus fuit. *pſ.* 69.6. ኢትጐንዲ ፡ ne moreris. *Mat.* 24. 48. ይጐነዲ ፡ ለመጽእ ፡ moram facit venire.

Nom. ጕንዲይ : tardus, longus, prolixus, *plur.* ጕን ዲያን : tardi, longi, prolixi. L*uc.* 24.25. ጕንዱያን : ልብ : tardi corde. *Rom.* 15.23. እመ : ጕንዲይ : ዐለት : à longo tempore.

ግኒድዮን : Gnidus. *nom.prop. act.* 27.7.

ምጕንጳ : pharetra. *plur.* ምጕንጳት : pharetrę *pſalm.* 103. in ምጕንጳቲሆሙ : pharetris ſuis.

ግእዘ : indignatus, iratus fuit, contempſit, iudicauit, murmurauit, exprobrauit. M*ar.* 16.14. ወግእዘ : ጽንዐ : ልበሙ : & exprobrauit duritiam cordis eorum. *Ioan.* 7.23. quare igitur ትግእዝኒ : ክዩየ : indignamini mihi. R*om.* 14. 3. ኢይግእዝ : ለዘ : ይበልዕ : non iudicet eum qui manducat. *ibid. ver.* 13. ኢንግ እዝ : ne iudicemus.

ተጋእዘ : litigauit, iudicio contendit, altercatus fuit, contradixit, aduerſatus fuit. *Ioan.* 6.53. ተጋ እዙ : አይሁድ : litigabant Iudæi. 1. Tim. 33. ዘኢይት ጋእዝ : qui non eſt litigoſus

N*om.* ጋእዝ : lis, contentio, controuerſia. 2. T*i.* 2.23. ከመ : ጋእዝ : የመጽእ : quia lites gerant.

ገዓረ : clamauit, exclamauit, ingemuit. M*ar.* 15. 39. quia ከመዝ : ግዒሮ : ሞተ : ſic exclamans, expiraſſet. *luc.* 18. 7. እለ : ይግዕሩ : ኀቤሁ : clamantium ad ſe.

N*om.* ገዓር : gemitus, clamor, exclamatio. *pſal.* 101. 6. à voce ገዓርየ : gemitus mei. *ibid. ver.* 21. ገዐ ሮሙ : ለሙቁሓን : gemitus compenditorum.

ግዕዝ : libertas, mens, ratio, conſcientia, voluntas rationalis, mores, ordo, natura, indoles. *pſ.* 115.2. dixi እምግዕዝየ : ex mente mea. *act.* 24.10. noſcis, ግዕዝሙ : naturam eorum. 1. T*i*.1. 5. ወሠናይ : ግ ዕዝ : & bona conſcientia.

አግዐዘ : liberauit, libertate donauit, priuilegiauit. Io*an*. 8. 32. veritas, ታግዕዝክሙ : liberabit vos. *ibid. ver.* 36. ſi filius አግዓዝክሙ : liberauerit vos.

N*om*. አጋዕዚ : liber, liberfactus, *plur.* አጋዕዝያን : liberi. *Ioan.* 8. 36. verè, አጋዕዝያን : አንትሙ : liberi eritis. 1. C*or*. 9. 1. non ſum አጋዕዚ : liber.

አጋዕዚት : libera, , libertas. G*al*. 4. 22. & vnum እምአጋዕዚት : de libera.

ግዕዛን : libertas. 2. C*or*. 3. 17. ህየ : ሀሎ : ግዕዛን ; illic eſt libertas. G*al*. 2. 4. vt explorarent, ለግዕዛ ንነ : libertatem noſtram.

ጊዜ : tempus, hora, momentum, vices. *pſ.* 33. 1. በኵሉ ; ጊዜ : in omni tempore, M*at*. 20. 34. ወበጊ ዜሃ : & confeſtim, illo momento. &c. M*att*. 21. 2. ይእተጊዜ : ſtatim. *in miſ.* 159. 4. ሠለስቱ : ጊዜ : tribus vicibus, *ter. act.* 9. 3. ጊዜ : ቀትር : hora meridiei.

ጋዛ : Gaza. P*erſicè, theſaurus. act.* 8. 26.

ገዘመ : excidit, ſuccidit. L*uc*. 13. 7. ግዝማ : ſuccide eam. *ibid. ver.* 9. ንገዝማ : ſuccidemus eam.

ተገዘመ : ſucciſus, exciſus fuit. M*at*. 3. 10. ይትጋ ዘም : excidetur &c. L*uc*. 3. 9. *idem.*

ገዘረ : circumcidit. *luc.* 1. 59. ከመ : ይገዝርዎ : vt circumciderent eum. I*oan.* 7. 22. in ſabbato ትገዝርዎ : ለብእሲ : circumciditis hominem.

ተገዝረ : circumciſus fuit. *Gal.* 5. 2. ſi ትትገዘሩ : circumcidamini. *col.* 2. 11. in quo, ተገዘርክሙ : circumciſi eſtis.

N*om.* ግዙር : circumciſus. *plur.* ግዙራን : circum ciſi. *Gal.* 4. 3. omni ብእሲ : ግዙር : homini circumciſo. *Rom.* 4. 12. non, ለግዙራን : circumciſorum tantum.

ግዝረት : circumciſio. I*oan.* 7. 22. Moyſes dedit vobis ግዝረት : circumciſionem.

ገዝከ : miniſtrauit, adminiſtrauit, ſeruiuit. *Ioan.* 2. 4. dixit ለእለ : ይገዝኩ : iis qui miniſtrabant *miniſtris.*

ገዝእት : miniſtri. M*att.* 22. 13. dixit Rex, ለገዝእት : miniſtris. *Ioan.* 2. 9. vocat ሊቀ : ገዝእት : architriclinus, caput ſeu magiſter miniſtrorum.

መገዝከ : altile, ſaginatum, *animal pingue domi ſaginatum.* *plur.* መጋዝእት : altilia, ſaginata. *Mat.* 22. 4. mactaui መጋዝእትየ : altilia mea. L*uc.* 15. 23. adducite መግዝከ : ለህመ : ſaginatum vitulum.

እግዚእ : Dominus. *plur.* አጋእዝት : Domini: *pſ.* 109. dixit እግዚእ : ለእግዚእየ : Dominus Domino meo. *pſ.* 122. 2. in manibus, አጋእዝቲሆሙ : dominorum ſuo-

ſuorum.

እግዝእት፡ Domina.*pſ*.122.3.in manibus, እግዝ
እታ፡ dominæ ſuæ. *in miſ*.160. 4. per os, ለ እግዝእ
ትነ፡ ማርያም፡ Dominæ noſtræ Marię.

ገዝፈ፡ ferbuit,efferbuit, intumuit.*act*.7.54.እግዝፉ፡
intumuerunt corda eorum.

ገዝፈ፡ incraſſatus, induratus,cõdenſatus fuit.*Mat*.
13.15. *act*.28.27.ወገዝፈ፡ ልቡ፡ ለዝሕዝብ፡ incraſ-
ſatum eſt enim cor populi huius.

ገየለ፡ amouit, remouit, reuoluit. I*oan*.15.6.ይገይ
ልዎ፡ amouebunt eum. *tollent eum*.

ገየሠ፡ manicauit,mane ſurrexit,aut venit,egit &c.
Luc.21.38.ይገይሡ፡ ኀቤሁ፡ manicabant ad eum.
L*uc*.24.22. እለ፡ ገሣ፡ quæ manicarunt ad &c.
C*ant*7.12.ንገይሥ፡ mane ſurgamus.

ገይሶት፡ manicatio.*pſ*.126 3. vana eſt ገይሶትክሙ፡
manicatio veſtra.

ግዩር፡ vilis, pauper, meſcin, *in miſſ*.170.2.

ጐየ፡ & ገየየ፡ fugit, aufugit. *pſ*.30.13. ይጐዩ፡ እምኔየ፡
fug erunt à me. *pſ*.113.3. mare vidit &, ጐየት፡ fu
git. *ibid. ver*.5. ዘጐየይከ፡ quod fugiſti. 2. P*et*.1.4.
እንዘ፡ ትጐይዩ፡ fugientes, &c.

N*om* ጕያ፡ fuga. M*at*.24.20.ne fiat ጕያክሙ፡ fu-
ga veſtra.

ጋይዮስ፡ Gaius. *nom. prop.vir.act*.19.29.

ጋድ፡ Gad. *nom. prop. Tribus*.

ጐድጐደ፡ pulſauit. *Mat*.7.7. ጕድጕዱ፡ pulſate *ibid*.

ወለዘይጐድጕድ ፡ & pulſanti, aperietur. *Act.* 12. 16. & perſeuerabat Petrus እንዘ ፡ ይጐድጕድ ፡ pulſans.

ነጐድጓድ ፡ tonitru, tonitrua. *pſalm.* 76. 19. ቃለ ፡ ነጐድጓድከ ፡ vox tonitrui tui. M*arc.* 3. 17. boanerges ደቂቀ ፡ ነጐድጓድ ፡ filii tonitrui.

አንጐደጐደ ፡ impetum, tumultum fecit, tumultuatus fuit. *act.* 7. 57. አንጐድጐዱ ፡ ኅቡረ ፡ impetum, fecerunt vnanimiter.

ተጋደለ ፡ certauit, pugnauit, militauit, contendit, conatus fuit, ſtuduit. 1. C*or.* 9. 25. ኵሉ ፡ ዘይትጋደል ፡ omnis qui (in agone) contendit. 1. T*im.* 1. 18. ከመ ፡ ትትጋደል ፡ ሠናየ ፡ ገድለ ፡ vt milites bonum certamen. 11. T*im.* 4. 7. ሠናየ ፡ ገድለ ፡ ተጋደልኩ ፡ bonum certamen certaui.

ገድል ፡ certamen, militia, conatus, ſtudium. M*at.* 24. 28. L*uc.* 17. 36. vbi fuerit ገድል ፡ certamen, illic &c.

ገዳም ፡ campus, deſertum, ſilua, eremus. *pſ.* 8. 8. pecora ዘገዳም ፡ campi. *pſ.* 105. 9. በገዳም ፡ in deſerto.

ገዳማዊ ፡ eremita, anachoreta.

ጕድብ ፡ ſecuris, aſcia, dolabra. *pſ.* 73. 5. በጕድብ ፡ in ſecuri. L*uc.* 3. 9. iam poſita eſt, ጕድብ ፡ ſecuris ad &c.

ጐደአ ፡ pectus percuſsit, ſcidit, ferijt, cecidit. L*uc.* 18. 13. ወይጐድእ ፡ እንግድዓሁ ፡ percutiebat pectus ſuum.

ſuum.

እንግድዕ : pectus. *plur.* እንግድዓት : pectora. *Luc.* 23.48. ይጐድኡ : እንግድዓቲሆሙ : percutiebant pectora ſua.

ጌድዮን : Gedeon. *Nom.prop.vir.Heb.*11. 32.

ገደፈ : reiecit, repulit, abiecit, proiecit, perdidit. *pſ.* 43.10. ገደፍከነ : repuliſti nos. *pſ.* 76.8. ይገድፍ : proijciet, Deus. *Luc.* 9. 24. ይገድፋ : perdet eam. *Rom.* 13. 12. ወንግድፍ : abijciamus ergo &c.

ተገድፈ : proiectus, abiectus fuit. *pſ.* 21.11. in te, ተገደፍኩ : proiectus ſum &c. *pſ.* 83. 11. elegi, እትገደፍ : abiectus eſſe.

Nom. ግዱፍ : abiectus, reiectus. *plur.* ግዱፋን : abiecti, reiecti. *pſalm.* 87. 6. ወግዱፋን : & proiecti.

ጕጕኣ : feſtinatio, ſolicitudo. *pſ.* 77. 33. በጕጕኣ : cum feſtinatione. 2. *Pet.* 1. 5. በኵሉ : ጕጕኣ : omni ſolicitudine.

ጐጕአ : feſtinauit, accelerauit, ſolicitus fuit. *Mar.* 6.25. እንዘ : ትጔጕእ : feſtinans. 2. *Pet.* 1.10. fratres ጐጕኡ : ſatagite, *ſoliciti eſtote.*

ጕጓ : nycticorax. *pſ* 101. 6. & fui ſicut ጕጓ : nicticorax &c.

ጌጋይ : iniquitas, malitia, nequitia, culpa, error. *Pſal.* 50. 3. cognoſco, ጌጋይየ : iniquitatem meam. *Marc.* 12. 27. multum ትጌግዩ : erratis. *Mar.* 15.

 27.

27.ſcriptura, ጌጋዩ፡ culpæ eius, *cauſæ eius*.

ጌጉይ፡ iniquus, nequam, ſeductor. Mat. 27. 63. ዝኩ፡ ጌጉይ፡ ſeductor ille.

ጐግ፡ Gog. *nom. prop. reg. apoc.* 20. 7.

ገጽ፡ facies, vultus, perſona. *pſ.* 1. 4. እምገጸ፡ ምድር፡ à facie terræ. *pſ.* 4. 7. lumen ገጽከ፡ vultus tui. *Mar.* 6. 49. quia ventus እምገጸሙ፡ à facie eorum erat, *contrarius illis*. ¶ *ſi ſit ſermo de perſonis diuinis, pro* ገጽ፡ *dic* አካል፡ perſona, *plur.* አካላት፡ perſonæ. vt በሠለስቱ፡ አካላት፡ ወበአሐዱ፡ ኅላዌ፡ in tribus perſonis & vna ſubſtantia *non* በሠለስቱ፡ ገጽ፡ &c.

ጕጠት፡ forceps. *in miſ.* 158. 4.

ገፍዐ፡ oppreſſit, vim, iniuriam fecit. Mat. 20. 13. amice ኢይገፍዐከ፡ non facio tibi iniuriam.

ተገፍዐ፡ oppreſſus fuit, iniuriam ſuſtinuit, vim paſsus eſt, oppreſſit, compreſſit. *Mar.* 3. 9. vt ኢይትጋፋዕዎ፡ non comprimerent eum. *act.* 7. 24. 2. Pet. 2. 7. ዘተገፍዐ፡ qui oppreſſus erat. *iniuriam ſuſtinebat*.

Nom. ግፉዕ፡ oppreſſus, iniuriatus. *plur.* ግፉዓን፡ oppreſſi, iniuriati. *pſal. pſ.* 102. 6. ለኵሉ፡ ግፉዓን፡ omnibus iniuriam patientibus. Matt. 11. 12. &c, ግፉዓን፡ violenti multi &c.

ገፋኢ፡ vindex, vltor. *pſ.* 8. 3. vt deſtruas inimicum & ገፋኢ፡ vltorem.

ገፍትአ : euertit, ſubuertit. *Matt.* 21.12. *Mar.* 11. 15. ገፍትአ : ማእዳቲሆሙ : ſubuertit menſas eorum. 2. *Pet.* 2.6. ገፍትኦሙ : euertit eos.

LITERA ጠ T.

ጠሀረ፡ mundus, purus fuit, *vt apud Heb. Chald. & Arab.*

አጠሀረ፡ mundauit, purificauit. I*oan.* 2. 6. በዘ፡ ይጥሃረ፡ quibus purificabant ſe.

N*om.* አጥሀረ፡ purificatio. I*oan.* 3. 25. propter, አጥሀሮ፡ purificationem.

ጠለ፡ ros. *pſ.*132. 3. ſicut, ጠለ፡ ros hermon. C*ant.* 5. 2. plenum eſt, ጠሌ፡ rore.

ጠሊ፡ hœdus. *plur.* አጣሊ፡ hœdi. C*ant.* 5. 7. paſce አጣሊከ፡ hœdus tuos. M*at.* 25. 32. oues, እምአጣሊ፡ ab hœdis.

ጠለለ፡ pinguis fuit, pinguefactus eſt, delitiis affectus eſt. *pſ.* 91. 10. & ይጠሌሌ፡ በቅብእ፡ pingue fiet in oleo.

N*om.* ጥሉል፡ pinguis. *pſ.* 67. 16. ደብር፡ ጥሉል፡ mons pinguis.

አጥለለ፡ pinguefecit. *pſal.* 19. 4. ወይጥሌሌ፡ & pin gueſiat &c.

ጠለ፡ & ጣለት፡ vbertas, abundantia, fertilitas. *pſ.* 35. 9. እምጣለ፡ ቤትከ፡ ab vbertate domus tuæ.

pſal. 64.

pſ.64.12. replebuntur ጠሉት : vbertate campi.

ጠሌሰ : Thalaſſa. *nom.prop.ciuit.act.* 27.8.

ጥሌቀት : pollutio. *in miſ.* 158.2. ab omni macula & ጥሌቀት : polutione.

ጠለዐ : *indè* እንጠሌዐ : expandit, extendit. *pſ.* 104. 39. እንጠሌዐ : ደመና : expandit nubem.

መንጠለዕት : velum, cortina. M*att*.27. 51. *Mar.* 15. 38. ſciſſum eſt, መንጠለዕት : velum templi.

ጠሐረ : rugiuit, clamauit. *pſ*.103. 21. catuli leonum ይጥሕሩ : rugierunt. 1.*Pet.* 5.8. diabolus ይጥህር : rugit, vt leo.

ጠመቀ : baptizatus fuit. *Mat*.3.13: ከመ : ይጠመቅ : vt baptizaretur. M*ar*. 10. 39. baptisma quo ego እጠመቅ : ትጠመቁ : baptizor baptizabimini.

ተጠመቀ : baptizatus eſt. *Mat*.3. 16. ወተጠምቀ : ኢየሱስ : pabtizatus autem Ieſus. *Mar*.16.16. ዘአምነ : ወተጠምቀ : qui crediderit & baptizatus fuerit.

አጥመቀ : baptizauit. *Mat*.3.11 በማይ፡ እጠምቀክሙ : in qua baptizo vos. ipſe ይጠምቀክሙ : baptizabit vos &c.

መጥምቅ : baptiſta. *Mat*. 3. 1.venit, ዮሐንስ : መጥምቅ : Ioannes baptiſta.

ጥምቀት : baptiſma, baptiſmus. M*ar*.1.4 prædicans ጥምቀት : baptiſmum &c. *act*.1. 12. እምጥምቀት : à baptiſmate, *I*oannis.

ምጥማቃት : baptiſmata, natatoria, piſcina. *Ioan.* 5.4.

5.4·ወስተ : ምጥማቃት : in piſcinam. *Ioan.* 9. 7. በምጥማቃት : ሰሌሖም ; in natatoria ſiloe.

ጢሞቴዎስ ; Timotheus. *nom.prop.vir.act.* 16.1.

ጢሞና : Timon.*nom.prop.vir.act.*6.5.

ጠመዐ : intinxit, immerſit. *vt apud Chald.*Luc.16. 24.ከመ : ይጥማዕ : vt intingat &c.

ጥር : *nomen menſis* Ianuarius. *incipit* 27. *Decembris.*

ጥረስ : molares,dentes maiores. *pſal.* 57.7. ጥረሲሆሙ : ለአናብስት : molas leonum.

ጢሮስ : Tirus.*nom.prop.ciuit.act.* 21.3.

ጠርሴስ : Tarſus. *nom.ciu.act.*9.3.

ጢሮአዳ : Troas. *nom.ciu.act.*16.8.

ጥራኮኒዶስ : Trachonitis. *nom.prop.Reg.*

ጠረየ : *inde* አጥረየ : poſſedit,potitus fuit, acquiſiuit. *Mat.*16.22.& ታጠሪ : habebis theſauros &c *luc.* 18.13. ለኵሉ : ዘአጥረይኩ : omnium quæ poſſideo. L*uc.* 21. 18. ታጠርዩዋ : ለነፍስክሙ : poſſidebitis animas veſtras *act.*20. 28. እንተ : አጥረያ : በደሙ : quam acquiſiuit ſanguine ſuo.

N*om.* ጥሪት : poſſeſſio , hereditas , res poſſeſſa. *Mat.*19.23. እስመ : ብዙኅ : ጥሪት : erat enim habens multas poſſeſſiones.

ጥሮፊሞስ : Trophimus.*nom.prop.act.*30.4.

ጢረፎሳ : Tryphoſa. *nom.prop.Rom.* 16.12.

ጥረፊና : Tryphena.*nom.prop.*Rom. 16.12.

ጥቀ : valde, quomodo,quam, propè,ſecus. M*at.*

20. 30. ጥቀ፡ ፍኖት፡ ſecus viam. *pſalm*. 118. 97. ጥቀ፡ quomodo dilexi legem tuam.*pſ*.83.1. quam dilecta tabernacula tua.

ጠቀመ፡ ſepiuit, muniuit, aptauit, inſtruxit.

ጥቅም፡ ſepes, ſepta, macerię, mœnia.*pſ*.58.11. ሀገረ፡፡ ጥቅም፡ ad ciuitatem munitam, *Luc*. 14. 23. & ad, ጥቅም፡ ሀገር፡ mœnia ciuitatis.

ጥቅምት፡ *nom.menſis* Octob.*incipit*.28. *Sept*.

ጠቀበ፡ ſuit, conſuit, aſſuit, connexit. Mar. 2. 21. nemo ዘይጠቅብ፡ qui aſſuit &c. *Luc*. 5. 33.

ጠበበ፡ prudens, ſapiens fuit, intellexit. *pſ*. 118. 99. ſuper omnes docentes me ጠበብኩ፡ intellexi. *luc*. 16. 8. quia filii huius ſæculi, ይጠብቡ፡ prudentiores ſunt &c. 1.*Cor*.1. 25.

አጥበበ፡ intelligere fecit, prudentem, ſapientem effecit. *psal*.118. 98. አጥበበኒ፡ prudentem me fecit. & *ver*. 130. ወያጠብብ፡ & intellectum dat paruulis.

Nom.ጠቢብ፡ prudens, ſapiens intelligens. *plur*. ጠቢባን፡ prudentes, ſapientes, intelligentes. Mat. 10.16. ኩኑ፡ ጠቢባን፡ eſtote igitur prudentes.*Luc*. 12. 42. fidelis & ጠቢብ፡ prudens. *Mat*. 45. 3. ወጠባባት፡ prudentes vero.*fem*.*act*.182.4. ብእሲ፡ ጠቢብ፡ vir prudens, ſapiens.

ጥበብ፡ diſciplina, eruditio, prudentia, ſapientia, ſcientia. *pſ*. 2. 12. apprehendite, ለጥበብ፡ diſciplinam. *Ps*.48.4. loquetur, ጥበብ፡ ſapientiam. *pſ*. 118.

66. ወጥበበ፡ ምሀረኒ፡ & ſcientiam doce me. 1. Cor. 1. 5. ወበኵሉ፡ ጥበብ፡ & in omni ſcientia. *ibid. v.* 30. in quo, *ſeu* per quem inueniſtis ጥበበ፡ ſapientiam Dei.

ጠበጠበ፡ *inde* አንጠብጠበ፡ ſtillauit, diſtillauit, fluxit, redundauit. *pſ.* 67. 9. ወሰማያት፡ አንጠብጠበ፡ etenim cæli diſtillauerunt. *pſ.* 71. 9. ዘያንጠበጥቡ፡ ſtillantia, *quæ ſtillant* ſuper terram.

ንጠብጠብ፡ ſtilicidium, riuus. *plur.* ንጠብጣብ፡ ſtilicidia, riui. *Pſalm.* 71. 6. ከመ፡ ንጠብጣብ፡ ſicut ſtilicidia.

ጢቤርዮስ፡ Tiberius. *nom. prop. vir.* Luc. 3. 1.

ጥብርያዳስ፡ Tiberias. *nom. prop. ciu.* Ioan. 6. 1.

ጠበቀ፡ ſuffocauit, compreſſit. Mat. 13. 7. Luc. 8. 7. ſpinæ ጠበቆ፡ ſuffocauerunt illud.

አጥባት፡ vbera, mammę. *Cant.* 1. meliora አጥባቲከ፡ እምወይን፡ vbera tua vino. *Luc.* 11. 27. ወአጥባት፡ & vbera quę lactauerunt te.

ጣቢታ፡ Tabita. *nom. prop.* act. 9. 36.

ጠብሐ፡ *heb. Chald. Arab.* mactauit, occidit, iugulauit. *pſ.* 43. 23. ſicut ouis, ዘይጠብሑ፡ occiſionis *quam mactant* Ioan. 10. 10. vt furetur &, ይጥባሕስ፡ mactet.

መጠብሕ፡ *plur.* gladij. *ſing.* መጥባሕት፡ gladius. *Luc.* 22. 36. emat ſibi, መጥባሕተ፡ gladium. *ver.* 38. ነዋ፡ ክልኤ፡ መጠብሕ፡ ecce duo gladij. Ioan. 18. 11. mitte, ለመጥባሕትከ፡ mitte gladium tuum.

ጠበበ፡ promptus, expeditus, ſtrenuus, paratus fuit, accelerauit, celeriter aripuit. *Mat.* 16. 24. *Luc.* 9. 23. ወይጥበብ፡ & accleret ſumere &c.

Nom. ጥቡዐ፡ paratus, prumptus, expeditus. *plur.* ጥቡዓን፡ parati, prumpti expediti. *pſ.* 107. 1. ጥቡዕ፡ ልብየ፡ paratum cor meum. *act.* 4. 13. videntes Petrum, & Ioannem ጥቡዓን፡ prumptos.

አጥበዐ፡ voluit, parauit, auſus fuit, propoſuit. *Mat.* 22. 44. አልቦ፡ ዘአጥብዐ፡ nemo qui auſus fuit. *act.* 20. 15. ወአጥበዐ፡ & propoſuerat Paulus. 1. *Cor.* 7. አጥብዐ፡ በልቡ፡ ſtatuit in corde ſuo.

ጥንተ፡ principium initium. *miſ.* 161. 1.

አጥብዖት፡ prumptitudo, ſeueritas. *Rom.* 11. 22. videte, bonitatem ወአጥብዖቶሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ & ſeueritatem Dei.

ጠኪቆስ፡ Tichicus. *Nom. prop. act.* 20. 4.

ጠዋየ፡ prauus, peruerſus fuit. *pſ.* 17. 27. cum peruerſo, ትጠዊ፡ peruerteris.

Nom. ጠዋይ፡ prauus, peruerſus. *pſ.* 17. 27. ምስለ፡ ጠዋይ፡ cum peruerſo *pſ.* 100. 4. ልብ፡ ጠዋይ፡ cor prauum.

ጠወቀ፡ preſſit, compreſſit, vrſit, afflixit. *Luc.* 8. 45. turbæ, ይጠውቁ፡ comprimunt. *Cor.* 9. 26. እጠውቃ፡ ለነፍስየ፡ affligo animam meam, *corpus meum.*

ጠወየ፡ parcus, auarus, continens fuit. 2. *Cor.* 9. 5.

ወዘሰ : ጠዊዓ : qui parce ſeminat, etiam ይጠውያ : ለቶቱ : ማእረር : parca erit ei meſſis.

አጠወዐ : auaritiam ſectatus eſt, parcus, tenax fuit ወዘያማውዑ : & qui auari *tenaces* ſunt &c.

ጠዐመ : *vt Heb.Syr.Cald.Arab.*guſtauit, deguſtauit, libauit, probauit, expertus fuit. *pſ.* 33.9. ጠዐሙ : guſtate, & videte. Luc. 9.27. እለ : ኢይጥዕምዎ : ለሞት : qui non guſtabunt, mortem.

Nom. ጥዑም : dulcis, guſtu ſuaue. *Cant.* 2.3. ፍሬሁ : ጥዑም : fructus eius dulcis.

ጣዖት : idolum. *plur.* ጣዖት : idola. 105.39. በጣዖቶሙ : in idolis ſuis. *Rom.* 2.22. qui abominaris, ጣዖት : idola 1. *Cor.* 5.10 aut qui ſeruiunt ጣዖት : idolis.

አማዐወ : idola coluit. 1. *Cor.* 5. 11. ወእለ : ያማዕው : & qui colunt idola.

Nom. አማዕዎ : idololatria, idolorũ cultura. *Gal.* 5.20. luxuria, አማዕዎ : idolorum ſeruitus &c.

ጠዐየ : ſanus, intiger, perfectus fuit. *Ioan.* 11.12. ſi dormit, ይጥዒ : ſaluus erit.

አጥዐየ : integrauit, reintegrauit, ſanauit, perfecit 1. *Theſ.* 5.23. ወያጥዒክሙ : & perficiat vos.

Nom. ጥዑይ : intiger, ſanus, perfectus. *plur.* ጥዑያን : ſani &c. Mar. 2.17. & *Luc.* 5.29. infirmi egẽt medico ወአኮ : ጥዑያን : non autem ſani.

ጠይሰ : fumigauit, euaporauit, vaporem emiſit. *pſ.* 103. 32. *pſ.* 143.5. tange montes ወይጠይሱ : & fumigabunt.

Nom.

Nom. ጢስ፡ fumus, vapor. *pſ.*17.9. aſcendit ጢስ፡ fumus.

ጠየቀ፡ diligenter, & accurate inſpexit, ſcrutatus, perſcrutatus fuit, intuitus eſt, vidit, aſpexit, cognouit, conſiderauit. *Mat.*16.6. ጠይቁ፡ intuemini, & cauete. *Mar.*14.67. ኢየጠይቅ፡ ዘትብሊ፡ *non percipio*, neſcio quiddicis. ወጠየቀቶ፡ & intuita eſſet eum. *Ioan.*4.42. ወጠየቅነ፡ & ſcimus. *Ioan.*10.38. ወትጠይቁ፡ & cognoſcatis

አጠየቀ፡ notum fecit, ſignificauit, perſpicuè oſtendit, reſpondit, affirmauit. *Ioan.*1.22. vt, ናጠይቆሙ፡ ለእለ፡ reſponſum demus his qui, &c. *act.*9.22. እንዘ፡ ያጠይቆሙ፡ affirmans eis. *Cor.*12.3. አጠይቀክሙ፡ notum vobis facio.

ጠገአ፡ & ጠገዐ፡ adheſit, iunctus, coniunctus, infixus, compactus, conglutinatus fuit. *pſ.*43.25. ወጠግዐት፡ conglutinata eſt in terra &c. *pſ.*68.3. ጠጋእኩ፡ infixus ſum etc. *pſ.*118.25. ጠግአት፡ ነፍስየ፡ adheſit anima mea.

ጠፊሕት፡ annulus. *plur.* ጠፋልሕት፡ annuli.

ጠፍሐ፡ comploſit, plauſit manibus. *pſ.*46.2. omnes gentes. ጥፍሑ፡ እደዊክሙ፡ plaudite manibus. *pſ.*97.8. flumina, ይጠፍሑ፡ እደ፡ plaudent manu.

ጠፈረ፡ texit domum, tecto operuit. *pſ.*103.3. ዘይጠፍር፡ በማይ፡ qui tegis aquis ſuperiora eius.

Nom. ጠፈር፡ tectum, tegula. *Mat.*8.8. ታሕተ፡ ጠፈርየ፡ ſub tectum meum. *Luc.*5.19. ወነሠቱ፡ ጠ

ፈረ: depoſuerunt tegulas.

ጠፍአ : periit, interiit, euanuit, vaſtatus, deſtructus, extinctus fuit. *pſ.* 1. 6. iter impiorum. ትጠፍእ : peribit. *Marc.* 9. 43. & ignis ኢይጠፍእ; non extinguetur *luc.* 24. 31. ወጠፍአ: እምኔሆሙ : & euanuit ab eis.

አጥፍአ : extinxit, deleuit, deuaſtauit, deſtruxit, conſumauit, perdidit. *Cant.* 8. 7. non potuerunt, አጥፍኦታ : ለፍቅር : extinguere charitatem. *luc.* 9. 54. ወያጥፍኦሙ : & conſumat illos. *luc.* 17. 27. ወአጥፍአ : & perdidit, omnes.

N*om.* ጥፍአት : et ጥፍት : damnum, perditio, interitus. *act.* 27. 11. non ſolum, ጥፍት : damno oneris &c. ſed etiam, ጥፍአት : ነፍስነ : damno, ipſarum animarum noſtrarum.

LIT-

LITERA ጰ P.

ጲላጦስ : Pilatus.*nom.prop.Matt.*27.2.

ጰርቴ : Parthi..*nom.prop.gen.act.* 2.9.

ጰርሰፎራ : ſacrificium.*in miſ.*165.5.ſana nos በዝንቱ ፡ ጰርስፎራ : per hoc ſacrificium.

ጰራቅሊጦስ :paraclitus,paracletus. *grecè* aduocatus. *Ioan.* 15.26. cum venerit, ጰራቅሊጦስ : paraclitus.

ጴርጋሞን : Pergamus.*nom.prop.apo.* 1.11.

ጴርጌን : Perge. *nom.prop.act.*13.13.

ጰርዮጳጥቄ : probatica. *Ioan.* 5.2.piſcina, ዘጰርዮጳ ጥቄ : probatica.

ጳስክ : Paſcha.*luc.* 22.1. dies feſtis azym. qui dicitur ጳስክ : paſcha.

ጲሲድያ : Piſidia. *nom.prop.reg.act.*13.

ጰንጠቈስጤ : Pentecoſte.*act.*2.1.cum complerentur, መዋዕለ : ጰንጠ : ቈስጤ : dies Pentecoſtes.

ጰንጤናዊ : Pontius. *nom.prop.*

ጰንፊልያ : Pamphilia. *nom.prop.Reg.act.* 16.14.

ጳውሎስ : Paulus. *nom.Doctoris Gent.*

ጳዝዮን : topaſion.*pſ.*118. 117. ወእምጳዝዮን : & præ topa-

topaſion.

ጳጦስ፡ rubus, ſpina, dumetum. *Mar.* 12. 26. ſuper ዕፀ፡ ጳጦስ፡ rubum.

ጴጥሮስ፡ Petrus. *nom. principis Apoſt.*

ጳጥሮባን፡ Patroba. N*om. prop. Rom.* 16. 14.

ጳጳስ፡ Epiſcopus, Pontifex. *plur.* ጳጳሳት፡ Epiſcopi, Pontifices. P*hilip.* 1. 1. cum, ለጳጳሳት፡ Epiſcopis. 1. T*im.* 3. 2. oportet ጳጳስ፡ Epiſcopum &c

ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ſummus Pontifex.

ጳፉ፡ Paphus. *nom prop. ciuit. act.* 13. 6.

LITERA. ፀ Z

ፀሀቀ : ſolicitus fuit. *vide* ጸሐቀ :

ፀለለ : operuit, texit, obtexit, inumbrauit, obumbrauit. *pſ.* 90. 4. የፀልለከ : obumbrabit tibi ſcapulis ſuis. *Luc.* 1. 35. ኀይል : ልዑል : የፀልለኪ : virtus altiſſimi obumbrabit tibi.

ተፀለለ : tectus, opertus fuit. *Ioan.* 12. 38. ተፀለለ : ልበሙ : obſcuratum eſt cor eorum. *Rom.* 1. 21. *idem.*

አፀለለ : requieuit, manſionem fecit, tabernaculum fixit moratus fuit, nidificauit. *pſ.* 14. 1. aut quis የፀልል : requieſcet in monte ſancto tuo. *Luc.* 13. 19. volucres cęli አፀለሉ : requieuerunt in ramis eius.

Nom. ፅሉል : opertus, obcœcatus, obumbratus. *Marc.* 6. 53. ፅሉል : ልበሙ : obcœcatum erat cor eorum.

ምፅላል : nidus. *Mat.* 8. 20. & volucres cęli ምፅላል : nidos.

ፅላሎት : tabernaculum, tegumentum, velamentum, vmbra, vmbraculum. *pſ.* 18. 4. in ſole, ሠየመ :

ጸለሎቶ: poſuit tabernaculum ſuum.*pſ.*143.4 ከመ: ጸለሎት: ſicut vmbra prætereunt. *pſ.*62.8. & ſperabo በጸለሎት: in velamento alarum tuarum.

ጸሌ: ጸላት: tabulę. 2.*Cor.* 3.3.ጸሌ: ዘእብን: tabulę lapidiæ.*heb.*9.4. ወጸላትኒ: እንተ: ውስቴታ: ኦሪት: & tabulæ in quibus erat lex, *tabulæ teſtamenti.*

ጸልሐወ: doloſè egit, impoſuit, fefellit. *pſ.* 13.3. ወጸልሐው: & doloſè agebāt linguis ſuis. & *pſ.* 35.3.እስመ: ፀልሐወ: quoniam doloſè egit lingua ſua.

Nom: ጽልሑት: dolus, fraus, iniquitas.*pſ. heb.* 10.7. amaritudine & ጽልሑት: dolo *pſalm.*31.5.& tu remiſiſti ጽልሑቶ: ልብየ: iniquitatem cordis mei.*Ioan.*1.47.ዘአልቦ: ጽልሑት: in quo dolus non eſt.

Nom. ጸልሐው: doloſus, impoſtor, ſceleratus. *plur.* ጸልሖን: doloſi, impoſtores, ſcelerati. 1. *Tim.*1.9. peccatoribus, ወለጸልሖን: & ſceleratis.

ጸለመ: obſcurus, tenebroſus, niger fuit. *pſ.*68.24. ይጸልማ: obſcurentur oculi eorum. *pſ.* 138.12. quia tenebræ ኢይጸልም: non obſcurabuntur à te.

Nom. ጸሊም: obſcurus, niger. *plur.* ጸሉማን: obſcuri, nigri. *Cant.* 1.4.አነ: ጸሊም: ego nigra. *pſ.* 73.20. ጸሉማን: obſcurati ſunt.

ጽልመት: nigredo, tenebræ, obſcurum.*pſ.* 54.6.

6. ጸፈኑኒ ፡ ጸልመት ፡ contexerunt me tenebræ. *pſ.* 142. 3. collocauit me ውስተ ፡ ጸልመት ፡ in obſcuris. 2. *Cor.* 4. 6. qui dixit እምጸልመት ; de tenebris lucem ſplendeſcere.

ጸልም ፡ tenebroſum, obſcurum. *pſal.* 17. 12. ጸልሙ ፡ ማያት ፡ tenebroſæ aquæ, &c.

አጽለመ ፡ obſcurauit, denigrauit. *pſ.* 105. 28. ወአጽለሞሙ ፡ & obſcurauit eos.

ጸልአ ፡ odit, inimicus, aduerſatus fuit, odio habuit. *pſal.* 5. 7. ጸላእከ ፡ odiſti Domine. *pſ.* 24. 19. ይጸልኡኒ ፡ oderunt me. *pſ.* 118. 128. iniquos ጸላእኩ ፡ odio habui.

Nom. ጸልእ ፡ odium, inimicitiæ. *pſ.* 138. 22. perfecto. ጸልእ ፡ ጸላእክዎሙ ፡ odio oderam illos.

ጸላኢ ፡ inimicus, hoſtis, aduerſarius, oſor, *plur.* ጸላእት ፡ inimici, hoſtes, aduerſarij, oſores. *pſ.* 8. 3. vt deſtruas ጸላኢ ፡ inimicum. *pſal.* 17. 1. de manu. ጸላእቱ ፡ inimicorum eius. *ibid.* v. 18. እምጸላእትየ ፡ de inimicis meis.

ጸለየ ፡ orauit, exorauit, obſecrauit. *pſ.* 5. 4. ad te. እጼሊ ፡ orabo, Domine. *pſ.* 31. 6. pro hac ይጼሊ ፡ orabit ad te &c. *Mat.* 6. 5. cum ትጼልዩ ፡ oratis &c.

ጸሎት ፡ oratio. *pſ.* 101. 2. exaudi Domine ጸሎትየ ፡ orationem meam. *apoc.* 5. 8. ጸሎቶሙ ፡ ለቅዱሳን ፡ orationes ſanctorum.

ጸሐል ፡ catinus, paropſis, patena. *Mat.* 23. 25. *Luc.* 11.

ii. 39. quod de foris eſt calicis & ጻሕል : paropſidis. *in miſ.* 158. 4. oratio ſuper ጻሕል ; patenam.

ጽሕም : barba, mentum. *pſalm.* 132. 2. ጽሕሙ : ጽሕሙ : ለአሮን : barbam barbam Aron.

ጸሐቀ : & ጸሀቀ : ſolicitus, promptus, cupidus, paratus fuit. R*om*. 1. 15. ፈድፋደ : እጸሀቅ : valde cupidus ſum, *promptus ſum* 2. *Cor*. 9. 2. ſcio, ከመ ; ትጽሀቁ : quodprompti ſitis. *Rom*. 15. 23. እጽሀቅ : cupiditatem habeo veniendi ad vos.

Nom. ጽሕት : & ጽሀቅ : ſolicitudo, diligentia, cupiditas, promptitudo.

አጽሀቀ: curæ fuit, curauit. L*uc*. 10. 40. Domine ኢያጽሀቀከ ; non eſt tibi curæ ?

ጻሕብ : lagena, vas. *Mar*. 14. 13. portans, ጻሕበ : ማይ : legenam aquę.

ጸሕደ : & ፀሕደ : mollis, delicatus, pinguis fuit. *pſal.* 54. 22. ፀሕደ . እምቅብዕ : mollitum prę olio ſermones eius.

አጽሐደ : impinguauit. *pſ*. 22. 5. አጽሐድከ : በቅብእ : impinguaſti in olio.

ጸሐፈ : ſcripit, deſcripſit. *Ioa*. 29. 21. ኢትጽሐፍ : ne ſcribas rex Iudęorum. *ibid*. ዘጸሐፍኩ : ጸሐፍኩ : quod ſcripſi ſcripſi.

ተጽሕፈ : ſcriptus fuit, conſcriptus. *pſ*. 39. 8. ተጽሕፈ : ſcriptum eſt de me. *pſ*. 101. 19. ተጽሕፈት : ዛቲ : ſcribatur hoc.

ጽሑፍ : ſcriptus, ſchriptus eſt, M*ar*. 1. 1. በከመ :

ጽሑፍ :

ጽሑፉ : ſicut ſcriptum eſt. *apoc.* 13. 8. አኮነ : ጽሑፈ ። አስማቲሆሙ : non ſunt ſcripta nomina eorum.

ጸሓፊ : ſcriba. *plur.* ጸሐፍት : ſcribæ. *pſ.* 44. 2. ከመ : ቀለመ : ጸሓፊ : vt calamus ſcribæ. M*at.* 23.1. ſederunt ጸሐፍት : ſcribæ &c.

መጽሐፍ : liber, ſcriptura, epiſtola. *plur.* መጻሕፍት : libri, ſcripturæ, epiſtolæ, ſcripta. *pſ.* 138.16. ውስተ : መጽሐፍከ : in libro tuo. *act.* 19.19. adduxerunt, መጻሕፍቲሆሙ : libros ſuos.

ጸመመ : *primo ſignificat vt apud Arabes* ſurdus fuit; *deindè* mutuit, mutorum more tacuit (*ſurdi nati ſemper ſunt muti*) *pſalm.* 27.1. Deus meus ኢትጸመመኒ : ne ſileas à me.

Secundo ſignificat vt Arabicè cum puncto contraxit, coarctauit, applicauit, alligauit, *vt pſ.* 146. 3. ወይጸምሙ : & alligat contritiones eorum.

N*om.* ጽሙም : mutus. *plur.* ጽሙማን : muti. *Mat.* 15.30. habentes ſecum ጽሙማን : mutos.

ተጸመመ : ſiluit, tacuit, obmutuit, mutus factus eſt. *pſ.* 38. 3. ተጸመምኩ : obmutui, & humiliatus ſum. *pſ.* 27.1. nequando ተጸመምከኒ : taceas &c.

ጽምሚት : occultè, in ſilentio, clàm, obſcurè. *pſ.* 10.3. vt ſagittent &c. በጽምሚ : in obſcuro. *Matt.* 1.19. voluit ጽምሚተ : occultè, dimittere eam. I*oan.* 11. 28. ſororem ſuam. ጽምሚት : ſilentio.

ጸምአ : ſitiuit. *pſ.* 41. 3. ጸምአት : ነፍስየ : ſitiuit anima mea. M*att.* 25. 35. ጸማእኩ : ſitiui. I*oan.* 4.13. ይጸምእ:

ዳግመ:

ዳግመ : ſitiet iterum. *ibid.* v. 15. ከመ : ኢይጽማእ : vt non ſitiam.

Nom. ጽምእ : ſitis. *pſ.* 61.6. cucurri, በጽምእየ : in ſiti mea.

አጽምአ : intellexit, intendit, percepit, attendit. *pſ.* 48.1. አጽምኡ : auribus percipite. *Ioan.* 10. 20. ምንተ : ታጸምእዎ : quid attenditis eum. L*uc.* 19. 48. በአጽምኦቱ : audiens illum. *Act.* 17. 32. ንጸምእከ : audiemus te.

ጻመወ : laborauit, vexatus, moleſtatus, afflictus fuit, ſolicitus, anxius fuit. *pſ.* 126. 1. ከንቱ : ይጻምዉ : in vanum laborauerunt. *Mat* 6. 28. ኢይጻምዉ : non laborant. M*at.* 9. 36. እስመ : ጻመዉ : quia erant vexati.

አጽመወ : vexauit, afflixit, moleſtus fuit. M*arc.* 5. 35. ኢታጸምዎ : ne vexas eum.

Nom. ጻማ : labor, ſolicitudo, anxietas, cura. *pſ.* 77. 51. ኵሉ : ጻማሆሙ : omnis laboris eorum. 1. T*heſ.* 2. 2. በብዙኅ : ጻማ : in multa ſolicitudine.

ጽርሕ : & ጽርሐ : templum, thalamus, cęnaculum, cellarium, cubiculum. *plur.* አጽራሕ : templa, thalami, cęnacula &c. *pſ.* 5. 8. adorabo ጽርሐ : መቅደስከ : in templo ſancto tuo. *pſ.* 18. 8. procedens እምጽርሑ : de thalamo ſuo. L*uc.* 12. 3. prędicate በአጽራሕ : in templis. L*uc.* 22. 12. oſtendet vobis, ጽርሐ : ዐቢየ : cœnaculum magnum.

ጸሪቅ : aſſis, diſpondio, minutum. M*ar.* 12. 42. ክል

ኤቱ :

ኤት ፡ ጸሪቅ ፡ ዘይብልዎ ፡ ቆድራጢስ ፡ duo minuta, *quæ dicuntur Kodratis*

ጸራቢ ፡ faber. *plur.* ጸረብት ፡ fabri. *Mat.* 13.55. *Mar.*6.5. ወልደ ፡ ጸራቢ ፡ filius fabri. 1. Cor. 3.10. vt prudens ሊቀ ፡ ጸረብት ፡ architectus, *magiſter fabrorum.*

ጸርኀ ፡ clamauit, vociferatus fuit. *pſ.* 4.4. ሶበ ፡ ጸራኅኩ ፡ ኀቤሁ ፡ cum clamauero ad eum. *pſ.*64. 14. ይጸርኁ ፡ clamabunt.

Nom. ጸራኅ ፡ clamor, vociferatio. *pſ.* 5.2. intellige ጸራኅየ ፡ clamorem meum.

ጸረየ ፡ purus, purgatus, expurgatus fuit. *pſ.*11.7. ſicut argentum ጸሩየ ፡ purum &c. ዘአጽረይዎ ፡ purgatum ſeptuplum.

ጽርእ ፡ græcè. I*oan.*19.21. in latino, & በጽርእ ፡ in greco. *act.*21.37. noſti, ጽርእ ፡ grecè.

ጸረፈ ፡ blaſphemauit, conuiciatus eſt verbis, probris affecit. M*at.*9.3. ዝሰ ፡ ይፀርፍ ፡ hic blaſphemat. *Mat.*27.39. ይፀርፉ ፡ ላዕሌሁ ፡ blaſphemabāt eum. M*arc.* 3.29. ዝሰ ፡ ጸረፈ ፡ ዲበ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ qui blaſphemauerit in ſpiritum ſanctum.

N*om.* ጸሩፍ ፡ blaſphemus. *plur.* ጸሩፋን ፡ blaſphemi. *act.*24.5. inuenimus ለዝ ፡ ብእሲ ፡ ጸሩፍ ፡ hunc hominem blasphemum. II. *Tim.* 3.2. ſuperbi, ፅሩፋን ፡ blasphemi &c.

ጽርፈት ፡ blaſphemia. I*oan.*10.36. propter ፅርፈትከ ፡ blaſphemiam tuam. *act.* 6. 11. ነገረ ፡ ፅርፈት ፡ verba

verba blaſphemiæ.

ጸቃውዕ : fauus. *Cant.* 4.11. ጸቃውዕ ፡ ይውሕዝ : fauus ſtillat à labiis tuis. *Luc.* 24. 42. ወጸቃውዐ : & fauum mellis.

ጸባሕ : manè; diluculum, matutinum, oriens. *pſ.* 5. 4. & *pſ.* 27. 6. በጸባሕ : manè, ad matutinum. *pſ.* 74. 7. ኢእምጸባሕ : neque ab oriente. *pſ.* 109. 3. ante ኮከበ : ጸባሕ : luciferum, ſtellam matutinam.

ጸበሐ : tributum ſoluit, vel exegit, mulctuauit, cenſuit. *Rom.* 13. 6. cui tributum, ጸበሑ : tributum ſol uite.

ጸባሕት : tributum, mulcta. *Mar.* 12. 15. ጸባሕተ : ዲናር : tributum denarii. *Rom.* 13. 6. ለዘኒ : ጸበሐተ : cui tributum &c.

መጸባሕ : telonium, vectigal. *Mar.* 2. 14. ſedentem ኀበ : መጸባሕ : ad telonium.

መጸብሐዊ : publicanus, collector tributorum, exactor. *plur.* መጸብሐውያን : & መጸብሐን : publicani. *luc.* 5. 30. quare cum, መጸብሐን : publicanis, & peccat. manducatis. *Luc.* 15. 1. & appropinquabant Ieſu መጸብሐያን : publicani. *ibid. cap.* 19. *v.* 2. princeps መጸብሐውያን : publicanorum.

ጸበል : puluis, arena, ſabulum. *Mat.* 10. 14. & *Mar.* 6. 13. excutite ጸበለ : እገሪክሙ : puluerem pedum veſtrorum.

ጸበርት : ramus, rami, *Ioan.* 12. 12. acceperunt ጸበርተ : ተመርት : ramos palmarum.

ጸባብ፡

ጸቢብ፡ anguſtus,arctus.*Mat.*7.13.& *Luc.*13.24. intrate እንተ፡ጸቢብ፡አንቀጽ፡ per anguſtam portam. *ibid.v.*14. ጥቀ፡ጸቢብ፡ valde anguſta &c.

ጸብተ፡ natauit,innatauit aquis,remigrauit aquis.*act.*27. 42.qui ſcirent ጸቢተ፡ጸቢተክሙ፡ natare, enatarent. 2: *Cor.*11. 26. manſi አጸብት፡ውስተ፡ቀላይ፡ natando in profundum.

ጸብን፡ intinxit,tinxit,merſit immerſit.M*at.*26.23. ዘጸብኖ፡ qui intingit mecum &c.*Ioan.* 13. 24. ዘአበብኖ፡ሎቱ፡አነ፡ኅብስተ፡ cuius intinxero panem.

መጸብኖ፡ obſonium, ius,iuſculum,pulmentum, brodium. M*at.*26.23.& *Mar.* 14. 21. qui intingit mecum manum in መጸብኖ፡ catino *obſonio.*

ጸባኦት፡ Sabaoth. R*om.* 9.29.niſi Dominus ጸባኦት፡ Sabaoth.

አጽባዕ፡ digitus.*plur.*አጻብዕት፡ digiti.*pſ.* 8. 4. opera አጻብዒክ፡ digitorum tuorum.L*uc.*11.46.& ipſi vno አጻብዕትክሙ፡ digito veſtro &c. *Luc.*16.24.vt mittat extremum, አጻብዒቱ፡ digiti ſui.

ጸነነ፡ & ጸንጸነ: inclinatus, extenſus, expanſus fuit, proſtratus.*pſ.*61.4.tamquam, አረፍት፡ጽንዕተ፡ parietem inclinatum.

አጸነነ፡ inclinauit, declinare fecit *pſ.*17.10.አጽነነ፡ ሰማያተ፡ inclinauit cælos. I*oan.* 19. 30 ወአጽነነ፡ ርእሶ፡ & inclinauit caput ſuum.*pſ.*143.5. Domine አፅንን፡ inclina cælos tuos.

ጸንሐ፡ & ፀንሐ፡ expectauit ſuſtinuit,perſeuerauit, ſu

ſtentauit, paſſus fuit. *Mar.* 8.1. triduo ይፀንሑኒ : ſuſtinent me. *act.* 28.6. barbari autem, ይጸንሑ : expectabant. 2. *Cor.* 11. 4. ርቱዕ : ትፀንሑ : recte pateremini.

አጸንሐ : expectare fecit, portauit, accepit. *Mar.* 3.9. vt ያፅንሑ : ሎቱ : ሐመረ :

ጸንዐ : firmus, fortis, efficax fuit, confortatus eſt. *pſ.* 32.6. verbo Domini ጸንዓ : ሰማያት : firmati ſũt cœli. *Mar.* 1.7. veniet ዘይጸንዐኒ : fortior me.

Nom. ጽኑዕ : efficax, firmus, fortis, durus. *plur.* ጽኑዓን : firmi, efficaces, duri. *act.* 26.14. ጽኑዕ : ለከ : durum eſt tibi. 2. *Cor.* 10. 10. graues & ጽኑዓት : fortes. *Heb.* 4.12. ወጽኑዕ : & efficax.

ጽንዐ : duritia. *Mar.* 16. 17. & exprobrauit ጽንዐ : ልቦሙ : duritiam cordis eorum.

አጽንዐ : firmauit, fulſit, obdurauit, fortis fuit, præualuit, fortiter apprehendit & tenuit, obtinuit. *Pſalm.* 2.12. ያጽንዑዋ : apprehendite, diſcip. *pſ.* 72.12. ያጽንዕዋ : ለብዕሎሙ : obtinuerunt diuitias. *pſ.* 94.8. ኢታጽንዑ : ne obduretis. *apoc.* 2.1. ዘያጽንዕ : qui tenet ſeptem ſtellas. *Cant.* 2. 5. አጽንዑኒ : fulſite me.

ጸነወ : *indè* አጸነወ : odorauit. *pſ.* 113.6. nares habẽt ወኢያጼንዉ : & non odorabunt.

ጽንጕኒ : lutum. *pſ.* 17.43. & conculcabo eos ከመ : ጽንጕኒ : መርሕብ : vt lutum platearum.

ጸናጽል : cymbalum. *pſ.* 150. 5. laudate eum. በጸናጽል :

in

in cymbalis.

ጽንፍ፡ terminus, extremitas, finis fimbria, vltimum extremum. *plur.* አጽናፍ፡ termini, extremitates, limites. *pſ.* 2. 8. አጽናፈ፡ ምድር፡ terminos terrę. *Mar.* 6. 28. & *Luc.* 8. 44. ጽንፈ፡ ልብሱ፡ fimbriam veſtimenti eius.

ጸአጸአ፡ *indè* ተጸአጸአ፡ coluit, adorauit, reueritus fuit. *Rom.* 1. 25. ſeruierunt, ወተጸአጸኡ፡ & coluerunt. 1. *Cor* 12. 3. & ſacrificaſtis &, ተጸአጸእክሙ፡ coluiſtis.

ጼአ፡ putruit, fetet, putrefactus fuit. *Ps.* 37. 6. ጼኡ፡ putruerunt. *Ioan.* 11. 39. Dominę iam ጼአ፡ fetet, *putruit.*

ጸአለ፡ probro, opprobrio fuit, & affecit, exprobrauit, conuiciatus, criminatus eſt, maledixit, omnem bonitatem detraxit. *pſ.* 43. 17. à voce, ዘይጼ አሉ፡ exprobrantis. 1. *Tim.* 3. 6. ከመ፡ ኢይጸአሉ: vt non opprobrio ſit. 1. *Pet.* 2. 23. እንዘ፡ ይጼአሉዎ፡ ኢጸአለ፡ maledicenti ſe non maledixit. *psal.* 73. 10. vſquequo Domine ይጼአሉ; ፀሬ፡ improperabit inimicus.

ተጸአለ፡ opprobrium factus eſt. *pſ.* 30. 12. & *pſ.* 108. 25. ተጸአልኩ፡ factus ſum opprobrium.

አጽአለ፡ probriis afficere curauit, exprobrare fecit. *pſalm.* 14. 3. ወዘኢያጽአለ: & qui non queſiuit opprobrium proximi ſui.

ጽእለት; deſpectio, opprobrium, improperium,

 igno-

ignominia.*pſ.*38. 6.poſuiſti me. ፅዕለተ : ለአብዳን : opprobrium inſipientibus. *pſ.* 68.20.tu ſcis,ፅእለትየ : improperium meum.

መጸእለ : ignominioſum, obſcenum, inhoneſtum. 1. *Cor.* 12. 23. ዝኩ : መፅእልኒ : ውእቱ : quæ inhoneſta ſunt noſtra &c.

ጸአቀ : ſtrictus,arctus fuit. *Mat.* 7. 14. ወጸዕቅት : ፍኖት : & arcta via.

አጸአቀ : conſtrictus,coarctus fuit, coarctauit,coegit. *Act.* 28. 19 አጸአቀኒ : coegit me, *cactus sum.*

ጸአነ : equitauit, vectus, ſuperuectus fuit aſino,iumento,aut curru inſedit equo,aut currui. *pſ.* 75. 7. እለ : ይጼአኑ : አፍራስ : qui aſcenderūt equos. *Mat.* 21.5. እንዘ : ይጸዐን : ſedens ſuper aſinam.

ተጸዕነ : eeuo,iumento, vectus, equum aſcendit, iumento incedit. *Luc.* 19. 30. ዘኢተጸዕኖ : ሰብእ : quem non aſcendit homo. *Ioan.* 12. 15. ወተጸዕነ : ላዕሌሁ : & ſedit ſuper eum.

አጸአነ : equitare fecit. *pſ.* 65.12. አጸአንከ : ሰብአ : equitare feciſti homines &c. *Luc.* .19. 35. ወአጸኑ ዕዎ : & impoſuerunt Dominum Ieſum, *ſuperuehi fecerunt.*

መስተፅዕን : eques, retriculum, currus, vector vehens, equitans. *plur.* መስተፅዐናን : equites vectores, currus, vehicnla. *Exod.* 15. 1. equum & መስተፅዐን : aſcenſorem. *ibid.ver.* 4. ወመስተፅዐናኒ : & equites

quites

tes.

ጼው፡ ſal. *Matt.* 5. 13. vos eſtis ጼው፡ ለምድር ፡ ſal terræ.

ጸውመ ፡ ieiunauit. *Mat.* 6.16. ሶበ ፡ ትጸውሙ ፡ cum ieiunatis . Luc. 18. 12. እጸውም ፡ ieiuno bis in ſabbato.

Nom. ጾም ፡ ieiunium. *pſ.* 34.13. & *pſ.* 68. 11. በ ጾምየ፡ in ieiunio animam &c.

ጸውረ ፡ tulit, portauit, geſtauit, ſuſtinuit, oneratus fuit. M*at.* 20.12. ለእለ ፡ ጾርነ ፡ qui portauimus. M*ar.* 2.3. ይጸውርዎ ፡ portabant eum. L*uc.* 11. 27 እንተ ፡ ጸረተከ ፡ quæ portauit te. *apoc.* 2.2. non potes, ጸዊሮ ቶሙ ፡ ለእኩያን ፡ ſuſtinere malos.

Nom. ጾር ፡ onus, ſarcina. *pſ.* 37. 5. ከመ፡ ጾር ፡ ክቡድ፡ ſicut onus graue. M*at* 23.3. የአስሩ ፡ ጾረ ፡ ዓቢየ ፡ alligant onera grauia.

አጸወረ ፡ onerauit, onus impoſuit. L*uc.* 11.46. quia ታጸውርዎ ፡ ጾረ ፡ oneratis oneribus.

ጸወን ፡ refugium, asylum, robur, munitio, protectio preſidium. *plur.* አጸዋናት ፡ refugia, asyla, mu nitiones, præſidia. *pſ.* 17. 3. *pſal.* 90. 2. ወጸወንየ ፡ & refugium meum es tu. 2 C*or.* 10.4. ዘይነሥት ፡ አጸ ዋናት ፡ quę deſtruit munitiones.

ጸውዐ ፡ vocauit, accerciuit, inuitauit, inuocauit. *pſ.* 4.1. ሶበ ፡ ጸዋዕክዎ ፡ ለ ፡ cnm inuocarem Dominum *Luc.* 14. 12. ኢትጸውዕ ፡ ne vocas amicos ከመ ኢይጸው ዑከ ፡ ne recinuitent te. *Ioan.* 4. 16. ጸውዒ ፡ ምትኪ ፡

voca

voca virum tuum. 1.Cor.1.2. እለ፡ ይጼውዑ፡ qui in uocant nomen Domini.

Nom. ጽዉዕ፡ vocatus, inuitatus. *plur.* ጽዉዓን፡ vocati, inuitati *heb.*3.1. ወጽዉዓን፡ እምሰማይ፡ & vocati de cælo.

ጽዋዔ፡ vocatio, concionator. *Epheſ.*4.1. digni ſitis, ጸዋዔክሙ፡ vocationi veſtra. *in miſ.*16.1.3. vt eſſet Apoſtolus, & prędicator regni tui & ዐዋዲ፡ concionator.

ተጸውዐ : vocatus fuit. *Epheſ.*4.4. ተጸዋዕክሙ፡ ſicut vocati eſtis.

ጽዋዕ : calix, phiala. *plur.* ጽዋዓት *:* calices, phialæ. *pſ.*15.5. Dominus pars hered. ወጽዋዕየ፡ & calicis mei. M*arc.*7.4. baptiſant ጽዋዓተ፡ calices. *apoc.*16.1. ጽዋዓት፡ መዐት፡ phialas iræ Dei.

ጸዐረ፡ *vide* ፀዐረ፡ doluit.

ጸዐዱ፡ & ጸዐዱወ *:* albus, candidus fuit. *pſ.*50.7. ſuper niuem እጸዐዱ፡ dealbabor.

N*om.* ጸዓዳ፡ ጸዐዱው፡ albus, candidus. M*at.*17.2. ኮነ፡ ጸዓዳ፡ factum aſt album. *luc.* 9.29. ወጸዕዱወ፡ አልባሲሁ፡ & albus veſtitus eius; *veſtimenta eius candida.*

አጸዕደወ፡ album, candidum reddidit. *Mar.*9.3. quæ fullo non poteſt ita አጸዕዱዎቶ፡ candida facere, &c.

ጸዐሬ *:* recens. L*uc.*5.39.

ጸየሐ፡ planauit, equauit, facile, planum reddidit; præpa-

pręparauit, direxit. *pſ.* 77. 50. ጸሐ : ፍኖተ : viam fecit. *Mat.* ii. 10. *Luc.* 7. 27. ዘይጸይሕ : ፍኖተከ : qui pręparabit viam tuam.

መጸይሕት : ſemitę, iter, viæ. *Mat.* 3. 3. rectus fa cite መጸይሕቶ : ſemitas eius.

ጸዐሬ : muſtum, vinum nouum, recens. *Luc.* 5. 39. ſtatim vult, ጸዐሬ : nouum. *act.* 2. 13 ጸዐሬ : ጽግቡ : muſto pleni.

ጸደቀ : iuſtus, æquus, verax, fidelis fuit, iuſtificatus eſt. *pſ.* 50. 6. ከመ : ትጸድቅ : vt iuſtifi ceris. *apoc.* 22. 12. ወጻድቅ : ለይጸድቅ : & iuſtus iuſtificetur adhuc. *pſ.* 142. 2. ኢይጸድቅ : non iuſtus erit.

አጽደቀ : iuſtificauit, iuſtum fecit. *pſ.* 81. 3. አጽድቁ : iuſtificae oppreſſos. *Rom.* 4. 5. ለዘ : ያጸድቆ : ለኃጥእ : qui iuſtifictat impium.

N*om.* ጻድቅ : iuſtus, verax. *plur.* ጻድቃን : iuſti, veraces. *pſ.* 1. 6. nouit Dominus ፍኖቶሙ : ጻድቃን : viam iuſtorum. *pſalm.* 10. 8. ጻድቅ ; iuſtus Dominus.

ጽድቅ : iuſtitia ęquitas. *pſ.* 10. 8. ወጽድቅ : አፍቀረ : & iuſtitiam dilexit *pſ.* 64. 6. mirabile, በጽድቅ : in æ quitate. 1 T*im.* 1. 10. ለወፅአን : እም ጽድቅ : recedentibus à iuſtitia, *iniuſtis.*

ጸደፈ : deſcendit ex alto, pręcipitatus fuit, in profundum miſſus, ſuffocatus fuit. *Luc.* 8. 33. ወጸድፈ : & ſuffocatus eſt.

N*om.* ጸድፍ : profundum, abyſſus R*om.* 8. 39.

ወኢ

ወኢጸድፉ : neque profundum.

አጸድፈ : demiſit, deiecit, prçcipitauit, deduxit, proſtrauit. *pſ.*54.24. አጽድፎሙ : deduc eos. Luc. 4.29. ከመ : ያጸድፉዎ : vt prçcipitarent eum.

ጸጋም : & ፀጋም : leua, ſiniſtra, ſiniſter. M*at.*6.3. neſciat ፀጋምከ : ſiniſtra tua. M*ar.*10.23. ወበፀጋ ምየ : vel in ſiniſtra mea.

ጸጕር : pilus, lana. *Mat.*3.4. M*arc.*1.6. veſtitus eius ዘጸጕረ : ገመል : pili camelorum.

ጸገበ : repletus, ſatiatus fuit *pſ.*16. 15. ወእጸግብ : በርእየ : ſatiabor in viſione, glorię tuę. *pſ.*64. 5. & *pſ.* 89.14 ጸገብነ : replebimur, repleti ſumus.

N*om.* ጽጉብ : plenus, repletus, ſatiatus. *plur.* ጽጉባን : pleni, repleti, ſatiati. *Rom.* 1.29. ወጽጉባን : ቅንአት : & plenos inuidia.

አጽገበ : ſatiauit, repleuit, impleuit, adimpleuit. *pſ.*15.11. አጽገብከኒ : adimplebis me. I*oan.* 6. 12. ወአጽገቦሙ : & ſatiauit eos

ጸገወ : ጸገገወ : douauit, conceſſit, dono dedit. M*ar.* 15.45. ጸገዎ : ለዮሴፍ : donauit Ioſeph. &c. L*uc.*7. 21. multis ጸገዎሙ : ይርአዩ : donauit viſcum, *viderent*. R*om.* 8.32. quomodo ኢጸገገወነ : non donauit nobis? *in miſ.* 160.3. ጸጉ : ለነ : concede nobis &c.

N*om.* ጸጋ : donum, dona. *pſ.*67.19. dediſti, ጸጋከ : dona tua.

ጸገየ : floruit. C*ant.*2.13. አወይን : ጸገዩ : vinæ floruerunt

runt. *ibid*. *v*.15. ወይንነ : ይጽጊ : vinea noſtra floruit.

ጽጌ : ደንግልት : *Cant*.2.2. lilium. *flos Virginum*

Nom. ጽጌ : flos, lilium. *plur*. ጽጌያት : flores, lilia.

Cant.2.1. ego, ጽጌ : ገዳም : flos campi. L*uc*. 2.27. ናሁ : ጽጌያት : ecce lilia.

ጽጌ : ረዳ : roſa.

ጸዑት : formica, culex. M*att*. 23.24.

ጽፋር : capillus, coma, cęſaries, vnguis, vngula: *pſ*. 68.32. cornua &c., ጸፋረ : vngulas. C*ant*.7.5. ወጸፋር : ርእስኪ : & comę capitis tui.

ጽኍቅ : frequens, frequenter, multitudo. L*uc*.5.19.

ጽኍቅ : ሰብእ : turba, *hominum multitudo*. *ibid*. *v*. 34.

ጽኍቅ : ይጸውሙ : frequenter ieiunant.

ጽፌንት : pera, ſacculus. *Mat*.10.10. M*ar*.6.8. ኢጽፋንተ : neque *non* param.

ጸፍዐ : palma percuſſit, depalmauit, verberauit, ala pam dedit. *Mat*.26.67. ጸፍዕዎ : palmas ei dederunt. *ibid*. ዘጸፍዐከ : qui te percuſſit. *Ioan*.19.3.

LITERA. ፅ Z

ፀሐይ : ſol. pſ. 46.1. ab ortu ፀሐይ : ſolis.

ፀመረ : alligatus, connexus, coniunctus, ſociatus fuit adheſit.

ተፃመረ : fouit, confouit, veſtibus operuit. *Epheſ* 5.29.

አስተፀመረ : coniunxit, copulautt, aſſociauit, alligauit M*at*.19.6. *Mar*.10.9: quod Deus አስተፀመረ: coniunxit &c.

N*om*. ፀምር : lana, vellus. *apoc*. 1. 14. ከመ : ፀምር : ጸዓዳ : tamquam lana alba.

ፀመደ : manſit, perſeuerauit, ſolicitus fuit, operam dedit, adheſit, intentus, occupatus, aſſiduus fuit in re aliqua. M*att*. 13.52. omnis ſcriba, ዘይፀመድ : doctus, qui operam dat &c. *Mar*. 8.34. qui vult, ይፀመደኒ : adherere mihi, me ſequi. *act*. 1.14. hi omnes, ይፀመዱ : erant perſeuerantes.

ተፀመደ : adheſit, ſectatus eſt. L*uc*. 15.15.

ፅምድ : iugum, iuga. L*uc*. 14.19. ኀምስቱ : ፅምድ : quinque iuga.

ተፅምድት : diſcipulus, ſtudioſus, adheſor, ſectator,

aſſecla

aſſecla,adherens. *Luc.* 14. 27. & 33. ኢይክል፡ ተፀ
መዛትየ፡ non poteſt meus eſſe diſcipulus

ፀለለ፡ afflixit, vexauit,infeſtauit, anxit, cruciauit, odit.*Luc.* 6.28. benefacite, ለእለ፡ ይፃለሉክሙ፡ his qui oderunt vos.

Nom. ፀር፡ & ፀሩዊ፡ hoſtis, inimicus, aduerſari us. *pſ*.43.6.& 11.ፀርን፡ inimicos noſtros. & *v.* 17.እመገጸ፡ ፀሩዊ፡ à facie inimici.

ፀረቀ፡ pannus.

ፀረዐ፡ ocioſus deſidioſus fuit, piger factus eſt, ocio torpuit.

Nom. ፅሩዕ፡ ocioſus, piger. *plur.* ፅሩዓን፡ ocioſi, pigri.*Mat.* 12.36.ነገር፡ ፅሩዕ፡ verbum ocioſum. *Matt.* 20.3.ſtantes in foro ፅሩዓን፡ ocioſos.

እፅርዕት፡ ociosæ.*plur.fem.* 1.*Tim.* 5.13. non ſolum, እፅርዕት፡ ociosæ &c.

ፅርዓት፡ pigritia,ocium.*in miſ.* 163.4. ወኢጽርዓት፡ & ſine pigritia.

አፅረዐ፡ ocioſum reddidit *Luc.* 13.8. vt quid, ታጸርዐ፡ ለነ፡ ምድረነ፡ ocioſam reddit nobis terram noſtram.

ፀረፈ፡ blaſphemauit.*Mat.*9.3.ዝንቱ፡ ይፀርፍ፡ hic blaſ phemat. *Mat.*27.39.ይፀርፉ፡ ለዕሌሁ፡ blaſphema bant eum.

Nom.ፅሩፍ፡ blaſphemus. *plur.* ፅሩፋን፡ blaſphemi.*act.*24.5.inuenimus,ለዝ፡ ብእሲ፡ ጸሩፍ፡ hunc hominem blaſphemum.

ፀርፈት ፡ blaſphemia. *Ioan*.10. 33. propter, ፀርፈትከ ፡ blaſphemiam tuam.

ፀቈነ ፡ ſepiuit, *Mar*.12.1.

ፅቡር ፡ & ጽቡር ፡ lutum, limus, cœnum. *pſ*. 39. 3. ወእምጽቡር ፡ &c de luto &. Ioan.9. 6. fecit ፅቡር ፡ lutum.

እስተፀበለ ፡ *luc*.12.32. ኢትስፀበልዎ ፡ nolite timere.

ፀበዐ ፡ bellum geſſit, prçliatus eſt, militauit, pugnauit, expugnanit, oppugnauit, impugnauit. *pſ*. 34. 1. ፀብዖሙ ፡ Domine, ለእለ ፡ ይጸብኡኒ ፡ expugna impugnantes me. 2. *Cor*.10.3. ንፀብእ ፡ militamus. *apo*. 13.5. quis poteſt, ፀቢኦታ ፡ impugnare eam.

ፀብእ ፡ bellum, prælium. *pſ*.45. 10. auferens. ፀብእ ፡ bella. *apoc*. 13. 7. vt faceret ፀብእ ፡ bellum cum ſanctis.

አፅባእት ፡ & ፀባኢት ፡ bella, prçlia, exercitus. *Mar*.13. 7. አፅባእት ፡ ወድምፀ ፡ ፀባኢት ፡ bella, & opiniones bellorum. *Rom*. 9. 29. niſi Domiuus ጸባኦት ፡ Sabbaot *exercituum*.

ፀነሰ ፡ concepit. *Luc*. 1. 31. ecce, ትፀንሲ ፡ concipies. & *v*. 36. ipſa, ፀንሰት ፡ concepit.

ተፀንሰ ፡ conceptus fuit. *pſ*. 50. 7. in peccatis, ተፀነስኩ ፡ conceptus ſum.

ፀናሳት ፡ prægnantes, grauidæ. *Mat*. 24. 19. *Luc*. 21. 23. vç ለፀናሳት ፡ prçgnantibus.

ፀነሰ ፡ caruit, eguit, inops fuit. 2. *Cor*. 11. 9. dum እፄንስ ፡ egerem.

ተፀነሰ ፡

ተፀነሰ : deſtitutus fuit, indiguit,caruit,defuit,im minutus,minutus fuit.*pſ.* 3 3. 11. ኢተጸነሱ : non mi nuentur. L*uc.* 2 2. 3 5. ቦኑ : ዘተፀነሰክሙ : numquid aliquid defuit vobis.

Nom. ፅኑስ : deficiens, carens, indigens, inops. *plur.* ፅኑሳን : deficientes, carentes, indigentes,ino- pes. L*uc.*14. 21. pauperes ወፅኑሳን : & egentes. *act.* 4. 3 4. non erat ፅኑስ : egens &c.

ተፅናስ : defectus. inopia,penuria, neceſſitas,ege ſtas, imminutio. *pſ.* 3 3. 10. non eſt. ተፅናስ : inopia, timent , &c. L*uc.* 15. 14. ወተፅናስ : & pe- nuria.

አስተፀነሰ : priuauit,diripuit. *pſ.* 8 3. 13. ኢያስተጸንሶሙ : non priuabit eos.

ፀእቅ : ſumptus, expenſæ,impenſa. L*uc.* 1 4. 2 8. cō- putat ፀኣቅ : ſumptus, *radix eſt* ወፅአ :

ፅውስ : claudus,mancus,mutilus. *plur.* ፅውሳን : claudi mutili, debiles. M*at.* 18. 8. ወፅውሰከ : vel claudū mutilum. *Matt.* 15. 30. claudos, ፅውሳን : debiles, mutilos, &c. *act.* 3. 2. ብእሲ : ዘፅውስ : vir qui erat claudus.

ፄወወ : captiuauit, captiuum reddidit,duxit,abdu- xit, bello cepit. *pſ.* 10 5. 4 6. እለ : ፄወውዎሙ : qui ceperant eos. *pſ.* 1 3 6. 3. እለ : ፄወዉነ : qui captiuos duxerunt nos. 1 1. C*or.* 1 0. 5. ይፄውዉ : ኵሉ : ልበ : in captiuitatem redigunt omnem intellectum. 11. T*im.* 3. 6. ወይፄውውዎን : captiuas ducunt.

Nom.

Nom.ፄዉው : captiuus *plur.* ፄውዋን : *luc.* 4.18. præ-
dicare remiſſionem, ለፄውዋን : captiuis. *in miſſ.* 164. 4.ወፄዋዌ : & captiuos &c-

ፄዋ : captiuitas..*pſ*67.19. ፄዌውከ : ፄዋ : cepiſti captiuitatem.

ፀወገ : nequam, peſſimus fuit.

Nom.ፀዋግ : nequam, malus peſſimus.*pl.* ፀዋጋን : mali, peſſimi.*pſal.*33.22. mors peccatorũ, ጸዋግ peſſima.*Mat.*13. 49. ſeparabunt, ፀዋጋን: malos.

ፀዉግ : nequitia, malitia.*Rom.*1.1. 9. plenos omni malitia, ወጸዉግ : & nequitia.

ፀዐለ : *vide* ጸአለ : opprobrium.

ፀዐረ : doluit, laborauit, afflictus fuit, preſſit, anguſtiauit, paruipendit, ignominia affecit, humiliauit. *habac.* 3.10. viderunt te, ወየሕምሩ : & doluerunt. II. Cor.4-10. ንሕምር : deijcimur, ſed non &c.

አፅዐረ : anguſtiauit, ignominia, contumelia affecit. *act.* 14. 2. ወአፀዐርዎ : contumelijs affecerunt.

ማዕረ : dolor, anguſtia, labor. *pſ.* 17. 5. ማዕረ : ሞት: dolores mortis.*Mar.*13.8. ቀዳሚሁ : ለጻዕር : initiũ dolorum.

ጽዑር : anguſtiatus afflictus, laborans. *pl.*ጽዑራን : anguſtiati, afflicti. M*at.*4.24.ወጽዑራን : & tormẽtis comprehenſos.

ፀጉዐ : *inde* መፀጉዕ : ſolutus membris, paralyticus. *Mar.*2.3.& attulerunt ድዉየ : መፃጉዕ: infirmum paraliticum.

ፁጉዕ :

paraclitum.
ፀፈረ: plexit, concinnauit, aptauit. *pſal.* 57. 2. ይፀ
ፌሩ: እደዊክሙ: concinnant manus veſtræ. *Matt.*
25.17. &c. ወፀፌፊ: & plectentes coronam.
ፀፋሪ: concinnator, artifex. *pl.* ፀፋሬን: artifices,
concinnatores. II. *Tim.* 3.6. mulieres, ፀፋራት: በኃ
ጢአት: oneratas peccatis.

LIT-

LITERA ፈ F

ፈለፈለ : ſalijt,inſilijt, cum impetu abijt I*oan*.4. 14. ነቅዐ : ማይ : ዘይፈለፍል፡ fons aquę ſalientis,in vitam ęternam.

ፊልሞን : Philenom.*nom.prop. vir.*

ፈለሰ : iuit de loco ad locum, diſcurrit,abiit,migrauit, vagatus eſt, peregrinatus fuit, tranſiuit.L*uc.* 10.7. ኢትፍልሱ : ne tranſeatis,de domo, &c.I*oan.* 13.1.ከመ : ይፍልስ · vt tranſeat ex &c.

ተፈለሰ : eleuatus, ſublimatus fuit. L*uc.* 12. 29 ወኢትትፈለሱ : & nolite in ſublime tolli.

አፍለሰ : migrare fecit,tranſtulit, emigrauit, in exilium eiecit.*pſ.*51.7.ወያፈልስከ : & emigrabit te.*pſ.* 79.9.vineam አፍለስከ : tranſtuliſti.

N*om.* ፈላሲ : aduena,peregrinus, hoſpes,proſelytus. *plur.*ፈላስያን : aduenę,peregrini, hoſpites,incolæ. 38.13.ፈላሲ : እነ:aduena ſum.*act.*2.11. ወፈላስያን : & proſelyti.

ፍልሰት : migratio, transmigratio, peregrinatio. M*at*.1.11. in, ፍልሰት : ባቢሎን : tranſmigratione babilonis.

ፈለቀ፡

ፍል ሰፈና : philoſophia.
ፉልሰፉ : philoſophus.
ፈሌቅ : phaleg. *Nom. prop. vir.* Luc. 3.35.
ፊልደልፍያ : philadelphia. *apoc.* 1.11.
ፈለግ : flumen. *plur.* አፍላግ : flumina. *pſ.* 64. 10. ፈለ ግ : flumen Dei. *pſ.* 136. 1. ſuper, አፍላግ : flumina babilonis.
ፋሌጎ : philegon. *nom. prop.* Rom. 16.14,
ፈለጠ : ſeparauit, diuiſit, diſtinxit. Mat. 13.49. ወ ይፈልጡ : ዐዋጋኑ : ſeparabunt malos. *Mar.* 10. 10. homo ኢይፈልጥ : non ſeparet.
ተፈለጠ : ſeparatus, diuiſus, ſegregatus fuit. Rom. 1. 1. ተፈልጠ : ለትምህርተ : ſegregatus in Doctrinam Dei. II. Cor. 6.17. ተፈለጡ : እምኔሆሙ : ſeparamini ab eis.
ፈለጠ : & ፍልጠት : diſtinctio, diuiſio, ſeparatio. Mat. 19.7. መጽሐፈ : ፍልጣን : ſcriptura ſeparationis earum. *libellus repudii.* Rom. 10. 12. ወኢፈለጠ : & non eſt diſtinctio. *in miſ.* 166. 4. ſinè ፍልጠት : ſeparatione.
ፊልጶስ : Philippus. *nom. prop. vir.* Luc. 3.1.
ፍሕም : pruna. *plur.* አፍሓም : prunę, carbones. Ioa. 18. 18. accenderunt, አፍሓመ : prunas. Ioan. 21.9. inuenerunt ፍሕመ : በቍጽ : prunas accenſas. Rom. 12.20. አፍሓመ : እሳት : carbones ignis.
ፈሥሓ : gaudium, lætitia, hilaritas, voluptas, conſolatio. *pſ.* 125.2. መልአ ; ፍሥሓ : repletum eſt gau

dio &c. *Luc.* 8. 13. በፍሥሐ፡ ልብ : in gaudio cordis.

Nom. ፍሡሕ : lætus, amænus, hilaris. *plur.* ፍሡሓን፡ læti, ameni, hilares. *pſ.* 125. 3. ኮነ፡ ፍሡሓነ facti ſumus lętantes.

ተፈሥሐ : gauiſus, lætatus, exhilaratus fuit, exultauit, delectatus eſt, gratulatus, exhortatus eſt. *pſ.* 9. 2. እትፌሣሕ : lætabor. *pſ.* 67. 4. iuſti, ይትፌሥሑ፡ epulentur. *ibid. v.* 5. ወተፈሥሑ : et exultate. *Rom.* 12. 8. ዘሃ፡ ይትፌሠሕ : qui exhortatur.

አስተፈሥሐ : lętificauit, exhilarauit, delectauit, conſolatus fuit, exhortatus. *pſ.* 58. 17. ወአስተፈሣሕከነ፡ conſolatus es nos. *pſ.* 112. 9. ወያስተፌሥሕ : ለእም : & letificat matrem &c. 2. *Cor.* 1. 4. vt poſſimus, አስተፌሥሖቶሙ፡ conſolari eos.

ትፍሥሕት : letitia, conſolatio, exhortatio, delectatio, voluptas, delitiæ. *pſ.* 4. 7. dediſti, ትፍሥሕተ letitiam. *pſal.* 138. 11. in ትፍሥሕትየ : delicijs meis. 1. *Epeſ.* 2. 3. እስመ ፡ ትፍሥሕትነ : exhortatio enim noſtra.

ፈርሀ : timuit, metuit, territus fuit, expauit. *pſalm.* 3. 7. ኢይፈርህ : non timebo. *pſ.* 21. 14. እለ : ትፈርህዎ : qui timetis. *Luc.* 12. 4. ኢትፍርህዎሙ : ne timeatis eos.

አፍርሀ : terruit, perterruit, perterrere fecit, turbauit, conturbauit. *pſ.* 26. 1. quis ያፈርሃኒ : terrebit me.

Nom. ፈራሂ ፡ timens, timoratus, metuens. *plur.*
ፈራህያን ፡ timentes, timorati, metuentes. *act.* 10.
ፈራሂ ፡ timens Dominum· *ibid. v.* 7· ፈራህያን ፡ metuentes Dominum.

ፍርሃት ፡ timor, terror. *psal.* 2. 11. ſeruite Dominum በፍርሃት ፡ in timore.

መፍርህ ፡ tremendus, metuendus· *in miſſ.* 164. 4

ፈረስ ፡ equus. *plur.* አፍራስ ፡ equi. *pſ.* 19. 8. hi በአፍራስ ፡ in equis. *pſ.* 31. 9. ከመ ፡ ፈረስ ፡ ſicut equus· *act.* 23. ሰብአ ፡ አፍራስ ፡ equites.

ፋሬስ ፡ Phares. *nom. prop. Mat.* 1. 3.

ፈሪሳዊ ፡ Phariſeus. *plur.* ፈሪሳውያን ፡ Phariſei. L*uc.* 11. 37 & 39.

ፋርኁ ፡ pullus. *plur.* አፍርኃት ፡ pulli, auiculæ. M*att.* 23. 37. quemadum congregat ዶርሆ ፡ አፍርኂቲሃ ፡ galina pullos ſuos.

ፈረንጊ ፡ Europęi, Franci.

ፈረየ ፡ floruit, effloruit, fructificauit. *pſ.* 91. 13. iuſtus vt palma, ይፈሪ ፡ florebit. R*om.* 7. 4. ከመ ፡ ንፍረይ ፡ vt fruſtificemus Deo. I*oan.* 15. 8. vt ትፍርዩ ፡ fructum afferatis.

ፍሬ ፡ fructus. *plur* ፍርያት ፡ fructus· *pſ.* 4. 8. እም ፍሬ ፡ ሰርናይ ፡ à fructu frumenti. *pſ.* 20. 11. ፍሬሆሙ ፡ fructum eorum. *in miſ.* 164. 4. ወፍርያት ፡ ምድር ፡ ac fructus terrę.

ፈርዖን ፡ Pharao. *nom. prop. vir. pſal.* 134. 8

ፍሬግያ ፡ Phrigia. *nom. prop. Reg. act.* 2. 10.

ፍርፋራት : micę: fragmenta Mat.15. 27. Luc. 16. 21. እምፍርፋራት : de micis.

ፈረድ : *inde* እስፈሬድ : ſporta, caniſtrum. *plur*. እስፍሬዳት : ſportæ, caniſtra. *Mat*.15.37. *Mar*.8.8. ሰብዓተ : እስፍሬዳት : ſeptem ſportas.

ፈሰሰ : *hinc*, ተፈሰሰ : ſortitus fuit. I*oan*. 19.24. ንትፈሰስ : ſortiamur.

ፈሲክ : paſchę. *Ioan*. 13.1. ante, በዓለ : ፋሲክ : feſtum paſcha.

ፈቁረ : deſideratus, amabilis, dilectus. *plur*. ፍቁራን : deſiderati, dilecti amabiles. C*ant*. 5.16. ፍቁርየ : dilectus meus. P*hilip*. 4.1. I*acob*. 2.5. አኃዊነ : ፍቁራን : fratres dilectiſſimi. *pſ*. 107. vt liberentur, ፍቁራኒከ : dilecti tui.

ፍቅረ : charitas, amor, deſideriũ. C*ãt*. 2.4. ord. ላዕሌየ : ፍቅረ : ſuper me charitatem. *v*. 5. quia langueo, በፍቅሩ : amore eius. *in miſ*. 164. 1. pro pace perfecta ወፍቅርት : & amabili. R*om*. 5. 5. ፍቅረ : charitas Dei.

አፍቀረ : amauit, dilexit, charum habuit. *pſ*. 36. 28. iuſtitiam, ያፈቅር : amat Dominus. *pſ*. 44. 8. አፍቀርከ : dilexiſti iuſtitiam. *pſ*. 118. 167. አፍቀረቶ : ፈድፋደ : dilexit ea vehementer. L*uc*. 11. 42. quia ታፈቅሩ : diligitis primas Cathedras.

ተፈቀረ : dilexit. *Ioan*. 13. 34. ከመ : ትትፋቀሩ : በበይናቲክሙ : vt diligitis inuicem. 1. *Ioan*. 4. 7. ኵሉ : ዘይትፋቀር : omnis, qui diligit.

ተፋ

ተፋቅሮ ፡ ተፋቅሮት ፡ አፍቅሮ ፡ charitas, amor, dilectio. 1. *Cor.* 14. 1. ſectamini, ለተፋቅሮ ፡ charitatẽ. *coloſ.* 1. 9. manifeſtauit nobis, ተፋቅሮተክሙ ፡ charitatem veſtram. 1. *Theſ.* 4. 9. propter አፍቅሮ ፡ ቢጽክሙ ፡ charitatem fraternitatis &c. *apoc.* 2. 4. reliquiſti ተፋቅሮተከ ፡ charitatem tuam.

መፍቀሬ ፡ amans, amator, *plur.* መፍቀርያን ፡ amantes, amatores. *Luc.* 16. 14. phariſæi መፍቀርያነ ፡ ንዋይ ፡ amatores facultatum, auari. *in miſ.* 159. 4 አመፍቀሬ ፡ ሰብእ ፡ o ፡ amator hominum.

ፈቀከ ፡ inualuit, præualuit, ſuperauit. *Luc.* 20. 12. ወኪያሁኒ ፡ ፈቀእዎ ፡ illum autem ſuperauerunt &c. *Act.* 19. 16. ወፈቀእሙ ፡ & inualuit (contra) eos.

ፈቀደ ፡ voluit, cupijt, promptus fuit, deſiderauit, indiguit, neceſſe habuit. *Ps.* 50. 18. ſi, ፈቀድከ ፡ voluiſſes *Mat.* 12. 38. ሊቅ ፡ ንፈቅድ ፡ magiſter volumus. *Mar.* 14. 38. መንፈስ ፡ ይፈቅድ ፡ ſpiritus promptus eſt. 1. *Theſ.* 4. 9. ኢትፈቅዱ ፡ ንጽሐፍ ፡ non neceſſe habemus ſcribere. *Iacob.* 2. 4. ትፈቅድኑ ፡ ተእምር ፡ vis ne ſcire.

ተፈቀደ ፡ deſideratus, optatus, neceſſarius fuit. *Luc.* 11. 41. ዘይትፈቀድስ፡ quod autem neceſſarium eſt *Heb.* 7. 11. quare ይትፈቀድ ፡ neceſſarium fuit.

N*om.* ፈቃድ ፡ voluntas. *pſ.* 53 8. ዘእምፈቃድየ ፡ voluntariè &c. *Mat.* 26. 39. verumtamen ፈቃድ ፡

ዘአከ ፡

ዚአከ፡ ፈቃደ፡ ዚአየ፡ voluntas tua, voluntas mea.

መፍቅድ፡ deſiderium, neceſſitas, indigentia, vtilitas. *act*. 28. 10. ለመፍቅድነ፡ neceſſitati noſtræ. 1. Cor. 12. 22. ፈድፋደ፡ መፍቅዳት፡ magis vtilia.

ፌቤን፡ Phęben: *nom. prop.* Rom.

ፈተለ፡ neuit, filauit. *Luc*. 12. 26. non laborant, ኢይፈትሉ፡ neque nent.

ፈትሐ፡ ſoluit, abſoluit, iudicauit, iudicium fecit. *pſ*. 25. 1. ፈትሕ፡ ሊተ፡ iudica me Domine. *pſ*. 145. 7. ይፈትሕ፡ facit iudicium. *ibid. ver*. 8. Dominus. ይፈትሖሙ፡ ለሙቁሓን፡ ſoluit compeditos. M*at*. 16. 19. ዘፈታሕከ፡ quodcumque ſolueris.

ተፈትሐ፡ ſolutus fuit, iudicauit, condemnauit. *Mat*. 12. 41. viri Niniuitæ &c. ወይትፋትሕዎ፡ & condemnabunt eum. *Mar*. 7. 35. ወተፈትሐ፡ ማእሰረ፡ ልሳኑ፡ ſolutum, & vinculum linguæ eius.

N*ous*. ፍቱሕ፡ ſolutus, abſolutus. *plur*. ፍቱሓን፡ ſoluti, abſoluti. M*at*. 16. 19. ይከውን፡ ፍቱሐ፡ erit ſolutum.

ፍትሕ፡ iudicium. *pſ*. 100. 1. miſericordiam, ወፍትሐ፡ & iudicium cantabo tibi Domine.

ፈተነ፡ probauit, ſcrutatus eſt, cognouit, inueſtigauit. *pſ*. 16. 3. ፈተንከ፡ ለልብየ፡ probaſti cor meum. *pſalm*. 36. 7 defecerunt, እንዘ፡ ይፈትኑ፡ ſcrutantes.

አፍተነ፡ ſcrutari curauit, probare, cognoſcere fecit

Mar.1.45. vade,ወአፍትን፡ርእሰከ፡ proba temet-
ipſum,oſtende te Sacerdoti.Luc.17.14.ite ad Sa-
Sacerdotes,ወአፍትኑ፡ርእሰክሙ፡ & facite vos ſcru-
tari.

Nom.ፈቱን፡ probatus.pl. ፈቱናን፡ probati,appro-
bati. pſ.67.31. እለ፡ፈቱናን፡ qui probati ſunt vt
argentum.

ፈተተ፡ fregit, partitus fuit. Mat. 26. 26. Mar.14.
22. Luc.24.30.accepit panem Dominus Ieſus
ወባረከ፡ወፈተተ፡ & benedixit,& fregit.Luc.24.36.
እንዘ፡ይፌትት፡ኅብስተ፡ dum frangeret panem.

Nom.ፍትት፡ pars,fruſtrum,fragmētum,buccel
la.pl.ፋተታት፡ partes fragmenta,buccellæ.pſ.147.
7.mittit cryſtallam ከመ፡ፍተታት፡ ſicut buccellas.
Matt.14. 20. & 15.37. ዘተርፈ፡ፍተታት፡ quæ ſu
fuerunt fragmenta.

ፈተወ፡ cupijt, deſiderauit, concupiuit, affectauit.
pſ.118. 20.deſiderauit anima mea, ወፈተወት፡ &
cupiuit. Matt.5.28. ወይፈትዋ፡ & concupiſſit eā
Luc.16.21.ወይፈቱ፡ & cupiebat, ſaturari.

Nom.ፍትወት፡ deſiderium, concupiſcentia pſal.
20.3.ፍትወተ፡ነፍሱ፡ deſiderium animæ eius.Iac.
1.14. በፍትወቱ፡ in concupiſcentia ſua.

ፈነረ፡ deſponſauit. Luc.2.5. እንተ፡ ፈነሩ፡ሎቱ፡ ብእ
ሲተ፡ quam deſponſauerat ſibi vxorem.

ተፈነረ፡ deſponſatus fuit. Luc.1. 27. ad virgi-
nem. እንተ፡ ተፍነረት፡ለብእሲ፡ quæ erat deſpon-
ſata

ſanat te. *Luc.* 4. 23. medice, ፈውስ፡ ርእሰከ፡ cura te ipſum. *ibid. v.* ወፈወሶሙ፡ curabat eos.

N*om.* ፈውስ፡ ſanitas, medela. *pſ.* 37. 4. non eſt ፈውስ፡ ſanitas *in miſ.* 160. 2. ፈውስ፡ medela, & ſalus. &c.

ፈዋሲ፡ ſanator, curator, *in miſ.* 161. 4. ፈዋሴ፡ ድዉያን፡ ſanator infirmorum.

ፈያት፡ latro, latrones. M*at.* 27. 38. ክልኤቱ፡ ፈያት፡ duo latrones. L*uc.* 10. 30. inuenerunt eum, ፈያት፡ latrones.

ፈድፈደ፡ magis, abundantius fuit, abundauit. 1. *Theſ.* 4. 2. & 10. ከመ፡ ትፈድፍዱ፡ vt abundetis magis.

አፈድፈደ፡ abundare fecit. 1. T*heſ.* 3. 12. ወያፈድፍድክሙ፡ & abundare faciat vobis charitatem.

Nom. ፈድፋደ፡ vehemens, vehementer, valdè, minus, magis, multo magis. *pſ.* 46. 10. ፈድፋደ፡ ተለዓሉ፡ vehementer eleuati ſunt. M*at.* 7. 11. እፎ፡ ፈድፋደ፡ quanto magis &c.

ፈደየ፡ tribuit, retribuit, reddidit, rependit, recompenſauit. *pſ.* 61. 13. አንተ፡ ትፈድዮ፡ ለኵሉ፡ tu reddes omnibus *vnicuique*. Luc. 14. 14. አልቦሙ፡ ዘይፈድዩከ፡ non habent quod retribuant tibi.

ተፈደየ፡ retribuit, rependit. *deut.* 32. 43. ወይትፈደዮሙ፡ ለቀለ፡ vt retribuet vltionem. L*uc.* 6. 34. ከመ፡ ይትፈደ ይምሙ፡ ዐራየ፡ vt retribuăt eis equalia.

N*om.* ፍዳ፡ retributio. *pſ.* 90. 8. videbis ፍዳሆሙ፡ ለኃጥአን፡ retributionem peccatorum. R*om.* 11. 9.

ለፍዳሆሙ : in retributionem illis.

ፈገዐ : epulatus, deliciatus fuit, delicatè, voluptuoſè vixit. Luc. 16.19. ወይፈግዕ : & epulabatur quotidie ſplendide. ibid. v. 25. recordare ዘከመ : ፈገዕከ : quomodo expulabaris.

ፈገዕ : crapula, deliciæ, voluptates. Luc. 8. 15. ወፈገዕ : & votuptates opprimunt eos. Luc. 21. 34. በስታይ : ወፈገዕ : in ebrietate, & crapula.

ፍጥም : myſterioſum, occultum. *apoc.* 11. 8. quę vocatur ፍጥም : ዘንበት : ſpiritualiter Sodoma &c.

ፈጠረ : creauit, finxit, formauit, plaſmauit. *pſ.* 50.12. cor mundum ፍጥር : ሊተ : crea *in* me Deus. *pſ.* 93. 9. ዘፈጠሮ : ለዐይን : qui finxit oculum. &c.

ተፈጠረ : creatus, formatus fuit. *pſ.* 101.19. populus ዘይትፈጠር : qui creabitur. 103. 30. emittes ſpiritum tuum ወይትፈጠሩ : & creabuntur.

ፍጥረት : creatura, figmentum, creatio, origo, natura. *pſ.* 102. 14. ipſe cognouit ፍጥረትነ : figmentum noſtrum. Rom. 1. 20. እምፍጥረት : ዓለም : à creatura mundi. I*ac.* 3. 7. ኵሉ : ፍጥረት : አራዊት : omnis natura beſtiarum.

ፍጡነ : velociter, citò, celeriter. *pſ.* 6. 11. valdè, ወፍጡነ : & velociter. *Ioan.* 13. 27. quod facis, ፍጡነ : ግበር : citius fac.

አፍጠነ : & አስተፋጠነ : feſtinauit, properauit, accelerauit. *pſ.* 15. 4. poſtea, አስተፋጠኑ : accelerarunt. *pſ.* 69. 2. Domine አፍጥን : ll; feſtina. H*eb.* 4. 11. ፍ

ስት

ፈጥን ፡ feſtinemus igitur.

ፈጸመ ፡ expleuit, cōpleuit, perfecit conſummauit, abſoluit, executus eſt, finiuit. *pſ*.1·4·omnia quæ facit, ይፌጽም ፡ explebit. *Luc*.13.32.tertia die, እፌጽም ፡ conſummor. I*oan*.4·34. ከመ ፡ እፈጽም ፡ ግብሮ ፡ vt perficiam opus eius. G*al*.6.2.ſic, ትፌጽሙ ፡ adimplebitis legem &c. 1.P*et*. 5.10. ውእቱ ፡ ይፌጽም ipſe perficiet.

ተፈጸመ ፡ conſummatus, perfectus, completus: expletus fuit, impletus fuit. *Matt*.12. 17. ወይትፌጸም ፡ & adimplereretur, quod dictum eſt. L*uc*.1. 20. ወይትፌጸም & implebitur in tempore ſuo.

ፍጹም ፡ perfectus. *plur*. ፍጹማን ፡ perfecti. M*at*. 5. 48. eſtote ፍጹማን ፡ perfecti, ſicut Pater veſter cęleſtis ፍጹም ፡ ውእቱ ፡ perfectus eſt.

ፈጻሜ ፡ finis, conſummatio, *in tit. Pſalm. pſ*. 8.1. ፍጻሜ ፡ in finem victori &c. 1.P*et*. 1.9 reportantes, ፍጻሜሃ ፡ ለሃይማኖትክሙ ፡ finem fidei veſtræ.

ተፍጻሜት ፡ finis perfectio. *colloſ*.3.14. ማእሰረ ፡ ተፍጻሜት ፡ vinculum perfectionis eius. *in miſ*.161.1. ወእንተፍጻሜት ፡ & ſine fine.

ፈፀመ ፡ obſtruxit, obturauit, ſilentium impoſuit, obmutuit. *Mat*.22.34. ከመ ፡ ፈጸሞሙ ፡ ለሰዱቃውያን ፡ quod ſilētium impoſuiſſet, Saducęus L*uc*. 4.35. ተፈፀም ፡ ወፃእ ፡ obmutesce, & exi. H*eb*. 11.33. ወፈጸሙ ፡ አፈ ፡ obturauerunt ora leonum.

ተፈፀመ . & ተፈጸመ ፡ obſtructus, obturatus fuit. *pſ*. 62.

62. 12. quia ይትፌጸም ፡ obſtructum eſt os *Rom.*
3.19. ከመ፡ ይትፌጸም ፡ ኵሉ ፡ አፉ ፡ vt obſtruatur om
ue os .

ፈፀነ ፡ febricitauit, febribus laborauit, *Matt.* 8.14.
vidit ſocrum eius, እንዘ ፡ ትሰክብ ፡ ወትፈፅን ፡ iacen-
tem, & febricitantem.

Nom. ፈፀንት ፡ febris. *Mat.* 8.15. *Mar.* 1.31. ceſſa-
uit, ፈፀንታ ፡ febris eius *act.* 28.8.&c.

LITERA. ፐ P

ፑቴዮሎስ : Puteolus, *nom·prop. loci· act*.28.13.qui dicitur ፐቴዮሎስ : Puteolos.

ፑብልዮስ : publius.*nom prop. vir.act*.28. 8. *ዘይሰመይ* : ፑብሊዮስ : qui vocabatur publius.

ፓን : fax, *pl.*ፓናት : faces *Ioan*.18.3. venit illuc cum laternis ወበፓናት ; & facibus.

F I N I S.

ሖሩ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ ዓለም፡ ወስበኩ፡

ወንጌለ፡ ለኵሉ፡ ፍጥረት፡

INSTITVTIONES GRAMMATICAE LINGVAE ግዕዝ፡

PARS PRIMA

De recta legendi ratione.

CAP. I.

De literis Aetiopum.

SCRIBVNT Aetiopes, vt nos Europæi, à ſiniſtra dextram verſùs, & literas habent Conſonantes, & Vocales, non quidem figura diſtinctas, vt Latini, & Græci, neque punctis, vel virgulis Vocales explicant, vt Hebræi, Syri, & Arabes, ſed ipſis Conſonantibus inſertæ, vnica figura, ſyllabam conſtituunt: Vndè 26. quas habent Conſonantes per ſeptem Vocales multiplicatæ aſcendunt ad numerum 182. quibus ſi addantur adhuc viginti aliæ, quas extra Alphabetum ponere ſolent, erunt in vniuerſum ſyllabarum figuræ 202.

Literarum, ſeu ſillabarum Tabula.

Nomen,	Poteſtas,						
	a,bre.	u,lōg.	i,lon.	a,lon.	e,lon.	e,bre.	o,lon.
Hoi	ha	hu	hi	ha	he	h	ho
ሆይ	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
Lau	la	lu	li	la	le	l	lo
ለው	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
Haut	ha	hu	hi	ha	he	h	ho
ሐውት	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ
Mai	ma	mu	mi	ma	me	m	mo
ማይ	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
Saut	ſa	ſu	ſi	ſa	ſe	ſ	ſo
ሠውት	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
Res	ra	ru	ri	ra	re	r	ro
ርእስ	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ
Saat	ſa	ſu	ſi	ſa	ſe	ſ	ſo
ሳት	ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
Kaf	ka	ku	ki	ka	ke	k	ko
ቃፍ	ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
Bet	ba	bu	bi	ba	be	b	bo
ቤት	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ

Tau

Tau	ta	tu	ti	ta	te	t	to
ተወ	ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ
Hharm	ha	hu	hi	ha	he	h	ho
ኀርም	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
Naas	na	nu	ni	na	ne	n	no
ናኅስ	ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
Alph	a	u	i	a	e	e	o
አልፍ	አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
Caf	cha	chu	chi	cha	che	ch	cho
ከፍ	ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
wawe	va	vu	vi	va	ve	v	vo
ወዌ	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
Ain	a	u	i	a	e	e	o
ዐይን	ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
Zai	za	zu	zi	za	ze	z	zo
ዘይ	ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዜ	ዝ	ዞ
Iaman	ia	iu	ii	ia	ie	i	io
የመን	የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ
Dent	da	du	di	da	de	d	do
ዴንት	ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ
Geml	ga	gu	gi	ga	ge	g	go
ገምል	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ

Tait	ta	tu	ti	ta	te	t	to
ጠይት	ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ
Pait	pa	pu	pi	pa	pe	p	po
ጰይት	ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	ጴ	ጵ	ጶ
Zadai	za	zu	zi	za	ze	z	zo
ጸጸይ	ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
ZZap	za	zu	zi	ža	ze	z	zo
ፀጰ	ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ
Af	fa	fu	fi	fa	fe	f	fo
አፍ	ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፌ	ፍ	ፎ
Pſa	pa	pu	pi	pa	pe	p	po
ፐሳ	ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ

ALIAE SYLLABAE.

chua	ch	chui	chua	che
ኈ	ኍ	ኊ	ኋ	ኌ
kua	k	kui	kua	kue
ቈ	ቍ	ቊ	ቋ	ቌ
gua	g	gui	gua	gue
ጐ	ጕ	ጒ	ጓ	ጔ
hua	h	hui	hua	hue
ኰ	ኵ	ኲ	ኳ	ኴ

In

In prima Tabula iuxta numerum Vocalium ſeptem ſtantiæ ſunt, quarum prima vocatur ግእዝ፡ *Ghes*, ſecunda ካዕብ፡ *Chaab*, tertia ሣልስ፡ *Sals*, quarta ዕራብዕ፡ *Eràb*, quinta ኃምስ፡ *Hams*, ſexta ሳድስ፡ *Sads*, ſeptima ሳብዕ፡ *Sab*. Dum igitur alphabetum recitant, primò literæ, deindè ſtantiæ nomen proferunt hoc modo, ሆይ፡ ግእዝ፡ ሀ፡ *hoi Gheez*, ha. ሆይ፡ ካዕብ፡ ሁ፡ *boi chaab* hai, ሆይ፡ ሣልስ፡ ሂ፡ *boi ſals*, hi, &c. ለው፡ ግእዝ፡ ለ፡ ለው፡ ካዕብ፡ ሉ፡ *lau Gheez lau, chab*, & ſic de reliquis.

Literæ ſi extra orationem ſcribantur ſextæ ſtantiæ accipiendæ ſunt.

Vt literæ rectè ſcribantur, ita calamus adaptandus eſt, vt pars indicem reſpiciens paululum breuior ſit altera, modo videlicet contrario, quo literæ hebrææ, & arabicæ conſcribi ſolent.

CAP. II.

De literarum pronunciatione earumque varia diuiſione.

ሀ ሐ ኀ Aſpirationes ſunt, pronunciianturque, vt hebr. ח, arab. ح, vel potius H germanicum.

ሠ & ሰ Eiuſdem ſoni ſunt, & vt s proferuntur.

አ & ዐ Per a potius, quàm per hebr, ע vel arab. ع effer-

efferre videntur.

ከ vt K pronunciatur.

ወ eſt V conſonans, ſeu w Germanicum.

ጸ & ፀ Z, & hebraico צ aſſimulatur.

ጰ & ፐ P. Vix in vſu ſunt, niſi in lingua vulgari, & nominibus peregrinis.

Prætereà Aetiopes literas diuidunt in quinque ordines, iuxta quinque organa, quibus pronunciantur, nempè in literas gutturis, linguæ, palati, dentium, & labiorum. Gutturales ſunt ሀ ሐ ኀ አ ዐ፡ linguales ለ ረ ተ ነ ጠ ጸ፡ palati, ſeu palatinæ ቀ ከ የ ገ፡ dentales ሠ ሰ ዘ ጸ ፀ ረ፡ labiales መ በ ወ ጰ ፐ፡

Litteræ gutturales ሀ ሐ & ኀ፡ ſimiliter አ & ዐ ſepè inter ſe permutantur, vt ሔር፡ & ኄር፡ *bonus* አሰየ፡ & ዐሰየ፡ *retribuit*. Idem accidit ex dentalibus ሠ & ሰ፡ ጸ & ፀ፡ vt ሥነ፡ & ስነ፡ *decor* ጸንሐ፡ & ፀንሐ፡ *expectauit* ጸዐረ፡ & ፀዐረ፡ *doluit*, &c.

Vocales literis affixę omnes longæ ſunt, & cum Latinis a e i o u in pronunciatione conueniunt excepto à primæ ſtantię, quod vt hebr. *Cateph patach* raptim pronunciatur. Et e ſextæ claſsis, quod ſono quaſi medio inter e, & o raptiſsimè profertur, ad inſtar hebręorum *ſceua* cuius etiam regulas inter legendum ſeruare videtur.

CAP. III.

De Accentu.

AEtiopes nullam accentus habent notam; ſed quæ dictionis ſyllaba attollenda ſit facile cognoſcitur, nam vocalis a quartę ſtantię vbique ſyllabam producit ልሳነ ፡ አማሪ ፡ lesàna amà *lingua amara*. reliquæ primam tantùm, & penultimam; etiamſi per e ſextę claſsis efferuntur, vt ተፍሥሕት ፡ tefsèhet *letitia*.

Non tantùm periedos, ſed dictiones omnes, etiam monoſyllabas duobus diſtingunt punctis ፡ maiores verò diſtinctiones eadem puncta duplicata indicant ፡ ፡

PARS II.

De nomine.

IN nomine conſideranda ſunt, qualitas, ſpecies, genus, numerus, caſus, & comparatio.

CAP. I.

De qualitate Nominum.

QValitate apud ipſos, ſicuti, & apud nos, aliud eſt ስም ፡ እክል ፡ እወ ፡ ሀለዊ ፡ ſubſtantiuum,

idque

idque Propr. vt ጴጥሮስ: *Petrus*. ዮሐንስ: *Ioannes*. ያዕቆብ: *Iacobus*. Vel Appellatiuum, vt ብእሲ: *Vir*. ብእሲት: *mulier*. መጽሐፍ: *liber*. ሀገር: *ciuitas*.

Aliud ስም: ሬድእት: Adiectiuum idque propriè dictum, vt ሠናይ: *bonus*. ዐቢይ: *magnus*. & Adiectiuum, Demonſtratiuum, ዝንቱ: *hic*. ዛቲ: *hæc*. ውእቱ: *ille*.

CAP. II.

De ſpecie Nominum.

Secundùm ſpeciem apud Aetiopes nomen eſt primitiuum, aut deriuatiuum.

Primitiuum eſt, quod non deriuatur aliundè, ſed in ſe radicem habet, ſeu thema, vt ርእስ: *caput*, እዝን: *auris*.

Deriuatiuum, quod ab alio deriuatur; eſtque verbale, vel nominale. Verbale eſt, quod deriuarur à verbo; qualia fetè ſunt omnia adtectiua, vt ዐቢይ: *magnus*, ab ዐብየ: *magnus fuit*, & ſubſtantiua ſignificantia actorem, vt ዐቃቢ: *cuſtos*. ሠያጢ: *mercator*. መስተሣህል: *miſerator*, vel inſtrumentum actionis, vt ማዕፀድ: *fals*. መርፌእ: *acus*. a ረፈአ: *ſuit* aut denique actionem ipſam, vt ስደት: & ተሰድዶ: *perſecutio*. በረከት: *benedictio*. እስትንፋስ: *ſpiratio*. መስሕት: *error*. ትምክህት: *gloria*.

Deri-

Deriuatiuum nominale eſt, quod deriuatur ab alio nomine; qualia ſunt omnia illa adiectiua, quę formantur à quouis appellatiuo, adiecto ዊ: vt ሰማይ: *cęlum*, ሰማያዊ: *cæleſtis*, መንፈስ: *ſpiritus* መንፈሳዊ: *ſpiritualis*, ኢትዮጵያ: *Aethiopia*, ኢትዮጵያዊ: *Aethiops*, ሮማ: *Roma*, ሮማዊ: *Romanus*, ቀዳማዊ: *primus*.

CAP III.

De genere Nominum.

Genus duplex eſt, maſculinum, & fęmininum, fęminina ſunt ex ſignificatione. Primò nomina mulierum, & muliebrium officiorum, vt ማርያም: *Maria*, ኤልሳቤጥ: Eliſabet, እም: *mater*. Secundò nomina Regionum, & Vrbium, vt ግብጽ: *Aegyptus*, ቆጵሮስ: *Cyprus*, እስክንድርያ: *Alexandria*: ኢየሩሳሌም: *Ieruſalem*. Tertiò nomina membrorum corporis animalis, præſertim, quæ natura ſunt gemina, vt እዝን: *auris*, እድ: *manus*, እግር: *pes*.

Fęminina verò ex terminatione ſunt. Primò terminata ት: ſeruili ſextæ claſſis, *ſi non præcedat a quartæ claſſis*, vt ኅሪት: *electa*, እኅት: *ſoror*, ሠናይት: *bona*, እስርት: *ligata*, ንፍቅት: *ſecta*. Secundò terminata a longa vocali 4. ſtantiæ, vt ብዝኃ: *multitudo*, ስሕታ: *præuaricatrix* ጎኃ: *vicina*.

na. Tertiò affecta penultima, vocali longa, 4. ſtantiæ, *vltima non gutturali, nec vocali 5. ſtantiæ terminata*, vt መካን፡ *ſterilis* ፀሐይ፡ *ſol*, ዘባኒ፡ *dorſum*, ሠረቀ፡ *ortus oriens*. *Si vltima ſit gutturalis ante penultima hoc modo producitur*, vt ኃጥእ፡ *peccatrix* his adde ወይን፡ *vinum*, ነፍስ፡ *anima*, ምድር፡ *terra*, ባሕር፡ *mare*, መንፈስ፡ *ſpiritus*, & nonnulla alia vſu diſcenda.

Maſculina reliqua ſunt, ጴጥሮስ፡ Petrus, ብእሲ፡ *vir*, ዐቃቢ፡ *cuſtos*, ንጉሥ፡ *Rex*, ኤፍራጥስ፡ *Euphrates*, ቀርሜሎስ፡ *Carmelus*, የካቲት፡ *Ianuarius*, ፈለግ፡ *flumen*.

CAP. IV

De numero Nominum.

NVmeri nominum apud Aethiopes duo ſunt ſingularis, & pluralis, *duali carent*. Singularis terminatur varijs modis, vt iam vidimus. Pluralis in maſculinis fit à ſingulari. Primò adiecto ን፡ præcedenti vocali longa a 4. claſsis, & hæc forma adiectiuis propria eſt, vt ሠናይ፡ *bonus, plural.* ሠናያን፡ *boni*, ብፁዕ፡ *beatus, plur.* ብፁዓን፡ *beati*, ዐላዊ፡ *præuaricator, plur.* ዐላውያን፡ ዝሩእ፡ *diſperſus, plur.* ዝሩኣን፡ *diſperſi*. Secundò adiecto ት፡ in fine, & አ in principio, præcedente litera ſextæ claſſis,

quæ forma fermè ſubſtantiuorum eſt, vt ገብረ፡ *ſeruus*, *plur.* አግብርት፡ *ſerui*, ላህም፡ *bos*, *plur.* አልህምት፡ *boues*, ዘርእ፡ *ſemen*, *plur.* አዝርእት፡ *ſemina*. Tertiò adiecto ት፡ in fine tantùm, vt ንጉሥ፡ *Rex*, *plur.* ንጉሥት፡ *Reges*. Quartò præpoſito አ፡ tantùm, vt ነግድ፡ *peregrinus*, *plur.* አንግድ፡ *peregrini*.

Plurale fęmininum formatur à ſingulari adiecto ት: præcedente litera 4. claſſis, vt ንግሥት፡ *regina*, *plur.* ንግሥታት፡ *reginæ*, ብፅዕ፡ *beata*, *plur.* ብፁዓት፡ *beatæ*, መካን፡ *ſterilis*, *plur.* መካናት፡ *ſteriles*.

Quadrilitera tam maſculina, quàm fœminina dupliciter formant pluralem numerum. Primò ት: in fine addito, & ante penultima radicalis in literam quartæ claſſis mutatá, አምላክ፡ *Deus*, *plur.* አማልክት፡ *Dij*, መልአክ፡ *angelus*, *plur.* መላእክት፡ *angeli*, ኮከብ፡ *ſtella*, *plur.* ከዋክብት፡ *ſtellę*. *In ſingulari quarta litera primæ radicali eſt annexa, ac ſi ſcriberetur*, ከወከብ፡ Secundò ſola antepenultima, vt ſupra, mutata, vt ድንግል፡ *Virgo plur.* ደናግል፡ *Virgines*, አንቀጽ፡ *porta plur.* አናቅጽ፡ *portæ*, ደብተራ፡ *tabernaculum*, *plur.* ደባትር፡ *tabernacula*.

Quinque aut plurium literarum nomina, exceptis participijs quartæ coniugationis, vt fœmina, pluralem numerum formant, vt እንግድዓ፡ *pectus*, *plur.* እንግድዓት፡ *pectora*, ትምህርት፡ *doctrina plur.* ትምህርታት፡ *doctrinæ*.

Sunt prętereà nonnulla irregularia, quæ aliter quàm dictum eſt pluralem numerum formant, vt አብ : *pater, plur.* አበው : *patres*, እኁ : *frater, plural.* አኃው : *fratres*, እኅት : *ſoror, pluraliter* አኃት : *ſorores*.

Quędam duplicem formam admittunt, vt ሀገረ : *ciuitas, plur.* አህጉረ : & ሀጉረት : *ciuitates*, ሊቅ : *præceptor, princeps, plur.* ሊቃን : & ሊቃውንት : *magiſtri*, &c. ቀሲስ : *ſenior, presbyter, plur.* ቀሲሳን : & ቀሳውስት : *ſeniores*.

እግዚእ : Dominus in plurali eſt አጋእዝት : literis እ : & ዘ : tranſpoſitis.

C A P. V.

De caſu Nominum.

Caſus nullos habent Aethiopes eos tamen diſtingunt, vt Hebræi, & Chaldęi, quibuſdam articulis nominibus præfixis.

Genitiuus intelligitur plerumque ex conſtructione, vt አምላክ : አማልክት : *Deus Deorum*, መልአክ : እግዚአብሔር : *angelus Domini*. Interdum verò innuitur per ዘ : vt መዝሙር : ዘዳዊት : *pſalm. Dauid* ቂሳርያ : ዘፊልጶስ : *Cęſarea Philippi*. Interdum per ለ : vt አብድንቲሆሙ : ለአግብርቲከ : *cadauera ſeruorum tuorum* በግዑ : ለእግዚአብሔር : *agnus Dei*.

Dati-

Datiuus formatur, vt in linguá hebræa, & chaldea præponendo ለ፡ vt ይቤሎ፡ እግዚእ፡ ለእግዚእየ፡ *dixit Dominus Domino meo*, ለዳዊት፡ *Dauidi*.

Accuſatiuus quoque per ለ፡ formatur, vel ex adiuncto verbo dignoſcitur, ዘይፈርሆ፡ ለእግዚአብሔር፡ *qui timet Dominum*, ርእየ፡ ብእሲ፡ *vidit hominem*.

Nota ለ፡ *ſiue genitiui, ſiue datiui, vel accuſatiui caſus ſit ſemper pleonaſticè ante ſe deſiderare affixum, prout in exemplis allatis apparet.*

Vocatiuus formatur. Primò præponendo እ፡ & vltima litera nominis ſeptimæ claſſis, vt እእግዚኦ፡ *ò Domine*, እብእሲቶ፡ *ò mulier*. Secundò omiſſo እ፡ vltima ſolùm litera in ò ſeptimæ claſſis mutata, vt እግዚኦ፡ ርድአኒ፡ *Domine adiuua me*.

Ablatiuum particulæ እም፡ a, ab, ex. በ፡ in, per, &c. deſignant, vt በእዴ፡ ዚአየ፡ *manu mea*, እምግብጽ፡ *de Aegypto*.

CAP. VI.

Paradigma Declinationis.

Nom. ገብር፡ *ſeruus*.
gen. ዘገብር፡ & ለገብር፡ *ſerui*.
dat. ለገብር፡ *ſeruo*.
accuſ. ለገብር፡ *ſeruum*,

voc.

voc. ኦገብርዮ : *ò ſerue.*
ablat. እምገብሬ : *à ſeruo.*

Plural. Num.

Nom. አግብርት : *ſerui.*
gen. ዘአግብርት : *ſeruorum:*
dat. ለአግብርት : *ſeruis.*
accuſ. ለአግብርት : *ſeruos.*
vocat. ኦአግብርቶ : *ò ſerui.*
ablat. እምአግብርት : *à ſeruis.*

Hoc modo declinantur, non ſolùm nomina, ſed etiam omnia pronomina.

CAP. VII.

De Comparatione.

NOmen comparatiuum, quod à poſitiuo formetur non habent Aethiopes, ſed illud per particulas እም : ጥቀ : ለዐለ : poſitiuis, aut verbis poſt poſitas, eo modo, quo Hebræi, & Chaldæi, efformant, vt ይኄይስ : እምሕይወት : ሣህልከ : *bona eſt præ vita miſericordia*, id eſt *melior*. እዴም : አጥባትከ : እምወይን : *meliora vbera tua vino*, &c.

PARS

PARS III.

De Pronomine.

Nominis vicem ſubeunt pronomina, quæ ſunt ſeparata, aut coniuncta.

CAP. I.

De Pronominibus ſeparatis.

Separata ſunt perſonalia, demonſtratiua, relatiua, & interrogatiua.

Perſonalia autem ſunt hęc.

Singularia.			Pluralia.		
Com.	አነ፡	*ego.*	ንሕነ፡	*nos.*	Com.
Maſc.	አንተ፡	*tu.*	አንትሙ፡	*vos.*	Maſc.
Fœm.	አንቲ፡	*tu.*	አንትን፡	*vos.*	Fœm.
Maſc.	ውእቱ፡	*ille.*	ውእቶሙ፡	*illi.*	Maſc.
Fœm.	ይእቲ፡	*illa.*	ውእቶን፡	*illæ.*	Fœm.

Demonſtratiua autem propinqua.

Singul.			Plur.		
Maſc.	ዝንቱ፡	*hic.*	Maſc.	እሉ፡	*hi.*
			Fœm.		

Fœm. ዘቲ፡ *hæc.*	Fœm. እላ፡ *hæ.*
ዘንቱ፡ *hoc, hæc.*	

Demonſtratiua remota ſunt.

Singul.	Plur.
Maſc. ውእቱ፡ *iſte.*	እሙንቱ፡ *iſti.*
Fœm. ዘቲ፡ *iſta.*	እማንቱ፡ & እሙንቶን፡ *iſtæ.*

Ex his ውእቱ፡ & እሙንቱ፡ ſæpiſsimè pro verbo ſubſtantiuo vſurpantur, vt አነ፡ ውእቱ፡ *ego ſum* ዝውእቱ፡ *hic, vel hoc est,* እሉ፡ እሙንቱ፡ *hi ſunt,* ምንት፡ ይእቲ፡ ዘቲ፡ *quæ est ista,* ሰብ፡ እማንቱ፡ ንግሥታት፡ &c.

Sunt, & quędam alia demonſtratiua ዝ፡ ዝክ፡ *hic, ille, ipſe,* ዝኩ፡ ዝክቲ፡ *iſte,* እንታክቲ, *iſta,* እሎንቱ፡ & እልክቱ፡ *iſti,* & reliqua vſu diſcenda.

Relatiuum Pronomen.

Maſc. ዘ፡ & እለ፡ *qui.*
Fœm. እንተ፡ *quæ.*

Plurali.

እለ፡ *qui, quæ*

Hæc relatiua non vſurpantur in caſu obliquo; nec ante ſe particulas ውስተ፡ በ፡ &c. patiuntur; vndè

vndè pro በዘ፡ *in quo*, dicitur ዘቦቱ፡, pro ወስተ፡ እንተ፡ *in qua*, dicitur እንተ፡ ወስቴታ፡ & ſic እለወ-ስቴቶሙ፡ *in quibus*. ዘኪያሁ፡ *quem*, እንተ፡ ምስሌሃ፡ *cum qua*, እንተ፡በቲ፡ *qua, in qua*.

የ፡ quoque relatiuũ videtur, vt *Luc.* 13. *verſ. vlt.* ቡሩክ፡ የይመጽእ፡ *benedictus, qui venit*.

Pronomen interrogatiuum.

INterrogatiuum perſonæ መኑ፡ *quis, quæ*, ዘመኑ፡ *cuius?* ለመኑ፡ *cui*, እምኀበ፡ መኑ፡ *à quo*.

Interrogatiuum rei ምንትኑ፡ *quid? quę?* ለምንት፡ quare? ማ፡ *quid*, ሚመ፡ *an*.

ኑ፡ affixum vbique interrogationis nota eſt, vt ኢያእመርክሙኑ፡ *neſciebatis?* ይረክብኑ፡ *inueniet ne?* &c.

CAP. II.

De Pronom. coniunctis, ſiue affixis.

COniuncta Pronomina ſunt, quæ vulgò affixa nuncupantur, eo quod alijs vocibus à fine affigantur, innuuntquè ſignificationem poſſeſsiuam, oriuntur autem ex Pronominibus integris primæ, ſecundæ, ac tertiæ perſonę, & ex ijs ſignificationem ſuam petunt, ſuntquè.

	Singul.	Plur.	
1	የ፡	ነ፡	com.gen.
2	ከ፡	ክሙ፡	maſc.gen.
	ኪ፡	ክን፡	fœm.gen.
3	ሁ፡	ሆሙ፡	maſc.gen.
	ሃ፡	ሆን፡	fœm.gen.

Quomodò autem cum vocibus cohereant, ex ipſa coherentiæ tabula mox patebit.

Sed primò notandum eſt hæc affixa particulis quibuſdam annexa, formare primitiuorum ſuorum caſus.

Primæ perſonæ.

Singul.		Plur.	
Ego	አነ፡	ንሕነ፡	*nos.*
mei	ዚአየ፡	ዚአነ፡	*noſtrum.*
mihi	ሊተ፡	ለነ፡	*nobis.*
me	ኪያየ፡	ኪያነ፡	*nos.*
à me	እምኔየ፡	እምኔነ፡	*à nobis.*

Secundæ perſonę.

Maſc. አንተ፡	Maſc. አንትሙ፡	
Tu አንተ፡	1 አንትሙ፡	*vos.*

tui

tui	ዘእከ :	ዘእክሙ :	*veſtrum.*
tibi	ለከ :	ለክሙ :	*vobis.*
te	ኪያከ :	ኪያክሙ :	*vos.*
à te	እምኔከ :	እምኔክሙ :	*à vobis.*

Fœm. አንቲ : Fœm. አንትን :

Tu	አንቲ :	አንትን :	*vos.*
tui	ዘእኪ :	ዘእክን :	*veſtrum.*
tibi	ለኪ :	ለክን :	*vobis.*
te	ኪያኪ :	ኪያክን :	*vos.*
à te	እምኔኪ :	እምኔክን :	*à vobis.*

Tertiæ perſonæ.

Maſc. ውእቱ : Maſc. ውእቶሙ :

ipſe	ውእቱ :	ውእቶሙ :	*ipſi.*
ipſius	ዘእሁ :	ዘእሆሙ :	*ipſorum.*
ipſi	ሎቱ :	ሎሙ :	*ipſis.*
ipſum	ኪያሁ :	ኪያሆሙ :	*ipſos.*
ab ipſo	እምኔሁ :	እምኔሆሙ :	*ab ipſis.*

Fœm. ይእቲ : Fœm. ውእቶን :

ipſa	ይእቲ :	ውእቶን :	*ipſæ.*
ipſius	ዘእሃ :	ዘእሆን :	*ipſarum.*

ipſi ለቲ :	ለክን : *ipſis* :
ipſam ኪያሃ :	ኪያክን : *ipſas* .
ab ipſa እምኔሃ :	እምኔሆን : *ab ipſis* .

His Pronominibus pręponitur aliquando ዘዘ : quod ſignificat *quiſquis, quilibet, vnuſquiſque*, &c. vt ዘዘዚአክሙ : *vnuſquiſque veſtrum*, ዘዘዚአሆሙ : *quilibet eorum*.

Particulæ እንቲ : & እሊ : affixa ſuſcipiunt, & caſus patientes formant, vt ſuperiores.

1	እንቲአየ :	እንቲአነ :	Com.
2	እንቲአከ :	እንቲአክሙ :	Maſc.
	እንቲአኪ :	እንቲአክን :	Fœm.
3	እንቲአኪ :	እንቲአሆሙ :	Maſc.
	እንቲአሃ :	እንቲአሆን :	Fœm.

1	እሊአየ :	እሊአነ :	Com.
2	እሊአከ :	እሊአክሙ :	Maſc.
	እሊአኪ :	እሊአክን :	Fœm.
3	እሎአሁ :	እሊአሆሙ :	Maſc.
	እሊአሃ :	እሊአሆን :	Fœm.

Sic quoque ለሊ : *ipſemet, idem, idem ipſe, ipſe*.

	Singul.		Plur.
1	ለሊየ :	1 ለሊነ :	Com.

2 ለሊከ :

2	ለሊከ ፡	ለሊነ ፡	Maſc.
	ለሊኪ ፡	ለሊከሙ ፡	Fœm.
3	ለሊሁ ፡	ለሊሆን ፡	Maſc.
	ለሊሃ ፡	ለሊሆን ፡	Fœm.

Ioan. 3. 30. ወእንቲአሁሰ ፡ *illum oportet creſcere*, ወእንቲአየሰ ፡ *me autem minui*. Luc. 5. 32. ወአርዳኢ-ከሰ ፡ እሊአከ ፡ diſcipuli autem tui Ioan. 13. 14. አፍቀ-ሮሙ ፡ ለእሊአሁ ፡ *cum dilexiſſet ſuos*, &c. በእንተ ፡ ለሊሁ ፡ እግዚእነ ፡ *per eundem Dominum noſtrum*.

Paradigma Nominum cum affixis.

Sing. numer. cum affix. Sing.

ንጉሥየ ፡ *Rex meus.*
ንጉሥከ ፡ *Rex tuus.*
ንጉሥኪ ፡ *Rex tuus.*
ንጉሡ ፡ *Rex eius.*
ንጉሣ ፡ *Rex eius.*

Singul. numer. cum affixis Plur.

ንጉሥነ ፡ *Rex noſter.*
ንጉሥከሙ ፡ *Rex veſter.*
ንጉሥክን ፡ *Rex veſter.*
ንጉሦሙ ፡ *Rex eorum.*
ንጉሦን ፡ *Rex earum.*

Plur.

Plur. numer. cum affix. Singul.

ነገሥቲየ፡ *Reges mei.*
ነገሥትከ፡ *Reger tui.*
ነገሥትኪ፡ *Reges tui.*
ነገሥትሁ፡ *Reges eius.*
ነገሥትሃ፡ *Reges eius.*

Plur. numer cum affixis Plur.

ነገሠቶነ፡ *Reges noſtri.*
ነገሡቶሙ፡ *Reges veſtri.*
ነገሣትክን፡ *Reges veſtri.*
ነገሡቶሙ፡ *Reges eorum.*
ነገሡቶን፡ *Reges earum.*

Aliud.

አቡየ፡ *Pater meus.*
አቡከ፡ *Pater tuus.*
አቡኪ፡ *Pater tuus.*
አቡሁ፡ *Pater eius.*
አቡሃ፡ *Pater eius.*

አቡነ፡ Pater *noſter.*
አቡክሙ፡ Pater *veſter.*
አቡክን፡ Pater *veſter.*

አቡሆሙ፡ *Pater eorum.*
አቡሆን፡ *Pater earum.*

Plur.

አበዊየ፡ *Patres mei.*
አበዊከ፡ *Patres tui.*
አበዊኪ፡ *Patres tui.*
አበዊሁ፡ *Patres eius.*
አቡዊሃ፤ *Patres eius.*

አበዊነ፡ *Patres noſtri.*
አበዊክሙ፡ *Patres veſtri.*
አበዊክን፡ *Patres veſtri.*
አበዊሆሙ፡ *Patres eorum.*
አበዊሆን፡ *Patres earum.*

Affixa ſimpliciter vocibus adherent, nec vllam mutationem inducunt, niſi quòd ſepè vltimam Vocalem in tertiam, vel quintam mutant maximè, ſi præcedens eſt quartæ claſsis, vt አስማቲየ፡ *nomina mea*, ክቡራኒሆሙ፡ *nobiles eorum*, in ምስካቢሆሙ፡ *cubilibus ſuis*

ሁ፡ ሃ፡ & ሆ፡ affixa tertiæ perſonæ ſepè excidunt vltima vocis litera, pro ሁ፡ & ሆ፡ in ſecundam, vel ſeptimam mutata, vt ልቡ፡ *cor eius*, ሕጎ፡ *lex eius*, ልቦሙ፡ *cor eorum*, pro ሃ፡ fœm. in quar-
tam

tam, vt ሣረረ፡ *fundauit eam*.

Actiones reciprocæ, quæ apud Hebręos, & Arabes per nomen نفس, *anima*. Hìc per Nomen ርእስ፡ *caput*, cum affixis, exprimuntur, vt *quem facis* ርእስከ፡ *temet ipſum*. *Si glorifico* ርእስየ፡ *memetipſum*. *Numquid interficiet*, ርእስ፡ ለሊሁ፡ *ſemetipſum*.

PARS IV.

De verbo in genere.

IN Verbo conſideranda ſunt radix, qualitas, Coniugatio, Tempus, Numerus, Perſona, Genus.

CAP. I.

De Radice.

QVemadmodum in lingua Hebræa, Syra, Chaldęa, & Arabica, verborum radix ſemper inprimis inueſtiganda eſt; ita planè in lingua Aethiopica: radix autem in his linguis, eſt tertia perſona, ſingularis numeri, maſculini generis, præteriti primæ Coniugationis, quę literis nequit conſtare paucioribus, quàm tribus, vt ገብረ፡ *fecit*, ከረየ፡ *aperuit*, ነበበ፡ *dixit*, ሖረ፡ *abijt*, ቆመ፡ *ſurrexit*, nec pluribus, quàm quatuor, vt

ወርዘወ፡

ወርዘወ: *iuuenis fuit*, ዘኀገፀ: *balbutijt*, ዘገሮ: *maledixit*, ገለበበ: *velauit*. Ab hac radice, reliqua deinde tempora, coniugationes, perſonæ, numeri, & genera flectuntur, vt in paradigmate ſuo loco patebit.

CAP. II.

De qualitate.

QValitate Verbum aliud eſt perfectum, aliud imperfectum. Perfectum, quod inter flectendum ſuas vbique retinet literas radicales.

Imperfectum, quod ex literis radicalibus aliquam inter coniugandum amittit, vel in vocalem mutat qualia ſunt omnia verba, quæ ſecundam radicalem tertiæ ſimilem habent, vt ቀለለ: *leuis fuit*, መነነ: *ſpreuit*: Vel aliquam radicalem ወ: vel ዐ: vt መወተ: *obijt*, mortuus eſt, ረሰዐ: *poſuit* ወሀበ: *dedit*, ወደዐ: *iecit* reliqua perfecta ſunt.

CAP III.

De Coniugatione.

VErborum Coniugationes apud Aethiopes quatuor reperiuntur reſpondentes ferme

Hebręorum Kal, Niphal, Hiphil, & Hitphael.

Prima ſimplex eſt, nulloquè caractere aucta, continetque verba partim abſoluta, vt ነበረ፡ *ſedit*, partim tranſitiua, vt ዐቀበ፡ *cuſtodiuit* ገበረ፡ *fecit*,

Secunda ተ፡ caracteriſtico initio formatur, eſtque paſſiua primæ, vt ተገብረ፡ *factus eſt*, ተዐቀበ፡ *cuſtoditus fuit*.

Tertia pro caractere habet አ፡ initio, & ſignificat actionem duplicem, qua quis efficit, vt alius agat, vt አግበረ፡ *fieri fecit*.

Quarta caracteris loco habet ſyllabam, አስተ፡ præfixam, eſtque paſſiua ſuperioris, vt አስተገብረ፡

Non ſemper tamen hęc ſignificationum ſeries ſeruatur nam multa verba in formis paſſiuis ſignificationem actiuam habent, & in Coniugationibus deriuatiuis aliud quandoquè ſignificant, quàm in prima, quod vſu, & ex lexico addiſcendum eſt.

CAP. IV.

De Tempore.

Tempora, ſiue diuerſi flectendi modi quinque ſunt, præteritum, futurum, imperatiuus, participium, infinitiuus.

Præteritum propriè valet pręteritum perfectum Indicatiui modi, non rarò tamen reliquas tempo-

rum differentias, nempè imperfectum, pluſquamperfectum, adiunctis particulis, denotat.

Futurum pro præſenti, & futuro noſtro vſurpatur, & pro infinitiuo venit, ſi aliud futurum eiuſdem perſonæ, ac numeri, immediatè præcedat, vt ይፈቅዱ: ይዕሌሙ: *volunt conuertere*.

Imperatiuus reſpondet noſtro imperatiuo, & ſolas ſecundas perſonas agnoſcit, reliquæ per futurum exprimuntur.

Participium preſens non habent Aethiopes, ſed pro eo vtuntur futuro præpoſito particula እንዘ: *dum*, vel እለ: *qui*, vt እንዘ: ይብል: *dicens*, እንዘ: ይብሉ: *dicentes*.

Participium paſſiuum, quod Hebræi paul vocant, prima tantùm coniugatio agnoſcit, vt ጽሑፍ: *ſcriptus, ſcriptum eſt*. ቅኑት: *ſuccinctus*.

Infinitiuus noſtro quãdoquè reſpondet infinitiuo: cum aſſixis autem participium præſens format, vt ሰሚዮ: *audiens*, ሰሚዮሙ: *audientes*. Format gerundia præfixis literis ለ: በ: vt ለዐቂብ: *ad cuſtodiendum*, በዐቂብ: *in cuſtodiendo*. Nonnunquam verbo ſuo augende ſignificationis gratia additur, vt ዐቂብ: ዕቀቦሙ: *cuſtodiendo cuſtodi eos*.

Numeri duo ſunt ſingularis, & pluralis, Perſonę tres, habet vnaquæque perſona duo genera, maſcul. & fœmin. præter primam vtriuſque numeri, quæ commm unis eſt generis.

CAP. V.

Paradigma verbi perfecti primæ coniugationis.

ገበረ፡ *fecit.*

Præteritum.

Perſ.		3	2	1
Maſc		ገበረ፡	ገበርከ፡	
Com.	Singul.			ገበርኩ፡
Fœm.		ገበረት፡	ገበርኪ፡	
		3	2	1
Maſc.		ገበሩ፡	ገበርክሙ፡	
Com.	Plur.			ገበርነ፡
Fœm.		ገበራ፡	ገበርክን	

Fururum.

		3	2	1
Maſc.		ይገብር፡	ትገብር፡	
Com.	Singul.			እገብር፡
Fœm.		ትገብር፡	ትገብሪ፡	

		3	2	1
Maſc.		ይገብሩ፡	ትገብሩ፡	
Com.	Plur.			ንገብር፡
Fœm.		ይገብራ፡	ትገብራ፡	

Imperatiuus.

	Sing.	Plur.
Maſc.	ግበር፡	ግበሩ፡
Fœm.	ግበሪ፡	ግበራ፡

Infinitiuus.

ገቢር፡

De Præterito.

PRima radicalis aliquando eſt quartæ claſſis, vt ናፈቀ፡ heſitauit. Si ſecunda radicalis gutturalis eſt, ſextę claſſis erit, vt ስእነ፡ *non potuit*, ረኃበ፡ *eſuriuit*. Si tertia radicis fuerit gutturalis, tunc ſecunda erit quartæ claſſis, accedentibus literis, formatiuis præteriti, vt ቀናእኩ፡ *zelaui*.

Prętereà, ſi tertia radicis fuerit palatina in prima perſona erit ſecundę claſſis &, ኩ፡ formatiuum, euфoniæ gratia, reijcitur, vt ናፈቅ፡ pro ናፈቅኩ፡ *heſitaui*, ኀደግ፡ pro ኀደግኩ፡ *dereliqui*, ዐረግ፡ *aſcendi*.

De Futuro.

FOrmatur Futurum adſcitis literis እይትን፡ ſeptimæ claſſis in principio, ſi prima radicalis eſt gutturalis literæ እይትን፡ ſepè ſunt primæ claſſis, vt ይኃልቅ፡ conſumetur, vel ይኃልቅ፡ deſitiet.

Prima radicalis quatuor modis ſeſe habere poteſt, aut enim eſt primæ claſſis. ይገብር፡ facit: aut quartæ claſſis, vt ይማስን፡ deſolabitur, aut quintę, vt ይሜርድ፡ accelerat, aut deniquè ſextæ claſsis, vt ይግበር፡ faciet. Vbi obſeruandum eſt formã, ይግበር፡ ſepè ſubiunctiuũ, vel modum potentialẽ denotare.

Litera ለ፡ futuro præfixa emphaſim quandam, & vehementiam importat, vt ለይግብኡ፡ conuertantur. ለይትፌሥሑ፡ letentur, ለይኩን፡ fiat.

ኢ፡ Particula negatiua mutat እ፡ formatiuum primæ perſonę futuri, & ይ፡ characteriſticum tertiæ coniugationis in የ፡ vel ይ፡ vt ኢየኅበይ፡ non inſanio, ኢይትኀፈር፡ non confundar, ኢያንበብክሙ፡ non legiſtis, ኢያክበድኩ፡ non grauaui.

De Imperatiuo.

PRrima, & ſecunda radicalis eſt ſextæ claſſis, ſi ſequatur affixum, vt ምህረኒ፡ doce me, ምርሐኒ፡ deduc me.

Nonnulla verba primam radicalem habent primæ claſsis, vt ነጽር፡ aſpice.

Si

Si Futurum pro imperatiuo ponatur, erit formæ ይግብር፡ vt ይንግሩ፡ *annunciate*, ተንሥእ፡ *ſurge*.

De Infinitiuo.

INfinitiuus eſt formæ ገቢር፡ *facere*, format, & alia tempora cum affixis, & particulis præpoſitiuis, vt ፄዊወከ፡ *captiuaſti*, ከመ፡ ጠቢብ፡ *cùm eſſem ſapiens*.

CAP VI.

De Coniugationibus deriuatiuis.

REliquæ Coniugationes deriuatiuæ eodem planè modo flectuntur, quo prima, quare hìc ſufficiet ſolas primas voces ob oculos ponere.

	Præterit.	Fut.
2	ተገብረ፡	ይትገበር፡
3	አግበረ፡	ያገብር፡
4	አስተገበረ፡	ያስተገብር፡

	Imperat.	Infinit.
2	ተገበር፡	ተገቢረ፡
3	አግብር፡	አገቢረ፡
4	አስተገብር፡	አስተገቢረ፡

Pri-

Prlma radicalis futuri, ſecundæ Coniugationis, varia eſt, prout de futuro primæ Coniugationis, diximus, ይትፌጸም : *perficietur*. ይትኃሠሥ : *quæretur*. ይትኔስሕ : *pęnitebit*.

Idem dicendum videtur de reliquis, vt ይሜክር : *tentat*, ያበርህ : *luceat*, ናስተማስል : *aſimulabimus*, &c.

Tertia, & quarta Coniugatio habet participium præſens idque format à futuro መ. pro እትዬን : *poſito*, መልዕል : *exaltans*, መስተሣህል : *miſerans*, ſed potius nomen eſt.

CAP VII.

De Verbis imperfectis.

VErba Imperfecta dici poſſunt Quieſcentia, vel Defectiua. Defectiua ſunt, quæ ſecundam radicalem habent ſimilem tertiæ, vt ሰደደ : *eiecit*, ነበበ: *loquutus eſt*. vel primam radicalem ወ : vt ወድቀ : *cecidit*. Quieſcentia autem, quæ ſecundam, vel tertiam literam radicalem habent ወ : vel የ : & ኖመ : *dormiuit*, ሠየመ : *poſuit* ሰረወ : *ſpe-auit*, ርእየ : *vidit*.

Notandum hìc eſt omnia verba tam defectiua, quàm quieſcentia perfectè coniugari, nonnunquam tamen verba defectiua aliquam radicalem deperdere, Quieſcentia verò in punctum vocale præce-

præcedentis literæ permutare.

Verba Defectiua, quæ ſecundam radicalem tertiæ ſimilem habent, futurũ formant hoc modo.

ይሰድድ፡ ትሰድድ፡ እሰድድ፡ Plur. ይሰዱ፡ ትሰዱ፡ ንሰድድ፡
ትሰድድ፡ ትሰዲ፡ ትሰዳ፡ ይሰዳ፡

Reliqua tempora perfecta ſunt. Nomen autem verbale vltimam radicalem quoque reijcit, vt ስደት፡ *perſecutio*, ነድ፡ *flamma*.

Defectiua prima ወ፡ in ſolo futuro, & imperatiuo primæ Coniugationis imperfecta ſunt, in cęteris perfecta, vt ወድቀ፡ cecidit.

Futurum.

ይድቅ፡ ትድቅ፡ እድቅ፡ Plur. ይድቁ፡ ትድቁ፡ ንድቅ፡
ትድቅ፡ ትድቂ፡ ይድቃ፡ ትድቃ፡

Imperatiuus.

ድቅ፡ Plural. ድቁ፡

Futurum perfectè quoque flectitur ይወድቁ፡ *cadent*, ይወጽእ፡ *procedit*, & ይጽእ፡ *exeat*; ይውሕዝ፡ & ይዝኅ፡ *fluet*.

Verbum ወሀበ፡ *dedit*, in futuro primæ Coniugationis. prima radicali excidente, ſecundam habet ſecundæ claſsis hoc modo.

ይሁብ፡ ትሁብ፡ እሁብ፡
ትሁብ፡ ትሁቢ፡

Plur.

ይሁቡ፡ ትሁቡ፡
ንሁብ፡
ይሁብ፡ ትሁብ፡

Reliqua tempora regularia ſunt.

Sunt præterea aliqua verba, quæ licèt defectiua non ſint, tamen aliquam radicalem, eutoniæ gratia, abijciunt, vt ክህለ፡ *potuit*, quòd per totum futurum ሀ፡ ſecundam radicalem deperdit, vt ይክል፡ ትክል፡ እክል፡ &c. pro ይክህል፡ ትክህል፡ &c. idem accidit ብህለ፡ dixit, quod coniugatur hoc modo

Futurum.

Sigul. ይቤ፡ & ይቤል፡ ትቤ፡ ትቤል፡ እቤ፡ & እቤል፡
Plural. ይቤሉ፡ ትቤሉ፡ ንቤል፡ &c.

Imperat. ብል፡ Plur. ብሉ፡

Infinit. ብሂለ፡

Præterito caret, ſed pro eo vſurpatur futurum, vt እቤ፡ *dixi*, ይቤ፡ & ይቤል፡ *dixit*.

In ſecunda verò Coniugatione perfectum eſt, vt ተብህለ፡ dictus eſt.

In ይ፡ Finita, ob ት፡ fœmininum tertiæ perſonę

prę-

præteriti, illud abijciunt, vt Matth. 20. 20. ወሰገተ ፡ *& adorauit fœm.* ወሰገደት ፡

ፈ ፡ prima radicalis deficit *Ioan.* 20. 22. ፋኅ ፡ *inſufflauit* pro ነፈኅ ፡ ſic alibi, ትሣኤ ፡ *reſurrectio*, pro ትንሣኤ ፡

CAP. VIII.

De Verbis Quieſcentibus.

VErba Quieſcentia ſunt Quieſcentia ſecunda radicali, vel tertia.

Quieſcentia ſecunda ſunt, quorum media radicalis eſt ወ ፡ vel የ ፡ vt ሖወረ ፡ *iuit*, በየተ ፡ *manſit*.

Horum anomalia in hoc conſiſtit, quòd ወ ፡ & የ ፡ in præterito, futuro, & imperatiuo primę Coniugationis abijciunt, eorumque abſentiam vocali primæ radicalis compenſant, quę in pręterito quieſcentis ወ ፡ eſt ſeptimæ claſsis, in futuro, & imperatiuo, ſecundę, quieſcentis autem የ ፡ in pręterito eſt quintæ, in futuro, & imperat. tertiæ claſſis. Itaque hoc modo coniugantur.

Secunda ወ ፡	Secunda የ ፡
Præteritum.	Præteritum.
ሖረ ፡ ሖርክ ፡ ሖርኩ ፡	ቤተ ፡ ቤትክ ፡ ቤትኩ ፡
ሖረት ፡ ሖርኪ ፡	ቤተት ፡ ቤትኪ ፡

 Plu-

Plurali.

ሐሩ፡ ሐርክሙ፡ ሐርነ፡	ቤቱ፡ ቤትክሙ፡ ቤትነ፡
ሐራ፡ ሐርክን፡	ቤታ፡ ቤትክን፡

Futurum.

ይሐውር፡ ትሐውር፡ እሐውር፡	ይቢት፡ ትቢት፡ እቢት፡
ትሐውር፡ ትሐውሪ፡	ትቢት፡ ትቢቲ፡

Plurali.

ይሐውሩ፡፡ትሐውሩ፡ ንሐውር፡	ይቢቱ፡ ትቢቱ፡ ንቢት፡
ይሐውራ፡ ትሐውራ፤	ይቢታ፡ ትቢታ፡

Imperatiuus.

ሑር፡ Plur. ሑሩ፡ ቢት፡ Plur. ቢቱ፡

Reliqua omnia perfecta ſunt.

Quieſcentia tertia radicali ſunt verba, quorum tertia radicalis eſt ወ፡ vel የ፡ eorum anomalia in hoc conſiſtit, quòd vltima radicali ſæpè reiecta, per punctum vocale, pręcedentis literæ compenſatur. Itaquè eorum Paradigmata huiuſmodi ſunt.

Tertia ወ፡	Tertia የ፡
Præteritum.	Præteritum.
ሀሎ፡ ሀሎከ፡ ሀሎኩ፡	ርኢ፡ ርኢከ፡ ርኢኩ፡
	ሀሎት፡

ሀሎት ፡ ሀሎኪ ፡ ርኢት ፡ ርኢኪ ፡

Plurali.

ሀለው ፡ ሀሎክሙ ፡ ሀሎን ፡ ርእዩ ፡ ርኢክሙ ፡ ርኢነ ፡
ሀለዋ ፡ ሀሎክን ፡ ርእያ ፡ ርኢክን ፡

Futurum.

ይሄሉ ፡ ትሄሉ ፡ እሄሉ ፡ ይሬኢ ፡ ትሬኢ ፡ እሬኢ ፡
ትሄሉ ፡ ትሄለዊ ፡ ትሬኢ ፡ ቴሬኢዪ ፡

Plur.

ይሄለው ፡ ትሂሉው ፡ ንሂሉ ፡ ይሬኢዩ ፡ ትሬኢዩ ፡ ንሬኢ ፡
ይሄለዋ ፡ ቅሂሉዋ ፡ ይሬእያ ፡ ትሬኢያ ፡

Imperat.

ሀሉ ፡ Plur. ሀሉው ፡ ርኢ ፡ Plur. ርእዩ ፡

In reliquis perfecta ſunt, aſt in ይ ፡ finita etiam in Coniugationibus deriuatiuis, quandoque anomala ſunt.

CAP. IX.

De Affixis cum verbis.

AFfixa, quę cum Nominibus referunt pronomina poſſeſſiua, cum Verbis perſonam patientem

tientem ſignificant: ſuntque eadem de quibus in nominibus egimus, atque eodem modo, quo nominibus; ita etiam verbis affiguntur. Solùm notandum eſt, quòd የ፡ primæ perſonæ cum verbis eſt ኒ፡ vt ፈጠረኒ፡ *creauit me*, አንበሩኒ፡ *poſuerunt me*.

ከ፡ ſecundæ perſonę præteriti in ኮ፡ vel ካ፡ mutatum, affixa tertiæ perſonę format hoc modo.
Singul. ገበርኮ፡ *feciſti eum*, ገበርካ፡ *feciſti eam*.
Plural. ገበርኮሙ፡ *feciſti eos*, ገበርካን፡ *feciſti eas*.

ኩ፡ primæ perſonæ pręteriti, & pluralia maſculina, quorum vltima radicalis eſt ſecundæ claſſis, illam cum affixis tertiæ perſonæ, in ſextam claſſem conuertunt, & pro affixis ሁ፡ ሃ፡ ሆሙ፡ ሆን፡ aſſumunt ዎ፡ ዋ፡ ዎሙ፡ ዎን፡ vt ገበርኩ፡ *feci*.

ገበርክዎ፡ *feci eum*. ገበርክዋ፡ *feci eam*.
ገበርክዎሙ፡ *feci eos*. ገበርክዎን፡ *feci eas*.

Eodem modo ገብሩ፡ *fecerunt*, & ይገብሩ፡ *facient*, vt ይገብርዎ፡ *facient eum*, ይገብርዋ፡ *facient eam*, ይገብርዎሙ፡ *facient eos*, ይገብርዎን፡ *facient eas*, &c.

CAP.

CAP. X.

De literis Paragogicis.

HAbent Aethiopes quinque literas, quæ paragogicę, ſeu addititię dici poſſunt, propterea quod interdum tum nominibus, tum verbis, merè completiuè ſeperadduntur, ſunt autem ሂ ሃ ሰ ኒ እ ፡.

ሂ ፡ exponitur *verò*, *quidem*, *ſanè*, *profectò*. Ioan. 6. 67. አንትሙሂ ፡ ትፈቅዱኑ ፡ ትሑሩ ፡ *vos verò vultis ne abire?* Marcus 16. 8. Luc. 3. 14. ወኢለመኑሂ ፡ *& nemini quidem*, &c.

ሃ ፡ Declarationem importare videtur, vt Matt. 1. per totum. ወያዕቆብኒ ፡ ወለደ ፡ ይሁዳሃ ፡ *Iacob autem genuit Iudam*, &c. Ioannis 18. 5. ወይቤልዎ ፡ ኢየሱሳሃ ፡ ናዝራዌ ፡ *Reſponderunt ei Ieſum Nazarenum*. Ioannis 3. 28. ኢኮንኩ ፡ ክርስቶሳሃ ፡ *non ſum Chriſtus*.

ሰ ፡ *autem*, ſępè etiam completiuum eſt. ወእንቲአሁሰ ፡ ተበዝኅ ፡ ወእንቲአየሰ ፡ ተሰልጦት ፡ *illum oportet creſcere me autem minui*.

ኒ ፡ *Autem*, vt Matth. 1. per totum. ወይስሐቅኒ ፡ *Iſaac autem*, &c. Interdum ſine ſignificatione ſolùm emphaticè additur. vt Luc. 2. 48. ናሁ ፡ አቡከኒ ፡ ወአነኒ ፡ *ecce Pater tuus, & ego*.

እ ፡ ſo-

ኣ ፡ ſolicitudinem , & admirationem inducit, vt Luc. 7. in Diſcurſu Centurionis, vbi ad ſingulas dictiones ኣ ፡ additum reperitur. እግዚኦኣ ፡ ኢትጸመውኣ ፡ እስመኣ ፡ ኢይደልወኒኣ ፡ ከመኣ ፡ ትባእኣ ፡ ታሕተኣ ፡ ጠፈረኣ ፡ ቤትየኣ ፡ *Domine noli vexari, non ſum dignus, vt intres ſub tectum domus meæ.*

PARS V.

De reliquis partibus Orationis.

CAP. I.

De Aduerbijs alijſque particulis.

ADuerbia, & Particulæ tam ſeparatæ, quàm inſeparabiles, ſuis locis in lexico explicantur, quare hic enumerare neceſſarium non eſt.

Solummodo obſeruandum eſt, Nomina apud Aethiopes ſępè aduerbiaſcere, vt ርሑቀ ፡ *longè* ቅሩበ ፡ *propè*. ጽሚተ ፡ *occultè*. ቀዳሚ ፡ *primò, initiò*. ጽርእ ፡ *Græcè*. Interdum adiuncto በ ፡ vt በዕብራይስጥ ፡ *hebraicè*. በጽርእ ፡ *grecè*.

Sępè vna particula coniungitur alteri, & ſimul vnam ſignificationem conſtituunt, vt በከመ ፡ *ſecundum*. በእንተ ፡ *propter*. በውስተ ፡ *in*. እምኀበ ፡ *a, ab*. እምውስተ ; *ex*. እምከመ ፡ *dum*. ኲለንተ ፡ *totum*.

Pluri-

Plurimæ tam ſeparatæ, quàm inſeparabiles, more nominum ſuſcipiunt affixa, vt ለዐለ፡ *ſuper*.

ለዕሌየ፡ ለዕሌከ፡ ለዕሌሁ፡
ለዕሌነ፡ ለዕሌክሙ፡ ለዕሌሆሙ፡

ኵሉ፡ & ኵሎ፡ *omnis* tantùm affixa pluralia admittit, vt ኵልነ፡ ኵልክሙ፡ ኵልሆሙ፡

ብ፡ *In* cum affixis vim habet verbi ſubſtantiui, & verbum *habeo* ſignificat, vt

	Singul.		Plur.	
Com.	ብየ፡	*habeo*.	ብነ፡	*habemus*.
Maſc.	ብከ፡	*habes*.	ብክሙ፡	*habetis*.
Fœm.	ብኪ፡	*habes*.	ብክን፡	*habetis*.
Maſc.	ቦ፡	*habet*.	ቦሙ፡	*habent*.
Fœm.	ባ፡	*habet*.	ቦን፡	*habent*.

CAP II.

De literis ſeruilibus.

QVemadmodum apud Hebræos, Syros, Chaldæos, & Arabes, tota grammaticalis ratio dependet à literis ſeruilibus: ita, & hic vndè de ijs nunc breuiter agendum eſt, atque per compendium repetenda, quæ hactenus dicta ſunt.

Sunt autem literæ ſeruiles ሀ ለ ም ስ በ ተ ን አ ከ ወ የ ዘ፡ quarum.

ሀ፡ Primum eſt ex formatiuis pronominum. 2. ex literis paragogicis.

ለ፡ Primùm eſt articulus datiui caſus, & interdum genitiui, & accuſatiui. 2. in verbis futuro præfigitur, & emphaſim, ac vehementiam quandam importat. 3. eſt vna ex formatricibus gerundiorum. 4. duplicatum diſtributiuè nominibus præponitur, vt ለለ፡ አሐዱ፡ *vnicuique*, &c.

ም፡ Primum format nomina verbalia tertię, & quartæ coniugationis. 2. eſt ex formatiuis pronominum.

ስ፡ Primum eſt ex caracteriſticis quartæ coniugationis. 2. ex literis paragogicis.

በ፡ Primum eſt vna ex formatiuis gerundiorũ. 2. ſeruit loco prępoſitionum *in, per, propter*. 3. pro verbo ſubſtantiuo ponitur, & affixa ſuſcipit more nominum, vt ſupra oſtenſum eſt.

ተ፡ Nominibus additur ad finem, & 1. nota eſt generis fœminini. 2. format pluralia fœminina, & aliquando maſc. In verbis ſeruit à principio, & 1. eſt ex formatiuis futuri. 2. caracteriſtica ſecundæ, & quartæ coniugationis. 3. ex formatiuis pronominum dum loco ሀ፡ tertiæ perſonæ ponitur, vt ቦቱ፡ *in eo*. ወስቴታ፡ *in ea*. ሎቱ፡ *ipſi*.

ን፡ Primum in Nominibus format pluralia maſcu-

maſculina. 2. eſt ex formatiuis futuri. 3. ex paragogicis. 4. ex formatiuis pronominum 5. eſt nota interrogationis.

እ: Primum in nomine aliquando format numer. plur. maſc. 2. eſt nota vocatiui caſus. 3. ex formatiuis futuri 4. caracteriſtica tertiæ, & quartæ coniugationisi. 5. ex literis paragogicis.

አ: Eſt ex liıeris formatiuis pronominum.

ወ: Primum ın initio eſt coniunctio copulatiua. 2. in fine ſi eſt tertię claſsis format nomina gentilitia.

ዘ: Primum eſt relatiuum qui, quod. 2. Nota genitiui caſus.

ይ: Primum eſt ex formatiuis futuri. 2. ex formatiuis pronominum.

C A P. III.

De Numeris.

አሐዱ፡	፩	1
ክልኤቱ፡	፪	2
ሠለስቱ፡	፫	3
አርባዕቱ፡	፬	4
ኀምስቱ፡	፭	5
ስድስቱ፡	፮	6
ሰብዐቱ፡	፯	7
ስመንቱ፡	፰	8
ተስዐቱ፡	፱	9
ዐሠርቱ፡	፲	10
ዐሠርቱ፡ ወአሐዱ፡	፲፩	11
ዐሠርቱ፡ ወክልኤቱ፡	፲፪	12
ዐሠርቱ፡ ወሠለስቱ፡	፲፫	13
ዐሠርቱ፡ ወአርባዕቱ፡	፲፬	14
ዐሠርቱ፡ ወኀምስቱ፡	፲፭	15

ዐሠርቱ ፡ ወስዳስቱ ፡	፲፮	16
ዐሠርቱ ፡ ወሰብዐቱ ፡	፲፯	17
ዐሠርቱ ፡ ወሰመንቱ ፡	፲፰	18
ዐሠርቱ ፡ ወስዐቱ ፡	፲፱	19
ዕሥራ ፡	፳	20
ዕሥራ ፡ ወአሐዱ ፡	፳፩	21
ዕሥራ ፡ ወክልኤቱ ፡	፳፪	22
ዕሥራ ፡ ወሠለስቱ ፡	፳፫	23

Et ſic de cæteris vſque ad 30.

ሠላሳ ፡	፴	30
አርብዐ .	፵	40
ኀምሳ ፡	፶	50
ስሳ ፡	፷	60
ሰብዓ ፡	፸	70
ሰማንያ ፡	፹	80
ተስዓ ፡	፺	90
ምእት ፡	፻	100
ክልኤቱ ፡ ምእት ፡	፪፻	200

ሠለስቱ ፡

ሠለስቱ፡ ምእት፡	፫፻	300
አርበዐቱ፡ ምእት፡	፬፻	400
ኃምስቱ፡ ምእት፡	፭፻	500
ስድስቱ፡ ምእት፡	፮፻	600
ሰብዐቱ፡ ምእት፡	፯፻	700
ሰመንቱ፡ ምእት፡	፰፻	800
ስዐቱ፡ ምእት፡	፱፻	900
ዐሠርቱ፡ ምእት፡	፲፻	1000
ዕሥራ፡ ምእት፡	፪፲፻	2000
ሠለሳ፡ ምእት፡	፫፲፻	3000
እርብዓ፡ ምእት፡	፬፲፻	4000
ኃምሳ፡ ምእት፡	፭፲፻	5000
ስሳ፡ ምእት፡	፮፲፻	6000
ሰብዓ፡ ምእት፡	፯፲፻	7000
ሰማንያ፡ ምእት፡	፰፲፻	8000
ቱሰዓ፡ ምእት፡	፱፲፻	9000
እልፈ፡	፲፲፻	10000
ክልኤ፡ እልፍ፡	፳፲፻	20000

ሠለስቱ፡

ሠለስተ ፡ እልፍ ፡	፴፻፻	30000
አርባዕተ ፡ እልፍ ፡	፵፻፻	40000
ኀምስተ ፡ እልፍ ፡	፶፻፻	50000
ስድስተ ፡ እልፍ ፡	፷፻፻	60000
ሰብዐተ ፡ እልፍ ፡	፸፻፻	70000
ሰመንተ ፡ እልፍ ፡	፹፻፻	80000
ተስዐተ ፡ እልፍ ፡	፺፻፻	90000
ምእተ ፡ እልፍ ፡	፻፻፻	100000
አእላፈ ፡ አእላፍት ፡		

F I N I S.

ዝመጽሐፍ ፡ ተገብረ ፡ በእዴ ፡ ዚአየ ፡ አባ ፡ ያዕቆብ ፡ ዌም-
ሜርስ ፡ አሌማንያዊ ፡ እምሀገረ ፡ አንትዌርጲያ ፡ መነኮስ ፡
ዘቅድስት ፡ ማርያም ፡ ደንግል ፡ ወለዲተ ፡ አማላክ ፡ ዘደብረ ፡
ቀርሜሎስ ፡ ወኮሐተመ ፡ በሮሜ ፡ እስመ ፡ ሮማዊያን ፡ እለ ፡
ይፈቅዱ ፡ ይክሀሉ ፡ ተመሂረ ፡ ልሳነ ፡ ግዕዝ ፡ ወኢትዮጲያዊያን ፡
ልሳነ ፡ ሮማይስጥ ፡ በመዋዕለ ፡ እግዚእነ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ኡር-
በኑስ ፡ ስምናይ ፡ ኅዳልቅ ፡ ዝዕምታትስ ፡ ዐሠርቱ ፡ ወስድስቱ ፡
ምእት ፡ ሠላስ ፡ ወሰመንቱ ፡ አምተ ፡ ምሕረት ፡ እምልደተ ፡
ክርስቶስ ፡ እግዚእነ ፡ ጸገሁ ፡ ምስለ ፡ ኵለነ ፡ አሜን ፡

INDEX VOCVM LATINARVM INSERVIENS PRO LEXICO Latino--Æthiopico.

A

A Præpoſitio. pag. 109. & pag. 165.
Aaron. 172.
Ab. 109. 165.
Abalienatus fuit. 153.
Abbas. 174.
Abbreuiauit. 142.
Abbreuiatus fuit. 14[illegible].
Abdon. 177.
Abduxit. 261.
Abel. 173.
Aberrauit. 72.
Aberrans. 72.
Abia. 177.
Abiater. 177.
Abiecit. 3.211.
Abiectus. 125.269.211.
Abimelech. 175.
Abyſſus. 94.296.
Abiud. 177.
Abiuit. 177.
Ablatus eſt. 3.75.77.87.156.
& pag. 177.
Abolitus. 99.
Abominatus fuit. 78.95.
Abominabilis fuit. 78.95.
Abominatio: 257.
Abraham. 175.
Abraſit. 97.
Abſalon. 176.
Abſcondit. 134. 19.263.769.
& pag. 224.
Abſconditus fuit. 135.
Abſconditum. 135.225.
Abſens. 58.
Abſcidit. 36.
Abſciſſum. 36.
Abſyntium. 229.
Abſit. 17.
Abſque. 149.2[illegible]8.
Abſoluit. 130.71 249.312.
Abſolutus. 87.
Abſorbuit. 205.
Abſorbuit. 58.
Abſtulit. 375 77 87 277.177.
Abundauit 120. 315.
Abundantius fuit. 315.
Abundantia. 120.7 7.272.
Accelerauit. 269 277.
Accendit. 135 155.
Accenſus fuit. 135 [illegible]55.
Accepit. 98.146 292.
Accerſiuit. 295.

Acceſsit. 95.
Acetum. 112.
Acetoſus. 195.
Achaia. 182.
Accidit. 253.
Acidus fuit. 112.
Accinxit. 100.
Accolitus. 262.
Acquiſitio. 65.
Acquiſiuit. 275.
Acre. 112.
Acris. 112.
Actio. 261.
Accubitus. 69.
Accubuit. 68.
Acuit. 110.
Accurrit. 65.
Accuratè inſpexit. 279.
Acus. 31.
Accuſauit. 211.
Accuſator. 211.
Acutus. 71. 110.
Ad. 10. 133. 157. 179. 192.
Addidit. 254. 207.
Adegit. 261.
Adduxit. 207.
Adheſit. 125. 279. 300.
Adheſor. 300.
Adhuc. 227.
Adimpleuit. 298.
Adiurauit. 28.
Adiutor. 67.
Adiutorium. 67.
Adiuuit. 67.
Admiratus fuit. 153. 245.
Adminiſtrauit. 260. 197.
Adoleuit. 4.
Adoptio. 205.
Adorauit. 27. 89. 293.
Adoratio. 89.
Aduena. 306.
Aduerſus. 10.
Aduerſatus fuit. 285.
Aduerſarius. 285. 191 301.
Adulatio. 243. 211.
Adulatus fuit. 210.
Adulter. 235.
Adultera. 235.
Adulterauit. 235.
Adulterium. 235.
Aedificauit. 19. 138. 55.
Aedificatum fuit. 20. 238.
Aedificium. 156.
Aegyptus. 262.
Aegyptius. 262.
Aeger. 253.
Aegritudo. 253.
Aegrotauit. 252.
Aegeſtas. 302.
Aeguit. 302.
Aemulatus fuit. 100.
Aemulari fecit. 100.
Aemulatio. 100.
Aemulator. 100.
Aemulus. 100.
Aeneum. 227.
Aeneas. 279.
Aepiphania. 187.
Aequalis fuit. 218.
Aequalis. 217.
Aequauit. 203.
Aequitas. 297.
Aequus fuit. 297.
Aes. 227.
Aes alienum. 227.
Aeſtas. 38.

Aeſtua-

Aeſtuauit. 5.15 210.
Aeſtus. 5.15.210.
Aetas iuuenilis. 206.
Aeternum. 214.
Aethiopia. 183.
Aethiops. 183.
Aetnici. 170.
Afflictio. 14.53.50.38.
Afflictus fuit. 13.38.288.21.
& pag. 304.
Afflictus. 14.304.
Afflixit. 13.38.50.53.72.78.
& pag. 228.227.
Affirmauit. 279.
Africa. 184.
Affixit. 77.
Agabus. 187.
Agar. 187.
Agarenus. 187.
Age. 154.
Agendum. 163.
Ager. 259.
Agmina. 76.
Agnus. 17.122.
Agitauit. 138.
Agitatus fuit. 138.
Aggrauauit. 196.
Agrippa. 187.
Ala. 198.
Alabaſtrum. 113.
Alapam dedit. 299.
Albus fuit. 296.
Album reddidit. 296.
Albus. 296.
Alexander. 164.
Alexandria. 164.
Alia. 254.
Alienatio. 191.
Alienatus fuit. 153.
Alienus. 191.153.
Alius. 120.191.227.
Alligauit. 257.
Alligatus fuit. 200.
Alleuiauit. 54.
Aliquando. 257.
Alliſit. 159.
Aloes. 214.
Altare. 54.127.150.
Alter. 120.191.
Altera. 254.
Altera die. 83.
Altercatus fuit. 192.164.83.
Altilia. 266.46.
Altitudo. 10.
Altus. 10.
Amabilis. 310.
Amans. 311.
Amator. 311.
Amauit. 310.
Amor. 310.
Amare. 30.
Amaritudo. 30.
Amalech. 167.
Amarum. 30.
Amarum fuit. 30.
Ambiguus fuit. 161.
Ambijt. 227.
Ambulauit. 148.20.
Amen. 169.
Aminadab. 170.
Amictus fuit. 7.
Amicus. 121.144.191.217.
Ammon. 168.
Amorrei. 168.
Amo. 5.170.
Amouit. 256.267.

Amphora. 29.
Amphipolium. 180.
Amplexus. 18.
Amplexatns fuit. 18.
Ampliauit. 90.
An. 43.
Ananias. 179.
Anathema. 212.
Anchora. 5.
Ancilla. 168.214.
Andreas. 180.
Andronicus. 180.
Anetum. 70.
Angariauit. 222.
Angelus. 9.
Anguſtiauit. 304.
Anguſtiatus fuit. 304.
Anguſtia. 105.
Anguſtus. 291.
Angulus. 183.
Anima. 160.
Animaduertit. 225.
Animal. 147.
Anna. 19.
Annoſus. 193.215.
Annullauit. 55.
Annulus. 12.279.
Annulus ſigillaris. 224.
Annuutiatio. 238.
Annuntiauit. 237.143.
Annus. 193.215.
Ante. 104.
Antea. 42.
Anteiuit. 104.
Anticipauit. 105.
Antiochia. 180.
Antiquum. 128.
Anus. 5.
Anxiè conſiderauit. 13.
Anxietas. 138.50 288.
Anxit. 85 98.
Anxius fuit, 128 50.288.
Aper. 6.
Apertum fuit. 57 62.
Apertus. 90.62.
Aperuit. 192.
Apex. 97.
Apis. 145.
Apoſtolus. 20.
Apparuit. 63.
Appellauit. 234.
Appendit. 77.
Appetijt. 122.
Applicauit. 287.
Appollo. 187.
Appollonia. 187.
Appoſuit. 207.254.
Apprehendit. 3.88.178 299.
Apprehenſus fuit. 89.178.
Appropiauit. 95.
Appropinquauit. 95.12.
Aptauit, 61.244.255.305.
Aptum fuit. 244.
Aptus. 244.
Apud. 10.
Aqua. 43.
Aquila. 147.
Aquilo. 34.248.
Aram. 171.
Aramathæa. 171.
Aratrum. 219.
Arbor nauis. 198.
Arbor. 231.
Arca. 33.127.
Archelaus. 172.
Arçhippus. 172.

Arctus.

Arctus.	291.	*Aſpis.*	172.
Arctus fuit.	291.	*Aſſeruit.*	168.
Architectus.	289.	*Aſsimulauit.*	32.
Arcus.	98	*Aſsimulatus fuit.*	32.
Ardere fecit.	155.	*Aſsis.*	288.
Arena.	139. 290.	*Aſſon.*	174.
Areopagita.	173.	*Aſſueuit.*	6.
Argentum.	113.	*Aſſuit.*	275.
Arguit.	234.	*Aſſumentum veſtis.*	247.
Argumentatus fuit.	208.	*Aſſumpſit.*	82.
Aridus.	242.	*Aſt.*	112.
Arietes.	16. 113.	*Aſtitit,*	71.
Ariſtarchus.	171.	*Aſtutè egit.*	44. 256.
Arma,	202.	*Aſtutia.*	44.
Armagedon.	171.	*Aſtutus.*	44 256.
Armilla.	224.	*Atramentum.*	43. 131.
Aromata.	188.	*Atria.*	230.
Aromata condita.	232.	*Attendit.* 73. 220. 225.	288.
Arripuit celeriter.	277.	*Attentus fuit.*	40.
Arrogans.	222.	*Attentum reddidit.*	40.
Arrogantia.	222.	*Attente perpendit.*	13.
Arrogantem efficit.	222.	*Attinet.*	22.
Arrhabo.	171.	*Attraxit.*	71.
Arphaxad.	173.	*Attulit.*	47.
Aruit.	242. 258.	*Auaritia.*	186. 228.
Aſcia.	268.	*Auaritiam ſectatus eſt.*	278.
Aſcendit.	218.	*Auarè tractauit.*	185. 288.
Aſcendere fecit.	218.	*Auarus.*	186. 277.
Aſcenſio.	218.	*Audax.*	134.
Aſer.	173	*Audire fecit.*	74.
Aſia.	174.	*Auditus eſt.*	73.
Aſylum.	295.	*Auditus.*	183.
Aſinus.	185.	*Audiuit.*	73.
Aſyncritus.	174.	*Auerſatus eſt.*	72.
Aſor.	182.	*Auertit.*	44. 261.
Aſperſit.	155.	*Aufugit.*	267.
Aſpernatus eſt.	37.	*Auis.*	226.
Aſpexit. 63. 139. 159.	279.	*Auicula.*	309.

Aurora. 255.
Auris. 183.
Auſcultauit. 73.
Auſter. 162. 183.
Auſus fuit. 19.134.277.
Auxiliatus fuit. 67.
Auxiliator. 67.
Auxilium. 67.
Azaria. 18.
Azyma. 47.
Azotus. 183.

B

B*Aal*. 120.
Babylon. 116.
Baculus. 116.
Balae. 110.
Baptizauit. 273.
Baptizatus. 273.
Baptiſma. 273.
Baptiſta. 273.
Barach. 114.
Barachias. 115.
Barieſu. 115.
Barnabas. 114.
Barrabas. 114.
Barbarus. 18.
Barbarè. 238.
Barba. 286.
Bartimeus. 111.
Bartholomæus. 114.
Beatificauit. 124.
Beatificatus. 124.
Beelphegor. 120.
Beatus. 123.
Beelzebub. 120.
Belial. 110.
Bello cepit. 303.
Bellum geſſit. 302.
Bellum. 302.
Benedictio. 114.250.
Benedictus. 114.250.
Benedixit. 114.249.
Benefecit. 170.
Beneficus. 182.
Benignus fuit. 28.29.
Benignitas. 14.
Benignus. 13.29.182.
Beniamin. 117.
Beræa. 115.
Beryllus. 113.
Bernice. 114.
Beſtia. 172.
Bethel. 121.
Betlehem. 121.
Betphage. 121.
Bethania. 121.
Betinia. 121.
Betſayda. 121.
Bibax. 181.
Bibit. 50.81.
Blanditio. 243.211.
Blanditus. 243.210.
Blaſphemia. 289.
Blaſphemauit. 289.
Blaſphemus. 289.301.
Blaſtus. 110.
Bona. 53.54.139.226.
Bonitas. 22.54.
Bonum. 54.
Bonus. 53.54.139.226.
Boanarges. 118.
Boreas. 248.
Botrus. 174.
Boues. 446.

Booz.

Booz. 120
Brachium. 236.
Breuis. 23.
Bruchus. 254.
Buccella. 313.
Buccinauit. 160.

C

CAcumen. 25.
Caduca. 13.
Cadauer. 122.
Cainam. 104.
Caiphas. 104.
Cain. 104.
Calamus. 93.
Calamitas. 122.
Calcare fecit. 200.
Calcauit. 199.
Calcaneus. 85.
Calceamentum. 200. 54.
Calcedooius. 190.
Calefecit. 81.
Calix. 296.
Calor. 5. 62.
Callidè. 256.
Caluariæ mons. 96.
Calumniator. 14.
Calumniatus eſt. 211. 14.
Camelus. 256.
Caminus. 178.
Camiſia. 200.
Campus. 268.
Cana. 100.
Candaces. 138.
Candelabrum. 105.
Candia. 102.
Candidus. 159. 261.
Candidus fuit. 269.
Canis. 190.
Canon. 171.
Caniſtrum. 310.
Cantauit. 136. 39.
Canticum. 130. 79.
Capadocia. 107.
Caput libri. 218.
Capillus. 299.
Capitulum. 218.
Caput. 63.
Capſula. 33.
Captiuauit. 303.
Captiuus. 304.
Captiuitas. 304.
Captus. 178.
Caran. 194.
Carbo. 307.
Carduus. 195.
Carmelus. 95.
Carnifex. 62.
Carcer. 35. 210.
Carelus. 95.
Caro. 56.
Carpus. 97.
Caruit. 306.
Caſsia. 112.
Caſtigatus. 37.
Caſtigatio. 234. 258.
Caſtitas. 159.
Caſtrauit. 142.
Caſtratus. 142.
Caſtra. 226 227.
Caſtellum. 230. 4.
Caſus. 211.
Cathedra. 150.
Catholicus. 100.

Ca-

INDEX

Catulus. 186.
Catinus. 285.
Cauauit, 245.
Cauernæ. 207
Cauda. 237.
Caudex. 263.
Cecidit. 211. 206. 268.
Cæcus. 225.
Cæcitas. 225.
Cæcutiuit. 225.
Cedrus. 172.
Cedron. 105.
Cædes. 94.
Celeſtis, 74.
Celer. 71.
Celebrauit. 2. 10. 79.
Celebratus. 210.
Cellarium. 288.
Cellulæ ſubterraneæ. 207.
Celeriter. 316.
Cælum. 57. 74. 104,
Cœna. 247.
Cœnaculum. 288.
Cœnatus eſt. 247.
Cœnauit. 247.
Centris. 102.
Cœnum. 302.
Cenſuit. 21. 92. 290.
Centies. 199.
Centum. 38.
Centuplum.
Centurio. 219. 38. 91.
Cœpit. 179. 212.
Cera. 74.
Certamen. 286.
Certauit. 268.
Certus fuit. 169.
Certè. 169.
Ceruix. 24.
Ceruus. 139.
Ceſſare fecit. 55.
Cæſar. 97.
Cæſaries. 245. 299.
Ceſſauit. 140.
Cæſus. 94.
Cæte. 224.
Cœtus. 224.
Cham. 192.
Chamus. 16.
Chanaam. 197.
Chananeus. 197. 101.
Charta. 194.
Chara. 193.
Charitas. 228. 316.
Charum habuit. 30.
Cherubin. 194.
Chorus. 130, 205.
Chriſma. 31.
Chriſtus. 32. 193.
Chriſtianus. 193.
Chryſolytus. 194.
Chryſopraſis. 194.
Cibus. 77.
Cilicia. 93.
Cilicium. 53.
Cymbalum. 292.
Cincinnus. 245.
Cinctus. 101.
Cingere fecit. 10.
Cingulum. 101.
Cinnamomum. 101.
Cinis. 15.
Cinxit: 100.
Circa. 157.
Circuli. 226.
Circumcidit. 266.

Cir-

Circumciſus fuit. 266
Circumciſio. 266
Circūdedit. 27.225.227.229
Circumſpectus. 248
Cyprus. 104.107
Cyreneus. 97
Cyrillus. 95
Cyrinus. 97
Circuitus. 226
Circuiuit. 147. 158. 225
Cis nomen viri. 97
Ciſon. 97
Cis. 43.228
Ciſterna. 226
Cithara. 29. 53. 82
Cito. 316
Ciuitas. 4. 111
Clam. 287
Clamauit. 264.289
Clamor. 264. 289. 209. 210
Clarificatus. 79
Claudicauit. 19
Claudus. 94
Claudius. 94
Clauſit. 230. 239
Clauſum. 147
Clauſura. 230
Cleophas. 94
Clemens. 48. 93
Clericus. 262
Clibanus. 178
Clypeus. 202
Conſeruauit. 249
Coarctauit. 287. 294
Coarctatus eſt. 294
Coagulatus fuit. 68
Coclear. 219
Coegit. 261.294
Cogitatio. 12
Cogitatio mala. 250
Cogitauit. 12
Cognitor. 168
Cognitio. 162
Cognitum fuit. 225
Cognoſcere. 312
Cognouit. 279. 167. 312
Cohæredes. 205
Cohors militum. 89
Coinquinauit. 64. 257
Coinquinatus. 257
Colaphizatus. 194
Collare. 168
Collector. 290
Collectus fuit. 255
Collega. 217
Collegit. 171. 172. 261. 262
Collis. 212
Columna. 214
Collocauit. 149
Coloſſus. 93
Coluit. 27. 89. 293
Cœlum. 24. 195
Columba. 68
Culex. 299
Coma. 245. 299
Combuſſit. 210. 182.
Comedit. 94
Comendatus. 36
Comendauit. 210 36
Cominuit. 246
Cominatus fuit. 20
Commiſeratio. 48
Comiſcuit. 138
Commiſſus. 36
Comodauit. 7
Commoratus eſt. 121. 140

Commotio 3. 139
Commotus. 3.138
Commouit. 3.138.202
Compactus fuit. 279
Comperit. 64
Compes. 35
Complacuit. 49
Compleuit. 71.317
Comploſit. 279
Compoſitus. 133
Compoſuit. 247
Comprehendit. 88. 178.257
Comprehenſor. 178
Compreſsit. 270
Compreſſus. 106
Comunicauit. 133
Compulit. 104
Compunctus fuit. 251
Computauit. 16
Computus. 16
Conatus. 268
Conatus fuit. 212
Concepit. 302
Conceptus fuit. 302
Conceſsit. 175. 296
Concha. 116. 15.
Concidit. 257
Conciliauit. 230
Concilium. 40
Concilium dedit. 4
Concinnator. 305
Concinnauit. 247. 61. 305
Concionator. 96
Concionatus eſt. 80
Concordauit. 217. 202
Concitauit. 303 202
Conculcauit. 199
Concupiſcentia. 313
Concupiuit. 98. 313
Concubinæ. 221.
Concurrit. 65
Concurſus. 65
Concuſſus. 93
Condemnatus fuit. 197.
Condemnauit. 253. 197. 312
Condenſatus fuit. 68. 267
Condenſauit. 87
Conditio. 60
Condoluit. 29
Condonauit. 76
Conducere. 219
Confeſsio. 169
Confeſſus: 263. 169
Confidentia. 40
Confidit. 166. 209
Confixit. 212. 102
Confodit. 68. 102
Conformauit. 202
Conformis fuit. 32
Confortatus eſt. 292
Confouit. 300
Confregit. 80 117
Confractus. 80 97. 106
Confricauit. 15
Confudit. 143
Confugit. 30
Confuſio. 143
Confuſus. 133. 143
Conglutinatus fuit. 279
Congratulatus fuit. 15
Congregatio. 262. 134
Congregatus fuit 234 255. 161
Congregauit. 240. 261. 262
Coniunctio. 134
Coniunctus fuit. 125. 133. 279
& pag. 300

Coniun-

Coniunxit. 300
Coniux. 314
Connexio. 134
Connexit. 275
Connexus fuit. 300
Conquaſſauit. 80
Conqueſtus eſt. 85
Conſcientia. 265
Conſcripſit. 286
Conſecratio. 105
Conſecrauit. 106
Conſenuit. 111
Conſeruauit. 220. 249
Conſcidit. 57
Conſiderauit. 13
Conciliatus fuit. 40
Conſilium. 22. 226
Conſociatus. 133
Conſolatio. 15. 155. 307
Conſolatus fuit. 7. 155
Conſperſit. 155
Conſpectu. 105
Conſpuit. 205
Conſtitit. 103
Conſtitutio. 52. 55. 171
Conſtituit. 51. 55. 60
Conſtruxit. 19. 138
Conſueuit. 6
Conſuit. 69. 275
Conſummatio. 129. 317
Conſummatum fuit. 129. 317
Conſummauit. 71. 129. 130. 317
& pag. 280
Conſumpſit. 129
Contaminauit. 257
Contempſit. 129
Contemptus fuit. 136
Contendit. 122. 192. 268. 264.
& pag. 268
Contentio. 88
Contentioſus. 233
Conticuit. 59
Contigit. 64. 253
Continens. 159. 277
Continentia. 235
Continuauit. 234
Continuè. 234
Continuo. 97. 242
Continuit. 275
Contra. 105. 228
Contradictio. 82
Contradixit. 192. 208. 238
& pag. 264
Contrarius. 105
Contraxit. 287
Contremuit. 66. 2 4
Contriuit. 79. 246
Controuerſia. 264
Conturbatio. 3
Conturbatus fuit. 3. 251
Conturbauit. 139. 202. 308
Contumaces. 160
Contumelia affecit. 304
Contumelioſus. 234
Conueniens fuit. 140. 244
Conuenit. 1. 61. 89. 2 3
Couuenientia. 134
Conuenticulum. 134
Conuentus. 226
Conuerſus fuit. 44. 261. 2 3
Conuerſatus lætè. 21
Conuitiatus eſt. 238. 289. 292
Conuiuium. 32
Cooperuit. 200
Coopertus. 200
Copia. 120

Copioſum. 120
Cophini. 55
Copulatio. 134
Copulatus. 133
Copulauit. 300
Coram. 105
Cor. 8
Corda. 209
Corde percepit. 8
Core. 95
Cornelius. 97
Correſpondit. 90
Correxit. 61
Corintus. 97
Corium. 185
Cornu. 96
Cornutus. 97
Corripuit. 234. 258
Corona. 109
Coronatus. 107. 109
Coronauit. 107. 190
Coroſami. 195
Corpus. 122
Corpus Chriſti. 175
Corroſit. 148
Cortina. 38. 263
Corrupit. 33
Corruptio. 33
Corus menſura. 95
Coruſcatio. 114
Coruus. 103
Crapula. 316
Creatio. 316
Creatura. 316
Creatus. 115
Creatus fuit. 316
Creauit. 316
Credidit. 7. 169
Cremauit. 210
Creuit. 45
Cribrauit. 142
Criminatus eſt. 293
Criptæ. 207
Cryſtallum. 115
Cruciatus. 13. 14
Cruciauit. 13. 301
Crumena. 100
Cruor. 245
Crus. 104
Cubiculum. 288
Culpa. 269
Cum. 32. 166. 167. 197
Cunctatus eſt. 2
Cupiuit. 212. 311. 313
Cupiditas. 286
Cura. 13. 149
Curator. 315
Curauit. 34. 286
Curia. 288
Currus. 294
Currui inſedit. 294
Cuſtodia. 210. 220
Cuſtodiuit. 220. 224

D

Dalmata. 244
Dalmatia. 244
Damnatio. 197
Damnatus. 196
Damaris. 244
Damaſcus. 244
Daniel. 251
Dathan. 249
Datus fuit. 202
Dauid. 252

De.

De. 165. 170. 207
Debilitatus fuit. 252
Debilis. 156. 25
Decem. 216
December. 125
Decimæ. 216
Decepit. 132. 133. 140
Decerpſit. 94
Decertauit. 117
Declarauit. 314
Declinauit. 256
Decor. 54
Decorauit. 76
Decorum fecit. 76
Decretum. 52
Decreuit. 51
Decubuit. 84
Decuit. 44
Decurſus. 208
Dedecus. 143
Dedit. 202. 29
Deduxit. 212. 298
Didicit. 26. 40
Defatigatus. 252
Defecit. 129. 151. 252
Defendit. 85. 100
Defenſio. 94. 208
Defenſor. 103
Deficiens. 303
Definitum. 227
Deflectere fecit. 6. 25
Deflexit. 6. 25
Defraudauit. 98
Defuit. 141
Deglutiuit. 205
Deguſtauit. 278
Deiecit. 158. 159. 212
Deinde. 227
Delectabile. 20. 184
Delectatio. 39. 308
Delectatus fuit. 39. 308
Delectauit. 308
Delegit. 152
Deleuit. 245. 77
Delicate vixit. 316
Delicatus. 286
Deliciæ. 20. 160. 306. 308
Delicijs affectus eſt. 272. 316
Delicijs afflauit. 21
Deliquit. 175
Deliramentum. 238
Demens. 176
Dementauit. 176
Dementia. 176
Demerſit 89
Demeſſuit. 270. 231
Demiſit. 145
Demon. 263
Demoniatus. 263
Demonium. 263
Demonſtrauit. 167
Denarius. 250
Dentes. 82
Dentes molares. 273
Denudauit. 70
Denuo. 198. 257
Deo dicatus. 15
Deperditum fuit. 24
Depoſuit. 77. 177
Deprauatus. 72
Deprecatio. 84
Deprehendit. 88
Deriſit. 107. 108
Deriſor. 107
Deſcendere fecit. 206
Deſcendit. 206

Deſcen-

Deſcenſus. 206. 297
Deſcripſit. 286
Deſertum. 18. 122. 268
Deſiderauit. 311
Deſiderium. 311. 312
Deſidioſus. 301
Deſijt. 6
Deſignauit. 63
Deſolatio. 33. 130
Deſolatus eſt. 33
Deſpectio. 293
Deſponſatus fuit. 313
Deſponſauit. 313
Deſtructus fuit. 280
Dextruxit. 260
Deſtillauit. 162
Detondit. 92
Detraxit. 14. 21
Deuorauit. 205
Deus. 28. 40
Deus opt. max. 173
Dextera. 241
Dexter. 24
Diabolus. 253
Diaconus. 253
Diadema. 107
Dicere. 109
Dicibile. 150
Dictus. 50. 109
Didicit. 26. 40
Dies. 41. 42. 167. 214
Dies Dominica. 82
Diffamauit. 192
Difficile. 230.
Difficilis. 229
Diffudit. 199
Digitus. 291
Dignum fuit. 244
Dijudicauit. 196
Dilatatus. 63
Dilatauit. 9. 58. 116
Dilectio. 311
Dilexit. 310. 122
Diligentiam adhibuit. 122
Diligenter inſpexit. 279
Dimidium. 161
Diminuit. 204
Dimiſit. 55. 76. 87. 140. 141
& pag. 249. 298
Dinumerauit. 130
Dionyſius. 253
Direptio. 113
Direxit. 61
Diripuit. 303
Diſcerpſit. 68. 117
Diſceſsit. 227. 212
Diſciplina. 258. 275
Diſcipulus. 64
Diſcordia. 177
Diſcubuit. 68
Diſcurrit. 306
Diſpenſatio. 45
Diſpenſator. 45
Diſperſio. 236
Diſperijt. 51
Diſperſit. 51. 75. 236
Diſplicuit. 117
Diſpondio. 288
Diſpoſitio. 220
Diſpoſuit. 51
Diſputauit. 131. 208
Diſquiſitio. 132
Diſſecuit. 68
Diſſentijt. 9
Diſſeruit. 314
Diſsipatio. 236

Diſſipatus. 236
Diſſipauit. 33. 214. 236
Diſſitus. 58
Diſtillauit. 276
Diſtinctio. 307
Diſtinxit. 307
Diſtribuit. 200
Diuagatus eſt. 158
Ditatus. 119
Diuerſorium. 140
Diuertit. 256
Diues. 119
Diuitiæ. 119
Diu. 211
Diuiſio. 191. 303
Diuiſor. 200
Diuiſit. 307
Diuiſus fuit. 161. 200
Diuturnitas. 153. 154
Doctor. 26 60
Doctrina. 26. 275
Doctus. 26
Docuit. 26. 30. 66
Doeg. 253
Dolabra. 268
Doloſè. 107. 132. 256
Doloſus. 107. 256. 284
Doluit. 304
Domauit. 259
Domina. 183. 266
Dominatus fuit. 27. 66 102
Dominus. 183. 266
Dominium: 71
Domitus fuit. 258
Domus. 121
Donauit. 298.
Donec. 174
Donum. 202. 298
Dorcas. 244
Dormitatio. 248
Dormitauit. 248
Dormitio. 154
Dormiuit. 154
Dorſum. 236
Draco. 199
Dubitauit. 161
Dum. 46 79 166. 167. 179.
Dumentum. 170. 282
Duo. 85
Durus fuit. 220. 230
Duxit. 123 207. 218. 301. 303
Dux. 168

E

E *Præpoſitio.* 165. 207
Ebur. 96
Ecce. 145. 153
Eccleſia. 121. 134. 248
Edictum. 182
Aedificauit. 138. 155
Edit. 94. 110
Edocuit. 167
Educatus. 24
Educauit. 24
Effabile. 150
Effecit. 260
Efferbuit. 267
Efficax. 292
Effloruit. 309
Effudit. 86. 155
Effuſus. 86. 199
Egenus. 155
Egeſtas. 303. 155
Egrè. 230
Egreſſio. 47. 213
Egreſſus fuit. 81

Eguit.

Eguit. 302. 155
Eia. 163
Eiecit. 77. 88. 212
Elanguit. 252
Elatus. 222
Elegit. 122. 132
Electus. 132
Eleemoſyna. 47
Eleuatus eſt. 306
Eleuauit. 11. 62. 148
Eli. 164
Elias. 165
Eliaſer. 164
Elieſer. 164
Elizabet. 164
Eliſeus. 164
Eliud. 165
Elmadan. 164
Elongauit. 58
Eloquium. 92
Emanuel. 214
Emigrauit. 306
Eminentia. 10. 248
Emiſit. 90. 212. 314
Emit. 55
Emundabor. 159
Emungere. 195
En. 145. 153
Encenia. 45
Encruauit. 62
Enigmata. 86
Ens. 1
Enſis. 87. 198
Enuntiauit. 157
Enutriuit. 77
Epaphroditus. 188
Ephraim. 187
Ephrata. 187
Ephrates. 187
Epheſus. 187
Epiſcopus. 282
Epiſtola. 287
Epulatus fuit. 316
Eques. 294
Equidem. 243
Equitauit. 294
Equus. 297
Eradicauit. 51
Erectus fuit. 103
Eremita. 268
Eremus. 268
Eripuit. 110. 250
Errare fecit. 72
Erogauit. 23
Error. 72. 269
Erubeſcentia. 143
Erubuit. 143
Eructauit. 258
Eruditio. 256. 275
Eruditus fuit. 26
Erudiuit. 26
Erugo. 224
Erupit. 157. 90
Eruit. 27
Eſca. 77. 111
Eſſe. 19
Eſſentia. 1
Eſt. 198
Eſtuauit. 210
Eſuriuit. 62
Etiam. 163. 182
Et. 113. 178
Euacuatus. 87
Euacuauit. 87
Euaginauit. 27
Euangeliſta. 209

Euan-

Euangelium. 209
Euanuit. 50
Euaporauit. 278
Euertit. 271
Euenit. 64
Euge. 148. 163
Euigilauit. 129 148
Euolauit. 75
Europei. 309.
Euulſit. 27. 110
Ex præpoſitio. 195. 207
Exacerbauit. 203
Exactor. 290
Exaltauit. 11. 214
Exarſit. 155
Exaruit. 242
Exaudiuit. 73
Excauauit. 245
Excelſus. 10. 64. 154
Excelſus fuit. 10
Excepit. 256
Excepto. 149
Excudit. 207. 211. 264
Excitatus. 146
Excitauit. 40. 146. 203
Exclamauit. 182. 190. 264
Excluſit. 230
Excruciatus. 166
Excuſatio. 41
Excuſauit. 41
Excuſsit. 158
Excuſſus eſt. 158
Execratio. 68
Execratus fuit. 77. 95
Exemplar. 63
Exemplum. 63
Exercitus. 15
Exercuit. 239
Exgurgitauit. 10
Exhauſit. 87. 10
Exhauſtus. 49. 8
Exhibuit. 53. 6
Exhilaratus fuit. 15. 4
Exhilarauit. 30
Exhortatio. 30
Exhortatus fuit. 7. 258. 30
Exiguus. 20
Exilium. 8
Exiliuit. 14
Exinde. 16
Exire fecit. 212. 21
Exiſtentia. 2
Exiſtimauit. 21. 31
Exitus. 31
Exiuit. 47. 212. 21
Exorauit. 28
Exornauit. 5
Exortus fuit. 5
Expandit. 41. 162. 208. 273
Expanſus fuit. 291
Expauit. 308
Expectatio. 127
Expectare fecit. 292
Expectauit. 91. 291
Expediens fuit. 140
Expeditus. 71. 277
Expenſæ. 303
Expergefactus fuit. 129
Experimentum. 40
Expertus. 40
Expertus fuit. 239. 278
Expletus fuit. 317
Expleuit. 317
Exploratores. 227
Explorauit. 23
Expoſitio. 45. 247. 314

Expoſuit. 68. 69. 314
Exprobrauit. 38. 293
Expugnauit. 302
Expuit. 129
Expulit. 77. 88
Expulſor. 88
Expurgatus fuit. 289
Expurgauit. 159
Extendit. 41. 90. 206
Extenſus. 291
Extenuatus. 252
Exterminauit. 33. 64. 76. 88
Exterminium. 122
Exterſit. 44. 158
Extinxit. 246. 280
Extraneus. 153
Extraxit. 110
Extremitas. 240
Extremum. 12. 293
Ex tunc. 166
Exuit. 70. 177
Exul. 88
Exultatio. 242
Exultauit. 15. 242

F

Faber. 289
Fabricauit. 75
Fabulæ. 140. 238
Facies. 270
Facile. 93
Factus eſt. 198
Facula. 174
Fallacia. 72. 17
Fallax. 17
Falſificauit. 44
Falx. 232
Fama. 74
Famelicus. 62
Fame laborauit. 62
Fames. 62
Familia. 235
Familiaris. 122. 217
Famula. 168
Famulus. 94. 210. 260
Faſtidium. 107
Faſtidiuit. 2. 107
Faſtuoſus. 49
Fatigatus. 252
Fatuitas. 176
Fatuus. 176
Fauces. 259
Fauus. 290
Fax. 319
Febris. 318
Febribus laborauit. 318
Febricitauit. 318
Februarius. 242
Fecit. 60. 260
Fœdauit. 257
Fœditas. 59
Fœdus. 60
Fefellit. 72. 133. 140. 282
Felix. 51
Fœmina. 179
Femur. 180
Feneſtra. 33. 85
Fœnum. 55
Feria ſecunda, &c. 82
Feriјt. 237. 268
Fermentatum effecit. 112
Fermentum. 112
Ferocia. 172
Ferrum. 142
Fertilitas. 272

Feſtinatio. 269
Feſtinauit. 316
Feſtiuitas. 119
Fectuca. 15
Eeſtum. 119
Fœtet. 293
Fœtidus. 59
Fictile. 6. 77
Ficus. 110
Fidelis. 26. 169
Fidei commiſit. 36
Fides. 3. 170
Fidit. 169
Fiduciam poſuit. 169
Fieri. 8. 19
Figulus. 7
Figmentum. 316
Figura. 28. 32
Filauit. 312
Filia. 203
Filius. 28. 203
Fimbria. 234. 293
Finis. 12. 129. 193. 317
Finiuit. 129. 317
Firmamentum cœli. 11
Firmauit. 120. 292
Firmus. 292
Fiſſus. 50
Fiſtula. 223
Fiſtula canere. 223
Fixura. 102
Flacciдus. 251
Flagellatus fuit. 94
Flagellum. 95
Flatus. 162
Flauit. 162
Flexit. 89
Florenus. 250
Floruit. 52. 298. 309
Flores odoriferi. 232
Flos. 299
Fluctuatio. 3
Fluere fecit. 204
Fluctus maris. 45. 175. 222
Flumen. 34. 204. 276
Fluxit. 34. 204. 276
Fluxus. 204
Fodinæ. 207
Fodit. 68. 102. 195. 245. 207
Folium. 107
Fons. 227
Foramen. 78
Forauit. 162
Foras. 187
Forma. 65
Formauit. 6
Formica. 299
Formido. 251
Formoſus. 53
Fornicatio. 235
Fornicator. 235
Fornicatus fuit. 235
Forceps. 270
Fortè. 139
Fortis. 139. 292
Fortitudo. 130
Forum. 56. 58
Fouit. 24
Fructum. 117. 106
Fragrans. 105
Fragrantia. 42
Fragilis. 6
Fragilitas. 252
Fragmentum. 309. 313
Franci. 309
Frater. 178

Fraus. 256
Fraudulenter. 107
Fregit. 105. 117. 313
Fremuit. 18
Frenauit. 11
Frenduit. 18
Frenum. 11
Frequens. 299
Frequentauit. 234
Frequenter. 299
Fricauit. 15
Frigidus. 95
Friguit. 95
Frumentum. 180
Fruſtra. 197
Fruſtratus eſt. 197
Fruſtratus eſt. 197
Fruſtum. 313
Fudit. 86
Fugit. 34
Fuit. 1. 198
Fulgor. 113
Fulgur. 114
Fulſit. 113. 292
Fumigauit. 278
Fumus. 279
Functus eſt. 26
Funis. 18
Furijt. 176
Furioſus. 176
Fuſus. 198

G

GAbriel. 261
Gad. 267
Gaius. 267
Galea. 258
Gallina. 247
Gallus. 247
Gaudium. 15. 307
Gauiſus fuit. 15. 308
Gaza. 265
Gedeon. 269
Gebenna. 111
Gemitus. 264
Gemma. 111
Genealogia. 203
Genæ. 27
Generatio. 203
Genetrix. 203
Genitus. 208
Gens. 21. 170
Gentilis. 170
Genu. 114
Genuflexit. 115
Genuit. 202
Genus. 235
Germinans. 68
Germinare fecit. 116
Germinauit. 116
Geſtauit. 295
Geth. 262
Getſemani. 262
Gibboſus. 256
Gladius. 276
Globus. 189
Glomerauit. 254
Gloria. 18. 39. 79. 185. 211
Gloriatio. 30. 233
Gloriatus fuit. 39. 233
Glorificatus fuit. 79. 195
Glorioſus. 233
Gnidus. 264
Goſſypium. 107
Gradus. 42. 229

Gran-

Grandeuus. 5
Grandis. 229
Grando. 115
Granum. 23. 180
Grativ. 45
Gratias egit. 181
Gratiam preſtitit. 181
Gratulatus. 308
Grauida. 302
Græce. 289
Græcia. 164. 184
Greſſus. 85. 180
Grex. 66
Gubernaculum. 11
Gubernator. 5
Gubernauit. 11. 66. 167
Guida. 30
Guſtu ſuaue. 278
Guſtauit. 8. 27. 51
Gutta. 161. 162

H

Habitaculum. 121
Habitatio. 140. 207
Habitauit. 140. 149
Haud. 163
Haudquaquam. 163
Heber. 175
Hebes. 251
Hebraicè. 222
Hebræus. 222
Hædus. 272
Henoch. 2
Herba virens. 131
Hæreditas. 205
Hæreditauit. 205
Hæres. 15. 192. 205
Hæreticus. 160
Heri. 26
Hermas. 2
Hermes. 2
Hermen: 2
Hermogenes. 170
Herodes. 2
Herodias. 2
Heſitans. 160
Heſitauit. 160
Heſternus dies. 126
Heus. 163
Hic, hæc, hoc. 237
Hic. 239
Hyacintus. 243
Hiatus. 94
Hydropicus. 99
Hiemauit. 193
Hiems. 193
Hierapolis. 4
Hilaris. 307
Hilaritas. 308
Hymnus 79
Hypocriſia. 184
Hypocriſis. 184. 245
Hypocrita fuit. 245
Hiſpania. 174
Hircus. 16
Hyſopus. 2. 183
Hiſtoria. 238
Hodie. 243
Holocauſtum. 54. 95
Homo. 80. 187
Homicida. 100
Homicidium. 100
Honeſtauit. 79
Honeſtè. 248
Honeſtus. 248

Hono-

Honorauit. 194
Honor. 181. 195
Honorificatus. 181. 195. 196
Hora. 87. 265
Horeb. 2. 194
Hordeum. 88
Horribilis. 258
Horribilis fuit. 258
Horror. 258
Hortus. 231. 262
Hoſanna. 2
Hoſpes. 158
Hoſpitatus eſt. 140
Hoſpitium. 140
Hoſtia. 54. 96
Hoſtis. 285. 301
Humanitas. 80
Humanauit. 99
Humectauit. 52
Humerus. 36
Humiliatus. 13. 38
Humiliauit. 13. 34. 38. 126
& pag. 133
Humilis. 125. 243
Humilitas. 14

I

Iacob. 243
Iactabundus. 233
Iactantia. 233
Iactauit. 233
Iactus lapidis. 45
Iacuit. 84
Iairus. 242
Iam. 42. 211. 242
Ianna. 135. 253
Ianuarius. 273
Iared. 241
Iaſon. 241
Iaſpis. 3. 161. 184. 191
Ibidem. 3
Ibi. 1. 191
Ictus oculi. 108
Ideo. 166
Id quod. 233
Idolola coluit. 278
Idololatria. 278
Idolum. 278
Idoneus. 244
Iacit. 211
Ieiunium. 245
Ieiunauit. 245
Ieremias. 170
Iericho. 241
Ieſabel. 164
Ieruſalem. 241
Ieſſe. 174
IESVS 184
Ignis. 174
Ignitus. 59
Ignominia affecit. 304
Ignominia. 234. 294
Ignominioſus. 234
Illa. 163. 342
Illaqueatus. 221
Ille. 163. 170
Illic. 191
Illico. 79
Illicitum fuit. 15
Illiniuit. 99
Illuminauit. 113
Illuſit. 70
Illuſus eſt. 70
Illuſtratus eſt. 79
Illuxit. 63
Imbecillis. 252
Imbecillitas. 252

Imber.

Imber. 237	*Inane.* 240. 97
Imaginatus fuit. 13	*Inanis.* 156. 215
Imago. 28. 32. 63	*Inanitas.* 216
Immaculatus. 159	*Incantatio.* 52
Immerſit. 273. 291	*Incantauit.* 60
Immiſit. 211	*Incarcerauit.* 35
Immiſſus fuit. 211	*Incendium.* 174
Imminutio. 393	*Incendit.* 116
Imminutus fuit. 303	*Incenſauit.* 229
Immolauit. 236	*Incenſus ira.* 42
Immoratus. 77	*Incenſum.* 229
Imum. 11	*Incepit.* 11
Immunda. 172	*Incertus fuit.* 161
Immundus. 64	*Iceſsit.* 147
Immunditia. 59. 64	*Incidit.* 64
Immolatus. 203	*Incitauit.* 42
Impediuit. 221	*Inclinatus.* 291
Impenſa. 303	*Inclinauit.* 89. 251
Imperauit. 27. 158	*Incluſus.* 238
Imperium. 157	*Incola.* 140
Impetum fecit. 122	*Incolatus.* 140
Impius. 60	*Incompoſitus.* 238
Impletus fuit. 317	*Incraſſatus.* 267
Impleuit. 27. 71. 298	*Incredulitas.* 214
Impollutus. 159	*Incredulus fuit.* 161
Impoſsibile fuit. 84	*Incredibile exiſtimauit.* 230
Impoſtor. 284	*Incrementum.* 5
Impoſuit. 84. 140. 284	*Increpatio.* 258
Impotens. 84	*Increpauit.* 258
Imprecatus fuit. 67	*Incurſus.* 253
Improbus. 132	*Incuruatus.* 108
Improperauit. 38. 238	*Incuruauit.* 89. 108. 251
Improperium. 226	*Inde.* 16
Impudicitia. 255	*Indigens.* 312
Impugnauit. 286. 302	*Indigentia.* 312
Impulit. 260	*Indignatio.* 43
Imputauit. 330	*Indignatus.* 42. 101. 264
In præpoſitio. 207	*Indiguit.* 303

Indo-

Indoles. 265
Indulgentia. 76
Indulſit. 76. 145
Indumentum. 8
Induit. 7. 8.
Induratus. 267
Indurauit. 229
Inebriauit. 65
Ineffabilis. 158
Infans. 25. 187
Infernus. 87
Inferius. 126
Infeſtauit. 301
Infidelis. 161. 214
Infirmus fuit. 252
Infixus fuit. 279
Inflammauit. 40
Inflatus. 222
Inflauit. 223
Infra. 126
Infrigidauit. 95
Ingemuit. 264
Ingeniculatio. 89
Inglorius. 76
Ingreſsio. 262
Ingreſſus. 118. 314
Inhabitauit. 140. 149
Inhonorauit. 18
Inhoneſtum. 294
Iniecit. 211
Inimicitiæ. 285
Inimicus. 285. 301
Iniquitas. 269
Iniquus. 141. 214. 270
Iniquè ſe geſsit. 248
Iniquè tractauit. 185
Initio. 105
Iniunxit. 99
Iniuſtitia. 141
Iniuſtus. 141. 214
Innixus fuit. 31
Innocens. 159
Innocentia. 159
Innotuit. 63
Innouatum. 23
Innouauit. 23
Inopia. 34. 156
Inops. 34. 156
Inquiuamenta. 64
Inquinatus. 257
Inquinauit. 257
Inſania. 176
Inſaniuit. 176
Inſenſatus. 176
Inſecutus. 65. 254
Inſidiatus. 23. 220
In ſilentio. 287
Inſilijt. 306
Inſipiens. 176
Inſipientia. 176
Inſipienter dixit. 238
Inſpexit. 139
Inſpirat. 160
Inſpiratio. 160
Inſula. 247
Inſtruxit. 275
Inſumpſit. 2[illegible]3
Inſurrexit. 103
Integer. 278
Integrauit. 278
Intelligens. 8
Intelligere fecit. 8
Intellectum tribuit. 8
Intellexit. 8. 167. 188
Intendit. 73. 206
& pag. 288

Inten-

Intentus fuit. 13 40
Interfectio. 103
Inter ſe. 117
Interijt. 280
Interitus. 280
Interpellauit. 85
Interpretatio. 45.68. 3'4
Interpretatus fuit. 68. 314
Interrogauit. 83
Interuta. 200
Inteſtina. 4.
Intinxit. 273.290
Intonuit. 209
Intra. 117. 207
Intrare fecit. 119
Intrauit. 118
Intrinſecus. 207
Introductor. 262
Introduxit. 119
Introiuit. 118
Introitus. 262
Intuitus eſt. 279
Intulit. 47
Intumuit. 267
Intus. 207
Inualuit. 97 311
Inuidia. 101
Inuenit. 64
Inuentores. 1:2
Inueſtigauit. 239. 312
Inueterauit. 111
Inuitatus. 296
Inuitauit. 295
Inuocauit. 295
Inuolutus fuit. 173. 232. 263
Inuoluit. 254. 263
Inumbrauit. 283
Inunxit. 99
Ioannes. 241. 242
Ioanna. 242
Ioatham. 242
Iob. 242
Ioel. 242
Ionas. 242
Ioram. 241
Iordanus. 241
Iorim. 241
Ioſaphat. 242
Ioſeph. 242
Ioſias. 242
Iouis. 253
Ipſo facto. 211
Ira. 43
Iratus. 264
Irriſit. 49
Irritatio. 30
Irritator. 30
Irritauit. 30 42
Irretitus. 221
Irretiuit. 221
Irritum fecit. 214
Irritus. 99. 122
Irruit. 103
Iſaac. 241
Iſachar. 242
Iſcariotes. 174
Iſmaelita. 173
Iſrael. 174
Iſraelita. 174
Iſta. 242
Iſti. 79 163
Ita. 163. 182. 192
Iter. 158
Iterum. 198. 227. 253
Iubilauit. 242
Iubilus. 242

Iucundum. 20. 49. 185
Iudaizauit. 241
Iudæa. 241
Iudæus. 241
Iudex. 167
Iudicauit. 169. 253. 264
Iudicatus fuit. 167
Iudicio contendit. 264
Iudicium. 253. 312
Iugiter. 234
Iugulauit. 276
Iugum. 66 172
Iuit. 20 177
Iulius. 13
Iumentum. 147
Iunius. 83
Iunctus. 133. 279
Iupiter. 253
Iurauit. 28
Ius dixit. 253
Iuſsit. 182
Iuſtus. 242
Iuuauit. 209
Iuuencus. 17. 187
Iuuenes. 29. 152 206
Iuuentus. 152. 206
Iuxta. 96

L

L. *Præpoſitio.* 4. 5 19
L. *Labium.* 198
Labor. 50. 288 304
Laborauit. 150
Lacerauit. 8 57 90
Lacrymæ. 151. 155
Lactauit. 24
Lacteus. 25
Lagena. 236. 286
Lamech. 6
Lamentatus. 98
Lamentator. 118
Lamentrix. 118
Lampas. 36
Lana. 290. 300
Lancea. 198
Languidus. 252. 62
Langueo. 256
Languit. 252
Laniauit. 147
Laqueus. 57
Lapidauit. 212
Lapis. 176
Lapis precioſus. 194. 224
Laſciuia. 235
Laſſus 62
Latentia. 170
Latibulum. 86
Latitauit. 85
Latitudo. 90
Latrones. 257. 315
Latuit. 196
Latus. 12. 58. 90
Lauacrum. 243
Laudabilis. 79. 110. 152
Laudatio. 79
Laudauit. 79. 152. 210
Lauit. 143
Laus. 79. 210
Lectio. 150
Lectus. 217
Legio. 76
Legit. 150
Leniuit. 243
Leo. 159
Lepra. 6

Lepro-

Leproſus. 6
Leſit. 237
Lætatus. 49
Lætitia. 308
Lætus. 308
Leua. 298
Leui. 10
Leuigauit. 227
Leuis. 343
Leuis fuit. 6
Leuita. 10
Lex. 171
Libanus. 8
Libauit. 278
Liber. 250. 265. 287
Liberatio. 250
Liberator. 250
Libertas. 265
Liberauit. 110. 250. 265
Libertini. 11
Libia. 11
Libido. 235
Libra. 11
Ligatus. 173
Ligauit. 173
Lignum. 231
Lingua. 6. 7
Lilium. 299
Limpidus. 261
Linus. 302
Liniuit. 99
Linteamina. 41
Linteum. 8. 41
Liquefecit. 4
Linxit. 5
Lis. 264
Litigauit. 9. 264
Lithoſtrotos. 8
Littus. 22. 251
Loculus. 100
Locupletatus fuit. 1 9
Locus. 41. 150. 252
Locus ſolitarius. 18
Locus congregationis. 194
Locuſta. 151
Locutus eſt. 150. 157
Lolium. 195
Longauit. 58
Longè. 58
Longus. 58. 264
Lorica. 258
Lotus. 143
Lubricitas. 250
Lubricus. 250
Lucas. 10
Lucerna. 29. 36. 135
Lucidum. 113
Lucratus eſt. 60
Lucri fecit. 262
Luctus. 6
Ludibrium. 70
Lumbi. 18
Luminauit. 113
Luna. 206
Lunaticus. 206
Lupus. 128. 236
Luſit. 236
Lutum. 292. 302
Lux. 113
Luxuria. 31. 66

M

M*Acedo.* 35
Macedonia. 35
Maceria. 275

Machinatio. 212
Machinatus malum. 4. 132
Mactauit. 99. 276
Macula. 154
Madefecit. 58
Madian. 45
Magi. 35
Magia. 52
Magiſter. 26. 60. 119
Magis. 229 35
Magnificauit. 222
Magnificentia. 222
Magnitudo. 223
Magnus. 9. 222
Magnus fuit. 4
Magus. 33. 52. 88
Magog. 4
Mahath. 38
Maieſtas. 79
Maius. 140
Malaleel. 26
Malchus. 26
Male. 132
Maledictum. 68
Maledictus. 68
Maledixit. 68
Malignatus fuit. 132
Malignitas. 256
Malignus. 132. 181. 256
Malitia. 181. 269. 304
Malta. 28
Malum. 60
Malus. 181. 304
Malus fuit. 1. 7. 132
Malus, ſiue arbor nauis. 198
Manahem. 37
Mammæ. 273
Mandatum. 182
Mandauit. 182
Manducauit. 111
Mane. 156. 190
Mane ſurrexit. 267
Manicatio. 267
Manicauit. 267
Manibus tractauit. 9
Manifeſtauit. 193
Manifeſtè. 193. 255
Manifeſtus. 193
Manipulus. 190
Manſio. 125. 140
Manſit. 121. 194. 300
Manſuetudo. 243
Manſuefactus. 259
Manſuetus. 243
Manus. 184
Marcus. 31
Mare. 111
Mare rubrum. 172
Margarita. 111
Maria. 31
Maria Magdalena. 31
Marmor. 110
Marſupium. 100
Maritus. 35. 314
Marta. 31
Martyr. 74
Martius. 45
Mas. 117
Maſculus. 127
Maſticauit. 94
Mathan. 36
Mathat. 35
Matathias. 36
Mathata. 46
Matthæus. 36
Mathias. 36

Mathu-

Mathuſala. 36
Matutinum. 290
Maxilla. 27
Maxime. 163
Mechus. 234
Medela. 315
Medi. 45
Medicus. 52
Meditatio. 13
Meditatus ſum. 13. 150
Medium. 39. 161
Medulla. 96
Mel. 42
Melchi. 28
Melchiſedech. 28
Melea. 28
Melius. 140
Membrum. 175
Meminit. 238
Memor fuit. 238
Memoria. 238
Mendacium. 17
Mendax. 17
Mendicauit. 83
Mendicus. 33. 156
Mœnia. 275
Menna. 44
Mens. 265
Menſa. 39. 69
Menſis. 206
Menſura. 91
Menſurauit. 91
Menſus eſt. 91
Menta. 70
Mentionem fecit. 238
Mentitus fuit. 17
Mercator. 55
Mercatus fuit. 55
Merces. 219
Mercede cnduxit. 219
Mercenarius. 219
Meridies. 126
Mercurius. 2
Meretricatus. 235
Meretrix. 235
Merſit. 89. 191
Meſopotamia. 32
Meſsias. 32
Meſſor. 231
Meſsis. 38. 171. 231
Meſtus fuit. 156. 21
Metylina. 46
Metuens. 308
Metuit. 308
Micæ. 310
Michael. 44
Migratio. 306
Migrauit. 146, 226. 306
Miles. 16. 89. 210
Militauit. 268. 302
Militia. 268
Mille. 165
Millies. 165
Minime. 163. 164. 180
Minimus. 142. 152
Miniſter. 266
Miniſterium. 9. 13
Miniſtratio. 9
Miniſtaauit. 266
Minorauit. 142. 204
Minor. 142. 152. 204
Minuit. 142. 204
Minutum. 288
Minus. 142. 152 204
Mirabile. 153. 230
& pag. 245

Mira-

Mirabiliter. 153
Miraculum. 153. 167
Myrra. 194
Miratus. 153 245
Miſael. 44
Miſcuit. 127. 38. 246
Miſer. 132
Miſer fuit. 156
Miſerator. 48
Miſereor. 29. 76
Miſeria. 133
Miſericordia. 29. 48
Miſericors. 28. 48
Miſertus fuit. 28. 48. 156
Miſia. 44
Miſit. 8. 211. 314
Miſſus eſt: 9. 314
Miſſus id eſt Apoſtolus. 20
Myſterioſum. 316
Myſterium. 40
Mitis. 48. 243
Mixtio. 248
Mixtum. 246
Mixtura. 138
Moab. 39
Modeſtia. 243
Modeſtus. 243
Modicum. 23. 204
Modicus. 23
Modius. 200
Modo. 42
Modus. 261
Moyſes. 39
Moleſtauit. 72. 50
Moleſtus fuit. 50
Molitus fuit. 40
Moliuit. 243
Mollis. 6. 62. 71. 286
Moloch: 26
Momentum. 265
Momordit. 147
Monachus. 38
Monialis. 35
Mons. 248. 265
Monſtrauit. 63
Monumentum. 99. 237. 265
Moram fecit. 263
Moratus. 121. 149. 263. 283
Mors. 4
Mortalis. 41
Mortificauit. 99
Mortuus. 41. 122
Morus. 88
Mos. 24
Motus. 93
Mouit. 37. 139
Mulcta. 290
Mulctauit. 290
Mulier. 117
Muliplicatus fuit. 120
Multiplicauit. 120
Multitudo. 299
Multo magis. 315
Multoties. 121
Mulus. 116
Multum. 120
Mundare. 159
Mundauit. 143. 159. 172
Mundus. 159. 214
Mundus. 159. 214
Mundus fuit. 272
Munitio. 295
Muniuit. 100. 275
Munus. 96. 119. 168. 202
Murenulæ. 168
Murmuratio. 259

Murmurauit. 18
Murus. 173
Mutatum. 203
Mutauit. 203
Mutuauit. 7
Mutuum dedit. 7
Mutus. 110
Mutus factus eſt. 287
Mutus fuit. 287

N

NAaman. 155
Nagge. 157
Nahaſſon. 152
Nahum. 145
Nardus. 146
Narratio. 238
Narrauit. 237
Nares. 180
Naſus. 80
Natalis. 203
Natatoria. 273
Nathan. 151
Nathanael. 151
Natio. 21. 235
Natiuitas. 203
Natus. 203
Natura. 265
Nauclerus. 5
Nauicula. 14
Nauis. 14
Nauſeauit. 21
Nauta. 151
Nazarenus. 155
Nazaret. 155
Nebula. 246. 256
Necauit. 99
Necdum. 227
Neceſsitas. 303. 312
Negauit. 191
Negligens fuit. 2
Neglexit. 2. 3. 125
Negotiatio. 260
Negotiator. 55
Negotiatus eſt. 260
Negotium. 149. 260
Nemo. 164
Neomenia. 53
Nequam. 170. 181. 214. 303
Nequaquam. 163. 164
Nequitia. 181. 269. 304
Neuit. 312
Nicanor. 148
Nicodemus. 148
Nicolaus. 148
Nicopolis. 149
Nictauit. 108
Nicticorax. 269.
Nidificauit. 283
Nidus. 283
Niger. 157. 284
Niger fuit. 284
Nigredo. 284
Nihil. 164
Niniue. 252
Niſi. 138
Nitidus. 261
Nobilis. 196
Nocte. 11
Noctem egit. 11
Nocuit. 13. 72 98. 151. 153
Noe. 145
Noluit. 177
Nomen. 74
Nominauit. 74

Non

Non adhuc. 227
Non. 163. 180
Nonaginta. 127
Nondum. 227
Nonne. 180
Nonus. 127
Nonnunquam. 251
Norma. 24
Notauit. 225
Notus. 126
Notum fecit. 225. 279
Nouacula. 28
Nouauit. 23
Nouem. 127
Nouember. 3
Nouiſſimè. 249
Nouiſſimus. 125. 245
Nouitas. 23
Nouit. 167
Nouum. 23
Nox fuit. 11
Nubes. 246
Nuditas. 216
Nudus. 216
Nugæ. 140. 238
Num. 43
Numerauit. 130
Numerus. 130
Nummularius. 203
Numquid. 43
Nunc. 42. 242. 243
Nunciauit. 157. 237
Nuncius. 210
Nupſit. 207
Nuptiæ. 195
Nuptus. 207
Nurus. 66
Nutritus. 25
Nutriuit. 24
Nutrix. 25
Nux. 194

❧ O ❧

O Particula vocandi. 163
Obcæcatus. 283
Obdormiuit. 154
Obdurauit. 292
Obed. 242
Obedientia. 182
Obediuit. 9. 182
Oberrauit. 158
Obiecit. 209
Obijt. 41
Obitus. 41
Oblatio. 96 119
Oblatratus eſt. 259
Oblatrauit. 259
Obligatio. 66. 172
Obligatus. 173. 220
Obligauit. 84
Obliuioni tradidit. 9. 59
Obliuiſci. 59
Oblocutus eſt. 256
Obnubilauit. 246
Obſcænum. 294
Obſcænus. 59
Obſcurauit. 223 285
Obſcurè. 281
Obſcurus fuit. 284
Obſcurum. 215
Obſecrauit. 116. 239
Obſepiuit. 227
Obſerratum. 147
Obſerrauit. 239
Obſeruauit. 23

Obſo-

Obſonium. 291
Obſtitit. 221
Obſtruit. 153
Obſtructus fuit. 317
Obſtruxit. 317
Obſtupuit. 254. 251
Obtemperauit. 182
Obtexit. 283
Obtinuit. 292
Obtulie. 47. 53. 212
Obturatus fuit. 317
Obturauit. 317
Obuiauit. 64
Obumbrauit. 283
Occaſio. 41
Occaſus. 217
Occidens. 217
Occidit. 99. 217. 276
Ocioſus. 65. 305
Ocium. 301
Occiput. 195
Occluſit. 239. 254
Occultatus fuit. 135
Occultauit. 85. 89. 134. 196
Occulte. 287
Occultus. 200
Occultum. 86. 316
Occupatus fuit. 300
Occurſus. 38
October. 275
Oculus. 226
Odit. 285. 301
Odium. 285
Odor ſuauis. 43
Odorauit. 292
Offendit. 221
Offendiculum. 222
Offenſio. 221
Og. 185
Oleum. 99. 239
Olim. 211
Oliua. 239
Olus. 131
Omiſit. 140. 151
Omnino. 257
Omnipotens. 178
Omnis
Onerauit. 84. 295
Oneſiphorus. 2
Opus. 295
Opem tulit. 67
Operam dedit. 300
Operarius. 260
Operatio. 261
Operatus eſt. 260
Operimentum. 200
Operuit. 200. 254. 262. 283
Opinatus fuit. 21
Oportuit. 1. 48
Oppidum. 4. 252
Opportunitas. 53. 61
Oportunus. 61
Oppreſsit. 228. 270
Oppreſſus fuit. 270
Opprobrium. 37. 293
Opprobrium factus eſt. 293
Optatus fuit. 311
Opugnauit. 302
Opus factum. 260. 261
Ora. 134
Oratio. 285
Orauit. 116. 285
Orbis. 214 189
Ordinatio. 52. 55. 182
Ordinauit. 51. 103
Ordo. 175. 220. 265

Organum. 92
Oriens. 290
Orphani. 187
Oriri fecit. 50
Ortus. 50. 52
Os oris. 187
Os oſsis. 229
Oſculatus eſt. 86
Oſculum. 87
Oſee. 242
Oſor. 285
Oſtendit. 63
Oſtiarius. 230
Oſtium. 43. 135. 230. 253
Ouis. 122

P

PAcificauit. 203
Pacificus. 69
Pactum. 75
Pactus eſt. 85
Palam. 255
Palla. 15. 86
Pallium. 19
Pallor. 131
Palma percuſsit. 299
Palmæ. 126. 116
Palmes. 229
Palpebræ. 96
Palpauit. 259
Palpitatio. 67
Palpitauit. 66
Pamphilia. 281
Panis. 76. 184. 180
Pannus lacerus. 237
Papilio. 22
Papinus. 194
Paphus. 282
Parabola. 31
Parabolicè locutus. 31
Paraclitus. 281
Paragraphus. 218
Paraliticus. 304
Paraſceue. 217
Paratio. 245
Paratus. 286
Parauit. 51. 277
Parcens. 76
Parcus. 277
Paries. 173
Pariter. 133
Paropſis. 285
Pars. 200. 201. 227. 313
Participauit. 217
Particeps fuit. 82
Partitus fuit. 313
Parthi. 281
Paruipendit.
Paruit. 102
Parum. 23. 204
Paruulus. 25. 248
Paruus. 152
Paſcha. 281. 310
Paſcua. 66
Paſſus. 13. 180
Paſtor. 145
Paſtorale. 96. 99
Paſtus eſt. 66
Pater. 174
Patena. 285
Patientia. 228
Patriarcha. 5
Patroba. 282
Paucitas. 204
Paucum. 204

Paucus. 23
Paulus. 281
Paululum. 17
Pauor. 128.151
Pauper. 156.277
Paupertas. 156
Pauit. 66.128.251
Pauor. 128.251
Pauſa. 218
Pax. 69
Peccati reus. 59
Peccator. 72.141
Peccatrix. 72
Peccatum veniale. 93.142
Peccatum mortale. 142
Peccatum originale. 142
Peccatum. 141.175
Peccauit. 72.175
Pecus. 147
Pectus. 269
Pectus percuſsit. 268
Pædagogus. 30
Pellis. 63.183
Peluis. 151.116
Pœna. 95
Penè. 17
Pœnitentia. 147
Pœnitentiam egit. 147
Pœnituit. 147
Penna. 198
Pentecoſtes. 281
Penuria. 303
Pependit. 77
Pepercit. 29
Peperit. 202
Pepigit. 189
Peplum. 80
Per. 109.179
Pera. 299
Peragrauit. 158
Perculſus. 128
Percunctatus eſt 19
Percurrit. 61
Percuſsio. 95
Percuſsit. 194.237
Percuſſus. 94
Perdidit. 24.33.153.129 215
& pag. 280
Perditio. 24.280
Perditus fuit. 72
Peregrè profectus. 158
Peregrinatio. 306
Peregrinatus fuit. 158 306
Peregrinus. 158.306
Perfecit. 278.317
Perfectio. 17
Perfectus fuit. 278.317
Perfidus. 17
Perfodit. 195
Perfoſſus. 195
Perforatio. 102
Perforauit. 102
Perfudit. 86
Pergamus. 281
Perge. 281
Peribit. 141
Periclitatus fuit. 37
Periculum. 38
Periit. 6.24.50.280
Periodus. 218
Peritus. 220
Permanſit. 129.149.209
Permiſit. 175
Permiſit facultatem. 118
Pernegauit. 191
Pernoctauit. 11

Perpetuauit. 234
Perpetuò. 208. 234
Perpetuum. 208
Perſcrutatus eſt. 279
Perſecutio. 88
Perſecutor. 88
Perſecutus eſt. 211. 254
Perſeuerantia. 228
Perſeuerauit. 91. 291. 300
Perſona. 270
Perſpexit. 63
Perſpicuè oſtendit. 279
Pertinet. 22
Pertranſiuit. 131
Peruerſitas. 215
Peruerſus. 277
Pes. 187
Peſsimus. 304
Petijt. 83
Petitio. 84
Petrus. 282
Phaleg. 307
Phantaſma. 126
Phanuel. 314
Pharao. 309
Phares. 309
Pharetra. 46
Phariſeus. 309
Pheben. 312
Phenicen. 314
Phiala. 296
Philacteria. 194
Philadelphia. 307
Philegon. 307
Philemon. 306
Philippus. 307
Philoſophia. 307
Philoſophus. 307
Phinees. 314
Phrigia. 309
Piger. 2
Pigritia. 301
Piguit. 2
Pila. 189
Pilatuspontius. 281
Pilus. 298
Pinguedo. 96
Pinguefactus. 207
Pinguis fuit. 272. 286
Pinnaculum. 248
Piſcatores. 57
Piſcatus fuit. 57
Piſcina. 219
Piſcis. 216
Piſidia. 281
Pixis. 113
Placatio. 121
Placauit. 121
Placens. 49
Placere ſtuduit. 245
Placuit. 49. 189
Plaga. 95
Planauit. 296
Planctus. 16. 78. 118
Plane. 257
Planus. 71
Plantatio. 128
Planxit. 98
Plaſmauit. 6
Platea. 56. 58. 85
Plauſibile. 200
Plauſibilibus verbis perſuaſit. pag. 21
Plauſit manibus. 279
Plenus. 229. 27. 298
Plexit. 305

Plora-

ploratus. 118
plorauit. 118
Plus eſt. 229
pluuia. 303
pluit. 237
poliuit. 27
pollex. 78
polluit. 64. 257
pollutio. 64. 273
pollutus. 64. 257
pomum. 94
pondo. 11
pondus. 166
pontifex. 190
populus. 21
porcus. 16
porta. 135. 149
portarius. 230
prtauit. 53. 146. 292. 295
potentum. 167
portio. 201. 202
poſſedit. 178. 205. 274
poſſeſsio. 274
poſſeſſor. 120
poſsibile. 189
poſsibilitas. 189
poſta. 167. 249
poſtea. 167. 249
poſteaquam. 167
poſtremus. 249
poſtulauit. 83
poſuit. 51. 56. 60. 149
potator. 81
potens. 189
poteſtas. 71. 118
poteſtatem deddit. 197
poteſtatem exercuit. 71
potitus. 88
potius. 140
potus. 81
potuit. 186
prandium. 32
pranſus fuit. 32
praua. 215
prauus. 227
præ. 165
præcatus fuit. 116
præcepit. 182
præceptor. 5. 26
præceptum. 24. 52. 182
præceſsit. 104
præcinctus. 111
precinxit. 100
precioſus. 196
præcipitatus. 297
præcipitauit. 298
præcipuus. 105
præco. 238
præconizauit. 80
præda. 34
prædeſtinauit. 51
prædicatio. 80
prædicauit. 80. 157. 210
prædium. 230
prædixit. 157. 243
prædominatus fuit. 102
præelegit. 122
præfocauit. 138
præfuit. 66
prægnantes. 302
prehendit. 88
præiuit. 104. 105
præliatus eſt. 117
prælium. 302
præmium. 43
præoccupauit. 105. 123

præparario. 245
præparauit. 51. 245
præpoſitus. 60. 197
præpoſuit. 122
praputium. 94
presbyter. 98
præſens fuit. 1
præſepe. 94
præſes. 91
præſidium. 295
præſsit. 304
præterijt. 131
præualuit. 311. 292
præuaricatio. 141
præuaricatus fuit. 214
præuaricator. 72
præuaricatrix. 72
præuenit. 105. 125
primitiæ. 105
primo. 105
primus. 105
princeps. 5. 9
principatus. 105
principium. 105
prior. 174
priuauit. 141
priuilegiauit. 265
prius. 42
pro. 179
probatio. 40
probatica. 281
próbare fecit. 312
probatum. 159
probatus fuit. 4
probauit. 239. 278
probus. 182
procella. 224
proceſsit. 52
procidit. 211
procreauit. 202
proc buit. 251
procurator. 45
prodegit. 215
prodidit. 192. 261
prodigium. 167
prodijt. 213
proditor. 261
produxit. 116
profanauit. 64
profanus. 64
profecit. 4
profectò. 169
profeſſus eſt. 169
profuit. 60. 71. 116
profundum. 205
progenies. 203
progenitus fuit. 203
prohibitum. 15
proiecit. 212
proiectus fuit. 206
prolixus. 264
prolongauit. 154
promiſsio. 127
promiſit. 91. 123. 189
promittere. 199
promptitudo. 277. 286
promptus. 277. 286
& pag. 311
pronunciauit. 237
propago. 53
prope. 96. 157. 274
properauit. 316
propheta. 151
prophetia. 151
prophetiſſa. 151
prophetauit. 151

propi-

propitiatio. 75
propitiator. 76
propinquus eſt. 96
propitius fuit. 76
propoſitio. 158
propoſuit. 277.278
propter. 109.179
prorſus. 257
proſelyta. 306
proſper. 51
proſperauit. 51
proſtrauit. 89.145.159.198
& pag. 298
protectio. 295
protector. 103.130
profectus. 200
protexit. 134.200
protrudit. 213
prouincia. 111
proximus. 12.122
prudentem effecit. 275
prudentia. 40.275
prudens. 275
prunæ. 307
pſalmus. 234
pſalterium. 234
pſalluit. 234
pſeudopropheta. 17
publicanus. 290
publicus. 319
pudicus. 159
pudor. 143
puduit. 143
puella. 25
puer. 25.94.206.260
pugnauit. 302.268
pulcher. 172
pulchritudo. 54
pullus. 187.224 239.309
& pag. 319
pulmentum. 291
puluis. 15.31.290
punctatus. 195
punitio i 115
punxit. 212
pupillus. 187
purgatorium. 159
purgauit. 159
purificauit. 272
purpura. 27
purum. 159
purus fuit. 272.289
puſillum. 17
putatio. 257
putauit. 21 31.257
puteolus. 319
puteus. 226
putrefactus. 293
putruit. 293

Q

QVa. 109
Quadraginta. 61
Quadrans. 105
Quadrum. 61
Quale. 184
Qualis. 184
Qualificatus. 60
Qualitas. 60
Quam. 188.274
Quamdiu. 39.46
Quando. 39.166
Quandoquidem. 173
Quantum. 46.188
Quantumcumque. 46

Quare. 37
Quartus. 61
Quaſſatio. 122
Quaſſauit. 80
Quatuor. 61
Quæſiui. 131. 132. 212
Quæſtio. 132
Quæſtionem mouit. 192
Quæſtus. 65
Qui, quæ, quod. 163. 237
Quia. 166. 173
Quid. 36. 37
Quid ad nos. 43
Quidam. 164. 185
Quidni. 163
Quidquam. 37
Quies. 80. 219
Quieuit. 65. 123. 218
Quilibet. 117. 109
Quinquaginta. 131
Quinque. 131
Quiſpiam. 185
Quo. 109. 184
Quò. 113
Quod. 167. 179
Quod eſt. 233
Quomodo. 274
Quoniam. 173
Quot. 46
Quotidie. 167
Quoties. 45. 91
Quouſque. 39

R

RAbbi. 60
Rachel. 62
Radix. 51. 263
Ragan. 68
Rahab. 66
Ramus. 219. 229
Rana. 96
Rapax. 3
Raphael. 69
Rapina. 3. 34. 113
Raptus eſt. 3
Rapuit. 3. 34
R refecit. 54
Raſit. 12. 92
Raſus. 97
Ratio. 97
Ratiocinatus eſt. 208
Rationem poſuit. 16
Rationem reddidit. 208
Rebecca. 60
Rebellis. 161
Recens. 296
Recens vinum. 297
Recepit. 98
Receſſit. 58
Reclinatorium. 73
Reclinauit. 85
Recompenſauit. 315
Recondidit. 240
Reconciliauit. 217
Recordatio. 239
Recordatus eſt. 238
Rector, 24
Rectitudo. 61
Rectum. 61
Rectum fuit. 244
Rectus. 90
Recubuit. 68
Recuſauit. 177
Redarguit. 234
Reddidit. 261

Reddi-

Reddidit captiuum. 303
Redegit in nihilum. 37
Redegit in ſeruitutem. 185
Redemit. 121
Redemptio. 121.250
Redemptor. 45.121.250
Redemptus. 121
Reædificauit
Refecit. 218
Refectio. 218
Refloruit. 52
Refocillatio. 218
Refocillauit. 218
Refrenauit. 11
Refrigerauit. 95.218
Refulſit. 114
Refugium. 295
Regina. 156
Regio. 111.252
Regnauit. 156
Regnum. 156
Regreſſus. 38.44.261
Regula. 24
Regurgitauit. 104
Reiecit. 59.269
Reintegrauit. 278
Religio. 15
Religioſè coluit. 15
Religioſus. 15.26
Reliquæ. 164
Reliqui. 164
Reliquiæ. 127
Reliquit. 140
Reliquum. 127
Reliquum fuit. 156
Remanentia. 127
Remanſit. 126.149
Remiſſio. 75
Remittere. 7
Remotus fuit. 5
Remuneratio. 21
Remunerauit. 2!
Renes. 19
Renouatum. 2
Renouauit. 2
Renuntiauit. 15
Rependit. 21
Repente. 26
Repentinus. 26.
Repletus. 2
Repleuit. 2
Reperit. 6
Reprehendit. 9
Reprehenſio. 234
Repoſuit. 240.24
Roprobauit. 59
R*eprobus.* 37
R*epſit.* 3
Reptilia. 3.138
Repulit. 140. 249 269
Reputatum fuit. 130
Requies. 218
Requieuit. 218.283
R*equiſitus.* 132
Rquiſiuit. 131.132
Reſarciuit. 92
Reſecauit. 36
Reſipuit. 263
Res occulta. 254
Reſoluit. 62
Reſonuit. 148
R*eſpexit.* 63.159
Reſpiratio. 160
Reſpondit. 90.205.279
Reſponſio. 205
Reſponſorium. 205

Res fatua. 238
Reſtituit. 61. 103. 261
Reſurrectio. 146
Reſurrexit. 146
Reſuſcitator. 146
Reſuſcitauit. 146
Rete. 259
Retentus. 257
Retribuit. 261
Retributio. 261
Retriculum. 294
Retulit. 261
Reuelauit. 192
Reuerendus. 196
Reuerentia. 89. 195
Reueritus fuit. 89
Reuerſus eſt. 86
Reuoluit. 190. 193. 267
Reuolutum. 193
Reus. 59
Rex. 156
Rhode. 67
Ridiculoſus. 238
Rigatus. 65
Rigauit. 58
Ripa. 22. 251
Riſit. 71
Riſus. 49
Riuuli. 38
Riuus. 208. 219. 276
Rixa. 82
Roboam. 61
Roborauit. 100
Rogauit. 82. 116
ROMA. 65
Romanus. 65
Ros. 272
Roſit. 148
Roſa. 299
Rota. 76. 193
Rubeſcit. 104
Ruben. 69
Rubicundus. 104
Rubinus. 76
Rubigo. 234
Rubuit. 104
Rubus. 35
Rufus. 104
Ruina. 211
Rupit. 8. 17. 90
Ruptus eſt. 90
Rus. 18
Rutilat. 104
Ruth. 61

S

SAba. 79
Sabaoth. 291
Sabbatum. 82
Sabulum. 290
Saccarum. 84
Sacculus. 100
Saccus. 53
Sacerdos. 31. 98. 190
Sacerdotio functus eſt. 190
Sacramentum. 40. 89. 314
Sacramentum pœnitentiæ adminiſtrauit 153
Sacrificauit. 54. 236
Sacrificium. 54. 96. 281
Sadoch. 87
Saduceus. 88
Sagacitas. 40
Sagax. 256
Sagena. 259

Sagi-

Saginatum. 266
Salamina. 70
Salatiel. 70
Sale. 69
Sale conſperſit. 27
Salem. 69
Saliit. 306
Salina. 206
Saliuit. 27. 97
Salmana. 70
Salmon. 70
Saltauit. 240
Saluator. 45. 250
Saluauit. 250
Salum. 69
Salus. 250
Salutare. 250
Salutatio. 168
Salutauit. 168
Samaria. 72
Samaritanus. 73
Samuel. 73
Samſon. 73
Sanator. 315
Sanauit. 278. 315
Sanctifitatio. 106
Sanctificauit. 106
Sanctitas. 106
Sanctus. 106
Sagitta. 25
Sanguis. 245
Sanir. 82
Sanitas. 315
Sanus. 278
Sanum fecit. 22
Saphira. 90
Sapientes. 88. 275
Sapientia. 275
Sapphyrus. 33
Sapuit. 85
Sara. 15
Sarcina. 272
Sarciuit. 69. 99
Sardis. 76
Sardius. 76
Sardonix. 76
Sarepta. 77
Sarona. 75
Sartor. 92
Sarug. 75
Sata. 259
Satagite. 269
Satelles. 62. 211
Satiatus fuit. 298
Satiauit. 298
Sauciatus. 97
Saul. 84
Saxum. 176
Scabellum. 41
Scandalizauit. 221
Scandalum. 222
Scandalum paſſus eſt. 221
Scapula. 262
Sceleratus. 284
Scidit. 36. 57. 90
Scientia. 167. 275
Sciſcitatus eſt. 83
Sciſma. 160
Sciſma fuit. 167
Shiſmaticus. 160
Sciſſura. 57
Sciuit. 167
Scorpio. 96
Scorta. 235
Scortatio. 235
Scortatus fuit. 235

Scriba. 287
Scripſit. 286
Scriptura. 287
Scriptus fuit. 286
Scrutari curauit. 312
Scrutator. 168
Scrutatus eſt. 131. 279
Scutum. 202
Receſsit. 256
Secta. 160. 192
Sectator. 300
Sectatus eſt. 300
Sæculum. 214
Secunda. 254
Secundum. 192
Secundus. 85. 191. 253
Securis. 268
Secus. 29. 274
Secutus. 125. 254
Sed. 163. 112. 252
Sedauit. 140
Sedes. 149
Sedit. 149
Seditio. 2
Seductor. 270
Seduxit. 72
Segetes. 259
Sehon. 86
Seleucia. 70
Sem. 72
Semei. 74
Semen. 236
Seminauit. 236
Semita. 314
Semper. 314
Senectus. 5
Sex. 5
Senior. 98
Senſu percepit. 19
Senuit. 4. 111
Separatio. 307
Separatus. 307
Sæpe. 121
Sepeliuit. 99
Sepiuit. 275. 302
Septem. 80
September. 33
Septentrio. 34. 248. 284
Septimus. 8
Septuagies. 80
Septuaginta. 80
Septuplum. 5. 80
Sepulchrum. 99
Seraphim. 77
Seræ.
Sermo. 93. 150. 158
Serenum. 113
Sero fuit. 34
Serpens. 172. 220. 198
Seruauit. 220. 250
Seruiuit. 102. 266
Seruus. 49. 94. 102. 211. 260
Seueritas. 277
Seuum. 74
Sex. 77
Sexaginta. 77
Sextus. 77
Sexus virilis. 127
Sexus fœmineus. 179
Si. 79. 166
Sic. 182. 192
Siccatus fuit. 242
Siccus. 242
Sicera. 31
Sichar. 84
Sichem. 84

Sichima

Sichima. 78
Sicanorus. 88
Sidonia. 88
Sigillatum. 135
Sigillum. 135
Signaculum. 224. 225
Signauit. 135. 222. 225
Significauit. 243. 279
Signum. 135. 167
Silas. 70
Silenti m impoſuit. 317
Silentium. 171
Siliqua. 14
Silo. 69
Siloe. 69
Silua. 268
Siluanus. 70
Silueſtria. 172
Siluit. 58. 171. 287
Simeon. 74
Similis fuit. 31
Similitudo. 32
Simon. 74
Simplex. 90. 243
Simplicitas. 90
Simul. 133
Simulauit. 244
Sina. 83
Sinapis. 83
Sinagoga. 194
Sindon. 83
Siue. 149. 164
Singulariter. 112
Singuli. 5. 109
Siniſter. 298
Siniſtra. 298
Sinodus. 83
Sinus. 25
Syntichen. 83
Syraguſa. 76
Syria. 76
Syropheniſſa. 77
Siſara. 77
Sitis. 288
Sitiuit. 289
Siue. 167. 180
Splendidus. 261
Smirna. 73
Socer. 13
Sociatus. 133. 217. 300
Societas. 82
Socius. 82. 217. 218
Socius fuit. 20
Socrus. 13
Sodoma. 87
Sol. 300
Solarium. 219
Solatium. 15
Solemnitas. 119
Solicitauit. 98
Solicitudo. 13. 128. 269. 286 & pag. 288
Solicitus fuit. 50. 269. 283 & pag. 286. 300
Solitudo. 18. 122
Soluit. 312
Solum. 112
Solus. 112
Solutus. 312
Somniauit. 12. 154
Somnium. 12. 238
Somnus. 12. 154
Sonus. 247
Sonuit. 148. 299
Sorbuit. 50
sordeſcere. 59

sordi-

ſordidus. 59
ſoror. 178
ſors. 230
ſortem miſit. 231
ſortitus. 310.231
ſoſthenes. 77
ſpatioſus. 790
ſpatula. 36
ſpecies. 54 63
ſpecioſus. 172
ſpectaculum. 70
ſpectatꝰ. 22
ſpeculatus. 220
ſpelunca. 210
ſpem poſuit, 164
ſpem dedit. 91
ſperare fecit. 91
ſperauit. 91.209
ſperſit. 76.155.236
ſperſus. 236
ſpes. 92.209
ſphæra. 189
ſpicas. 79
ſpiculator. 62
ſpina. 54.270.282
ſpirat. 160
ſpiritus. 160
ſpoliauit. 113
ſpongia. 91
ſponſa. 66
ſponſus. 66.314
ſporta. 53.310
ſpreuit. 3.37.182.177.182
& pag. 214
ſpuit. 205
ſputum. 206
ſtabiliuit. 103.221
ſtadium. 218
ſtater. 90
ſtatim. 242.261.265
ſtatio. 218
ſtatuere firmiter. 199
ſtatuit. 550.103
ſtatutus. 103
ſtercus. 31
ſtella. 198
ſterilis. 41
ſtetit. 103
ſtilla. 160.162
ſtillauit. 162.204.276
ſtillicidium. 162.276
ſtimulus. 102
ſtipauit. 87
ſtipendium. 77
ſtipes. 263
ſtipula. 15.55
ſtrangulatus. 138
ſtrangulauit. 138
ſtatutum. 84.160
ſtrauit. 160
ſtrepitus. 247
ſtrictus. 294
ſtridor dentium. 18
ſtructura. 156
ſtudioſus. 300
ſtuduit. 122ſ212.268
ſtultitia. 176
ſtultus. 176
ſtuppa. 86
ſtupefactus eſt. 245
ſtupenda. 245
ſtupor. 251
ſtupuit. 251
ſuaſit. 169
ſuaue. 106
ſuauitas. 80

ſub

ſub. 125
ſubdiaconus. 160
ſubdidit. 259
ſubditus fuit. 102.259.263
ſubiecit. 259
ſubiectus fuit. 259.263
ſubijt. 218
ſubitò. 261
ſubiugatus fuit. 123.177
ſublatus fuit. 123.177
ſublimatus fuit. 306
ſublime. 65
ſublimitas. 10
ſubmerſit. 89
ſubmiſit. 206
ſubſannatio. 49
ſubſannauit. 49.70
ſubſtantia. 1.159
ſubſtrauit. 160
ſubter. 125
ſubterfugit. 134
ſubtilauit. 154
ſubtraxit. 85
ſubucula. 200
ſubuerſio. 215
ſubuertit. 214.271
ſuccedit. 155
ſucceuſus. 135
ſucendit. 106.265
ſuccinctus. 101
ſuccifus. 106
ſudarium. 80
ſudauit. 4
ſudor. 4
ſufflauit. 62
ſufficit. 180
ſuffocatus. 297
ſuffocauit. 138.276
ſuggeſsit. 239
ſuit. 69.275
ſulamitis. 70
ſulphur. 128
ſum. 1
ſummitas. 248
ſummus. 5
ſummus pontifex. 109 282
ſumptus. 282.303
ſupellex. 154
ſuper. 10.253
ſuperauit. 39 311
ſuperbia. 223.233
ſuperbus. 49.222.223
ſupercilia. 25.46
ſupereſſe fecit. 127
ſuperfluitas. 127
ſuperfuit. 26
ſuperius. 10
ſuppedaneum. 41
ſupplantauit. 221
ſuplicauit. 26
ſupportauit. 228
ſuppoſuit. 86
ſupra. 10.253
ſupputatio. 16
ſupputauit. 16.130
ſuperuectus fuit aſino. 295
ſurculus. 115.128.229
ſurdus. 251.252.287.
ſutor. 92
ſuſanna. 77
ſuſcepit. 209
ſuſcitauit. 146.148
ſuſpendit. 77
ſuſpenſus. 77.138
ſuſurrauit. 14.104
ſuſurro. 14 70

ſuſten-

ſuſtentauit. 292
ſuſtinuit. 91.228.291. 295.
ſuſtulit. 123.177.256

T

TAberna. 22. 78
Tabernaculum. 221
& pag. 278
Tabeſcere fecit. 32
Tabulæ. 284
Taciturnitas. 171
Tacuit. 59. 170.
& pag. 287
Talentum. 39
Talis. 46. 192
Tanquam. 192. 252
Tangit. 9
Tantùm. 252
Tantummodo. 152
Tantus. 46
Tardauit. 263
Tardus. 264
Tarſus. 274
Tectum. 145. 279
Tectus. 283
Tedium. 21. 107
Tedio affectus eſt. 2. 21
Tedioſum. 107
Tegula. 274
Tegumentum. 283
Tellus. 45
Telonium. 290
Temperauit. 127
Tempeſtas. 224
Templum. 194
Tempora capitis. 27
Temporalia. 131
Tempus. 42. 265
Tempus ſtatutum. 227. 235
Tenax. 278
Tenebræ. 384
Tenebroſus. 184
Tener. 6. 252
Tentatio. 37. 38. 53
Tentatus. 37. 40. 221
Tentauit. 40. 53
Tentorium. 22. 78
Tenuit. 209
Terminus. 293
Terra. 31. 45
Terræmotus. 7
Terrenus. 31
Terribilis. 258
Territus. 251. 308
Terror. 258. 309
Terruit. 258. 308
Tenſit. 43
Tertius. 48
Tesfaſion. 92
Teſta. 7
Teſtamentum. 24. 52. 73
Teſtificatus eſt. 73
Teſtimonium. 74
Teſtimonium falſum. 17
Teſtis. 74
Tetendit arcum. 206. 208
Tetigit. 9
Texit. 85
Texit domum. 279. 283
Thabita. 276
Thabor. 127
Thadeus. 129
Thalamus. 283
Thamar. 128
Tharſis. 126

Thaſſa-

Thaſſalia. 273
Theodas. 128
Theophilus. 128
Theſſalonica. 127
Theſaurizauit. 240
Theſaurus. 240. 254
Thimoteus. 274
Thomas. 126
Thronus. 149
Thuribu lum. 229
Tiberias. 276
Tiberius. 276
Tibia. 104. 224
Tibia luſit. 224
Tichicus. 277
Tignus. 47
Tigre. 129
Timon. 274
Timor. 309
Timoratus. 243. 309
Tymphanum. 196
Timuit. 143. 308
Tinea. 103. 148
Tinniuit. 148
Tirus. 234
Titus. 128
Tolerantia. 228
Tolerauit. 228
Tonſus. 97
Tonſus eſt. 12
Tonitru. 268
Topaſion. 280
Torcular. 200
Tormentatus. 14. 53
Tormentum. 14
Torpuit. 123
Torrens. 208
Torſit. 55
Totus. 40
Totondit. 12. 97
Trabs. 47
Trachonitis. 274
Tractauit. 9
Tractauit iniquè. 228
Tradidit. 46. 261. 262. 213
Traditio. 171
Traditor. 262
Traditus fuit. 47
Traduxit. 192
Tranquillitas maris. 234
Trans. 43. 228
Transfiguratus. 32. 203
Transfixit. 68. 212
Transfodit. 102
Transformatus. 32. 203
Transfretauit. 227
Trangreſſus eſt. 228
Tranſiuit. 131. 212. 213. 227
& pag. 306
Tranſitoria. 131
Translatus. 256
Tranſmigratio. 306
Tranſmigrauit. 226
Tranſmutatus. 203
Tranſtulit. 305
Traxit. 71
Tremor. 63
Tremuit. 63. 66. 244
Tres. 48
Tria. 48
Tribuit. 213
Tribulatio. 53
Tribulauit. 78
Tribunus. 91

Tributum. 290
Triginta. 48
Trinitas. 48
Triphena. 274
Tryphoſa. 274
Triſtis. 6.21
Triſtitia. 6.21.128
Triticum. 75
Triturauit. 200
Truncus. 263
Truſit. 104
Tu. 179
Tuitus eſt. 209
Tulit. 53.146.179
Tumultuauit. 9
Tumultus. 2.268
Tunc. 166.167.242
Tunica. 8
Turba. 21
Turbauit. 3.7.202.308
Turbatus. 3.251
Turbo. 224
Turmæ. 89
Turris. 25
Turtur. 224
Tutatus eſt. 209
Tutauit. 85

V

Vacauit. 64 122
Vacuus. 156.197 216
Vagatus. 158.308
Vagiuit. 118
Valde. 274.315
Validum. 139
Vallauit. 227.229
Vallis. 98
Vanagloria. 233
Vaniloquium. 140
Vaniloquus. 233
Vannus. 30
Vapor. 279
Vaporem emiſit. 278
Vapulauit. 94
Vas. 29 113.257 286.154
Vaſtatus eſt. 280
Vbera. 276
Vbertas. 272
Væ. 210
Væ tibi. 164
Vectigal. 117.290
Vectis. 147
Vector. 294
Vehemens 139.315
Vehementer. 315
Vehicula. 294
Velamen. 283
Velatum. 86
Velatus fuit. 255
Velauit. 135.255
Velociter inceſſit. 61
Velum. 38.19.135.273
Velum capitis. 80
Velum nauis. 23
Vellere. 29
Vellus. 300
Venatus fuit. 57.152
Vendidit. 55
Veneficium. 52
Veneratio. 195
Veni. 159
Venire fecit. 47
Venit. 47.118.123.177

Venter. 25. 193
Ventilabrum. 30
Ventus. 160
Verax. 164. 297
Vere. 169
Verberauit. 299
Verbum. 158
Verecundia. 143
Vermiculatus. 195
Vermis. 148. 231
Veritus eſt. 143
Verſus. 10
Vertit. 256
Verum. 113. 252
Verumtamen. 112
Verus. 164
Veſper. 33. 34. 75
Veſpertinus. 75
Veſtibus operuit. 300
Veſtigium. 85. 173
Veſtimentum. 8
Veſtis. 8
Veſtis nuptialis. 66
Veſtitus fuit. 7
Veſtiuit. 7. 263
Veterauit. 111
Vetitum. 15
Vetula. 5
Vetus. 111. 193
Vetuſtus. 193
Vexatus fuit. 13. 288
Vexauit. 13. 38. 288
Via. 158. 297. 314
Vibrauit. 27
Vicarius. 125
Vice. 42
Vices. 265
Viceſgerens. 125
Vicina. 185
Vicinia. 253
Vicinus. 258
Vicinus fuit. 95. 96
Vicit. 39
Victoria. 38
Vicus. 58. 185. 253
Vidit. 63
Vidua. 35. 175
Vigilauit. 129. 148. 220
Vigiles. 221
Viginti. 216
Vilependit. 18. 133
Vilis. 125. 133
Villa. 18. 230
Villicus. 45
Vim fecit. 139
Vincire fecit. 35
Vinctus. 35
Vinculum. 35. 175
Vindemiauit. 49
Vindex. 270
Vindicauit. 39. 115. 197
Vindicta. 115
Vinea. 231
Vinum vitis. 210
Vinxit. 35
Violauit. 64
Vipera. 81. 172
Vi rapuit. 113
Vir. 35. 80. 117. 228. 314
Virens. 68
Viridis color. 13
Viriditas. 131
Virginitas. 251
Virgo. 251

Virtus. 67. 139
Vis. 139
Viſcera. 42. 193
Viſio. 63
Viſitauit. 139
Vitalis. 22
Vitiauit. 44
Vitta. 80
Vituperauit. 14
Viuificans. 22
Viuificator. 22
Viuificauit. 22
Viuus. 22
Vix. 230
Vixit. 22
Vlcus. 97
Vltima. 249
Vltimo. 299
Vltimum. 292
Vltimus. 125
Vltio. 115
Vltra. 10
Vltus eſt. 39. 115
Vlulatus. 78
Vmbra. 283
Vmbratum. 283
Vna. 174
Vnus. 165
Vnda. 175
Vnguentum. 232
Vnguis. 299
Vngula. 299
Vnica. 204
Vnicus. 112. 165. 204
Vnigenitus. 165
Vnio. 246
Vnitus fuit. 133
Vniuit. 246
Vnuſquiſque. 109. 117
Vocatio. 296
Vocatus fuit. 296
Vocauit. 47. 74. 123
Vociferatio. 289
Vociferatus fuit. 289
Volatilia. 75
Volauit. 50. 75
Volucris. 226
Voluit. 122. 212. 277. 317
Voluntas. 311
Voluptas. 20. 307. 308. 316
Voluptuosè. 20
Voluptuose vixit. 316
Vomitus. 104
Vomuit. 104
Vorago. 94
Vorator. 111
Vorax. 111
Vos. 179
Vouere. 199
Vox. 92
Vrna. 33
Vrſit. 31. 260. 277
Vſque. 174
Vſquequo. 39. 43
Vſque dum. 46
Vſſit. 210
Vſura. 67
Vt. 179. 192
Vtenſilia. 154
Vter. 53. 236
Vterus. 193
Vtile fuit. 116
Vtilis fuit. 71
Vtilitas. 312

Vtique

Vtique. 243
Vbi. 133. 184
Vulneratus. 97
Vulnerauit. 97. 99. 237
Vulnus. 97
Vulpes. 103
Vultus. 270
Vxor. 117

Z

ZElauit. 101
Zeloſus. 102
Zelotypus. 102
Zelus. 101
Zizania. 195
Zona. 101

FINIS.

Errata ſic corriges.

Fol. 8. lin. 8. ቢባርስ፡ lege ሊባኖስ፡ fol. 14. lin. 26. re-
ſurro leg. ſuſurro. fol. 56. l. 7. እእሴ፡ leg. ብእሴ፡ fol. 60.
l. 12. ሰርየተ፡ leg. ርስየተ፡ fol. 111. l. 6. በዓሊ፡ leg. በለዒ፡
fol. 113. l. 6. አብሀረ፡ leg. አበረሀ፡ ibid. l. vlt. በሬር፡ leg. በ-
ፈር፡ fol. 115. l. 22. ወቀበቀል፡ leg. ተበቀል፡ fol. 133. lin. 24.
የንብሮሙ፡ leg. የኀብሮሙ፡ fol. 142. leg. 8. *act*. 25. 5. ኀፈረ፡
leg. ኃጸረ፡ fol. 143. l. 4. ይኀዐቁ፡ leg. ይኀዐቡ፡ fol. 147. l. 23.
ሰገ፡ leg. ፋሰገ፡ fol. 148. l. 3. ንብህተ፡ leg. ንቅህተ፡ fol. 152.
lin. 23. በብንእሳየ፡ leg. ዘብንእሰየ፡ fol. 153. l. 1. ኢኢይንእ፡ ጸ-
ሙ፡ leg. ኢይንእጸ ከሙ፡ fol. 153. l. 24. ኔቀ፡ leg. ኔዋ፡ fol. 161.
l. 20. ንፍቅ፡ ሀካን፡ leg. ንፍቅ፡ ካሀን፡ fol. 170. l. 19. እሜእለ፡
leg. አሜከለ፡ fol. 175. l. 18. በእሬቱ፡ leg. በአብሬቱ፡ fol. 186.
l. 17. ክጓለ፡ leg. ኣጓለ፡ fol. 194. l. 19. አሩን፡ leg. ክረን፡ fol. 220.
l. 15. ይትዐትብ፡ leg. ይትዐቀብ፡ fol. 239. l. 13. ዐወገ፡ leg.
ወገ፡ fol. 245. l. 5. ቆሙ፡ leg. ሆሙ፡ fol. 246. l. 14. ጸተጸ-
ሩ፡ leg. ተጸመሩ፡ ibid. l. 15. መሰስ፡ leg. ጸመሰስ፡ fol. 249.
5. ጸንጸ ሖሩ፡ le. ወንጸ ሖሩ፡ fol. 251. l. 15. ጸናግስ፡ le. ጸናግል፡
ol. 255. l. 3. ጸሂጸ፡ leg. ገሃጸ፡ ibid. l. 13. አንጸለገ፡ leg. አንገለገ፡
bid. l. 14. እንገጉለ፡ leg. አንገለጉ፡ fol. 256. l. 2. ጐልለወ፡ leg.
ሖለወ፡ ibid. l. 21. ወእግሐሞ፡ leg. ወአግሐሠ፡ ibid. l. 22.
ግግሥ፡ leg. አግሒሠ፡ ibid. l. 23. incurſus. leg. incurua-
us. fol. 259. l. 20. ርጉዒ፡ leg. ጉርዒ፡ fol. 267. 15. ዓጊሥ፡
g. ንጊሥ፡ fol. 286. 10. ጸሖተ፡ & ጸሀቀ፡ leg. ጸሖቀ፡ & ጸሀቀ፡
ol. 287. l. 23. በጸምሚ፡ leg. በጸምሚት፡ fol. 291. 8. በብዓ፡
g. ጸበኑ፡ ibid. ዓተስተ፡ leg. ዓብስተ፡ fol. 294. l. 24. re-

tricu-

triculũ.leg.vehiculũ. fol.298.l.16.ሕጽጉት:leg.ሕጽጉበ:
fol.314.l.vlt. ዘዩሬውስክ: leg.ዘዩፊውስክ: fol.315.15.
ፈዮፈዩ: leg. ፈጽፈጽ: ibid.16. ፈዩፋጽ: leg.ፈጽፉጽ:

In Inſtit. Gram.

fol.5.l.8. hai lege hu.

Digitized by Google